

༡༡། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསལ་བ་
 འབྲས་པའི་ཆ་འབྲེལ་སྦྱར་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 རྒྱུ་ཆེན་མོ་སྦྱང་ཆ་
 བཀྲུགས་སོ།།

ཆ།རྒྱ།ཡོ་ལོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ།

མཛད་པ་སོ། ཡུལ་བཅུན་ཤེས་རབ་སེང་གེ་དཔལ་བཟང་སོ།
 རྒྱུད་སྦྱང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

GYUDMED LIBRARY LITERATURE VOLUME (5)

རྒྱུད་སྤྱད་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དེབ་སྟེང་། ༩༥༽

དཔར་ཐེངས་དང་པོ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢

First Edition 2022
(500 Copies)

Copyright © GYUDMED LIBRARY 2022

Published by :

GYUDMED LIBRARY

Post Gurupura, Hunsur Taluk, Mysore District,
Karnataka State-571105 INDIA

Email: gyudmedtus@yahoo.co.in

༡། །རྒྱུད་རྒྱལ་འདུས་པའི་མཐའ་དྲུག་ཚུལ་བཞིའི་གནད། །ཡར་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ཟབ་གསལ་གདམས་
པའི་བརྟུང་། །གསང་ཆེན་ལམ་བཟང་ཆེ་ཆེར་རྒྱས་མཛད་པའི། །རྒྱུད་ཆེན་ཤེས་རབ་སེང་གེས་དུས་ཀུན་
སྐྱོངས། །ཡགོང་ས་ཡར་རྒྱལ་དབང་བཅུ་བཞི་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་ངོ་།།

མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་ཡུལ་ཤེས་རབ་སེལ་ཤི་ནམ་ཐར་སྒྲིང་བསྐྱུས།

ཨྱ

༥ ལུང་རིགས་རལ་པའི་ཁུར་གྱིས་ལེགས་པར་བརྗེད། །རྒྱབས་ཆེན་ཤེས་རབ་ཐབ་མོས་
ལུས་སྟོབས་རྒྱས། །སྤྱོད་པའི་སེལ་བྱུང་བསྐྱུས་གངས་རིའི་དཔལ། །དཔལ་ལྡན་སྤྲེལ་མའི་ཞབས་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཁས་བྱུང་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་སེལ་ཤི་གཙང་གི་
སའི་ཆ་སྤྲད་ཀྱི་གྲུང་མ་ཞེས་པར་ཡབ་དམ་པ་དམར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལུས་ཆོས་སྤྱོད་བཟུངས་
གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཚུ་བྱི་བྱི་ལོ་ ༡༣༡༩ ལོར་སྤྱོད་འབྱུངས། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་
བཅུ་གསུམ་བཞེས་པར་སངས་རྒྱས་སྤྲོད་པའི་རྒྱལ་པོའི་ནམ་ཐར་ལས་མཁས་ཆེན་བྱུང་བ་ཤེས་
རབ་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། ལས་སྟོབ་དུས་གོ་བ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པའི་དབྱུས་སུ་དགེ་བསྟན་གྱི་
སྤྲོམ་པ་དང་། བར་མ་རབ་བྱུང་གི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། དགེ་རྒྱལ་གྱི་སྤྲོམ་པ་བཞེས་ཤིང་མཆན་
ཡང་། ཤེས་རབ་སེལ་ཤི་ཞེས་འདོགས་པར་མཛད་དོ།

དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བཞེས་པའི་ཆེ་སྒྲར་ཐང་དུ་མཁན་པོ་མཁན་ཆེན་བྱུང་བ་ཤེས་རབ་
གྱིས་མཁན་པོ་མཛད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ལས་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་སོགས། ལ་སྟོང་གི་དགེ་འདུན་
ནམས་ཆང་པའི་དབྱུས་སུ་ཆོགས་སྤྲེལ་དགེ་སྟོང་གི་སྤྲོམ་པ་བཞེས། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་
སྟག་བྱི་ལོ་ ༡༤༡༠ ལོར་གཟིམ་ཁང་དཀར་མོར་ཡུལ་ཤེས་པོ་ཆེ་མཇལ་བར་ཐེབས། ཡུལ་ཤེས་
ལས་བྱུང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་མདོ་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསལ། དེ་ནས་འོན་མཛད་
བཟུངས་པོ་ཁར་ཡུལ་ཤེས་དབྱུས་སུ་ཆ་ཤེས་ནམ་བཞུགས་དང་དེས་ནམ་འབྱེད། ཆང་མ་ནམ་
དེས་ཀྱི་དཀར་གནས། ཆ་ལྟར་ནམ་བཞུགས་ནམས་གསལ། དེ་ནས་སྟོན་གྱི་འཆད་དགོན་ཞེས་པར་

ཐེབས། དེའི་ཆེ་སྒོ་བ་མ་ནམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར། ཡེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པས་བྱང་
ཡིག་གནང་ནས་ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་གྱི་ནམ་བཤད་ལེགས་པ་ཞིག་ལྷགས་ཚུལ་ཡང་གནང་། དེ་
ནས་དགེ་ལྷན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་ཡར་བཞུགས་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཞབས་བྱང་དུ། བྱང་རྒྱལ་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་དོན་ནམས་ཉམས་ལེན་དུ་བྱེལ་བ་གསུང་བཤད་དང་བཅས་པ་
གསལ། དེ་ནས་རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་ལོ་བཟང་སྦྱོང་གིས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་
བཅུག་ནས་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བར་མཛད་པས། ཡེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་
སྤྲིན་པར་མཛོད་དོ།

དེ་ནས་ཡེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལེན་དང་སྒྲ་མ་ལྷ་བཅུ་པ་རྩ་ལྷུང་བཅུ་བཞི་པ་
ནམས་ཀྱི་ནམ་བཤད་གསུངས། ཡེ་སྒྲ་མ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྩ་
རྒྱུད་དང་འགྲེལ་བ་སྤྲོད་གསལ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། བཤད་རྒྱུད་ལྷ་སྤྱུ་ཐབས་མདོར་
བྱས་མདོ་བསྟེན་གཉིས་ནམ་གཞག་རིམ་པ་དང་རིམ་ལྷ་སོགས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་འདུས་པའི་
གདམས་པ་ནམས་དང་། ཡེ་མར་འགོས་ལ་སོགས་པ་བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ནམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་
མན་ངག་དང་གཞུང་བཤད་དང་། འདུས་པ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་དང་གཤེན་རྩེ་གཤེད་སྒྲོར་
དང་། འཁོར་ལོ་སྤྲོམ་པ་དང་གྱི་རྩོ་རྩེ། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནམས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དང་བཅས་པ་
གསལ། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་པག་ཕྱི་ལོ་ ༡༧༡༩ ལོར། སེ་ར་ཆོས་སྤྱིངས་སུ་ཡེ་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འགྲེལ་བ་བཞི་སྤྱུགས་ཕྱག་ཏུ་བསྐྱུམས་ནས། ཁྱེད་ཅག་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་
ཁྱོད་ན་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་སྟེལ་འཛིན་རྒྱས་པ་སུ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བཀའ་
ལན་འགའ་ཞིག་སྤྱུལ་བ་ན། མཁས་པ་གཞན་སྤྱུས་ཀྱང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མི་རྒྱས་པའི་ཆེ། ཡེ་
འདི་འདི་པས་དེ་ལྟར་བདག་གིས་བཤེས། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ན་གཞན་ནམས་ཐེ་ཆོས་དུ་

གྲུང་ཀྲུལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་ནས་གསང་བ་འདུས་པའི་གསེར་སྐུ་ཁྱད་
འཕགས་དང་། འགྲེལ་བ་བཞི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲེགས་བཅ། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་འབག་འཆམ་གོས་
དབྱུག་ཏོ་ཞགས་པ་སོགས་གནང་ནས་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་བདག་པོར་མངའ་གསོལ། དེ་ནས་
རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཡུལ་འདི་ལ་ཁྱོད་རང་གཙང་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་
མཛོད་དང་། གནོད་སྦྱིན་མ་ཆེན་མོ་ཞིག་གིས་སྦྱིན་བདག་གི་གཙོ་བོ་བྱེད་པར་འདུག་ཅེས་ལུང་
བསྐྱེད་ཡང་གནང་ངོ་།

ཡུལ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གྲུ་བ་སྤྲུགས་པ་རྣམས་འཁྲིད་ནས་བསམ་གྲུབ་ཅེར་ཤེབས་ཏེ་རེ་ཞིག་
བཞུགས་ནས་རྒྱུད་ཀྱིས་འཆད་ཉན་འཕེལ་བར་ཡོད་པའི་ཆོ། ཡུལ་སྤྱོད་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་སྤར་
ལུང་བསྐྱེད་གནང་བ་བཞིན་གནོད་སྦྱིན་མའི་སྤྱུལ་བ་བདག་མོ་ཤྲ་ཏུ་དཔལ་གྱིས་གདན་པོར་སྤངས།
དེར་ཆོས་ུལ་འཕགས་འོད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་སོགས་ལ་གསང་འདུས་དང་བདེ་མཆོག་སོགས་
གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་ཏེ་ཁོང་དཔོན་སྟོན་རྣམས་དགེ་ལྡན་པའི་
ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པ་ལ་བསྐྱེད། འཕགས་འོད་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་དོ་ུལ་སྟོན་དཔོན་ཏུ་བསྐྱོས་ཏེ་
གནས་དེར་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བཙུགས། བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཉེན་ཏུ་སྤར་ཡུལ་འདི་རིན་པོ་ཆེས་གནང་
བའི་དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་ཞལ་འབག་དང་། འཆམ་གོས་དབྱུག་ཏོ་བཅས་གནང་། དེ་ནས་སྤང་
ཀྱི་སའི་ཆར་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་ཞེས་པའི་དཔོན་གནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་འཆད་ཉན་
འཇུགས་པར་མཛོད་ནས་འདུལ་འཛིན་དཔལ་ལྡན་བཟང་པོ་འཆད་ཉན་པར་བསྐྱོ་བཞག་མཛོད།
བྱིན་རྒྱལ་གྱི་ཉེན་ཏུ་ཡུལ་འདི་རིན་པོ་ཆེས་གནང་བའི་འགྲེལ་བ་བཞི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲེགས་བཅ་གནང་། དེ་
ནས་ ༡༩༣༣ ལོར་དབུས་ཕྱོགས་སུ་ཤེབས་ནས་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་ཏུ་དཔལ་
ལྡན་སྤང་རྒྱུད་པ་བྱུག་བཟུང་སྟེ་རྒྱུད་ཀྱི་འཆད་ཉན་བཙུགས། དེ་ནས་དགའ་ལྡན་ཏུ་ཤེབས་ཏེ་

མཁས་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེར་དུས་འཁོར་གྱི་དབང་དང་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་བཤའ་བ་སྦྱོར་བྱ་གི་ཁྲིད་
སོགས་གསུང་ཆོས་མང་པོ་གསལ་ན་ནོ། །དེ་ནས་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་ལམ་
རིམ་དང་འདུས་པ་བདེ་མཆོག་སོགས་གྱི་ཁྲིད་དང་བཤའ་བ་དབང་རྗེས་གནང་སོགས་གནང་
ཞིང་། བྱུང་པར་སྟོན་ལུང་གི་གནམ་ཅེ་ལྷོང་དུ་ཕེབས། གནས་དེར་དགའ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་དུ་
འདུས་པ་ལ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་བཤའ་བ་གནང་བས། དེ་ནས་བཟུང་ཡུལ་
འདི་ཉིད་གྱིས་དབྱར་སོས་གཉིས་སུ་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་བཤའ་བ་དང་། སྟོན་དུས་རིམ་ལྔ་གདན་
རྫོགས་གྱི་དམར་ཁྲིད། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་བྱ་གི་ཁྲིད་རྣམས་རྒྱུག་གི་ཁྲིད་སོགས་འདེབས་པར་
མཛད་པས་སྐྱེ་དགུ་རྣམས་གྱི་བདེ་སྐྱེད་གྱི་གསོས་སུ་གྱུར་པ་ལགས། དེ་ནས་རྒྱུད་གྱི་འཆད་ཉན་
རྒྱུད་ཆེན་སྦྱོན་པ་དཔལ་བ་ལ་གཏད་ཅིང་། བྲ་ཆང་གི་ཁྲིན་རྒྱབས་གྱི་ཉེན་དུ་ཡུལ་རིན་པོ་ཆེས་
གནང་བའི་གསང་བ་འདུས་པའི་གསེར་སྐྱེ་ཁྲིན་རྒྱབས་ཅན་དེ་གནང་ངོ་། །དེ་ལྷོར་རྒྱུད་གྱི་
འཆད་ཉན་གནང་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྐྱེ་འཁོར་རྣམས་ལ་དཔེ་ཆ་འདི་རྣམས་དགའ་འདུན་གྱུ་བ་
པའི་སར་སྦྱོལ། རྒྱུད་སྤེའི་འཆད་ཉན་འདི་སྦྱོན་པ་དཔལ་བས་གྱིས། དེའི་གྲོགས་དགོས་པ་
གྲགས་པ་བཟང་པོ་ལ་ཆོལ། ཞེས་གསུངས་ནས་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཐུགས་འདུན་གཏད།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༣ ནས་ ༡༩༣༥ བར་ལོ་ངོ་ཉིལ་པོ་བཅུ་གསུམ་རིང་རྒྱུད་གྱི་འཆད་ཉན་བསྐྱེདས་སོ།

དེ་ནས་ཤིང་མོ་སྒྲང་གི་ལོ་ལྔ་བ་ལྔ་པའི་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ ལོར། དགའ་ལྔན་
ཆོས་གྱི་པོ་བྱང་དུ་ཡུལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་གྱི་བྱང་དུ་ཕེབས་སོ། །དེ་ནས་རྗེས་འཇུག་
པ་རྣམས་གྱིས་སྐྱེ་གཏུང་ལ་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་བྲས་ཏེ་ཞུགས་ལ་ཕུལ་བ་ན། དཔུ་ཐོད་རིལ་པོར་
མ་ཉམས་པར་བྱོན་པ་དང་། རིང་བསེལ་ཆོས་ངོ་མཆར་བར་བྱོན་པ་དགའི་ཡུལ་དགའ་འདུན་གྱུ་བ་
གྱིས་བཞེས་ཏེ་བཀའ་ཤིས་ལྷན་པོའི་ཐུབ་ཆེན་གྱི་སྤྱིའི་ནང་དུ་བཞུགས་སོ། །

ལེའུ་བཟུ་གསུམ་པའི་ས་བཅད།

བཞི་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱོན་པ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེའུ་ས་བཤད་ཚུལ་ལ་བཞི།

- ༡ ལེའུ་སྒྲ་ཕྱིའི་མཆམས་སྤྱར་བ། 51
- ༢ ལེའུའི་གཞུང་བཤད་བ། 51
- ༣ ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཤད་བ། 127
- ༤ ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་བ། 128

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ ལས་ཚོགས་ལ་གསོལ་བ་གདབ་བ། 51
- ༢ གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་བ། 55

དང་པོ་ལས་ཚོགས་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་མཆམས་སྤྱར་བ། 52
- ༢ བསྟོད་པས་སྟོན་པ་མཉམས་པར་བྱ་བ། 53
- ༣ མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་བ། 54

གཉིས་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ བཞུས་པའི་ཆོག 55
- ༢ ལས་ཚོགས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན། 68

༣	དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷའི་ཉིང་རེ་འཛིན།	108
	དང་པོ་བཟླས་པའི་ཆོག་ལ་བཞི།	
༡	ཟུང་གི་དོར་བཟླས་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ།	55
༢	མཆོད་པའི་ཆོག	57
༣	བཟླས་པའི་རབ་དབྱེ།	59
༤	དུག་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱོམ་པ།	64
	དང་པོ་ཟུང་གི་དོར་བཟླས་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས།	
༡	སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འབྲུག་པ།	55
༢	དོ་རྩེ་བཟླས་པ་དངོས་བཤད་པ།	56
	གཉིས་པ་མཆོད་པའི་ཆོག་ལ་གཉིས།	
༡	དབང་པོ་རབ་གྱི་མཆོད་པ།	57
༢	དབང་པོ་ཐ་མའི་མཆོད་པ	58
	གསུམ་པ་བཟླས་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་དུག	
༡	སྤྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་བཟླས་པ།	59
༢	དོར་བཟླས་གྱི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆའི་བཟླས་པ།	60
༣	ཡན་ལག་གི་ཟུང་ལ་བཞེན་པའི་ཐོགས་མེད་གྱི་བཟླས་པ།	61
༤	ཁྲི་པོའི་བཟླས་པ།	61
༥	དུག་གསུམ་གྱི་བཟླས་པ།	62

༦	མ་ནིང་གི་བརྒྱུས་པ།	63
	བཞི་བ་དྲུག་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཉིས།	
༡	འདོད་ཆགས་གྱི་དོན་བསྐྱོམ་པ།	64
༢	གཉི་མུག་དང་ཞེ་སྤང་གི་དོན་བསྐྱོམ་པ།	66
	དང་པོ་འདོད་ཆགས་གྱི་དོན་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཉིས།	
༡	འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱས་པས་ཐོབ་བྱའི་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པ།	64
༢	ལམ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་མེད་གྱི་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་མཆོག་འབྱུང་པར་བསྟན་པ།	65
	གཉིས་པ་གཉི་མུག་དང་ཞེ་སྤང་གི་དོན་བསྐྱོམ་པ་ལ་གཉིས།	
༡	བྱང་བའི་དོན།	66
༢	ངེས་པའི་དོན།	67
	གཉིས་པ་ལས་ཆོགས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གཉིས།	
༡	མདོར་བསྟན་པ།	68
༢	རྒྱས་པར་བཤད་པ།	75
	དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལས་སྒྲུབ་པ།	68
༢	རྫོགས་རིམ་པའི་ལས་སྒྲུབ་པ།	73
	དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལས་སྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ།	
༡	རིགས་ལྔའི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་	68

༡	དེའི་སྔན་དུ་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་	71
༢	དེའི་སྔན་དུ་བྱ་བའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་བསྐྱེམ་པ།	73
	གཉིས་པ་དེའི་སྔན་དུ་བྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ལ་གཉིས།	
༡	མདོར་བསྟན་པ།	71
༢	རྒྱས་པར་བཤད་པ།	72
	གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བདུན།	
༡	དྲག་པོའི་ལས།	75
༢	རྣམ་པར་འཆེ་བ་ཞི་བའི་སྦྱར་བ།	94
༣	སྦྱབ་ཐབས་དངོས་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ།	96
༤	སྦྱར་བཤད་པའི་ཞི་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད།	97
༥	རྒྱས་པ་དང་དབང་གིས་ལས་གཉིས་སྟེལ་ཏེ་བསྟན་པ།	99
༦	རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབང་གི་ལས་སྦྱབ་པ།	103
༧	བསད་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་བསྟན་པ།	106
	དང་པོ་དྲག་པོའི་ལས་ལ་གཉིས།	
༡	བསད་པའི་ལས་སྦྱར།	75
༢	མནན་པའི་ལས་སྦྱར།	89
	དང་པོ་བསད་པའི་ལས་སྦྱར་ལ་གཉིས།	
༡	མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་བསད་ལས་བྱ་བའི་ཡུལ།	75

༡	གསོད་པའི་ཆོག་བསྟན་པ།	76
	གཉིས་པ་གསོད་པའི་ཆོག་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསད་ལས།	76
༡	རྫོགས་རིམ་པའི་བསད་ལས།	88
	དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསད་ལས་ལ་གསུམ།	
༡	བསད་ལས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་སྒྲིབ་དུ་ཁ་སྐྱོར་དབྱེ་བའི་ཆོག	76
༡	བསད་ཆོག་གི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ།	77
༡	བགེགས་བརྒྱུག་པའི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ།	87
	གཉིས་པ་བསད་ཆོག་གི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ་ལ་བཞེ།	
༡	མི་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ།	77
༡	ནམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ།	81
༡	དེའི་འཁོར་ནམས་ཀྱི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ།	84
༡	ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ།	86
	དང་པོ་མི་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ་ལྷ།	
༡	དང་པོ་སྐྱོར་བ།	77
༡	དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག	78
༡	ལས་དེ་འབྱུང་བར་ངེས་པའི་དུས་བསྟན་པ།	79
༡	ལས་རྒྱལ་མཆོག	80

༥	ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མིང་བསྟན་པ།	81
	གཉིས་པ་རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	དངོས་གྱི་དོན།	81
༢	ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མིང་བསྟན་པ།	83
	གསུམ་པ་དེའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	དངོས་གྱི་དོན།	84
༢	ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མིང་བསྟན་པ།	85
	གཉིས་པ་མནན་པའི་ལས་སྒྲུང་ལ་གཉིས།	
༡	སྟོད་མནན་པ།	89
༢	བཙུང་མནན་པའི་ཆོ་ག།	90
	དང་པོ་སྟོད་མནན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཆོ་ག།	89
༢	རྫོགས་རིམ་པའི་ཆོ་ག།	90
	གཉིས་པ་བཙུང་གཞོན་པ་ལ་གསུམ།	
༡	ངག་གཞོན་པ།	91
༢	དཔུང་གཞོན་པ།	91
༣	ཡིད་གཞོན་པ།	92
	གཉིས་པ་རྣམ་པར་འཆེ་བ་ཞི་བའི་སྒྲུང་བ་ལ་གཉིས།	

༡	དངོས་ཀྱི་དོན།	94
༢	དེའི་པན་ཡོན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མིང་དང་བཅས་པ།	95
	བཞི་བ་ལྟར་བཤད་པའི་ནི་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་ལ་གཉིས།	
༡	དངོས་ཀྱི་དོན།	97
༢	དེའི་པན་ཡོན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མིང་དང་བཅས་པ།	99
	ལྟ་བུ་རྒྱས་བཤད་དབང་གིས་ལས་གཉིས་སྟེལ་ཏེ་བསྟན་བཤ་གཉིས།	
༡	དངོས་ཀྱི་དོན།	99
༢	དེའི་པན་ཡོན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མིང་དང་བཅས་པ།	101
	རྒྱལ་བ་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབང་གི་ལས་སྟུབ་བཤ་གཉིས།	
༡	དངོས་ཀྱི་དོན།	103
༢	དེའི་པན་ཡོན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མིང་དང་བཅས་པ།	105
	གསུམ་པ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གསུམ།	
༡	སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ།	108
༢	ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ།	115
༣	དེ་གཉིས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ།	126
	དང་པོ་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞི།	
༡	རིགས་ལྟའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ།	108
༢	ཡུམ་བཞིའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་པ།	110

༣	ཁོ་བོ་བཙུའི་སྐྱ་མདོག་དང་ཕྱག་མཆན་སོགས་བཤད་པ།	111
༤	ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་གཞན་མང་པོར་བསྟན་པ།	114
	གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ་ལ་གསུམ།	
༡	ཟུང་འབྲུག་ལོངས་སྐྱ་བས་རིགས་ལྔའི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ།	115
༢	ཡུམ་བཞིའི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ།	118
༣	ཁོ་བོ་བཙུའི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ།	122
	གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཉེ་བར་བསྐྱ་བ་ལ་གཉིས།	
༤	བར་བའི་དོན།	126
༥	རེས་པའི་དོན།	127

ལེའུ་བཙུ་བཞི་པའི་ས་བཅད།

བཞི་པ་ལེའུ་བཙུ་བཞི་པ་ནས་བཙུ་བདུན་པའི་བར་གྱིས་བཤད་པ་ལ་བཞི།

༡	རྣམ་པར་འབྲུལ་བའི་རྒྱལ་པོའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ།	131
༢	དམ་ཆོག་སྦྱང་པོའི་རྫོ་རྩེ་འབྲུང་བའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ།	211
༣	དགྱིལ་འཁོར་རྫོ་རྩེ་མདོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ།	299
༤	རྫོ་རྩེའི་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ།	371
	དང་པོ་རྣམ་པར་འབྲུལ་བའི་རྒྱལ་པོའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལ་བཞི།	
༡	ལེའུ་སྤྱ་ཕྱའི་མཆོམས་སྐྱར་བ།	131
༢	ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ།	131

༣	ལེའུ་འཇོན་དོན་བཤད་པ།	209
༤	ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ།	209
	གཉིས་པ་ལེའུ་འགྲུང་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	
༡	ལས་བཞིའི་སྒྲུབ་ཚུལ་བཤད་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པ་དགོད་པ།	132
༢	ཙ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཚོགས་བཤད་པ།	137
༣	དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དབྱེས་ནས་ཆེད་བརྗོད་མཛད་པ།	207
	དང་པོ་ལས་བཞིའི་སྒྲུབ་ཚུལ་བཤད་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པ་དགོད་པ་ལ་གཉིས།	
༡	བསྐྱེད་རིམ་པས་ལས་བཞི་བསྐྱེད་ཚུལ།	132
༢	རྗོགས་རིམ་པས་ལས་བཞི་བསྐྱེད་ཚུལ།	135
	གཉིས་པ་ཙ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཚོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	
༡	སྒྲགས་དང་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་ལས་ཚོགས།	137
༢	སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བའི་ཆོ་གའི་བྱད་པར།	189
༣	ཕྱར་བྱས་གདབ་པའི་ལས་ཚོགས།	195
	དང་པོ་སྒྲགས་དང་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་ལས་ཚོགས་ལ་ལྷ།	
༡	སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བས་ལས་བསྐྱེད་ཚུལ།	137
༢	ནང་ལ་གཞོལ་བས་ལས་བསྐྱེད་ཚུལ།	177
༣	དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ།	184
༤	སྣ་མོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་དབྱུག་པའི་ལས།	185

༥	སྤགས་ལ་གཞོལ་བས་དངོས་བྱ་བ་ལྟར་དུ་འབྱུང་བའི་བཟླས་པ་བསྟན་པ།	189
	དང་པོ་སྤགས་ལ་གཞོལ་བས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།	
༡	ཡུམ་བཞིའི་མེད་སྤགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པ།	138
༢	ཁོ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མེད་སྤགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པ།	147
	དང་པོ་ཡུམ་བཞིའི་མེད་སྤགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པ་ལ་བཞི།	
༡	སྤྱན་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་ཞི་བ།	138
༢	སྤྱ་མ་གྱི་ལ་བརྟེན་ནས་བགེགས་བསལ་བ།	141
༣	གོས་དཀར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱས་པའི་ལས་བསྐྱབ་པ།	143
༤	སྤྱོལ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་གི་ལས་བསྐྱབ་པ།	145
	གཉིས་པ་ཁོ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མེད་སྤགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པ་ལ་དགུ།	
༡	གཤམ་རྩེ་གཤམ་གྱི་སྤྱོན་པ་རིགས་མཐོན་པའི་བྱད་མེད་ལ་སོགས་པ་དགུགས་པ།	148
༢	བདུད་ཅི་འཁྲིལ་པའི་སྤྱོན་པ་བསྐྱད་པ།	152
༣	གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་སྤྱོན་པ་གདོན་གྱིས་ཟེན་པ་དགྲོལ་བ།	155
༤	རྟ་མགིན་གྱི་སྤྱོན་པ་དུག་བསལ་བ།	157
༥	དབྱུག་སྤོན་ཅན་གྱི་སྤྱོན་པ་བསལ་བ།	162
༦	སྟོབས་པོ་ཆེའི་སྤྱོན་པ་ཆར་དབབ་པ།	166
༧	འདོད་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོན་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་འབྲུགས་པ།	169
༨	མི་གཡོ་བའི་སྤྱོན་པ་ལྷ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་འབྲུགས་པ།	171

༤	གཞོད་མཛེས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བྱ་མོ་ལ་སོགས་པ་དགུགས་པ།	175
	གཉིས་པ་ནང་ལ་གཞོལ་བས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།	
༡	སྒྲ་གསུང་ཐུགས་དགུགས་པ།	177
༢	རང་གི་མཆན་མས་དགུགས་པ།	179
	གཉིས་པ་རང་གི་མཆན་མས་དགུགས་པ་ལ་ལྟ།	
༡	མིའི་བྱ་མོ་དགུགས་པ།	179
༢	ལྟའི་བྱ་མོ་དགུགས་པ།	180
༣	ལྟ་མ་ཡིན་ཀྱི་བྱ་མོ་དགུགས་པ།	181
༤	ཆངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་དགུགས་པ།	182
༥	གཞོད་སྒྲིན་མོ་དགུགས་པ།	183
	བཞི་པ་ལྟ་མོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་དགུགས་པ་ལ་གཉིས།	
༡	རལ་གཅིག་མའི་སྒྲོན་ས་སྒྲའི་བྱ་མོ་དགུགས་པ།	185
༢	ཁོ་གཉེར་ཅན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་རིག་འཛིན་ཀྱི་བྱ་མོ་དགུགས་པ།	187
	གཉིས་པ་སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བའི་ཆོ་གའི་བྱང་པར་ལ་ལྟ།	
༡	སྒོན་བྱ་བསྟན་པའི་ཆོ་ག	189
༢	མངོན་སྒྲོད་བྱ་བའི་ཡུལ་བསྟན་པ།	190
༣	བསད་པའི་ཆོ་ག	191
༤	བྲག་ལས་བྱ་བའི་གནས།	193

༥	བསད་བསྐྱད་ཀྱི་ཚེ་ག་གཞན་གསུམ་བསྟན་པ།	193
	གསུམ་པ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པའི་ལས་ཚོགས་ལ་གཉིས།	
༡	ཐུན་མོང་གི་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ།	195
༢	ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ།	201
	དང་པོ་ཐུན་མོང་གི་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་ལ་གསུམ།	
༡	ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་ནས་ཕྱར་གདབ་ཀྱི་སྒྲགས་	
	ཐུན་མོང་བྱ་བསྟན་པ།	196
༢	རྩས་ཀྱི་ཕྱར་གདབ།	197
༣	བསམ་གཏན་ཀྱི་ཕྱར་གདབ།	198
	གསུམ་པ་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཕྱར་གདབ་ལ་གཉིས།	
༡	ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ།	198
༢	ཕྱར་བྱའི་དབྱིབས་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།	200
	གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་ལ་གཉིས།	
༡	བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཕྱར་གདབ།	201
༢	རྫོགས་རིམ་པའི་ཕྱར་གདབ།	
	དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཕྱར་གདབ་ལ་གསུམ།	
༡	བསྐྱབ་བྱའི་ཕྱས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ།	201
༢	ངག་གི་གནས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ།	203

༣	ཡིད་ཀྱི་གནས་ལ་ཕུར་བྱས་གདབ་བ།	205
---	------------------------------	-----

ལེའུ་བཙོ་ལྷ་པའི་ས་བཅད།

གཉིས་པ་དམ་ཆེག་གི་སྒྲིང་པོ་རྩི་འབྱུང་བའི་ལེའུ་ས་བཅད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི།

༡	ལེའུ་སྤྱི་ཕྱི་མཆོམས་སྤྱར་བ།	211
༢	ལེའུ་འི་གཞུང་བཅད་བ།	211
༣	ལེའུ་འི་མཆོན་དོན་བཅད་བ།	295
༤	ལེའུ་དེ་བཅད་ཟེན་པར་བསྟན་བ།	296

གཉིས་པ་ལེའུ་འི་གཞུང་བཅད་པ་ལ་བྱག

༡	ནལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོད་བ།	211
༢	དངོས་བྱུང་སྤྱུང་པའི་ལས་ཆོགས།	222
༣	རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ལྷ་ལ་དབང་བསྟར་བ།	239
༤	སྤྱོད་ལ་ཡེ་ཤེས་དབབ་པའི་ཆོ་ག	243
༥	དངོས་བྱུང་གྱི་ཆོ་གར་གཏོགས་པའི་ལས་ཆོགས།	248
༦	སྤྱི་མ་ལྷ་བྱུང་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན་བ།	272

དང་པོ་ནལ་འབྱོར་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་གཉིས།

༡	བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྱོད་མེད་གྱི་སྤྱོད་བ།	212
༢	རྩིགས་རིམ་པའི་སྤྱོད་པས་མཆོག་སྤྱུང་ཚུལ།	217

དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་བྱག

- ༡ སྒྲིབ་པ་པོའི་ཆེག་གིས་སྒྲིབ་པའི་གསུང་ལ་འབྲུག་པ། 212
- ༢ མི་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒྲིབ་པ། 212
- ༣ རིགས་ལྔའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གསང་མཆོད་བྱ་བ་
ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ། 215
- ༤ རྣམ་སྒྲུང་གི་རིགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་མི་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ལྟག་མ་བཤད་པ། 215
- ༥ རིགས་གཞན་གསུམ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒྲིབ་པ་མན་ཡོན་དང་བཅས་པ། 216
- ༦ སྒྲུང་མཐའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་བྱད་པར་ཀྱི་ཆོ་ག་མན་ཡོན་དང་བཅས་པ། 217

གཉིས་པ་མི་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་བཞི།

- ༡ རང་རིགས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་མ་བསྐྱབ་པ། 213
- ༢ གནས་སྒྲུངས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་བ། 213
- ༣ བྲིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ། 214
- ༤ དེའི་དབྱུས་སུ་རང་དང་མཆོན་ལྟན་ཀྱི་བྱག་རྒྱས་འདོད་པའི་དོན་རྫོགས་པར་བྱ་བ། 214

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་པའི་སྒྲིབ་པས་མཆོག་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་བཞི།

- ༡ བྱག་རྒྱ་རིགས་བཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་དོ་རྩེ་འཆང་བསྐྱབ་པའི་སྒྲིབ་པ་བྱ་བ། 218
- ༢ སྒྲིབ་པའི་མཐར་མཛོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་གཉིས་མཛོན་དུ་བྱ་བ། 218
- ༣ དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུབ་པའི་བྱང་འབྲུག་གི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ། 219
- ༤ དངོས་བྱུབ་དེ་འདོད་པས་སོར་སྒྲིབ་དང་བསམ་གཏན་ལ་བསྐྱབས་ན་

འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ།	220
གཉིས་པ་སྟོད་པའི་མཐར་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་གཉིས་མཛོན་དུ་བྱ་བ་ལ་གཉིས།	
༡ ཕྱིའི་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བསྟན་པ།	218
༢ རང་གི་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བསྟན་པ།	219
གཉིས་པ་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ལས་ཆོགས་ལ་གཉིས།	
༡ ཆོག་དངོས།	222
༢ དེ་ལ་ཆེད་བརྟུན་མཛད་པ།	238
དང་པོ་ཆོག་དངོས་ལ་བཞི།	
༡ ཁོ་པོ་བཞིའི་སྒྲོན་ལས་སྒྲུབ་པ།	222
༢ རྫོགས་རིམ་པའི་སྟོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ།	230
༣ རི་ལུའི་བསྒྲུབ་པ་བརྟུན་པ།	234
༤ རྫོགས་རིམ་པའི་ལས་ཆོགས་བསྟན་པ།	236
དང་པོ་ཁོ་པོ་བཞིའི་སྒྲོན་ལས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས།	
༡ སྤྱི་ལོའི་ལས་སྦྱར་བསྟན་པ།	222
༢ བཅུ་གྱི་ལས་སྦྱར་བསྟན་པ།	226
དང་པོ་སྤྱི་ལོའི་ལས་སྦྱར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡ ཉིང་རེ་འཛོན་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་ནས་སྒྲུབ་པ་གསུངས་པ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ།	222
༢ དེའི་ལས་སྦྱར་སོ་སོར་བསྟན་པ།	223

གཉིས་པ་དེའི་ལས་སྒྲུབ་སོ་སོར་བསྟན་པ་ལ་བཞི།

- ༡ དགུག་ཅིང་གཞོན་པའི་ལས་སྒྲུབ། 223
- ༢ ལས་དེའི་རྒྱས་པ་བསྟན་པ། 224
- ༣ ཁོར་འགྲུགས་པའི་ཆོ་ག། 225
- ༤ བསད་པའི་ཆོ་ག། 226

གཉིས་པ་པཎ་གྱི་ལས་སྒྲུབ་བསྟན་པ་ལ་བྲག

- ༡ མོ་བ་དང་དོ་རྩེས་གསོད་པའི་ཆོ་ག། 226
- ༢ དེ་རྣམས་ནང་ལ་གཞོལ་བས་བྱེད་ཚུལ། 227
- ༣ ལྷ་རེས་གསོད་པ། 228
- ༤ ལྷ་ཆོགས་དོ་རྩེས་ཆར་བཅད་པ། 228
- ༥ ཏ་མགིན་གྱིས་བགལས་བསྐྱོག་པ། 229
- ༦ དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲགས་བསྟན་པ། 230

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་པའི་སྒྲོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ སྒྲོས་མེད་འབྲིང་གི་སྒྲོད་པ། 230
- ༢ སྒྲོས་མེད་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོད་པ། 232
- ༣ ཐུན་མོང་གི་ཁ་ཟས་བསྟན་པ། 233

དང་པོ་སྒྲོས་མེད་འབྲིང་གི་སྒྲོད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ དངོས་ཀྱི་དོན། 230

༡	པན་ཡོན་མཐུག་སྤྱད་འགལ་སྤྱོད་དང་བཅས་པ།	232
	བཞི་པ་རྫོགས་རིམ་པའི་ལས་ཆོགས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	རྫོགས་རིམ་པའི་ལས་སྤྱབ་ཚུལ་དངོས།	236
༡	དེའི་པན་ཡོན་བསྟན་པ།	236
	གསུམ་པ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་གཉིས།	
༡	སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཐུག་པ།	239
༡	ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	240
	གཉིས་པ་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི།	
༡	འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ།	240
༡	འཇིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ།	242
༡	དེ་ནམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ།	242
༥	དབང་བསྐྱར་བའི་པན་ཡོན།	243
	དང་པོ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་བཞི།	
༡	མི་བསྐྱོད་པས་གང་ལ་རྒྱས་གདབ་པ།	240
༡	རིགས་བདག་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པ།	240
༡	རིགས་ལྷག་མ་བཞིས་གང་ལ་རྒྱས་གདབ་པ།	241
༥	རིགས་ལྷ་ལ་གང་གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་བསྟན་པ།	242

བཞི་བ་སྟོད་ལ་ཡེ་ཤེས་དབབ་པའི་ཆོ་ག་ལ་གཉིས།

༡ སྟོད་པ་པོའི་ཆོ་ག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། 243

༢ སྟོན་པས་གསུངས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོ་ག་གིས་དོན་བཤད་པ། 244

གཉིས་པ་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོ་ག་གིས་དོན་བཤད་པ་དང་ལ་བྱག

༡ སྟོན་དུ་བསྟན་པའི་ཆོ་ག་བྱ་ཚུལ། 244

༢ སྟོད་སྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ 245

༣ སྟོད་ལ་དབབ་པའི་ཆོ་ག་ 245

༤ སྟོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ། 246

༥ ཆོ་ག་ལས་འདས་པའི་ཉེས་དམིགས། 246

༦ འབབས་པའི་སྟོང་པོ་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། 247

ལྷ་པ་དངོས་བྱུང་གི་ཆོ་གར་གཏོགས་པའི་ལས་ཆོགས་ལ་གཉིས།

༡ དག་པོའི་ཆོ་ག་ 248

༢ ཞི་བའི་ཆོ་ག་ 266

དང་པོ་དག་པོའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ།

༡ མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་སྟོད་པ་པོའི་ཆོ་ག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ། 249

༢ སྐྱབ་པ་པོ་དང་ལྷའི་སྐྱ་རི་ལྷ་བྱས་བྱ་བ། 249

༣ ལས་སྦྱར་དངོས། 249

གསུམ་པ་ལས་སྦྱར་དངོས་ལ་བྱག

༡	བསྐྱེད་རིམ་པས་བྱེད་པའི་དང་དོན་གྱི་བསའ་ལས།	250
༢	རྫོགས་རིམ་པས་བྱེད་པའི་རིམ་དོན་གྱི་བསའ་ལས།	253
༣	སྤྱོད་པོ་དང་རིམས་ཀྱིས་འཛིན་དུ་གཞུག་པ།	253
༤	དག་ལས་དམིགས་བསའ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུག་མཚུག་སྤྱད།	254
༥	བསའ་པའི་ལས་གཞན་བསྟན་པ།	255
༦	ཕན་ཆོགས་ཀྱི་ལས་སྤྱོད།	261
	དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་པས་བྱེད་པའི་དང་དོན་གྱི་བསའ་ལས་ལ་གཉིས།	
༡	ལིང་ག་དང་བཞུས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བསའ་ལས།	250
༢	སྤྱོད་སྤྲུག་གི་བསའ་ལས་བཞུས་པའི་བསའ་ལས།	251
	ལྷ་པ་བསའ་པའི་ལས་གཞན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསའ་ཆོག	255
༢	རྫོགས་རིམ་པའི་བསའ་ལས་ཀྱི་ཆོག	260
	དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསའ་ཆོག་ལ་ལྷ།	
༡	ཁ་སྤྱོད་དབྱེ་པའི་སྤྱོད་འགྲོ་ཐུན་མོང་གི་ཆོག	255
༢	བསའ་གཏན་གྱིས་བསའ་པའི་ཆོག་གི་ལྷག་མས།	257
༣	སྤྱུལ་དང་སྤྲུག་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུགས་ལ་བརྟེན་པའི་བསའ་ཆོག	258
༤	དག་པོ་འབྱུང་པོ་ནག་པོར་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ཆོག་དངོས་གཞི་དང་བཅས་པ།	258
༥	ཁ་སྤྱོད་དབྱེ་པའི་ཆོག་དངོས།	260

དུག་པ་ཐན་ཆེགས་ཀྱི་ལས་སྦྱར་ལ་གསུམ།

༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆེག་གིས་སྦྱོན་པའི་གསུང་ལ་འདུག་པ། 261

༢ རང་བཞིན་མེད་པའི་དེ་ཉིད་བསྐྱེས་ས་པས་ཞི་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་
ངོ་མཆར་བར་བསྟན་པ། 262

༣ ལས་ཀྱི་མིང་སྐབ་ཚུལ་དང་བཅས་པ། 263

གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་མིང་སྐབ་ཚུལ་ལ་གཉིས།

༡ སྤྱི་གསུལ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ལ་དུག་བཅུག་པའི་བསད་ལས། 263

༢ དུག་གིས་ཟིན་པའི་གནས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་སྦྱོ་བའི་ལས་སྦྱར། 265

གཉིས་པ་ཞི་བའི་ཆོ་ག་ལ་གཉིས།

༡ བསྐྱེད་རིམ་པས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག 266

༢ རྫོགས་རིམ་པས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག 270

དང་པོ་བསྐྱེད་རིམ་པས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་ལ་གསུམ།

༡ དུག་གི་ནད་གསོ་བའི་ཆོ་ག 266

༢ ཉེ་བའི་དུག་གསོ་བའི་ཞར་ལ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ནད་བསལ་བའི་ཆོ་ག 267

༣ བྱད་པར་དུ་ནད་གསོ་བའི་ཆོ་ག་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ། 268

དུག་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན་པ་ལ་ལྟ།

༡ མཆོམས་སྒྱར་ཉེ་སྤྱད་པ་པོའི་ཆེག་གིས་སྦྱོན་པའི་གསུང་ལ་འདུག་པ། 272

༢ མི་ལམ་ཀྱི་དབུས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ། 272

༣	སྐྱུ་བ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་ལམ་གྱི་མཆན་མ་མཐོང་ཚུལ།	273
༤	དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱུ་བ་ལ་མི་ལམ་དཔེར་བཞུགས་ཐེ་ཆོས་གཅོད་པ།	279
༥	དེ་ལྟར་བཤད་པས་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ཐེ་ཆོས་ཆོད་ནས་ཅང་མི་སྐྱུ་བར་བཞུགས་པ།	295
	གསུམ་པ་སྐྱུ་བ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་ལམ་གྱི་མཆན་མ་མཐོང་ཚུལ་ལ་གཉིས།	
༡	མདོར་བསྟན་པ།	273
༢	རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ།	274
	གཉིས་པ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	
༡	དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མི་ལམ་གྱི་མཆན་མ་མཐོང་ཚུལ།	274
༢	དམ་ཆོག་ཉམས་པས་མི་ལམ་ངན་པ་མཐོང་ཚུལ།	278
	དང་པོ་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མི་ལམ་གྱི་མཆན་མ་མཐོང་ཚུལ་ལ་གཉིས།	
༡	དངོས་ཀྱི་དོན།	274
༢	བཤད་པའི་དོན་བསྟུ་བ།	277
	དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་བཞི།	
༡	འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མི་ལམ།	274
༢	འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མི་ལམ།	276
༣	འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མཆན་མ་གཞན་བསྟན་པ།	276
༤	འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མཆན་མ་གཞན་བསྟན་པ།	277

བཞི་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལ་མི་ལམ་དཔེར་བཞོད་ནས་ཐེ་ཚོམ་གཙེད་པ་ལ་གཉིས།

༡ མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སྤྱི་དོན་གྱི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟན་པ། 279

༢ མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟན་པ། 286

དང་པོ་མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སྤྱི་དོན་གྱི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

༡ མི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པས་

སྟོང་བར་བསྟན་པ། 279

༢ དེ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་དོགས་པ་བསལ་བ། 280

གཉིས་པ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་དོགས་པ་བསལ་བ་ལ་གཉིས།

༡ རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་བྱ་བྱེད་འཛིག་པ་འགལ་བར་ཁྱུས་པ། 280

༢ དེ་གཉིས་མི་འགལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ལན། .. 281

གཉིས་པ་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ལན་ལ་གཉིས།

༡ ཉམ་མཁའི་དཔེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཚོས་ཅན་ཀུན་ལ་

བྱུབ་པར་བསྟན་པ། 282

༢ ཉམ་མཁའི་དཔེས་དུ་མ་རོ་གཅིག་གི་དོན་བསྟན་པ། 283

གཉིས་པ་མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སྐྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟན་པ་ལ་བཞི།

༡ སྐྱུ་མའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱུ་འབྱུང་བའི་གནས་བསྟན་པ། 286

༢ ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྟའི་སྐྱས་བྱུབ་པར་བསྟན་པ། 287

༣ སྐྱུ་མའི་སྐྱའི་རོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པ། 288

༤	དངོས་གྲུབ་རྣམས་པ་གཉིས་བདེན་གཉིས་གང་དུ་གནས་བསྟན་པ།	290
	བཞི་པ་དངོས་གྲུབ་རྣམས་པ་གཉིས་བདེན་གཉིས་གང་དུ་གནས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།	
༡	འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ།	290
༢	སྟོན་པས་དེའི་ལན་མཛད་པ།	291
༣	ཁྱད་པར་དུ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་ཞུས་ལན་མཛད་པ།	294
	གཉིས་པ་སྟོན་པས་དེའི་ལན་མཛད་པ་ལ་གསུམ།	
༡	ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་གང་ལ་ཡང་ མི་གནས་པར་བསྟན་པ།	292
༢	ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་བསྟན་པ།	292
༣	དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་དང་དེའི་གཞི་རྣམས་བདེན་པར་དམིགས་སུ་ ཡོད་པར་དགག་པ།	293

ལེབ་བུ་བྱ་བ་འཛིན་པའི་ས་བཅད།

	གསུམ་པ་དགྲིལ་འཁོར་དོ་རྩེ་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེབ་ས་བཅད་ཚུལ་ལ་བཞི།	
༡	ལེབ་སྤྱི་ཕྱིའི་མཆོམས་སྤྱར་བ།	299
༢	ལེབ་ཕྱི་གཞུང་བཤད་པ།	299
༣	ལེབ་ཕྱི་མཆོན་དོན་བཤད་པ།	368
༤	ལེབ་དེ་བཤད་ཟེན་པར་བསྟན་པ།	369

གཉིས་པ་ལེའུ་བྱ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚྭ་ག 299
- ༢ དངོས་བྱུང་གྱི་ཚྭ་ག 335
- ༣ སྤྱོད་པའི་ཚྭ་ག 361

དང་པོ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚྭ་ག་ལ་གཉིས།

- ༡ དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚྭ་ག་ཉན་པའི་བསམ་པས་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་མཆོད་བ། 299
- ༢ གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་བ། 300

གཉིས་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ སྤྱི་འོ་དོན། 301
- ༢ ཡན་ལག་གི་དོན། 302

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ལ་གཉིས།

- ༡ དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་ཚྭ་ག 302
- ༢ ཐུན་མོང་གི་ཚྭ་ག 311

དང་པོ་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་ཚྭ་ག་ལ་གསུམ།

- ༡ སྤྱོད་དཀྱིལ་གྱི་ཚྭ་ག 302
- ༢ གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ཚྭ་ག 306
- ༣ ལྷ་ལྷག་མ་རྣམས་གྱི་ཚྭ་ག 310

དང་པོ་སྤྱོད་དཀྱིལ་གྱི་ཚྭ་ག་ལ་བཞི།

- ༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དགྲིལ་འཁོར་བ་འད་པར་
དམ་བཅའ་བ། 302
 - ༢ དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་ཆོག་གས་ཉེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བྲི་བ། 303
 - ༣ དེ་ལ་བཏེན་པའི་ལྷ་ལུས་དང་ཡིད་གྲིས་བྲིས་ཉེ་དགོད་བ། 304
 - ༤ སྤྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་དོན་བསྐྱུ་དང་བཅས་བ། 305
- གཉིས་པ་གསུང་དགྲིལ་གྱི་ཆོག་ལ་བཞི།
- ༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དགྲིལ་འཁོར་བ་འད་པར་
དམ་བཅའ་བ། 306
 - ༢ ཉེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྲི་བ། 307
 - ༣ དེར་ལུས་དང་ཡིད་གྲིས་ལྷ་རྣམས་བྲིས་ཉེ་དགོད་བ། 307
 - ༤ སྤྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་དོན་བསྐྱུ་དང་བཅས་བ། 308
- གསུམ་པ་ལྷ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་ལ་གཉིས།
- ༡ སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ཆོག་ལྷག་མ་གསུངས་པའི་མཆོམས་སྦྱར་བ། 310
 - ༢ གཙོ་བོ་འཕོ་ཚུལ་དོན་བསྐྱུ་དང་བཅས་བ། 310
- གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་ཆོག་ལ་གཉིས།
- ༡ སྦྱོབ་དཔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཆོག 311
 - ༢ སྦྱོབ་མ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག 324

དང་པོ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་བཞི།

- ༡ དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོ་ག་ 312
- ༢ བགོགས་བྱུང་ན་བསྒྲིག་པའི་ཆོ་ག་ 321
- ༣ བུམ་པའི་ཆོ་ག་ 322
- ༤ སྒྲིབ་སྒྲིག་གི་ཆོ་ག་ 322

དང་པོ་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་སྒྲིབ་ལ་གཉིས།

- ༡ བྱ་གྲུ་དང་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་སྒྲིབ་སྒྱུར་བསྟན་པ། 312
- ༢ བྱ་གྲུ་དང་བཅས་པའི་ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་བསྟན་པ། 319

དང་པོ་བྱ་གྲུ་དང་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་སྒྲིབ་སྒྱུར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

- ༡ དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་བ། 312
- ༢ བསྒྲིབ་ཅིང་མཆོད་པ། 316

དང་པོ་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་བ་ལ་གཉིས།

- ༡ ཐེག་འདེབས་པ་དང་ཆོན་དཔྱེ་བའི་ཐུགས་བསྟན་པ། 312
- ༢ དེའི་ཐོགས་བྱ་གྲུ་འདུ་བྱ་བ་བསྟན་པ། 313

གཉིས་པ་དེའི་ཐོགས་བྱ་གྲུ་འདུ་བྱ་བ་བསྟན་པ་ལ་བཞི།

- ༡ བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལས་སྒྱུར་ཐོགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བཞེན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་བ་
དགག་པ། 313
- ༢ དེས་ན་བྱ་གྲུ་མ་དང་བཅས་པར་དཀྱིལ་འཁོར་བྱི་བའི་རྒྱུད་སྒྱུར་བསྟན་པ། 314

དང་པོ་དབབ་པ་ཐོན་དུ་འགོ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་ལ་གཉིས།

༡ ཡེ་ཤེས་དབབ་པའི་ཚོ་ག་བྱད་པར་བ། 325

༢ དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲིང་པོ། 326

གསུམ་པ་ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་བཞི།

༡ བྱམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བ། 327

༢ གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ། 332

༣ ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ། 332

༤ བཞི་པའི་དབང་བསྐྱར་བ། 333

དང་པོ་བྱམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་ལྔ།

༡ དབང་ལྔ་སྒྲིན་བངས་ཏེ་ཆུ་དབང་བསྐྱར་བ། 327

༢ སྒོ་བ་མ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་དགོད་པ་ཐོན་དུ་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་
དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བ། 328

༣ དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲིན་པ་དང་དབང་གི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཚོ་ག་ 329

༤ དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱར་ཞིང་དམ་ཆོག་བསྐྱུག་པ། 330

༥ ལྔ་དང་ལྔ་གས་ཀྱི་རྗེས་གནང་སྒྲིན་པ། 331

གཉིས་པ་དངོས་བྱུང་གི་ཚོ་ག་ལ་གཉིས།

༡ དབང་བསྐྱར་ནས་དམ་ཆོག་བསྐྱུངས་པས་དངོས་བྱུང་གཉིས་ཀ་

འབྱུང་པར་བསྐྱར་བ། 336

- 3 དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ལས་ཚོགས་སོ་སོར་བཤད་པ། 337
གཉིས་པ་དངོས་བྱུང་སྐྱབ་པའི་ལས་ཚོགས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་རྩལ།
- 2 ག་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷའི་རི་ལྷའི་སྐྱབ་པ། 337
- 3 མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པ། 337
- 3 རྡོ་རྗེ་འཇམ་དབལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དབང་དུ་བྱ་བ། 346
- ༤ གདུལ་བྱ་མ་དད་པ་དད་པར་བྱེད་པའི་སྦྱར་བ། 348
- ༥ རྣམ་སྒྲུང་གི་སྒྲོ་ནས་བཞེས་སྒྲོམ་ཞི་བའི་སྦྱར་བ། 349
- 6 ལྷ་སོ་སོའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སྐྱབ་པ། 350
གཉིས་པ་མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པ་ལ་བདུན།
- 2 འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པ། 338
- 3 འཇིག་རྟེན་པའི་མངག་གཞུག་པ་བསྐྱལ་བ། 341
- 3 མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པའི་གནས་དང་དུས། 341
- ༤ མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པའི་པན་ཡོན། 342
- ༥ མངག་གཞུག་པ་བསྐྱལ་བའི་སྤྱིང་པོ། 343
- 6 མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ། 343
- 2 མཇུག་བསྐྱུ་བ། 346
དང་པོ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པ་ལ་གསུམ།
- 2 མངག་གཞུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ། 338

༡	རིགས་སོ་སོར་དབྱེ་བའི་སྐྱབ་པ་བསྟན་པ།	339
༢	མངག་གཞུག་པ་བསྐྱེལ་ཚུལ།	339
	བཞི་པ་མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པའི་པན་ཡོན་ལ་གཉིས།	
༡	རིག་འཛིན་གྱི་འཁོར་ཚད་མེད་པ་འབྱུང་ཚུལ།	342
༢	སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དུ་ཁྱིད་ནས་མཆོག་འབྱུང་ཚུལ།	342
	བྱ་བ་པ་མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡	དངོས་གྱི་དོན།	343
༢	མངག་གཞུག་པས་ལས་སྐྱབ་ཚུལ།	346
	བྱ་བ་པ་སྟོ་སོ་སོའི་སྐྱབ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟ།	
༡	དབའ་བོ་དོ་རྩེའི་སྟོ་ནས་ཞི་སོགས་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་ཚུལ།	350
༢	སྐྱལ་བྱེད་མའི་སྟོ་ནས་ལས་སྐྱབ་ཚུལ།	352
༣	རྩལ་ལའི་སྟོ་ནས་འོར་སྐྱབ་ཚུལ།	354
༤	གཞོན་སྒྱེན་མོ་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་སྐྱབ་པ།	356
༥	མཁའ་འགྲོ་མ་གཉིས་དང་སྟོ་མས་བར་ཞུགས་ནས་འབྲས་བུ་གཉིས་སྐྱབ་ཚུལ།	358
	གསུམ་པ་སྟོན་པའི་ཆོ་ག་ལ་བྱག	
༡	སྟོ་མ་མེད་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་བྱ་ཚུལ།	362
༢	ཤིན་ཏུ་སྟོ་མ་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱ་ཚུལ།	366
༣	སྟོན་པའི་འབྲས་བུ།	367

- ༤ སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་བྱུན་མོང་བའི་ཆོག་ 367
- ༥ སྤྱོད་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པ་པོས་ལམ་བཟོད་ཚུལ། 367
- ༦ སྤྱོད་པའི་གཞུང་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པ། 368

དང་པོ་སྤྱོད་མེད་བསྐྱས་པའི་སྤྱོད་པ་བྱ་ཚུལ་ལ་ལྟ།

- ༡ མཆོམས་སྤྱར་སྤྱོད་འགྲོས་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་ཆ་ལུགས་བསྐྱར་དགོས་པར་བསྟན་པ། ... 362
- ༢ རིགས་གསུམ་སོ་སོར་བྱེ་བའི་སྤྱོད་པ་བྱ་ཚུལ། 363
- ༣ ཁ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ། 364
- ༤ དེས་དོན་གྱི་དམ་ཆོག་བཞི་ལ་གནས་པར་བྱ་བ། 365
- ༥ རང་རིགས་ཀྱི་བྱ་ག་རྒྱ་མ་མ་རྟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ། 365

ལེའུ་བཙུ་བདུན་པའི་ས་བཅད།

བཞི་པ་དོན་ལྡན་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ལེའུས་བཤད་ཚུལ་ལ་བཞི།

- ༡ ལེའུ་ལྷ་ཕྱེད་མཆོམས་སྤྱར་བ། 371
- ༢ ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ། 371
- ༣ ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཤད་པ། 472
- ༤ ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ། 472

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ་བཞི།

- ༡ མཆོམས་སྤྱར་ནས་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པ། 371

༡	བསྟོད་པ་ལ་སྟོན་པ་དགེས་ནས་གསུང་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ།	374
༢	གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ།	375
༣	འདུས་པའི་དོན་འཆད་པའི་རིམ་པ་འབྱུང་ཚུལ་མཐུག་སྟུང་དང་བཅས་པ།	471
	གསུམ་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་དགུ།	
༡	དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་རྣམས་བསྟན་པ།	376
༢	མཆོན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཏན་ལ་དབབ་པ།	395
༣	དེའི་ཐབས་སུ་ལྟའི་སྐྱེ་ཇི་ལྟར་བསྟུང་པ་སྟོད་པ་དམ་ཆོག་དང་བཅས་པ།	406
༤	འཁོར་གྱི་བྲིས་ལན་གྱིས་སྒྲ་མ་བསྟེན་བཀྱར་ཚུལ་བསྟན་པ།	417
༥	བསམ་གཏན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་དབང་རྫོགས་པར་ བསྐྱར་བའི་ཚུལ།	425
༦	ལས་ཆོགས་མཆོད་པ་དམ་ཆོག་རྣམས་སྟེལ་ནས་བསྟན་པ།	431
༧	རྒྱུད་གྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།	444
༨	ཐོས་བསམ་གྱིས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ།	453
༩	རྒྱུད་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་ཚུལ།	466
	དང་པོ་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།	
༡	ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ།	376
༢	འཛིན་ཉེན་པ་གཞན་གྱི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ།	380
༣	རིམ་པ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་སོ་སོའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་བསྟན་པ།	386

དང་པོ་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་ལ་གསུམ།

- ༡ དེགས་གསུམ་གྱི་བཟའ་བ་དང་བསྐྱེད་བའི་དམ་ཆོག་བསྟན་པ། 376
- ༢ རང་སངས་རྒྱས་གྱི་དམ་ཆོག་བསྟན་ཚུལ། 378
- ༣ ཉན་ཐོས་གྱི་དམ་ཆོག་བསྟན་ཚུལ། 379

གཉིས་པ་འཛིག་ཉེན་པ་གཞན་གྱི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་ལ་བཞི།

- ༡ གཙོ་བོ་གསུམ་གྱི་དམ་ཆོག་འབྲུལ་སྒྲོང་དང་བཅས་པ། 380
- ༢ རྩེ་འབྲུལ་ཚུང་བ་ལྟའི་དམ་ཆོག 382
- ༣ དམ་ཆོག་དེ་བརྒྱད་ལ་གསང་འདུས་པས་ཀྱང་སྦྱད་པར་བྱ་བ། 385
- ༤ རོན་བསྐྱེད་བ་ཁྱེད་དང་བཅས་པ། 386

གསུམ་པ་རིམ་པ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་སོ་སོའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་བསྟན་པ་ལ་དྲུག

- ༡ རྫོགས་རིམ་པས་ལས་གྱི་ལམ་རྣམས་འོད་གསལ་གྱིས་དག་པར་བྱ་བའི་
དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ། 387
- ༢ བསྐྱེད་རིམ་པ་དང་རྫོགས་རིམ་པས་བྱག་བྱ་བ་དང་མི་བྱ་བའི་ཚུལ། 389
- ༣ བསྐྱེད་རིམ་པས་འདོད་ཡོན་ལ་འོངས་སྦྱོད་པའི་དུས་སུ་ཡུལ་དབང་
རྣམས་ཐབས་ཤེས་སུ་སྦྱད་པའི་སྒྲིམ་པ། 391
- ༤ རྫོགས་རིམ་པས་ཐ་མལ་པའི་ལུས་སྦྱངས་ནས་རྩི་རྩེའི་སྒྲི་
བསྐྱེད་པའི་ཐབས་གྱི་དམ་ཆོག 392
- ༥ རང་ལ་གཞོལ་བ་རྣམས་གྱི་ཆོས་པར་བྱ་བའི་ཆོག 393

- ༦ སྤགས་ལ་གཞིལ་བ་ནམས་ཀྱི་ཚེས་པར་བྱེད་པའི་ཆོག 394
 གཉིས་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་ཟ།
- ༡ རྗེས་འབྲུག་གི་ལས་ཆོགས་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དགོས་པར་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་དུ་སྟོན་པ་འོད་གསལ་ལ་བཞུགས་པ། 395
- ༢ དེ་ལ་སྟོན་བྱུང་གི་དགོས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་ནམས་ཀྱིས་
 གྱིས་ལན་མཛད་པ། 396
- ༣ དེ་ལ་སྟོན་པ་མཉམ་ནས་དོན་དེ་ཉིད་རང་གི་གསུང་གིས་སྟོན་པར་མཛད་པ། 402
- ༤ སྟོབ་བཞིན་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་སངས་རྒྱས་སུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལ་
 ཞུས་ལན་མཛད་པ། 403
- ༥ འོད་ཟུང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཤད་པ་ལ་འཁོར་ནམས་ངོ་མཚར་བར་གྱུར་པ། 406
 གཉིས་པ་དེ་ལ་སྟོན་བྱུང་གི་དགོས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་ནམས་ཀྱིས་གྱིས་ལན་མཛད་པ་ལ་བཞི།
- ༡ འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་ནམས་ཀྱིས་འོད་གསལ་ལ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞུས་པ། 396
- ༢ དེའི་ལན་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ། 396
- ༣ ལན་དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པས་བསལ་བ། 398
- ༤ འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་བྱར་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པ། 400
 གསུམ་པ་ལན་དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པས་བསལ་བ་ལ་གཉིས།
- ༡ ལོག་པར་གསུང་ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ། 398
- ༢ འོད་ཟུང་གི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ། 399

བཞི་བ་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་བྱུང་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།

༡ དོན་དམ་པར་ཐོབ་བྱ་སོགས་མ་གྲུབ་པས་བྱང་ཚུབ་ཆེད་དཀའ་བར་བསྟན་པ། 400

༢ ཐ་སྙད་དུ་ཆེད་སྒྲ་བར་བསྟན་པ། 401

བཞི་བ་སྒྲོབ་བཞིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ལ་ཁྱུས་ལན་མཛད་པ་ལ་གསུམ།

༡ འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་གང་ལས་

བྱང་བ་དང་གང་དུ་ཐེམ་པའི་རྒྱ་ཁྱུས་པ། 403

༢ སྟོན་པས་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་རྒྱ་

ཡིན་པར་བསྟན་པ། 404

༣ དེ་ལ་སྒྲར་ཡང་ཁྱུས་ལན་མཛད་པ། 404

གསུམ་པ་དེ་ལ་སྒྲར་ཡང་ཁྱུས་ལན་མཛད་པ་ལ་གཉིས།

༡ དངོས་གྲུབ་དང་ཁམས་གསུམ་དག་གི་རྩ་བ་གང་ཡིན་ཁྱུས་པ། 404

༢ དེའི་རྩ་བ་འོད་གསལ་དང་དེ་ལ་རྩ་བ་གཉིས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ། 405

གསུམ་པ་དེའི་ཐབས་སུ་ལྟའི་སྒྲ་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྒྲོད་པ་དམ་ཆོག་ལ་ལྟ།

༡ རིགས་སོ་སོའི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས། 406

༢ རྫོགས་རིམ་པའི་སྒྲོད་པ་བསྟན་པ། 409

༣ རྫོགས་རིམ་པས་ལག་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མི་བཅེང་བའི་དམ་ཆོག 411

༤ ཕྱག་རྒྱ་མ་ལ་བསྟེན་པའི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གསུམ་བསྟན་པ། 412

༥ སྒྲོད་པ་གསུམ་ལ་གནས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་ལྟར་ཞེན་པ་བསལ་ཞིང་བདག་ཉིད་

ལྷག་པའི་ལྷར་བལྟ་བའི་དམ་ཆེག་	415
གཉིས་པ་རྫོགས་ཤིང་པའི་སྤྱད་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།	
༡ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བསྟེན་པའི་སྤྱད་པ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ།	409
༢ ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བསྟེན་པའི་སྤྱད་པ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ།	410
བཞི་པ་ཕྱག་རྒྱ་མ་ལ་བསྟེན་པའི་སྤྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆེག་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།	
༡ རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་བསྐྱེད་པའི་བདུད་རྩི་ཐོས་པའི་	
བཅུད་ལེན་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས་པར་བྱ་བ།	412
༢ གསུང་རྩི་རྩི་ལྟེས་རྩ་བསྐྱེད་ནས་བདེ་བ་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལས་ཐུང་བའི་	
བདུད་རྩི་ལྟེས་སྤྱོད་བ།	413
༣ བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དགའ་བར་བྱ་ཞིང་	
དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་སུན་མི་དབྱུང་བ་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ།	414
བཞི་པ་འཁོར་གྱི་འིས་ལན་གྱིས་སྒྲ་མ་བསྟེན་བཀྱར་ཚུལ་བསྟན་པ་ལ་བཞི།	
༡ འཁོར་རྣམས་ལ་འིས་ལན་གྱི་སྐྱབས་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་	
འོད་གསལ་ལ་བཞུགས་པ།	417
༢ དེའི་ཆེ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་འིས་ལན་རི་ལྟར་དུ་མཛད་པ།	418
༣ དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐེ་ཆོས་ཆོད་ནས་ཐུགས་རངས་པ་ཐོབ་པ།	424
༤ འིས་ལན་གྱི་དོན་རྣམས་བསྐྱེད་ཏེ་བསྟན་པ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ།	425
གཉིས་པ་དེའི་ཆེ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་འིས་ལན་རི་ལྟར་དུ་མཛད་པ་ལ་བཞི།	

- ༡ བྱམས་པས་འདུས་པའི་སློབ་དཔོན་ལ་རི་ལྷར་བལྟ་ཞེས་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་པ། 418
- ༢ བྱམས་པ་ལ་དེའི་ལན་མཛད་པ། 419
- ༣ འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་སླ་མའི་
བསྐྱུགས་པ་བསྟན་པ། 421
- ༤ སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་གང་ལ་གནས་པའི་བྲིས་ལན། 423
བཞི་པ་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་གང་ལ་གནས་པའི་བྲིས་ལན་ལ་གསུམ།
- ༡ དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྩ་བ་གང་ཡིན་ཞུས་པ། 423
- ༢ དེའི་རྩ་བ་སླ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ལན། 423
- ༣ སླ་མའི་དོན་མཁུ་ཡང་དོན་མཁུ་ལ་གནས་པར་བསྟན་པ། 424
ལྷ་པ་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཞེན་ནས་ཀྱང་དབང་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ་བཞི།
- ༡ སྟོན་པ་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཉན་པར་བསྐྱུལ་པ། 426
- ༢ འཁོར་གྱིས་དེ་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ། 426
- ༣ གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ། 427
- ༤ དོན་བསྟུ་བ། 430
གསུམ་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི།
- ༡ བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ། 427

- ༡ དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཁྱགས་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
སྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ། 428
- ༢ སྟོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ལྷག་མའི་མཆོན་བྱེད་ནང་དབང་བསྐྱར་བ། 429
- ༣ དབང་བསྐྱར་བའི་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ། 430
 དུག་པ་ལས་ཆོགས་མཆོད་པ་དམ་ཆིག་རྣམས་སྟེལ་ནས་བསྟན་པ་ལ་དུག
- ༡ རྟོ་རྟེ་མཁའ་འགྲོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གདུག་པ་རྣམས་ཆར་གཅད་པ། 431
- ༢ མཆོད་པའི་ཆོག་ 433
- ༣ ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་པའི་ཆོག་ 437
- ༤ རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་ངག་གི་དམ་ཆིག་ 438
- ༥ ལེའུ་བཙུ་ལྔ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ལྔ་མའི་ལྷག་མ་བསྟན་པ། 439
- ༦ ལས་ཀྱི་མཐར་རྟོ་རྟེ་ཨུ་ན་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་བསྟན་པ། 442
 གཉིས་པ་མཆོད་པའི་ཆོག་ལ་ལྔ།
- ༡ ནང་གི་སྦྱོན་སྟེག་གི་མཆོད་པ། 433
- ༢ ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་ལྔའི་བྱན་མོང་གི་མཆོད་པ། 434
- ༣ རིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱར་ཏེ་བསྐྱར་བ་དང་གསོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཁྱད་པར་གྱི་མཆོད་པ། 435
- ༤ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་ས་ལ་འོངས་སྦྱོད་པ་
ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཆོད་པ། 435

- ༥ མཆོད་པ་ནམས་སྐྱབ་པ་ལ་མཆོན་འཛིན་གྱི་ངེ་མ་ནམས་དག་པར་བྱ་བའི་
ཐབས་བསྟན་པ། 436
- ལྷ་པ་ལེའུ་བཙུ་བཙུ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ལྷ་མོའི་ལྷག་མ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས།
- ༡ དུག་བསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ། 439
- ༢ དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྐྱགས་པས་གཞན་བསྐྱང་བའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ། 441
- བདུན་པ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ལ་བཞི།
- ༡ རྒྱུད་འདི་ལ་དད་ཅིང་བསྐྱོམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་
གསུམ་གྱི་གནད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ། 444
- ༢ རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་རྩེད་དཀའ་བར་བསྟན་པ། 446
- ༣ རྒྱུད་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདིར་མཆོག་འབྲུག་པར་བསྟན་པ། 448
- ༤ རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་ཐབ་པར་བསྟན་པ། 449
- བཞི་པ་རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་ཐབ་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
- ༡ རྩེས་འཇུག་གི་གང་ཐག་བཞིས་རྒྱུད་མ་ལུས་པ་ཉན་ཡང་དོན་མ་རྟོགས་པ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་བྱང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་བཤུམས་པ། 450
- ༢ རྩེས་འཇུག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བྱའི་གང་ཐག་གིས་དེ་ནམས་དབྱུགས་འབྱིན་པ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་མྱ་ངན་བསལ་བའི་ངེས་ལན། 450
- ༣ རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བྱའི་གང་ཐག་གིས་དེ་དག་གི་རབ་རིབ་བསལ་བས་དེ་དག་གིས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བསྟན་པ། 452

བརྒྱད་པ་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་ནས་ཉམས་སུ་བྲངས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ལ་ལ།

༡ ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་བྱིར་གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ། 453

༢ དེ་ལ་ལྷ་མོ་བཞིའི་སྒྲུས་བཞེངས་པར་བསྐྱལ་བ། 454

༣ འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་ནས་རིགས་བཞིའི་ངོ་བོས་སྤྱན་སོགས་
བཞི་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ། 459

༤ དེའི་འོག་ཏུ་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གང་བར་བསྟན་པ། 460

༥ སྟན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་ཚུལ། 461
ལྷ་བ་སྟན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་འགོ་བའི་དོན་མཛད་ཚུལ་ལ་བཞི།

༡ སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
དབང་བསྐྱར་བས་དེ་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་བོའི་མིང་ཅན་དུ་གྱུར་པ། 461

༢ སེམས་ཅན་ཀྱན་ཏུ་བཟང་བོར་མཉམ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་འཁོར་
རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ཚུལ། 462

༣ དེ་ལ་འཁོར་རྣམས་ངོ་མཆར་ནས་ཞུས་པ། 463

༤ འདོད་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཉིད་ཡིན་པས་ངོ་མཆར་
རྒྱ་མེད་པར་བསྟན་པ། 464

དགྲ་བ་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་ཚུལ་ལ་བཞི།

༡ འདུས་པ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་གཏད་པ། 466

༢ བྱེ་བྲག་ཏུ་དོ་རྩེ་ཆོས་ལ་གཏད་དེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ། 467

- ༣ དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་ཇེས་འབྲུག་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ། 468
- ༤ རྒྱད་གཏད་པའི་འོག་ཏུ་འཁོར་ནམས་དོ་ཇེ་གསུམ་དུ་གྱུར་པར་བསྟན་པ། 470

ཡུལ་ལྷན་ཀྱིས་གསང་བ་འདུལ་པར་སྒྲོམ་ཐུག་འཆོལ།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་མཆོམས་སྦྱར་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་བདེ་གཤེགས་ཀྱན། །ཡེ་ཤེས་དོན་རྩེ་མཆོག་འཛིན་པ། །སེམས་
ཅན་ཀྱན་དོན་ཡང་དག་འབྱུང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷོ་ལྡན་གྱིས། །ཐུབ་པ་དོན་ཀྱན་དོན་རྩེ་
ཅན། །སྟོན་པ་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ནས། །དམ་ཆོག་དེ་ཉིད་མཁུན་པ་ལ། །མཆོད་དེ་དོན་རྩེ་དབྱངས་
འདི་གསུངས། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། གསུང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་གསོལ་ན། ཡུལ་ཡུལ་
ཅན་དོན་རྩེ་ལྟར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་རང་རྒྱད་ལ་འཛིན་ཅིང་། འདོད་པའི་དབང་
ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བར་
གཤེགས་པ་ཀྱན་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་ཞི་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ལ་བཙུན་
པར་མཇོད་པའི་ས་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷོ་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
གྱིས་སོ། །གང་ལ་གསོལ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀྱན་གྱི་ཐུགས་ལ་བཞུགས་པས་ན་ཐུབ་པ་
འཛིན་ཏེན་དང་འཛིན་ཏེན་ལས་འདས་པའི་དོན་ཏེ་དངོས་གྲུབ་ཀྱན་གདུལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་མེད་
པར་སྟོལ་བའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པས་ན་དོན་རྩེ་ཅན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ན་སྟོན་པ་ཆེ་སྟེ། འོད་གསལ་དང་ཟུང་འབྲུག་གཉིས་དམ་
ཆོག་སྟེ་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་མཁུན་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན་རྩེ་
འཆང་ཆེན་པོ་ལ་གསོལ་རྟོ། །ཅི་ཞིག་མཇོད་ནས་གསོལ་ན། ཕྱི་ནང་གི་མཆོད་པས་མཆོད་དེ་
ཕྱག་འཆའ་ནས་སོ། །དོན་གང་གསོལ་ན། ཆར་གཅོད་དང་རྩེས་འཛིན་གྱི་ལས་ཆོགས་རྣམས་དོ་
རྩེ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གྱིས་མི་ཕྱེད་པའི་དབྱིངས་འདི་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(བསྟོད་པས་སྟོན་པ་མཉེས་པར་བྱ་བ་)ནི།

ཅ་ཀྱང་ལས། ཨེ་མའོ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་རེ་བཟང་། །ཨེ་མའོ་བྱང་ཆུབ་ཚུལ་གྱི་མཆོག་། ཨེ་མའོ་
ཆོས་གྱི་ཚུལ་རེ་ནི། །ཨེ་མའོ་སྤྲུགས་གྱི་ཚུལ་རེ་བཟན། །མ་སྐྱེས་པ་ཡི་ཆོས་རྣམས་ནི། །དོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་ཁྱད་པར་ཅན། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡང་དག་རིག་། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་རབ་རྩ་བཤད། །ཅེས་
གསུངས།

ནན་ནི། ཨེ་མའོ་ནི་དོ་མཆར་བའོ། །གང་ལ་དོ་མཆར་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཏེ་
ཐབས་གོང་དུ་བཤད་པའི་སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟོ་རྟེ་བཞི་ལས་འདས་པས་ན་
བཟང་པོ་སྟེ་དེ་ལའོ། །ཡང་ཨེ་མའོ་ནི་དོ་མཆར་རོ། །གང་ལ་དོ་མཆར་ན་བྱང་ཆུབ་འབྲས་དུས་
གྱི་སྒྱུར་བ་དུག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཐབས། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བྱང་འཇུག་
དེ་ཉིད་ལུལ་དུ་བྱུང་བས་ན་མཆོག་རྒྱད་གྱི་སྟོང་པོའི་དོན་བསྐྱེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དོ་མཆར་
རོ། །ཨེ་མའོ་ནི་དོ་མཆར་བའོ། །གང་ལ་དོ་མཆར་ན་ཆོས་བདེན་པ་གཉིས་གྱི་ཚུལ་ཏེ་དབྱེར་མི་
བྱེད་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་ཞི་བ་དེ་ལའོ། །ཡང་ཨེ་མའོ་ནི་དོ་མཆར་རོ། །གང་
ལ་ན། སྤྲུགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ་ཐབས་སྤྲུགས་
སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་རྣམས་ཉན་ཐོས་སོགས་གྱི་སྒྲིད་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་པར་བསྟན་པ་དེ་ལའོ། །དེ་ཡང་
ཅ་ཤེ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཞི། །ཞེས་གསུངས་པ་སྟར།
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཁྱད་པར་ཅན། མཉམ་གཞག་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་དོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། མ་བརྟགས་ན་ཉམས་དགའ་བ་ཅམ་
དུ་ཡོད་པ་ཐ་སྟོད་དུ་ཡང་དག་པར་རིག་པ། སྒྱུར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་ཐབས་གྱིས་འབྲས་དུས་
གྱི་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་རབ་རྩ་བཤད་པ་དེ་ལ་དོ་མཆར་རོ།

51
གསུམ་པ་(མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་གསོལ་བ་གདབ་པ་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། ཡིད་འོང་སྤྲུགས་ནམས་ཀྱན་བསྐྱུས་པ། །དོ་རྩེ་བཟླས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆེ། །སྐྱ་གསུམ་
མི་བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་འགྱུར་བ། །དོ་རྩེ་མི་བྱེད་གསུམ་བསྐྱེམས་
པའི། །དོ་རྩེ་བཟླས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ། །རིགས་དང་
གསང་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྐྱ་དང་གསུང་དང་བྱུགས་ཀྱི་མཆོར། །གསང་སྤྲུགས་རྫོས་པ་དེ་
རིང་གསུངས། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོག་གསན་པ་དང་། །སྐྱ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཅན། །སངས་རྒྱས་
དུས་གསུམ་ལས་བྱུང་ནམས། །དོ་རྩེ་སྤྲུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་པས། །ཡེ་ཤེས་མཉམ་མེད་ཐོབ་
འགྱུར་བ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལྟའི་སྐྱ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་དང་རོ་བོ་
དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ནལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་རྫོགས་རིམ་པས། ཡིད་དུ་འོང་བ་
དབྱེངས་གསལ་ལས་བདུས་པའི་སྤྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་ནམས་ཀྱན་གང་དུ་བསྐྱུས་པའི་
ཡེ་གོ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་རྒྱང་འབྲུག་གནས་ལྷང་གསུམ་གྱི་གདངས་
དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་དོ་རྩེའི་བཟླས་པ་ལྷན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་དེ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཤད་དུ་གསོལ། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལྟའི་སྐྱ་གསུང་བྱུགས་
ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་དང་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བསྐྱེམས་པའི་སྐྱ་བ་པ་སོས་རྒྱང་སྤྲུགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོ་
རྩེ་བཟླས་པས་སྦྱོར་བ་ཡིས། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཛིགས་
པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ནམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། གནས་སྐབས་སུ་ནི་སོགས་
ཀྱི་ལས་ནམས་བསྐྱབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་དེ་བཤད་དུ་གསོལ། སྤྱལ་
ལ་སོགས་པའི་གསང་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིགས་ཏེ་ཆོགས་གང་དུ་བསྐྱུས་པའི་སྐྱ་གསུང་

ཐུགས་ཀྱི་མཆན་མ་ཨོ་ལྷ་ལྷོ་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་རྒྱུ་ལྷ་ལྷོ་ག་གསུམ་གསུམ་ཀྱི་གདངས་དང་
 དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་ནས་གསང་སྤྲུགས་བཟུང་བར་བྱེད་པའི་ངེས་དོན་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་དེ་དེ་རིང་སྟེ་
 ད་ལྟ་ཉིད་དུ་གསུང་དུ་གསོལ། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ན་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལྷའི་སྒྱུ་
 གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་ཅན་དུ་སྒྲོབ་བཞིན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་
 མཆོ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་གསལ་ནས་ཉོགས་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །དུས་ཉི་རྒྱུད་ལྷ་
 ལྷོ་ག་གསུམ་གསུམ་ཀྱི་རང་གདངས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་
 གེ་གསུམ་ཀྱི་གདངས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་རབ་དུ་བསྐྱེམས་
 པས། གཞན་གང་དང་ཡང་མཉམ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཀྱིས་བཤད་དུ་གསོལ།

གཉིས་⁵¹པ་(གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ། བཟུངས་པའི་ཆོ་ག་⁶⁸ལས་ཆོགས་ཀྱི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(བཟུངས་པའི་ཆོ་ག་)ལ། རྒྱུད་གི་དོར་བཟུངས་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ། མཆོད་⁵⁷པའི་ཆོ་ག་
⁵⁹བཟུངས་པའི་རབ་དབྱེ། ⁶⁴དུག་གསུམ་ཀྱི་དོན་བསྐྱེམས་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(རྒྱུད་གི་དོར་བཟུངས་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་)ལ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་
 འཇུག་པ་དང་། དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་དངོས་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་སྟོན་པ་དོ་རྩེ་འཛིན། །ནམ་མཁའ་དོ་རྩེ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་། །བྱེད་སྤྱེད་དམ་
 པ་མཆོག་གི་གཙོས། །དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་འདི་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། གསུངས་སོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་གསུངས་ན། གསོལ་བ་བཏབ་པའི་རྗེས་
 དེ་ནས་སོ། །གང་གིས་གསུངས་ན་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པས་ན་སྟོན་པ།
 གཉིས་སུ་མེད་པའི་བྱང་འཇུག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་མཛད་པས་ན་རྟོ་རྟེ་འཛིན་པ།
 རམ་མཁའ་རྟོ་རྟེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། ཡེ་ཤེས་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གཉིས་འབྱུང་བ་སྟེ་ངོ་བོ་
 གཅིག་པའི་བྱང་འཇུག་པ་དེས་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་རྣམས་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་
 འཁོར་སྐྱལ་པར་བྱེད་པས་ན་བྱེད་པ། གཞན་གྱིས་རང་ལ་མངོན་སྲོད་དང་དབང་ལ་སོགས་པ་
 བྱས་པ་རྣམས་གཅོད་པར་བྱེད་པས་ན་སྦྱེད་པ། དམ་པ་ཆངས་པ་སོགས་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་
 མཆོག་ནི་དག་བཅོམ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་
 བོས་གསུངས་སོ། །གང་གསུངས་ན་འོག་ནས་བཤད་པའི་རྟོ་རྟེ་བཟླས་པ་འདི་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྟོ་རྟེ་བཟླས་པ་དངོས་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་བཟླས་པ་ནི། །རྟོ་རྟེ་མི་བྱེད་གསུམ་གྱིས་མཆོན། །རྟོ་རྟེ་དབྱེ་
 བ་གསུམ་གྱི་མཐར། །བཀོད་པ་རྟོ་རྟེ་གསུམ་ཞེས་བྲ། །སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གནས་རྣམས་སུ། །སྟོ་
 བ་རྣམ་པ་གསུམ་དག་བྲ། །རྟོ་རྟེ་བཟླས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །རྟོ་རྟེ་གསུམ་གྱི་ཐུགས་འདྲར་འགྱུར། །
 ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་གང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་
 བཟླས་པ་ནི་རྟོ་རྟེ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་རྒྱང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་སུ་མི་
 བྱེད་པར་མཆོན་པ་སྟེ་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་ནས་བཟླ་བ་ཡིན་པས་ན་རྟོ་རྟེ་བཟླས་པ་ཞེས་བྲའོ། །རྟོ་
 རྟེ་བཟླས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྐྱུ་རྟོ་རྟེ་གསུང་རྟོ་རྟེ་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་བཟླས་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། །རྟོ་
 རྟེ་མཐར་ཉེ་རྟོ་རྟེ་སེམས་དབང་གྲགས་པའི་སྟོང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་རྒྱང་འཇུག་གནས་ལྡང་

གསུམ་གྱི་རང་གདངས་བཞོད་པ་སྟེ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་ནས་བསྒྲི་
བ་ནི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྟེན་གསུམ་གྱི་བསྒྲས་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་འབྲེལ་བའི་དོར་བསྒྲས་དེ་
ཉེན་གང་ལ་གནས་ནས་བྱེད་སྒྲུལ་ན་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྟེན་བསྒྲས་པ་ནམས་ཀྱི་གནས་སམ་
ཉེན་ནི། གཞིའི་སྐྱ་བ་སྐྱལ་སྐྱར་གྲགས་པའི་སྐྱབ་པ་པོའི་ཕུང་པོ་ཉིང་པའི་ཉེན་ལ་གནས་ནས་སྐྱ་
བ་སྟེ་སྒྲུང་བྱེད་ལྡང་བ་དང་དེས་མཆོན་པའི་ནང་དུ་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་ནམས་པ་གསུམ་དག་
ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་ཤར་བའི་དོ་རྟེན་འཛིན་པ་བྱའོ། །བཤའ་མ་ཐག་པའི་སྒྲུང་ཐུགས་
དབྱེར་མེད་དུ་སྒྱུར་བའི་དོ་རྟེན་བསྒྲས་པ་བྱས་པ་འདི་ཡིས་ནི་དོ་རྟེན་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོ་
རྟེན་འཆང་གི་ཐུགས་དང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་⁵⁵(མཆོད་པའི་ཆོག་)ལ། དབང་པོ་རབ་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་། དབང་པོ་ཐ་མའི་མཆོད་པ་
གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དབང་པོ་རབ་ཀྱི་མཆོད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱུས་ནམས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་། །བསྐྱོམས་ནས་མཆོད་པའི་མཆོག་
བརྟག་པ། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྟེན་བྱས་ན་ནི། །དོ་རྟེན་གསུམ་གྱི་ཐུགས་འབྲེལ་འགྱུར། །སངས་རྒྱུས་
ནམས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་། །བསམས་ནས་མཆོད་པའི་མཆོག་བརྟག་པ། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྟེན་རབ་
དུ་བྱ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། ཡེ་ཤེས་དོ་རྟེན་ཐུང་འཇུག་པས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱུས་ནམས་ཀྱི་སྐྱ་དོ་རྟེན་ནམས་སྤང་། གསུང་
དོ་རྟེན་འོད་དཔག་མེད་དང་། ཐུགས་དོ་རྟེན་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམས་ནས་ཐུགས་བཅུའི་སངས་རྒྱུས་
ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པའི་མཆོག་བརྟག་པར་བྱས་ན་ནི་དོ་རྟེན་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོ་རྟེན་འཆང་

གི་ཐུགས་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་འཆད་ན་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་རྒྱང་འཇུག་པ་
 དེས་སྐྱོ་རྟོ་རྟེ་རྒྱས་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་ཕྱ་བའི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་བཟུང་ནས་ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པར་ཉེར་སྦྱོད།
 འདོད་ཡོན། རྒྱལ་སྤྱི་སྒྲ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པའི་ཆོགས་སྐྱུ་ལ་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟོ་རྟེ་གསུམ་ཀྱི་རོ་བོར་བསམས་ནས་ཐུགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ལ་མཆོད་པའི་མཆོག་བརྟག་པར་རབ་ཏུ་བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྟོ་གས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་མཆོག་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པའོ། །ཉེར་སྦྱོད་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པ་རྣམས་སྒྲ་ན་
 ཡོད་པའི་མཆོད་པར་བཞག་ཀྱང་རྟོ་རྟེ་རྒྱང་འཇུག་པས་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་མཆོད་པའི་ཆ་ནས་སྒྲ་
 ན་མེད་པའི་མཆོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དབང་པོ་ཐ་མའི་མཆོད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། ཡང་ན་དབྱེ་བ་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །སོ་སོ་དག་ཏུ་སྦྱོ་བར་བྱ། །སྐྱུ་དང་གསུང་ཐུགས་
 བདག་མེད་པ། །ཡེ་ཤེས་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དག་སྦྱོ། །བརྟོན་ནས་རྟོ་རྟེ་སྦྱོ་བ་ནི། །རྟོ་གས་ནས་རབ་ཏུ་
 བསྐྱུ་བར་བྱ། །འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་སྐྱུ་ན་བྱེ་བའི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཀུན་གྱི་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། རྟོ་གས་རིམ་པའི་མཆོད་པ་ལས་གཞན་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་མཆོད་པ་བཤད་ན་
 མཆོད་ཡུལ་གྱི་ལྟ་དང་། མཆོད་པའི་ལྟ་སྐྱུ་ན་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ་སོ་སྟེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྐྱུ་
 གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྟོ་རྟེ་གསུམ་གྱི་ལྟའི་ཆོགས་དུ་མ་ཞིག་ཏུ་སྦྱོ་བར་
 བྱ་སྟེ། སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་བདག་མེད་པར་རྟོ་གས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྦྱོ་ནས་
 ཉེར་སྦྱོད། འདོད་ཡོན་རྒྱལ་སྤྱི་སྒྲ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནམ་མཁའ་ཁྲབ་པར་སེམས་
 ཀྱིས་ཡང་དག་པར་ཏེ་སྦྱོའི་ཡུལ་དུ་གསལ་བར་སྦྱོ་ཞིང་། མཆོད་ཡུལ་གྱི་ལྟ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་

བྱས་ཏེ་མཆོད་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་ནས་མཆོད་པའི་སྣ་མོ་ནམས་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 མེམས་དཔའ་ཉྱི་ཡིག་ལ་རབ་ཏུ་བསྐྱུ་བར་བྱ་བ་དང་ཐུན་གྱི་མཐར་བཟོད་ནས་ཏེ་གང་དུ་སློབ་
 པའི་དོ་རྩེ་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སྣའི་འཁོར་ལོ་ནམས་ཚུར་རང་ལ་སློབ་སྟེ་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་
 གནས་ནམས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སོགས་དང་ཁ་སྐྱོར་ཏེ་རོ་བོ་དཔེར་མེད་དུ་བྱ་བའི་བསྐྱེད་
 རིམ་པའི་མཆོད་པ་འདི་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་པྱེ་བའི་སངས་རྒྱས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་
 བསྐྱེད་རིམ་ལ་གནས་པ་ནམས་ནི་ཀུན་གྱིས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་⁵⁵ (བཟླས་པའི་རབ་དཔེ)ལ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བཟླས་པ། དོར་བཟླས་ཀྱི་གཙོ་བོ་
 རིན་པོ་ཆེའི་བཟླས་པ། ⁶¹ ཡན་ལག་གི་རྒྱུང་ལ་བཏེན་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཟླས་པ། ཁྲོ་བོའི་བཟླས་
 པ། དུག་གསུམ་ཀྱི་བཟླས་པ། མ་ནིང་གི་བཟླས་པ་དང་དུག་ཡོད་པ་ལས།

དང་པོ་(སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བཟླས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། སྐྱ་ཡི་དོ་རྩེ་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་ནམ་དཔུང་པ། །སངས་
 རྒྱས་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད། །དེ་ནི་སྐྱ་ཡི་བཟླས་པར་བཤད། །གསུང་གི་དམ་ཆོག་རྫོགས་བྱང་
 ཆུབ། །སྐྱ་དང་སྐྱ་མིན་ནམ་དཔུང་པ། །གསུང་གི་དོ་རྩེ་ཞེས་བཤད་དེ། །དེ་ནི་གསུང་གི་བཟླས་
 པར་བཤད། །ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །གནས་པའི་དོ་རྩེ་ནམ་དཔུང་པ། །ཐུགས་
 ཀྱི་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །དེ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་བཟླས་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་སྐྱ་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་པའི་སྐྱའི་དོ་རྩེ་ནམ་སྤང་གི་སྐྱ་
 ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་ཨོྲཱི་ཀྱི་སྐྱ་ཉན་ཤེས་
 ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་ན་དངོས་པོ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ནམ་པར་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔུང་

བ་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་
ཨྱི་ཡིག་གི་དོན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྦྱེའི་བཟུངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་
དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་པའི་གསུང་གི་དམ་ཆེག་འོད་
དཔག་མེད་ཀྱི་སྦྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་
ཨྱི་ཡིག་དེ་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཛིན་པས་ན་སྤྲད་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་
ནམ་པར་དབྱད་པ་ན་སྤྲ་མིན་པ། རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་ཨྱི་ཡིག་གི་དོན་དེ་ལ་ཡང་
དང་ཡང་དུ་སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་གསུང་གི་བཟུངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གྱིས་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆེག་མི་བསྦྱོད་པའི་སྦྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མངོན་
པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པར་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྦྱི་ཡིག་དེ་སྤྲས་བཞིན་ཅིང་ཉན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
འཛིན་པས་ན་དངོས་པོ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ནམ་པར་དབྱད་པ་ན་དངོས་
པོ་མེད་པར་གནས་པ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དོ་རྩེ་སྦྱི་ཡིག་གི་དོན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་
སེམས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(དོར་བཟུངས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆའི་བཟུངས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དོན་ཀྱི་རྩེས་འགོ་བཟུངས་པ་ནི། །དོ་བོ་ཉིད་མེད་བཟང་པོ་ཡིས། །དུས་གསུམ་
སངས་རྒྱས་ནམ་དབྱད་པ། །དེ་ནི་རིན་ཆེན་བཟུངས་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། སངས་རྒྱས་མགོན་པོ་བཞིའི་རྒྱུད་དུས་ཉེ་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་
ཡི་གོ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ནམ་པར་དབྱད་པ་སྟེ་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་དོན་རྒྱུད་ལྡང་འཇུག་
གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ཡི་གོ་གསུམ་གྱི་གདངས་སྟུགས་བ་ལ་ཡིད་རྩེས་སྟུ་འགོ་བ། དོ་བོ་

ཉིད་མི་ཤིགས་པ་ལས་བྱང་བས་ན་བཟང་པོ། རྒྱན་མི་འཆད་པར་བཞུས་པས་ནི་རྒྱང་རྣམས་མི་
ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐེམ་པ་ལས་བྱང་བའི་རིན་པོ་ཆེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
བཞུས་པ་དེ་ནི་འདོད་དོན་སྙེར་བས་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུས་པ་ཞེས་བྲལ།

59
གསུམ་པ་(ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལ་བརྟེན་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞུས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ། །སྐྱ་ཡི་སྤྱིན་རྣམས་སྟོ་བ་དང་། །བཅུད་
ཅིང་ཁྱོན་པ་རྫོང་མེད་དོན། །དེ་ནི་ཐོགས་མེད་བཞུས་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཅ་བའི་རྒྱང་ལ་རྫོར་བཞུས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཐོན་པའི་མཆོམས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
མི་ཤིགས་པ་ལས་དབང་པོའི་སྤྱི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནས་སྟོ་བ་དང་སྐྱེད་པའི་སྐྱེད་ཀྱི་ཉེ། ཡན་
ལག་གི་རྒྱང་རྣམས་ཕྱིར་བཅུད་པ་རྩི་གྱི་གདངས་དང་། རང་དུ་ཁྱོན་པ་ཨོྲཱི་གྱི་གདངས་དང་།
རང་དུ་གནས་པ་རྫོང་མེད་དོན་ལྷུང་གི་གདངས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སྟོར་བའི་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་གི་
རྫོར་བཞུས་དེ་ནི་སྤྱི་གུ་ལྷུང་པའི་ཡུལ་རྣམས་ལ་དབང་ཤེས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པར་
བྱེད་པའི་བཞུས་པ་ཡིན་པས་ན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞུས་པར་བཤད་དོ།

བཞི་པ་(ཁྲོ་བའི་བཞུས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། ཁྲོ་བའི་དམ་ཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །རང་གི་རྫོང་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་གྲགས། །སྤྲུགས་
ཀྱི་ཡི་གེའི་ཆོག་ཐོས་པ། །དེ་ནི་ཁྲོ་བའི་བཞུས་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཁྲོ་བོ་གཤམ་མེད་གཤེད་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་ནས་དམ་ཆོག་སྟེ་བསད་
བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་གཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས། རང་
གི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་སྟེ་རྩི་ལས་བྱང་བའི་རྫོང་མེད་བསྐྱེད་ནས་ཨོྲཱི་ལ་སོགས་

པའི་སྐྱུགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཆོག་རང་གཞན་གྱིས་ཐོས་པར་གྲགས་ཏེ་བསྐྱོ་བ་དེ་ནི་ཁོ་བོའི་བསྐྱུས་པ་
ཞེས་བྱ་བར་བཤད་དོ།

ལྷ་པ་(དྲུག་གསུམ་གྱི་བསྐྱུས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུན་ལས། འདོད་པའི་དོན་གྱིས་ཐྱོས་གྱུར་པ། །ཀྱུན་ཏུ་སྐྱོབ་ཅིང་པན་པར་དགའ། །སེམས་
ཅན་གཉི་མུག་གནས་ལ་འཛིག། །དེ་ནི་གཉི་མུག་བསྐྱུས་པར་བཤད། །འདོད་ཆགས་རྩི་རྩེ་ལས་
བྱུང་ཆོག །ལུས་དང་ངག་སེམས་ལ་གནས་པའི། །སེམས་ཅན་འདོད་ཆགས་མཆོར་གནས་
གཞག །དེ་ནི་འདོད་ཆགས་བསྐྱུས་པར་བཤད། །ཞེ་སྤང་རྩི་རྩེ་ལས་བྱུང་སེམས། །ལུས་དང་ངག་
སེམས་ལ་གནས་པའི། །སེམས་ཅན་ཞེ་སྤང་གནས་ལ་གཞག །དེ་ནི་ཞེ་སྤང་བསྐྱུས་པར་བཤད། །
ཅེས་གསུངས།

རྟོག་ནི། རྟེན་བྱུང་འཇུག་པ་དེས་འདོད་པའི་དོན་ཏེ་འདོད་ཡོན་ལྷ་ལ་ཆགས་པའི་བསམ་པས་
དེ་ལྷ་ཆོལ་བ་ལྟར་ལེན་པའི་འབད་པས་ཐྱོས་པ་སྟེ་ངལ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཀྱུན་ཏུ་
སྐྱོབ་ཅིང་པན་པར་དགའ་བ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གཉི་མུག་ཅན་ལས་ཀྱི་གཉི་མུག་ནམས་པར་
དག་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་གཉི་མུག་ནམས་པར་དག་པའི་གནས་འོད་གསལ་དུ་དེ་འབྲ་བའི་
སེམས་ཅན་དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཛིག་པ་སྟེ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་
གཉི་མུག་གི་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །འཁྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་རྩི་རྩེ་ལྟར་
བརྟན་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འཁྲིག་ཆོག་ཕོ་ཕོ་པན་ཚུན་དུ་སྤྲོ་བར་བྱེད་ཅིང་། ལུས་དང་
ངག་དང་སེམས་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་འདོད་ཆགས་ཅན་ནམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་
མཆོ་ནམས་པར་དག་པར་འདོད་པའི་བསམ་པས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ནམས་པར་དག་པའི་
གནས་འོད་གསལ་དུ་དེ་འབྲ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་

བཞག་པ་སྟེ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བཟླས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །གཞན་ལ་
ཞེ་སྤང་བའི་སྟོ་རྩོ་རྩོ་ལྟར་བཏན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། ལུས་དང་དག་དང་
སེམས་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཞེ་སྤང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་རྣམས་པར་དག་པའི་འདོད་པའི་
བསམ་པས་ཞེ་སྤང་རྣམས་པར་དག་པའི་གནས་འོད་གསལ་དུ་དེ་འབྲུ་བའི་སེམས་ཅན་དེ། བསམ་
གཏན་གཉིས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཞག་པ་སྟེ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཞེ་སྤང་གི་བཟླས་པ་
ཡིན་པར་བཤད་དོ།

⁵⁹
དུག་པ་(མ་ནིང་གི་བཟླས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དམ་ཆོག་དེ་ཉིད་རྩོ་རྩོ་གསུམ། །དབུ་མ་དམ་ཆོག་རྩོ་རྩོ་ཅན། །དེ་ཉིད་དམ་ཆོག་
རྩོ་རྩོ་ཡི། །བཟླས་པ་མ་ནིང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། རྩོ་རྩོ་གསུམ་དམ་ཆོག་སྟེ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་རྩོ་རྩོ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་རྩོགས་པའི་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་། རྩོ་རྩོ་ཅན་འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དབུ་མ་དམ་ཆོག་སྟེ་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་། རྩོ་རྩོ་སྐྱབ་པ་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
དམ་ཆོག་སྟེ་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་འོད་གསལ་རྣམས། དཔེར་ན་མ་ནིང་པོ་མོ་གཉིས་གང་
གི་ཡང་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྟར་བ་ལྟར་ཏག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དེ་འབྲུ་བའི་འོད་གསལ་སྟོམ་
པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ནིང་གི་བཟླས་པ་ཞེས་བྱ་བར་བཤད་དོ།

འདི་ལ་སྐལ་ལྡན་གསུམ་པ་དང་སྐལ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་
དུ་བྱས་ནས་རྩོར་བཟླས་ལ་དབྱེ་བ་བཙུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། རིགས་དུག་དང་། ཁོ་བོའི་བཟླས་པ་
དང་། དུག་གསུམ་ཀྱི་བཟླས་པ་དང་། མ་ནིང་གི་བཟླས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་

ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱ་གསུམ་གྱི་བཟུངས་པ་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་རྟག་ཆད་གྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང་
དང་ཡང་དུ་བལྟ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཁོ་ཤི་བཟུངས་པ་ནི་དག་བཟུངས་དང་། དུག་གསུམ་གྱི་བཟུངས་
པ་ནི་སེམས་ཅན་དུག་གསུམ་ཅན་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། མ་ནིང་གི་
བཟུངས་པ་ནི་འོད་གསལ་བསྐྱོམ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་པས་དེ་རྣམས་ལ་སྤང་གི་བཟུངས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་⁵⁵ (དུག་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱོམ་པ་)ལ། འདོད་ཆགས་གྱི་དོན་བསྐྱོམ་པ་དང་། གཏི་ལྷག་⁶⁶
དང་ཞེ་སྤང་གི་དོན་བསྐྱོམ་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(འདོད་ཆགས་གྱི་དོན་བསྐྱོམ་པ་)ལ། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱས་པས་ཐོབ་བྱའི་
དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། ལས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་མེད་གྱི་རྟེན་གྱིས་བྱང་མཆོག་
འགྲུབ་པར་བསྐྱན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱས་པས་ཐོབ་བྱའི་དོན་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། འདོད་ཆགས་དེ་ཉིད་དོན་བསྐྱོམ་པ། །རྩི་རྩེ་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །སེམས་
ཅན་ཀུན་ལ་པན་འདོད་པའི། །འདོད་ཆགས་བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས།

ནན་ནི། རྫོགས་པར་མཛད་དོ་ཞེས་བྱང་རོ། །གང་གིས་རྫོགས་ན། ལྷ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་
པོ་རྩི་རྩེ་འཆང་གིས་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པའི་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །གང་རྫོགས་ན། སེམས་
ཅན་ཀུན་ལ་པན་པར་འདོད་པས་ཏེ་པན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་རྩི་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་དེའོ། །
ཐམས་གང་གིས་རྫོགས་ན། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱེད་པས་ཏེ། །ཁ་སྦྱར་ལས།
ཆགས་པ་མ་ཡིན་ཆགས་བྲལ་མིན། །དབྱ་མར་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་

ལྷ་ར། ཆགས་པ་མཆེད་པ་མིན། ཆགས་བྲལ་སྤང་བ་མིན། དབུ་མ་ཉེར་ཐོབ་ཏུ་དམིགས་པར་མི་
འགྱུར་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་འདོད་ཅིང་ཆགས་པའི་འོད་གསལ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་
ཤེས་བསྐྱེས་པའི་ཐབས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་(ལམ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་མེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་མཆོག་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རིག་པ་ཆེན་མོ་སྤྲུལ་ལ་སྦྱོགས། །རྟག་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་བཅོན་པ། །འདོད་པའི་
ལོངས་སྤྱོད་དག་གིས་ནི། །རི་ལྷར་འདོད་པ་བསྟེན་ན་འགྲུབ། །ཅིས་གསུངས།

ནན་ནི། འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའི་རྟེན་འབའ་ཞིག་གིས་ཆེ་
འདི་ཉིད་ལ་འགྲུབ་པར་མ་ཟད་ཀྱི། བྱད་མེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འགྲུབ་པ་ཡོད་པར་
བསྟན་པའི་བྱིར་རིག་པ་ཆེན་མོ་སྤྲུལ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རིག་པ་ཆེན་
མོ་ནི་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྤངས་ཤིང་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་སྤྲུལ་
མ་ལ་སོགས་པའི་ཡུམ་བཞེར་བསྐྱེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་བརྒྱ་ཅན། སྤང་པོ་ཅན། ཏུང་ཅན་མ།
རི་དྲགས་ཅན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་རི་ལྷར་འདོད་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་
བྱང་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་དེ་རྟག་ཏུ་
བསྐྱེས་པ་ལ་བཅོན་པ་དང་ལྡན་པ་བསྟན་པ་དག་གིས་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ།

འོ་ན་བྱད་མེད་ཀྱི་རྟེན་གྱིས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་མཆོག་འགྲུབ་པ་ཡོད་ན། སྐྱེས་པས་ལམ་བཟོད་
པའི་རིམ་པ་ལས་ལོགས་སུ་བྱད་མེད་ཀྱིས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་མ་གསུངས་པ་དེའི་རྒྱ་
མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འོག་སྒྲོར་ཐེག་ལེ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ལམ་གྱི་

ཆ་གས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་སྐྱེས་པས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་བྱད་མེད་
 གྱིས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པར་ཡང་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་རབ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐབས་
 གྱི་རྒྱད་ལ་དགའ་བཞི་དང་སྟོང་བཞི་བྲངས་ཏེ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱས་པའི་འོད་གསལ་
 གྱི་མཐར་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་འགྲུབ་པ་བཞིན་དུ། ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་མས་ཀྱང་
 རང་རྒྱད་ལ་དགའ་བཞི་དང་སྟོང་བཞི་བྲངས་ནས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཐམས་
 ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་གྱི་མཐར་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་འགྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་⁶⁴པ་(གཏི་ཐུག་དང་ཞེ་སྒང་གི་དོན་བསྐྱོམ་པ་)ལ། བྲང་བའི་དོན་དང་། དེས་པའི་དོན་གཉིས་
 ལས།

དང་པོ་(བྲང་བའི་དོན་)ནི།

ཅ་རྒྱད་ལས། གཏི་ཐུག་དམ་ཆེག་ལས་བྱུང་བ། །རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་དོ་ཇེ་ཅན། །མ་ནིང་དག་
 གི་གནས་བྱུབ་པ། །དངོས་བྱུབ་དམ་པ་རབ་ཏུ་སྟེར། །ཁྲོ་བོ་ཞེ་སྒང་གནས་ལས་སྐྱེས། །གསོད་
 ལ་རྟག་ཏུ་བཙོན་པ་དག །སྐྱུབ་པ་མཆོག་གི་ཆོས་ཅན་ལ། །གསོད་པའི་དོན་གྱིས་འགྲུབ་པར་
 འབྱུང། །བཙོན་ལྡན་འདས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་དམ་ཆེག་གིས་དེ་སྐྱད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་
 གསུངས།

དོན་ནི། གཏི་ཐུག་གི་དམ་ཆེག་ནི་ནམ་པར་སྒྲང་མཛད་དང་། དེའི་རིགས་ལས་བྱུང་བ་བྱམས་
 པ་དང་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་གཙུག་ཏྲར་འཁོར་ལོས་བསྐྱུར་བ་དང་དོ་ཇེ་ཅན་སྟེང་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱད་འདིར་ཐེང་སྒྲགས་མ་གསུངས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཐེང་སྒྲགས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་བཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་
 ལས་དངོས་བྱུབ་བསྐྱུབ་པའི་སྐབས་སུ། མ་ནིང་སྟེ་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འབྲུག་དག་གི་གནས་ཡི་གོ་

གསུམ་གྱི་བཟླས་པས་འགྲུབ་པའི་དངོས་གྲུབ་དམ་པ་བྱང་ཚུབ་རབ་ཏུ་སྟེར་བར་བྱེད་དོ། །གསོད་ལ་
 ཉག་ཏུ་བཙོན་པ་དག་དང་ལྡན་ཞིང་གཏུག་པ་འདུལ་བའི་ལས་ཅན་གྱི། མཆོག་གི་ཆོས་ཅན་བཙོན་
 འགྲུས་དང་ལྡན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་ཞེ་སྒང་རྣམ་པར་དག་པ་མི་བསྐྱོད་པ་འབྱུང་བའི་
 གནས་རྒྱུ་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་གཞིན་རྗེ་གཞེད་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་གསོད་
 པའི་དོན་གྱི་ལས་སྦྱོར་རྣམས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཙམ་ལྡན་འདས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་
 དམ་ཆོག་དོན་རྗེ་འཆང་གིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་(ངེས་པའི་དོན་ནི། གཉི་ཟུག་གི་དམ་ཆོག་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེ་བར་ལེན་
 པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་ལྡན་པའི་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་དོན་རྗེ་ཅན་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས། མ་ཞིང་
 ཉེ་ཕྱགས་ལྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་དག་གི་གནས་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་འཇུག་གི་སྐྱ་
 འགྲུབ་པས་དངོས་གྲུབ་དམ་པ་རབ་ཏུ་སྟེར་བ་སྟེ་སྦྱོལ་བར་མཇུག་དོ། །དེ་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ནི་
 མཆོག་གི་ཆོས་དོན་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་
 གང་ཟག་གིས། ཞེ་སྒང་སྒྲུང་བ་དང་དེ་འབྱུང་གནས་སུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 ཉོག་པ་སོ་གསུམ་དང་། ཁྲོ་བོ་མཆེད་པ་དང་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉོག་པ་བཞི་བཅུ་
 དང་དེས་མཆོན་པའི་ཉེར་ཐོབ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉོག་པ་བདུན་པོ་རྣམས་
 བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་གསོད་པ་སྟེ་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པ་ལ་ཉག་ཏུ་བཙོན་པ་དག་གིས་
 གསོད་པ་སྟེ་ཕྱང་པོ་སོགས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་འཇུག་གི་སྐྱ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཙམ་ལྡན་འདས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་
 དམ་ཆོག་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་⁵⁵(ལས་ཆོགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་)ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ⁷⁵རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་
ལས།

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལས་སྒྲུབ་པ་དང་། ⁷³རྫོགས་རིམ་པའི་ལས་སྒྲུབ་
པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལས་སྒྲུབ་པ་)ལ། རིགས་ལྡེའི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་དང་། དེའི་སྔོན་དུ་བྱ་
བའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་། དེའི་སྔོན་⁷³དུ་བྱ་བའི་དང་པོ་སྒྲུབ་བ་བསྐྱོམ་པ་དང་གསུམ་
ལས།

དང་པོ་(རིགས་ལྡེའི་ལས་རྒྱལ་མཆོག་)ནི།

ཅ་རྒྱུ་ལས། ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་ཅན་རྣམས་ཀྱི། འཁོར་ལོ་སྤྱིང་ཁའི་དབུས་སུ་བསྐྱོམ། །གསལ་
བའི་དགྲིལ་འཁོར་དབུས་གནས་པར། །དབུས་སུ་འཁོར་ལོའི་དོན་བསྐྱོམ་མོ། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ཅན་
རྣམས་ཀྱི། །དོ་རྩེ་སྤྱིང་ཁའི་དབུས་སུ་བསྐྱོམ། །དོ་རྩེའི་དགྲིལ་འཁོར་དབུས་གནས་པར། །དོ་རྩེའི་
སྤྲགས་དོན་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །རིན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ཀྱི། །རིན་ཆེན་སྤྱིང་ཁའི་དབུས་སུ་
བསྐྱོམ། །རིན་ཆེན་དགྲིལ་འཁོར་དབུས་གནས་པར། །རིན་ཆེན་སྤྲགས་དོན་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །བརྗོ་
ཡེ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ཀྱི། །བརྗོ་སྤྱིང་ཁའི་དབུས་སུ་བསྐྱོམ། །ཆོས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དབུས་གནས་
པར། །བརྗོའི་སྤྲགས་དོན་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །རལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཅན་རྣམས་ཀྱི། །རལ་གྱི་སྤྱིང་ཁའི་
དབུས་སུ་བསྐྱོམ། །དམ་ཆོག་དགྲིལ་འཁོར་དབུས་གནས་པར། །རལ་གྱིའི་སྤྲགས་དོན་བསྐྱོམ་
པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། རང་རྣམས་སྤང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་བསྐྱོམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྤྱིང་ཁའི་དབུས་སུ་སྤྲོ་ཆོགས་པར་དང་སྒྲ་བའི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔར་རྣམས་སྤང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་འཁོར་ལོ་དང་བྲིལ་བུ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ། དེའི་ཐུགས་ཀར་གསལ་བ་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་གནས་པར་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ་བསྐྱེད། དེའི་ལྷེ་བའི་དབུས་སུ་འཁོར་ལོའི་ཐུགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔར་འཁྱོལ་ཡིག་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་དོན་ཏེ་གང་ལ་ཞི་བའི་ལས་བྱ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་བཀྲ་གས་རང་གི་སྤྲོ་བུ་གཡོན་པ་ནས་བྲངས་ཏེ། སྤྱིང་ཁའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔར་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ལ་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཞི་བའི་ལས་རྣམས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །རང་མི་བསྐྱོད་པ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྤྱིང་ཁའི་དབུས་སུ་སྤྲོ་ཆོགས་པར་དང་སྒྲ་བའི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔར་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པ་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་དོ་རྩེ་དང་བྲིལ་བུ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ། དེའི་ཐུགས་ཀར་དོ་རྩེ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་གནས་པར་དོ་རྩེ་སྟོན་པོ་ཅི་ལྷེ་བའི་ལྷེ་བའི་ནང་གི་དབུས་སུ་དོ་རྩེའི་ཐུགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔར་འཁྱོལ་ཡིག་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་དོན་ཏེ་གང་དབང་དུ་བྱ་བྱའི་བསྐྱབ་བྱ་བཀྲ་གས་རང་གི་སྤྲོ་བུ་གཡོན་པ་ནས་བྲངས་ཏེ། སྤྱིང་ཁར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔར་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ལ་འོག་ནས་འཆད་པའི་དབང་གི་ལས་རྣམས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

རང་རིན་འབྱུང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྤྱིང་ཁའི་དབུས་སུ་སྤྲོ་ཆོགས་པར་དང་སྒྲ་བའི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔར་རིན་འབྱུང་ཞལ་གཅིག་ཕྱག་གཉིས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་བྲིལ་བུ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ། དེའི་ཐུགས་ཀར་རིན་ཆེན་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགུ་པའི་ལྷེ་བའི་ནང་གི་དབུས་སུ་གནས་

པའི་རིན་ཆེན་སྤྲུགས་ཏེ་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་སྤྲུ་ཡིག་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་དོན་ཏེ།
གང་ལ་རྒྱས་པའི་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་གང་ཟག་དེ་བཀྲུག་ནས་རང་གི་སྣ་བྲུག་གཡོན་པ་ནས་
བྲངས་ཏེ་སྤྲིང་ཁར་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ། འོག་ནས་འཆད་
པའི་རྒྱས་པའི་ལས་རྣམས་བསྒྲོམ་པ་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །རང་འོད་དཔག་མེད་དམ་ཆོག་
སེམས་དཔར་བསྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་སྤྲིང་ཁའི་དབུས་སུ་སྣ་ཆོགས་བསྐྱར་
དང་སྐྱབ་པའི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་འོད་དཔག་མེད་ཞལ་གཅིག་བྲུག་གཉིས་པ་བསྐྱར་དང་
བྲིལ་བྱ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་བསྒྲོམ། དེའི་སྤྲུགས་ཀར་ཆོས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྣ་ཆོགས་བསྐྱར་གདན་
ལ་བསྐྱར་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པའི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་བསྐྱར་སྤྲུགས་ཏེང་རེ་འཛིན་སེམས་
དཔའ་ལྷུ་ཡིག་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་དོན་ཏེ་གང་ལ་དབང་གི་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
གང་ཟག་དེ་བཀྲུག་ནས་རང་གི་སྣ་བྲུག་གཡོན་པ་ནས་བྲངས་ཏེ། སྤྲིང་གའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་
དཔའ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ལ་འོག་ནས་འཆད་པའི་དབང་གི་ལས་རྣམས་བསྒྲོམ་པ་སྟེ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

རང་དོན་བྱུང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་བསྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སྤྲིང་
གའི་དབུས་སུ་སྣ་ཆོགས་བསྐྱར་དང་སྐྱབ་པའི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དོན་བྱུང་ཞལ་གཅིག་
བྲུག་གཉིས་པ་རལ་གྱི་དང་བྲིལ་བྱ་འཛིན་པ་ཅན་དུ་བསྒྲོམ། དེའི་སྤྲུགས་ཀར་དམ་ཆོག་དཀྱིལ་
འཁོར་ཏེ་སྣ་ཆོགས་དོ་རྩའི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་རལ་གྱི་གནས་པའི་རལ་གྱིའི་ཡུ་བའི་ལྟེ་བའི་དབུས་
སུ་རལ་གྱིའི་སྤྲུགས་ཏེང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལྷུ་ཡིག་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་དོན་ཏེ།
གང་ལ་དབང་གི་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་གང་ཟག་དེ་བཀྲུག་ནས་རང་གི་སྣ་བྲུག་གཡོན་པ་ནས་

བྲངས་ཏེ་སྤྲིང་གའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དབའ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ལ་འོག་ནས་འཆད་པའི་
དབང་གི་ལས་རྣམས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(དེའི་ཕྱོན་དུ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་)ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དགྲིལ་འཁོར་ཀུན་གྱི་ངོས་རྣམས་སུ། །སངས་རྒྱས་ལྷ་རྣམས་དགོད་པར་བྱ། །འོད་
ཟེར་ལྷ་ཡི་བྱེ་བྲག་གིས། །སྤྲོས་ན་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དྷན་ནི། རྣམ་སྤྲང་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལྷ་པོ་ཀུན་གྱི་དབུས་དང་ནང་གི་ངོས་
བཞི་བྱ་བཞི་ཕྱའི་བྱ་བཞི་སྟོ་བཞི་སྟོའི་གཡས་གཡོན་རྣམས་དང་མཚམས་བཞི་དང་སྟེང་འོག་
རྣམས་སུ་སངས་རྒྱས་རིགས་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་པོ་གཉིས་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་གནས་སུ་
གོ་རིམ་རིམ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་དགོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྣམ་སྤྲང་གི་སྟོ་ནས་ཞི་བའི་ལས་བསྐྱབ་པའི་
ཆེ་ལྷ་དང་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་། རིན་འབྱུང་གི་སྟོ་ནས་རྒྱས་པའི་ལས་བསྐྱབ་པ་ལ་ལྷ་
རྣམས་དང་འོད་ཟེར་རྣམས་ཁ་དོག་སེར་པོ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྟོ་ནས་དབང་གི་ལས་
བསྐྱབ་པ་ལ་འོད་ཟེར་དང་ལྷ་རྣམས་ཁ་དོག་དམར་པོ་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་དང་དོན་བྱུབ་ཀྱི་སྟོ་
ནས་བྲག་པོའི་ལས་བསྐྱབ་པའི་དུས་སུ་ལྷ་དང་འོད་ཟེར་གྱི་ཁ་དོག་ནག་པོ་སྟེ། འོད་ཟེར་ལྷའི་བྱེ་
བྲག་གིས་ལས་ཀྱི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལྷ་རྣམས་ཕྱིར་སྤྲོ་བ་དང་ནང་དུ་སྤྱད་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དེ་བསྐྱོམས་ན་བྱང་ཚུབ་སྟེ་འདོད་པའི་དོན་ཞི་རྒྱས་དབང་བྲག་གི་དངོས་བྱུབ་
རྣམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི།

ཙུང་ལས། སྒྲགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྟོ་བ་ནི། །ཤེ་བྲག་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྒྲགས། །སྟོ་
གསུམ་རྫོ་རྩེ་ཤེ་བྲག་གིས། །སྟོ་བ་དང་ནི་བསྐྱ་བ་བྱ། །ལུས་ཀྱིས་སྟོ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད། །སེམས་ཀྱིས་
སྐྱགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད། །དག་གིས་གསུང་གི་རོ་བོ་ཉིད། །མཆོད་ནས་མཆོད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར། །
དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་ཡིས། །རྫོ་རྩེ་ལྷ་རྣམས་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། དེམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པའི་སྒྲགས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡིད་ཀྱི་
སྟོ་བ་སྟེ་སྟུལ་པ་དང་བསྐྱ་བར་བྱ་བའི་ལྷ་ནི་བསྐྱེད་དེམ་དང་རྫོགས་དེམ་ཀྱི་ཤེ་བྲག་རྣམ་པ་གཉིས་
སུ་ཡོད་པར་བསྒྲགས་སོ། །དེ་ལ་བསྐྱེད་དེམ་པས་ལྷ་སྟོ་བའི་ཆེ་རང་གི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་
དང་ལྷའི་སྟོ་གསུང་སྐྱགས་ཀྱི་རྫོ་རྩེ་གསུམ་དཔེར་མེད་ཏུ་སྦྱར་བའི་ཤེ་བྲག་གིས་འཁོར་ལོའི་ལྷ་
རྣམས་ཕྱིར་སྟོ་བ་དང་ནང་ཏུ་བསྐྱ་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལུས་སྟོ་རྫོ་རྩེའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་དག་གསུང་
རྫོ་རྩེའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་སེམས་སྐྱགས་རྫོ་རྩེའི་རོ་བོ་ཉིད་ཏུ་བྱས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་
ཕྱིར་སྟོ་བ་དང་། རང་ཏུ་བསྐྱས་ནས་རང་རང་གི་གནས་སུ་བཀོད་ནས་དེ་དག་ལ་མཆོད་པ་དང་
བསྟོད་པ་བྱས་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྟོ་བ་པོ་དེ་ནི་ཀུན་གྱིས་མཆོད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་ཞིང་
འདོད་པའི་དོན་རྣམས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྫོགས་དེམ་པས་ལྷ་སྟོ་བ་དང་བསྐྱ་བའི་ཆེ་
རྫོགས་དེམ་ཀྱི་ལྷ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་པོ་རྣམས་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོའི་ལྷ་སོ་གཉིས་སུ་
བསྐྱ་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་རྫོ་རྩེའི་དེགས་སོགས་ལྷར་བསྐྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་རྫོ་རྩེ་གསུམ་ཀྱི་
ལྷར་བསྐྱ་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་རྫོ་རྩེ་འཆང་གཅིག་ཏུ་བསྐྱ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ཏུ་སྟོ་བའང་
བསྐྱོམ་པ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

⁶⁸
གསུམ་པ་དེའི་སྒྲིབ་དུ་བྱ་བ་དང་པོ་སྦྱར་བ་བསྐྱེད་པ་ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། དབུས་སུ་བདག་པོ་བསམས་ནས་ནི། །སྦྱ་གསུང་དོ་རྩེ་རང་གི་གཟུགས། །རང་
སྒྲགས་དོ་རྩེའི་གཟུགས་དག་གིས། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། སྦྱ་དོ་རྩེ་རྣམས་སྤང་། གསུང་དོ་རྩེ་འོད་དཔག་མེད། ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྦྱོད་པ་དང་།
དེས་མཆོན་པའི་རིན་འབྱུང་དང་དོན་བྱུབ་སྟེ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིང་གའི་དབུས་
སུ་སྒྲ་ཆོགས་བསྐྱེད་དང་ཆོ་བའི་གདན་ལ་རང་རང་གི་བདག་པོ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་གཟུགས་
བསམས་ནས་དེའི་ཐུགས་ཀར་རང་རང་གི་སྒྲགས་དོ་རྩེ་སྟེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཨོ་ཡིག་
ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དག་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་བྱའོ།

⁶⁸
གཉིས་པ་རྩོགས་རིམ་པའི་ལས་བསྐྱུབ་པ་ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་པ་བཞི་དག་ཏུ། །ཁ་དོག་རྣམས་བཞིར་ཀུན་བརྟགས་ལ། །སྦྱིང་
ཁར་སྒྲགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། །དོ་རྩེ་རྣམས་པ་བཞི་ཡི་ལས། །བསམ་གཏན་དོ་རྩེ་ཅན་དག་
བྱེད། །འདི་ནི་སྒྲགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གསང་བ་རབ་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིན། །ཞི་བ་ལ་ནི་སྦྱོར་
ཀྱི་ཚུལ། །རྒྱས་ལ་དོ་རྩེ་བསྐྱེད་ཅན། །དབང་ལ་རྣམས་པར་སྦྱང་མཛད་གནས། །དོ་རྩེ་ཁོ་བོ་མཛོན་
སྦྱོང་ལ། །འདི་ནི་དོ་རྩེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གསང་བ་སྦྱ་གསུམ་ལས་བྱུང་བ། །སྒྲགས་རྣམས་ཀུན་ནི་
སྦྱུལ་པ་སྟེ། །བྱ་བའི་རོལ་མོས་མཆོན་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། བསམ་གཏན་དོ་རྩེ་ཅན་ཏེ་རགས་པའི་སྦྱུལ་སྦྱ་བཟུང་བའི་བྱུང་འབྱུག་པ་དེས་ས་ཆུ་མེ་
རྒྱང་གི་འབྱུང་བ་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་པ་བཞི་དག་གི་རྒྱང་ཁ་དོག་རྣམས་པ་བཞིར་གནས་པ་
ཀུན་བརྟགས་ལ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྦྱིང་གར་ཏེ་སྟོག་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་

བཞིའི་རྒྱང་ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་སྒྲགས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་དོན་ཏེ། ལྷང་འཇུག་
གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་དོ་རྗེ་བཟླས་པ་བསྟོམས་ནས་ཏེ་བྱས་
པའི་ཐབས་གྱི་དོ་རྗེ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་སྟོག་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་བཞིའི་བཟླས་པས་
ཞི་རྒྱས་དབང་འག་གི་ལས་དག་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི། ཟུང་འཇུག་ལ་གནས་པའི་སྒྲགས་པ་
སྦྱབ་པ་སོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོད་མིན་པ་ལ་རབ་དུ་གསང་བར་བྱ་བའི་བཟང་སོ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུང་ལས་བརྒྱད་པ་ལས་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་
ནི། རད་ལ་སོགས་པ་ཞི་བའི་ལས་བསྦྱབ་པ་ལ་ནི་སྦྱན་གྱི་ཚུལ་ཏེ་ཁ་དོག་དཀར་ཞིང་སྒྲ་བྱག་
གཉིས་ཀ་ནས་དལ་བར་རྒྱ་བའི་སྟོག་འཛིན་ཚུའི་རྒྱང་གིས་གཙོ་བྱས་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ལ་རྟོར་
བཟླས་བྱེད་པ་དང་། ཆེ་དང་ཤེས་རབ་སོགས་རྒྱས་པའི་ལས་བསྦྱབ་པ་ལ་ནི་གསེར་ལྷན་མའི་
མདོག་ལྟར་རྣམ་པར་སྤང་བར་མཛད་ཅིང་མཛེས་པའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་རྒྱང་ཐུབ་སེལ་
སའི་རྒྱང་སེར་སོས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་སྒྲ་བྱག་གཉིས་ནས་འག་དུ་རྒྱ་བ་ལ་རྟོར་བཟླས་བྱེད་པ་
དང་། རང་དང་ཆོས་ལ་དད་པར་བྱེད་པའི་དབང་གི་ལས་བསྦྱབ་པ་ལ་ནི་དོ་རྗེ་བཟླ་ཅན་འོད་
དཔག་མེད་ཀྱི་རྒྱང་བྱེན་རྒྱ་མའི་རྒྱང་དམར་སོས་གཙོ་བོ་བྱས་ནས་སྒྲ་བྱག་གཤམ་རྒྱང་ནས་དལ་
བྱས་རྒྱ་བ་ལ་རྟོར་བཟླས་བྱེད་པ་དང་། མདོན་སྟོད་དེ་བསད་བསྐྱད་སོགས་ཀྱི་འག་པོའི་ལས་
བསྦྱབ་པ་ལ་ནི་དོ་རྗེ་ཁོ་སྟེ་དོན་འབྱུང་གྱི་རྒྱང་མཉམ་གནས་རྒྱང་གི་རྒྱང་ལྷང་སེར་གྱིས་གཙོ་
བྱས་ནས་སྒྲ་བྱག་གཡོན་རྒྱང་ནས་རྒྱ་བ་ལ་རྒྱང་སྒྲགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་དོ་རྗེའི་བཟླས་
པ་བྱའོ། །བསྐྱེད་རིམ་པས་ལས་སོ་སོ་བསྦྱབ་པའི་ཆེ་ལྟ་དང་སྒྲགས་སོ་སོར་བྱེད་དགོས་པ་ལྟར་
མིན་པར་འདིར་སྒྲགས་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་མཆན་པ་སྟེ་སྟོད་མིན་པ་ལ་གསང་བར་བྱ་བ་ལྟ་
ཐམས་ཅད་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བའི་རྩལ་སོ་སྟེ་རིམ་བཤོ། །ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རབ་

འབྲམས་ཐམས་ཅད་དོན་རྗེ་བརྒྱུས་པ་གཅིག་པུས་སྐྱལ་བ་སྟེ་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་དོན་རྗེ་བྱང་འཇུག་ལ་
གནས་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོད་མིན་ལ་གསང་བར་བྱ་བ། སྐྱ་གསུམ་གྱི་དོན་རྗེ་
གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་གིས་བསྟན་པ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་⁶⁸ རྒྱུས་པར་བཤད་པ་ལ། དྲག་པོའི་ལས་དང་། ⁹⁴ རྣམ་པར་འཆེ་བ་ཞི་བའི་སྦྱར་བ་དང་།
⁹⁶ རྒྱབ་ཐབས་དངོས་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྐྱང་བའི་འཁོར་ལོ་དང་། ⁹⁷ སྤར་བཤད་པའི་ཞི་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་
བཤད་དང་། ⁹⁹ རྒྱས་པ་དང་དབང་གིས་ལས་གཉིས་སྟེལ་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། ¹⁰³ རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་དབང་གི་ལས་སྐྱབ་པ་དང་། ¹⁰⁶ བསད་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་བསྟན་པ་དང་བདུན་ལས།

དང་པོ་(དྲག་པོའི་ལས་)ལ། བསད་པའི་ལས་སྦྱར་དང་། མནན་པའི་ལས་སྦྱར་དང་གཉིས་ལས།
དང་པོ་(བསད་པའི་ལས་སྦྱར་)ལ། མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་བསད་ལས་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་། གསོད་
པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་བསད་ལས་བྱ་བའི་ཡུལ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། མ་དད་སྐྱ་བའི་སེམས་ཅན་དང་། །དོན་རྟོག་དཔོན་སྟོད་པ་དང་། །གདུག་པའི་
སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ལའང་། །རབ་ཏུ་བསྐྱལ་བ་འདི་བྱ་ལོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡེ་ཤེས་
ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོ་དོན་རྗེས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་དོན་རྗེ་ཐེག་པ་སོགས་ལ་མ་དད་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་
སེམས་ཀྱིས་སྟོད་ཆེག་སྐྱ་བའི་སེམས་ཅན་ལོག་ལྟ་ཅན་རྣམས་དང་། དོན་རྟོག་དཔོན་ལ་སྟོད་
པ་དང་གཞན་ཡང་མཆོམས་མེད་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་གདུག་པའི་སེམས་ཅན་
གཞན་རྣམས་ལའང་ཆེ་གོ་མོ་འདི་སོད་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆེག་གིས་རབ་ཏུ་བསྐྱལ་

བའི་བསད་ལས་ཀྱི་ཚྭ་ག་དངས་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་བྱའོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡེ་ཤེས་
ཆེན་པོའི་འཁོར་ལོའི་དོན་རྗེ་སྟེ་རིགས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་
ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

གཉིས་པ་(གསོད་པའི་ཚྭ་བསྟན་པ་)ལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསད་ལས་དང་། རྩོགས་⁸⁸རིམ་
པའི་བསད་ལས་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསད་ལས་)ལ། བསད་ལས་ཀྱན་གྱི་ཐུན་མོང་སྟོན་དུ་ཁ་སྐྱོར་དཔྱེ་བའི་
ཚྭ་ག་དང་། བསད་ཚྭ་གི་བཀའི་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ་དང་། བགེགས་⁸⁷བསྐྱོག་པའི་བཀའི་འཁོར་
ལོ་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(བསད་ལས་ཀྱན་གྱི་ཐུན་མོང་སྟོན་དུ་ཁ་སྐྱོར་དཔྱེ་བའི་ཚྭ་ག་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། ཁམས་གསུམ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །སངས་རྒྱས་སྐྱུང་ནི་རྣམ་བསྟོམས་
ལ། །དག་པོས་བསད་པར་བསམས་ནས་སུ། །དེ་ནས་ལས་རྣམས་བཅུམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཉེན་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་མི་བསྐྱོད་པ་དག་པོའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་སྐྱོར་གྱི་དུས་སུ་འདོད་ཁམས་གཟུགས་ཁམས་
གཟུགས་མེད་ཁམས་ཉེ། ཁམས་གསུམ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཅན་དུ་རྣམ་པར་བསྟོམས་ལ། གང་ལ་བསད་ལས་བྱ་བའི་
བསྐྱབ་བྱ་དག་པོ་དོན་རྗེ་གཞོད་སྟེན་སྟེན་པོའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱུར་བ་དེས་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་བསད་པར་བསམས་ནས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ལུས་ལ། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྷ་སོ་གཉིས་
བཀོད་དེ་ལ་མཆོད་བསྟོད་བྱས་ལ་འདིས་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསད་དོ། །དོ་

རྩིས་པ་དཔོན་ལ་སྤྲད་དོ། །མཆོམས་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བྱས་སོ། །ཞེས་དེའི་
 ཉེས་པ་ལྟ་ནམས་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་འདིའི་སྐྱབས་མ་མཛད་པར་འདི་ཆོམས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་
 བསྐོས་པས། ལྟ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ལུས་བཅོམ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་སོ་སོ་
 རྒྱུ་ལེན་སྤྲད་ཏེ། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་ལ་བཅུག་པར་མོས་པའི་ཁ་སྐྱོར་དབྱེ་བའི་ཆོ་ག་
 སྔོན་དུ་བྱས་ལ་དེ་ནས་བསད་ལས་དངོས་ཀྱི་ཆོ་ག་ནམས་བཅུམ་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(བསད་ཆོག་གི་བཀའི་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ་)ལ། མི་བསྐྱོད་པའི་དང་། ⁸¹ནམ་སྤང་ལ་
 སོགས་པའི་དང་། དེའི་འཁོར་⁸⁴ནམས་ཀྱི་དང་། ⁸⁶ལྟ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཀའི་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ་དང་
 བཞི་ལས།

དང་པོ་(མི་བསྐྱོད་པ་)ལ། དང་པོ་སྐྱོར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ⁷⁹ལས་དེ་
 འབྲུག་པར་ངེས་པའི་དུས་བསྟན་པ་དང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་⁸¹ཀྱི་མིང་བསྟན་
 པ་དང་ལྟ་ལས།

དང་པོ་(དང་པོ་སྐྱོར་བ་)ནི།

ཅུ་རྒྱུ་ལས། རྒྱུ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར། །དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་ཁ་བཞི་བ། །ནམ་པའི་
 མཆོག་ནམས་ཀྱན་དང་ལྟ། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔར་ནམ་པར་བསྐོམ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཉེན་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྐྱས་པའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྔོན་དུ་བྱས་
 པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་གནས་པར་ཏེ་ལྷག་
 མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་རྒྱལ་པ་དང་། ཉི་ཆོ་པད་གསུམ་ཡི་གོ་
 དང་བཅས་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཉི་མ་ལས་བྱང་རྒྱལ་པ་དང་། དེའི་སྤྲོད་

དུ་ས་བོན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་རྩྱུ་རིང་པོ་དང་། དེ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་རྩོ་
རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་ཕྱོགས་བཞིའི་རྩ་རྣམས་དབུས་ཀྱི་རྩ་ལ་མ་རེག་པར་ཁ་ཕྱིར་གྱེས་པ། དེ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་རྩོགས་པ་ལས་བྱང་ཚུབ་པ། ཁྲོ་བོའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པའི་མཆོག་སྟེ་ཁྱད་པར་
རྣམས་ཀྱན་དང་ལྷན་པའི་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བྲག་པོ་ཞལ་བཞི་པ་གནག་པ་མཆེ་བ་གཅིགས་པ་
ཕྱག་དྲུག་པ་སྐྱེ་མདོག་ཨིངྩ་ལྷོ་ལའི་མདོག་ལྷར་སྟོ་བ། ཞབས་གཡས་བསྐྱུས་གཡོན་བརྒྱུད་བས་
དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་ན་བཞུགས་པར་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་
དེ་ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་པའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དུས་གསུམ་དམ་ཆོག་ལས་བྱང་བ། །སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོ་རྣམ་བསྐྱོམས་ལ། །
སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོ་སྟོབས་པོ་ཆེ། །ལག་པ་གཡས་པས་འདི་བྱའོ། །ཕྱོགས་བཅུ་ནས་བྱང་
སེམས་ཅན་རྣམས། །སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ཡི་བྱེ་བྲག་གིས། །བསྐྱུས་ཏེ་གོང་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྟ། །རང་
གི་ལུས་ལ་དེ་དག་གཟུང་། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་ཅན། །སྦྲར་ཡང་སྟོ་བར་རབ་ཏུ་
བྱ། །ཁྲོ་བས་འཁྲུགས་པའི་ཁྲོ་བོ་རྣམས། །མི་སྟུག་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་གཟུགས། །མཆོན་ཆ་སྒྲ་
ཆོགས་མཆོག་འཛིན་པ། །གསོད་པའི་དོན་གྱིས་དོན་སེམས་པ། །རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་
དམ། །གདུག་པ་ཆེན་པོ་གསོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

དྲེན་ནི། དུས་གསུམ་གྱི་དམ་ཆོག་སྟེ་རྩོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བྲག་པོ་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་
ཅན་དུ་བྱས་པ་དེས། ཕྱགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུ་ནས་སྐྱེན་
བྲངས་པ་ལས་བྱང་བའི་སེམས་ཅན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་རྩོ་རྩེ་རྣམ་སྒྲུང་

སོགས་རིགས་ལྟེ་བྱེ་བྲག་གིས་གོང་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སུ་སྟེ་བྲག་པོའི་ལྟ་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱས་ནས་
 རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ནམས་སུ་ལྟ་དེ་དག་གཟུང་བ་སྟེ་དགོང་པར་བྱ་ཞིང་།
 དེ་ནས་འདུ་བྱས་པའི་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་ལྟ་ནམས་ཞུ་བའི་ཐིག་ལེ་
 ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་བབ་པ་དེ་ཉིད་ཆ་གཅིག་སྤྱི་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་བཅས་དང་། ཆ་གཅིག་
 གདན་དེ་ནམས་ཀྱི་སྟངས་དུ་ཆ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ནམ་སྟངས་ལ་
 སོགས་པའི་ལྟ་སོ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནམ་པར་བསྟོམས་ལ། སངས་རྒྱས་ནམ་སྟངས་ལ་སོགས་
 པའི་ལྟའི་འཁོར་ལོ་ནམས་སྟོབས་པོ་ཆེ་སྟེ་ཁོ་བོའི་ནམ་པར་བསམ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་
 འཁོར་ལོ་ཅན་ཏེ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་གནས་པའི་ལྟ་ནམས་ཕྱིར་སྟོས་མཛད་པ་མཛད་ནས་སྐྱར་ཡང་
 ཚུར་འདུས་ཏེ། ལྟ་སོ་བྲག་པོ་ནམས་ལག་པ་གཡས་པ་སྟེ་གཙོ་བོའི་གཡས་ལོགས་སུ་རབ་ཏུ་
 དགོང་པར་བྱ་བ་དང་། ལྟ་སོ་བྲག་པོ་ནམས་གཙོ་བོའི་གཡོན་ལོགས་སུ་དགོང་པ་འདི་རབ་ཏུ་
 བྱའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟ་དེ་ནམས་སྟོ་ཚུལ་དང་ཉམས་ཅི་ལྟར་བསྟོམ་ཞེན་སེམས་
 ཁོས་པས་ལུས་འབྱུགས་པའི་ཉམས་ཅན་གྱི་ཁོ་བོ་ནམས་མི་སྤྱག་པ་སྟེ་སྟོན་མ་བསྟོད་པ་སྤྱན་
 དམར་བ། མཆེ་བ་གཅིགས་པ། འཛིགས་སུ་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཆེ་ཞིང་སྤྱིལ་སྒྲ་རགས་སུ་བཅིངས་པ་ལ་
 སོགས་པས་བརྒྱན་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །ཕྱག་ན་དག་སྟེ་དང་སྟེ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཆ་སྟེ་
 ཆོགས་མཆོག་འཛིན་པ། གསོད་པའི་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཅེས་ཤིག་པའི་རྟོ་རྟོ་འཆང་གི་བཀའ་དོན་
 འབའ་ཞིག་སེམས་པ་བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ན། རྟོ་རྟོ་སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་ཀྱང་གསོད་པར་
 ཁུས་ན་སེམས་ཅན་གདུག་པ་ཅན་གཞན་ནམས་གསོད་པར་བྱེད་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས་
 སོ།།

གསུམ་པ་⁷⁷ (ལས་དེ་འགྲུབ་པར་ངས་པའི་དུས་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱལ་སྐྱ་གསུམ་མཆོག་སྦྱོལ་བའོ། །དེ་རྗེ་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གནས། །
ཉི་མ་བདུན་དུ་འདི་བྱས་ན། །སངས་རྒྱལ་དངོས་གྲུབ་སྟེར་བར་འགྱུར། །ཚོངས་པས་གྲུབ་པ་མི་
སྟེར་ན། །འཆི་བར་འདི་ནི་གདོན་མི་བ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། པ་ཆབ་ཀྱིས། ཉི་མ་བདུན་དུ་འདི་བྱ་སྟེ། །སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །
ཚོངས་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་གསོལ། །འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཡོངས་མི་བྱ། །ཞེས་འབྱུང་བ་
འགྱུར་ལེགས་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་གྲུབ་གསོལ་བ་སྒྲ་མ་ལ་རག་ལས་པའི་དོན་གྱིས་ན་ཚོངས་པའི་
བདག་ཉིད་ཅེན་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་སྐྱབ་པ་པོས། བསད་ལས་དངོས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་འདི་ཉི་
མ་བདུན་དུ་བྱས་ན་བསད་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་ལས་རྣམས་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་
ཡོངས་སུ་མི་བྱ་ཞིང་། ཉི་མ་བདུན་གྱི་གོང་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ་
ཞེས་དེ་རྗེ་སྟེ་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་བཙུན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པ་རྣམས་
གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་མཆོག་སྦྱོལ་བར་
ལུང་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་ལྡན་པའི་དེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་
བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

བཞི་པ་(ལས་རྒྱལ་མཆོག་)ནི། འགེལ་པ་ལས། “དེ་ལ་འདིར་སྦྱོར་བ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་བཤད་
མ་ཐག་པའི་རིམ་པས། དེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོར་བདག་ཉིད་བསྐྱེད་ལ། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཁོ་བོའི་
ལྟ་རྣམས་སྦྱོར་བར་བྱས་ལ། དེའི་དབུས་ན་གནས་པའི་གནོད་མཛེས་ལ་ལུང་བསྐྱོབས། དེས་
མགིན་པ་ཞགས་པས་བཅིངས་ནས། ཐུགས་ཀྱས་བྱངས་པར་འགྱུར་བཞིན་དུ། རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་དབུས་ན་གནས་པའི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྐྱ་གོལ་ཞིང་ལུས་ཏེལ་
མར་གྱིས་བསྐྱས་པ། སྟོག་བྱེ་བ་སྐྱབས་མེད་པ་འགྱོད་པ་སྐྱེས་པ་མདུན་དུ་རྣམ་པར་བསམས་

ལ། ཁྱོ་བོའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་ཆ་སྤྲོ་ཆོགས་པས་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་སློག་དང་བྲལ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྤྱེ་བར་བསྐྱོམ་མོ། །”ཤེས་པར་བྱའོ།།

ལྷ་པ་⁷⁷(ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མིང་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རྫོ་རྗེའི་དམ་ཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཀའ་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས།

ནོན་ནི། རྫོ་རྗེ་འཆང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཅེས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བའི་བཀའ་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་རྫོ་རྗེའི་དམ་ཆོག་སྤྲོ་བོའི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་⁷⁷(རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པ་)ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མིང་བསྟན་པ་དང་
གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རྣམ་མཁའ་དེ་དབྱེད་ས་ཀྱི་དབྱུས་སུ་ནི། །འཁོར་ལོ་རྫོ་རྗེ་འབར་བས་བརྒྱན། །རྣམ་
པའི་མཆོག་ནི་ཀུན་དང་ལྡན། །རྣམ་པར་སྤང་མཛད་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །དུས་གསུམ་དམ་ཆོག་ལས་
བྱུང་བ། །རྫོ་རྗེ་སེམས་དབའ་གྲགས་ཆེན་ནི། །རྫོ་རྗེ་མེ་སྟག་འཕྲོ་བ་ཅན། །དེ་ཡི་ཕྱག་ན་བསྐྱམས་
པར་བསྐྱོམ། །ཕྱོགས་བཅུ་ནས་བྱུང་སེམས་ཅན་རྣམས། །རྫོ་རྗེ་སྤྱི་ཡི་ཁྱད་པར་གྱིས། །འོད་ཟེར་
ཚུལ་གྱིས་བསྐྱུས་ནས་ནི། །དེ་དག་བདག་གི་ལུས་ལ་གཟུང། །སྤྱོ་བ་རྫོ་རྗེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཡེ་
ཤེས་མཆོག་གི་གཉེན་གྱིས་བྱ། །སྤྱོ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོར་བ་ཅན། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
བདག་ལ་གསོན། །བདག་ནི་དཔལ་ལྡན་རྫོ་རྗེ་འཛིན། །བཀའ་ཡི་འཁོར་ལོ་རབ་སྤྱོར་བ། །གལ་ཏེ་

དམ་ཚིག་ལས་འདས་ནས། །དོན་རབ་ཏུ་འབར་བ་ཡིས། །སྐྱ་གསུམ་ལས་བྱང་དགས་པར་
བགྱ། །ཞིག་པར་འགྱར་བར་གདོན་མི་འཚེ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ན། ཡེ་ཤེས་མཚོག་གི་གཉེན་ཏེ་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་སྤྱད་པའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྡོན་དུ་
བཏང་བའི་ནང་ལ་གཞིལ་བའི་རྣམ་སྒྲུང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་
དབྱས་སུ་སྟེ་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་དང་། ཉི་ཟླ་པད་
གསུམ་ཡི་གོ་དང་བཅས་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་
དང་། །དེའི་སྟེང་དུ་ས་པོན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་ཨོ་ཡིག་དང་། དེ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱག་མཚན་ལས་
བྱང་ཚུབ་པའི་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་དོན་ལྷན་མི་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་འབར་བས་བརྒྱན་པ་དང་། དེ་
ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱ་རྩོགས་པ་ལས་བྱང་ཚུབ་པ། མཚན་དཔེའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པའི་མཚོག་
ནི་ཀུན་དང་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་ཀྱི་སྐྱ་སེམས་དཔའ་སུམ་བཅེགས་ཅན་དུ་རབ་ཏུ་
བསྐྱོམས་ལ། དུས་གསུམ་དམ་ཚིག་སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྡོན་དུ་
བྱས་པ་དེས་རང་གི་སྟོང་གའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་
ཕྱོགས་བཅུ་ནས་སྐྱོན་བྱངས་པ་ལས་བྱང་བའི་སེམས་ཅན་ཏེ་སངས་རྒྱུ་རྣམས། དོན་འོད་སྐྱ་སྟེ་
ལྷ་པོ་མའི་བྱང་པར་གྱིས་བྱང་བ་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཏེ་བྲག་པོའི་ལྷ་པོ་གཉིས་སུ་
བསྐྱུས་ནས་ནི་ལྷ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གི་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་
གཟུང་བ་སྟེ་བཀོད་ལ།

དེ་ནས་འདུ་བྱས་པའི་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་ལྷ་བྲག་པོ་རྣམས་ཞུ་
བ་ལས་བྱང་བའི་ཐེག་ལེ་ལུས་ཀྱི་བརྒྱར་བྱང་བའི་ཆ་གཅིག་གྱི་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་
བཅས་དང་། ཆ་གཅིག་གདན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆ་སོ་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་

གྲུ་བ་ལས་ནམ་སྒང་མ་གཏོགས་པའི་མི་བསྐྱོད་བ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷ་བྲག་པོ་སོ་གཉིས་སུ་
 བསྐྱེད་དེ། ཡུམ་གྱི་བརྒྱ་ནས་མི་བསྐྱོད་བ་ཕྱིར་བྱང་མཛད་བ་མཛད་སྒར་ཕྱོན་ནས་རང་ལ་
 ཟུགས་པས་རང་དོན་རྗེ་སེམས་དབང་གཤགས་ཆེན་ཏེ་དོན་རྗེ་སེམས་དབང་བྲག་པོ་ཞལ་བཞི་བྱག་
 བྲག་བ་དེའི་བྱག་གཡས་གྱི་དང་པོ་ན་མེ་སྟག་འཕྲོ་བ་ཅན་གྱི་དོན་རྗེ་སྟོན་པོ་ཅེ་དགྲུ་བ་ཁ་གྲུས་བ་
 བསྐྱམས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་སྟོ་བ་དོན་རྗེ་ཅན་ཏེ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་གནས་པའི་ལྷ་
 ནམས་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་སྟོས་མཛད་བ་མཛད་སྒར་ཕྱོན་ནས་ལྷ་པོ་བྲག་པོ་ནམས་གཙོ་བོའི་
 གཡས་ལོགས་དང་། མོ་བྲག་མོ་ནམས་གཙོ་བོའི་གཡོན་ལོགས་སུ་དགོད་པར་བྱ་ཞིང་། ལས་
 སྐྱོར་གྱི་དུས་སུ་རང་གིས་བཀའ་བསྐྱོས་པའི་གཞོད་མཛེས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱུར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 ལ་བསྐྱོན་ནས་སྟགས་ཀྱས་སྟོང་ག་ནས་བྱག་འོད་ཟེར་གྱི་ཞགས་པས་མགྱེན་བ་ནས་བཅིངས་
 ཏེ་བཀྲག་ནས་རང་གི་མདུན་ན་གནས་བ་ལ་རང་དོན་རྗེ་སེམས་དབང་བྲག་པོའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་
 འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཁྱོ་བོ་ནམས་ལ་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ཅན་ཏེ། དོན་རྗེ་གསུམ་
 ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་དེའི་སྐས་
 ནམས་བདག་ལ་གསོན་ཅིག་བདག་ནི་དཔལ་ལྷན་དོན་རྗེ་འཛིན། །བཀའ་ཡི་འཁོར་ལོ་རབ་སྐྱོར་
 བ། །གལ་ཏེ་དམ་ཆོག་ལས་འདས་ན། །དོན་རབ་ཏུ་འབར་བ་ཡིས། །སྐྱ་གསུམ་ལས་བྱུང་
 དགས་པར་བགྱི། །ཞིག་པར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་འཆ་ལ། །ཞེས་བཀའ་བསྐྱོས་པས་འཛིག་
 རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཁྱོ་བོ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་ཁྱེར་ཏེ་སྟོག་དང་
 འཕྲལ་བའི་བསད་ལས་དངོས་བྱས་ནས། བསྐྱབ་བྱ་མི་འཁྲུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་
 སྐྱེས་པར་བསྐྱོམ་མོ།

གཉིས་པ་⁸¹ (ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མིང་བསྟན་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། འཁོར་ལོའི་དམ་ཆོག་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནི་ནི། འཁོར་ལོའི་དམ་ཆོག་ནི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྩེ་ནི་
 རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བྲག་པོ་སྟེ་དེ་ཡང་རྣམ་སྤང་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་བྲག་པོ་བཅུག་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
 བ་ལས་རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བྲག་པོར་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་སྤང་གི་བསད་ཆོག་གི་བཀའི་འཁོར་ལོ་ལ་
 དམིགས་པ་དང་དེས་མཆོན་ནས་རིན་འབྱུང་འོད་དཔག་མེད་དོན་གྱུ་བ་རྣམས་རྟོ་རྩེ་སེམས་
 དཔའ་བྲག་པོར་བསྐྱེད་དེ་རང་རང་གི་བསད་ཆོག་གི་བཀའི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ།།

⁷⁷
 གསུམ་པ་(དེའི་འཁོར་རྣམས་)ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མིང་བསྟན་པ་དང་
 གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་རྟོ་རྩེ་ཅན། །རྣམ་མཁའ་རྟོ་རྩེའི་དབྱུས་སུ་བསམ། །
 གཤམ་རྩེ་གཤེད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེ། །རང་གི་རྟོ་རྩེ་ཡིན་པར་བརྟག་ །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་
 སེམས་དཔའ་རྣམས། །སྐྱ་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར་བཞུགས་པ་དག །གཤམ་རྩེ་གཤེད་ཀྱི་མདོག་འབྲ་
 བ། །སྤང་ཡང་སངས་རྒྱས་སྟོ་བར་བྱ། །དུས་གསུམ་ལ་བཞུགས་སེམས་ཅན་དང་། །གདུག་
 སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བོ་རྣམས། །ཁྲིས་པས་ཐམས་ཅད་གསོད་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས།

ནི་ནི། ཉེན་ནང་ལ་གཞིལ་བའི་སྐྱབ་པ་པོས་རྟོ་རྩེ་ཅན་ཏེ་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྟོ་རྩེ་འཆང་
 དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་དེའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ནམ་མཁའ་རྟོ་རྩེའི་དབྱུས་སུ་སྟེ་
 ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པར་བསམ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱུང་བས་

མཆོན་པའི་མངོན་བྱང་ལྗེའི་རིམ་གྱིས་རང་ཉིད་སྐྱོད་ཅེའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཁོ་པོ་གཤེན་ཅེ་གཤེད་དུ་
བསྐྱེད་དེ། ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་བར་དུ་བཏག་པ་སྟེ་བསྐྱོམ་པར་བྱས་ནས་རང་གི་ཐུགས་
ཀའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྤྱན་དྲངས་ལ་ལྟ་བུ་པོ་སོ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་དེ་རྣམས་རང་གི་སྐྱེ་
གསུམ་སྟེ་སྐྱེ་པོ་མགིན་པ་སྟོང་ག་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་གཞུག་པ་དག་
བྱའོ། །དེ་ནས་འདུ་བྱས་པའི་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་ལྟ་བུ་པོ་རྣམས་
ཞུ་བ་ལས་བྱང་བའི་ཐིག་ལེ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་བྱང་བ་དེ་ཉིད་ཆ་གཅིག་གྱི་ལས་གཞལ་ཡས་ཁང་
གདན་བཙས་དང་། ཆ་གཅིག་གདན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་དུ་ཆ་སོ་གཉིས་སུ་བྱུར་བ་དེ་རྣམས་
ཡོངས་སུ་བྱུར་བ་ལས་གཤེན་ཅེ་གཤེད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྟ་སོ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལེ་ཆེན་པོ་
ལྟ་ཐམས་ཅད་ཁོ་པོ་གཤེན་ཅེ་གཤེད་ཀྱི་མདོག་དང་འདྲ་བ་སྟེ་ཁོ་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱོམ་པར་
བྱས་ཏེ། ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་དགྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་སོ་གཉིས་པོ་རྣམས་སྤྱར་
ཡང་ཕྱིར་སྟོ་བར་བྱ་ཞིང་། དུས་གསུམ་ལ་བཞུགས་སེམས་ཅན་ཏེ་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
གི་ལྟ་བུ་པོ་སོ་གཉིས་སྟོས་པ་རྣམས་མཛད་པ་མཛད་ནས་སྤྱོད་ཏེ་ཕྱིའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
གནས་སུ་ལྟ་པོ་བྲག་པོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་གཡས་ལོགས་དང་མོ་བྲག་མོ་རྣམས་གཙོ་བོའི་གཡོན་
ལོགས་སུ་དགོད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་
སུ་ལྟ་རྣམས་ཁྱོས་པས་བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་དུ་བྱུར་པའི་གདུག་སེམས་ཅན་གྱི་དགྲ་པོ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་གསོད་པར་བསྐྱོམ་པའི་བསད་ལས་དངོས་འདི་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མིང་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། འདི་ནི་རྡོ་རྗེ་བཀའི་དགྲིལ་འཁོར་དམ་ཆོག་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་བ་གཤམ་རྗེ་
གཤམ་གྱི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། གཤམ་རྗེ་གཤམ་འདི་ནི་རྡོ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
གཅེས་ཤིག་པའི་བཀའི་དོན་དགྲིལ་ཉེ་སྤྱིང་པོ་འཁོར་ཉེ་ལེན་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དམ་
ཆོག་ལྷག་མོས་ཀྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱུང་ཐུབ་པས་
མཆོན་པའི་མཛོན་བྱང་ལྷ་ལས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་། དགྲིལ་
འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྔོན་དུ་བཏང་ནས། གཤམ་རྗེ་གཤམ་གྱི་བསད་ཆོག་གི་བཀའི་འཁོར་ལོ་
དང་། གཤམ་རྗེ་གཤམ་གྱི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དང་རྒྱས་པ་མཉམ་ཞིང་ཁོ་བོའི་
གཞུགས་སུ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་སྟེ་ཁོ་བོ་ལྷག་མ་དགྲུ་ལའང་གཤམ་རྗེ་གཤམ་ལ་བཤད་
པ་ལྟར་བསད་ཆོག་གི་བཀའི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

བཞི་པ་⁷⁷སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསད་ཆོག་གི་བཀའི་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ་ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་འཕ། །རང་སྤྱགས་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནས། །ཡང་ན་
གཞུག་ཏོར་དམ་ཆོག་གིས། །བཀའ་ཡི་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྐྱ་རྣམ་སྤྱང་། གསུང་འོད་དཔག་མེད། ཐུགས་རྡོ་རྗེ་མི་བསྐྱེད་པས་མཆོན་པའི་
གཤམ་གསལ་བ་ལྷ་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱན་སོགས་གཤམ་གསལ་མ་ལྷ་རྣམས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བྲག་
པོར་བསྦྱར་བའི་བསད་ཆོག་གི་བཀའི་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བའཕ། རང་སྤྱགས་ཉེ་རྣམ་སྤྱང་སོགས་
ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་བརྒྱུད་དང་དེས་མཆོན་པའི་སེམས་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཉེ་དང་པོ་སྦྱར་
བའི་སྐྱབས་སུ་མཛོན་བྱང་ལྷ་ལས་སྐྱ་མདོག་ཐུག་མཆོན་སོགས་མདོར་བྱས་ལས་བཤད་པ་

ལྷར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཏེ་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་དོ་རྩེ་སེམས་དབང་
 གྲག་པོར་བསྐྱར་བའི་བསད་ཆོག་གི་བཀའི་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བའམ། ཡང་ན་གཙུག་ཏྲར་འཁོར་
 ལོས་བསྐྱར་བ་དང་མཐུ་སྟོབས་དམ་ཆོག་སྟེ་མཉམ་པར་གྱུར་པའི་ཁྲོ་བོ་ལྷག་མ་དགུ་རྣམས་
 གང་དུ་ཡང་མ་བསྐྱར་བའི་བསད་ཆོག་གི་བཀའི་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་
 གིས། གཞུང་འདིའི་འམ་ཞེས་པ་དང་ཡང་ན་ཞེས་པའི་དོན་ལྷ་ཞི་བ་རྣམས་ཀྱི་བསད་ལས་བྱེད་
 པའི་ཆོ་དོ་རྩེ་སེམས་དབང་གྲག་པོར་བསྐྱར་བའམ། ཡང་ན་རང་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོར་བསྐྱར་ནས་
 བསད་ལས་བྱེད་པའི་གདམ་ང་ཅན་དུ་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འམ་ནམ་ཡང་ན་ཞེས་པ་གཤེགས་
 པ། སེམས་དབང་ཁྲོ་བོ་སྟེ་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསད་ལས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་བའི་
 བྱིར།

⁷⁶
 གསུམ་པ་བགེགས་བརྒྱུག་པའི་བཀའི་འཁོར་ལོ་བསྟན་པ་ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། ལྷགས་ཀུན་བསྐྱར་བྱིར་ཡེ་ཤེས་མཆོག་དོ་རྩེ་ཅན་གྱིས་བྱ་བ་སྟེ། །འདི་ནི་དོ་
 རྩེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བྱང་ཆུབ་བསྐྱར་བའི་དོན་ཆེན་བྱ། །བཙུང་ལྷན་འདས་དོ་རྩེ་དེ་སྐད་ཅས་
 བཀའ་སྦྱལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ལྷགས་ཕྱོགས་སྦྱོར་བཅུ་པོ་ཀུན་གྱིས་བགེགས་བྱེད་པ་བསྐྱར་བ་སྟེ་རྒྱུག་པའི་བྱིར་
 ཡེ་ཤེས་མཆོག་གི་དོ་རྩེ་ཅན་སྐྱབ་པ་པོས་ཞེ་སྐད་དོ་རྩེ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཁྲོ་བོ་བཅུའི་བསྐྱར་
 བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱར་འཁོར་འདི་ནི་དོ་རྩེ་སྟེ་ལས་དང་པོ་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་བསྐྱོམ་པ་ལ་སེམས་བགེགས་ཀྱིས་གཞན་དུ་རྣམ་

པར་གཡེང་བ་དེ་ལས་བསྐྱེད་བའི་དོན་ཆེན་པོར་བྱའོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་
པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

གཉིས་⁷⁶པ་(རྫོགས་རིམ་པའི་བསལ་ལས་)ནི།

ཅུ་ལྟ་ལས། རྣམ་མཁའ་དོན་རྗེའི་དབྱུས་གནས་པར། །ཆོས་ཀྱི་སྤང་མཛད་སྒྲུ་མཆོག་ལས། །བྱུང་
བའི་སྒྲུ་གསུམ་དམ་ཆོག་དག །མཁའ་དབྱིངས་དོན་རྗེའི་དབྱུས་གནས་པར། །བསམས་ནས་གདན་
དུ་དེ་རབ་བརྟག །མཁའ་དབྱིངས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཡོངས་སུ་གང་བར་རྣམ་པར་
བསྐྱོམ། །རང་སྤྲུགས་ཡི་གེའི་གནས་ཡེ་ཤེས། །ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །སངས་རྒྱས་
རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་དུ། །བསྐྱོམས་ནས་སྤང་ཡང་རབ་ཏུ་བསྒྲུ། །ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྗེར་བྱས་པའི་
ཕྱིར། །སྒྲུ་གསུམ་ལ་ནི་དེ་དག་གཟུང། །དོན་རྗེའི་སྤྲུགས་རིན་པོ་ཆེ་རབ་ཏུ་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། རྗེ་བྱུང་འབྲུག་པས་རྣམ་མཁའ་དོན་རྗེའི་དབྱུས་གནས་པར་ཉེ་འཆི་བའི་འོད་གསལ་
ལས་བྱུང་བའི་གདུག་པའི་བསམ་པས་སྤང་ཞིང་འབར་བས་ན་རྣམ་པར་སྤང་མཛད། སྒྲུ་མཆོག་
ལས་བྱུང་བའི་སྒྲུ་གསུམ་དམ་ཆོག་སྟེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་དག །མཁའ་དབྱིངས་
དོན་རྗེའི་དབྱུས་གནས་པར་ཉེ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་གསལ་དུ་བཅུག་པར་བསམས་
ནས་བྱུང་འབྲུག་པ་རང་གི་གདན་དུ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་སེམས་གཉིས་སྒྲེ་བ་དང་གནས་པའི་
གཞི་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པར་རབ་ཏུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །བྱུང་འབྲུག་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་
སྤྲུགས་ཡི་གེ་དག་དང་གནས་ལུས་དང་ཡེ་ཤེས་སེམས་རྣམས་ཐུགས་ཀྱི་སྟེ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྣམ་
པར་སྐྱོམ་པར་བྱས་ནས། །མཁའ་དབྱིངས་ཉེ་འོད་གསལ་ལས་སངས་རྒྱས་ཉེ་བསྒྲུབ་བྱའི་སྐོ་

གསུམ་རྒྱུ་འོད་ཟེར་ལྷ་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་མོ། །སངས་
 རྒྱུ་ཉེ་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་པོ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱུ་སེམས་ཙམ་དུ་བསྐྱོམས་
 རས་སྤར་ཡང་རང་གིས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་བར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་ངག་
 ཡིད་གསུམ་སྤྲུགས་ཀྱི་དོ་ཇེ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱུ་སེམས་ཙམ་དུ་བྱས་པ་དེ། རང་གི་སྐྱུ་གསུམ་
 ཉེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ནི་དེ་དག་གཟུང་བ་སྟེ་གཞུག་པར་བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱ་དེ་སྟོག་དང་
 བལ་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དོ་ཇེ་ལྷར་གཞིག་པར་དཀའ་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འཛིག་པར་བྱ་བའི་སྤྲུགས་ཉེ་སྦྱོར་བའི་བྱང་བར་གྱིས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་
 ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བྱར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ཏོ།།

གཉིས་⁷⁵པ་མནན་པའི་ལས་སྦྱོར་ལ། སྦྱོང་མནན་པ་དང་། བཅུད་མནན་པའི་ཆོག་གཉིས་
 ལས།

དང་པོ་(སྦྱོང་མནན་པ་)ལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཆོག་དང་། རྩོགས་རིམ་པའི་ཆོག་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཆོག་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རྣམ་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀུན་ལྷན་པའི། །དོ་ཇེ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །
 སངས་རྒྱུ་རིམ་བཞིན་བཀོད་ནས་ནི། །ཆུ་ཡི་སྟེང་དུ་བཅག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཉེན་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་སྐྱབ་པ་པོས་རང་མཆོན་དཔའི་རྣམ་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀུན་
 དང་ལྷན་པའི་བདག་པོ་དོ་ཇེ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་
 སྦྱོན་དུ་བཅང་ནས། ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་སྦྱོང་རྒྱས་བཀའ་བ་རང་གི་མདུན་དུ་བཞག་ལ་རང་ཉིད་

ཚུའི་སྤྲོད་གི་ནམ་མཁའ་འདུག་པར་མོས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་ཞེས་པའི་ཚུའི་ནམ་མཁའི་ཁམས། སྤྱི་
ལས་མི་བསྐྱོད་པའི་རང་བཞིན་དང་། དེས་མཆོན་ནས་ཚུའི་རྒྱུད་། མེ། རྒྱ། སའི་རྩལ་རྣམས།
ཡི་རི་བི་ཡི་ལས་དོན་གྲུབ་འོད་དཔག་མེད་རིན་འབྱུང་རྣམ་སྤྲང་གི་རང་བཞིན་རྒྱུད་མེ་ཚུ་སའི་
དཀྱིལ་འཁོར་བཞི། སྤྱོད་མར་དཀར་སེར་པོ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཀོད་
ནས་སྤྱི་ཞིང་འཐས་པར་བསྐྱོམ་མོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པས་ཚུ་དེ་རྒྱུད་ལག་གིས་མནན་བཟོད་པ་
ན་རྒྱ་མཆོ་ལ་སོགས་པའི་ཚུའི་སྤྲོད་དུ་རྒྱུད་པས་བཅག་པར་བྱས་པས་ཀྱང་བྱིང་བར་མི་འགྱུར་
པོ།

གཉིས་པ་(རྫོགས་རིམ་པའི་ཆོག་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྒྱུད་པ་མཉམ་བཞག་སྤྱིར་བ་ཡིས། །སྤྱི་བའི་སྤྲོད་དུ་རྒྱུད་པ་བསྐྱོམ། །བཅོམ་
ལྷན་འདས་ངོ་བོ་ཉིད་དག་པས་དེ་སྐད་ཅས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དོ་རྩེ་རྒྱ་མཆོ་རྒྱུད་པས་གཞོན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དྲན་ནི། ཉེན་ལུང་འདུག་པས་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྤྱི་མའི་སྤྱི་གཉིས་མཉམ་བཞག་སྤྱི་
ངོ་བོ་གཅིག་དུ་སྤྱིར་བའི་ལུང་འདུག་ལ་གནས་པ་ཡིས། ཚུའི་སྤྱི་བོ་སྤྱི་སྤྲོད་དུ་རྒྱུད་པས་བཅགས་
ཀྱང་བྱིང་བར་མི་འགྱུར་ངོ་བོ་ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ངོ་བོ་ཉིད་དག་པ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་
སྐད་ཅས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དོ་རྩེ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་མཆོ་ལ་སོགས་
པའི་ཚུ་རྒྱུད་པས་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་བཅུད་གཞོན་པ་ལ། ངག་གཞོན་པ་དང་། དཔུང་གཞོན་པ་དང་། ཡིད་གཞོན་པ་
དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(རག་གཞོན་པ་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། དབང་ཆེན་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམས་ནས་ནི། །དབུས་སུ་ཁོ་བོ་རྣམ་བཞག་ལ། །
ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་རྒྱུ་པ་ཡིས། །དེ་ཡི་སྤྱི་བོར་གཞོན་པར་བསྐྱོམ། །ཕྱ་སྤྲེགས་ཅན་དང་པས་ཀྱི་ཆོལ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་གཞོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཀྱི། ཉེན་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་སྐྱབ་པ་པོས་རང་གི་སྤྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྤྱོད་དུ་
བཏང་ནས་ལས་སྤྱོར་ཀྱི་དུས་སུ། བསྐྱབ་བྱ་རང་གི་ཚོད་ཆེ་དེའི་ཁའི་ནང་གི་སྤྱི་ཉིང་དུ་མི་ལས་
དབང་ཆེན་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་སེར་པོ་དོ་རྩེ་གཉིས་ཀྱིས་མཆན་པ་བསྐྱོམས་ནས་ནི། དེའི་སྤྱོད་
གི་དབུས་སུ་སྤྱི་རིང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཁོ་བོའི་དོ་རྩེ་ནག་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་མེ་འོད་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་
བཞག་པས་མནན་ཅིང་ཁ་བཀའ་པར་བསམས་ལ། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་སྤྱི་བོར་ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་སྤྲེ་སྤྲ་
ཆོགས་དོ་རྩེ་བསམ་དེའི་སྤྱོད་དུ་ཁོ་བོ་བདུད་ཅི་འབྲེལ་པ་སྤྱི་མདོག་སེར་པོ་རི་རབ་ལྷར་སྤྱི་བ་
རྒྱུ་པ་གཡོན་བརྒྱུད་བས་མནན་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །གཅེར་བྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱ་སྤྲེགས་
ཅན་དང་པས་ཀྱི་ཆོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ཉིང་གསྐྱོ་བ་གཞོན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་(དབུས་གཞོན་པ་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། དོ་རྩེ་གསུམ་མཆོག་ཁོ་བོའི་ཚུལ། །གེ་སར་སེར་པོའི་མདོག་འབྲ་བ། །ཐམས་
ཅད་རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྟར། །བསམས་ནས་སྤྱི་བོར་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །སངས་རྒྱས་དབུང་ཡང་གཞོན་
བྱེད་ན། །མི་དབང་ལ་ནི་དོགས་པ་མེད། །བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སྐྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ལས་བྱུང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །དབྱང་ཐམས་ཅད་གཞོན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྡོ་རྒྱལ་མཆོག་རྡོ་རྒྱལ་འཆང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་། རྡོ་རྒྱལ་
འཆང་དེ་ཁྱོ་བོ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་པ་སོགས་ཁྱོ་བོ་བཅུ་གང་ཡང་རུང་བའི་ཚུལ་དུ་བསྦྱར་བ་གཙོ་
བོར་བྱས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་བས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ། སྒང་པོ་ཆེ་དང་
རྟ་དང་ཤིང་རྟའི་བཞོན་པ་ཅན་དང་དབྱང་བུ་རྩུང་ཤང་ཐང་སྟེ་ཡན་ལག་བཞིའི་དབྱང་གི་སྦྱི་བོར་
སའི་དཀྱིལ་འཁོར། དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་ཆོགས་རྡོ་རྒྱལ་ དེའི་སྟེང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་
བརྒྱའི་གོ་སར་སེར་པོའི་མདོག་དང་འབྲ་བའི་སེར་པོ། ཐམས་ཅད་ཆད་རིའི་རྒྱལ་པོ་རེ་རབ་ལྟར་
ལྷ་བར་བསམས་ནས། ཁྱོ་བོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གཡོན་བརྒྱང་གིས་གཞོན་པར་རབ་དུ་བསྐྱོམས་ལ་
དགའི་དབྱང་ཐམས་ཅད་ས་འོག་དུ་སོང་བར་བསམས་ན། སངས་རྒྱས་ལས་སྦྱར་ལ་མཁས་
པའི་དབྱང་ཡང་གཞོན་པར་བྱེད་ཅུས་ན་གཞན་དག་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མི་
བྱའོ། །ཞེས་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
ལས་བྱུང་བ་རྡོ་རྒྱལ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །དབྱང་ཐམས་ཅད་གཞོན་པ་ལ་
དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྟོ། །

གསུམ་པ་(ཡིད་གཞོན་པ་)ནི།

ཅེ་རྒྱུད་ལས། དག་པོ་སྐྱག་པའི་དམ་ཆོག་གི། བསམ་གཏན་རབ་དུ་བརྟག་པ་འདི། །སངས་
རྒྱས་དག་གིས་འདས་ན་ཡང་། །འགས་པར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་བ། །བཙུག་ལྷན་འདས་རྡོ་རྒྱལ་
གསུམ་གྱི་དམ་ཆོག་གིས་དེ་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་ལས་བྱུང་བུ་བསམ་པ་ནི། །ཅི་ལྟ་བ་

ཡི་ཚད་དུ་སྟེ། །རྫོ་རྩུར་བྱ་དེ་ཡིས་ནི། །སྟོང་ཁར་དེ་ནི་རབ་བསྐྱེམས་ན། །ཁྲིས་པས་སངས་
 རྒྱས་དབྱང་དག་ཀྱང་། །འཛིག་པར་འགྱུར་བ་གདོན་མི་ཟ། །དག་སྐྱོངས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། དམ་པའི་ཆོས་སྟོང་ཞིང་སྟོག་གི་མཆོད་སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་དང་ཐར་བ་ཐོབ་
 པར་སེམས་པའི་དག་པོ་སྐྱོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་སྒྲག་པ་སྟེ་འཛིགས་པ་
 སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ། དམ་ཆོག་རྫོ་རྩུར་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་འོག་ནས་བཤད་པའི་
 བསམ་གཏན་གྱི་ཆོ་གའི་ལས་སྦྱོར་འདི་རབ་ཏུ་བཏག་པར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ་ལས་དང་པོ་
 པའི་སྦྱབ་པ་པོ་དག་གིས་ཀྱང་འདས་པས་ཏེ་བྱས་ན་ཡང་། འགས་པ་སྟེ་འབྲུག་པར་འགྱུར་བར་
 གདོན་མི་ཟའོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྫོ་རྩུར་གསུམ་གྱི་དམ་ཆོག་རྫོ་རྩུར་འཆང་གིས་དེ་སྐད་ཅེས་
 གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་གྱི་ལས་སྦྱོར་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མི་བསྦྱོད་པའི་ཉིང་
 ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ། རྩྱ་ལས་ཕྱར་བྱ་བསམ་པ་ནི།
 ཅེ་ལྟ་པ་ཡི་ཚད་དུ་སྟེ། རྩྱ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོ་རྩུར་བྱ་སྟོང་ཁྲི་བོ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་པ་ལ་སྦྱང་
 མདུང་ཅི་གཅིག་པའི་དབྱིབས་ཅན། མེ་འོད་འཕྲོ་བར་བསམ་པ་དེ་ཡིས་ནི་རང་ཉིད་ཁྲིས་པས་
 བསྦྱབ་བྱའི་སྟོང་གར་ཕྱར་བྱ་དེ་ནི་རབ་ཏུ་བཏག་པར་བསྐྱེམས་ན། སངས་རྒྱས་ལས་སྦྱོར་ལ་
 མཁས་པའི་དབྱང་དག་ཀྱང་འཛིག་པར་འགྱུར་ན་གཞན་བསྦྱབ་བྱ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་འཛིག་པར་
 འགྱུར་བ་གདོན་མི་ཟའོ། །ཐུགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་སོགས་ཀྱིས་མཐོ་རིས་དང་ཐར་བ་ཐོབ་པར་
 སེམས་པའི་དག་པོ་སྐྱོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོག་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་⁷⁵ (རྣམ་པར་འཆེ་བ་ཞི་བའི་སྒྲིབ་པ་)ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་པན་ཡོན་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མིང་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། ཁྲོང་ངམ་ཡང་ན་ཁྲོང་ཁྲེར་རམ། །སྒྲོངས་དག་ཏུ་ནི་རབ་སྒྲིབ་བ། །ནད་ཀུན་སྒྲོང་བའི་ཞི་བ་ཡང་། །འདིས་ནི་རྟག་ཏུ་སྒྲིབ་བར་བྱ། །དོ་རྩེ་ཅེ་མོ་ལྷ་པ་ནི། །བར་སྒྲིབ་དག་ལ་རབ་ཏུ་བསྒྲོམ། །སྲེག་པའི་བསྐྱལ་བ་ལྟར་བསམས་ན། །སྒྲིབ་ཡང་རབ་ཏུ་བསྐྱུ་བར་བྱ། །སྒྲོ་བ་དག་ཀྱང་དེ་ནས་བྱ། །རིན་ཆེན་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱའི་འོད། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནི་བསྒྲོམས་ནས་ཀྱང་། །དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཡང་དག་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དྲན་ནི། བདུད་དང་མ་མོ་སོགས་ཀྱིས་བཏང་བའི་ནད་ཡམས་དང་བཅས་པའི་ཁྲོང་སྟེ་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་ངམ་ཡང་ན་སྒྲེ་བའི་ཆོགས་མང་པོ་འདུ་བའི་ཁྲོང་ཁྲེར་རམ། སྒྲེ་བོ་མང་པོ་གནས་པའི་སྒྲོངས་དག་ཏུ་ནི་འོག་ནས་བཤད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་རབ་ཏུ་སྒྲིབ་བའི་ཆོ་ག་འདིས་ནི་རིམས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀུན་སྒྲོང་བ་དང་ཞི་བར་བྱ་བ་ལ་ཡང་རྟག་ཏུ་སྒྲིབ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིབ་བའི་ཆོ་ག་ནི་རྣམ་སྒྲིབ་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྒྲིབ་ཏུ་བཏང་ནས་ལས་སྒྲིབ་ཀྱི་དུས་སུ་ནད་དང་བཅས་པའི་ཁྲོང་ཁྲེར་སོགས་ཀྱི་སྟེང་གི་བར་སྒྲིབ་དག་ལ། མི་ལས་བྱང་བའི་རྒྱ་བའི་སྟེང་དུ་རྩྱ་ལས་བྱང་བའི་ཤིང་ཏ་ལའི་ཆད་ཅམ་གྱི་དོ་རྩེ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་བསྐྱལ་བ་བསྲེག་པའི་མེ་ལྟར་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འསྒོ་བར་བསྒྲོམ། མེ་འོད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བའི་ནད་གདོན་སྲེག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་བསྲེགས་པར་བསམས་ནས་སྒྲིབ་ཡང་དོ་རྩེ་ལས་འསྒོས་པའི་འོད་ཟེར་ཀྱིས་བསྐྱབ་བའི་དོ་རྩེ་སྟེ་བའི་ནད་དུ་རབ་ཏུ་བསྐྱུ་བར་བྱའོ། །

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་འོད་ལྗང་དྲུང་ས་ཤིང་འོད་དང་ལྗན་པའི་དོ་རྩེའི་ལྗང་བའི་ནང་ནས་ཆོས་
 གི་སྤྱན་ཏེ་བསྐྱབ་བུའི་ཆོག་ས་དེ་རྣམས་ཕྱིར་སློབ་དག་ཀྱང་བྱ་སྟེ་ཟླ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་
 བཞག་ལ། དེའི་སྟེང་གི་རྣམ་མཁའ་ལ་རྣམ་སྤྱང་སོགས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྗང་ཆོག་ས་རྣམས་
 བསྐྱོམས་ནས་ཀྱང་། ཡལ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྦྱར་མཆོམས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 གི་ཅུ་རྒྱན་བབ་པས་བསྐྱབ་བུའི་སྦྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་ཞུགས་པས་ནད་གདོན་སྤྲིག་སྤྲིབ་
 ཐམས་ཅད་སྦྱངས་པར་ཡང་དག་པར་བསམ་པའི་ཞི་བའི་ཆོག་འདི་བྱའོ།

གཉིས་པ་(དེའི་པན་ཡོན་ཏིང་ལེ་འཛིན་གྱི་མིང་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དོ་རྩེའི་བསམ་གཏན་འདི་ཡིས་ནི། དགང་དགའ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་འགོངས། སྤྱིན་
 པའི་དོ་རྩེ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དཔལ་ལྗན་འགྱུར། སངས་རྒྱུ་སྤྱན་དང་ཆོས་
 ཆེན་དང་། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་དེར་སློབ། བསྐྱལ་བ་གསུམ་གྱི་ཡུན་གནས་ཤིང་། སངས་རྒྱུ་
 ཐམས་ཅད་བྱིན་གྱིས་ཆོབ། འདི་ནི་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། གསང་བའི་སྦྱ་སྟེ་སྦྱོན་མེད་
 པའོ། རད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱེད་པ་དོ་རྩེ་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ལེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། དོ་རྩེ་ལྗང་མི་མཐུན་སྤྱོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་བཤད་མ་ཐག་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
 སྦྱར་བའི་ཆོག་འདི་ཡིས་ནི་བསྐྱབ་བུ་ལ་ནད་མེད་པ། དོ་རྩེ་ལྗང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྤྱིན་པ་རབ་
 ཏུ་སྐྱོམ་པ་སྟེ་བྱས་ན་བསྐྱབ་བུའི་ལུས་ཀྱི་ཉམས་སྟོབས་ཟད་པ་དགང་དགའ་བ་སྟེ་རྒྱས་པར་
 དགའ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་འགོངས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་བྱས་ནས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་དཔལ་དང་འབྲ་
 བར་འོད་དང་ལྗན་པར་འགྱུར་རོ། རད་དང་བཅས་པའི་གྲོང་ཁྲེང་ལ་སོགས་པ་དེར་སངས་
 རྒྱས་རྣམ་སྤྱང་དང་། ཆོས་ཆེན་འོད་དཔག་མེད་དང་། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་མི་བསྐྱོད་པ་ཡལ་

ཡུམ་གྱི་སྤྱན་ཏེ་ཆོག་པ་དེར་སྤྱོད་བར་བྱས་ནས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་བྱས་ན། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཡུན་དུ་གནས་
 དེར་ནད་མེད་པ་དང་བདེ་བར་གནས་པར་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་ཆོབ་པར་
 འགྱུར་རོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ཆོ་ག་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོད་མིན་ལ་
 གསང་བའི་སྐྱེ་སྤྱུ་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་གྱི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྦྱོན་མེད་པ་སྟེ་མི་
 བསྐྱུ་བའི། རིམས་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་རྫོང་
 ལྟར་ནད་གྱིས་མི་བྱེད་པ་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

75
 གསུམ་པ་(སྐྱབ་ཐབས་དངོས་གྱི་ཡན་ལག་བསྐྱང་བའི་འཁོར་ལོ་)ནི།

ཅེ་ཆུད་ལས། བསམ་གཏན་ལས་བྱང་དམ་བཅས་པས། །གནས་གང་དུ་ནི་ཡང་དག་
 སྟུང། །བསམ་གཏན་སྦྱོར་བ་འདི་ཡིས་ནི། །གནས་ན་སངས་རྒྱས་བྱིན་གྱིས་ཆོབ། །རྫོང་བདུད་
 ཅི་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །རྫོང་ཕུར་བུ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །མེ་སྟག་འབར་བ་འདྲ་བ་ཡིས། །སྤྱགས་བཅུའི་
 དགྲིལ་འཁོར་གདབ་པར་བྱ། །འགྲོ་བ་འདུལ་བ་ཞི་བ་རྫོང་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་
 གསུངས།

ནོན་ནི། བསམ་གཏན་ལས་བྱང་དམ་བཅས་པས། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་ལས་དང་པོ་
 བ་བསྐྱེད་རིམ་པས་སྐྱབ་ཐབས་དངོས་བསྐྱོམ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བསྐྱང་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་
 གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཡིད་དང་མཐུན་པའི་གནས་གང་དུ་དམ་བཅས་པ་སྟེ་སྤྱན་བཞིར་
 བསམ་གཏན་གྱིས་ཡང་དག་པར་སྦྱོད་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱང་བའི་ཕུར་གདབ་དང་བཅས་
 པའི་ཞེ་སྤང་རྫོང་ཞེས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཁོ་བོ་བཅུའི་བསྐྱང་འཁོར་སྤྱན་དུ་འགྲོ་བའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་
 དང་། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་སྦྱོར་བ་འདི་ཡིས་ནི་

ཐུན་བཞིར་གནས་པར་བྱས་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཏེ་རང་གི་ལྟ་
 རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་ཅིང་ལྟ་དེ་རྣམས་དང་ལྷན་མཐུ་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་དེ་ལྟ་
 བུའི་བསྐྱུང་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམས་པའི་ཕྱར་གདབ་དེ་རི་ལྟ་བུ་སྟུང་ན། སྟོང་ཁོ་བའི་རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ་བདུད་ཅི་ཐབ་སྦྱར་གྱི་གཟུགས་ལ་སྤང་མདུང་ཅི་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལས། མེ་
 སྟག་འབར་བ་འདྲ་བ་འཕྲོ་བའི་རྡོ་རྗེ་ཕྱར་བུ་དེས་སྟོགས་བཅུའི་དགྱིལ་འཁོར་ཏེ་བགེགས་གྱི་
 གཙོ་བོ་སྟོགས་སྦྱོང་བཅུའི་སྐྱེ་བོར་གདབ་པར་བྱ་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །འཕྲོ་བ་སྐྱབ་པ་
 པོའི་སེམས་བགེགས་ཀྱིས་འདུལ་བ་སྟེ་གཞན་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྡོ་
 རྗེ་ལྟར་བགེགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །

བཞི་པ་⁷⁵ (སྐར་བཤད་པའི་ཞི་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་)ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་⁹⁹པན་ཡོན་ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱི་མིང་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། ཞི་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་སུ་བསམ། །རྣམ་
 པར་སྤང་མཛད་གཟུགས་བསམས་ནས། །རང་གི་ཐུགས་ཁར་འདོད་པ་བཞག །སྐྱུན་ལ་
 སོགས་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། །མཁའ་དབྱིངས་ཡོངས་སུ་གང་བར་བསྐྱོམ། །བསྐྱུས་ནས་འོད་
 ཀྱི་གོང་བུ་ཡིས། །ནད་པ་ལ་ནི་དབབ་པར་བྱ། །བ་སྐྱུའི་བུ་ག་ནས་སངས་རྒྱས། །སྤྱིན་རྣམས་
 བརྟུལ་ཁྱལས་ཅན་གྱིས་སྟོ། །སངས་རྒྱས་སྤྱིན་རྣམས་དེ་ཡི་ཆེ། །དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་རབ་ཏུ་
 སྦྱོལ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། རྣམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུང་སྤྱུ་ལྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་
འབྱུང་བྱ་གསུམ་པ་ལ་གནས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་ནས། རྒྱ་བ་ལས་བྱང་ཚུབ་པའི་བར་གཞུང་
བཞིན་དུ་བསྐྱེད། རྒྱ་བའི་སྟེང་དུ་ཞི་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཏེ་ཚུའི་དགྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བསམས་
ནས་ནི་དེའི་སྟེང་དུ་ས་བོན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་ཨོ་ཡིག་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་བྱུག་
མཆོན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་རྒྱལ་པ་ལས་བྱང་
ཚུབ་པ་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བསམས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་
སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ། རང་རྣམ་སྤྲང་དམ་ཆེག་སེམས་དཔར་
བསྐྱེལས་པའི་བྱུགས་ཀར་སྤྲ་ཆོགས་བརྒྱ་དང་རྒྱ་བའི་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། དེའི་
བྱུགས་ཀར་རྒྱ་གདན་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བསྐྱེལས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་
འོད་ཟེར་གྱིས་གང་ལ་ནད་ཞི་བར་བྱ་བར་འདོད་པའི་བསྐྱེད་བྱ་བྱངས་ཏེ་རང་གི་སྤྱོད་བྱུག་གཡོན་
པ་ནས་ཞུགས་པ་སྟེང་གར་རྒྱ་གདན་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞག་ལ།
ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྱན་མ་ལ་སོགས་པ་དང་སྦྱར་བའི་མཆོག་ཅན་
རྣམ་སྤྲང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལྷའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་མཁའ་དབྱིངས་ཡོངས་སུ་གང་བ་སྤྱན་
བྱངས་པར་བསྐྱེལས་ལ། ལྷ་དེ་རྣམས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་རྣམ་པར་འོད་ཀྱི་གོང་བྱར་བསྐྱེད་ནས་རང་གི་སྤྱོད་པོ་ནས་ཞུགས་ཏེ་བསྐྱེད་
བྱ་ནད་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་པོ་ནས་དབབ་པར་བྱས་པ་ཡིས་ནད་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་བྱ་དེ་
རང་གི་སྤྱོད་བྱུག་གཡས་པ་ནས་སྤྲང་སྟེ་མདུན་དུ་ཨོ་ལས་བྱང་བའི་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་
བཞག་ལ། བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་པོ་དེས་སྤྲང་སྤྱན་བྱངས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམ་སྤྲང་
ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱན་ཏེ་ལྷའི་ཆོགས་རྣམས་འོད་ཟེར་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་རང་གི་སྤྱོད་པོ་ནས་ཞུགས་པ་

ནམས་བ་སྤྱི་བྱ་ག་སྟེ་རང་གི་རྩེ་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་སྤྱོད་བ་སྟེ་ཕྱང་བ་ལས། རྣམ་
སྤང་གི་ལྟེ་ཆོགས་ནམས་བསྐྱེད་དེ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱ་ནས་ཕྱིར་ཕྱང་། བསྐྱེད་བྱ་དེའི་སྤྱང་གི་བར་
སྤང་ལ་སངས་རྒྱུ་སྤྱི་ཉེ་ནམ་སྤང་གི་ལྟེ་ཆོགས་ནམས་གནས་བ་དེའི་ཆེ་ལྟ་དེ་ནམས་ཡབ་
ཡུམ་སྟོམས་བར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱ་ནད་བ་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་
བས་ནད་ཞི་བ་དང་ལུས་རྒྱས་བ་ལ་སོགས་བ་རབ་ཏུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་⁹⁷པ་(དེའི་པན་ཡོན་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མིང་དང་བཅས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུ་ལས། ནད་བ་རྩེ་རྩེ་དམ་ཆོག་གིས། །སྐྱད་ཅིག་གིས་ནི་དཔལ་ལྡན་འགྲུར། །སངས་
རྒྱུ་གྱི་དམ་ཆོག་བཞོད་པའི་སྤྱི་ཉེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་དམ་ཆོག་སྤྱི་ཉེ་ནམ་སྤང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལྟེ་ཆོགས་ནམས་བཞོད་
བ་སྟེ་སྟོམས་བར་ཞུགས་པ་ལས་བྱང་བའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་རྩེ་རྩེ་ལྟར་གསོ་དཀའ་བའི་
ནད་བ་ལ་དམ་ཆོག་གིས་ཉེ་དབང་བསྐྱར་བས་སྐྱད་ཅིག་གིས་ནད་དང་བྲལ་ནས་ལུས་རྒྱས་
པའི་དཔལ་དང་ལྡན་པར་འགྲུར་བའི་ཆུལ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནོ།

ལྟ་བུ་⁷⁵(རྒྱས་པ་དང་དབང་གིས་ལས་གཉིས་སྟེ་བསྐྱར་བ་)ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་¹⁰¹པན་
ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མིང་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི།

ཅ་རྒྱུ་ལས། ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་སུ་ནི། །དབང་ཆེན་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བསམ། །
ཆོས་འཛིན་བ་ཡི་གཟུགས་བསམས་ནས། །སྤྱིང་ཁར་འདོད་པ་གཞག་པར་བྱ། །མཁའ་དབྱིངས་
གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བར། །དཀར་མོ་ཞེས་བྱས་རབ་ཏུ་དགང་། །འོད་ཀྱི་གོང་བྱར་བསྐྱེད་ནས་

ནི། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་འོད། །ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་གནས་ལ། །འདོད་པ་ལ་དེ་
དབབ་པར་བྱ། །བ་སྒྲུའི་བུ་ག་ནས་རིན་ཆེན། །སྤྲིན་ནམས་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་སྒྲོ། །ཆོས་ཀྱི་
སྤྲིན་ནམས་བསྐྱོམས་ནས་སྤྱ། །དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཡང་དག་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། རྒྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དབུས་སུ་ནི། །ཞེས་པ་ནམ་སྤང་གི་སྐབས་སུ་ནམ་མཁའི་
དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་སུ་བསམ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱས་ནས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱོམ་པ་སྔོན་དུ་
འགོ་བས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་སུ་སྟེ་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་
ནས། རྒྱ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་བར་གཞུང་བཞིན་བསྐྱེད་ནས་རྒྱ་བའི་སྟེང་དུ་རྒྱས་པའི་ལས་
བསྐྱབ་པའི་ཆེ་ལོ་ལས་དབང་ཆེན་སའི་དགྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བསམ་སྟེ། དེའི་སྟེང་དུ་ས་པོན་
ལས་བྱང་ཆུབ་པ་སྤྱ་ཡིག་དང་དེ་ལས་བྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེ་ཡོངས་
སུ་གྱུར་པ་ལས་སྤྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་རིན་འབྱུང་གི་གཞུགས་སུ་བསམ་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སྤྱ། རང་རིན་
འབྱུང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་བསམ་པའི་སྟེང་གར་སྤྱ་ཆོགས་བརྒྱ་དང་རྒྱ་གདན་ལ་ཡེ་ཤེས་
སེམས་དཔའ་དང་། དེའི་བྱགས་ཀར་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བསྐྱོམས་ནས་བྱགས་ཀའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གང་ལ་རྒྱས་པའི་ལས་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
བཀུག་ནས་རང་གི་སྤྱ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་བྲངས་ཏེ་སྟེང་གར་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞག་པར་བྱས་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྲིན་བྲངས་པའི་སྤྱ་
མ་གྱི་དང་སྒྲོར་བའི་རིན་འབྱུང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལྷའི་ཆོགས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་སུ་སྟེ་
ནམ་མཁའ་གང་བར་བསྐྱོམས་ནས་ཉམས་དགའ་བ་སྟེ་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ནམས་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པ་ལས། ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་ཞུ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་འོད་དང་

འབྲ་བའི་སེར་པོ་འོད་ཀྱི་གོང་བྱར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་པས་སྤྱིང་གར་བཞག་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ལ་གནས་པའི་རྒྱས་པའི་ལས་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ལུས་ལ་བབ་པར་བྱས་པ་ལས། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་སེར་སྒྲ་སོགས་སྤྱངས་ནས་རང་གི་སྒྲ་བྲག་གཡས་པ་ནས་སྤྱང་སྟེ་མདུན་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ལ་བཞག་ལ། བརྟལ་ཞུགས་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་སོས་སྤར་སྤྱན་བྱངས་པའི་རིན་འབྱུང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་རྣམས་འོད་དུ་ཞུ་བ་རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་པའི་ཐེག་ལེ་བ་སྤྱི་བྱ་ག་སྟེ་རྩེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་སྒྲོས་པ་ལས་རིན་འབྱུང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་བསྐྱེད་དེ་རྩེ་རྩེ་དང་བསྐྱར་སྒྲོས་མཆོམས་ནས་རིན་ཆེན་འབྱུང་ཐུན་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་རྣམས་ཕྱིར་སྒྲོས་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་སྟེང་གི་བར་སྤང་ལ་བཀོད་དེ། ལྷ་ཡབ་ཡུམ་རྣམས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆུ་རྒྱན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བས་དེའི་དབུལ་པོངས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་བ་བཟུས་པར་ཡང་དག་པར་བསམ་པར་བྱའོ།

གཉིས་⁹⁹པ་(དེའི་པན་ཡོན་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་དང་བཅས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྩེ་རྩེ་བསམ་གཏན་འདི་ཡིས་ནི། དགང་དགའ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་འགོངས། །སྤྱིན་པའི་རྩེ་རྩེ་སྐྱབ་པ་དེ། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དཔལ་ཐུན་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་དམ་ཆོག་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། རྩེ་རྩེ་ལྷར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པའི་བཤད་མ་ཐག་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོག་འདི་ཡིས་ནི་དགང་དགའ་བ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་ནོར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་དགའ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་འགོངས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འབྲ་བ་དང་རྒྱལ་

མིད་ཀྱི་དབང་ཕྱག་གི་དཔལ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲིན་གྱི་དམ་ཆོག་སྟེ་རིན་
 འབྲུང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལྷའི་ཆོག་སྤྲིན་ལྷན་པར་བཞུགས་པ་སྟེ་ཡབ་ཡུམ་སྤྲིན་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་
 བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ཏོ། །དབང་གི་ལས་སྐྱབ་པའི་ཆེ་ཆེ་བའི་སྟེང་དུ་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བསམས་ནས།
 དེའི་སྟེང་དུ་ས་པོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ལྷུང་དང་། དེ་ལས་བྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་བརྒྱ་
 དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱོལ་གས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་
 ཆོས་འཛིན་པའི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བསམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་
 བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ། རང་འོད་དཔག་མེད་དམ་ཆོག་སེམས་དཔར་
 བསྐྱོམས་པའི་སྟོང་གར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔལ་དེའི་ཐུགས་ཀར་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་
 བསྐྱོམས་ནས། ཐུགས་ཀའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་འོད་ཟེར་གྱིས་རང་གིས་གང་དབང་དུ་
 བྱ་བར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བཀྲག་པ་རང་གི་སྣ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་བྲངས་ཏེ་ཐུགས་ཀའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བཞག་པར་བྱས་ལ། དེ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་
 དཔལ་འོད་ཟེར་གྱིས་གོས་དཀར་མོ་དང་སྦྱར་བའི་ཉམས་དགའ་བ་སྟེ་འོད་དཔག་མེད་ཡབ་ཡུམ་
 ཀྱི་ལྷའི་ཆོག་སྤྲིན་ལྷན་པར་བྱ་ནས་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་གནས་ནི་སྟེ་ནམ་མཁའ་དགའ་བ་སྟེ་
 གང་བར་སྐྱེས་བྲངས་ནས། ལྷ་ཡབ་ཡུམ་ལྷན་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་སེམས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཞོར་བུ་བརྒྱ་རྒྱ་གའི་ཁ་དོག་དང་འབྲུ་བའི་དམར་པོ་ལྷན་པར་འོད་གྱི་གོང་
 བྱར་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་ནི་རང་གི་སྤྱི་པོ་ནས་ཞུགས་ཏེ། ལུས་དང་རག་དང་སེམས་ལ་གནས་
 པ་རང་གི་དབང་དུ་བྱ་བར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ལུས་ལ་དབབ་པར་བྱས་པས་བསྐྱབ་བྱ་དེས་
 རང་ལ་མ་དད་པ་སྐྱངས་ཏེ། རང་ལ་དད་ཅིང་འདུན་པར་བྱས་ནས་དེ་རང་གི་སྣ་བྱག་གཡས་པ་

ནས་བཏོན་ཏེ་མདུན་དུ་བརྒྱ་དམར་པོའི་གདན་ལ་བཞག་ལ། བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་པོས་
 སྒར་སྐྱབ་དངས་པའི་ལྷ་རྒྱུ་མཉམས་འོད་དུ་ཞུ་བའི་ཐེག་ལེ་རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་བ་སྤྱིའི་བྱ་ག་སྟེ་
 རོར་བུའི་བྱ་ག་ནས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་བབས་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཏེ། འོད་དཔག་མེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
 ལྷའི་ཆོགས་རྒྱུ་མཉམས་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་བསྐྱེད་ནས་སུ་ཡུམ་གྱི་བརྒྱ་ནས་འོད་དཔག་མེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
 སྤྱན་ཏེ་ལྷའི་ཆོགས་རྒྱུ་མཉམས། བསྐྱབ་བྱ་དེའི་སྟེང་གི་བར་སྒྲུང་ལ་བྱིར་སྤྱོད་ནས་སྤྱོམས་པར་
 ཞུགས་བ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་དེས་རང་དང་
 ཆོས་ལ་མ་དད་པའི་སྤྱིབ་པ་སོགས་བཟུས་པར་ཡང་དག་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །དོ་རྩེ་ལྷར་མི་
 མཐུན་ཤོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་བཤད་མ་ཐག་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོ་ག་འདི་ཡིས་ནི། བསྐྱབ་
 བྱ་དེས་རོར་ལ་སོགས་པའི་སྤྱན་བ་དོ་རྩེ་ལྷར་རྒྱན་མི་འཆད་པར་རང་ཉིད་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
 དང་། རང་ཉིད་ལ་འདོད་པའི་དོན་སྤྱན་བར་བྱེད་པས་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་རོར་བྱ་དང་འབྲ་བ་དང་
 རྒྱལ་སྤིང་གྱི་དབང་རྒྱག་སོགས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྷན་པར་འབྱར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་དམ་ཆོག་
 སྟེ་འོད་དཔག་མེད་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ལྷའི་ཆོགས་རྒྱུ་མཉམས་བཞོད་པ་སྟེ་ཡབ་ཡུམ་སྤྱོམས་པར་ཞུགས་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ།།

⁷⁵ བྱག་པ་(རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་དབང་གི་ལས་སྐྱབ་པ་)ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་¹⁰⁵པན་ཡོན་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་སུ་ནི། །རྡོ་རྗེའི་ཆོས་གམ་དཀྱིལ་འཁོར་བསམ། །རྡོ་
རྗེ་རྣམ་མཁའ་ཆོས་མདུན་གཟུགས། །འདོད་པ་སྙིང་ཁར་གཞག་པར་བྱ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཡིས། །རྣམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་གང། །འོད་ཟེར་ལྷ་ཡི་སྦྱར་བ་ཡིས། །དེ་
ནི་གཟི་བརྗིད་དབབ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བསྐྱེམས་པའི་དབུས་སུ། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབུས་སུ་སྟེ་ཆོས་
འབྱུང་བསྐྱེད་པ་ནས་ཆོས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་བར་གཞུང་བཞིན་བསྐྱེད། ཆོས་པའི་སྙིང་དུ་ཡི་
ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་སྟོན་དབྱིབས་ཆོས་གམ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་རྡོ་རྗེས་མཆན་པ། དེའི་
སྙིང་དུ་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་རྒྱུ་དང་། དེ་ལས་ཕྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་
རྡོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་བྱུར་བ་ལས་སྦྱོར་གས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་མཁའ་
སྟེ་མི་བསྐྱེད་པའི་གཟུགས་སུ་བསམ་པ་དང་། དོན་གྲུབ་ལ་ས་བོན་རྒྱ་དང་ཕྱག་མཆན་རལ་གི་
དང་སྦྱོར་གས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། ཆོས་འོད་དཔག་མེད་བསྐྱེད་པ་མདུན་དུ་སྟེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་
དོན་གྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བསམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་
མཆོག་གི་དུས་སུ། རང་རང་གི་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་སྙིང་གར་རང་རང་གི་ཡེ་ཤེས་སེམས་
དཔའ་དང་། དེའི་ཐུགས་ཀར་རང་རང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་བསམས་ནས། དེ་ནས་ཉིང་
རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གང་འདོད་པ་དེ་དབང་དུ་བྱ་བ་ཡིན་ལ།
སྦྱིར་དབང་གི་ལས་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྦྱབ་པ་པོ་རང་དང་གང་ཟག་གཞན་གྱི་དབང་དུ་སྦྱད་པ་གཉིས་
ལས་འདིར་སྦྱི་མ་དང་། དེ་ལ་ཡང་གང་ཟག་དེ་དང་དེས་དབང་དུ་སྦྱད་རྒྱ་གཉིས་ལས་འདིར་གང་
ཟག་གཞན་དེ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་གང་ཟག་གཞན་དེ་བཟུག་ནས་རང་གི་སྣ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་བངས་ཏེ་ཐུགས་
 ཀར་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བཞག་པར་བྱས་ལ་རང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། ས་སྣང་ལ་སོགས་པའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་མཆོན་པའི་མི་བསྐྱེད་པ་དང་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ལྟ་
 སོ་གཉིས་ཡབ་ཡུམ་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་གང་བར་སྒྱུན་བངས་ལ། ལྟ་རྣམས་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱང་པའི་གཟི་བརྗིད་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འོད་ཟེར་ལྗེས་སྤྱོད་པ་སྟེ་
 དེགས་ལྗེས་སྤྱོད་མདོག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱེ་བའི་ལྗང་གྲུང་སྤང་བ་དེ་ནི་རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་
 པ་དེ་ནི་ཐུགས་ཀར་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ནས་དབབ་པར་བྱས་པས། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཞན་
 ཀྱི་མ་དད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཉིས་སྟོན་རྣམས་སྤངས་ནས་གཞན་ཀྱི་དད་པའི་གནས་སུ་བྱས་ཏེ་རང་
 གི་སྣ་བྱག་གཡམས་པ་ནས་ཕྱིར་སྤང་མདུན་དུ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྟ་བུ་དང་སྣ་ཆོགས་དོ་རྩེའི་སྟེང་དུ་བཞག་
 པར་བྱས་ལ། སྤར་རང་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྒྱུན་
 བངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་པ་གཉིས་ཀྱི་སྣ་རྣམས་འོད་དུ་ཞུ་བ་རང་གི་སྤྱི་བོ་ནས་ཞུགས་པའི་ཐིག་
 ལེ་དོ་རྩེའི་ལམ་ནས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་བབས་པ་ལས་དོ་རྩེ་འཆང་དང་དོན་གྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་
 བོ་བྱས་པའི་ལྟའི་ཆོགས་རྣམས་བསྐྱེད། དོ་རྩེ་དང་བསྐྱེད་སྤྱོད་མཆའས་ནས་ཕྱིར་སྤྱོད་ཏེ་
 བསྐྱབ་བྱའི་སྟེང་གི་བར་སྤང་ལ་འཁོད་པ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་དབྱེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱིས་
 དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སྣ་རྣམས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་
 བྱའི་སྤྱི་བོ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་སྟོམས་པར་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་¹⁰³ (དེའི་པན་ཡོན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མིང་དང་བཅས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་། །སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་སུ་བྱོན། །འཇམ་དཔལ་གྱི་ནི་མདོག་དང་འབྲ། །གནས་ལས་བྱེད་པར་དེ་འགྱུར་རོ། །དབང་བསྐྱར་བ་ནི་དགའ་ལྟོན་ཆེ། །དབྱེས་པའི་བདག་ཉིད་དེ་ཙྰལ་བས། །བལྟས་ཙམ་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འགྱུར། །རིན་པོ་ཆའི་དམ་ཆོག་གི་སྤྲིན་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། དེགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབང་གི་ལས་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་གནས་སྐབས་སུ་དབང་གི་ལས་རྣམས་འགྱུར་པར་འགྱུར་བ་དང་། མཐར་ཐུག་རང་གི་སེམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་སུ་བྱོན་པ་དང་། ལུས་འཇམ་དཔལ་གྱི་ནི་མདོག་དང་འབྲ་བ་སྟེ་གཟེ་བརྟེན་དང་ལྡན་པ་དང་། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གནས་ལ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པས་རང་གི་འདོད་པའི་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེས་བལྟས་པ་ཙམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གིས་གང་མཐོང་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས་དབང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་སྒོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཚུངས་པའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། དམ་ཆོག་སྤྲིན་ཉེ་སྒོན་པོའི་ཆོགས་ཀྱིས་བཀོད་པ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཐག་དེ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བས་འདུན་པར་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །

⁷⁵
བདུན་པ་(བསད་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རྣམ་མཁའ་དོན་རྩིན་པོ་ནི། །བྲག་ཅིང་ཁོ་ལ་རབ་གཏུམ་དང་། །མ་དང་བྱ་རོག་སྤྲོ་ཆོགས་དང་། །བྱ་ཁོད་ཁྲི་ཡིས་གང་བར་བསྟོམ། །མེ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་གནས་པར། །དབྱ་པོ་རྣམས་ནི་སྒྲག་པར་བསྟོམ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་ལ་གནོད་བྱེད་པ། །བསམས་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྐྱར་བར་བྱ། །མཚོན་ཆ་སྤྲོ་ཆོགས་ཐོགས་པས་མནན། །རྒྱ་མ་ཁྲག་དང་རྒྱང་ལ་

སོགས། །ཐམས་ཅད་བྲངས་པ་རྣམས་བསྐྱོམས་ཏེ། །བསྐྱོམས་ན་དག་རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར། །གལ་
ཏེ་དེ་ལྟར་རབ་བསྐྱོམས་ན། །སངས་རྒྱས་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པ་ཡང་། །ཟླ་བ་བྱེད་ནི་ཚུན་ཆད་ཀྱིས། །འཆི་
བར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་བ། །རྗེ་རྗེ་དཔལ་ཆེག་གི་སྤྲིན་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །
ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། མི་བསྐྱོད་པ་དག་པོས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་དང་པོ་སྐྱུར་བ་སྤྲོན་དུ་བཏང་ནས་དཀྱིལ་
འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཆེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་དག་པོ་རྣམས་སྤྱལ་པའི་རྗེས་སུ།
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ཕྱི་ལྷོ་ཉེ་འཁོར་གྱི་ནམ་མཁའ་སྟེ་བར་སྤང་གི་གནས་སུ་རྗེ་རྗེ་གཞོན་སྤྲིན་
སྤྲིན་པོ་ནི་དག་ཅིང་སྟེ། གསོད་པར་དགའ་བ་ཁོ་ལ་རབ་དུ་གཏུམ་པ་དང་ཤ་དང་བྱ་རོག་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་ཅན་མི་ཤ་བ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་དང་། བྱ་གོད་དང་ཁྲི་རྣམས་ཀྱིས་གང་བར་
བསྐྱོམ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྤྲོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྐྱུར་གྱི་དུས་སུ། དག་པོ་བསྐྱུབ་
བྱ་དེ་རྗེ་རྗེ་གཞོན་མཛེས་ཀྱིས་བཀྲལ་ནས་རང་གི་མདུན་དུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་
གནས་པར་བསམས་ནས་ཁ་སྐྱུར་དབྱེ་བའི་སྤྲོན་འགོ་དང་ཁ་སྐྱུར་དབྱེ་བའི་ཆོ་ག་དངོས་གཞི་
བྱས་ནས། བསྐྱུབ་བྱ་དག་པོ་རྣམས་སྤྲིག་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་ཉེས་པས་སེམས་ཤིན་དུ་སྐྱལ་ཅིང་
ལུས་འདར་བྱས་ཐེབས་པར་བསྐྱོམས་ལ། དག་པོ་དེས་སངས་རྒྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་
གཞོན་པ་བྱེད་པར་བསམས་ལ། དེ་ནས་བསད་ལས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དངོས་གཞིའི་ལས་ལ་སྐྱུར་
བར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཁོ་བོ་རྣམས་ལ་རང་གིས་བཀའ་བསྐྱོས་པས། དེ་
རྣམས་ཀྱིས་དག་པོ་དེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གནས་སུ་ཁྲིར་ཏེ་རལ་གྱི་དང་སྟ་རེ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཆ་
སྤྲོ་ཆོགས་པ་ཐོགས་པས་མནན་ནས་ཏེ་དུམ་བུར་གཏུབས་པས། དེ་ན་གནས་པའི་ཤ་དང་བྱ་
རོག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་མ་ཁྲག་དང་རྒྱང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྲངས་ནས་ཐོས་པར་རྣམས་བར་

བསྐྱེམ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྐྱེམས་ན་དག་རྣམས་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་
བསྐྱེམས་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཐེག་ཆེན་པ་དང་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་བསྐྱེད་རིམ་པ་
ལས་སྦྱོར་ལ་མཁས་པ་ཡང་བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ན། ཟླ་བ་ཕྱེད་ནི་ཚུན་ཆད་དུ། །འཆི་བར་
འགྱུར་བ་གདོན་མི་བཟོ། །དོ་རྩེ་འཛིན་མི་བསྐྱེད་པའི་ཁོ་བོའི་ཆོག་ས་དང་དམ་ཆོག་སྤྱོད་པོ་
སོགས་རྣམས་དང་བཀོད་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་⁵⁵ (དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟའི་ཉིང་རེ་འཛིན་)ལ། རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་¹¹⁵ཀྱི་
སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཏེ་¹²⁶བར་བསྐྱེ་བ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་)ལ། རིགས་ལྟའི་དང་། ཡུམ་བཞིའི་དང་། ཁོ་བོ་བཅུའི་སྐྱེ་
མདོག་དང་ཕྱག་མཆོན་སོགས་བཤད་པ་དང་། ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོ་གཞན་མང་
པོར་བསྐྱན་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(རིགས་ལྟའི་)ནི།

ཅ་རྒྱུ་ལས། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཞལ་གསུམ་པ། །སྟོན་ཀའི་སྤྱོད་ཀྱི་མདོག་འབྲུ་བསམ། །
དཀར་པོ་ནག་པོ་རབ་ཏུ་དམར། །ཐོར་ཚུགས་དབུ་རྒྱན་དག་གིས་བརྒྱན། །དོ་རྩེ་ཅན་ནི་ཞལ་
གསུམ་བསམ། །ནག་པོ་དཀར་པོ་དམར་པོའི་ཞལ། །འབར་བའི་ཐོར་ཚུགས་དབུ་རྒྱན་ཅན། །
འཛིག་ཏེན་ཁམས་རྣམས་འབྱུག་ཕྱེད་པའོ། །འདོད་ཆགས་ཅན་ནི་ཞལ་གསུམ་བསམ། །དམར་
པོ་ནག་པོ་དཀར་པོའི་ཞལ། །ཐོར་ཚུགས་དབུ་རྒྱན་ལོངས་སྦྱོར་ཅན། །བསྐྱེམས་ན་ངེས་པར་

འགྲུབ་པར་འགྱུར། །འཁོར་ལོ་ནི་ཇི་ལྟོ་ཆེ། །གཡས་པའི་བྱག་ཏུ་བསྐྱམས་པར་བསྐྱོམ། །ནི་ཇི་
བྱག་ཏུ་གཡུ་མཆོན་ཆ་ནི། །བཟང་པོ་སྣ་ཆོག་པ་བསྐྱམས་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས།

[illegible]

ཡང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཚན་ཞལ་ཕྱག་གི་གངས། ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྐྱ་
ཚོགས་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་¹⁰⁸ (ཡུམ་བཞིའི་)ནི།

ཅ་རྒྱུ་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་བཞེད་མ། །སྐྱ་ནི་ཞལ་གསུམ་དག་ཏུ་བསམ། །དཀར་
པོ་ནག་པོ་རབ་དམར་བ། །མཛེས་པའི་གཟུགས་སུ་རབ་ཏུ་བསྒྲུལ། །མཁའ་སྐྱེས་སྐྱ་ནི་རྒྱལ་མོ་
ཆེ། །ཞལ་གསུམ་དུ་ནི་རྟག་པར་བསྒྲུལ། །གནག་དང་དཀར་དང་དམར་པའི་ཚུལ། །མཛེས་པའི་
གཟུགས་སུ་རྣམ་པར་བསྒྲུལ། །ཅུ་སྐྱེས་སྐྱ་ནི་རྒྱལ་མོ་ཆེ། །ཞལ་གསུམ་དུ་ནི་རྣམ་པར་
བསྒྲུལ། །དམར་དང་གནག་དང་དཀར་བ་སྟེ། །ཁ་དོག་མཛེས་པར་རྣམ་པར་བསྒྲུལ། །རིག་མ་དོ་
རྩེ་ལྷན་པ་བསྐྱེད་པ། །ཞལ་གསུམ་རབ་ཏུ་གསལ་པའི་མདངས། །སེར་དང་གནག་དང་དཀར་པའི་
ཞལ། །བསྒྲུལ་ས་ན་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱ་བསྐྱེད་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པས་པན་པར་
བཞེད་པ་སངས་རྒྱས་སྐྱ་མ་ནི་ཞལ་གསུམ་དག་ཏུ་བསམ་པའི་ཅ་ཞལ་དཀར་པོ། གཡས་
ཞལ་ནག་པོ། གཡོན་ཞལ་རབ་ཏུ་དམར་པོ། ཕྱག་ཕྱག་གི་གཡས་ཀྱི་དང་པོས་ལྷན་པ་དཀར་པོ་
འཛིན་པ། མཛེས་པའི་གཟུགས་སུ་རབ་ཏུ་བསྒྲུལ་པར་བྱ་ཞིང་ལྷག་མ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དང་
འབྲས་བུ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །མཁའ་སྐྱེས་ནི་མི་བསྐྱོད་པ་ཡིན་ལ། སྐྱ་གྱི་སྐད་དོད་
རྒྱུ་ལ། རྣ་ཡ་ཉི་ཞེས་པ་འཛིན་པ་ལ་འཇུག་པས་མི་བསྐྱོད་པ་རང་གི་གམ་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་
པས་ན་སྐྱ་ནི་སྐྱ་མ་གྱི་འོ། །རྒྱལ་མོ་ཆེ་ནི་བཅུ་མོའི་མཆོག་སྟེ་ཞལ་གསུམ་ནི་རྟག་པར་བསྒྲུལ་

པའི་རྩ་ཞལ་ནག་གཡས་ཞལ་དཀར། གཡོན་ཞལ་དམར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཛེས་པའི་གཟུགས་
སུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་འབྲ་བར་ཅི་རིགས་པར་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

འོད་དཔག་མེད་གས་དུ་འབྲེན་པས་ན་ཚུ་སྐྱེས་སྐྱེན་ནི་རྒྱལ་མོ་ཆེ་སྟེ་བཅུན་མོའི་མཆོག་
གོས་དཀར་མོ་ཞལ་གསུམ་དུ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པའི་རྩ་ཞལ་དམར་བ་དང་། གཡས་ཞལ་ནག་པ་
དང་གཡོན་ཞལ་དཀར་བ་ཁ་དོག་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་འོད་དཔག་མེད་དང་འབྲ་བར་ཅི་རིགས་པར་
རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །རྫོ་རྗེས་མཆོན་པའི་ལྷན་པ་བྱུག་མཆོན་དུ་བསྐྱམས་པའི་དོན་ཡོད་
གྲུབ་པའི་རིག་མ་སྐྱོལ་མ་ནི་ཞལ་གསུམ་རབ་དུ་མདངས་གསལ་བ་དང་ལྷན་པའི། ལྷང་གྲུ་ནག་
དང་དཀར་བའི་ཞལ། ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་འབྲ་བར་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་བར་
བྱའོ། །དེ་འབྲ་བའི་ལྷ་མོ་བཞི་རང་རང་གི་བྱུག་རྒྱར་བསྐྱོམས་ན་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྩ་རྒྱད་དུ་སེར་དང་ནག་དང་དཀར་བའི་ཞལ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་
རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱོལ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་ནི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་དམ་ཆེག་
སྐྱོལ་མ་ནི། མདོར་བྱས་ལས། ཡིད་འོང་སྐྱོལ་མ་དབྲུང་བྱས་ཏེ། །ལྷང་དང་ནག་དང་དཀར་བའི་
ཞལ། །དུར་བའི་ལོ་མའི་འོད་དང་མཉམ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་(ཁྱོ་པོ་བཅུ་ལྔ་མདོག་དང་བྱུག་མཆོན་སོགས་བཤད་པ་)ནི།

རྩ་རྒྱད་ལས། ཁྱོ་པོ་ཆེན་པོ་གཤེན་རྗེ་གཤེད། །ཞལ་གསུམ་བྲག་པོའི་འོད་བཟང་བ། །རྫོན་པོ་
འཛིགས་པའང་འཛིགས་པར་བྱེད། །ཁ་དོག་ནག་པོ་རབ་དུ་བསྐྱོམ། །གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་ཁྱོ་པོ་
ཆེ། །བྲག་དུ་བཞད་པའི་སྐྱ་འབྱེན་པ། །ཞལ་གསུམ་འོད་ཟེར་མང་པོ་དག །རབ་དུ་འཕྲོ་བ་རྣམ་
པར་བསམ། །ཁྱོ་པོ་ཆེན་པོ་རྟ་མགིན་ནི། །བསྐྱལ་པའི་མེ་བཞིན་རབ་དུ་འབར། །ཞལ་གསུམ་

པའི་སྐྱ་དང་ས་བདག་ཐམས་ཅད་ཞབས་ཀྱིས་མནན་པ་སྟེ་འཛམས་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་
 ཏ་མགོན་ནི་སྐྱ་མདོག་བསྐྱལ་པ་བསྟེན་པའི་མའི་མདོག་བཞིན་དུ་དམར་པོ་རབ་དུ་འབར་བའི་
 མཆེ་བ་རྣམས་པོ་བཞི་གཅིགས་པའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པར་སྦྱར་བ་སྟེ་དོ་རྩེ་ཅན་གྱིས་ཏག་དུ་
 བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །སྐྱ་ལ་བྲག་པོའི་འཁོར་ལོ་འབར་བ་འབྲུ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱོར་ཞིང་མེ་འོད་
 ལྷ་བྱའི་འོད་ཟེར་རབ་དུ་འབྱུག་པ་སྟེ་འསྐྱུ་པས་འཛིགས་པའི་གཞོན་སྦྱོན་དང་ལོག་འཛིན་གྱི་
 གཞོན་དག་ཀྱང་འཛིགས་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་དོ་རྩེ་མི་འཆེ་བ་སྟེ་བདུད་ཅི་ཐབས་སྦྱར་ནི་
 སྐྱ་མདོག་སྦྱོན་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པར་བསྐྱེམ་མོ།

སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ལ་འཛིགས་པ་གསུམ་སྟེར་བ་བདེན་
 བལ་གྱི་གཞོན་འཛིགས་པར་བྱེད་པའི་མཆོག་འདོད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་གྱིས་
 འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྟེ་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ནི་སྐྱ་མདོག་སྦྱོན་པོ་ཞལ་གསུམ་
 ཕྱག་དྲུག་པར་རབ་དུ་བསྐྱེམ་པར་བྱའོ། །ཅ་རྒྱུད་ལས་ཕྱག་བཞི་ཞེས་པ་ནི། ཕྱག་དང་པོ་གཉིས་
 གྱིས་རྩྱ་མཇུག་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཇུག་པ་དོར་བའི་ལྷག་མ་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །འཛིག་ཏེན་
 གསུམ་གྱི་མི་ཤེས་པའི་སྦྱན་པ་སེལ་བ་གདུག་པ་དབང་ལྷན་གྱི་གཞོན་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་
 ཐམས་ཅད་འཛམས་པར་བྱེད་པའི་དོ་རྩེ་ཆེ་སྟེ་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་སྟོབས་པོ་ཆེ་ནི་སྐྱ་མདོག་ནག་པོ་
 ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པར་ནི་ཏག་པར་བསྐྱེམ་མོ། །དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་
 ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་ཞིང་སྐྱ་ལ་འོད་ཟེར་རྣམས་པོ་འབར་བ་རབ་དུ་བསྐྱེམས་པས་ས་ལོག་ས་སྟེང་ས་
 ལྷའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྒྱང་ལྷའི་གཞོན་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་འཛིགས་པ་སྟེ་འཛམས་པར་བྱེད་
 པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་དབྱུག་སྦྱོན་ཅན་ནི་སྐྱ་མདོག་སྦྱོན་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེམ་
 པར་བྱའོ། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལས་བྱུང་ཞིང་སྦྱན་གཡོ་བ་ཞི་བ་སྟེ་གཞོན་གཞགས་པ་ཐུགས་

འཛིན་པོ་ཆེ་མི་གཡོ་བ་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བརྟན་པར་འཛིན་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་དོན་རྒྱུ་མི་གཡོ་བ་ནི་སྐྱེ་
མདོག་ནག་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པའི་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་རལ་གྱི་དང་ཞགས་པ་བསྐྱམས་པར་
བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་ཏེ་བཙོན་འགྲུས་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་པོས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

སྐྱེ་ལ་འོད་ཟེར་འབར་བ་དག་ནི་ཀུན་རྒྱུ་འཕྲོས་པས་ཆངས་པ་དང་ལྷའི་གདོན་ལ་སོགས་པ་
འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་གཅིག་སྟེ་སྦྱོལ་གྱི་ངོ་བོར་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་གཙུག་ཏྲར་འཁོར་ལོས་
བསྐྱར་རྒྱལ་ནི་སྐྱེ་མདོག་སྟོན་པོ་རབ་རྒྱུ་འབར་བའི་མཆེ་བ་རྣམས་པོ་བཞི་བཞི་གཅིགས་པའི་ཞལ་
གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་ཅན་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །སྐྱེ་ལ་མེ་འོད་ལྷ་
བྱའི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བས་བརྟན་གཡོའི་དུག་དང་སྐྱེ་དང་ས་བདག་གི་གདོན་ཐམས་ཅད་འཛིན་པ་
པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་གཞོན་མཛེས་ནི་སྐྱེ་མདོག་ཤིན་རྒྱུ་འཛིན་པའི་རྒྱ་མཆོའི་ཁ་དོག་
དང་མཚུངས་པའི་འོད་ཅན་ཏེ་མཐེང་ནག་ལ་རབ་རྒྱུ་འབར་བའི་མཆེ་བ་རྣམས་པོ་བཞི་བཞི་
གཅིགས་པའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་གི་དང་པོས་ཡེ་ཤེས་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་འཛིན་པ་ཅན་
བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་བཀའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །གཟེ་བཟིང་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་
གཙུག་ཏྲར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ཁྲོ་བོ་རྣམས་སོ།

བཞི་¹⁰⁸པ་(ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་གཞན་མང་པོར་བསྐྱར་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། གང་གཞན་སྤྲགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན། །དམ་ཆོག་ལོངས་སྤྱོད་འདི་རྣམས་
ཀྱིས། །སོ་སོ་དག་རྒྱུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི་དཔག་མེད་པ། །སྤྲགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་
བཤད་པ་ཡིན། །ཁྲོ་བོ་དག་ནི་རེ་རེ་ཡང་། །རྣམ་མཁའི་སྟེང་དུ་ཤིན་རྒྱུ་འཕགས། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། གང་རྒྱད་འདིར་བཤད་པ་ལས་གཞན་དུ་སྤྲུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་བྱམས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནམས་སོ་སོར་དག་ཏུ་སྟེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དམ་ཆོག་སྟེ་ལྟ་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་
 བས་ལོངས་སྟོང་དོ་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་བྱག་མཆན་འཛིན་པ་འདི་ནམས་ཀྱིས། སྤྲུགས་ནམས་ཀྱི་
 སྟེ་ལྟ་ནམས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ནང་ཆན་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོང་བག་ཏུ་
 མེད་པ་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཤམ་རྗེ་གཤེད་ལ་སོགས་པའི་ཁོ་བོ་དག་ནི་རེ་རེ་ལ་
 ཡང་བྲན་སོ་སོ་དང་སོ་ཉ་སོ་སོ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་སྟོང་ནམ་
 མཁའི་སྟངས་དུ་སྟེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་ཤིན་ཏུ་འཕགས་པ་སྟེ་དབག་ཏུ་མེད་པ་
 ཡོད་དོ།

གཉིས་པ་¹⁰⁸ (ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་སྟེང་པ་)ལ། ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྐྱབས་བས་རིགས་ལྗེའི་སྐྱལ་སྐྱབས་སྟེང་
 བ་དང་། ཡུམ་བཞིའི་སྐྱལ་སྐྱབས་སྟེང་བ་དང་། ཁོ་བོ་བཅུའི་¹²²སྐྱལ་སྐྱབས་སྟེང་བ་དང་གསུམ་ལས།
 དང་སོ་(ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྐྱབས་བས་རིགས་ལྗེའི་སྐྱལ་སྐྱབས་སྟེང་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱད་ལས། ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱས་གནས་པར། །གསལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་
 བསམ། །སངས་རྒྱས་གཞུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་ལ། །ནམ་པར་སྤང་མཛད་ནམ་པར་བསམ། །
 གསལ་ཞིང་ཞི་བ་ཟླ་བ་བཞིན། །འོད་ཟེར་སྤྲོ་ཆོགས་འབྲུ་བའི་འོད། །མེ་ལོང་ལྷ་བྱར་ཡང་དག་
 བྱང་། །ཁམས་གསུམ་དག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །རྒྱན་ནམས་ཀྱུན་གྱིས་བརྒྱན་པ་དག ། བསམས་
 བ་དེ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་མཐོང་། །བསམ་གཏན་དོ་རྗེ་རབ་བསྐྱེམས་པ། །འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཆེ་བའི་
 བདག །འཛིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་དབང་བྱེད་པ། །ཆེ་འདི་ཉིད་གྱིས་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར། །ནམ་པར་སྤང་
 མཛད་ཀྱི་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་མཛེས་པའི་དོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །དོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་

དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་སུ་བསམ། །སངས་རྒྱལ་གཞུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་
ལ། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་བསམ། །ཁྲིས་པ་གསལ་བའི་ལུས་དང་འབྲ། །འབར་བ་སྣ་
ཆོགས་མཉམ་པའི་འོད། །རྣམ་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀྱང་དང་ལྡན། །རྒྱན་རྣམས་ཀྱང་གྱིས་རྣམ་པར་
བརྒྱན། །ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་གནས་བསྐྱེམས་ན། །སྤྱར་དུ་དོ་རྩེ་ཉིད་ཐོབ་འགྱུར། །བསམ་གཏན་དོ་རྩེ་
རབ་བསྐྱེམས་པ། །འདིས་ནི་དོ་རྩེའི་བདག་ཉིད་ཆེ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དབང་བྱེད་པ། །ཆེ་འདི་
ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དམ་ཆོག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མཛེས་པའི་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཏོ། །ཆོས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་དོ་རྩེའི་དབྱུས་སུ་བསམ། །སངས་རྒྱལ་
གཞུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་བསྐྱེམས། །གསལ་བའི་ལུས་འཛིན་
ཞི་བ་ནི། །རྒྱན་རྣམས་ཀྱང་གྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱན། །འོད་ཟེར་སྤྲིན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཆེ། །རྣམ་པར་འཕྲོ་
བ་རབ་དུ་བསྐྱེམས། །འདི་ཡིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ། །སྤྱུ་གསུམ་མི་བྱེད་ལས་བྱུང་བ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱ་
མཆོས་རྣམ་པར་བརྒྱན། །ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཆོས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་དམ་ཆོག་འབྱུང་
བའི་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཤི། དམ་པ་ནི་རྒྱ་བ་དང་དོ་རྩེ་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པར་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཏེ་འོད་གསལ་
ཀྱི་རྒྱུད་སེམས་ལས་དབྱུས་གནས་པར་ཏེ་དེ་ལས་ལུགས་ལྡོག་དུ་བྱུང་བའི་གསལ་བའི་དགྱིལ་
འཁོར་ནི་སྤྱང་མཆད་ཐོབ་གསུམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱལ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་གཞུགས་
ནི་རབ་དུ་བསྐྱེམས་ལ། དེས་རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་ཀྱི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུ་རྣམ་པར་བསམ་ཞིང་སྤྱོ་བར་
བྱའོ། །སྤྱུ་དེ་གཉིས་བྱེད་པར་རི་ལྷ་བུ་དང་ལྡན་པ་ནི། །ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་དང་བྲལ་
བའི་རྒྱ་བའི་གཞུགས་བཞིན་དུ་གསལ་ཞིང་། སྤྱུ་མདོག་དཀར་བ་དང་ཞི་བའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ།
སྤྱུ་ལ་འོད་ཟེར་རྣམ་པ་ལྡེའི་འོད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བས་ན་འོད་ཟེར་སྣ་ཆོགས་འབྲ་བའི་འོད་དང་། མེ་

ལོང་གི་ནང་ལ་ཤར་བའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་གཟུགས་བཞིན་དུ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པས་ན་མེ་ལོང་ལྟ་བུར་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་རྒྱན་བཞིན་དུ་
 སྒྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་བརྒྱན་བ་དག་དང་ལྷན་པར་བྱས་ཤིང་ཤེས་པར་བྱས་
 བས། ཟུང་འཇུག་པའི་རྣམ་སྤང་ལོངས་སྤྱུལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་བསམ་གཏན་དོ་རྩེ་རབ་དུ་བསྐྱོམ་བ་
 འདི་ཡིས། རང་གི་གདུལ་བྱ་འཇིག་རྟེན་ཉན་ཐོས་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་
 སངས་རྒྱས་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད་དེ་དབང་བྱུག་དུ་གྱུར་པའི་མི་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཟུང་འཇུག་
 པ་འདི་ཡིས་མཐོང་བ་སྟེ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

ཟུང་འཇུག་པའི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་འབྱུང་བ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་མཛེས་པའི་
 དོ་རྩེ་སྟེ་ལོངས་སྤྱུལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དམིགས་བཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །དམ་བ་ནི་ས་
 བོན་སོགས་ལ་ལྟོས་བ་མེད་པར་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་སྟེ་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་
 དབྱས་གནས་པར་ཉི་དེ་ལས་ལྷགས་ལྷོག་དུ་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་དཀྱིལ་འཁོར་ཉི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་
 གསུམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་གཟུགས་ནི་རབ་དུ་
 བསྐྱོམ་བ་སྟེ་བཞེངས་ལ། ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱུལ་སྤྱོད་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་
 བསམ་བ་སྟེ་སྤྱོད་པའི་སྤྱུལ་སྤྱོད་སེམས་ནི་མཆེ་བ་ཅུང་ཟད་གཅིགས་བ་གསལ་བའི་ལུས་ཉི་
 དུག་པ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་འབྲ་བ་དང་། འབར་བ་སྣ་ཆོགས་མཉམ་པའི་འོད་དེ་སྤྱུ་ལ་འོད་
 ཟེར་རྣམ་པ་ལྷའི་འོད་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་དང་། མཆོན་དཔའི་རྣམ་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀྱན་དང་ལྷན་
 པའི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱན་བ་དང་། ཞི་བའི་ཉམས་དང་ལྷན་བ་ཡེ་ཤེས་གནས་
 ཉི་མི་བསྐྱོད་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་སྤྱུལ་པའི་སྤྱུལ་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ན་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་སྤྱུར་དུ་
 ཉི་མཁྱོགས་པར་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །མི་བསྐྱོད་པའི་ཟུང་འཇུག་ལོངས་སྤྱུལ་གྱི་བསམ་གཏན་དོ་

རྗེ་རབ་ཏུ་བསྐྱལ་བ་སྟེ་བསྐྱོམས་པ་འདིས་ནི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་དོ་
རྗེ་འཆང་གི་བདག་ཉིད་ཆེ་སྟེ་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དམ་ཆོག་
ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་འཇུག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་པ་རྣམས་གང་ལས་འབྱུང་བའི་མངེས་པའི་དོ་རྗེ་མི་
བསྐྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

དམ་པ་ནི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ནམ་མཁའི་དོ་རྗེ་སྟེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་
སེམས་ལས་དབྱས་གནས་པར་ཉེ་དེ་ལས་ཕྱགས་ལྟོག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྤང་
མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་བྱང་འཇུག་ལོངས་སྤྱིའི་གཟུགས་ནི་རབ་ཏུ་
བསྐྱོམ་པ་སྟེ་བཞེངས་ལ། བྱང་འཇུག་ལོངས་སྤྱི་དེས་སྤྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་སེམས་དབའ་འོད་དཔག་
མེད་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་སྤྱོས་པའི་སྤྱལ་བའི་སྤྱིའི་ཕྱས་ནི་ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་གསལ་བ་ཞི་
བའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ་དང་། མཆོན་དཔའི་རྒྱན་རྣམས་ཀྱན་གྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་དང་། སྤྱི་
ལ་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱོན་ཉེ་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་
མཆོས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་སྟེ་བྱང་འཇུག་པའི་སྤྱལ་སྤྱོད་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་རབ་ཏུ་
བསྐྱོམ་པ་འདི་ཡིས། སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་སྟེ་ངག་གི་དབང་ཕྱག་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་
སེམས་དབའི་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་ནི་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བྱང་འཇུག་ལོངས་སྤྱལ་གྱི་རྫོགས་
པའི་རིམ་པ་དང་དེ་ཉིད་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྗེ། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ཏོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རིན་འབྱུང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་བྱང་འཇུག་པའི་སྤྱལ་སྤྱོད་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

¹¹⁵
གཉིས་པ་(ཡུམ་བཞིའི་སྤྱལ་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། ཟླ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའི་རྩོལ་འཁོར་དབྱུག་སྤྱུ་བསམ། །སངས་
 རྒྱུ་གཟུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་ལ། །སྤྱན་གྱི་མཆོག་ནི་ནམ་པར་བསྐྱེམ། །ཞལ་བཟང་སྤྱན་ནི་རབ་
 ཏུ་ཡངས། །སྤྱོད་ཆོག་སྤྱན་གྱིས་ནམ་པར་བརྒྱན། །མཆོན་ནམས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་རྩོགས། །
 བྱད་མེད་སྤྱོད་མའི་མཆོག་ལྡན་པ། །ཁམས་གསུམ་དག་ནི་དབང་བྱེད་པ། །ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་
 འབྱུང་པར་བྱེད། །འཁོར་ལོ་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་སྟེར། །ཕྱག་ཏུ་འཁོར་ལོ་བསྐྱེམ་པར་བྱ། །སྤྱན་
 གྱི་དམ་ཆོག་ཕྱག་གི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །རྩོལ་འཁོར་དགྲིལ་འཁོར་
 འོད་མཆོག་ཅན། །མཁའ་དབྱིངས་རྩོལ་འཁོར་དབྱུག་སྤྱུ་བསམ། །སངས་རྒྱུ་གཟུགས་ནི་རབ་
 བསྐྱེམས་ནས། །ནམ་མཁའི་རྩོལ་འཁོར་བསྐྱེམ། །ཞལ་བཟང་སྤྱན་ནི་རབ་ཏུ་ཡངས། །
 ལྷན་ལ་མཐིང་ཀའི་མདོག་འབྲུ་བ། །མཆོན་ནམས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་རྩོགས། །ནམ་མཁའི་རྩོལ་
 མཆོག་རབ་བསྐྱེམ། །ཁམས་གསུམ་དག་གིས་ཕྱག་བྱས་པ། །སངས་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་བྱེད་པའི་
 མཆོག་། དངོས་བྱུང་རྩོལ་འཁོར་གྱི་གསང་། །ལྷན་ལ་སྤྱོད་དམར་ཕྱག་ན་བསྐྱེམས། །ནམ་མཁའི་
 ཡུམ་གྱི་རིན་པོ་ཆེ། །འོད་གྱི་སྤྱན་རྩོལ་ཆོས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །ཆོས་གྱི་
 དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའི་རྩོལ་འཁོར་དབྱུག་སྤྱུ་བསམ། །སངས་རྒྱུ་གཟུགས་ནི་རབ་
 བསྐྱེམས་ལ། །རྩོལ་ཆོས་མ་རབ་ཏུ་བསྐྱེམ། །ཞལ་བཟང་སྤྱན་ནི་རབ་ཏུ་ཡངས། །བསྐྱེམ་ལའི་
 མདོག་འབྲུ་བའི། །སྤྱོད་མས་མཆོན་པའི་མཆོག་ལས་བྱུང་། །འདོད་ཆགས་ཆགས་པ་འཛིན་སྤྱུག་
 པ། །མཆོན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྩོགས་ཤིང་། །རྒྱན་ནམས་ཀྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་ཡི། །སངས་
 རྒྱུ་ཐམས་ཅད་རབ་བསྐྱེམས་པ། །ཆོས་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་མཆོག་། དམ་ཆོག་རྩོལ་འཁོར་
 གྱི་གསང་། །ལྷན་ལ་དམར་པོ་ཕྱག་ན་བསྐྱེམས། །ཆོས་གྱི་དམ་ཆོག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོན་པར་
 བྱང་ཆུབ་པ་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པ་རྩོལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །དངོས་བྱུང་དགྲིལ་འཁོར་དམ་

བ་ནི། །ནམ་མཁའ་རྫོང་རྫོང་དབྱུག་སྤྱུ་བསམ། །སངས་རྒྱུ་གཟུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་ལ། །སྒྲོལ་
མའི་མཆོག་ནི་བསྐྱེམས་པར་བྱ། །ཞལ་བཟང་སྤྱན་ནི་རབ་ཏུ་ཡངས། །སྒྲ་ཆོགས་རྒྱན་གྱིས་རྣམ་
པར་བརྒྱན། །ཁ་དོག་ལྗང་སེར་འབྲ་བའི་འོད། །བྱད་མེད་སྒྲུ་མ་རབ་ཏུ་སྒྲོས། །རྫོང་རྫོང་རྫོང་
འཛིན་ལས་བྱང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་བྱག་བྱས་པ། །ལྷན་སེར་པོའི་མདོག་འབྲ་བའི། །
གསལ་བ་བྱག་ན་བསྐྱེམས་པར་བསྐྱེམ། །དམ་ཆོག་སྒྲོལ་མ་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
རྫོང་རྫོང་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། དམ་པ་ནི་ས་པོན་སོགས་ལ་མི་བསྐྱེམས་པར་ནམ་མཁའ་རྫོང་རྫོང་སྤྱོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་
སེམས་ལས་དབྱུག་སྤྱུ་བསམ་བ་སྤྱོད་ལ་ལྷགས་སྒྲོག་ཏུ་བྱང་བའི་རྒྱ་བའི་དགྱེལ་འཁོར་ཏེ་སྤང་
མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བཞེངས་པའི་སངས་རྒྱུ་བྱང་འབྲུག་ལོངས་སྤྱིའི་
གཟུགས་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱེམས་ལ། བྱང་འབྲུག་པ་དེས་སྤྱུ་སྤྱུ་སྤྱན་གྱི་མཆོག་སྤྱོད་སངས་རྒྱུ་
སྤྱན་མ་རྣམ་པར་བསྐྱེམས་པ་སྤྱོད་བར་བྱའོ། །དེའི་བྱང་པར་ནི་བཞེན་མཛེས་པས་ན་ཞལ་བཟང་
བ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་རྒྱ་ཆེ་བས་སྤྱན་རབ་ཏུ་ཡངས་པ་དང་། བྱད་མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པས་སྒྲ་ཆོགས་རྒྱན་གྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ། ལང་ཆོ་དང་ལྷན་པས་ན་
མཆོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་རྫོགས་པ། བྱད་མེད་སྤྱུ་མ་སྤྱོད་བྱད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་མཆོག་
དང་ལྷན་པ་དང་། ཞམས་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྐྱེམས་པའི་སྒྲོན་སྤྱུ་དབང་དུ་བྱེད་
པ། འཁོར་ལོ་སྤྱོད་སྤྱུ་བ་པོ་ལ་བདེ་སྤྱོད་གི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡིད་
བཞེན་གྱི་འོར་བུ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་དང་འབྲ་བ་དང་། བྱག་གཡས་ཀྱི་དང་པོ་ན་རིན་པོ་ཆེའི་འཁོར་ལོ་
བསྐྱེམས་པར་བསྐྱེམས་པར་བྱའོ། །སྤྱན་གྱི་དམ་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱུ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱག་གི་མཆོག་སྤྱོད་
བྱག་གིས་འཁོར་ལོ་བསྐྱེམས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྫོང་རྫོང་འཛིན་ཏོ། །འོད་

མཆོག་ཅན་ཏེ་སྤྲུལ་གྱི་སྐྱེ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལས་མཆོག་མཁའ་དབྱིངས་རྡོ་རྗེ་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུང་
སེམས་ལས་དབྱས་སྤྱུ་བསམ་བ་སྟེ་དེ་ལས་ལྷགས་ལྷོག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྡོ་རྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་
སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱུ་རྩུང་འཇུག་ལོངས་སྤྱིའི་གཟུགས་ནི་རབ་
ཏུ་བསྐྱོམ་ནས་རྩུང་འཇུག་བ་དེས་སྤྱལ་སྤྱུ་ནས་མཁའ་རྡོ་རྗེ་མི་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་མཆོག་སྤྲ་མ་གྱི་
རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་བ་སྟེ་སྤྱོད་བར་བྱའོ།

ཞལ་བཟང་སྤྱན་ནི་རབ་ཏུ་ཡངས་ཞེས་བ་ནི་གོང་ལྟར་རོ། །ནམ་མཁའ་རྡོ་རྗེ་མི་བསྐྱེད་པའི་
ཡུམ་མཆོག་སྤྲ་མ་གྱི་ནི་སྤྱུ་མདོག་ཡུན་ལ་མཐིང་གའི་མདོག་དང་འབྲ་བ། དེའི་ཕྱག་གཡས་གྱི་
དང་པོ་ན་ཡུན་ལ་སྤྱོད་མར་བསྐྱམས་བ་ལང་ཆོ་དང་ལྷན་བས་ན་མཆོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་རབ་
ཏུ་རྫོགས་པ། ཁམས་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱ་དག་གིས་ཕྱག་བྱས་བ་སྟེ་དེ་རྣམས་ལ་དབང་བྱེད་བ་
སངས་རྒྱུ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་མཆོག་དང་། དེ་ཉིད་ནི་དངོས་གྲུབ་
རྡོ་རྗེ་ཅན་སྤྱབ་བ་པོ་རྣམས་གྱི་གསང་བར་བྱ་བའོ། །ནམ་མཁའ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་
བར་བྱེད་པའི་ཡུམ་སྤྲ་མ་གྱི་ལ་རིན་པོ་ཆའི་འོད་གྱི་སྤྱན་ཏེ་ཆོགས་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་དང་། རྡོ་
རྗེ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་གཉིས་ཆོས་བར་བྱེད་པའི་སྤྲ་མ་གྱི་ལ་དམིགས་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཏོ། །དམ་བ་ནི་གོང་ལྟར་རོ། །ནམ་མཁའི་རྡོ་རྗེ་སྟེ་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུང་སེམས་ལས་དབྱས་
སྤྱུ་བསམ་བ་སྟེ་དེ་ལས་ལྷགས་ལྷོག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆོས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱུ་རྩུང་འཇུག་ལོངས་སྤྱིའི་གཟུགས་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་ལ། རྩུང་
འཇུག་བ་དེས་སྤྱལ་སྤྱུ་རྡོ་རྗེ་ཆོས་མ་སྟེ་གོས་དཀར་མོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་བ་སྟེ་སྤྱོད་བར་བྱའོ། །ཞལ་
བཟང་སྤྱན་ནི་རབ་ཏུ་ཡངས་བ་ནི་གོང་ལྟར་རོ། །སྤྱུ་མདོག་བརྒྱ་རྩ་གའི་མདོག་དང་འབྲ་བ་སྤྱུ་
ལུས་མཆོན་བ་སྟེ་འོད་གསལ་བ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་མཆོག་འོད་གསལ་དེ་ལས་བྱུང་བ་

དང་འདྲ་ཆགས་འཛིན་པ་འོད་དཔག་མེད་དེའི་ཡིད་དུ་འོང་བས་ན་སྤྲུག་པ། ལང་ཆོ་དང་ལྷན་
 བའི་བྱད་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཤིང་དེའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་
 ལྷན་པས་རྒྱན་ནམས་ཀྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དེ་གོས་དཀར་མོ་ནི་ཕྱག་ན་
 ལྷུང་ལ་དམར་པོ་བསྒྲམས་པ། རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་
 ཟུང་འཇུག་འབྱུང་བའི་གནས་ཏེ་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའོ། །དེ་ཉིད་ནི་དམ་ཆོག་དོན་རྒྱུ་ཏེ་
 སྤྲུག་པ་པོ་ནམས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་གསང་བར་བྱ་བའོ། །

ཆོས་ཀྱི་དམ་ཆོག་འོད་དཔག་མེད་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་མངོན་
 བར་བྱང་རྩལ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པའི་དོན་རྒྱུ་དཀར་མོ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །དངོས་བྱུང་ཅེས་པ་ནས་བསྐྱོམས་ལ་ཞེས་པའི་བར་ནི་གོང་གི་རིགས་འགྲོས་
 གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ཟུང་འཇུག་པ་དེས་སྤྲུལ་སྤྲུ་སྐྱོལ་མའི་མཆོག་སྟེ་སྤྲུ་ནི་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་སྤྲུ་
 བར་བྱའོ། །དེའི་བྱད་པར་ནི་ཞལ་བཟང་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་པར་བརྒྱན་ཞེས་པའི་བར་ནི་གོང་
 བཞེན་ནོ། །དེའི་སྤྲུ་མདོག་ནི་ལྷང་སེར་འོད་གྱིས་རྣམ་པར་བརྒྱན་པ་བྱད་མེད་གྱིས་སྤྲུ་མས་རབ་
 ཏུ་སྤྲོས་པ་སྟེ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་པ། དོན་རྒྱུ་ཉིང་དེ་འཛིན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་
 བྱང་ཞིང་གཏུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱིས་ཕྱག་བྱ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དང་དེའི་ཕྱག་ན་
 ལྷུང་ལ་སྟོན་པོ་བསྒྲམས་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །དམ་ཆོག་དོན་ཡོད་བྱུང་པ་དེའི་བཅུན་མོ་
 མཆོག་སྤྲོལ་མ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །ཅ་རྒྱུད་དུ། ལྷུང་ལ་སེར་པོ་བཞད་
 པ་ནི་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཀྱི་སྤྲོལ་མ་ལ་བཞེད་དོ། །

115
 གསུམ་པ་(ཁོ་པོ་བཅུ་ལྷུ་སྤྲུ་བསྐྱེད་པ་)ནི།

ཅུ་ལྟ་ལས། ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའི་དྲོ་མའི་དབུས་སུ་བསམ། །སངས་
 རྒྱལ་གཟུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་ལ། །གཤེན་རྩེ་གཤེད་མཆོག་རྣམ་པར་བསྐྱེམ། །འབར་བའི་
 འོད་ཟེར་མང་པོ་འཕྲོ། །འཛིགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རབ་ཏུ་ཁྲོས། །སྤྱན་དམར་མཆེ་བ་རྣམ་པར་
 གཅིགས། །ཕྱག་ན་རལ་གྱི་བསྐྱེམས་པར་བསྐྱེམ། །སྤང་མཛད་དབུ་རྒྱན་རྣམ་བསྐྱེམས་ན། །དྲོ་
 རྩེ་ཅན་ནི་དགྲུས་པར་འགྱུར། །འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་དྲོ་རྩེ་ཅན། །ཁྲོ་བོ་ཀུན་གྱི་དམ་ཆོག་ཡིན། །
 གཤེན་རྩེ་གཤེད་ཀྱི་སྒྲོ་བའི་སྤང་བ་བཀོད་པ་བསྐྱེམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཉི་མའི་
 དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའི་དྲོ་མའི་དབུས་སུ་བསམ། །སངས་རྒྱལ་གཟུགས་ནི་རབ་
 བསྐྱེམས་ལ། །གཤེན་གྱིས་མི་ཐུབ་རབ་བསྐྱེམ་པ། །འབར་བའི་འོད་ཟེར་མང་པོ་ཅན། །སྤྱ ལ་
 གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་སྐྱ་རགས་ཅན། །དྲོ་རྩེ་དགྲུས་པ་འཛིགས་འཛིགས་ལྷ། །ཁ་དོག་དཀར་པོ་རབ་
 ཏུ་བསྐྱེམ། །མི་བསྐྱོད་དམ་ཆོག་དབུ་རྒྱན་ལ། །བསམས་ན་དྲོ་རྩེ་ཅན་དག་མཉེས། །འདི་ནི་ཡེ་
 ཤེས་སྒྲོ་ཅན་གྱི། །ཁྲོ་བོ་ཀུན་གྱི་དམ་ཆོག་གོ། །གཤེན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་དྲོ་རྩེ་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའི་དྲོ་མའི་དབུས་སུ་བསམ། །
 སངས་རྒྱལ་གཟུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་ལ། །དྲོ་རྩེ་རྩེ་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱེམ། །ཁྲོ་བོའི་འོད་ཟེར་མང་
 པོ་དག །ཐམས་ཅད་ཏུ་ནི་རྣམ་པར་འཕྲོ། །གདུག་པ་ཐམས་ཅད་ཞབས་གྱིས་མནན། །ཁ་དོག་
 དམར་པོ་རྣམ་པར་བསམ། །རྩོགས་སངས་དཔག་མེད་དབུ་རྒྱན་ལ། །བསྐྱེམས་ན་དྲོ་རྩེ་ཅན་
 དག་མཉེས། །འདི་ནི་དྲོ་རྩེ་ཡེ་ཤེས་ཅན། །ཁྲོ་བོ་ཀུན་གྱི་དམ་ཆོག་ཡིན། །རྩྭ་སྤྱད་པ་འབྱུང་བ་
 རྣམ་པར་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའི་
 དྲོ་མའི་དབུས་སུ་བསམ། །སངས་རྒྱལ་གཟུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་ལ། །དྲོ་རྩེ་མི་འཆི་རབ་ཏུ་
 བསྐྱེམ། །འབར་བའི་འོད་ཟེར་མང་པོ་འཕྲོ། །དྲོ་རྩེའི་སྤྱན་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འབྱུག །ཁྲོས་ཤིང་ཁྲོ་

བཅས་གནག་པ་དང་། །མཆེ་བ་ཚོན་པོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །མི་བསྐྱོད་དམ་ཆིག་དབུ་རྒྱུ་ལ། །
 བསྐྱོམས་ན་ཁྲོ་བོ་འཛིན་མཉེས་འགྱུར། །འདི་ནི་ཁྲོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འདའ་བར་དཀའ་བའི་
 དམ་ཆིག་གོ། །མི་འཆི་བའི་དམ་ཆིག་འགྱུར་བ་དོན་མེད་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །ཉི་མའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་དོན་མེད་དབུས་སུ་བསམ། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ནི་རབ་
 བསྐྱོམས་ལ། །ཉམ་རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །ཁྲོ་བོ་འཛིགས་པའི་ཆ་ལུགས་གཏུམ། །འཛིགས་
 པ་དག་ཀྱང་འཛིགས་པར་བྱེད། །རྒྱན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །དོན་མེད་འདུ་བཟང་
 བསྐྱོམ་པར་བྱ། །མི་བསྐྱོད་དམ་ཆིག་དབུ་རྒྱུ་ལ། །བསྐྱོམས་ན་རབ་ཏུ་མཉེས་པར་འགྱུར། །
 འདི་ནི་ཁྲོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འདའ་བར་དཀའ་བའི་དམ་ཆིག་གོ། །བསམ་གཏན་དོན་མེད་རྫོགས་
 པར་བྱང་རྒྱུ་བ་དག་འབ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་
 མཁའ་དོན་མེད་དབུས་སུ་བསམ། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ནི་རབ་བསྐྱོམས་ལ། །སྟོབས་པོ་ཆེ་ནི་
 རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །འབར་བའི་འོད་ཟེར་མང་པོ་འཕྲོ། །དོན་མེད་གསུམ་གྱི་གནས་དཀྱིལ་འཁོར། །
 ཁྲོས་ཤིང་ཁྲོས་པ་ཞགས་པ་འཛིན། །དོན་མེད་སྟོབས་ཆེན་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །མི་བསྐྱོད་དམ་ཆིག་
 དབུ་རྒྱུ་ལ། །བསྐྱོམས་ན་རབ་ཏུ་མཉེས་པར་འགྱུར། །འདི་ནི་ཁྲོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འདའ་
 བར་དཀའ་བའི་དམ་ཆིག་གོ། །དོན་མེད་གསུམ་གྱི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །ཉི་མའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་དོན་མེད་དབུས་སུ་བསམ། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ནི་རབ་
 བསྐྱོམས་ལ། །དོན་མེད་སྟོན་པོ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཁྲོ་བོ་འཛིགས་པའི་ཆ་ལུགས་ཅན། །འཛིགས་
 པ་དག་ཀྱང་འཛིགས་པར་བྱེད། །གཟུགས་ནི་རབ་ཏུ་གནག་ལ་ནོ། །རྒྱ་མཆོན་གསུམ་སྐྱེད་པར་
 བྱེད། །འབར་བའི་འོད་ཟེར་མང་པོ་འཕྲོ། །དོན་མེད་དབྱིག་ཐོགས་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །མི་བསྐྱོད་དམ་
 ཆིག་དབུ་རྒྱུ་ལ། །བསྐྱོམས་ན་རབ་ཏུ་མཉེས་པར་འགྱུར། །འདི་ནི་ཁྲོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །

འདའ་བར་དཀའ་བའི་དམ་ཚིག་གོ། །དོ་རྩེ་དབྱིག་པའི་དམ་ཚིག་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའི་དོ་རྩེའི་དབུས་སུ་བསམ། །
 སངས་རྒྱུ་གཟུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་ལ། །མི་གཡོ་མཆོག་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱེམ། ། ཁྲིས་ཤིང་
 འཛིགས་པའི་ཟུར་གྱིས་བཟླ། །འཇུགས་པ་རལ་གྱི་ཞགས་པ་བསྐྱེམས། །འབར་བའི་འོད་ཟེར་
 མང་ལོ་འཕྲོ། །མི་གཡོ་དོ་རྩེ་ཅན་དུ་བསྐྱེམ། །མི་བསྐྱེད་དམ་ཚིག་དབུ་རྒྱན་ལ། །བསྐྱེམས་ན་
 རབ་ཏུ་མཉེས་པར་འགྱུར། །འདི་ནི་ཁྲོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འདའ་བར་དཀའ་བའི་དམ་ཚིག་
 གོ། །དོ་རྩེ་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཞབས་གྱིས་གཞོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ཏོ། །ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའི་དོ་རྩེའི་དབུས་སུ་བསམ། །སངས་རྒྱུ་
 གཟུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་ལ། །རིག་པའི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐྱེམ། །མཆོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས། །འཁོར་ལོ་འབར་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར། །གཙུག་ཏྲར་འཁོར་ལོ་སྦྱར་དམ་
 ཚིག་རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱེམ། །མི་བསྐྱེད་དམ་ཚིག་དབུ་རྒྱན་ལ། །བསྐྱེམས་ན་རབ་ཏུ་
 མཉེས་པར་འགྱུར། །འདི་ནི་ཁྲོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །འདའ་བར་དཀའ་བའི་དམ་ཚིག་གོ། །གཙུག་
 ཏྲར་གྱི་དམ་ཚིག་རིག་པའི་སྟོབས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་
 དམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའི་དོ་རྩེའི་དབུས་སུ་བསམ། །སངས་རྒྱུ་གཟུགས་ནི་རབ་བསྐྱེམས་
 ལ། །དོ་རྩེ་སུསྟར་རབ་ཏུ་བསྐྱེམ། །མེ་ཕྱེ་ཚོན་པོ་འབར་བའི་སྟུ། །དོ་རྩེའི་སྤྲིན་ནི་རབ་ཏུ་
 འཕྲོ། །བྱག་ན་དོ་རྩེ་རབ་འབར་བ། །བསྐྱེམས་ན་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །མི་བསྐྱེད་དམ་
 ཚིག་དབུ་རྒྱན་ལ། །བསྐྱེམས་ན་རབ་ཏུ་མཉེས་པར་འགྱུར། །འདི་ནི་ཁྲོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །
 འདའ་བར་དཀའ་བའི་དམ་ཚིག་གོ། །དོ་རྩེའི་དམ་ཚིག་སུསྟར་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། དམ་པ་ནི་སྤྲུག་གི་སྐྱ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལས་མཆོག་ནམ་མཁའ་དོ་རྗེ་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་གྱི་རྒྱ་མཐོང་ལས་དེའི་དབྱུང་སྤྱ་བསམ་པ་སྟེ་དེ་ལས་ལྷགས་སྟོན་ཏུ་བྱུང་བའི་ཉི་མའི་
དགྱིལ་འཁོར་ཏེ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བཞེངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཟུང་
འཇུག་ལོངས་སྐྱའི་གཟུགས་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱེད་པ་ལ། ཟུང་འཇུག་པ་དེས་སྐྱལ་སྐྱ་གཤེན་རྗེ་
གཤེད་མཆོག་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་སྟེ་སྐྱོ་བར་བྱའོ། །དེའི་བྱད་པར་ནི་སྐྱ་ལ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་
འོད་ཟེར་མང་པོ་འཕྲོ་བ་དང་བགལས་རྣམས་འཛིགས་པར་མཛད་པ་ནི་དགྱིལ་ཏེ་སྟོང་པོ་འཁོར་
ཏེ་ལེན་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རབ་ཏུ་ཁྲིས་པས་སྐྱུ་ཅ་དམར་བ། མཆེ་བ་རྣམ་པར་གཅིགས་
པ། དུག་གཡས་གྱི་དང་པོ་ན་རལ་གྱི་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་པ་དང་དེའི་དབྱུང་ལ་རྣམ་པར་སྤང་
མཛད་བཞུགས་པར་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་ན་དོ་རྗེ་ཅན་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོ་དགྱེས་པ་སྟེ་དགའ་བར་
འགྱུར་རོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་ཟུང་འཇུག་པའི་ཁྲོ་བོ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཡེ་
ཤེས་རྗོ་རྗེ་ཅན་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་གཞི་དཔར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཀུན་ཏེ་མ་
རུངས་པ་རྣམས་འདུལ་བའི་དམ་ཆོག་སྟེ་འདའ་བར་མི་བྱ་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གཤེན་རྗེ་གཤེད་
ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོ་བ་སྟེ་སྤང་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་བཀོད་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་སེམས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
ཏོ། །དེའི་རིགས་འགྲོས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ལྷག་མ་དགྱའི་སྐྱལ་སྐྱ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

108

གསུམ་པ་(དེ་གཉིས་ཉེ་བར་བསྐྱ་བ་)ལ། ཟུང་བའི་དོན་དང་། དེས་པའི་དོན་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ཟུང་བའི་དོན་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། འགོག་པ་ཁྲོ་བོའི་འཁོར་ལོ་ནི། །སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོ་བསྟེན་པ་ཡིས། །ཉིང་
འཛིན་རྗོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་རྣམས། །རྗོ་རྗེའི་དགྱིལ་འཁོར་འགྱུར་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྲང་རོ། །གང་གིས་ན། སངས་རྒྱུ་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་
 པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་སོ་ནང་ལ་གཞོལ་བ་དེས་
 སོ། །གང་ན་བསྐྱབ་བྱའི་སོག་འགོག་པའི་བྲག་པོའི་ལས་སྦྱར་དེའོ། །རྣལ་འབྱོར་གང་གིས་ན་རྫོ་
 རྩེ་ལྟར་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་ཁོ་བོ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ལ་སོགས་པའི་དགྲིལ་
 འཁོར་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སོ། །འོ་ན་དེ་འདྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རིམ་པ་དེ་རྩེ་ལྷ་
 བྱ་ཞེ་ན། ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ལྷ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་ཕྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་རྫོ་རྩེ་
 ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་རིམ་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(རེས་པའི་དོན་)ནི། འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྲང་རོ། །གང་གིས་ན་རིམ་པ་གསུམ་
 པའི་སྐྱུ་ལུས་པས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ན་སངས་རྒྱུ་འཁོར་ལོ་སྟེ་རིགས་ལྷའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་
 སྐྱུ་ལུས་པའི་བྱང་སོགས་རྣམས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་འགོག་པ་སྟེ་བཅུག་པའི་
 ཐབས་ཀྱིས་སོ། །འོད་གསལ་དེ་ཉིད་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤོགས་པས་ན་ཁོ་བོ། །གཉིས་
 སྤང་གི་སྦྱོས་པ་གཅིད་པར་བྱེད་པས་ན་འཁོར་ལོ་ཅེ་གཅིག་པས་ན་ཉིང་རེ་འཛིན། གཉིས་སྤང་
 གིས་མི་བྱེད་པས་ན་རྫོ་རྩེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཁྱེན་པས་ན་ཡེ་ཤེས་རྫོ་རྩེ། དགྲིལ་ཉེ་སྤྲོད་སོ། འཁོར་ཉེ་
 ལེན་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །གང་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་སོ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དེ་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་རོ།།

⁵¹
 གསུམ་པ་(ལེན་པའི་མཆན་དོན་བཤད་པ་)ནི།

ཅུ་ལྷན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་
གསང་བ་འདུས་པ་ལས། རྩོམ་པ་ཆེ་དམ་ཆོག་བཞོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པ་མངོན་པར་
བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་ཡ་བཅུ་གསུམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཀྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་
བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུ་ལས་རྩོམ་པ་ཆེ་དམ་ཆོག་སྐྱུན་སོགས་ཡུམ་
བཞི། བཞོད་པ་ཁོ་བོ་བཅུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པ་མངོན་པར་རིམ་གཉིས་ཀྱི་འོད་གསལ་
མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལྷའི་སྐྱ་བསྐྱེད་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་ལེའུ་དང་། དེ་
བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་ལའང་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ། །

བཞི་པ་⁵¹ (ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་
པའོ། །འོ་ན་ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པའི་གཞུང་གང་དང་གང་མཐའ་དྲུག་གང་དང་གང་གིས་བཤད་པ་
ནི། དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་བདེར་གཤེགས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས། མཆོད་དེ་རྩོམ་པ་ཆེ་དམ་ཆོག་འདི་
གསུངས་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རིམ་བཞིན་པས་བཤད། ཞེ་མའོ་སངས་རྒྱས་ཆུལ་རེ་བཟང་ཞེས་པ་
ནས། ཞེ་མའོ་ཐུགས་ཀྱི་ཆུལ་རེ་བཟན་ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། མ་སྐྱེས་པ་ཡི་ཆོས་
རྣམས་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་པའི་བར་དགོངས་པ་མ་ཡིན་
པས་བཤད། ཡིད་འོང་ཐུགས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་ནས། བཟླས་པ་མ་ཉིད་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། འདོད་ཆགས་དེ་ཉིད་དོན་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་ནས།
རིམ་ལྷན་འདོད་པ་བསྐྱེད་ན་འགྲུབ་ཅེས་པའི་བར་སྐྱ་རིམ་བཞིན་པས་བཤད། གཏི་ཐུག་དམ་ཆོག་
ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པ་ནས། བཙུག་ལྷན་འདས་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་དམ་ཆོག་གིས་དེ་སྐད་ཅེས་
བཀའ་སྩལ་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་བྱང་དེས་ཀྱིས་བཤད། ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་

ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྫོང་རྒྱུ་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རི་བཞེན་པས་
 བཤད། རམ་མཁའ་རྫོང་རྒྱུ་ཅེས་བཀའ་ཞེས་པ་ནས། སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་རབ་ཏུ་སྐྱར་བར་
 བྱེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ་ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། རམ་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་
 ལྷན་པའི་ཞེས་པ་ནས། ལྷ་ཡི་སྤྲེང་དུ་བཅག་པར་བྱ་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རི་བཞེན་པས་བཤད།
 ཀླང་པ་མཉམ་བཞག་སྐྱར་བ་ཡིས་ཞེས་པ་ནས། རྫོང་རྒྱུ་ཅེས་ཀླང་པས་གཞོན་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ་ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། དབང་ཆེན་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེམས་
 རས་ནི་ཞེས་པ་ནས། རྫོང་རྒྱུ་ཅེས་ཆོག་སུམ་གྱ་རབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ་
 ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རི་བཞེན་པས་བཤད། འགོག་པ་ཁྲོ་བོའི་འཁོར་ལོ་ནི་ཞེས་པ་ནས། རྫོང་རྒྱུ་
 དཀྱིལ་འཁོར་འབྱུང་བར་འབྱུང་ཞེས་པའི་བར་བྱང་ངེས་ཀྱིས་བཤད་དོ།

དེས་ན་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེན་བཙུ་གསུམ་པ་དེ་དགོངས་པ་འབྲེལ་ཚུལ་མཐའ་
 དུག་གི་ནང་ནས་བྱང་ངེས། དགོངས་དགོངས་མིན་སྐྱ་རི་བཞེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བས་ཐོན་
 པའི་ལམ་ལ་རྫོང་རྒྱུ་ཅེས་འཆང་གི་བཞུས་པ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་མཆོད་པ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བཞུས་
 པ། རྫོང་བཞུས་ཀྱི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུས་པ། ཐོགས་མེད་ཀྱི་བཞུས་པ། ཁྲོ་བོའི་བཞུས་པ།
 དུག་གསུམ་ཀྱི་བཞུས་པ། མ་ནིང་གི་བཞུས་པ། བུད་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཀྱིས་ཆེ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱ་
 བའི་ཚུལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལས་ཆོགས་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་དང་། རྫོགས་རིམ་
 པའི་ལས་ཆོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། རྫོགས་རིམ་པའི་ལས་ཆོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷའི་ཉིང་
 རེ་འཛིན། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལས་ཆོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྷའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམས་འཆང་ཚུལ་
 ཆོགས་བཤད་དང་སྐོབ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉན་པ་པོའི་གང་ཟག་ལྷ་ལ་བཤད་པས། གང་

ཟག་ལྷ་པོ་དེའི་རྒྱད་ལ་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་བ་ཆགས་པ་ནི་ལུ་བུ་གསུམ་པ་
མཐའ་ཇུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙ་བོ་ཡིན་ལོ། །

༡༡། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསལ་བ་འདུས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་མ་
རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་འཆད་པ་ལས་
ལེན་བཅུ་བཞི་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་བཀྲགས་སོ།

༥ བཞི་པ་ལེན་བཅུ་བཞི་པ་ནས་བཅུ་བདུན་པའི་བར་གྱིས་བཤད་པ་ལ། རྣམ་པར་འབྲུལ་
བའི་རྒྱལ་པོའི་ལེན་བཅུ་བཤད་ཚུལ། དམ་ཆོག་སྒྲིང་བོའི་རྩི་ལྷུང་བའི་ལེན་བཅུ་བཤད་ཚུལ།
དཀྱིལ་འཁོར་རྩི་ལྷུང་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེན་བཅུ་བཤད་ཚུལ། རྩི་ལྷུང་གི་བཟང་བས་ཀྱི་རྒྱལ་
པོའི་ལེན་བཅུ་བཤད་ཚུལ་དང་བཞི་ལས།

༥ དང་པོ་(རྣམ་པར་འབྲུལ་བའི་རྒྱལ་པོའི་ལེན་བཅུ་བཤད་ཚུལ་)ལ། ལེན་སྒྲིང་མཆོམས་སྐྱར་བ།
ལེན་ལྷུང་གཞུང་བཤད་པ། ལེན་ལྷུང་མཆོན་དོན་བཤད་པ། ལེན་དེ་བཤད་ཟེན་པར་བསྟན་པ་དང་
བཞི་ལས།

དང་པོ་(ལེན་སྒྲིང་མཆོམས་སྐྱར་བ་)ནི། ལེན་བཅུ་གསུམ་པར་རྟེན་ནང་ལ་གཞོལ་བས་
སྒྲགས་བཞུས་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ལས་ཆོགས་བསྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་ནས། འདིར་རྟེན་སྒྲགས་ལ་
གཞོལ་བས་སྒྲིང་སྒྲགས་སོགས་ཀྱི་བཞུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བཞི་བསྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལེན་བཅུ་བཞི་པ་འདི་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(ལེན་ལྷུང་གཞུང་བཤད་པ་)ལ། ལས་བཞིའི་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པ་
དགོད་པ་དང་། ¹³⁷ རྩི་ལྷུང་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཆོགས་བཤད་པ་དང་། ²⁰⁷ དེ་སྟོར་གསུངས་པ་ལ་
དགྲེས་ནས་ཆེད་བརྗོད་མཛད་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(ལས་བཞིའི་སྐྱབ་ཚུལ་བཤད་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པ་དགོད་པ་)ལ། བསྐྱེད་རིམ་པས་ལས་བཞི་
བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། ¹³⁵ རྫོགས་རིམ་པས་ལས་བཞི་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་པས་ལས་བཞི་བསྐྱབ་ཚུལ་)ནི། སློན་གསལ་དུ། ཞི་སོགས་བྱ་བའི་ཆོ་ག་
དང་། །ལྷུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་བསྐྱེད་རིམ་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཞི་རྒྱས་
དབང་དག་གི་ལས་བསྐྱབ་པ་སྟེ་དངོས་ལྷུབ་ཚུང་དུ་དང་། ལྷུབ་པ་བརྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་
ལྷུབ་འབྲིང་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་སྐྱོད་བསྐྱས་སུ། འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་ལྷུབ་ཕྱ་མོ་དང་།
ལྷུབ་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་དངོས་ལྷུབ་འབྲིང་རྣམས་དོན་དུ་གཉེར་བར་མི་བྱ་སྟེ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་གཤེང་
བ་དང་ཕྱིར་བསྒྲིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྫོགས་རིམ་པས་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་ལྷུབ་
དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་གསུངས་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་དུ་རྫོགས་རིམ་པས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་བསྐྱབ་
ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་སྟུང་ན། དེའི་སློན་མེད་དེ། སྐྱོད་བསྐྱས་ཀྱི་ལུང་དེའི་
དོན་ནི། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་ལུས་དབེན་
དུ་ཞུགས་ནས། སློབ་པའི་བྱང་འདུག་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ལ་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཡན་
ལག་དུ་དགོས་པའི་ལུས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཆོགས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་
འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་ལྷུབ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་མཆོག་གི་དངོས་ལྷུབ་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བར་
བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཅ་རྒྱུད་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་རྟེན་བྱང་འདུག་པས་གདུལ་བྱའི་
དོན་དུ་ཅ་བའི་རྒྱུད་བཞི་ལ་དོར་བསྐྱས་བྱས་ནས་ཞི་རྒྱས་དབང་དག་གི་ལས་རྣམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་
རྫོགས་རིམ་ཉིད་ལ་འདུག་པར་བྱེད་ཅིང་། ཐོགས་འབྱེན་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་པའི་
དངོས་ལྷུབ་རྣམས་བསྐྱབ་པ་དོན་དུ་གཉེར་བར་མི་བྱེད་ལ། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་

དམན་པ་བཞི་ལ་ཐུགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཡོད་ཀྱང་། འཕྲུལ་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་
བྱུང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཐུགས་སྟོགས་ནས་དེ་སྐྱབ་པ་ལ་འདུག་པ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ལ་
དགོངས་ནས་ཅ་རྒྱུད་ལས་བསྐྱེད་རིམ་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ལས་ཆོགས་མང་དུ་གསུངས་
སོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལས་བསྐྱབ་པ་ལ་སྤྱོད་མོང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཁྱད་པར་བརྒྱད་
ཡོད་དེ། ལས་གང་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་སྟོགས་གང་དུ་ཁ་བཟུ་བ་སྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་
བསྐྱབ་པ་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལྷ་དང་ཆས་གོས་ཀྱི་ཁ་དོག་རི་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ཁ་དོག་གི་ཁྱད་པར།
བསམ་པ་རི་ལྟ་བུས་བྱ་བ་བསམ་པའི་ཁྱད་པར། གནས་གང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གནས་ཀྱི་ཁྱད་
པར། དུལ་གང་ལ་བྱ་བ་དུལ་གྱི་ཁྱད་པར། ཁ་ཟས་རི་ལྟ་བུ་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཁ་ཟས་ཀྱི་ཁྱད་པར།
གྲོགས་གང་ལ་བསྟེན་ནས་བྱ་བ་གྲོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེའི་དང་པོ་(སྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་)ནི། བཤད་རྒྱུ་དོན་རྗེ་སྤོང་བའི་འགྲུར་ཁ་ཅིག་ལས། བྱང་དུ་ཁ་
བཟུས་ཞི་བ་ལ། །དེ་བཞིན་རྒྱས་ལ་ཤར་དུ་བཟླ། །ཞེས་འབྱུང་ཡང་། ལྷ་བྱང་གིས་རྒྱས་པ་ལ་བྱང་
དང་། ཞི་བ་ལ་ཁ་ཤར་དུ་བཟུ་བར་བཤད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱས་པ། ཞི་བ། འག་ལས་སྤྱི་
དང་། དབང་དང་དབང་གི་དགྲུག་པའི་ལས་དང་། གསོད་པ། དབྱེ་བ། གནས་ནས་བསྐྱེད་པ།
རེངས་པའི་ལས་རྣམས་བསྐྱབ་པ་ལ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁ་བྱང་། ཤར། ལྷོ། ལུག། མེ་མཆོམས།
བདེན་བཤམ། ལྷང་། དབང་ལྡན་གྱི་སྟོགས་རྣམས་སུ་བཟུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རྗེ་སྤོང་བ་ལས།
བྱང་དུ་ཁ་བཟུས་རྒྱས་པ་ལ། །དེ་བཞིན་ཞི་ལ་ཤར་དུ་བཟླ། །འག་པོའི་ལས་ལ་ལྷོ་སྟོགས་
སུ། །དབང་གི་ལས་ལ་ལུག་དུ་བཟླ། །གསོད་པ་ཉིད་ལ་མེ་ཡི་སྟོགས། །སྤང་བར་བྱ་ལ་བདེན་
བཤམ་དུ། །གནས་ལས་བསྐྱེད་ལ་ལྷང་གི་སྟོགས། །གཞོན་པ་ལ་ནི་དབང་ལྡན་སྟོགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་(དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་)ལ། ཟླ་བའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཞག་གི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ཟླ་བའི་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་)ནི། ཞི་རྒྱས་གཉིས་ཟླ་བ་ཡར་གྱི་ངོ་དང་། དབང་དང་མངོན་
སྟོན་གཉིས་ཟླ་བ་མར་གྱི་ངོ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཞི་བ་དང་ནི་རྒྱས་པ་དག ཟླ་བ་
ཡར་གྱི་ངོ་ལ་བྱ། །དབང་དང་མངོན་སྟོན་ལ་སོགས་པ། ཟླ་བ་མར་གྱི་ངོ་ལ་བརྩམ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞག་གཅིག་གི་དུས་ཚོད་ནི་ཞི་བ། རྒྱས་པ། དབང་། མངོན་སྟོན་གྱི་ལས་
རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་དང་། སྔ་རོ་དང་། ཉིན་གུང་། བཅ་ཕྱེད་ཀྱི་དུས་རྣམས་སུ་བསྐྱགས་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཞི་བ་པལ་ཆར་སྟོན་ལ་བྱ། །དེ་བཞིན་རྒྱས་པ་སྔ་རོ་བྱ། །དབང་དང་
མངོན་སྟོན་དག་གི་ལས། ཉི་མ་གུང་དང་མཚན་ཕྱེད་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་དོག་གི་
ཁྱད་པར་ནི། ཞི་བ། རྒྱས་པ། དབང་། མངོན་སྟོན་གྱི་ལས་རྣམས་བསྐྱབ་པ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
ལྟ་དང་མཆོད་རྗེས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཁ་དོག་དཀར་པོ། སེར་པོ། དམར་
པོ། རྒྱ་པོར་ཕྱེད་པར་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ཞི་ལ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་སྟེ། རྒྱས་པ་ལ་ནི་སེར་
པོར་བྱ། །དབང་དང་དགྲག་པ་དག་ལ་དམར། །ཁ་དོག་ནག་པོ་གསོད་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

བསམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི་ཞི་རྒྱས་དབང་དག་གི་ལས་རྣམས་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་དང་། དུན་ཚོགས་བསྐྱབ་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་དང་། ཆགས་
པའི་སེམས་དང་། ཁྲོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱ་བར་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། བྱམས་པའི་སེམས་
ཀྱིས་ཞི་བ་ལ། །དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་ལ། །ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དབང་དག་
ལ། ཁྲོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་གསོད་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

དྲག་ལས་ཀྱི་གནས་ནི་ལེན་བཅུ་བཞི་པ་ལས། མ་མའི་གནས་སམ་དྲར་ཁོད་དུ། །ཞེས་པ་ནས།
མངོན་པར་སྟོད་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནོ། །ཞི་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་དབང་གི་
ལས་ལ། དགོན་པ་ཆེན་པོའི་ས་སྟོགས་སུ་ཞེས་པ་ནས། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་
བསྐྱབ། །ཅེས་པའི་བར་དང་དོན་གྱི་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

གང་ལ་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ནི། དྲག་པོའི་ལས་བྱེད་པའི་ཡུལ་ནི། ལེན་བཅུ་གསུམ་
པར། མ་དང་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཅན་དང་ཞེས་པ་ནས། རབ་ཏུ་བསྐྱལ་བ་འདི་བྱ་འོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་བསྟན་ལ། དེས་གཞན་གསུམ་ལའང་ཞེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཟས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི་ལེན་དྲུག་པ་ལས། ཟས་སུ་ཤ་རྣམས་ཟ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཟས་
ཀྱི་ཕྱིར་ནི་བཟའ་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནོ། །གྲོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། ལེན་བཅུ་
གཉིས་པ་ལས། ལམ་གྱི་བཞི་མདོའམ་ཤིང་གཅིག་བྱང་། །ཞེས་པ་ནས། སྐྱབ་པ་པོས་ནི་རབ་ཏུ་
བསྐྱབ། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པའི་བྲག་རྒྱ་རིགས་བཞིའམ། གཅིག་གང་བྱང་ལ་བཞེན་ནས་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་¹³²རྫོགས་རིམ་པའི་ལས་བཞི་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། རྒྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞེན་ནས་
དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་མཆན་ཉིད་ཐེག་པ་ལ་ལྟོས་ན་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ནི་གསང་བ་
ཆེན་པོ་དང་། དེ་གསུམ་ལ་ཡང་སྤྱོད་པར་བྱ་བས་ན་ཤིན་ཏུ་གསང་བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་མིན་པས་ན་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྒྱང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཞེན་ནས་
དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འོད་གསལ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་མཐུ་
ཡིན་ཏེ། བྱང་སྟོན་ལས། བྲག་ན་དོ་རྫེས་གསལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་

གྱི་དུས་ཞེས་གང་ལ་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ནང་གི་བདག་
 ཉིད་ཅན་གྱི་དུས་ནི་གསང་བ་ཆེན་པོ་ཤིན་ཏུ་གསང་བ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱིས་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་གི་ནལ་འབྱོར་གྱིས་སེམས་ཅན་
 འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་འབྲ་བ་དང་། སྤྲུགས་
 གྱི་བརྒྱས་པས་ཞི་སྟོགས་གྱི་ལས་བསྐྱབ་པ་ལ་དངོས་བྱུང་བྱུང་བ་དང་འབྲ་བ་དང་། རྒྱུད་གི་
 ནལ་འབྱོར་དེས་སྐྱལ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་པས་བཅོམ་ལྡན་དང་། དེ་ཉིད་དབང་ཤེས་གྱི་གཟུང་
 བྱ་མིན་པ་དང་། དེ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་ནམ་རྟོག་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་།
 སེམས་གྱི་བཞོན་པར་བྱུང་ནས་ཡུལ་ལ་འཁྲིད་པར་བྱེད་པས་ན་སེམས་གྱི་དབྱིངས་ཏེ་རྒྱུ་དང་།
 རྒྱུད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟར་ཡང་གསུངས་པ་དང་། མེ་ཏོག་ལ་གནས་པའི་བྱི་ལྟ་དུ་
 འགོ་བ་ཀུན་གྱི་སྙིང་སྙེ་སེམས་གྱི་བཞོན་པར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་གྲོལ་
 ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་ཡིན། །སྤྲུགས་ནམས་བསྐྱབ་ལ་དངོས་བྱུང་ཡིན། །ཞི་དང་རྒྱས་པའི་ལས་དག་
 དང་། །དེ་བཞིན་དབང་དང་མངོན་སྲོད་ལ། །བཅོམ་ལྡན་གཟུང་མིན་ཞི་བ་སྟེ། །སེམས་དབྱིངས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིན། །མེ་ཏོག་ལ་བྱི་རྩི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་འགོ་བའི་སྙིང་ལ་གནས། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉེན་རྒྱང་འཇུག་པས་རགས་པའི་སྦྱལ་སྦྱུ་བརྒྱང་བ་དེས་སྙིང་ཁ་ན་གནས་
 པའི་ཆུའི་རྒྱུད་སྟོག་འཛིན་དཀར་པོས་གཙོ་བྱས་ནས་དགུ་བརྒྱ་པ་སྤྲུག་གཅིག་ཐུན་བྱེད་དུ་སྦྲ་
 བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་དལ་བར་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་དོར་བརྒྱས་བྱས་པས་ཞི་བའི་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་།
 གསང་གནས་ན་གནས་པའི་ཐུར་སེལ་སའི་རྒྱུད་སའི་པོས་གཙོ་བྱས་ནས་དགུ་བརྒྱ་པ་སྤྲུག་
 གཅིག་ཐུན་བྱེད་དུ་སྦྲ་བྱག་གཉིས་ཀ་ནས་བྲག་ཏུ་རྒྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་དོར་བརྒྱས་བྱས་ནས་རྒྱས་
 པའི་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་། མགྱིན་པ་ན་གནས་པའི་གྲེན་རྒྱ་མའི་རྒྱུད་དམར་པོས་གཙོ་བྱས་ནས་

དགུ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་གཅིག་ཐུན་ཕྱེད་དུ་སྒྲ་བྲག་གཡས་རྒྱ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱ་ལ་རྟོར་བཞུས་བྲས་
ནས་དབང་གི་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་། ཉེ་བ་ན་གནས་པའི་མཉམ་གནས་རྒྱ་གི་རྒྱ་ལྗང་མེར་
གྲིས་གཙོ་བྲས་ནས་དགུ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་གཅིག་ཐུན་ཕྱེད་དུ་སྒྲ་བྲག་གཡོན་རྒྱ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱ་
ལ་རྟོར་བཞུས་བྲས་ནས་བྲག་པོའི་ལས་སྐྱབ་པར་ཕྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རིམ་ནི་གོ་རིམ་
རི་བཞིན་དུ། ཐུན་ཕྱེད་ཀྱི་ནི་དུས་སུ་གནས། །མེ་དང་རྒྱ་དང་དབང་ཆེན་དང་། །རྒྱ་སྟེ་སོ་སོའི་
ད་ཀྱི་ལ་འཁོར་ཏེ། །དམར་དང་གནག་དང་དེ་བཞིན་མེར། །དཀར་སོ་ཉིད་དེ་མདོར་བསྐྱས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས།

གཉིས་པ་¹³¹ (རྩ་རྒྱ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཆོགས་བཤད་པ་)ལ། སྒྲགས་དང་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་
ལས་ཆོགས་དང་། སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བའི་ཆོ་གའི་བྲད་པར་དང་། ¹⁸⁹ སྤར་བྲས་གདབ་པའི་ལས་
ཆོགས་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(སྒྲགས་དང་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་ལས་ཆོགས་)ལ། སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ།
¹⁷⁷ རང་ལ་གཞོལ་བས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་བ། ལྷ་སོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་
དགུག་པའི་ལས་དང་། ¹⁸⁹ སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བས་དངོས་བྲབ་སྤར་དུ་འབྲབ་པའི་བཞུས་པ་བསྟན་
པ་དང་ལྷ་ལས།

དང་པོ་(སྒྲགས་ལ་གཞོལ་བས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་)ལ། ཡུམ་བཞིའི་ཕྱིང་སྒྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་
བསྐྱབ་པ་དང་། ཁྲོ་སོ་¹⁴⁷ རྣམས་ཀྱི་ཕྱིང་སྒྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ཡུམ་བཞིའི་སྒོར་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པ་)ལ། སྤྱན་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་ཞི་བ་
 དང་། ལྷ་མ་གྱི་ལ་བརྟེན་ནས་བགེགས་བསལ་བ་དང་། གོས་དཀར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱས་པའི་
 ལས་བསྐྱབ་པ་དང་། སྒྲོལ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་གི་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(སྤྱན་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་ཞི་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་
 བདག་པོ། རྟོ་རྟེ་འཛིན་ཆེན་པོ་ཞི་བའི་དམ་ཆོག་གི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཅུན་མོའི་མཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་
 གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་ལས་སྤྱང་ངོ། །ཨོ་རུ་རུ་སྤྱ་རུ་རྡོ་ལ་ཉིལ་མིད་ཆ་ལོ་ཙ་མེ་སྐྱ་ལྷན་སྤྱ་རྟོ་
 བེ་སྤྱ་རྟོ། དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་ཙམ་གྱིས། །འབྱོར་བ་ཀུན་ལ་དབྱེས་བ་རྣམས། །མཉེས་ཤིང་
 རབ་ཏུ་དབྱེས་གྱུར་ནས། །སངས་རྒྱས་རྟོ་རྟེ་རྟེས་སུ་བྱམ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཞི་འབྱུང་
 བ། །ལས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རབ་སྐྱབ་ཅིང་། །རྟོ་རྟེའི་དམ་ཆོག་སྐྱུ་ལ་མཛད་མ། །ཤི་བ་སོས་བར་
 བྱེད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སྤྱང་ཞིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱང་ངོ། །གང་གིས་གསུངས་ན། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་
 པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་དམ་ཆོག་སྟེ་སྤྱན་སོགས་ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་
 བཙམ་ལྷན་འདས་རྟོ་རྟེ་འཛིན་པ་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཀྱི་རྟོ་རྟེ་
 འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ལས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། དེམས་ལ་སོགས་པའི་
 བད་ཀུན་ཞི་བའི་དམ་ཆོག་དེ་བྱེད་པའི་མཆོག་རྣམས་སྤང་གི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སྤྱན་མའི་སྒོར་
 ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཆོགས་དེ་བཤད་སྟུང་དུ་ཐུགས་ཅི་

གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་གསུངས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་བཅུན་མོའི་མཆོག་སྐྱུན་མ་དང་ངོ་བོ་
 དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་སྒྲགས་འདིའོ། །རྗེ་ལྟར་དུ་གསུངས་ན་སྟེའི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །སྒྲགས་
 དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ལས། མིང་ནི་ཐོག་མར་ཨོ་སྐྱལ་གྱི་གདེངས་ཀ་ལྟ་བུ་དང་། ཐ་མར་
 སྐྱུ་སྐྱལ་གྱི་མཐུག་མ་ལྟ་བུ་དང་། བར་ན་སྒྲགས་སྐྱལ་གྱི་ལུས་ལྟ་བུར་ཡོད་པའི་སྒྲགས་ཡིན་པས་
 སྐྱལ་གྱི་སྒྲགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྗེ་རྗེ་གཙུག་ཉིང་གྱི་རྒྱུད་ལས། ཐོག་མར་ཨོ་སྐྱུན་ཐ་མར་ནི། །སྐྱུར་
 ཡང་དག་ལྟ་བུ་ལོ། །སྐྱལ་ཉེ་ནི་བའི་ལས་ཅན་དུ། །སྒྲགས་སྟེན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དོན་ནི། ཨོ་ལ་ཨ་ཁུ་ཨོ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ཨས་སྐྱ་རྗེ་རྗེ། ཁུས་གསུང་རྗེ་རྗེ། ཨོ་
 ཀྱིས་སྒྲགས་རྗེ་རྗེ་མཆོན་པར་ལོ་རྩལ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་བཤད། སྐལ་ལྟན་གྲགས་པས་རིམ་བ་
 བཞིན་དུ། སྒྲགས་གསུང་སྐྱ་གསུམ་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་དོ། །ཨ་ལ་ཁུ་བཅུག་པས་ཨོ་དང་། ཨོ་
 ཀྱི། ཨ་ཡིག་བརྗོད་པའི་དོན་ཡིན་པས་བྱིས་ལ་ཐེག་ལེ་ཨོ་ལ་བྱིན་པས་ཨོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུར་
 པ་ནི་སྐྱ་གསུང་སྒྲགས་ཀྱི་རྗེ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་དེ་མཆོན་ཞིང་། མཆོན་དོན་དེ་བླན་པའི་
 སྟོན་སྐྱལ་དང་མཐའ་མེད་ཀྱི་སྒྲགས་ཀྱན་གྱི་འགོར་ཨོ་ཞེས་བརྗོད་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 ཆོགས་ལེན་ཅིང་རྒྱུད་པར་བྱེད་དོ། །རུ་རུ་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་ལྟའི་ཆོགས་ཉེ་རྣམ་སྤང་དང་སྐྱུན་མའི་
 ལྟའི་ཆོགས་སོ། །སྐྱ་རུ་གསལ་བར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་སྤང་དང་སྐྱུན་མའི་ལྟའི་
 ཆོགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་སྟོས་ཉེ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ནད་མེད་པ་སོགས་གསལ་བར་མཛོད་ཅིག་ཅས་
 པའོ། །རྩ་ལ་གཟི་བརྗོད་དེ་ནད་ཀྱི་ཟུག་རུ་སྟེག་པའི་གཟི་བརྗོད་དང་ལྟན་པར་མཛོད་ཅིག་
 པའོ། །ཉིལ་བཞུགས་ཤིག་སྟེ་བདག་གི་བསམ་པ་མ་ལུས་པར་རྗོགས་པར་བྱ་བའི་བྱིར་བཞུགས་

ཞིག་པའོ། །སིངྒ་ལོ་ཙ་ནི་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་པའི་སྤྱན་མངའ་བ་དང་། སམ་ཐམས་ཅད། ལྷན་དོན། སྤྱ་
མ་ནི་གྲུབ་པ་སྟེ་གྲི་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཞེས་སྤྱན་མ་ལ་བོད་པའི་ཆོག་གོ། །སྤྱ་ནི་ལས་དེ་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ནོ། །སྟེ་ལ་བ་ནི། ཨོ་རུ་རུ་སྤྱ་རུ་རུ་ལ་ཉིལ་སིངྒ་ལོ་ཙ་ནི་སམ་ལན་སྤྱ་
མ་ནི། ཆེ་གོ་མོའི་ནད་གདོན་ཤྲོ་རྒྱ་རུ་སྤྱ་ཞེས་པའོ། །ནད་ཞི་བའི་འཁྱོར་བ་ཀུན་ལ་དགེས་པའི་
འཁོར་གྱི་སྤྱ་རྣམས་དང་རྣམ་སྤྱང་གི་དགྱིལ་འཁོར་པའི་སྤྱ་རྣམས་མཉེས་ཤིང་རབ་ཏུ་དགེས་པ་སྟེ་
འབྲེལ་བ་གཅིག་པའི་རྣལ་འཁྱོར་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས། དེ་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འཁྱོར་པས་སངས་རྒྱས་སྤྱ་
དོ་རྟེ་རྣམ་སྤྱང་རྟེས་སྤྱ་འབྲེལ་བ་སྟེ་རྣམ་སྤྱང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་
དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ། རང་ཉིད་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་རྣམ་སྤྱང་དུ་
གནས་པའི་སྤྱགས་ཀའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྤྱགས་ཀར་རྒྱ་བའི་སྟེང་གི་འཁོར་ལོ་ལ་ཉིང་རེ་
འཛིན་སེམས་དཔའ་ཨོ་གྲིས་མཆོན་པའི་མཐར་སྤྱགས་ཀྱི་སྟེང་བ་རྣམས་ཁ་དོག་དཀར་པོ་མགོ་
གེན་བསྟན་གཡས་སྒྲོར་དུ་བཀོད་ནས་རང་གི་མདུན་དུ་རྒྱ་བའི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ནད་པ་སྤྱ་བྱ་དེ་
བཞག་ལ། དེ་ནས་རང་གི་སྤྱགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་སྤྱགས་སྟེང་དང་བཅས་པ་
ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱགས་ཀྱི་སྟེང་བ་སྤྱ་ཉིག་དཀར་པོ་སྟར་ལ་
རྒྱས་པ་བཞིན་བྱུང་ནས་རང་གི་སྤྱ་བྱག་གཡོན་པ་ནས་ཐོན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱ་བྱག་གཡས་པ་
ནས་ཞུགས་པས་སྟེང་ཁར་སྤྱགས་རྣམས་བཀོད་པའི་ཨོད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་ལ་ཡོད་པའི་
ནད་གདོན་སྟོན་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཤ་ཟའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱ་བྱག་གཡོན་པ་
ནས་ཕྱིར་སྤྱང་བར་བསམས་ལ། དེ་ནས་དོ་རྟེ་དམ་ཆོག་བསྐྱལ་མཛད་མ་སྟེ་སྤྱན་མའི་སྟེང་
སྤྱགས་སྟེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་འདི་སྤྱན་བཞེར་གསུངས་པ་སྟེ་བཞུས་པ་ཙམ་གྱིས་སངས་
རྒྱས་སྤྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་དོན། ཞི་བ་ལ་ཉེ་བའི་ནད་པ་རྣམས་ཀྱང་སོས་པར་བྱེད་པའི་ཞི་

བའི་ལས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཅིང་ཞི་བ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་བར་མ་ཟད། དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱགས་སྤེལ་བ་དང་སྣ་དང་ཆས་གོས་སོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་བསམ་བའི་བྱེ་བྲག་
གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པ་དང་བྲག་པོ་དང་དབང་གི་ལས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བ་དོན་རྒྱུ་འཆང་གིས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་¹³⁸ (སྤྲ་མ་གྱི་ལ་བཞེན་ནས་བགེགས་བསམ་བ་)ལ།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་དམ་ཆིག་དོན་རྒྱུ་ལོ། །དངོས་པོ་དང་
དངོས་པོ་མེད་པའི་དམ་ཆིག་དོན་རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། དོན་རྒྱུ་
འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཅུན་མོའི་མཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྒྱུ་ལས་སྐྱུང་
ངོ། །ཨོ་ཤི་ཀ་རི་ཤུན་ཉིང་ཀ་རེ་སྐྱུ་སྐྱུ་སྐྱུ་ཞི་སྐྱུ་ཏ་ཡ་སྐྱུ་ཏ་ཡ། སྐྱུ་ཞི་སྐྱུ་དེ་ནས་འདི་
ཞི་གསུངས་ཅམ་གྱིས། །སྐྱེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་དོན་རྒྱུ་ལོ། །མཉེས་པའི་སྐྱུ་ཞི་གདངས་ནས་
སྐྱེ། །དོན་རྒྱུ་ཐུགས་ཞི་རྒྱུ་ལོ། །དོན་རྒྱུ་ལས་སྐྱུང་བ་ལ། །ལས་རྣམས་ཉག་ཏུ་རབ་སྐྱབ་
པ། །དོན་རྒྱུ་ཆེན་པོ་འཛིགས་ཉིན་ལ། །ཉག་ཏུ་སྐྱུ་བས་ཞི་བྱེད་པར་བཤད། །ཅམ་གསུངས།

ནོན་ཉི། སྐྱུ་མའི་སྤང་སྐྱགས་ལ་བཞེན་ནས་ཞི་བའི་ལས་བསྐྱབ་པ་བསྐྱན་པ་དེ་ནས་སྐྱུང་
ཞིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱང་ངོ། །གང་གིས་ན་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱུ་པ་བཅོམ་ལྡན་སྐྱེ་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་དོན་རྒྱུ་ལས་བཞིན་ཅན་གྱི་དོན་རྒྱུ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་
ནས་ན། སྐྱེ་གསུམ་སྤེལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་དམ་ཆིག་
སྤེལ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་དོན་རྒྱུ་ལོ། །སྐྱུ་པའི་རྣམ་འབྱེར་དང་། སྤྲ་མ་གྱི་ལས་སྤང་
སྐྱགས་ལ་བཞེན་ནས་དངོས་པོ་བགེགས་རྣམས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལས་མི་འདའ་

སྐྱགས་སྤེང་དང་བཅས་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོ་རྩེ་སྤྱོད་པ་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་
པའི་དོ་རྩེའི་གོ་ཆས་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱི་པོ་ནས་རྒྱུ་མཐེལ་གྱི་བར་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་བགོས་
པར་བསམས་ལ། དེ་ནས་སྤྱོད་པ་གྱུ་མཐེལ་སྤེང་སྐྱགས་འདི་ཐུན་བཞིར་གསུངས་པ་སྟེ་བཞུས་པ་ཙམ་
གྱིས་དོ་རྩེ་ལྟར་གཞོམ་དཀའ་བའི་བགོགས་ཆེན་པོའི་འཇིགས་པས་ཉེན་ཅིང་གཟིར་བ་རྣམས་ལ་
བགོགས་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་ཏྲག་ཏུ་སྟོབས་ནི་བྱེད་པ་སྟེ་བགོགས་བསྐྱར་བའི་ལས་རྣམས་ཏྲག་
ཏུ་སྟེ་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བར་རྒྱུད་འདིར་བཤད་དོ། །རིན་འབྱུང་གི་ནལ་འགྱོར་ལ་བརྟེན་
ནས་སྤྱོད་པ་གྱུ་མཐེལ་སྤེང་སྐྱགས་གྱིས་རྒྱས་པའི་ལས་བསྐྱབ་པ་ལའང་ཁ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་
པར་བྱའོ།

138
གསུམ་པ་(གོས་དཀར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱས་པའི་ལས་བསྐྱབ་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙམ་ལྟན་འདས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་དམ་ཆོག་ལ་གཟིགས་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱིའི་བཅུན་མོའི་མཆོག་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་ཐུང་དོ། །ཨོྭ་ཀ་ལེ་བེ་ཀ་ལེ་ནི་ཀ་ལེ་ཀ་ལེ་ཀ་ལེ་སྤྱོད། དེ་ནས་
འདི་ནི་གསུངས་ཙམ་གྱིས། །དོ་རྩེ་ཆོས་མཆོག་འཛིན་པ་རྣམས། །མཉེས་ནས་བསམ་གཏན་ཐོབ་
གྱུར་ནས། །དོ་རྩེའི་ཆོས་ནི་རྩེས་སྤྱོད་པ། །ཏྲག་ཏུ་ཆོས་རྒྱས་སྟོབས་མཛད་པ། །ཏྲག་ཏུ་མཛོད་པོ་
ཆེ་དང་ལྟན། །དོ་རྩེ་གསུང་གི་བཀའ་བཞིན་དུ། །བཞུས་པ་ཙམ་གྱིས་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས།

དོན་ནི། སྤྱོད་པ་གྱུ་མཐེལ་སྤེང་སྐྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་བགོགས་བསྐྱོག་པ་བསྐྱར་པ་དེ་ནས་ཐུང་ཞིང་
གསུངས་སོ་ཞེས་བྱང་དོ། །གང་གིས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་སྤྱི་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་

ན། འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་དམ་ཆོག་འོད་དཔག་མེད་ལ་གཟིགས་པ་སྟེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ལྷའི་
 རྣལ་འབྱོར་དང་། གོས་དཀར་མོའི་སྤངས་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱས་པའི་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་
 བཤད་སྟུངས་དུ་ཐུགས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་ཆོས་
 ཀྱི་སྐྱེ་འོད་དཔག་མེད་དང་དེའི་བཅུན་མོའི་མཆོག་གོས་དཀར་མོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྤངས་
 ཐུགས་འདིའོ། །རི་ལྷར་དུ་ན། གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །ཐུགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་
 བ་གསུམ་ལས། མིང་ནི་སྐྱལ་དང་། དོན་ནི་ཨོ་ནི་བཤད་ཟིན། ཀ་ལེ་གསོ་བ་སྟེ་སོངས་པ་རྣམས་
 གསོ་བའོ། །འི་ཀ་ལེ་སོངས་པ་རྣམས་བྱད་པར་དུ་གསོ་བའོ། །ནི་ཀ་ལེ་ཉེ་བ་སྟེ་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་ཉེ་
 བའོ། །ཀ་ལེ་ཀ་ལེ་ཕེན་ཏུ་ཡང་གསོ་བའོ། །སྟེལ་བ་ནི། ཨོ་ཀ་ལེ་འི་ཀ་ལེ་ནི་ཀ་ལེ་ཀ་ལེ་ཀ་ལེ་ཆེ་གོ་
 མོ་ལ་བུའློ་ཀུ་རུ་སྟོ་ཤ་ཤ་ལྷོ་ཞེས་བའོ། །ཆོས་སྟེལ་བ་ལ་མཆོན་ན་ཆེ་གོ་མོའི་རྣམ་བུའློ་ཀུ་རུ་
 སྟོ་ཤ་ཤ་ལྷོ་ཞེས་བའོ། །ཆོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་འཛིན་པ་གསུང་དོ་རྩེ་འོད་
 དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས། ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་རྣམས་མཉེས་ནས་ཉེ་དེ་ལ་དམིགས་
 པའི་བྱན་པ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་དེ་འབྲེལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས། རྩོམ་པོ་
 ཆོས་ནི་རྩེས་སུ་བྱན་པ་སྟེ་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟེན་
 དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ། རང་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་འོད་དཔག་མེད་དུ་
 གནས་པའི་ཐུགས་ཀའི་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱ་བའི་སྟེང་གི་པར་སེར་པོ་ལ་ཉིང་
 རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་ཞུ་ཡིག་གི་མཐར་ཐུགས་ཀྱི་སྤངས་བ་ཁ་དོག་སེར་པོ་མགོ་བྱེན་བསྟན་
 གཡས་སྟོར་དུ་བཀོད་ནས། རང་གི་མདུན་དུ་པར་སེར་པོའི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་བཞག་སྟེ། རང་གི་
 ཐུགས་ཀའི་ཐུགས་སྤངས་ལས་ཐུགས་སྤངས་སེར་པོ་བྱུང་བ་རང་གི་སྐྱ་བུ་གཡས་པ་ནས་ཐོན་
 བས། བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱ་བུ་གཡོན་པ་ནས་ཞུགས་པས་སྟེང་ཁའི་པར་སེར་པོའི་སྟེང་དུ་ཐུགས་

བྱེད་གཡས་སྐྱོར་དུ་བཀོད་ནས། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་སེར་པོས་བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལ་སྒྲོངས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་རྣམས་བསྐྱེད་པ། ལུས་
 ཐམས་ཅད་སྤྲགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་སེར་པོས་གང་། བ་སྤྱི་བྱ་ག་ནས་འོད་ཟེར་ཕྱིར་འཕྲོས་པའི་
 འོད་ཟེར་གྱིས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་དོན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་ལྷ་མི་ཀླ་མའི་རྣམ་པར་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་ལ་ཐེམ་པར་བསྐྱོམ་ཞིང་། དེ་
 རྣམ་གོས་དཀར་མའི་བྱེད་སྤྲགས་འདི་དོན་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་བཀའ་བཞིན་དུ་བཟླས་པ་
 ཅུམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཉག་ཏུ་ཆོས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ལ་མཁས་
 པའི་སྒོ་གོས་རྒྱས་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་རིད་པ་རྒྱས་པ་དང་བྱ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་
 པ་ལ་སྤྱོ་བའི་སྒྲོབས་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཉག་ཏུ་ནོར་གྱིས་གང་བའི་མཛོད་པོ་ཆེ་དང་
 ལྷན་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱས་པའི་ལས་རྣམས་འགྱུར་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །གསུང་རབ་ཡན་
 ལག་བཅུ་གཉིས་ནི། །མདོ་སྤེལ་བྱུངས་བསྟན་ལུང་བསྟན་དང་། །ཆོག་པ་བཅད་ཆེད་བཟོད་
 རྟོགས་པ་བཟོད་། །དེ་ལྟར་བྱུང་དང་བྱེད་གཞི་དང་། །ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སྤྲིས་རབས་བཅས། །གཏན་
 ལ་པབ་མད་བྱུང་ཆོས་ཏེ། །དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་
 དག་གསུང་རབ་ཡན་ལག་དགྲུར་བསྐྱུ་ན། རྟོགས་བཟོད་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་དང་སྤྲིས་རབས་གསུམ་
 བྱེད་གཞིར་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །

138
 བཞི་པ་(སྒྲོལ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་གི་ལས་བསྐྱབ་པ་)ནི།

རྩ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དམ་ཆོག་ཀུན་ནས་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ལ་སྤྲོམས་པར་ཞུགས་ནས། དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་བཅུན་མའི་མཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་
 གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྗེ་ལས་བྱུང་རོ། །ཨོྲ་རེ་ཏུཾ་རེ་ཏུ་རེ་སྐྱུ། དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་ཅུམ་

གྱིས། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་ཆེ་ལས་སྐྱེས། །མཉེས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་གྱུར་ནས། །རྫོང་མེ་སྐྱེ་
ཅི་རྗེས་སུ་བྱ། །སངས་རྒྱས་རྫོང་མེ་སྐྱེ་ཆེན་དང་། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་མ་ལུས་པ། །སྐད་ཅིག་
གིས་ནི་བྲན་བཞིན་དུ། །ཐམས་ཅད་གཡོ་མེད་དབང་དུ་བྱེད། །ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། གོས་དཀར་མོའི་ཐེང་སྐགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱས་པའི་ལས་བསྐྱབ་པ་བསྟན་པ་དེ་ནས་
ཐུང་ཞིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་ན་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱེ་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་རྫོང་མེ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྫོང་མེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན།
དམ་ཆེག་གི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཀུན་ནས་འབྱུང་བའི་རྣམ་འབྱུར་དང་།
སྐྱོལ་མའི་ཐེང་སྐགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་གི་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟམ་པའི་ཐུགས་
ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་དམ་ཆེག་སེམས་དབའ་
དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་བཅུན་མོའི་མཆོག་སྐྱོལ་མ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྐགས་འདིའོ། །རྫོང་
དུན་སྐྱེ་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །

སྐགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྐྱེལ་བ་གསུམ་ལས། མིང་ནི་སྐྱེལ་དང་། དོན་ནི། མི་ནི་སྤར་
བཤད་ཅིན། ཏུ་རེ་སྐྱོལ་བ་སྟེ་འཁོར་བ་ལས་སྐྱོལ་བར་མཛད་པས་ན་སྐྱོལ་མའོ། །ཏུ་རེ་སྐྱོལ་བ་
སྟེ་ནད་རྣམས་ལས་སྐྱོལ་བ་དང་། ཏུ་རེ་སྐྱུར་དུ་སྐྱོལ་བའོ། །སྐྱེལ་བ་ནི། ཆེ་གེ་མོ་བའི་ལྷ་ན་ཡ་
ཉོ་སྐྱུ་ཞེས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉེ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ་དེ་
ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་སྐྱེལ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཉེས་ཤིང་དེ་ལ་
དམིགས་པའི་རགས་པ་བྲན་པ་གཅིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས། །རྫོང་མེ་སྐྱེ་དོན་ཡོད་
གྲུབ་པ་ནི་རྗེས་སུ་བྱ་བ་སྟེ་དོན་གྲུབ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་

བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ། རང་སློལ་མ་དམར་མོ་སེམས་དཔའ་སྤྱུལ་བཅེགས་
 ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱགས་ཀར་ཆེ་བ་དམར་པོའི་སྤྱིང་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་མཐར་སྤྱགས་
 བྱེད་དམར་པོ་མགོ་བྱེན་བསྟན་གཡས་སྒོར་དུ་བཀོད། དེ་ནས་རང་གི་མདུན་དུ་སྤྲོ་ཆོགས་རྩོམ་རྩོམ་
 སྤྱིང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་གསལ་བར་དམིགས་ཏེ་རང་གི་སྤྱགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའ་སྤྱུལ་
 བྱེད་དང་བཅས་པ་ལས་འཕྲོས་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྤྱིང་བ་དམར་པོ་རང་གི་ཁ་ནས་ཐོན་ཏེ་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཁ་ནས་ཞུགས་པས་སྤྱིང་ཁར་བཀོད། ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་དམར་པོས་
 གང་བས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་རང་ཉིད་ལ་མ་གྲུས་པའི་ཕྱིག་སྒྲིབ་བསྐྱེད་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་
 སྤྱིང་ཁ་དང་། ལུང་མེད་ཡིན་ན་གསང་གནས་ཀྱི་པ་ཆེ་དམར་པོ་བསྐྱལ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་
 སེམས་ཀྱི་རོ་པོ་ཆེ་བ་དམར་པོའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་དེའི་མཆོན་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལུང་སྤྱོད། རང་གི་སྤྱིང་ཁར་
 གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་གདན་ཀྱི་ཆེ་བ་དམར་པོ་དེ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུར་
 ཏེ་དེ་ཉིད་དུ་འདུག་པར་བསམ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཡང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་སྤྱིང་
 བར་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ལ་མགོ་བོས་བདུད་ནས་རང་གི་བཀའ་ཉན་པར་བསམས་ནས། ཨོ་
 ཏུ་རེ་ཏུ་ཏུ་རེ་ཏུ་རེ་ཆེ་གོ་མོ་བ་ཤི་སྤྲོ་ན་ཡ་ཏོ་སྤྲོ་ཞེས་བ་འདི་ནི་སྤྱན་བཞིར་གསུངས་ཤིང་
 བཞུས་པ་ཅམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཁྱིམ་བདག་དང་། སྒོན་པོ་ཆེན་པོ་དང་། སེམས་རྩོམ་ལྟར་
 སྤྱིང་པའི་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། སྤྱིང་ཆེན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་དང་གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་ཐ་མལ་པའི་
 ཁམས་ནི་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་གིས་ཏེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བྱན་བཞིན་དུ་གཡོ་
 མེད་དུ་རང་གི་དབང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་¹³⁷ (ཁོ་པོ་ནམས་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པ་)ལ། གཤེན་རྩོམ་གཤེན་ཀྱི་སྒོ་
 ནས་རིགས་མཐོན་པའི་ལུང་མེད་ལ་སོགས་པ་དགྲུག་པ། ¹⁵²བདུད་ཅི་འབྱིལ་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་

པ། གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་སློན་ནས་གདོན་གྱིས་ཟེན་པ་དགོལ་བ། ¹⁵⁵ ཏྲ་མ་གྱིན་གྱི་སློན་ནས་དུག་
བསལ་བ། ¹⁶² དབྱུག་སྟོན་ཅན་གྱི་སློན་ནས་བསད་བ། ¹⁶⁶ སྟོབས་པོ་ཆེའི་སློན་ནས་ཆར་དབབ་བ། འདོད་
¹⁶⁹ རྒྱལ་གྱི་སློན་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་འགྲུགས་པ། ¹⁷¹ མི་གཡོ་བའི་སློན་ནས་ལྷ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
པ་འགྲུགས་པ། ¹⁷⁵ གཞོད་མཛེས་གྱི་སློན་ནས་བྱ་མོ་ལ་སོགས་པ་འགྲུགས་པ་དང་དགྲུ་ལས།

དང་པོ་(གཞིན་རྩེ་གཞིན་གྱི་སློན་ནས་རིགས་མཐོན་པོའི་བྱད་མེད་ལ་སོགས་པ་དགྲུག་པ་)ནི།

ཟླ་བ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་དེ་བཞིན་གཞུགས་པ། ཇི་མ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྒྲིན་རྟོ་རྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། རྟོ་རྟེ་གཞིན་རྩེའི་གཞིན་པོ་ཆེན་པོ་རྟོ་རྟེ་ཁོ་བོ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་ལས་བྱུང་ངོ་། །ཀ་མཆ་ས་མཆ་ཀུ་ཡ་སྐྱ་ཀ་ཅིཏྲ་བརྟུ་ཧྲི། ཨི་ཁ་ཁ་ཁ་ཉི་
ཁ་ཉི། སམ་དུལ་སམ་དུ་མ་ཀ་ཨ་མི་ཐུ་ས་ལ། བ་ར་ཤ། སྐ་ཤ་ཏ་སྐ། ཅ་ཏྲར་བྱ་ང། ཅ་ཏྲར་ཐུ་ཁ།
ཏ་ཏྲར་ཏ། ཨ་གཏྲ་ཨ་གཏྲ། སམ་དུལ་སྐ་ཏ་ཨ་པ་ཏྲ་རི་ཏ། མཏྲ་བིཏྲན་མཏྲ་ཏ་ཀ་བི་ཀྱི་ཏྲ་ན།
སམ་བྱ་ཏ། ལྷ་ཡི་ཀ་ར། ཨཏྲ་ཏྲ་ཏ་ས་ཏྲ་རི་ན། ལྷ་བྱ་ཅ་མ་ནི་བ་ས་ན། ཀུ་ཏྲ་ཀུ་ཏྲ་སམ་ཀཏྲ་ཏ།
ཆེན་ཆེན་སམ་མན་ཏྲ་ན། ཆེན་ཆེན་པ་ར་ཐུད་དྲ་མ། ཨ་ཀཏྲ་ཡ་ཨ་ཀཏྲ་ཡ་སམ་བྱ་ཏྲ་ན། མ་ཐ་
མ་ཐ། ཉིམ་ཐ་ཉིམ་ཐ་སམ་དུལ་ན། བ་བེ་ཤ་ཡ་བ་བེ་ཤ་ཡ་མཏྲལ་མ་ཏྲ། སྐེ་བ་སྐ་ཏ། རྩི་བི་ཏྲན་ཏ་
ཀ་ར་མ་མ་སམ་ཀཏྲ་ཀཏྲ་ཀུ་ཏྲ་ཀུ་ཏྲ། ད་ཏ་ད་ཏ། བ་ཅ་བ་ཅ། ལྷ་བི་ལི་བ་ལྷ་བི་ལི་བ། ས་མ་ཡ་མ་ཏྲ་
སྐ་ར། རྩི་རྩི་པར་པར། བི་སྟོ་ར་ཡ་བི་སྟོ་ར་ཡ། སམ་ན་ཏྲ་ཤ་ཡ། ཀ་ར་ཀ་ར། བིཏྲན། སམ་ཨ་ཤ་
པ་རི་ཤུ་ར་ཀ་ཉེ་ཉེ་ལྷ་ག་བན། ཀཏྲི་ཏྲ་ཡ་སི། མ་མ་སམ་ཨཏྲ་ན། སྐ་ཏྲ་ཡ་སྐ་ཏྲ། དེ་ནས་འདི་ནི་
གསུངས་ཅམ་གྱིས། །སངས་རྒྱས་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན། །འཛིགས་ཤིང་ཀུན་ཏུ་སྐྱག་སྐྱར་
ནས། །རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའ་མཛེས་སུ་བྱ། །ཐོད་པ་མ་ཆག་མ་གས་པ། །གཟུགས་མཛེས་ཡིད་འོང་

ཉིད་པ་ལ། །རྒྱུ་པ་མཉམ་པའི་ཚུལ་བྱས་ནས། །སྤྲུགས་འདི་རྗེས་སུ་བྲན་པར་བྱ། །སྤྲུ་མ་གྱི་འཕ་
སྤྲུན་ཡང་བྱང་། །དོ་རྗེའི་རིགས་ཆེན་ལས་བྱུང་བ། །ལན་གསུམ་ངག་ཏུ་བརྗོད་ན་ནི། །དེ་མ་ཐག་
ཏུ་ངེས་པར་འགྲུགས། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྲུགས་དོ་རྗེས་དེ་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། ཡུམ་བཞིའི་སྤངས་སྤྲུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་དེ་ནས། སྤངས་
ཞིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་ན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་དོ་རྗེའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། བྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཟེར་
དགར་པའི་སྤྲིན་ཏེ་ཆོགས་འཕྲོ་བའི་དོ་རྗེ་རྣམ་པར་སྤངས་མཛད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། ཁྱོ་བོ་གཤེན་
རྗེ་གཤེད་ཀྱི་སྤངས་སྤྲུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་དེ་བཤད་སྤྲུམ་པའི་སྤྲུགས་ཅེ་
གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་དོ་རྗེ་ཁྱོ་བོ་ཆེན་པོ་གཤེན་
རྗེའི་གཤེད་པོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྤྲུགས་འདིའོ།

རི་རྩུར་དུ་ན་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །སྤྲུགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྤེལ་བ་གསུམ་
ལས། མིང་འགོ་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། མཐར་སྤྲུ་ཡོད་ཅིང་འགོར་ཨོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོ་རྗེ་གཙུག་
ཏོར་ཀྱི་རྒྱུད་ལས། སྤྲུ་རྩུར་ལྡན་ཞིང་ཨོ་མེད་པ། མིང་ནི་འགོ་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། ར་མཆོག་འཆའ་ལོ། །ས་མཆོག་ཀུན་ནས། གྲུ་ཡ་སྤྱུ། སྤྱུ་ཀ་གསུང་། ཅི་ཏྲ་
སྤྲུགས། བརྒྱ་དོ་རྗེ། རྩ་ལའི་དོན་ཏེ་སྤྱུ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་དོ་རྗེ་ལ་ཀུན་ནས་སྤྲུག་འཆའ་ལོ་ཞེས་
པའོ། །ཨོ་བཤད་ཟེན། ལ་ལ་ཐོ་ཐོ། ལྷ་ཏི་ལྷ་ཏི་ཐོ་ཞིག་ཐོ་ཞིག་སྟེ་འཁོར་རྣམས་ཟར་ཚུག་ཅིག་
པའོ། །སྤྲུ་ནི་ཐམས་ཅད། དུལྱ་གདུག་པ་ཅན། སྤྲུ་སེམས་ཅན། ད་མ་ག་འདུལ་བ་པོ་སྟེ་
སེམས་ཅན་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འདུལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཨ་སི་རལ་གྱི། སྤྲུ་ས་ལ་

གཏུན་ཤིང་། སྒ་ར་ཤུ་དག་སྟེ། སྒ་ཤ་ཞགས་པ། ཏ་སྟ་ཕྱག་མཚན་ཏེ་རལ་གྱི་དང་གཏུན་ཤིང་དང་
དག་སྟ་དང་ཞགས་པ་རྣམས་ཕྱག་ན་བསྐྱམས་པའོ། །ཅ་ཏུར་བཞི། ལུ་ཁ་ཞལ། ཅ་ཏུར་བཞི། ལུ་
རྩ་ཕྱག་ཤ་ཕྱག་པ། ར་ཏ་ཞབས་ཏེ། ཞལ་བཞི་ཕྱག་བཞི་ཞབས་ཕྱག་དང་ལྟན་པའོ། །ལྷ་གཙུག་
ལྷ་གཙུག་ཚུར་བྱོན་ཚུར་བྱོན་ཞེས་བོད་པའོ། །སར་ཐམས་ཅད། དུལྟ་མ་རུངས་པ། སྒ་ཏ་སྟོག་ལྷ་
བ་རྒྱ་རི་ཏེ་འཕྲོག་པ་སྟེ་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོག་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའོ། །མརྒྱ་ཆེན་པོ།
མེས་ལྷན་བགེགས། ལྷ་ཏ་ཀ་གསོད་པ་སྟེ་བགེགས་ཆེན་པོ་གཤེན་རྩེ་གསོད་པའོ། །མི་གི་རྣམ་པར་
འགྱུར་བ། ཏུ་ན་ན་ཞལ། སར་ཐམས་ཅད། ལྷ་ཏ་འབྱུང་པོ། ལྷ་ཡི་འཛིགས་པར། ཀ་ར་མཛད་པ་
སྟེ་ཞལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་འཛིགས་པར་མཛད་པའོ། །ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་སྟག་པ།
རྒྱ་ས་ཁོད་པ། ལྷ་དེ་ནི་སྒྲ་སྟོགས་པ་སྟེ་སྟག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲ་སྟེ་ཏ་ཏ་ཞེས་སྟོགས་པའོ། །རྒྱ་རྒྱ་
སྟག་ཅ་མ་ནི་སྟགས་པ། ནི་མ་ས་ན་གོས་ཏེ་སྟག་གི་སྟགས་པ་ཤི་ཐབས་སུ་མན་བས་པའོ། །སར་
དུལྟ་ནས་འདིའི་བར་ནི་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ལ་བོད་པའི་ཆོག་གོ།

ཀུ་རུ་ཀུ་རུ་མཛོད་མཛོད། སར་ཐམས་ཅད། ཀམ་ཏི་ལས་ཏེ་ལས་ཐམས་ཅད་མཛོད་ཅིག་
མཛོད་ཅིག་པའོ། །ཆོན་ཆོན་ཆོད་ཆོད། སར་ཐམས་ཅད། མན་རྒྱན་སྟགས་ཏེ་གཞན་གྱི་སྟགས་
ཐམས་ཅད་ཆོད་ཅིག་ཆོད་ཅིག་པའོ། །རྟེན་རྟེན་ཕྱག་ཕྱག་པ་ར་པ་རོལ། ལུད་རྒྱ་མ་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ་པ་
རོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་ཅིག་ཕྱག་ཅིག་པའོ། །ལྷ་ཀཏྲ་ཡ་ལྷ་ཀཏྲ་ཡ་ཁྱག་ཅིག་ཁྱག་ཅིག་ སར་
ཐམས་ཅད། ལྷ་རྒྱ་ནན་འབྱུང་པོ་སྟེ་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཁྱག་ཅིག་ཁྱག་ཅིག་པའོ། །མ་ཐ་མ་ཐ་
ཆོམ་ཞིག་ཆོམ་ཞིག་པའོ། །ནི་མ་ཐ་ནི་མ་ཐ། དེས་པར་བྱལ་དེས་པར་བྱལ། སར་ཐམས་ཅད།
དུལྟ་ན་མ་རུངས་པ་སྟེ་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་བྱལ་ཞིག་དེས་པར་བྱལ་ཞིག་པའོ། །སྒ་
མེ་ཤ་ཡ་སྒ་མེ་ཤ་ཡ་ཆུག་ཅིག་ཆུག་ཅིག་པའོ། །གང་དུ་ན། མཐུལ་དཀྱིལ་འཁོར། མ་རྟེན་དུ་སྟེ་

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཚུག་ཅིག་ཚུག་ཅིག་པའོ། །ཀུ་རུ་ནས་འདིའི་བར་ནི་སྔོན་གཏོང་བྱ་བའི་
 ཆོག་གོ། །སྒྲི་བ་སྤྲ་ཏ། ཉི་མའི་བྱ་སྟེ་གཤེན་རྗེའོ། །རྫོ་བེ་ཏ་སྟོག་ཨན་ཏ་མཐར། ཀ་ར་བྱེད་བ་སྟེ་
 དེའི་སྟོག་མཐར་བྱེད་བ་སྟེ་དེའི་སྟོག་རྣམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པའོ། །མ་མ་བདག་གི། སར་
 ཐམས་ཅད། ཀའི་བྱ་བ། ཀུ་རུ་ཀུ་རུ་གྱིས་ཤིག་གྱིས་ཤིག་སྟེ་བདག་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་
 ཤིག་གྱིས་ཤིག་སྟེ་སྐྱབས་ཤིག་པའོ། །ད་ཏ་ད་ཏ་སྟེགས་སྟེགས་ཏེ་སྟེག་པ་ཐམས་ཅད་བསྟེགས་
 ལ་ཐམས་པར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །པ་ཅ་པ་ཅ་ཆོས་ཆོས་ཏེ་སྟེག་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཤིག་པའོ། །སྤྲ་
 རྟེ་ལི་བ། སྤྲ་རྟེ་ལི་བ། མ་ཐོགས་མ་ཐོགས་ཞེས་པ་སྟེ་དུས་རིང་པོར་སྔོན་པར་མ་བྱེད་ཅིག་
 པའོ། །ས་མ་ཡ་དམ་ཆོག་མ་རུ་རྗེས་སུ། སྤྲ་ར་བྲན་བ་སྟེ་རྟོ་རྟོ་འཆང་གི་བཀའ་རྗེས་སུ་བྲན་པར་
 གྱིས་ཤིག་པའོ། །རྩྱ་རྩྱ་ནི་བགོགས་གཞིག་པའི་ཕྱིར་དེ་རྣམས་ལ་སྟེགས་མཛུབ་མཛོད་ཅིག་
 པའོ། །པཎ་པཎ་ནི་བགོགས་རྣམས་དགས་པའོ། །

བེ་སྟོ་ཏ་ཡ། བེ་སྟོ་ཏ་ཡ་རྣམ་པར་ཁོས་ཤིག་རྣམ་པར་ཁོས་ཤིག་པའོ། །སར་ནི་ཐམས་ཅད།
 ལྷ་ཤ་ཡ་དག་སྟེ་དག་ཐམས་ཅད་རྫོག་ཅིག་པའོ། །ཀ་ར་ཀ་ར་གཏུབས་གཏུབས། བེ་སྟོ་ན་
 བགོགས་ཏེ་བགོགས་ཐམས་ཅད་གཏུབས་ལ་སྟོགས་བཅུར་གཏོར་ཅིག་པའོ། །སར་ཐམས་ཅད།
 ཨ་ལྷ་བསམ་པ། པ་རི་བྱ་རྫོགས་པར། ར་ཀ་མཛད་བ་སྟེ་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་
 མཛད་པའོ། །ཏེ་ཏེ་ཀྱེ་ཀྱེ། རྩ་ག་ཐན་བཙམ་ལྷན་འདས་ཏེ་ཀྱེ་ཀྱེ་བཙམ་ལྷན་འདས་ཞེས་པོད་
 པའོ། །ཀི་རྩེ་རྩེ་ཡ་སི་ཅིའི་ཕྱིར་ཡུན་རིང་པོར་ཐོགས་ཞེས་པའོ། །མ་མ་བདག་གི། སར་ཐམས་
 ཅད། ཨ་རྩན་དོན། སྤྲ་རྩེ་ཡ་སྐྱབས་ཤིག་སྟེ་བདག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་ཤིག་པའོ། །སྟེལ་བ་
 བེ། སྤྲ་རྩེ་པོར་དུ་ཆེ་གོ་མོ་ཨྲ་ཀཱ་ཡ་ཉི་སྤྲ་ཞེས་པའོ། །རྟོ་རྟོ་འཆང་གིས་གཤེན་རྗེ་གཤེན་
 ཀྱི་ཐེང་སྟགས་གསུངས་པ་དེ་ནས། འདི་ནི་གསུངས་པ་ཙམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐད་དོད་བུ་རྩྱ་

ཤེས་པ་ལ་ཡང་འབྲུག་པས། སྐྱབ་པ་པོས་འགྲུགས་པའི་ཐབས་དེས་རང་ཉིད་འདུལ་བ་ཉིད་དུ་
 ཤེས་པའི་བརྒྱ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་ཏེན་སྐྱོང་བའི་བྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན། འཛིགས་ཤིང་
 ཀུན་ཏུ་སྐྱག་པར་གྱུར་ནས་དོ་རྩེ་སེམས་དབའ་རྩེས་སུ་བློ་བ་སྟེ་དེ་ལ་འདུད་པར་བྱེད་པའོ། །ཆོ་ག་
 བློ་རང་རྣམས་སྤང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་
 མཆོག་གི་དུས་སུ། ཚངས་བྱག་མེད་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ཐོད་པ་མ་ཆག་ཅིང་མ་གས་པ་གཟུགས་
 མཛེས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྟེན་པ་ལ་དེའི་ནང་གི་དབུས་སུ་རྒྱ་སྐྱེགས་ཀྱི་ཁུ་བས་གང་འགྲུགས་
 པར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་གཟུགས་བརྟན་བྲིས་ལ་དེའི་སྤྱིང་གར་སྤྲགས་མིང་སྟེལ་དང་བཅས་
 པ་བྲིས་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་རྣམ་ཤེས་བཀུག་ནས་གཟུགས་བརྟན་ལ་བཅུག་སྟེ་དངོས་ཡིན་པར་
 བསམས་ཤིང་། དེ་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་སྟེང་དུ་རང་ཁོ་པོ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་དུ་བསྐྱེད་
 པའི་ཞབས་གཉིས་ལ་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་ལྷགས་ཀྱས་མཆོན་པའི་རྟེན་པ་གཡམས་བརྒྱུང་
 བས་དེའི་སྟེང་གར་མནན་ཏེ་ཞབས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱུ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱས་
 བསྐྱབ་བྱའི་སྟེང་ག་ནས་བྱག་སྟེ་བཀུག་པར་བསམ་པ་དང་། སྤྲགས་འདིའི་དོན་རྩེས་སུ་བློ་
 པར་བྱས་ནས་ལན་གསུམ་སྟེ་ཐུན་གསུམ་དག་ཏུ་ཅི་རུས་སུ་བརྟེན་པར་བྱས་ན་ནི་དེ་མ་ཐག་སྟེ་
 ཞག་བདུན་གྱིས་ནང་དུ་སྤྲ་མ་གྱི་སྟེ་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོའམ་སྤྱན་ཏེ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
 ཡང་བྱུང་དོ་རྩེ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པའི་རིགས་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་མཐོན་པོ་ལས་བྱུང་བའི་
 བྱད་མེད་རྣམས་ངེས་པར་འགྲུགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱགས་དོ་རྩེ་དོ་རྩེ་
 འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་¹⁴⁷པ་(བདུད་ཅི་འབྲིལ་པའི་སྟོན་ནས་བསྐྱད་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད། དམ་
ཆོག་གི་ཡོད་ཟེར་སྟག་པོའི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། ཁོ་པོ་
མི་འཆི་བའི་དམ་ཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྗེ་ལས་བྱུང་ངོ་། །ན་མཆོས་མཆོ་
ཀྲ་ཡ་སྐྱ་ཀ་ཅིན་བཟོ་ཞྱི། བཟོ་བཟོ་ཤོ་རྒྱ་ཡ། མཐུ་དྲོ་ཏུ་ཀ་ཏུ་རྟེ་ར་བྲ་ཡ། ལྷ་སི་ཐུ་ས་ལ་བ་ར་
ཤུ་སྐལ་ཏ་སྐྱ་ཡ། ཨོ་ཨ་མི་ཏ་ཀུར་ཡི། ལ་ལ་ལ་ཏི་ལ་ཏི། ཉིལ་ཉིལ། བརྟ་བརྟ། ཏ་ན་ཏ་ན། ད་
ཏ་ད་ཏ། གར་གར། བེ་སྟོ་ཏ་ཡ་བེ་སྟོ་ཏ་ཡ། སམ་བེ་སྟོ་ན། བེ་རྒྱ་ཡ་ཀུན། མཐུ་གཏ་པ་ཉི་རྩེ་བེ་
རྟུ་ཀ་རྒྱ་ཡ་སྐྱུ། དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་ཅོམ་གྱིས། །སངས་རྒྱས་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན། །
བརྒྱལ་ཁིང་རབ་ཏུ་འཛིགས་སྟུང་ནས། །རྟོ་རྗེའི་སྐྱེ་ནི་རྗེས་སུ་བཅ། །སྟགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་སྐྱེར་
བ་དང་། །རྟོ་རྗེ་བསྐྱད་པའི་ལས་རྣམས་ལ། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་དབྱང་དག་ཀྱང་། །ཚུལ་བཞིན་
བྱས་ན་སྟོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

རྟེན་ནི། གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་སྤང་སྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པ་བརྟེན་པ་དེ་ནས།
བྱུང་ཁིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱང་ངོ་། །གང་གིས་ན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་སྤང་བར་མཛད་པའི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་རྟོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ཅན་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། དམ་
ཆོག་དོན་ཡོད་རྟོ་རྗེའི་སྐྱེ་མདོག་མཁྱེད་ཀྱི་མདོག་དང་འབྲ་བའི་ཡོད་ཟེར་སྟག་པོའི་མཆོག་གི་རྣམ་
མཁའ་ཁམས་ཁྱབ་པའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་བདུད་ཅི་འབྱེལ་པའི་སྤང་སྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟམ་དུ་ཐུགས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་དམ་ཆོག་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཁོ་པོ་མི་འཆི་བ་དང་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་
པའི་སྤང་སྟགས་འདིའོ། །རི་ལྷར་དུ་ན་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །

སྤྲུལ་དེ་ལ་མིང་དོན་སྤེལ་བ་གསུམ་ལས། མིང་འགོ་མེད། དོན་ནི། ར་མཆེས་སོགས་
 བེ་བཤད་ཟེན་ལ། ར་མོ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །བརྗོད་རྗེ། གྲོལ་ཁོ་པོ། ཡ་ནི་ལའི་དོན་དང་། མར་
 ཆེན་པོ། དེལ་ལ་མཆེ་བ། ཀ་ལ་གཅིགས་པ། ཟེ་ར་སྤྲུལ་ལ་འཛིགས་སུ་རུང་བ། ལྷ་སི་རལ་གྱི།
 སུ་ས་ལ་གཏུན་ཤིང་། བ་ར་ཤུ་དག་སྟ། སྤྲུལ་ཞགས་པ། ཏ་སྤྲུལ་མཆོན། ཡ་ནི་ལའི་དོན་ཏེ་
 རྗོད་རྗེ་ཁོ་པོ་ཆེན་པོ་མཆེ་བ་གཅིགས་པས་འཛིགས་སུ་རུང་བ་རལ་གྱི་དང་གཏུན་ཤིང་དང་དག་
 ཏ་དང་ཞགས་པ་ཕྱག་ན་བསྐྱམས་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་པའོ། །མི་ནི་བཤད་ཟེན། ཨ་སྤྲུལ་
 བདུད་ཅི། གུན་ཏ་ལི་འབྲིལ་བ་སྟེ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་ཞེས་བོད་པའོ། །ཁ་ཁ་བོ་བོ། ལྷ་ཏི་ལྷ་ཏི།
 རོ་ཞིག་མོ་ཞིག་ཏིལ་ཏིལ་མཆོས་མཆོས་ཏེ་སྤྲུལ་བ་པོའི་དོན་དུ་མཆོས་ཤིག་པའོ། །ཟླ་ཟླ་
 ཆིངས་ཆིངས། ཏ་ན་ཏ་ན་རྒྱུ་རྒྱུ། ད་ཏ་ད་ཏ་སྤྲུལ་སྤྲུལ། གར་གར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཏེ་
 གཏུག་པ་རྣམས་འཛིགས་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཤིག་པའོ། །བེ་སྤྲུལ་ཡ་བེ་སྤྲུལ་ཡ་རྣམ་པར་ཁོས་
 ཤིག་རྣམ་པར་ཁོས་ཤིག་པའོ། །སར་བེ་སྤྲུལ་བགལས་ཐམས་ཅད་དོ། །

བེ་རྒྱ་ཡ་ཀུན་ལོག་འཛེན། མར་ཆེན་པོ། ཀ་ཏ་པ་ཏེ་ཆོགས་ཀྱི་བདག་པོ། རྗོད་པེ་ཏ་སྤྲུལ་
 ཨན་ཏ་མཐར། ཀ་རྒྱ་ཡ་བྱེད་པའོ། །སྤེལ་བ་ནི་སྤྲུལ་ཏེ་སྤྲུལ་ཏེ་ཆེ་གོ་མོ་ལྷ་ཅ་ཏ་ཡ་རྒྱུ་པར། ཅེས་
 པའོ། །རྗོད་པེ་འཆང་གིས་ཁོ་པོ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་པའི་སྤེལ་སྤྲུལ་འདི་ནི་གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་
 སངས་རྒྱས་ཏེ་རང་ཉིད་སྤྲུལ་བ་པོས་ཆར་གཅད་བྱ་ཉིད་དུ་ཤེས་པའི་བརྒྱ་བྱེན་ལ་སོགས་པའི་
 འཛིག་ཏེན་སྤྲུལ་པའི་གསུལ་པ་ཆེན་པོ་གུན་བརྒྱལ་ཞིང་རབ་དུ་འཛིགས་པར་གྱུར་ནས། རྗོད་པེ་
 སྤྲུལ་དོན་ཡོད་ཀྱུ་བ་པ་ནི་རྗེས་སུ་བྲན་བ་སྟེ་བསྐྱེམ་ཞིང་དེའི་ཞབས་ལ་འདུད་པར་བྱེད་དོ། །རང་
 དོན་གྱུ་བ་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྤྲུལ་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ། རྗོད་
 ཏུར་བསྐྱུ་བྱ་བསྐྱད་པར་དགའ་བ། བསྐྱད་པའི་སྤྲུལ་རྣམས་གུན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་སྟེ་ཆེ་

དང་། ལན་ཚུ་དང་། ཉིལ་དང་། དུག་དང་ད་ཏུ་བུའི་ཁུ་བ་དང་། མཚུབ་མོའི་ཁྲག་ནམས་གཅིག་
 ཏུ་བྱས་ལ་དེ་དང་། བྱ་རོག་གི་སྒོ་རྒྱ་ལྷན་གྱིས་དུར་ཁོང་གི་རོ་རས་ལ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་
 རྒྱ་གམ་ངོས་གཉིས་སུ་རྩོམ་མཚན་བ་བྲིས་ལ། དེའི་དབུས་སུ་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་སྤྲུགས་དང་
 སྤེལ་བ་བྲིས་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་ནམ་ཤེས་བཀྲུག་སྟེ་མིང་ཡིག་ལ་བཅུག་བ་དང་དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱར་
 དངོས་སུ་ཞེན་བ་བྱས་ཏེ་རང་ཁོ་ལོ་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བར་བསྐྱེད་པའི་ཞབས་གཉིས་རྩྱུ་ལས་བྱུང་
 བའི་རྩོམ་ལྷགས་ཀྱས་མཚན་པའི་ཞབས་གཡས་བརྒྱུད་བས་མནན་ལ། དོན་གྲུབ་ཀྱི་ང་རྒྱལ་
 གྱིས་ཁོས་པའི་སེམས་ཀྱིས་བདུད་ཅི་འབྱེལ་བའི་སྤོང་སྤྲུགས་འདི་ཐུན་བཞིར་བསྐྱས་བ་བྱས་ཏེ།
 དུར་ཁོང་དུ་སྐྱེད་པའི་ལས་སྦྱོར་ཅ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་ཆོ་ག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ན་
 སངས་རྒྱས་ལས་སྦྱོར་ལ་མཁས་བ་ཉིད་ཀྱི་དབུང་དག་ཀྱང་སྦྱོད་པར་འགྱུར་རོ།

148

གསུམ་པ་(གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་སྒོ་ནས་གདོན་གྱིས་ཟིན་བ་དགོལ་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་རིན་ཆེན་ཏོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 འོད་ཟེར་རྩོམ་ལྷགས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། རྩོམ་ཁོ་ལོ་གཞན་གྱིས་མི་
 ཐུབ་པ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྦྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་ལས་བྱུང་ངོ་། །ན་མཆོས་མཆོག་ཀྱི་ཡ་ལྷ་ག་
 ཅི་ཏྲ་བརྒྱ་རྒྱ། ཞི་རྩྱུ་རིན་པོ་ལེ་རྩྱུ་རྩྱུ་རྩྱུ་པཌ་པཌ་སྤྲུ། དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་ཅམ་གྱིས། །
 སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཆེ་སྦྱིས་ཀྱུན། །འཛིགས་ཤིང་ཀྱན་ཏུ་སྤྲུག་གྱུར་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 བེ་རྩོམ་སུ་བྲན། །སྤྲིན་པོ་མ་རུངས་གཏུམ་པོ་དང་། །འཛིགས་བ་ཆེན་པོ་འཁྲུགས་བ་དང་། །རྩོ་
 རྩོམ་གྱིས་རབ་སྦྱར་ན། །ལས་ནམས་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

ནོན་ནི། བདུད་ཅི་འབྱེལ་པའི་སྤངས་སྤྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་
 དེ་ནས། བྱང་ཁིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆའི་ཉོག་སྟེ་རྒྱལ་མཆན་འཆང་བ་སྐྱུ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་རྟོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ཅན་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན།
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འོད་ཟེར་རྟོ་རྗེ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལུན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཁོ་པོ་གཞན་གྱིས་མི་སྦྱབ་
 པའི་སྤངས་སྤྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟུང་དུ་ཐུགས་ཅི་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན། རྟོ་རྗེ་ཁོ་པོ་གཞན་གྱིས་མི་སྦྱབ་པ་དང་ངོ་པོ་
 དབྱེར་མེད་པའི་སྤྲུག་འདིའོ། །རྗེ་ལྷར་དུ་ན། གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །སྤྲུག་དེ་
 ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ལས། མིང་འགོ་མེད། དོན་ནི་ན་མཆོན་མེ་ཀྱི་བར་བཤད་ཟེན། རྩ་
 བོ་བགགས་ལ་སྤྲིགས་མཛུབ་བྱེད་པའོ། །རྗེ་ནི་མི་གཞན་གྱིས་མི་སྦྱབ་པ་སྟེ་བོད་པའོ། །རི་ཁྱི་ལྷ་
 ལྟོགས་ཤིག་སྟེ་བགགས་རྣམས་བྱེ་མར་སྟོགས་ཤིག་པའོ། །རྩ་གསུམ་ནི་བགགས་ལ་སྤྲིགས་
 མཛུབ་བྱེད་པ་དང་། བཟ་ནི་དགས་པར་བྱེད་པའོ། །སྟེལ་བ་ནི། ཆེ་གོ་མོ་དགྲ་ས་རྩི་རྩོ་བེ་མོ་ཅ་
 ལ་འི་སྐྱུ་ཞེས་པ་སྟེ་དགྲ་ས་སྤིན་པོ། རྩི་རྩོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས། བེ་རྣམ་པར། མོ་ཅ་ལ་འི་
 སྟོལ་བར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །

རྟོ་རྗེ་འཆང་གིས་ཁོ་པོ་གཞན་གྱིས་མི་སྦྱབ་པའི་སྤངས་སྤྲུག་འདི་ནི་གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་
 སངས་རྒྱུས་ཉེ་སྤྲིན་པོ་སོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་སྐྱབ་པ་པོས་ཆར་གཅད་བྱེད་དུ་ཤེས་པའོ། །རང་
 གི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་འགྲུས་དང་ལུན་པས་ན་བདག་ཉིད་ཆེ་སྤྲིན་ཉེ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པའི་
 གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་འཛིགས་ཤིང་ཀུན་ཏུ་སྤྲུག་པར་གྱུར་ཉེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དུག་པ་རྟོ་
 རྟོ་རྗེ་འཆང་ནི་རྗེས་སུ་བྱན་པ་སྟེ་དེ་ལ་འདུད་པར་བྱེད་ངོ། །རྟོ་རྗེ་འཆང་གིས་སེམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་

སྐྱར་ནས་སྐྱལ་པའི་རིན་འབྱུང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་
ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སྟེ། རང་རིན་འབྱུང་དུ་བསམས་པའི་ཅ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་མཐེལ་དུ་
རྩྱུ་ལས་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་རེ་རེ་བསྒྲོམས་ལ། དེ་ནས་རང་གི་མདུན་དུ་ཁོ་བོ་གཞན་གྱིས་མི་
ཐུབ་པ་གནས་པར་བསམ་སྟེ་དེ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་འདིའི་ལུས་ལ་ཞུགས་པའི་སྤྱོད་པོ་ལ་སོགས་པ་
རྒྱངས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་བསྒྲོས་པས་ཁོ་བོ་དེས་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་སྐྱགས་པ་ལས་སྤྱོད་པོ་སོགས་
ཀྱི་བགོགས་རྣམས་བྱངས་ཉེ་ཁྲིད་ནས་རང་ལ་ཕུལ་བ་དང་། རང་གི་ཅ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་མཐེལ་
ཀྱི་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀྱི་དབུས་སུ་ཆུད་པར་བྱས་ལ་ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་
གྱིས་བསྐྱེད་ནས་ཐལ་བར་བྱས་པར་བསམས་ལ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་སྤྱོད་པོ་སྐྱགས་སྤེལ་
ཆོག་དང་བཅས་པ་འདི་ཐུན་བཞེར་རྒྱུ་ཀྱི་ཉོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བཞུས་པ་བྱས་
ན་སྤྱོད་པོ་སྟེ་ཤ་ཟ་དང་། མ་རུངས་པ་སོ་སྟེ་སོགས་དང་། གཏུམ་པོ་ཕྱིར་རྒྱོལ་བ་དང་། དུག་
སྐྱལ་དང་། མེ་ཆུ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པའི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་འཁྲུགས་པ་རྣམས་ཞི་བར་
བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་¹⁴⁸ (རྟེན་མཁྱིན་ཀྱི་སྟོན་ནས་དུག་བསལ་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙུགས་ཐུན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ། དཔག་ཏུ་
མེད་པ་རྟོ་རྟེ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། བརྟོ་འབྱུང་བ་རྟོ་རྟེ་
ཁོ་བོ་ཆེན་པོ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་ལས་བྱུང་ངོ་། །ན་མཆས་མཆྱ་ཀླ་ཡ་སྐྱ་
ཀ་ཙྰ་བརྟོ་རྟེ། ཨྱ་རྩྱ་རྩྱ་རྩྱ། ཏ་རུ་ལ། བི་རུ་ལ། སམ་བི་ཏ་སྐྱ་ཏ་ཀ རྩ་ལི་ཏ་བྱ་སྐྱ་ལི་ག ཨུ་ལྷ་
རྩ་ས། ཀེ་ས་རི་ས་ཏ་ཨེ་ལ། བརྟོ་ལྷ་ར་ཞི་ར་སྐྱ་ཏ་ཅ་ལི་ཏ་བ་སྐྱ་རྩ་ཏ་ལ། ཞི་ལྷ་ས་སྐྱ་རྩ་ཏི་ཏ་
ཞི་བ་ཏ་རྩ་རྩྱ་རྩ་ཏ། ཞི་ཏ་ཏ་ཨུ་ལྷ་རྩ་ས། ཨ་བ་ར་མི་ཏ་བ་ལ་བ་རྩ་ག་ལ། ཨྱུ་ག་ཏ་སྐྱ་ཏ་སྐྱ་ཏ་

ག་མ་ ལྷ་ཁྲི་ཏ། བུ་ལྷ་ལྷ་ཏ་ཡ་གྲི་བ། ལྷ་ད་ལྷ་ད། བ་ར་མ་རྒྱ་ན། ཆེན་ཆེན། སི་རྟེ་མ་མེ་དེ་ལ། ལྷ་
བེ་ལ་ཡ། སམ་རྒྱ་ར་མི་ལྷ་རྒྱ་ན། སམ་ག་ཏེ་ཏུ་ཨ་མ་ཏེ་ཏེ་རྒྱ་བ། བཟླ་དྲི་ལྷ་ཀའི་རྒྱ་ཡ་སི། ཨི་
དྲི་ལྷ་མི་ཏྲི་ལྷ་སམ་མ། ལྷ་བ་ལྷ་བ། མ་མ་མ་མ། མ་ར་ད་མ་ར་ད། སྒྲ་ཏ་ཡ་སྒྲ་ཏ་ཡ། མ་ཏ་མ་ཏ།
བན་རྒྱ་བན་རྒྱ། ལུང་རྒྱ་རྒྱ་སི་རྒྱ་ཨ་བུ་རྒྱ་ཏྲི་ཀམ་ཀུ་ཏུ། ཏ་ཡ་གྲི་སྒྲ་ཡ་མཏ། བཟླ་ཡ་མཏ། བཟླ་
གྲ་ཏ་ཡ་མཏ། བཟླ་བ་ཏ་ཡ་མཏ། བཟླ་དྲི་ལྷ་ཡ་མཏ། བཟླ་ལྷ་རྒྱ་ཡ་མཏ། བཟླ་ལྷ་ར་མི་ར་སྒྲ་ཏ་བ་ཡ་
མཏ། ཏེ་ལོ་ཀྲ་རྒྱ་ཡི་ཀ་རྒྱ་ཡ་མཏ། སམ་ཀམེ་ཏུ་ཨ་མ་ཏེ་ཏེ་ཏ་ཏ་ཡ་མཏ། བཟླ་ཀུ་ལ་སམ་རྒྱ་ས་རྒྱ་ཡ་
མཏ། རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་མཏ་མཏ་མཏ་སྒྲ་ཏ། དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་ཅམ་གྱིས། །ཆོས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཆེ་མཆོག་
སྒྲེས། །འདིགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བརྒྱལ་བར་འགྱུར། །ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་རྩེས་སུ་བྲན། །མཁའ་དབྱིངས་
དུག་གིས་ཡོངས་གང་བ། །རྩོ་རྩེ་ཏ་ལ་ཏ་ལའི་འོད། །ཁྲོ་བའི་རྒྱལ་པོ་བསྐྱལ་བ་ཡིས། །དུག་
ནམས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

ནོན་ཞི། ཁྲོ་བོ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པའི་སྤོང་སྤྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པའི་
རྩེས་དེ་ནས། ལུང་ཞིང་གསུངས་པོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་ན། ལུང་གི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་
འདས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོ་
རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་
ན། གསུང་རྩོ་རྩེ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བ་ཞེས་བྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཁྲོ་བོ་རྩ་མགྱིན་གྱི་
སྤོང་སྤྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟུང་པའི་ཐུགས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་
འདྲིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་བསྟོན་རིགས་སུ་འབྱུང་བ་དོ་རྩེ་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་རྩ་
མགྱིན་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྤྲགས་འདིའོ། །རི་ལྷར་དུ་ན་གངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་
སོ། །སྤྲགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ལས། མིང་ནི་འགོ་མེད་དང་། དོན་ནི་ན་མཆོན་སྟོ་

གྱི་བར་བཤད་ཟིན། རྩི་གསུམ་ནི་སེམས་ཅན་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
ལ་སྒྲིགས་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ནོ། །ཏ་རུ་ཡམས་དང་གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྒྲོལ་བ་དང་།
ལ་ནི་སྒྲོལ་བ་དེ་ལེན་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །མི་རྣམས་པར་འགྱུར་བའི་གཞོན་པ། རུ་ནི་གཞོན་
པ་དེ་རྣམས་འཛིན་པ་དང་། ལ་ནི་འཛིན་པ་དེ་ལེན་པར་བྱེད་པའོ། །ལྷ་རྩུ་ན་ནི་བོད་པ། སྐྱ་
ཐམས་ཅད། མི་ཤ་དུག་གྲུ་ཏ་ཀ་འཛོམས་པ་སྟེ་སྒྲུལ་ལ་སོགས་པའི་རྩུ་བའི་དུག་དང་མི་རྩུ་བ་
ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དུག་ཐམས་ཅད་འཛོམས་པར་བྱེད་པའོ། །རྩི་མི་ཏ་འབར་བ།
མི་རྣམས་པར། སྒྲུ་ལི་རྒྱ་འབྲུགས་པ་སྟེ། འབར་བ་རྣམས་པར་འབྲུག་པ་མེས་ལྷག་རབ་རྩུ་འབར་བ་དང་
བཅས་པའོ། །ཨུ་རྩུ་སྒྲུག་པ། རྩུ་ས་དགོན་པ་སྟེ་སྒྲུག་པའི་ཕྱིར་ཏ་ཏ་ཞེས་དགོན་པའི་སྒྲུ་དང་
བཅས་པའོ། །ཀེ་ས་རི་སེ་རྒྱེ། ས་ཏ་རལ་པ། ཨ་ཏོ་བ་བསྐྱིངས་པ་སྟེ་སེང་གའི་རལ་བ་ལྷར་འབྱིང་
བ་གང་ལ་ཡོད་པའོ། །བརྩ་རྩོ་རྩེ། ལུ་ར་ཞབས། བེར་རྩ་ཏ་ན་བརྩབས་པ། ཅ་ལི་ཏ་བསྐྱོད། བ་སུ་
རྩུ་སའི། ཏ་ལ་གཞི་རྣམས་ཏེ་རྩོ་རྩེའི་ཞབས་བརྩབས་པའི་སའི་གཞི་རྣམས་བསྐྱོད་པའོ། །ནི་ལུ་ས་
དབུགས། ལྷ་རུ་ཏོ་ཏ། འབྲིན་པ་སྟེ་སྒྲུའི་དབུགས་སོ། །

ལུད་ཀྱི་བ་ཏ་བྱེན་དུ་འཛོར་བ། རྩ་ར་རྩེ་རྩ་བ། ས་འཛིན་པ་རི་བོ་སྟེ་རྩ་མགིན་དེའི་སྒྲུའི་
དབུགས་འབྲིན་པས་རི་བོ་རྣམས་བྱེན་དུ་འཛོར་བར་བྱེད་པའོ། །སྒྲི་ཤ་ཤ་འཛིན་ས་སུ་རུང་བ།
ཨུ་རྩུ་རྩུ་ས་ནི་སྒྲུག་པའི་ཕྱིར་ཏ་ཏ་ཞེས་བཞད་པས་འཛིན་ས་སུ་རུང་བའོ། །ཨ་བ་ར་མི་ཏ་
དཔག་རྩུ་མེད་པ། བ་ལ་སྟོབས། བ་རྩུ་པ་རོལ། ག་མ་གཞོན་པ་སྟེ་སྟོབས་དང་པ་རོལ་གཞོན་པ་
དཔག་རྩུ་མེད་པ་མངའ་བ་སྟེ་རྩ་མགིན་ལ་བོད་པའོ། །ལྷ་རུ་འཕགས་པ། ག་ཤ་བགྱངས་པ་སྟེ།
འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཟང་པོར་བཅིས་པས་ན་བགྱངས་པའོ། །སྒྲི་ཏ་
འཛིན་ས་པ། རྩུ་ཏ་འབྱུང་པོ། ག་ཤ་ཆོགས་ཏེ་གང་གིས་འབྱུང་བའི་ཆོགས་དེ་འཛིན་ས་པའོ། །རྩུ་

རྩ་ཡ་པའ་དོ་རྩེའི་ཞབས་ཅན་ལའོ། །བརྩ་ཁུ་ར་ནིར་གླུ་ཏ་རྩ་ཡ་པའ་དོ་རྩེའི་ཞབས་ཤེས་པར་
བཅད་པས་པ་ལའོ། །དྲི་གསུམ། ལོ་ཤ་འཛིག་རྟེན། ལྷ་ཡི་འཛིགས་པ། ཀ་རྩ་ཡ་པའ་མཛད་པ་སྟེ་
འཛིག་རྟེན་གསུམ་འཛིགས་པར་མཛད་པ་ལའོ། །སཐ་ཀ་མེ་ཏུ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ། ཨ་བ་ཏི་ཏ་
རྩ་ཡ་པའ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ལ་སྟེ་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ལའོ། །བརྩ་དོ་རྩེ། ཀུ་ལ་
རིགས། སན་གྱི་སྤྱེ་ལ་ཤེས་ཆོག་གིས་བཞད་པས་ཡང་དག་པ། རྩ་ས་རྩ་ཡ་པའ་འཛིགས་པར་
མཛད་པ་སྟེ་དོ་རྩེའི་རིགས་རྣམས་ཡང་དག་པར་འཛིགས་པར་མཛད་པ་ལའོ། །རྩྱ་རྩྱ་རྩྱ་པའ་
པའ་པའ་ནི་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྲིས་རྩ་མགྲིན་ལ་བསྟེན་པས་མཛད་པའོ། །སྤྱ་རྩྱ་ནི་དེ་ལྟར་
བསྟེན་པའི་མཐར་དབུགས་དབྱུང་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དོ་རྩེ་བདུད་ཅིའི་རྒྱུད་
ལས། ཡི་གེ་སྤྱ་རྩྱ་མ་གྱི། །དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་རབ་སྟེར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །སྤེལ་བ་ནི། ཆེ་གེ་མོ་གིཎ་དེ་ཀི་ཨ་བ་ཏ་ར་རྩྱ་ལས་པ་སྟེ་གིཎ་དུག་དེ་ཀི་ལ་ཐོགས་
པ། ཨ་བ་ཏ་ར་ཉི་བར་ཐོགས་ཤིག་པའོ། །དེ་ནས་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་རྩ་མགྲིན་གྱི་སྤོང་ལྷགས་
འདི་ནི་གསུངས་པ་ཅམ་གྲིས་ཆོས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ནི་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པའོ། །

ཆེ་མཆོག་སྤྱེས་ནི་དེ་ལས་སྤྱེས་པའི་ཁོ་བོ་རྩ་མགྲིན་གྲིས་འདུལ་བར་བྱ་བའི་བགེགས་
ཐམས་ཅད་འཛིགས་ཤིང་རབ་ཏུ་བརྒྱལ་བར་གྱུར་ནས་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་པོ་འོད་དཔག་མེད་རྩེས་སྤྱ་
བན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདུད་པའོ། །རང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་
སྤྱིན་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ། བསྐྱུང་བྱ་དུག་གིས་ཐེན་པ་དེ་རྩ་མགྲིན་
སེམས་དཔའ་སྤྱུང་བཅེགས་སྤྱ་བསམས་ལ་དེའི་ཐུགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་
ཟེར་གྲིས་བསྐྱུང་བྱའི་ལུས་ཡོངས་སུ་བཀང་བས་དུག་མི་མཛོན་པར་གནས་པ་རྣམས། སང་
བར་བྱས་པར་བསམས་ནས་རང་འོད་དཔག་མེད་ལས་རྩ་མགྲིན་དུ་བསྐྱུར་བའི་ལག་པ་གཡས་

པའི་མཐེལ་དུ་སྒྲ་བའི་སྤྲོད་དུ་ཉི་ཡིག་དཀར་པོ་གཅིག་བསམ་ཞིང་། མཐེ་བོད་ནས་མཐེལ་ཚུང་
གི་བར་གྱི་ལག་པ་གཡས་པའི་སོར་ཆོག་ས་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་དུ། ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་
བ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཅན་རྣམས་བར་བཀོད་ནས། བད་བ་དེའི་སྤྱི་བོ་ནས་བཅུ་མས་ཏེ་ལག་པས་
བྱབས་པས་སྒྲགས་གྱི་ཡིག་འབྲུ་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་དང་བདུད་ཅི་དཀར་པོའི་ཚུ་
རྒྱན་བྱང་བ་དེའི་ལུས་ལ་ཞུགས་པས་དུག་རྣམས་ཁ་དོག་ནག་པོའི་རྣམས་བར་འོག་དུ་བདས་ནས་
ཀར་མཐེལ་ནས་ཕྱད་དེ་སྤྲོད་པར་གྱུར་པའི་ལུས་དུ་བདུད་ཅི་དཀར་པོས་གང་བར་བསམ་ཞིང་།
ཁོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་རྟ་མགིན་བསྐྱལ་བ་ཡིས་སྤོང་སྒྲགས་འདི་ཐུན་བཞིར་བསྒྲས་ན་རྟོ་རྟོ་ལྟར་གཞོམ་
དཀའ་བའི་ཉ་ལ་ཉ་ལའི་འོད་དེ་སྤྲ་ཆོག་ས་པའི་དུག་གིས་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་གྱི་རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་
ཡོངས་སུ་གང་བའི་དུག་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།

¹⁴⁸
ལྷ་པ་(དབྱུག་སྟོན་ཅན་གྱི་སྟོན་ས་བསད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་གྲུབ་པ་གདོན་
མི་ཟ་བའི་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་དཔལ་རྟོ་རྟོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་ཨོ་
རྟོ་རྟོ་ཟེ་ཅོན་སྟོན་པོ་ཁོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་འདི། ཉིད་གྱི་སྤྱི་དང་གསུང་དང་སྒྲགས་རྟོ་རྟོ་ལས་སྤྱང་
རོ། །ར་མཆས་མཆ་ཀྲ་ཡ་ལྷ་ཀ་ཅིཏྲ་བརྒྱ་རྒྱ། ཨོ་ཨོ་ཅུ་ཉི། ལྷ་ག་བན་ལྷ་ལ་བརྒྱ་དཀྲ། ཏུ་ཏུ་ཏུ་ཏུ།
ཏུ་ལུ་ཏུ་ལུ། ཏུ་ཏུ། ལུ་ལུ་ལུ་ལུ། ལུ་ལྷ་པ་ལ་ལུ་ལྷ་པ་ལ། ག་མ་ག་མ། ལྷ་ག་བན། ལྷ་ལུ་བེ་གེ་ཏ།
ལྷ་ཏན་ལྷ་ལྷ། ད་ཏ་ད་ཏ། ད་ར་ད་ར། བ་ཏ་བ་ཏ། བ་ཅ་བ་ཅ། མ་མ་མ་མ། ལྷ་ཏ་ལ་ལྷ་ཏ་ལ། མ་
ཏ་མ་ཏ། མོ་ཏ་པ་ལ་མོ་ཏ་པ་ལ། སམ་ཀལྲ་ཞི། ཆོན་ཆོན། ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལྷ། མེ་དམ་ཨ་སྤྱ་མེ་དམ་
ད་ར་ཏུ་རྟོ་ར། མི་ལ་ཨོ་ཅུ་ཉི་ལྷ་ག་བན། སམ་བེ་སྤྱན། སམ་བེ་རྒྱ་ནི། སམ་མཆ་ནི། སམ་ལྷ་ལ་
ཀམ་ནི། གི་ཏི་མ་བེ་ལྷ་དི་ནི། སམ་ག་ཏུ་ན། ཏ་ན་ཏ་ན། ལྷ་ར་ལྷ་ར། མར་ད་མར་ད། ཨི་དམ་

ཀུར་སྒྲ་ཆ་ཡ། རྩི་རྩི་སྒྲ་ཡ། རྩི་སྒྲ་བཟླ་དེ་ཆ་ཡ། ཏུ་རུ་ཏུ་རུ། བི་སྒྲུན་བི་ན་ཡ་ཀ་རྒྱ་ཤ་ཡ་རྒྱ་ཤ་ཡ།
ཏུ་རུ་ཏུ་རུ། དྲི་ལྷ་ཅེ་ཆ་ཡ། སུ་བ་ཤ་རྩི་རྩི་མི་ད་ཡ་ཞི་པེ་ཀ་ཡ། ཆེ་ཆ་ཆེ་ཆ་པ་ར་བི་རུ་རྩི་ཆེ་ད་ཀེ་རྩི་
བི་རུ་རྩི་མ་ཤི་ལྷ་ཀ་ས་མ་ཡ་མ་རུ་སྒྲ་ར། བཟླ་རྒྱ་ར་པ་ཅ་ན་མ། མ་སྒྲ་ཞི་ནི་ཤིན་ཏུ་རྩི། ཏུ་ན་ཏུ་ན།
ད་ཏུ་ད་ཏུ། ཀུ་རུ་ཀུ་རུ། ཏུ་རུ་ཏུ་རུ། ཏུ་རུ་ཏུ་རུ། བཅ་པེ། རྩི་རྩི་ཤི་རྩི་ན་ཏུ་ཡ། དེ་བ་རི་ཤི་བི་རྩི་
པ་ཀ་ཡ། ཏུ་ན་ཏུ་ན་བཟླ་དེ་ཆེ་ན་སྒྲ་རྩི། དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་ཅམ་གྱིས། །གདུག་པའི་མཆོག་
ལས་བྱུང་བ་ཀུ། །ཡིད་ནི་འཛིགས་ཤིང་རབ་སྒྲག་ནས། །སེམས་དཔའི་རྩོ་རྩོ་རྩོ་སྒྲ་བྱུང་། །ཁྱོ་
བོའི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་ཆེན་འདི། །བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བཞུས་པ་དང་། །ཆོ་གའི་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱུལ་བ་
ཡིས། །གདུག་པ་ཐམས་ཅད་གསོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཁྱོ་བོ་རྩི་མ་གྱིན་གྱི་ཕྱིང་སྒྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱུབ་པའི་རྩོ་རྩོ་དེ་ནས། བྱུང་
ཞིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱང་ངོ་། །གང་གིས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོན་
ཡོད་པའི་དངོས་གྲུབ་རབ་དུ་སྒྲུལ་བས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་གྲུབ་པ་སྟེ་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
རྩོ་རྩོ་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་རྩོ་རྩོ་འཆང་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན།
གྲུབ་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་དམ་ཆོག་སྟེ་བྱང་ཚུབ་འབྱུང་བའི་དཔལ་ཉེ་རྒྱལ་
མཆོན། རྩོ་རྩོ་དོན་གྲུབ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་དབྱུག་སྟོན་ཅན་གྱི་ཕྱིང་སྒྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསང་
པའི་ལས་སྐྱུབ་ཚུལ་དེ་བཤད་སྒྲུལ་དུ་ཐུགས་ཅི་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
ནས་སོ། །གང་གསུངས་ན། རྩོ་རྩོ་བེ་ཅོན་སྟོན་པོ་ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱིང་
སྒྲགས་འདིའོ། །རྩི་ལྷར་དུ་ན། སྐྱའི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །སྒྲགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་
གསུམ་ལས། མིང་ནི་འགོ་མེད་དང་། དོན་ནི་ན་མཆོན་མེ་ཞི་བར་བཤད་ཟེན། ཞེ་བྱ་ཉི་ཚུར་
སྟོན། ཟླ་ག་ལྷན་བཅོམ་ལྷན་འདས། བི་ལ་སྟོན་པོ། བཟླ་རྩོ་རྩོ། དེ་ཆ་དབྱུག་པ་སྟེ་བཅོམ་ལྷན་

འདས་དོ་ཇེ་དབྱག་པ་སྟོན་པོ་ཞེས་བོད་པའོ། །རུ་རུ་རུ་རུ་རིངས་པར་རིངས་པར། རུ་ལུ་རུ་ལུ་
 རྒྱགས་ཤིག་རྒྱགས་ཤིག་པ་སྟེ་རིངས་པར་བདག་ལ་རྒྱགས་ཤིག་པའོ། །ཏ་ཏ་སད་སད་དེ་ལྟ་ཏེ་
 ཐུགས་ཡང་དག་པར་སད་པར་བྱ་བའོ། །གུ་ལུ་གུ་ལུ། ཆེར་ཅིག་ཆེར་ཅིག་པའོ། །གུ་ལྷ་པ་ཡ་གུ་
 ལྷ་པ་ཡ་འཆིར་དུ་ཚུག་འཆིར་དུ་ཚུག་ཅེས་པ་སྟེ་འཁོར་ནམས་ཀྱང་འཆིར་དུ་ཚུག་ཅིག་པའོ། །ཀ་
 མ་ཀ་མ་སྟོད་སྟོད། ཟ་ག་ལྷན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བོད་པའོ། །སྤ་ལུ་རྒྱང་། བེ་གེ་ཏ་ཤུགས་
 གྱིས་ཏེ་རྒྱང་གི་ཤུགས་གྱིས་སོ། །རྩ་ཏན་འབྱུང་པོ་ནམས། ལྷི་ལྷི་ལྷུར་དུ། ད་ཏ་ད་ཏ་སྟེགས་
 སྟེགས་ཏེ་འབྱུང་པོ་ནམས་ལྷུར་དུ་བསྟེགས་ལ་ཐལ་བར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །ད་ར་ད་ར་ཁོས་ཤིག་
 ཁོས་ཤིག་པའོ། །བ་ཏ་བ་ཏ་ཆོམས་ཤིག་ཆོམས་ཤིག་པའོ། །བ་ཅ་བ་ཅ་སྟོལ་ཅིག་སྟོལ་ཅིག་
 པའོ། །མ་ཐ་མ་ཐ་ནམ་པར་ཤིག་ཅིག་པའོ། །སྤ་ཏ་ཡ་སྤ་ཏ་ཡ་ལྷུང་ལྷུང་སྟེ་འོག་ཏུ་ལྷུང་བར་གྱིས་
 ཤིག་པའོ། །མ་ཏ་མ་ཏ་ཆོག་ཅིག་ཆོག་ཅིག་པའོ། །མོ་ཏ་བ་ཡ་མོ་ཏ་བ་ཡ་འཁོར་ནམས་གྱིས་
 ཀྱང་བརྒྱག་པར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །སར་ཐམས་ཅད། ཀམ་ཏི་ལས། ཆེན་ཆེན་ཆོད་ཆོད་ཅིག་པ་སྟེ་
 དག་པོས་རབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་བསྐྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ཤིག་ཅིག་ཤིག་ཅིག་པའོ། །
 ཟླ་ཡ་ཟླ་ཡ་ཟོ་ཞིག་ཟོ་ཞིག་པའོ།

མེ་དམ་ཆོལ། ཨ་སྤ་འདིའི། མེ་ད་ཞག་མད་ཇ་རྟེན། རུ་རྟེ་ར་ཁྲག་གི་ཡ་དགྱེས་པ། ཨེ་ཏུ་
 ཏི་ཚུར་བྱོན། ཟ་ག་ལྷན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཏེ་གྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཆོལ་དང་རྟེན་དང་ཞག་དང་
 ཁྲག་ལ་དགྱེས་པ་ཚུར་བྱོན་ཚུར་བྱོན་ཞེས་བོད་པའོ། །སར་བི་ལྷན་བགེགས་ཐམས་ཅད། སར་
 ཐམས་ཅད། བི་དུ་ནི་རིག་པ། སར་ཐམས་ཅད། བུ་ནི་སྟགས། སར་ཐམས་ཅད། ལྷ་ལ་ཙ་
 པའི། ཀམ་ནི་ལས། གྱི་ཏི་མ་བཅོམ་པའི། བི་ལྷ་དུག་དུ་ནི་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བཅོམ་པའི་དུག་ལ་
 སོགས་པའོ། །སར་ག་ཏུ་ན་གདོན་ཐམས་ཅད། ཏ་ན་ཏ་ན་ཆོམས་ཆོམས་ཤིག་པའོ། །རྟན་ཇ་

ཟླ་ཇ་ཤིག་ཤིག་ཅིག་པའོ། །མར་ད་མར་ད་མཉེས་ཤིག་པའོ། །ཨི་དྲི་འདི། ཀའྲི་བྱ་བ། སྤྲ་ཆ་ཡ་
 སྤྲ་བས་ཤིག་པ་སྟེ་བྱ་བ་འདི་སྤྲ་བས་ཤིག་པའོ། །རྩྱ་རྩེས་སྤྱ་བྱེད་པའི་སྟེགས་མཛུབ་བྱ་བའོ། །རྩྱ་
 ལྷ་ཡ་སྟོན་པོ་ལའོ། །རྩྱ་ལྷ་བཟླ་དཔྱ་ཡ་རྩོ་རྩེ་དབྱིག་པ་སྟོན་པོ་ཅན་ལའོ། །ཏུ་རུ་ཏུ་རུ་རིངས་པར་
 མཛོད་ཅིག་པའོ། །བིསྤྲུན་བགེགས། བི་ན་ཡ་ཀ་ལོག་འབྲེན། ལྷ་ལྷ་ཡ་ལྷ་ལྷ་ཡ་ཆོག་ཅིག་ཆོག་
 ཅིག་པའོ། །ཏུ་རུ་ཏུ་རུ་འབད་པ་སྟེ་བདག་གི་བྱ་བ་ལ་འབད་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །དྲིལྷ་འབར་
 བ་ཅུ་ཡ་གཏུམ་པོ་སྟེ་ལྷག་པར་ཁོ་པའི་ཕྱིར་དོ། །སར་ཐམས་ཅད། གཉྱུ་རྩྱ་དགའི། ཅི་ད་ལྷ་
 སྟོང་། བི་བི་ཏ་ཡ་རིས་པར་ཆོར་ཅིག་སྟེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་རིས་པར་ཆོར་ཅིག་པའོ། །ཆོར་
 ཆོར་ཆོད་ཆོད། བ་ར་གཞན། བིའུ་རྩྱ་རིག་པ། ཆོ་ད་ཀ་གཅོད་པ་སྟེ་གཞན་ཀྱི་རིག་པ་གཅོད་པ་
 པོས་གཞན་ཀྱི་རིག་པ་ཆོད་ཅིག་པའོ། །རྩྱ་བི་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ནོ། །བིའུ་རྩྱ་རིག་
 པ་ནམས་ཀྱི། ཤིལྷ་ཀ་བྱེད་པ་པོ་སྟེ་རིག་པ་ནམས་ཀྱི་དམ་པར་གྱུར་པས་ན་བྱེད་པ་པོའོ། །ས་
 མ་ཡ་མ་རུ་སྤྲ་རྩི་དམ་ཆོག་རྩེས་སྤྱོན་ཅིག་པའོ། །བཟླ་རྩྱ་ར་བ་ཅ་ནོ་རྩོ་རྩོ་འཆང་གི་བཀའ་རྩེས་
 སྤྱོན་ཅིག་པའོ། །

མསྤྲ་རྩྱ་གནད། བི་གིན་ཏ་ཆོད་ཅིག་སྟེ་གནད་ཆོད་ཅིག་པའོ། །རྩྱ་བསྐྱལ་བའོ། །ཏ་ན་ཏ་ན་
 རྩྱ་ཅིག་རྩྱ་ཅིག་པའོ། །ད་ཏ་ད་ཏ་སྟེགས་ཤིག་སྟེགས་ཤིག་པའོ། །ཀྱ་རུ་ཀྱ་རུ་མཛོད་མཛོད་
 ཅིག་པའོ། །ཏུ་རུ་ཏུ་རུ་རིངས་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །ཏུ་རུ་ཏུ་རུ་འབད་པར་མཛོད་ཅིག་པའོ། །
 བཅ་པཅ་དགས་པར་བྱེད་པའོ། །རྩྱ་རྩྱ་སྟེགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཀྱི་རྩྱ་ལ་མཐར་བྱེད་པ་སྟེ། གི་ཏ་
 ཡ་བྱེད་པ། ཨན་ཏ་མཐའོ། །དེ་མ་ལྷ། བི་ཁི་བར་སྟོང་། བི་ནམ་པར། ལྷ་བ་ཀྱ་ཡ་སྟོང་པ་སྟེ་ལྷ་དང་
 བར་སྟོང་ནམ་པར་སྟོང་པའོ། །ཏ་ན་ཏ་ན་རྩྱ་རྩྱ་བཟླ་དཔྱེན་དབྱག་པ་སྟེ་རྩོ་རྩེ་དབྱག་པ་སྟོན་
 པོས་རྩྱ་ཅིག་པའོ། །སྟེལ་བ་ནི། ཆེ་གེ་མོ་སྤྲ་ར་ཡ་པཅ་པཅ་སྤྲ་ཞེས་པའོ། །རྩོ་རྩོ་འཆང་གིས་

དབྱུག་སྟོན་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲུག་ལ་འདི་ནི་གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་གདུག་པའི་མཆོག་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་
 བགེགས་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ནི་འཛིགས་ཤིང་རབ་ཏུ་སྒྲུག་ནས་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྟེ་དོན་
 ཡོད་བྱུག་པ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདུད་པར་བྱེད་པའོ། །ཆོ་ག་ནི་རང་དོན་བྱུག་
 གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་སྟེ་
 ཆེ་དང་། ལན་ཆུང་དང་། ཡུངས་དམར་དང་། དུག་དང་། རྟ་དུ་ར་སྟེ་ཐང་སྟོམ་པའི་ཁུ་བས་དུར་ཁོད་
 གྱི་རོ་རས་ལ་འཁོར་ལོ་ཅིབས་བཅུ་དུག་པ་བྲིས་པའི་སྟེ་བའི་སྟེང་དུ་སྒྲུ་ཆོགས་རྡོ་རྗེ་བྲིས་དེའི་སྟེ་
 བ་ལ་མའི་དགྱིལ་འཁོར་བྲིས་ལ། དེའི་དབྱུག་སུ་བསྒྲུབ་བྱའི་མིང་སྒྲགས་དང་སྟེལ་བ་བྲིས་ཏེ་དགྲ་
 བོའི་རྣམ་ཤེས་བཀྲུག་ནས་མིང་ལ་བཅུག་སྟེ་དངོས་ཡིན་པར་བསམས་ལ་དེ་ནས་རྒྱ་མཆོར་འབབ་
 པའི་ཚུ་བོའི་དོགས་གཉིས་གྱི་ས་དང་། གྲོག་མཁར་གྱི་ས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་རྒྱ་རྗེས་གྱི་ས་དང་།
 བཤང་གཅི་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་ལྟན་པས་འཛིན་པ་ལས་དགྲ་བོའི་གཟུགས་བརྟན་
 བྱས་ལ། དེའི་སྟེང་ཁར་འཁོར་ལོ་བཅུག་ནས་དགྲ་བོའི་རྣམ་ཤེས་བཀྲུག་སྟེ་དེ་ལ་བཅུག་ནས་དགྲ་
 བོ་དངོས་ཡིན་པར་བསམས་ལ་དཔའ་བོ་གཡུལ་དུ་ཤི་བའི་ཐོད་པ་ཁ་སྐྱོར་གྱི་ནང་དུ་བཅུག་ལ། དེ་
 རས་ནམ་བུ་དམ་ཉིན་བུད་ལ་རང་དོན་བྱུག་གྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་རྒྱ་པ་གཡོན་པས་མནན་ཏེ་སྒྲགས་
 གྱི་དོན་ཤེས་པས་དབྱུག་སྟོན་ཅན་ལ་བཀའ་བསྟོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་གྱི་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོ་
 ག་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཁོ་བའི་རྒྱལ་བོ་གྲགས་ཆེན་དབྱུག་སྟོན་ཅན་གྱི་སྒྲགས་སྟེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་
 འདི་བསྒྲུལ་བ་ཡིས་ཏེ་ཐུན་བཞིར་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་བརྒྲས་པར་བྱས་ན་གདུག་པ་ཅན་
 ཐམས་ཅད་གསོད་པར་འགྱུར་རོ། །

148
 དུག་པ་(སྟོབས་པོ་ཆེའི་སྒྲོན་ཆར་དབབ་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པས། ཀུན་ནས་སྤྱིན་
གི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། རྡོ་རྗེ་སྟོབས་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་གི་
སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་ལས་སྤྱུང་ངོ། །ན་མཆོས་མཆོག་ཀྱི་ཡ་ལྷ་གཅིག་བརྒྱ་རྒྱུ་ ཨོྲཱི་ཨོྲཱི་
ཨོྲཱི་པཌ་པཌ་པཌ། ལྷ་ལྷ་ལྷ་ལ་ལྷ་ཞི། ཨོྲཱི་ཨོྲཱི་ པཌ་པཌ་པཌ། ཨོྲཱི་ཨོྲཱི་ཨོྲཱི་པཌ་
པཌ་པཌ། ཨོྲཱི་མཆོག་ལ་སྐྱེ། དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་མ་ཐག །སྟོབས་པོ་ཆེ་ཡིས་སྐྱེ་རྣམས་
ཀུན། །ཡིད་ནི་འཛིགས་ཤིང་རབ་སྒྲག་ནས། །སྐྱེ་གསུམ་རྡོ་རྗེ་རྗེས་སུ་བྱ། །བསྐྱེས་པ་ཙམ་གི་
སྐྱོར་བ་ཡིས། །ལས་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཐན་པ་བྱུང་བའི་དུས་ན་ཡང་། །ཆུ་ཡི་
དགྲིལ་འཁོར་འབེབས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། དབྱུག་སྟོན་ཅན་གི་སྤང་སྒྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པའི་རྗེས་དེ་
ནས། སྤྱང་ཞིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱང་ངོ། །གང་གིས་གསུངས་ན་བཙུག་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་རྒྱ་སྐྱེ་དང་གསུང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་རྡོ་རྗེ་
འཆང་ཉིད་གི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་གསུངས་ན། སྟོ་ཀུན་ནས་ཆར་འབེབས་པའི་
སྤྱིན་སྐྱེད་པའི་དཔལ་གང་ལ་ཡོད་པའི་སྟོབས་པོ་ཆེའི་སྤང་སྒྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆར་འབེབས་
གི་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟུང་དུ་ཐུགས་ཅི་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
ནས་སོ། །གང་གསུངས་ན། རྡོ་རྗེ་སྟོབས་པོ་ཆེ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྤང་སྒྲགས་འདི་
གསུངས་སོ། །རི་ལྷར་དུ་ན་སྤྱིའི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །སྒྲགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་
ལས་མིང་ནི་འགོ་མེད་དང་། དོན་ནི། ན་མཆོས་ཨོྲཱི་གི་བར་སྐྱར་བཞིན་ནོ། །རྒྱ་གསུམ་ནི་
བགེགས་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་སྤྲིགས་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ནོ། །པཌ་གསུམ་ནི་དགས་
པར་བྱེད་པའོ། །ལྷ་ལྷ་ནི་འག་སོ། ལྷ་ལ་མཛུང་། ལྷ་ཞི་ལག་པ་སྟེ་གང་གིས་ལག་པ་ན་འག་ཅིང་

ནོ་བའི་མདུང་ཡོད་པ་དེ་ལོ། །རྩོའི་ཐོག་ནིར་རྒྱ་ད་སྤྱི་སྤྱི་ཐོག་འབབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་གང་ལ་ཡོད་
པ་དེ་ལོ། །སྤྱི་ནམས་ཀྱིས་ཆར་མི་འབབས་ན་རྩྱི་གསུམ་ཀྱིས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་
སྤྱིགས་མཛུབ་བྱེད་པ་དང་། བཟ་གསུམ་ཀྱིས་དགས་པར་ཀྱིས་ཤིག་པོ། །མདྲ་ཆེན་པོ། ལྷ་ལ་
སྤྱིབས་སོ། །སྤྱིལ་བ་ནི། ལྷར་ཁ་རྒྱ་རྩི་ལྟ་ཡ་ཉི་ལྟ་ཞེས་པོ། །དེ་ཡང་ལྷར་ཁ་རྩི་ཆར་གྱི། རྒྱ་
རྩི་རྒྱ་ན། ལྷ་ཉ་ཡ་ཉི་པོ་བ་ཅིག་པོ། །རང་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩི་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་དོ་རྩི་
འཆང་ངག་པོ་རྩིས་སྤྱི་བྱ་པ་སྤྱི་དོ་རྩི་འཆང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དང་པོ་སྤྱིར་བ་དང་དེ་མི་བསྤྱིད་
པར་བསྤྱིར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྤྱི་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སྤྱི་སྤྱི་ཆོ་
སོགས་མཛོན་སྤྱིད་ཀྱི་རྩིས་ཀྱི་ཁུ་བས་རོ་རས་ལ་བརྒྱ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ཆོན་པ་གཉིས་བེས་ལ་པོ་
འཁོར་གྱི་ཤར་གྱི་འདབ་མ་ལ་ཁོར་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་སེར་པོ། སྤྱིར་བརྒྱ་དཀར་པོ། ལུབ་ཏུ་སྤྱིབས་ཀྱི་རྒྱ་
དམར་པོ། བྱང་དུ་འཛོག་པོ་ནག་པོ། མེར་པད་ཆོན་སྤྱི་བསངས། བདེན་བལ་དུ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་
པོ། རྒྱང་དུ་རིགས་ལྷན་དཀར་པོ། དབང་ལྷན་དུ་དུང་སྤྱིར་སེར་པོ་ནམས་སྤྱིད་མི་འདྲ་བ་ལ་སྤྱིལ་
ཀྱི་གདེངས་ཀ་བདུན་དང་ལྷན་པ། སྤྱིད་སྤྱིལ་མཛུག་ལན་བདུན་དུ་འཁྱིལ་བའི་སྤྱི་བརྒྱད་བེས་
ལ། དེ་ནམས་ཀྱི་སྤྱིང་ག་དང་སྤྱི་བོར་རྩྱི་རྩྱི་དང་མདྲ་ལྷ་ལའི་མཛུག་ཏུ་ལྷར་ཁ་རྒྱ་རྩི་ལྟ་ཡ་ཉི་
ལྟ་ཞེས་སྤྱིལ་བ་བེད།

བརྒྱའི་སྤྱི་བའི་དབུས་སྤྱི། ཡོ་ལྷ་རྩྱི་བཟོ་རྩི་རྩི་ལྟ་ཡ་ཉི་ལྟ་སྤྱི་བར་ཁ་རྩི་རྩི་ལྟ་
ཅིར་འཛོལ་སྤྱི་ལྟ་ཞེས་པ་གཡས་སྤྱིར་དུ་བཞོད་ནས། དེ་བཞིན་དུ་མོ་འཁོར་གྱི་ཤར་གྱི་འདབ་མ་
ནས་བཅུམས་ཏེ་གཡོན་སྤྱིར་དུ་བེས་པའི་པོ་འཁོར་མོ་འཁོར་གཉིས་ཁ་སྤྱིར་ཏེ་སྤྱི་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་
ཤེས་བཀྱག་ནས་སྤྱི་པོ་པའི་གཟུགས་བརྒྱན་ལ་བཅུག་སྤྱི་དེ་ནམས་དངོས་ཡིན་པར་བསམས་ལ་
རྒྱ་པོའི་དོགས་གཉིས་ཀྱི་ས་དང་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་ལྷན་པའི་འཛིན་པ་ལས་སྤྱི་བརྒྱད་གང་རུང་གི་

གཟུགས་གཅིག་བྱས་པ་ལ་མངོན་སྟོན་གྱི་རྩམ་གྱིས་བྱུགས་ཏེ་དེའི་སྙིང་ཁར་འཁོར་ལོ་བཅུག་སྟེ་
རང་གི་བྱུགས་ཀྱི་རྩི་ལོ་འོད་ཟེར་གྱིས་སྐྱ་བརྒྱད་གྱི་ནམ་ཤེས་བཀྲུག་ནས་གཟུགས་བརྟན་ལ་
བཅུག་སྟེ་དེ་དངོས་གྱི་འདུ་ཤེས་བྱས་ལ། དུར་ཁྲོད་གྱི་སོལ་བའི་མེ་ལ་སྐྱའི་གཟུགས་ཏེ་གདུང་
བར་བྱས་ལ་སྟོབས་སོ་ཆེ་ལ་བཀའ་བསྟོན་བའི་ཚུལ་དུ་སྤྲུགས་སྟེ་ཆོག་དང་བཅས་པ་འདི་ཐུན་
གསུམ་དུ་རེ་རེ་ལ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བཞུས་པ་ཙམ་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཡིས་ལས་འདི་གསུངས་མ་ཐག་
དུ་སྐྱ་སྟོབས་སོ་ཆེ་ནམས་ཀྱན་ཡིད་ནི་འཛིགས་ཤིང་རབ་དུ་སྤྲུག་ནས་ཐན་པ་བྱུང་བའི་དུས་སུ་
ན་ཡང་ཚུའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆར་འབབས་པར་བྱེད་དོ། །དེར་མ་ཐད་སྟོབས་སོ་ཆེའི་སྤང་
སྤྲུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་ལྟ་སྤྲུགས་སོགས་གྱི་བྱུང་བར་གྱིས་ཞི་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་དབང་གི་
ལས་ནམས་ཐམས་ཅད་སྦྱབ་པར་བྱེད་དོ།

¹⁴⁸
བདུན་པ་(འདོད་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་རྒྱལ་སོ་ལ་སོགས་པ་འགྲུགས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱན་དུ་འཛོམས་པ་དོན་རྟེན་གྱི་བའི་ཉིང་རེ་འཛོལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་འགྲིའི་རྒྱལ་སོ་ཁོ་སོ་ཆེན་སོ་འདི།
ཉིད་གྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་བྱུགས་དོན་རྟེན་ལས་སྤུང་དོ། །ན་མཆོས་མཆོག་ཀྱི་ཡ་ལྟ་ཀ་ཅིཏྲ་བརྟུང་། འགྲི་
རྩྱ་ཇོ་ དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་ཙམ་གྱིས། །སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཆེན་སོ་ཀྱན། །འཛིགས་ཤིང་
དམ་ཆོག་ལྟར་གྱུར་ནས། །དོན་རྟེན་གསུམ་རྩེས་སུ་བན། །དོན་རྟེན་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །ཡིང་
ག་ཤང་པ་གཡས་པས་མནན། །དོན་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྤྲུགས་དག་གིས། །སྤྲུགས་ནམས་ཐམས་ཅད་
འགྲུགས་པའི་མཆོག་ །ཅེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སྟོབས་པོ་ཆེའི་སྤངས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པའི་རྗེས་དེ་ནས།
 བྱང་ཁེང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
 རྟོན་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་རྟོན་ཆེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། ཀྱན་ཏུ་
 དེས་པར་འཛོམས་པའི་རྟོན་ཆེའི་སྐྱུ་འབྲུག་ལྟར་སྟོག་པའི་འདོད་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་ལ་བརྟེན་ནས་
 དགུག་པའི་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟུང་དུ་ཐུགས་ཅི་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
 བྱགས་ནས་སོ། །གང་ན་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་བྱང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་དུ་
 གཤེགས་པའི་བགཤེགས་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་འཆིང་བར་བྱེད་པས་ཀློག་སྟེ་ཁོ་ཆེན་པོ་འདོད་པའི་
 རྒྱལ་པོ་དང་ངོ་པོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྤངས་འདིའོ། །རྗེ་ལྟར་དུ་ན། སྤྱི་རྣམ་པར་གསུངས་
 སོ། །སྤྱགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ལས། མིང་ནི་བརྟུས་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། རྟོན་གཙུག་ཏྱིར་
 གྱི་རྒྱད་ལས། སྐྱུ་མེད་ཅིང་ཨོ་མེད་པ། །གང་ཡིན་བརྟུས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། དོན་ནི། ལ་མེས་གསུངས་བཤད་ཟིན། ཀློག་འཆིང་བ་སྟེ་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་འཆིང་བ་
 པོ་ཞེས་བོད་པར་བྱེད་པའོ། །རྟེན་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྲེགས་པར་བྱེད་པའོ། །རྗེ་གདུག་
 པ་རྣམས་སྐྱག་པའི་བྱིར་བོད་པའོ། །སྟེལ་བ་ནི། ཆེ་གེ་མོ་ཨ་ཀཱུ་ཡ་རྩི་ཞེས་བརྗོད་པའོ། །

རྟོན་ཆེ་འཆང་གིས་ཁོ་པོ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་སྤངས་ལ་དེ་ནི་གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ནས་
 སངས་རྒྱུ་ཉེ་སྐྱབ་པ་པོས་རང་ཉིད་ལ་ལས་སྐྱབ་པར་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟེ་རྩ་འབྲུལ་
 ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པར་གྱུར་ནས། སྐྱུ་གསུང་
 ཐུགས་ཀྱི་རྟོན་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་རྟོན་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཅི་གཅིག་ཏུ་
 འདུད་པར་བྱེད་དོ། །རྟོན་ཆེ་ཐམས་དཔའ་སྟེ་མི་བསྐྱོད་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིས་ཉེ་དེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
 གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་

ཐུ་ཏུ་ལོ་ཀ་ ཏུ་ཏུ་ཏུ་བརྟེན། བ་མོ་སྣ་ལྷ་པ་ཉི་ཏ་ཏ་བ་ལོ་བྱ། རྣེ་ལ་ཡ། ཏ་ཏ་ཨ་ས་ཏ་ན་ན་མ་སྣ་ན།
 དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་ཅམ་གྱིས། །ལྷ་རྣམས་འཁོར་དུ་བཅས་པ་ཀུན། །བརྒྱལ་ཞིང་ཡིད་ནི་རབ་
 སྒྲག་ནས། །རྡོ་རྗེའི་སྒྲུ་ནི་རྗེས་སུ་བྲན། །ཁྲི་བོ་ཆེན་པོའི་སྒྲགས་འདི་ཡིས། །ལྷ་ཆེན་དག་ལ་
 སྒྲགས་པའི་ལྷ། །མཐུ་ཆེན་དག་ཀྱང་སྒྲག་གྱུར་ནས། །ཁ་སྒྱུར་ལུས་སུ་འགྲུགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 གསུངས།

དོན་ནི། འདོད་རྒྱལ་གྱི་སྤང་སྒྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས།
 ལུང་ཞིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་གསུངས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐྱུ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་
 བ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་བ་སྟེ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཚུ་ལྟར་མཉེན་པའི་རྡོ་རྗེ་སྟེ་
 མི་མཐུན་སྒྲགས་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་མི་གཡོ་བའི་སྤང་སྒྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲུག་པའི་ལས་
 བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་བཞད་སྣམ་དུ་ཐུགས་ཅི་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་
 སོ། །གང་གསུངས་ན། མི་གཡོ་བའི་རྡོ་རྗེ་གཏུམ་སོ་དང་དམ་ཆིག་སྟེ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་
 སྒྲགས་འདིའོ། །རྗེ་ལྟར་དུ་ན་སྒྲུའི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །སྒྲགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་
 ལས། མིང་འགོ་མེད། དོན་ནི། བ་མཆོག་གས་གྱི་དོན་སྒྲར་ལྟར་ངོ། །ཨ་ཅ་ལ་མི་གཡོ་བ་སྟེ་
 བགོགས་རྣམས་གྱིས་བསྐྱོད་པར་མི་རུས་པའོ། །ཀླ་ཏ་ལོང་བ་སྟེ་བགོགས་རྣམས་ལོང་བར་བྱེད་
 པའོ། །ཅ་རྒྱ་གཏུམ་སོ་སྟེ་ཁྲི་བོའོ། །ཏ་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི་ཤུ་ཏ་ན་སྟེ་གཅོད་པའོ། །མཐུ་ནི་མཏ་ཏ་སྟེ་
 དགའ་བའོ། །མོ་རྒྱ་མོ་རྒྱ་ནི་ལུས་སྤངས་ཆེ་བའོ།

ཤ་རྒྱ་ཤ་རྒྱ་ནི་འཛིགས་པ་སྟེ་ལེ་ལོ་ལ་སོགས་པ་འཛིགས་པའོ། །ཏ་རྒྱ་ཏ་རྒྱ་ཟད་པར་བྱེད་པ་
 སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའོ། །ཏ་ན་ཏ་ན་རྒྱུབ་ཅིག་རྒྱུབ་ཅིག་པའོ། །ད་ཏ་ད་ཏ་སྟེགས་

རྒྱ་ཏུ་ཡོ་ག་འཛིག་རྟེན་དག་པར་གྱུར་ཅིག་པའོ། །དུ་ལྷ་དུ། དགེས་པར་གྱུར་ཅིག་བརྗོད་ཅི་ཅེ་ཅན་ཏེ་
 རྟེན་ཅན་དགེས་པར་གྱུར་ཅིག་པའོ། །ན་མོ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །སངས་སེམས་དཔལ། ལྷ་བ་ཏེ་ཏ་ཏ་
 བ་ལེ་བྱ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་སྟོབས་ཆེན་ཏེ་སྟོབས་བཅུ་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་བའི་དོན་ཏོ། །རྫོ་ལ་ཡ་
 འབར་བ་སྟེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ནོ། །ཏ་ཏ་ནི་ཁོས་ཤིག་པའོ། །ཨ་ས་ཏ་ནི་མི་བཟོད་པ་
 སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་བཟོད་པས་ན་མི་བཟོད་པ་སྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །དེ་རྣམས་
 ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་ནི་ན་མཆོས་སྟོས་སོ། །སྟེལ་བ་ནི། ཆེ་གོ་མོ་ཨ་ཀཱ་ཡ་ནི་སྤྲུལ་ཞེས་པའོ། །དེ་
 ནས་རྟེན་ཅེ་འཆང་གིས་མི་གཡོ་བའི་བྲང་སྒྲགས་འདི་ནི་གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆངས་པ་ལ་སོགས་
 པའི་སྟེ་རྣམས་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཀུན་བརྒྱལ་ཞིང་ཡིད་ནི་རབ་དུ་སྒྲག་ནས་རྟེན་ཅེ་ལྷ་རྟེན་ཅེ་
 འཆང་ཆེན་པོ་ཇེས་སུ་བྲན་པ་སྟེ་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་འདུད་པར་བྱེད་དོ། །ཆོ་ག་ནི། རྟེན་ཅེ་འཆང་གཙོ་
 བོར་བྱས་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་དེ་མི་བསྦྱོད་པར་བསྦྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་
 བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ། གོ་གའམ་དར། རས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་གཞི་ལ་
 གི་ཏྟེ། གུར་ཀུམ། རྒྱ་སྟེགས་ལ་སོགས་པ་གང་རུང་གི་ཁུ་བས་བྱུགས་པ་ལ་དབང་བྱུག་ཆེན་པོ་
 ལ་སོགས་པ་གང་འགྲུགས་པར་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱིས་པའི་སྦྱང་
 ཁར་དེའི་མིང་སྒྲགས་དང་སྟེལ་བ་གཡས་སྟོར་དང་གཡོན་སྟོར་དུ་བྱིས་པའི་ཡིད་གཉིས་ཡི་གེ་
 གཅིག་གི་སྦྱང་དུ་གཅིག་འབབ་པར་བྱས་ཏེ་ཁ་སྦྱར་ལ། བསྐྱབ་བྱའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བཀུག་ནས་
 དེ་ལ་བཅུག་སྟེ་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱས་ལ་རང་མི་གཡོ་བར་བསྦྱོད་པའི་རྒྱུ་པ་གཡོན་བརྒྱུངས་
 པ་ལ་རྩ་ལས་བྱུང་བའི་རྟེན་ཅེ་ལུགས་ཀྱས་མཆོན་པས་ཡིད་མཉན་ཏེ། ལུགས་ཀྱི་དེ་ལས་འཕྲོས་
 པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཀྱོ་བས་བསྐྱབ་བྱའི་སྦྱང་ཁ་ནས་ཕྱག་མཁྱིན་པ་ནས་འོད་ཟེར་གྱི་ཞགས་པས་
 བཅིངས་ཏེ་བྲངས་ནས། རང་གི་གམ་དུ་བྱུང་བར་ཡང་ཡང་བསམ་ཞིང་རང་མི་བསྦྱོད་པའི་རྒྱལ་

གྲིས་མི་གཡོ་བ་ལ་བཀའ་བསྟོད་བའི་ཚུལ་གྲིས་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་སྤྲུགས་སྤེལ་ཆོག་
དང་བཅས་པ་འདི་ཐུན་གསུམ་དུ་བསྒྲས་པ་ཡིས་ལྷ་དབང་ཕུག་ཆེན་པོ་དག་ལ་སོགས་པའི་མཐུ་
ཆེན་དག་ཀྱང་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྤྱན་སྤར་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་ཆོག་ལས་འདས་པའི་ཉེས་བས་སྤྲུག་
པར་གྱུར་ནས་འགྲུགས་པ་སྟེ་ཁྲུགས་པར་འགྱུར་རོ།

148
དགྲུ་པ་(གཞོད་མཛེས་ཀྱི་སྟོན་སྲུ་མོ་ལ་སོགས་པ་འགྲུགས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དམ་ཆོག་ནམ་པར་འབྱུལ་བ་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྲུགས་ནས། དོ་རྩེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་གཞོད་
མཛེས་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྤྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་ཕྱུང་ངོ་། །ཨོ་སུསྟུ་ནི་སུསྟུ་སྟྱི། གྲིཾ་
གྲིཾ་སྟྱི། གྲིཾ་བ་ཡ་གྲིཾ་བ་ཡ་སྟྱི། ལྷ་ན་ཡ་ཏོ། ཟླ་ག་སྤྱན་བེདྲ་རྩ་རྩ་སྟྱི་པལ། དེ་ནས་འདི་ནི་
གསུངས་ཅོམ་གྲིས། །བྱ་མོ་མཐུ་ཆེན་ཐམས་ཅད་ནི། །སྐྱ་བཤེག་གོས་དང་བལ་གྱུར་ནས། །དོ་
རྩེ་སེམས་དབང་རྩེས་སུ་བྱལ། །དོ་རྩེ་སེམས་དབང་ཞབས་གྲིས་མནན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཀུན་བདག་པོའི། །དོ་རྩེ་ལྷགས་ཀྱུ་ཞགས་པ་ཡིས། །བྱ་མོ་རྣམས་ནི་འགྲུགས་པའི་མཆོག་ །ཅེས་
གསུངས།

དོན་ནི། མི་གཡོ་བའི་ཕྱིར་སྤྲུགས་ལ་བཞེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་གསུངས་པའི་རྩེས་དེ་ནས།
ཕྱུང་ཞིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱང་ངོ་། །གང་གིས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྱུ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན།
དམ་ཆོག་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་བཀའ་རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་སྟེ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་མི་ཕྱིད་པས་ན་
དོ་རྩེ། གཞོད་མཛེས་ཀྱི་ཕྱིར་སྤྲུགས་ལ་བཞེན་ནས་དགྲུག་པའི་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟུམ་
དུ་ཐུགས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྲུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་ན་དོ་རྩེ་

འཛིན་ཏེ་དོ་རྩེ་འཆང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་སྟེ་བཀའི་ངོ་བོ་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་གཞོན་མཛེས་དང་ངོ་
བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྤོང་སྤྲུགས་འདི་གསུངས་སོ། །རི་ལྷོ་དུ་ན་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་
སོ། །སྤྲུགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ལས། མིང་མཐའ་མེད་ཅེས་བྲ་སྟེ། འགོར་ཨོ་ཡོད་
ཅིང་མཐར་སྤྲུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོ་རྩེ་གཙུག་ཏྲར་གྱི་རྒྱུད་ལས། གང་ལ་ཨོ་ཡོད་སྤྲུ་མེད། །དེ་
ནི་མཐའ་མེད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དོན་ནི། ཨོ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །སྤྲུ་དེས་པར་འདུལ་བ། ནི་སྤྲུ་མ་ལུས་པར་དེས་པར་
འདུལ་བའོ། །རྩྱ་འདུལ་བ་སྟེ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །གྲི་རྩ་གྲི་རྩ་བྱང་བྱང་སྟེ་བགལས་བྲོས་པ་
རྣམས་བྱང་ཞིག་པའོ། །གྲི་རྩ་པ་ཡ་གྲི་རྩ་པ་ཡ་འཛིན་དུ་ཆུག་ཅིག་འཛིན་དུ་ཆུག་ཅིག་སྟེ་འཁོར་
རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིན་དུ་ཆུག་ཅིག་པའོ། །རྩྱ་ནི་བསྐྱལ་བའོ། །ལྷ་ན་ཡ་ཁུག་ཅིག་ཏོ་གྱེ། ལྷ་ག་
ལྷ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཏེ་གྱེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཁུག་ཅིག་པའོ། །བཱི་རྩ་རྩ་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་
ཞེས་བོད་པའོ། །རྩྱ་པར་གསོད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱལ་བའོ། །སྟེལ་བ་ནི། ཆེ་གོ་མོ་ལྷ་ཀརྨ་ཡ་མི་ཞེས་
པའོ། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་མཛེས་སུ་བྲན་པ་སྟེ་མི་བསྐྱོད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་
གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་རང་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་སྟེ་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་
མི་བསྐྱོད་པར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་དང་། དེའི་ཐུགས་ཀར་ཏིང་ངེ་འཛིན་
སེམས་དཔའ་རྩྱ་ཡིག་གི་ཞབས་ཀྱིས་མནན་པ་སྟེ་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱོར་བའོ། །

བསྐྱོར་རྒྱལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་བདག་པོའི་ནི་བསྐྱུབ་བྱའི་སྟོང་པོ་རང་མི་བསྐྱོད་
པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་གཞོན་མཛེས་ལ་བཀའ་བསྐྱོས་པས་དེའི་ཐུག་གཡས་ཀྱི་དང་པོའི་དོ་རྩེ་དེ་
ལུགས་ཀྱང་བསྐྱར་ནས་དོ་རྩེ་ལུགས་ཀྱང་བསྐྱུབ་བྱའི་སྟོང་ཐུག་ཅིང་མགྱོན་པ་ནས་ཞགས་པས་
བཅིངས་ནས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱོན་ཏེ་བྲངས་ནས་རང་གི་མདུན་དུ་བྱང་བར་བསམ་པ་

དང་དུས་མཉམ་དུ་གཞོད་མཛེས་ལ་བཀའ་བསློང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཞོད་མཛེས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྤྲུལ་སྤེལ་
 ཆོག་དང་བཅས་པ་འདི་ནི། ཐུན་གསུམ་དུ་གསུངས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བུ་མོ་མཐུ་
 ཆེན་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱབ་པའི་གོས་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐུགས་པས། བཤད་མ་ཐག་
 བའི་ལས་སྦྱར་འདི་ནི་བསྐྱབ་བྱ་བུ་མོ་ནམས་འགྲུགས་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་¹³⁷པ་ནང་ལ་གཞོལ་བས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་ལ། སྐྱབ་གསུང་སྤྲུལ་དགྲུག་པ་དང་།
 རང་གི་¹⁷⁹མཆོན་མས་དགྲུག་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(སྐྱབ་གསུང་སྤྲུལ་དགྲུག་པ་)ནི།

ཆ་ཆུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འབྱུང་བ་རྩི་རྩེ་ཞེས་
 བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་ནས། དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་རྩི་རྩེ་གསུམ་གྱི་གསང་བ་
 གསུང་གི་དམ་ཆོག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གནས་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་དང་གསུང་དང་སྤྲུལ་རྩི་རྩེ་ལས་
 བྱུང་ངོ་། །སངས་རྒྱས་རྩི་རྩེ་སྐྱབ་གསུམ་ལ། །རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཞགས་པ་རྩི་
 རྩི་རྩེ་བ་འཛིན། །སངས་རྒྱས་དགྲུག་པ་དམ་པ་ལོ། །སངས་རྒྱས་སྐྱབ་གསུང་སྦྱར་བ་ཡི། །འཁོར་
 ལོ་ཆེན་པོའི་སྦྱར་བ་ཡིས། །རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །རྟག་ཏུ་དེས་པར་ཁྱེད་ཀྱིས་པར་
 འབྱུང། །མི་བྱེད་རྩི་རྩེ་གསུམ་བསྐྱོམས་པས། །འཁོར་ལོ་བསྐྱོད་རྩི་རྩེ་ཆེ། །རྩི་རྩེ་རྩི་བའི་བྱེད་པར་
 གྱིས། །སྤྲུལ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དགྲུག་པའི་མཆོག་ །ཅམ་གསུངས།

དོན་ནི། སྤྲུལ་ལ་གཞོལ་བས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་བསྐྱབ་པའི་རྩི་རྩེ་དེ་ནས། བྱུང་ཞིང་གསུངས་
 སོ་ཞེས་བྱང་ངོ་། །གང་གིས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐྱབ་དང་གསུང་དང་སྤྲུལ་རྩི་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་
 མེད་པའི་རྩི་རྩེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་སྤྲེ་ནང་ལ་

གཞོལ་བའི་སྐྱབ་པ་པོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་དགུག་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ལས་སྦྱར་དོ་
རྗེ་ལྟར་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་འགྲུང་བ་དེ་བཤད་སྟུང་དུ་བྱུགས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་དམ་ཆེག་ཆེན་པོ་སྟེ་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་རྣལ་
འབྱོར་པས་དོ་རྗེ་གསུམ་སྟེ་སྐྱ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལས་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པ་སྟོད་མིན་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་གསུང་གི་དམ་ཆེག་སྟེ་ཆེག་ཏུ་བརྟེན་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
དེ་རྒྱུད་ལས་རྗེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ན་གནས་སམ་གཞི། འོག་ནས་
འཆད་པའི་དགུག་པའི་ལས་སྦྱར་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྣམ་པར་
བསྟོམ་པ་སྟེ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་དོ་རྗེ་ལྟར་དགུག་པར་
དཀའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཏེ་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་བརྗེ་ཏའི་སྐྱ་གསུམ་སྟེ་དེའི་ལུས་
རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བསྐྱོན་ངག་གི་གནས་མགིན་པ་འོད་ཟེར་གྱི་ཞགས་པས་བཅིངས།
སེམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཁ་དོ་རྗེ་ཀྱང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་བྱུག་ནས་དགུག་
པར་བྱ་བ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ་བརྗེ་ཏ་དགུག་པའི་ཐབས་དམ་པ་སྟེ་གཙུག་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞུགས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱང་རོ། །གང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆེག་
དོན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་སྟེ་འཁོར་གྱི་ཆོགས་མང་པོའི་བདག་པོ་མཁས་པ་བརྗེ་ཏ་དེའི་
སེམས་ལ་སྟེ་སྟངས་ཁར་དོ་རྗེ་ཀྱང་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྦྱོར་བ་གཏོང་བས། དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་
པོ་ཆེ་སྟེ་དེའི་བྱུགས་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཡུན་ཅི་ཅུང་དུ་ན། ཏྲག་ཏུ་སྟེ་འཕྲལ་དུ་ངེས་པར་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཐབས་གང་གིས་
ན་བྱུག་མཆན་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཞགས་པ་དང་ལྷགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས་སོ། །རྣལ་
འབྱོར་གང་གིས་བྱ་བ་ནི་གཏི་ལྷག་གས་ཆེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་དོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་

བྱེད་པའི་རྣམ་སྤང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་བསྐྱོམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་
 དུས་སུ། རང་གི་བྱ་གཞུག་གི་དང་པོའི་འཁོར་ལོ་ལས་དང་། འདོད་ཆགས་ཤིང་བའི་རྣལ་
 འབྱོར་པས་རང་དོན་རྟེན་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་འོད་དཔག་མེད་དུ་བསྐྱོམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
 དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ། བྱ་གཞུག་གི་དང་པོའི་བསྐྱོར་ལས་
 དང་། ཞེ་སྤང་ཤིང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་དོན་རྟེན་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་མི་བསྐྱོད་པར་
 བསྐྱོམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ། བྱ་གཞུག་གི་
 དང་པོའི་བྱ་གཞུག་མཚན་དོན་རྟེན་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་བརྟེན་ཏེ་ལུས་རྒྱུད་དེལ་ལ་བསྐྱོན།
 མཁའ་པ་འོད་ཟེར་གྱི་ཞགས་པས་བཅེངས། བྱེད་པར་གྱིས་ཏེ་འཁོར་ལོ་དང་བསྐྱོར་དང་དོན་རྟེན་
 མཚན་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཁྱོ་བས་སྤྲིང་ཁ་བྱ་གཞུག་རངས་ཤིང་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་ནས་རང་གི་མདུན་
 དུ་བྱུང་བར་ཡང་ཡང་བསམས་ཏེ་ཞགས་པ་ན་ལེན་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་བཤད་པའི་རྒྱས་གདབ་
 གྱིས་ཆོ་ག་བྱས་ན་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་རོ། །བསྐྱུ་བ་བྱ་བརྟེན་ཏེ་དགུག་པ་འདི་ནི་སྤྲུགས་རྣམས་
 གྱི་དགུག་པར་བྱ་བའི་བསྐྱུ་བ་བྱ་བསམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུ་བ་བྱ་
 བརྟེན་ཏེ་དེས་རང་ལ་དོན་རྟེན་འཆང་དུ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་གནས་རྣམས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་རོ།

གཉིས་¹⁷⁷པ་(རང་གི་མཚན་མས་དགུག་པ་)ལ། མའི་བྱ་མོ་དགུག་པ་དང་། ལྟའི་བྱ་མོ་དགུག་པ་
 དང་། ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་མོ་དགུག་པ་དང་། ཆངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་དགུག་པ་དང་། གཞོད་
 སྟོན་མོ་དགུག་པ་དང་ལྟ་ལས།

དང་པོ་(མའི་བྱ་མོ་དགུག་པ་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། ཐམས་ཅད་དོན་དེའི་དངོས་ཞི་བ། །རང་སྒྲགས་སྦྱེས་བྱ་བསྒྲམས་ནས་ནི། །མི་
ཡི་བྱ་མོ་མཆོག་རྣམས་ཀྱི། །སྤྱང་ཁར་དོན་ཀྱི་བ་སྦྱར། །རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྦྱར་བ་ཡིས། །དེས་
བར་ཉག་ཏུ་འགྲུགས་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། རང་སྒྲགས་ཀྱི་སྦྱེས་བྱ་སྟེ་རང་གི་གང་ལ་མེ་ཉག་ཕོག་པའི་སྤྱའམ་དོན་ཀྱི་འཆང་གཙོ་
བོར་བྱས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་བསྒྲམས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་
བསྒྱུབ་བྱ་མའི་བྱ་མོ་མཆོག་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་དང་པོར་དོན་ཀྱི་འཆང་བསྒྲམས་ནས་དེ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་བ་ལས། ཐམས་ཅད་དོན་དེའི་དངོས་ཞི་བ་སྟེ་སྤྱའམ་ཆོགས་དོན་ཀྱི་མཛེས་བར་གྱུར་པའི་སྤྱང་དུ་
བསྒྱུབ་བྱ་མའི་བྱ་མོ་མཆོག་རྣམས་བཞག་པ་ལས་སྤྱའམ་ཆོགས་དོན་ཀྱི་འོག་ཏུ་ཡི་ལས་རྒྱུད་གི་
དཀྱིལ་འཁོར་བསམས་པའི་རྒྱུད་གིས་དོན་ཀྱི་ཆེས་ཆེར་བསྦྱོད་པར་བསམ་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
མཁྱིན་བ་འོད་ཟེར་གྱི་ཞགས་པས་བཅིངས། འོད་ཟེར་གྱི་ཀྱི་བས་སྤྱང་གར་སྦྱར་བ་སྟེ་སྤྱག་ནས་
བངས་ཉེ་རང་གི་མདུན་དུ་བྱུང་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ན་མའི་བྱ་མོ་མཆོག་རྣམས་ཉག་
ཏུ་སྟེ་འབྲལ་དུ་དེས་བར་འགྲུགས་པ་སྟེ་ཁྱགས་བར་གྱུར་ཏོ།

གཉིས་པ་(རྩེ་བྱ་མོ་དཀྱིལ་པ་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ལ་ནི། །རྣམ་པར་སྤྱང་མཛད་གཟུགས་ཆེན་བསྒྲམས། །དེ་
ན་ལ་ཅི་གནས་པར་བསམ། །དོན་ཀྱི་མི་འཆིའི་སྦྱར་བ་ཡིས། །ལན་གངས་ལ་བཅུ་བཞི་དུ་ནི། །
དེས་བར་ཉག་ཏུ་འགྲུགས་པར་འགྱུར། །དོན་ཀྱི་ཀྱི་བ་གཟུགས་ཆེན་པོ། །འབར་བ་དོན་ཀྱི་འབར་བའི་
འོད། །དོན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒྲམས་ན་ནི། །རྣམ་པ་ཁའི་བྱ་མོ་འགྲུགས་པའི་མཆོག་ །ཅེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། རང་རྣམས་སྤང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་
 སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་ལྟའི་བྱ་མོའི་མདུན་དུ་རྣམས་པར་སྤང་མཛད་གྱི་གཟུགས་ཆེན་པོ་གཅིག་
 བསྟོམས་ནས་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཆེ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སྟེང་དུ། བརྒྱ་བྱེན་གྱི་
 གནས་ནས་ཤ་ཙེ་སྟེ་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་ཚུང་མ་བདེ་སོགས་མ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བས་སྟོགས་ནས་
 བཞག་ལ་ཆེ་བའི་འོག་དུ་དོ་རྩེའི་དགྱིལ་འཁོར་ཏེ་འདོད་ཀྱལ་གྱི་དོ་རྩེ་ཏེ་བའི་གཟུགས་ཆེན་པོ་
 འོད་ཟེར་འབར་བ། དོ་རྩེ་ལྟར་མི་སྟེང་པའི་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་བསམས་པའི་འོག་དུ་ཡི་ལས་རྒྱུང་
 གི་དགྱིལ་འཁོར་བསམས་པའི་རྒྱུང་གིས་ཆེ་བ་ཆེས་ཆེར་བསྐྱོད་ནས་ལྷགས་ཀྱུས་བྲངས་པར་
 བསྟོམ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ནི་དོ་རྩེ་མི་འཆི་བའི་སྦྱོར་བ་སྟེ་རང་གི་སྤྱག་མཆོན་ལས་འོད་ཟེར་
 འཕྲོས་པས་མགྱེན་པ་འོད་ཟེར་གྱི་ཞགས་པས་བཅིངས། སྟོང་ག་ནས་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱུས་
 སྤྱག་ནས་བྲངས་ཏེ་རང་གི་མདུན་དུ་བྱུང་བར་ཡང་ཡང་བསམས་པ་དང་བདུད་ཅི་འབྲིལ་པའི་སྟེང་
 སྤྱགས་སྟེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་ལན་གྲངས་ལྔ་བཅུར་བརྗོད་ན་ནི་བསྐྱབ་བྱ་ཏག་དུ་སྟེ་འཕྲལ་དུ་
 དེས་པར་འགྲུགས་པ་སྟེ་ཁྱགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་རྣམ་མཁའི་བྱ་མོ་སྟེ་ལྟའི་བྱ་མོ་རྣམས་
 འགྲུགས་པའི་ཐབས་མཆོག་དུ་གྱུར་བའོ།

¹⁷⁹
 གསུམ་པ་(ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་མོ་འགྲུག་པ་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། ཁྱོ་བོ་དོ་རྩེ་དམ་ཆོག་ནི། །དོ་རྩེ་ས་འོག་གནས་པ་དག །ལྷུ་ལ་དོ་རྩེ་ཏེ་བའི་
 གནས། །ལྷ་མིན་བྱ་མོ་འགྲུགས་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། རང་མི་བསྐྱོད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་
 ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་ལྟའི་བྱ་མོའི་མདུན་དུ་ཁྱོ་བོ་དོ་རྩེ་དམ་ཆོག་སྟེ་མི་བསྐྱོད་

བ་བསྐྱེམས་ནས་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་དོན་རྗེ་སྟོན་པོ་ཅེ་ལུ་པར་གྱུར་པའི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱ་
བཞག་ལ། དོན་རྗེའི་འོག་དུ་ཡོ་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསམས་པའི་རྒྱུད་གིས་དོན་རྗེ་ཆེས་ཆེར་
བསྐྱོད་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དོན་རྗེ་ས་འོག་གཞོན་མཛེས་བཀྲག་སྟེ་མདུན་དུ་གནས་པའི་ཕྱག་
དང་པོ་གཉིས་ན་མདུང་དང་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱེམས་བ་དག་ལ། རང་མི་བསྐྱོད་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་
བསྐྱབ་བྱ་བྱ་མོ་དེ་ཁྲག་ཅིག་ཅིས་བཀའ་བསྐྱོས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གཞོན་མཛེས་ཀྱི་སྟངས་སྟགས་
སྟེལ་ཆེག་དང་བཅས་བ་བསྐྱབ་བ་དང་ལྷ་ལ་སྟེ་གཞོན་མཛེས་ཀྱི་ཕྱག་གི་མདུང་གིས་བསྐྱབ་བྱའི་
སྟེང་ཕྱག་པའི་བྱ་གར་དོན་རྗེ་ལྷགས་ཀྱིས་བཏབ། མགིན་བ་འོད་ཟེར་གྱི་ཞགས་པས་བཅིངས་ནས་
བངས་ཏེ་རང་གི་མདུན་དུ་བྱུང་བར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ན་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ངེས་པར་ཁྲགས་པར་
འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་བྱ་མོ་འགྲུགས་པའི་གནས་ཏེ་ཐབས་མཆོག་དུ་གྱུར་པའོ།

བཞི་པ་(ཆངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་དགྲགས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། བཅག་གམ་དོ་རྒྱས་དག་ཀྱང་རུང་། དོན་རྗེ་གྱི་བའི་སྟོར་བ་ཡིས། །རྒྱ་བ་གཟས་ནི་
ཟེན་པའི་ཆོ། །ཁར་བཅུག་ནས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཆངས་པ་བྲག་པོ་ལ་སོགས་ལྷ། །རང་གི་མིང་
ནམས་གིས་ནས་ནི། དོན་རྗེ་གསུང་གི་བཀའ་བཞིན་དུ། །འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་ནས་འོང་བར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རང་གི་ལྷག་པའི་སྟེང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྟོར་གྱི་
དུས་སུ་བཅག་གམ་དོ་རྒྱས་དག་ཀྱང་རུང་བ་ལ་དོན་རྗེ་གྱི་བའི་སྟེ་དོན་རྗེ་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བྱའི་གཟུགས་
བྱས་ཏེ་རྒྱ་བ་གཟས་ཟེན་པའི་ཆོ། །ཁར་ཏེ་རང་གི་དོན་རྗེའི་བྱག་པའམ་ཕྱག་རྒྱའི་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་
བཅུག་ནས་རྒྱ་བ་གཟས་ཟེན་པ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་སྟོམས་པར་ཁྲགས་པའི་སྟོར་བ་ཡིས་བསྐྱབ་
པར་བྱས་ཏེ་རྒྱ་བ་གཟས་ཟེན་པ་བཏང་བའི་ཆོ་ལྷགས་ཀྱིས་གཟུགས་དེ་བཏོན་ནས་ཡི་གེ་གསུམ་

མས་བསྐྱང་འཁོར་གྱིས་བསྐྱང་བ་བྱས་ནས། རྫོ་རྩེ་རྒྱ་བ་དེས་སྤང་ལེབ་སོགས་ལ་ཆངས་བ་དང་
དྲག་པོ་ལ་སོགས་བ་གང་འགྲུགས་པར་འདོད་པའི་ལྷ་རང་རང་གི་མིང་རང་གི་ལྷའི་སྤྲུགས་དང་
སྤེལ་བ་བྲིས་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་རྣམ་ཤེས་བཀྲུག་སྟེ་མིང་ལ་བཅུག་ནས་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱས་
ཏེ་སྤྲུགས་སྤེལ་ཆོག་དང་བཅས་བ་བསྐྱས་ན། རྫོ་རྩེ་གསུང་གི་བཀའ་ཐོགས་བ་མེད་བ་བཞིན་དུ་
ཆངས་བ་ལ་སོགས་པའི་འདྲིལ་ཏེན་པའི་ལྷ་རྣམས་འདྲིལ་ཤིང་སྐྱག་ནས་རང་གི་མདུན་དུ་
འོང་བར་འགྱུར་རོ།

179
ལྷ་བ་(གནོད་སྦྱིན་མོ་དགྲག་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རྣམ་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀུན་ལྡན་པ། རྫོ་རྩེ་འཇམ་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། ཁྲོ་བོ་ཆེན་
པོ་གཤེན་རྩེ་གཤེད། རྫོ་རྩེ་རྒྱ་བ་རྣམ་པར་བསམ། བསྐྱལ་བས་སྤྲེག་པའི་འཁོར་ལོ་ཆེ། །
བསྐྱོམས་ནས་གནོད་སྦྱིན་མོ་དག་སྤྲད། ཆེས་གསུངས།

དོན་ནི། རང་མཆོན་དཔའི་རྣམ་པའི་མཆོག་རྣམས་ཀུན་དང་ལྡན་པའི་རྫོ་རྩེ་འཇམ་དཔལ་
རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་
བསྐྱབ་བྱ་གནོད་སྦྱིན་མོའི་མདུན་དུ་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་གཤེན་རྩེ་གཤེད་བསྐྱོམས་ནས་དེ་ཡོངས་སུ་
གྱུར་བ་ལས། རྫོ་རྩེ་རྒྱ་བ་བསྐྱལ་བ་བསྤྲེགས་པའི་མེད་འཁོར་ལོ་སྟེ་ཆོགས་ཆེན་པོའི་འོད་ཟེར་
འསྐྱོ་བར་རྣམ་པར་བསམས་པའི་སྟེང་དུ་རང་གི་སྤྲུགས་ཀའི་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
གནོད་སྦྱིན་མོ་དངས་བ་བཞག་སྟེ་ལྷགས་ཀྱི་འོག་དུ་ཡི་ལས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསམས་
པའི་རྒྱུད་གིས་ལྷགས་ཀྱིས་ཆེས་ཆེར་བསྐྱོད་ནས། ལྷགས་ཀྱིས་དངས་པར་བསམ་བ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་རང་གི་སྤྲུག་མཆོན་ལས་འོད་ཟེར་འསྐྱོས་པས་མཁྱིན་བ་འོད་ཟེར་གྱི་ཞགས་པས་

བཅིངས། སྒྲིང་ག་ནས་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་ཕྱག་ནས་བྲངས་ཏེ་རང་གི་མདུན་དུ་བྱང་བར་
ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་ནས་ཁྲགས་པ་ན་ལེན་བཅུ་གཉིས་པ་ནས་བཤད་པའི་རྒྱས་གདབ་བྲས་ཏེ་
གཞོད་སྒྲིན་མོ་དག་ལ་སྐྱོམས་པར་འབྲུག་པས་ཡང་ཡང་ཏེ་བར་སྦྱད་པར་བྱའོ།

¹³⁷
གསུམ་པ་(དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། ཀུན་གྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ཁྲད་པར་དང་། །སྤགས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཐམས་ཅད་དུ། །དབྱུག་
པ་དག་ནི་ཐབས་སུ་གསུངས། །གཞན་དུ་བྲས་ན་འཛིག་པར་འགྱུར། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་
པོ་ཆེ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱུལ་བར་བྱ། །དེ་ཉིད་སྤགས་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྒྱལ་པོ་མཆོག་
དུ་རྟག་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དེམ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ཀུན་གྱི་རྩེས་སུ་འགོ་བའི་ལྷའི་སྒྲི་དེ་ལ་སྤགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷའི་
སྒྲི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲད་པར་དང་སྒྲི་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤགས་བསྐྱུས་པའི་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་
དག་གི་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱུད་སྤགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོ་རྩེའི་བསྐྱུས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲད་པར་དག་གིས་
ཐམས་ཅད་འབྱུགས་པའི་རབ་དུ་སྦྱོར་བ་མ་ལུས་པ་རྒྱུད་འདིར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
སྤགས་ལ་གཞོལ་བའི་བསྐྱེད་དེམ་པས་ལས་སྒྲུབ་པ་ལ་སྤགས་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་མང་དུ་སོང་ན་ལྷའི་
རྒྱལ་འབྱོར་བརྟན་པོ་མེད་ཀྱང་ལས་དེ་འབྲུབ་བམ་སྒྲུམ་ན་ལས་དེ་རི་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་དུ་
འབྲུབ་པ་ལ་སྤགས་ཀྱི་བསྐྱུས་པ་མང་དུ་སོང་བ་དང་ལྷའི་རྒྱལ་འབྱོར་བརྟན་པ་གཉིས་ཀ་དགོས་
ཏེ། དེ་ལས་གཞན་དུ་དེ་གཉིས་གང་རུང་མེད་པར་བྲས་ན་འཛིག་པ་སྟེ་ལས་དེ་འབྲུབ་པར་མི་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེན་པ་དང་བསྐྱུབ་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱི་དཀྱིལ་དང་ལུས་དཀྱིལ་
ཀྱི་ལྷ་དེ་རྒྱལས་ཐམས་ཅད་ཉིད་རྒྱལ་པོ་མཆོག་སྟེ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་དོ་པོར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྐྱུལ་

བ་སྟེ་བལྟ་བ་ལ་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་མ་བདེ་མཆོག་ལས། རྣལ་འབྱོར་ཐམས་
ཅད་བཅོམ་ལྡན་འདས། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཁམས་གསུམ་པ་ནི་མ་ལུས་
ཀྱན། །དེ་ཡི་ཉི་བར་ལོངས་སྟོང་ཉིད། །ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་¹³⁷ (ལྷ་མོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་དགུག་པ་)ལ། རལ་གཅིག་མའི་སློན་སྐྱེ་བུ་མོ་དགུག་པ་
དང་། ཁོ་གཉིས་¹⁸⁷ཅན་གྱི་སློན་སྐྱེ་རིག་འཛིན་གྱི་བུ་མོ་དགུག་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(རལ་གཅིག་མའི་སློན་སྐྱེ་བུ་མོ་དགུག་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནམ་མཁའ་ཀྱན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་རྡོ་
རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། རྡོ་རྗེ་ཐོར་ཚུགས་གཅིག་མ་དམ་ཆོག་
ཆེན་པོ་གཞན་གྱིས་མི་སྦྱབ་པའི་གསུང་རྡོ་རྗེའི་མཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྦྱགས་རྡོ་
རྗེ་ལས་སྤང་ངོ་། །ཨོ་ཤུ་ལི་ནི་སྤྲུ། དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་ཅམ་གྱིས། །སྐྱེ་བུ་མོ་མཐུ་ཆེན་
རྣམས། །ཆོག་པར་གྱུར་ཅིང་གོས་དང་བྲལ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་རྗེས་སུ་བྲན། །སྦྱགས་ཀྱི་
རིག་པ་འདི་ཡིས་ནི། །སྐྱེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་འགྲུགས་པར་འགྱུར། །སྐྱེ་ཡི་བུ་མོ་མིག་བཟང་དག །
བཀུག་ནས་ཉི་བར་སྟོང་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྣང་ལ་གཞོལ་བའི་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། བྱང་ཞིང་གསུངས་
སོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་ན་བཅོམ་ལྡན་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྦྱགས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་
མི་བྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་གྱི་བསྐྱེད་ལས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཇེད་ནས་ན། རམ་མཁའ་ལྟར་
ཐོག་མཐའ་མེད་པའི་ཀྱན་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་འགོ་བའི་སྐྱེ་ཆོགས་རྡོ་རྗེ་ཕྱག་མཆོན་དུ་ཡོད་
པའི་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟོན་དུ་

ཐུགས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་ན་དོ་རྩེ་དོན་
 གྲུབ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སྣ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་གཙོ་བོ་དཔལ་ཆེག་ཆེན་པོ་གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་
 པའི་གསུང་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིག་མ་རལ་པའི་ལན་བྱ་གཅིག་ཡོད་པས་ན་དོ་རྩེ་ཐོར་ཚུགས་གཅིག་
 མ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྒྲགས་འདི་གསུངས་སོ། །རྩི་ལྟར་དུ་ན་སྤྱི་རྣམ་པར་གསུངས་
 སོ། །སྒྲགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། མིང་ནི་སྤྱལ་གྱི་སྒྲགས་དང་། དོན་ཨོ་
 བེ་གོང་བཞིན། ལྷ་ལ་ནི་མདུང་ཅན་མ་ཞེས་བོད་པའོ། །སྟེལ་བ་ནི། ཆེ་གོ་མོ་ཨ་ཀཱ་ལ་རྩི་སྤྱལ་
 ཞེས་པའོ། །དེ་ནས་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་རལ་གཅིག་མའི་སྒྲགས་འདི་གསུངས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱི་བྱ་
 མོ་མཐུ་ཆེན་རྣམས་ཆགས་པའི་མེས་ཆེག་པར་གྱུར་ཅིང་གོས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ནས་སངས་
 རྒྱས་བྱང་ཚུབ་སྟེ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་རྩིས་སུ་བྱན་པ་སྟེ་དེ་ལ་འདུད་པར་བྱེད་དོ། །ཆོ་ག་ནི་དོན་གྲུབ་
 ཀྱི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དང་པོ་སྦྱོར་བ་དང་དེ་ལ་སྦྱ་མདོག་སོགས་སྦྱོལ་མ་དང་འབྲུ་བའི་རལ་
 གཅིག་མས་འབྱུང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ།
 བྱུང་མེད་ཀྱི་ཐོད་པ་ལ་བཅག་གིས་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་གམ་ངོས་གཉིས་སུ་དོ་རྩེས་མཆོན་
 པ་བྲིས་པའི་དབུས་སུ་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱི་བྱ་མོ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་བརྙན་བྲིས་པའི་སྤྱིང་ཁར་དེའི་
 མིང་སྒྲགས་དང་སྟེལ་བ་བྲིས་ལ། སྤྱི་བྱ་མོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བཀྲལ་ནས་དེ་ལ་བཅུག་སྟེ་དེ་
 དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྲས་ལ་རང་གི་རྒྱང་པ་གཡོན་བརྒྱངས་པ་རྩིས་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་ཐུགས་
 རྒྱས་མཆོན་པས་མནན་ལ། བཞད་མ་ཐག་པའི་སྒྲགས་ཀྱི་རིག་པ་ཨོ་ལྷ་ལི་ནི་ཆེ་གོ་མོ་ཨ་ཀཱ་ལ་
 ལ་རྩི་སྤྱལ་ཞེས་པ་འདི་ཐུན་བཞིར་བཞུས་པ་ཡིས་ནི་སྤྱ་ཡི་བྱ་མོ་མིག་བཟང་དག་ཁྱགས་པར་
 འགྱུར་ཞིང་། བཀྲལ་ནས་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པས་ཉེ་བར་སྤྱད་པར་བྱའོ། །ཆོ་ག་འདི་ཉིད་

ཀྱིས་སྦྱོས་པའི་ཐོད་པའི་ནང་དུ་རྟོར་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུགས་བྲིས་
ན་འགྲུགས་པ་སྟེ་ཞུགས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་¹⁸⁵ (ཁོ་གཉེར་ཅན་གྱི་སྟོན་པ་རིག་འཛིན་གྱི་བྱ་ཚོ་དགྲུག་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུན་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནས་མཁའི་དམ་ཆེག་འབྱུང་བ་དོན་རྗེ་ཞེས་བྲ་བའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། ཆོས་ཆེན་པོའི་དམ་ཆེག་དོན་རྗེ་ཁོ་གཉེར་མ་འདི། ཉིད་ཀྱི་
སྤྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྗེ་ལས་བྱུང་ངོ་། །ཨོ་སར་རྩ་ཡ། རྒྱ་ལ། རྒྱ་ས་ནི། རྒྱ་ས་རྒྱ་ས་
ཡ། ཟེ་ར་ལེ་མྱེ་ཀུ་ལེ། ཉ་ལེ། སྤེ་ར་ལེ། སྤེ་ཉ་སྤེ་ཉ་ཇ་ལེ་ནི་སྤྱ་རྒྱ། དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་ཅམ་
ཀྱིས། །རིག་པ་འཛིན་པའི་བྱ་ཚོ་ཀུན། །རབ་ཏུ་འདར་བར་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །ཡེ་ཤེས་དོན་རྗེ་རྗེས་
སྤྱ་བྲན། །རིག་པ་འཛིན་པའི་བྱ་ཚོ་མཆོག །གསེར་གྱི་རྩ་ཆ་གཡོ་བ་རྣམས། །སྤྲུགས་ཀྱི་རིག་པ་
འདི་དང་ནི། །དམ་ཆེག་ལ་སོགས་པ་ཡིས་དགྲུག །ཅེས་གསུངས།

དླུན་ནི། རལ་གཅིག་མའི་སྟོན་པ་སྤྱི་བྱ་ཚོ་འགྲུགས་པ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། བྱུང་ཞིང་
གསུངས་སོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྗེའི་
རང་བཞིན་ཅན་དོན་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། རལ་མཁའི་དམ་ཆེག་
སྟེ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་དོན་རྗེ་ཐ་མལ་གྱི་རྟོག་པས་མི་བྲེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ལས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟམ་དུ་ཐུགས་ཅི་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་ན་ཆོས་ཆེན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་ཆེག་སྟེ་དེའི་རིགས་
ཅན་གྱི་དོན་རྗེ་ཁོ་གཉེར་ཅན་མ་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྤྲུགས་འདི་གསུངས་སོ། །རྗེ་ལྷ་ར་ན་
གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །སྤྲུགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ལས། མིང་སྤྱལ་གྱི་

སྤྲུལ་སྤྲུལ་དང་། རོན་ཨོ་ནི་གོང་བཞིན་ནོ། །སར་ཐམས་ཅད། ལྷ་ཡ་འཛིགས་པ། ལྷ་ཡ་ཡ་འཛིགས་
 པ་སྟེ་ཀུན་པོ་ལ་སོགས་པས་བྱས་པའི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛིགས་པའོ། །རྩ་ས་ནི་སྤྲུལ་པ་སྟེ་
 དག་ཅམས་སྤྲུལ་པར་མཛད་པའོ། །རྩ་ས་སྤྲུལ་པ་སྟེ་འཛིགས་པའི་གཟུགས་ཅན་ནོ། །རྩ་ས་ཡ་
 བཀའ་བསྐྱོ་བའོ། །ཞི་ར་ལི་མྱེ་ཀུ་ལི་ཁྱོ་གཉེར་ཅན་ཏེ་སྟོག་ལྷར་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །ཏ་
 རྩེ་འབྲུག་ལྷར་སྤྲུལ་སྤྲུགས་པའོ། །སྤྱི་ར་ལི་བྱི་མ་དན་པ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །ཤེ་ཏེ་དཀར་པོ་
 སྟེ་འདོད་ཆགས་དག་པས་ནམ་པར་དག་པའོ། །ཤེ་ཏེ་འདོད་དཔག་མེད། ར་ལི་ནི་རལ་པ་སྟེ་རལ་
 པའི་ཅོད་པན་ལ་འདོད་དཔག་མེད་བཞུགས་པ་ཞེས་བོད་པའོ། །སྟེལ་བ་ནི། ཆེ་གོ་མོ་ལྷ་ཀུཾ་ཡ་
 རྩེ་སྤྲུལ་ཞེས་པའོ། །དེ་ནས་རྩོ་རྩེ་འཆང་གིས་ཁྱོ་གཉེར་ཅན་གྱི་སྤྲུལ་འདི་གསུངས་པ་ཅམ་
 གྱིས་རིག་པ་འཛིན་པའི་བྱ་མོ་ཀུན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མེས་བསྐྱེད་པས་རབ་རྩ་འདར་བར་གྱུར་
 ནས་ཀྱང་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་རྩོ་རྩེ་འདོད་དཔག་མེད་རྩེས་སུ་བྲན་པ་སྟེ་དེ་ལ་འདུད་པར་
 བྱེད་དོ། །ཆོ་ག་ནི་འདོད་དཔག་མེད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་ཁྱོ་གཉེར་ཅན་དཀར་
 ལ་དམར་བའི་མདངས་ཆགས་པ་མ་གཏོགས་གོས་དཀར་མོ་དང་འབྲ་བས་འབྱུང་བའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ། དམ་ཆོག་ལ་སོགས་པ་ཡིས་ཏེ་
 བྱུང་མེད་ཀྱི་མོད་པ་ལ་བཙག་གི་ཁུ་བས་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་གམ་ངོས་གཉིས་སུ་རྩོ་རྩེས་
 མཆན་པ་བྲིས་པའི་དབུས་སུ། བསྐྱབ་བྱ་རིག་འཛིན་གྱི་བྱ་མོའི་གཟུགས་བྲིས་པའི་བྲུགས་ཀར་
 དེའི་མིང་སྤྲུལ་དང་སྟེལ་བ་བྲིས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་བཀུག་ནས་དེ་ལ་བཅུག་
 སྟེ་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱས་ལ་རང་གི་རྒྱུད་པ་གཡོན་བརྒྱུད་པ་རྩེ་ལས་བྱུང་བའི་རྩོ་རྩེ་ལྷགས་
 ཀུས་མཆན་པས་མནན་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་སྤྲུལ་ཀྱི་རིག་པ་ཁྱོ་གཉེར་ཅན་གྱི་སྤེངས་སྤྲུལ་
 སྟེལ་ཆོག་དང་བཙས་པ་འདི་སྦྱན་བཞིར་བཞུས་ན་ནི་རིག་པ་འཛིན་པའི་བྱ་མོ་འདོད་པའི་ཡོན་

ཏན་ལྷ་དང་ལྷན་པ་མཆོག་གསེར་གྱི་རྣ་ཆ་འབྱུང་ཞིང་གཡོ་བ་རྣམས་འགྲུགས་པ་སྟེ་ཁྱེད་གསུང་
པར་འབྱུང་རོ།

¹³⁷
ལྷ་པ་(སྤྲུགས་ལ་གཞོལ་བས་དངོས་བྱུང་ལྷ་དུ་འབྱུང་བའི་བཟླས་པ་བསྟན་པ་)ནི།

ཅུ་ཆུད་ལས། འགོག་པའི་དོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ་ནི། །ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་མཛེས་མཆོག་གིས། །ཡེ་
ཤེས་དོ་རྩེ་གསུམ་ལས་བྱུང་། །ཀུན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགྲུགས། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྟེན་བསྐྱེད་རིམ་པས་སྤྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་རིགས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་གང་དུ་
འགོག་ཅིང་སྤྱད་པའི་དོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ་སྟེ་ཡེ་གོ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་ཏེ་རང་
གིས་རྒྱང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་དོ་རྩེ་བཟླས་པ་གོགས་སུ་
ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྲུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་
རྩེ་རྣམས་སྤང་དང་གསུང་དོ་རྩེ་འོད་དཔག་མེད་གསུམ་གྱི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་སྤོང་སྤྲུགས་
བཅོ་ལྷའི་བཟླས་པས་མཛེས་མཆོག་སྟེ་ཞེ་སོགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་རྣམས་ཀུན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་
རིང་པོར་མི་གོགས་པར་འགྲུགས་པ་སྟེ་འབྱུང་བར་འབྱུང་རོ།

གཉིས་པ་¹³⁷
གཉིས་པ་(སྤྲུགས་ལ་གཞོལ་བའི་ཆོ་གའི་ཁྱད་པར་)ལ། རྟོན་དུ་བསྟེན་པའི་ཆོ་ག་ མངོན་སྦྱོང་བྱ་
བའི་ཡུལ་བསྟན་པ། བསྟན་པའི་ཆོ་ག་ བྲག་ལས་བྱ་བའི་གནས། བསྟན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་གཞན་
གསུམ་བསྟན་པ་དང་ལྷ་ལས།

དང་པོ་(རྟོན་དུ་བསྟེན་པའི་ཆོ་ག་)ནི།

ཅུ་ཆུད་ལས། ཡང་ན་ཁོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། །དབེན་པའི་གནས་ནི་ཆེན་པོ་རུ། །སྤྲུགས་པས་
འབྱུང་དུ་བཟླས་བྱས་ན། །ལས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། རྒྱུང་སྒྲགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོར་བཞུས་ཀྱིས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་ལས་ཡང་ན་སྟོང་
པོ་སོགས་ཀྱི་ངག་གི་བཞུས་པས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ན། སྒྲགས་པ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པས་སྐྱེ་བའི་འདུ་འཛིས་དབེན་པའི་གནས་ནི་ཆེན་པོ་དེ་རུ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་ལ་སོགས་
པའི་ཁྲོ་བོ་བཅུས་མཆོན་པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲགས་འབྲུམ་དུ་བཞུས་པ་བྱས་ན་ནི་སོགས་ཀྱི་
ལས་རྣམས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་བྱེད་པར་རྒྱུད་འདིར་བཤད་དོ། །སྟོམ་འབྲུང་ལས་ཚོད་དུས་
སུ་བཞི་འགྱུར་དུ་བགྱང་དགོས་པར་བཤད་ཅིང་། སངས་རྒྱུས་ཐོད་པར་བསོད་ནམས་རྒྱུང་བས་
བྱེ་བ་བགྱང་དགོས་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་(མདོན་སྟོང་བྱ་བའི་ཡུལ་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྗེ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་སྟོད་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྟོད་པ་དག །ནམ་ཉན་དུ་ནི་
གསལ་བར་བྱ། །ཡང་ན་གནས་ནས་སྟོ་བར་བྱ། །འདི་ཡིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དང་ནི། །སྒྲགས་ཀྱི་
དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
གསུངས།

ནོན་ཅི། ཐེག་པ་སྐུན་མོང་བའི་སྟོབ་དཔོན་དང་། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལ་སྟོང་ནས་སྟོད་
པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྒྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་སྟོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྟོག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དག་
ནམ་ཉན་དུ་སྟེ་སྟོད་པ་མེད་པའི་བཅོན་འགྲུས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱ་བ་དང་ཡང་ན་གནས་ནས་སྟོ་བ་
སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་འདི་ཡིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དང་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་ནི་སོགས་ཀྱི་
དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྗེ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་
སོ། །

189

གསུམ་པ་(བསད་པའི་ཆོ་ག་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། ཡང་གསུངས་པ། རྟོགས་བཅུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ལུས་དང་དག་
སེམས་གསད་པར་ནི། །གདུག་སེམས་ལྡན་པའི་དག་ནམས་ལ། །ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པར་
བྱ། །ཁྲག་དང་རྩ་ལེས་གཤེར་བཤམ། །བཤེར་གཅིས་གཤེར་བར་བྱས་པའི་གོས། །བགོས་ནས་
ལིང་ག་རྒྱུད་པས་མཉན། །ཁྲོ་བའི་རྩལ་པོ་སྦྱར་བར་བྱ། །བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ནི་ཡོངས་བསྐྱོས་
ན། །སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་ངེས་པར་འཛིག །ཡང་གསུངས་པ། རྩ་ལེས་གོས་ནི་གཤེར་བར་བྱས། །ཁྲོ་
བོ་མཆོག་གིས་བཅིངས་པ་ལེས། །ལྷ་ཆེན་རྒྱུད་གཡོན་གྱིས་མཉན་ན། །སངས་རྒྱས་དག་ཀྱང་
ངེས་པར་འཛིག །བཤེར་གཅིས་གཤེར་བར་བྱས་པའི་གོས། །དན་པ་རུལ་པ་བྲི་མཉམ་པ། །བགོས་
ཏེ་སྒྲགས་ནི་བསྐྱོས་བྱས་ན། །སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱམས་འཆི་བར་འགྱུར། །ཐལ་བའི་སྦྱོ་མས་
གཤེར་བའི་གོས། །བགོས་ནས་ཁྲོ་བས་འཁྲུགས་བཞིན་དུ། །བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱོས་ནས་
ནི། །དྲོ་མེ་སེམས་དཔའ་འང་འཛིག་པར་འགྱུར། །ཡང་གསུངས་པ། གཅེར་བྱར་བྱད་དེ་སྦྱ་བཞིག་
ལ། །འཛིགས་པའི་རྩལ་དུ་གཅིགས་ཤིང་འགྱུར། །རྒྱུད་པས་ལིང་ག་མཉན་ན་ནི། །ནམ་མཁའི་
དབྱིངས་ཀྱང་འཛིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། མི་བསྐྱོད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་
བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གདུག་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་དག་པོ་དེ། དྲོ་མེ་གཞོན་སྟོན་སྟོན་
པའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱར་ལ་དག་པོ་དེས་རྟོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གནས་པའི་སེམས་
ཅན་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་བསད་པར་བསམ་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ནི་
ཁ་སྦྱར་དབྱེ་བའི་ཆོ་ག་རྒྱུད་ནས་བཤེར་བ་བཞིན་དུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལས་ལ་སྦྱར་བའི་
དུས་སུ་རང་ཉིད་ཁྲག་དང་རྩ་ལེས་ཐོན་དང་བཤེར་གཅིག་གསུམ་གྱི་ཁྲོ་བས་གཤེར་བར་བྱས་པའི་གོས་

བགོས་ནས་སྒྲེ་ཆེ་སོགས་མཛོན་སྦྱོང་གི་རྩིས་ལས་བསྐྱབ་བྱའི་གཟུགས་བརྟན་བྱས་པའི་སྤྱིང་གར་དེའི་མིང་དང་སྤྲུགས་སྤེལ་བ་སྟེ་བྲིས་པ་བཅུག་ལ། བསྐྱབ་པའི་རྣམ་ཤེས་བཀུག་ནས་དེ་ལ་བཅུག་སྟེ་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱས་ལ་སྣ་ཆོགས་རྩོམ་མཚན་པའི་རང་གི་རྒྱུ་ལས་པས་ཡིན་མཁན་ཏེ་མི་བསྦྱོང་པའི་རྒྱལ་དང་ལྷན་པའི་སྦྱོར་བས་གཤེན་རྩི་གཤེད་ལ་སོགས་པའི་ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་པོ་གང་རུང་གི་སྤྲུགས་སྤེལ་ཆེག་དང་བཅས་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ནི་ཡོངས་སུ་བཟླས་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ་ལས་ཆོགས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་འཛིག་པ་སྟེ་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ལས་སྦྱོར་གི་དུས་སུ་རང་ཉིད་ཚུ་བོན་གཅིག་ཤུས་གཤེར་བར་བྱས་པའི་གོས་བགོས་ནས་ཆོ་ག་བཞེན་དུ་བྱས་པའི་ཡིན་སྣ་ཆོགས་རྩོམ་མཚན་པའི་རྒྱུ་ལས་པས་མཁན་ནས་ཁྱོ་བོའི་མཆོག་བཅུ་པོ་གང་རུང་གི་སྤྲུགས་སྤེལ་ཆེག་དང་བཅས་པ་བཅིངས་པ་སྟེ་ཐུན་བཞེར་བཟླས་པ་བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱ་དག་པོ་རྣམས་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱམས་ཏེ་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །

ཡང་ལས་སྦྱོར་གི་དུས་སུ་རང་ཉིད་ཐལ་བའི་སྦྱོ་མས་གཤེར་བར་བྱས་པའི་གོས་བགོས་ནས་སེམས་ཁྱོ་བས་འཁྲུག་བཞེན་དུ་ཆོ་ག་བཞེན་དུ་བྱས་པའི་ཡིན་སྣ་ཆོགས་རྩོམ་མཚན་པའི་རྒྱུ་ལས་པས་མཁན་ནས་ཁྱོ་བོ་གང་རུང་གི་སྤྲུགས་སྤེལ་ཆེག་དང་བཅས་པ་ཐུན་བཞེར་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བཟླས་པ་བྱས་ན་ནི་རྩོམ་སེམས་དཔའ་སྟེ་གསད་ལས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱབ་པར་དགའ་བའི་

ཡུལ་ཡང་འདིག་པར་འགྱུར་ན་དག་པོ་གཞན་ནམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ལས་སྦྱར་ལྟ་པོ་འདི་ནི་ཆས་
གོས་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཅམ་མ་གཏོགས་མི་བསྟོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཡང་ཁྱོ་པོ་བཅུ་གང་རུང་གི་ཉིང་དེ་འདྲིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་
དུས་རང་ཉིད་གོས་ལུང་དེ་གཅེར་བུ་སྐྱ་བཞིག་ལ་འདིགས་པའི་ཞལ་མཆེ་བ་གཅིགས་ཤིང་སྦྱར་
གསུམ་དམར་ལ་རྒྱམ་བ་བཞིན་འགྱུར་བ་ཁྱོས་པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ཏེ་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་
ཡིད་སྒྲ་ཆོགས་རྩོམ་མཆན་པའི་རྒྱང་བ་གཡས་པས་མནན་ཏེ། ཁྱོ་པོ་བཅུ་གང་རུང་གི་
སྒྲགས་སྟེལ་ཆོག་དང་བཅས་བ་སྦྱར་གསུམ་དུ་བསྒྲས་ན་ནི་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཏེ་གཟུགས་
ཅན་མིན་པ་དག་ཀྱང་འདིག་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་གཟུགས་ཅན་འདིག་
པར་འགྱུར་བ་གཏོན་མི་ཟེའོ།

བཞི་པ་(དག་ལས་བྱ་བའི་གནས་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། མ་མའི་གནས་སམ་དུར་ཁྱོད་དམ། །ཁང་སྟོང་དང་ནི་བཞི་མདོ་དང་། །མཆན་
གཅིག་དང་ནི་ཤིང་གཅིག་དུང་། །མདོན་པར་སྟོད་པ་བརྩམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཆངས་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། བྱ་བ་འདུག་དང་། དག་པོ་དང་། གཞོན་ཏུ་གཏོང་
དུག་དང་། གཤིན་རྩི་ནི་ལོག་འདྲིན་ཏེ། དེ་ནམས་ཀྱི་ཆུང་མ་དང་། གན་བྱེད་མ་སྟེ་འདིག་རྟེན་གྱི་
མ་མོ་བདུན་པོ་དེ་ནམས་ཀྱི་གནས་སམ་དུར་ཁྱོད་དམ། །ཁང་སྟོང་ངམ་ལམ་རྒྱ་གམ་གྱི་བཞི་
མདོངས་མཆན་གཅིག་སྟེ་དབང་དུག་ཆེན་པོའི་མཆན་མ་ཡོད་པའི་གནས་དང་ནི་ཤིང་གཅིག་དུང་
དུ་མདོན་པར་སྟོད་པ་འདི་བརྩམ་པར་བྱེའོ།

¹⁸⁹
ལྟ་བུ་(བསད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་གཞན་གསུམ་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། མི་རུས་ལས་བྱས་ཕྱར་བྱ་ནི། །སོར་བརྒྱད་པ་ཡི་ཚད་དག་ལ། །བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་
 ཏུ་བཞུས་བྱས་ཏེ། །དག་པོའི་སྒོ་ཁར་སྤས་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་སྐྱ་གསུམ་མཆོག་སྦྱིན་པ། །ཤེས་
 དང་མི་ཤེས་ནམ་སྤངས་པ། །ཆ་བ་བྱེད་ནི་ཚུན་ཆད་ཀྱིས། །སྤམས་སམ་ཡང་ན་འཆི་བར་
 འགྱུར། །ཡང་ན་ཐོད་པ་གང་བ་དག། །བྱད་པར་དུ་ནི་མཁས་པས་བཅུལ། །དེར་ནི་སྤགས་ཀྱི་ཆོག་
 བྲིས་ཏེ། །དོ་རྩེའི་ཆོག་གིས་བཞུས་པ་བྲ། །དག་ཡི་སྒོ་འམ་གྲོང་དག་ཏུ། །སྤས་ན་ངེས་པར་སྦྱོད་
 པར་འགྱུར། །ཏ་ལའི་ལོ་མའམ་གཞན་ལའང་རུང་། །ཁྱོ་བོའི་སྤགས་ནི་ཀུན་བྲིས་ལ། །དག་ཡི་
 གྲོང་ངམ་སྦྱོད་དག་ཏུ། །སྤས་ན་འཆི་འམ་སྤམས་པར་འགྱུར། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དམ་ཆོག་ཆེན་
 པོའི་དཔལ་རྩོམ་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཁྱོ་བོ་བཅུ་དང་ཞེ་སྤང་རྩོམ་ཏུ་དག་པོ་གང་རུང་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྦྱོན་
 ཏུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་མིའི་རྩེ་ངར་གྱི་རུས་པ་ལས་ཕྱར་བྱ་ཆད་སོར་བརྒྱད་པ་དག་བྱས་
 ལ་དུར་ཁོད་ཀྱི་རས་ལ་མངོན་སྦྱོད་ཀྱི་རྩལ་གྱིས་སྤྲོ་ཆོགས་དོ་རྩེ་བྲིས་པའི་ལྟེ་བ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་
 སྤགས་དང་སྤེལ་བ་བྲིས་ནས། དེའི་ནམ་ཤེས་བཀའ་ནས་དེ་ལ་བཅུག་སྟེ་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱས་
 བས་འཁོར་ལོ་ཕྱར་བྱའི་ཁོང་སྟོང་དུ་བཅུག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཀླང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཕྱར་བྱའི་ཡར་མར་
 ཀྱི་སྟོང་པ་ནམས་བཀའ་ནས་རང་ཁྱོ་བོ་གང་དུ་བསྒོམ་པའི་སྤགས་མིང་སྤེལ་དང་བཅས་པ་སྦྱོན་
 བཞེར་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཏུ་བཞུས་པ་བྱས་ཏེ་དག་པོའི་སྒོ་ཁར་སྤས་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་ཏེ་ཐོས་བསམ་
 ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དང་སྐྱ་གསུམ་སྟེ་འགྲོ་བ་རབ་འབྱེད་ཐ་མ་གསུམ་ལ་མཆོག་གི་འདོད་
 དོན་སྦྱིན་པ་དང་། རིན་ལ་ལན་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་ཤེས་པ་སྟེ་གཞན་གྱིས་རང་
 ལ་པན་མ་བཏགས་ཀྱང་རིན་ལན་ལ་མི་སྟོས་པར་པན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནམ་པར་

སྤངས་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གྲང་བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ན་ཆེ་བ་བྱེད་ནི་ཚུན་
ཆད་ཀྱིས་ཉམས་པ་སྟེ་སྟོད་པའམ་ཡང་ན་འཆི་བར་འགྱུར་རོ།།

ཡང་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་ཐོ་མའི་ཐོད་པའི་བྱད་པར་ལ་མཁས་པས་ཐོད་པ་གང་བ་སྟེ་མ་
ཆག་མ་གས་པ་མ་མེད་པ་དག་བཅས་བའི་ཐོད་པ་དེར་ནི་ཁོ་བོ་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་རུང་གི་སྤྲུགས་
ཀྱི་ཆོག་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་དང་སྟེལ་བ་བྲིས་ཏེ་དགྲ་པོའི་རྣམ་ཤེས་བཀུག་ནས་མིང་ལ་བཅུག་སྟེ་དེ་
དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱས་ནས། རྟོ་རྟེན་ཆོག་གིས་ཏེ་རང་གཞན་གྱི་ཐོས་པར་སྤྲུགས་སྟེལ་ཆོག་
དང་བཅས་པ་བྱན་བཞེའམ་གསུམ་དུ་བཞུས་པ་བྱས་ལ་ཐོད་པ་དེ་དགྲའི་སྟོའམ་གྲོང་གི་སྤང་
བར་དག་ཏུ་སྤྲུག་ན་བསྐྱབ་བྱ་དགྲ་པོ་དེས་པར་སྟོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཉིད་
ཀྱི་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་ཏ་ལའི་ལོ་མཁམ། གཞན་དར་རས་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མངོན་སྦྱོང་གྱི་
རྣམས་ཀྱི་ཁུ་བས་ཁོ་བོ་བཅུ་གང་རུང་གི་སྤྲུགས་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་དང་སྟེལ་བ་ཀུན་ཏུ་བྲིས་ལ་བསྐྱབ་
བྱའི་རྣམ་ཤེས་བཀུག་སྟེ་མིང་ལ་བཅུག་ནས་དོན་དེར་དངོས་སུ་ཞེན་པ་བྱས་ལ། སྤྲུགས་སྟེལ་
ཆོག་དང་བཅས་པ་བྱན་བཞེར་བཞུས་ཏེ་དགྲའི་གྲོང་གི་སྤང་བར་རམ་སྟོད་དག་ཏུ་སྤྲུག་ན་འཆི་
བའམ་སྐྱམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་དཔལ་གསལ་བའི་
ལས་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པའི་རྟོ་རྟེན་འཆང་གིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ།།

137

གསུམ་པ་(ཕུར་བྱས་གདབ་པའི་ལས་ཆོགས་)ལ། བྱན་མོང་གི་ཕུར་བྱས་གདབ་པ་དང་། བྱན་
མོང་མ་²⁰¹ཡིན་པའི་ཕུར་བྱས་གདབ་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(སྤྱན་མོང་གི་ཕུར་ཕུས་གདབ་པ་)ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཕུར་
 གདབ་ཀྱི་སྤྲགས་སྤྱན་མོང་དུ་བསྟན་པ་དང་། རྩས་ཀྱི་ཕུར་གདབ་དང་། ¹⁹⁸བསམ་གཏན་གྱི་ཕུར་
 གདབ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཕུར་གདབ་ཀྱི་སྤྲགས་སྤྱན་མོང་དུ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙཅ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་ངེས་པར་འཆིང་བ་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། དོ་
 རྩེ་ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གཞོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲགས་འདི།
 ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྤྱང་ངོ་། །ཨོ་ཟ་ཟ། ཟླ་ཏ་ཡ་ཟླ་ཏ་ཡ། སར་དུལྟན་
 བཅ་པཅ། གྲི་ལ་ཡ་གྲི་ལ་ཡ། སར་སྤ་པོ་པཅ་པཅ། རྩྱ་རྩྱ་རྩྱ། བརྩ་གྲི་ལ་ཡ། བརྩ་རྩ་ར་ཨ་རྩྱ་པ་
 ཡ་ཏི་ཀྲ་ཡ་ལྷ་ཀ་ཅི་རྩ་བརྩ་གྲི་ལ་ཡ་རྩྱ་རྩྱ་རྩྱ་པཅ་པཅ། དེ་ནས་འདི་ནི་གསུངས་མ་ཐག །སངས་
 རྒྱས་རྩ་འཕྱུལ་ཆེན་པོ་ཀུན། །བརྒྱལ་ཞིང་རབ་དུ་འཛིགས་གྱུར་ནས། །ནམ་མཁའ་དོ་རྩེ་ཐུགས་
 བཅ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྤྲགས་ལ་གཞོལ་བས་ཆོ་གའི་བྱད་པར་བསྟན་པའི་རྩེས་དེ་ནས། སྤྱང་ཞིང་གསུངས་
 སོ་ཞེས་བྱང་ངོ་། །གང་གིས་ན་བཙཅ་ལྡན་འདས་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་
 མེད་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ཞལ་ནས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། རི་ལྟར་བྲག་ལས་བྱ་བའི་
 དུལ་དུ་སོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་དང་འཆོམས་པའི་བྲག་ལས་ཀྱིས་གཤེགས་པ་སྟེ་དགག་པར་བྱ་
 བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དོ་རྩེ་ཕུར་ཕུས་
 ངེས་པར་འཆིང་བ་སྟེ་གདབ་པས་མི་གཡོ་བར་བྱས་པ་དེ་མི་མཐུན་སྤྲགས་ཀྱིས་མི་ཕྱེད་པས་ན་དོ་

ཇི། དེ་བཤད་སྟུང་བྱ་བ་ཆེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་
སོ། །གང་གསུངས་ན་དོ་རྟེན་གཞིམ་དཀའ་བའི་ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་རབ་འབྲིང་ཐ་
མ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོད་དང་གསུང་དང་བྱ་བ་ཉེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དོ་རྟེན་ཕྱར་བུས་
གཞོན་པ་སྟེ་འདེབས་པའི་སྟགས་འདི་གསུངས་སོ། །

རྟེན་ཕྱར་བྱ་སྒྲིའི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །སྟགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ལས།
མིང་མཐའ་མེད་དང་། དོན་ཨོ་ནི་སྒར་བཞིན། ཟ་ཟ་ཞེས་པ་ནི་ཟ་ཏ་ཀ་སྟེ་གསོད་བྱེད་ཅས་བོད་
པའོ། །སྟེ་ཏ་ཡ་སྟེ་ཏ་ཡ། ཆོམས་ཤིག་ཆོམས་ཤིག་པའོ། །སཐ་དྲུག་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད།
པའ་པའ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཀྱི་ལ་ཡ་ཀྱི་ལ་ཡ་ཕྱར་བུས་བཏབ་ལ་མི་འགྲལ་བར་གྱིས་
ཤིག་པའོ། །སཐ་སྤ་པི་སྤིག་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །པའ་པའ་དགས་པར་བྱེད་
པའོ། །རྟེན་གསུམ་ནི་དོ་རྟེན་འཆང་གི་སྐྱོད་གསུང་བྱ་བ་སྐྱལ་བར་བྱེད་པའོ། །བཟླ་ཀྱི་ལ་ཡ་དོ་རྟེན་
ཕྱར་བུ་ལ་བོད་པའོ། །བཟླ་རྩ་ར་ལྷ་རྩ་པ་ཡ་ཉི་དོ་རྟེན་འཆང་གི་བཀའ་ཉོན་ཅིག་པའོ། །ཀྱ་ཡ་སྟེ་ཀ་
ཅིན་བགེགས་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མོ། །བཟླ་ཀྱི་ལ་ཡ་དོ་རྟེན་ཕྱར་བུ་ཞེས་བོད་པའོ། །རྟེན་
གསུམ་ནི་བགེགས་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་སྤིགས་མཛུབ་བྱེད་པའོ། །པའ་པའ་ནི་སྒར་
ཡང་སྐྱལ་བར་བྱེད་པའོ། །དེ་ནས་དོ་རྟེན་འཆང་གིས་ཕྱར་གདབ་ཀྱི་སྟགས་འདི་ནི་གསུངས་པ་
ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཉེ་ལས་འདི་བསྐྱབ་པར་དཀའ་བས་རྩུ་འབྲལ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་
བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ཀུན་དང་པོར་བརྒྱལ་ཞིང་བྱིས་བྱ་བ་རྟེན་ནས་རབ་ཏུ་འཛིགས་ཤིང་སྟགས་
པར་གྱུར་ནས་ནམ་མཁའ་དོ་རྟེན་ཕྱར་བུ་ཉེ་དོ་རྟེན་འཆང་རྟེན་སུ་བྱ་ནས་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བར་
འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(རྟེན་ཕྱར་གདབ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། མི་རུས་ལས་བྱས་ཕྱར་བྱ་འཇམ། །ཡང་ན་སངས་ལྷེད་ཅེ་ལས་སྦྱེས། །ལྷགས་ལས་
བྱས་པའི་ཕྱར་བྱ་དག། རྫོང་རྫོང་གསུམ་འཛིག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། རྫོང་རྫོང་འཆང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་
སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་མིའི་རུས་པ་ལས་བྱས་པའི་ཕྱར་བྱ་འཇམ་ཡང་ན་སངས་ལྷེད་གི་ཅེ་ལས་སྦྱེས་པ་སྟེ་
དེའི་སྟོང་པོ་སོགས་ལས་བྱས་པའི་ཕྱར་བྱ་དང་། ལྷགས་ལས་བྱས་པའི་ཕྱར་བྱ་སྟོན་ཁོ་བོ་
བདུད་ཅེ་འབྲིལ་པ་ལ་སྦྱད་མདུང་ཅེ་གཅིག་པའི་དབྱིབས་ཅན་དག་གིས་མངོན་སྦྱོང་གི་རྩས་
ནམས་ལས་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་ཡི་རྒྱའི་སྦྱི་བོ་ནས་ཀྱང་མཐེལ་གྱི་བར་དུ་གདབ་ཅིང་ལྷགས་
སྟེལ་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་ཐུན་བཞིར་བཅད་ནས་བཟླས་ན་རྫོང་རྫོང་གཞོམ་དཀའ་བའི་བསྐྱབ་
བྱའི་སྦྱ་གསུམ་སྟེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འཛིག་པར་བྱེད་དོ།

¹⁹⁶
གསུམ་པ་(བསམ་གཏན་གྱི་ཕྱར་གདབ་)ལ། ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་
དང་། ཕྱར་བྱའི་དབྱིབས་ཅན་ཡོན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། འོད་འཕྲོ་འཁྲུག་ཅིང་མདངས་བཟང་བའི། རྫོང་རྫོང་སེམས་དབར་མཉམ་བཞག་
ལ། རྫོང་རྫོང་གི་གསུམ་ནམ་ཐར། །གཟུགས་བརྟན་བསམས་ནས་སྦྱར་བར་བྱ། །ནམ་བར་སྦྱང་
མཛད་གྱ་ཆེན་ནམ། །ཡང་ན་འདོད་ཆགས་རྫོང་རྫོང་ཅན། །གཤེན་རྫོང་གཤེན་གྱི་གྱ་ཆེན་དག །
བསམས་ན་རྫོང་རྫོང་གསུམ་ཡང་གཞོན། །ཅེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། རྫོང་རྫོང་སེམས་དབར་སྟེ་རང་རྫོང་རྫོང་འཆང་དཀར་པོ་ཡུམ་རྫོང་རྫོང་དབྱིངས་གྱི་དབང་ལྷག་མ་
དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་མི་བསྦྱོང་པ་ལ་ཁོ་བོ་བཅུས་

བསྐྱོར་བ་སྤྱན་བྲངས། རང་གི་ཞལ་ནས་ཞུགས་དོན་མེད་ལས་ནས་ཡུམ་གྱི་པར་ཞུ་བའི་ཐེག་ལེ་
 བཅུ་གཅིག་རྒྱ་རིང་པོ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། མི་བསྐྱོད་པ་དང་ཁོ་
 བོ་བཅུར་གྱུར་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་རང་གི་ཐུགས་ཀར་བྲངས་ཕྱིར་སྒྲོས་མཛད་པ་མཛད་ནས་རང་
 ལ་རྗེས་སུ་ཞུགས་པས་རང་འོད་འཕྲོ་འཁྲུག་ཅིང་མདངས་བཟང་བའི་དོན་རྗེ་སེམས་དཔར་མཉམ་
 བཞག་པ་སྟེ་ཞེ་སྤང་དོན་རྗེ་ཞལ་མཆེ་བ་ཅུང་ཟད་གཅིགས་པ་འོད་དམར་པོ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་
 དབྱས་སུ་བཞུགས་པར་བསྐྱོམས་ལ། ཡུམ་གྱི་མངལ་ནས་ཁོ་བོ་བཅུ་རང་གི་ཐུགས་ཀར་
 བྲངས། རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་ཕྱིར་སྤྱང་སྟེ་འཁོར་ལོ་སེར་པོ་ཅིབས་བཅུ་བ་གཡས་སྐྱོར་དུ་
 མཐོགས་པར་འཁོར་བའི་ཅིབས་ཀྱི་ཅེ་མོ་ཅུང་ཟད་མ་རེག་པའི་ཕྱོགས་མཆོམས་རྣམས་སུ་
 བཞག་པའི་རང་ཞེ་སྤང་དོན་རྗེ་སེམས་དཔར་མཉམ་བཅེགས་ཀྱི་སྐྱུར་བསྐྱོམ་པ་དེའི། འོག་གི་མཐར་
 ཐུག་པར་གནས་པའི་གཞོན་མཛེས་ཀྱི་གཟུགས་བསམས་པ་དེ་ལ་བལྟས་པས། དེས་སྤྱལ་བའི་
 གཞོན་མཛེས་གཉིས་པ་རང་གི་མདུན་དུ་འདུག་པ་ལ་བཀའ་བསྐྱོས་པས་བགེགས་རྣམས་བཀུག་པ་
 ལ་བཤད་མ་ཐག་པའི་བསམ་གཏན་གྱིས་སྤར་གདབ་འདི་སྐྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོ་སེར་
 པོ་ཅིབས་བཅུ་བ་དང་ཅིབས་ལ་ཁོ་བོ་རྣམས་དགོད་པ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གྱིས་གསལ་བར་
 མ་བཤད་ཀྱང་། ཨ་མུས་འཁོར་ལོ་དེ་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་མདོར་བྱས་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་ནི་
 ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས་འདིར་ཡང་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། ཡོངས་སྒྲོལ་བཞི་དང་ཡང་དག་
 ལྷན། །རིག་པའི་སྒྲེས་བྱ་དོན་རྗེ་ཅན། །སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །བྱ་གསུམ་དུ་ནི་རྣམ་
 པར་བསྐྱོམ། །ཀུན་ནས་སེར་བའི་འཁོར་ལོ་ནི། །ཅིབས་བཅུ་དེ་དབྱས་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཅིབས་
 ཀུན་ལ་ནི་ཁོ་བོ་བཅུ། །ཡེ་ཤེས་བདག་ཉིད་བཅུ་ལས་བྱུང་། །འགོག་པའི་དོན་རྗེ་བསྐྱོམ་བྱ་

ཞིང་། །མཚོག་ཏུ་མཛེས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ། །རྡོ་རྗེ་འབར་བའི་སྤྲིན་སྤྲོས་པས། །མི་གཡོ་བ་
དང་མཚུངས་པར་འཁོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་ཡང་ཕྱར་གདབ་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་མི་བསྐྱོད་པའི་ནལ་འབྱོར་འབའ་ཞིག་གིས་བྱེད་པར་མ་ཟད་
ནམ་པར་སྒྲང་མཛད་ཀྱི་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ཡང་ན་འདོད་ཆགས་རྡོ་རྗེ་ཅན་འོད་དཔག་མེད་དང་
གཤེན་རྗེ་གཤེད་ཀྱི་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ནལ་འབྱོར་དག་བསམས་ནས་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་གསུམ་སྟེ་
བགེགས་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ཡང་གཞོན་པ་སྟེ་ཕྱར་བྱས་འདེབས་པར་བྱའོ། །ཕྱར་བྱས་
རི་ལྟར་དུ་གདབ་སྟམ་ན། བྱང་གི་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བས་སྐྱལ་བའི་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་གཉིས་པ་
དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་སྟོད་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་ལ་སྦྲད་རྡོ་རྗེ་ཕྱར་བྱ་བཅུར་གྱུར་བ་ཡིས།
གདུག་པ་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་ནས་རྟེན་མཐིལ་གྱི་བར་དུ་བཏབ་ཅིང་ཁོ་བ་ཆར་བཅད་པ་སྟེ་བཅེ་
བ་མེད་པར་གཞོམ་པར་བྱའོ། །ནལ་འབྱོར་གང་གིས་ན་རྡོ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་པའི་ནལ་འབྱོར་ཀྱི་སྦྱོར་
བས་བྱའོ། །དེ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཡང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ནམ་སྒྲང་དང་འོད་དཔག་མེད་དང་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟེ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་དུ་བསྐྱོམས་ནས་ཀྱང་བདུད་ཅི་འབྲིལ་པའི་ཕྱར་གདབ་
འདི་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ཕྱར་བྱའི་དབྱིབས་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྡོ་རྗེ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་ཡིས། །གདུག་ཅིང་ཁོ་བ་ཆར་གཅད་ལ། །སངས་རྒྱས་
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡང་། །རྡོ་རྗེའི་སྦྱོར་བས་བྱ་བ་ཡིན། །སྟོང་ཁ་ནས་ནི་རྟེན་པའི་མཐར། །རྡོ་རྗེ་
ཕྱར་བྱ་ནམ་པར་བསྐྱོམ། །གོང་དུ་འང་དམ་ཆོག་དེ་ཉིད་བྱ། །འདི་ནི་ཕྱར་བྱའི་ནམ་འབྲུལ་

ཡིན། །བསམ་གཏན་དོ་རྩེ་སྤྱོད་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་དག་ཀྱང་ངེས་པར་འདེབས། །དོ་རྩེ་
སེམས་དཔའ་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །ཕུར་བུས་བཏབ་ན་ཕུར་དུ་འཆེ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཕུར་བུའི་དབྱིབས་རིམ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བོད་དུ་འང་སྟེ་སྟོད་དམ་ཆོག་གི་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་
བདུད་ཅི་འབྲིལ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་ཉིད་དུ་བུས་ལ་སྟོང་ག་སྟེ་སྟེ་བ་ནས་ནི་རྒྱང་པའི་མཐའི་བར་
དུ་མདུང་ཅི་གཅིག་པའི་དབྱིབས་ཅན་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཕུར་བུའི་གཟུགས་སུ་རྣམ་པར་བསྐྱེལ་བ་འདི་ནི་
ཕུར་བུའི་རྣམ་འབྲུལ་ཏེ་དབྱིབས་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཕུར་བུའི་སྤྱོད་བ་དེ་ལྟ་བུ་
ཡིས་ཕུར་བུས་བཏབ་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཕུར་བཏབ་ཀྱི་ལས་སྤྱོད་ལ་མཁས་པ་དག་ཀྱང་ངེས་
པར་འདེབས་པ་སྟེ་མི་གཡོ་བར་བྱས་ཤིང་། དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་སྟེ་བཙོན་འགྲུས་བཟོན་པ་དང་
ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱུར་བའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཕུར་དུ་སྟེ་རིངས་
པར་འཆི་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་¹⁹⁵པ་(ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕུར་བུས་གདབ་པ་)ལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཕུར་གདབ་དང་།
རྩོགས་རིམ་པའི་ཕུར་གདབ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཕུར་གདབ་)ལ། བསྐྱེད་བྱའི་ལུས་ལ་ཕུར་བུས་གདབ་པ་དང་། ²⁰³དག་གི་
གནས་ལ་ཕུར་བུས་གདབ་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་གནས་ལ་ཕུར་བུས་གདབ་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(བསྐྱེད་བྱའི་ལུས་ལ་ཕུར་བུས་གདབ་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙོན་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་སྦྱང་མཛད་ཆེན་པོ། སྐུ་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱེགས་ནས། སྐུའི་དམ་ཆོག་ཆོས་ངམ་གྱིས་གཞོན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་ལྷགས་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་ཕུར་རོ། །ཨོ་བཟླ་ཆོན་

ཆོན། ཉ་ན་ཉ་ན། ད་ཉ་ད་ཉ། དེ་པ་ཉ་བཟླ་ཅན་རྩྱེ་པལ། བན་ཚུན་དགྱི་བའི་ཚུལ་དུ་བྱ། །མཐེ་
 བོ་བཞི་ནི་རབ་དུ་བསྐྱམ། །རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཚུལ་གནས་ཏེ། །དོ་རྩེ་ཕུར་བུས་ངེས་པར་
 གདབ། །བཏབ་མ་ཐག་དུ་སེམས་དཔའ་ཆེ། །དོ་རྩེ་སྐྱ་གསུམ་ལས་བྱུང་བ། །དམ་ཆོག་མཆོག་
 གིས་ལྷང་བར་འགྱུར། །ཡང་ན་འཆི་བའི་གནས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། ཐུན་མོང་གི་ཕུར་གདབ་བསྐྱར་པའི་རྩེས་དེ་ནས། ཕུར་ངོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་
 བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་
 ཞལ་ནས་བྱུང་ངོ་། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོའི་སྐྱ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཕུས་ཀྱི་གནས་སྐྱེ་བོ་ནས་ཀླང་མཐེལ་ཀྱི་བར་རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་སྟེ་ཕུར་བུས་གདབ་པའི་གནས་
 སུ་བུས་ནས་དེ་ལ་ཕུར་བུས་འདེབས་པའི་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟམ་དུ་ཐུགས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་སྐྱའི་དམ་ཆོག་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཕུས་ཀྱི་སྟོབས་
 རྣམས་ཆམ་ངམ་གྱིས་གཞོན་པ་སྟེ་ཆར་གཅོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོ་རྩེ་ཕུར་བུའི་སྐྱགས་འདིའོ། །རི་
 ལྟར་དུ་ན་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་སོ། །སྐྱགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ལས།
 མིང་མཐའ་མེད་དང་། དོན་ཨོ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །བཟླ་དོ་རྩེ། ཆོན་ཆོན་ཆོད་ཆོད་ཅིག་པའོ། །ཉ་
 ན་ཉ་ན་ཆོམས་ཆོམས་ཞིག་པའོ། །ད་ཉ་ད་ཉ་སྟེགས་སྟེགས་ཞིག་པའོ། །གང་ན་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཕུས་ཀྱི་སྟོབས་སོ། །གང་གིས་ན། དྲུག་འབར་བ། བཟླ་དོ་རྩེ། ཅན་འཁོར་ལོ་སྟེ་འབར་བའི་དོ་
 རྩེ་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱིས་སོ། །རྩྱེ་པལ་ཅེས་པ་ནི་བསྐྱལ་བའོ། །སྟེལ་བ་ནི། ཆེ་གོ་མོ་སྤྲ་ར་ལ་རྩྱེ་
 པལ་ཅེས་པའོ། །ཆོ་ག་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟེན་དུ་བཏབ་ནས་ལས་
 སྤྱོར་གྱི་དུས་སུ་རང་གི་བྲག་རྒྱ་ལ་གྱིར་བསྐྱེད་པ་དང་། བན་ཚུན་དགྱི་བ་སྟེ་འབྱུང་པའི་ཚུལ་

དུ་བྱས་ནས་མཐེ་བོ་སྟེ་རང་གི་དོ་རྩེ་ཕྱག་རྒྱའི་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་རབ་ཏུ་བསྐྱམ་བ་སྟེ་བཅུག་ལ་དེ་ཉིད་དགའ་བ་སྟེ་བའི་གནས་ཡིན་པས་གཞི་ཞེས་བྱའོ།

དེ་ཡང་ཕྱག་རྒྱའི་ཆོས་འབྱུང་གི་དབྱས་སུ་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམས་པའི་སྟེང་དུ། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་སྟོན་པོའི་འོད་ཟེར་གྱི་ལྷགས་ཀྱས་བསྐྱབ་བྱ་བཀྱག་ནས་བཞག་ལ། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་ཚུལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་ལུས་ཀྱི་གནས་སྟེ་བོ་ནས་རྒྱང་མཐེལ་གྱི་བར་དུ་རང་གི་ཡིད་སྟེང་དོ་རྩེ་ཅེ་ལུ་བ་ལ་འོག་དོ་རྩེ་ཅེ་གཅིག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དོ་རྩེ་ཕྱར་བྱས་ངེས་པར་གདབ་ཅིང་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་དང་། སྐགས་སྟེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་སྐྱོན་བཞིར་བཞུ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་དོ་རྩེ་ལྟར་གཞོམ་དགའ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་སེམས་དབའ་ཆེ་སྟེ་ལུས་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་སྟེ་སྟེ་ལུས་ཀྱི་སྟེ་བོ་ནས་དམ་ཆོག་མཆོག་གིས་ཏེ་བྲག་ལས་ཀྱི་ཕྱར་བྱས་བཏབ་ན་བཏབ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་བཏབ་པ་ཅན་གྱིས་ལྷང་བ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་གནས་ནས་སྟོད་པར་འགྱུར་བའམ་ཡང་ན་འཆི་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་ངོ།

²⁰¹
གཉིས་པ་(རག་གི་གནས་ལ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་)ནི།

རྩ་མཚན་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་འཛིག་ཉིན་དབང་ཕྱག་གསུང་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུང་གི་དམ་ཆོག་ཆམ་ངམ་གཞོན་པ་དོ་རྩེའི་སྐགས་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྟེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་བྱུང་ངོ། །མི་ཉི་ལྷུང་ལྷུང་བ། ཡེ་ཤེས་པསྟོ་ཁ་བྱེ་བ། །དོ་རྩེ་སོར་མོ་ངེས་པར་གཞག། །འདོད་ཆགས་དོ་རྩེའི་ཚུལ་གནས་ཏེ། །དོ་

རྗེའི་ཕུར་བུ་དེས་པར་འདེབས། །བཏབ་མ་ཐག་ཏུ་དོ་རྗེ་ཆེ། །སྐྱེ་གསུམ་བྲི་མེད་ལས་བྱུང་བ། །
བཏབ་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷང་བར་འགྱུར། །ཡང་ན་འཆི་བའི་གནས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་ལ་ཕུར་བུས་གདབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས། ཕྱང་ཞིང་
གསུངས་སོ་ཞེས་བྱང་ངོ་། །གང་གིས་ན་བཙམ་ལྟན་འདས་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྗེ་
གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་
གསུངས་ན། འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གསུང་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་དག་གི་གནས་སྟེ། རྣམ་པར་འབྱུལ་
བ་སྟེ་ཕུར་གདབ་ཀྱི་གནས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དོ་རྗེ་ཕུར་བུས་འདེབས་པའི་ལས་སྦྱར་དེ་བཞད་
སྟམ་དུ་ཐུགས་ཅི་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་ན་
གསུང་གི་དམ་ཆོག་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་དག་གི་སྟོས་པ་ཆོམ་ངམ་གྱིས་གཞོན་བ་སྟེ་རེངས་པར་བྱེད་པའི་
དོ་རྗེའི་ཕུར་གདབ་ཀྱི་ཐུགས་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དུ་ན་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པར་གསུངས་
སོ། །ཐུགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ལས། མིང་མཐའ་མེད་དང་། དོན་ནི་ཨོ་སྤར་བཞིན་
ནོ། །འི་བསྐྱབ་བྱའི་དག་འགྲུགས་པར་བྱེད་པའི་ས་པོན་ནོ། །ཕུར་བུ་བམ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ཀྱི་
བདག་པོ་ཞེས་འཛོད་པའོ། །སྟེལ་བ་ནི་ཆེ་གོ་མོ་སྤར་ལ་རྩྭ་པར། ཅས་པའོ། །ཆོ་ག་ནི་མི་བསྐྱོད་
པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ། རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་སྤུ་
གྱི་དང་པན་ཚུན་འབྱུང་དེ་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་འབྱུང་བའི་གནས་ཕྱག་རྒྱའི་ཟླ་གའི་བརྒྱུ་ཁ་
བྱེ་བའི་ནང་དུ་རང་གི་སོར་མོ་སྟེ་གསང་གནས་ཀྱི་དོ་རྗེ་དེས་པར་བཅུག་ནས་བཞག་ལ། ཕྱག་
རྒྱའི་ཆོས་འབྱུང་གི་དབུས་སུ་མེའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པའི་སྟེང་དུ། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་
སྟོན་པོའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཕྱགས་ཀྱས་བསྐྱབ་བྱ་བཀྲུག་ནས་བཞག་པའི་འདོད་ཆགས་དོ་རྗེའི་ཚུལ་
ཏེ་བསྐྱབ་བྱའི་དག་གི་གནས་སྟེ་ལ་རང་གི་ཡིད་སྟེང་དོ་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ་ལ་འོག་དོ་རྗེ་ཅེ་གཅིག་པའི་

དབྱེབས་ཅན་གྱི་དོ་མཆོའི་ཕུང་བྱས་ངེས་པར་འདེབས་གིང་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་དང་སྐགས་
སྐལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་ཐུན་བཞི་བཟུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཕུང་གདམ་བྱས་པས་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་དེ་མ་མེད་པ་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་བའི་སྐུ་གསུམ་སྟེ་བསྐྱུབ་བྱ་རབ་
འབྱེང་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་དག་གི་གནས་སྟེ་ལ་ཕུང་བྱས་བཏབ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་བཏབ་པ་ཅིམ་གྱིས་དོ་
མཆོ་སྟེ་བསྐྱུབ་བྱའི་དག་གི་སྟོས་པ་རྣམས་ལྟང་བ་སྟེ་དེངས་པར་འབྱུང་བའམ་ཡང་ན་འཆི་བའི་
གནས་སུ་འགྱུར་རོ།།

201
གསུམ་པ་(ཡིད་ཀྱི་གནས་ལ་སྤར་བྱས་གདབ་པ་)ནི།

[illegible]

ནོན་ཅི། བསྐྱབ་བུའི་ངག་གི་གནས་ལ་སྤར་གདབ་ཀྱི་ལས་སྤྱོད་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས།
སྤར་ཞིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྲང་རོ། །གང་གིས་ན་བཙོམ་ལྟན་འདས་སྤྱད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་

དོན་ཅེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ཅེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། དོན་ཅེ་
འཛིན་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཐུགས་ཏེ་སེམས་ཀྱི་གནས་སྟོང་ག་ནམ་པར་འབྱུལ་བ་སྟེ་ཕྱར་
གདབ་ཀྱི་གནས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དོན་ཅེ་ཕྱར་བྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟུང་དུ་ཐུགས་
ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་ན་ཐུགས་ཀྱི་དམ་
ཆོག་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་ནམས་ཆོས་ངམ་གྱིས་གཞོན་པ་སྟེ་གཞོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱར་
གདབ་ཀྱི་ཐུགས་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དུ་ན་གདངས་ཀྱི་ནམ་པར་གསུངས་སོ། །ཐུགས་དེ་
ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ལས། མིང་མཐའ་མེད་དང་། དོན་ནི་ཨོ་སྤར་བཞིན་ནོ། །བཟོ་དོན་ཅེ།
ར་རྩ་རྒྱལ་པོ་སྟེ་དོན་ཅེ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བོད་པའོ། །

རྩོམ་པ་སྐྱབ་བྱའི་སྟོང་གཞོན་པ་ལ་བཞུད་ཅིག་ཅེས་པའོ། །སྟེལ་བ་ནི་ཨོ་བཟོ་རྩ་རྩ་རྩ་ཆེ་གོ་
མོ་སྤར་པ་ལ་པར་ཅེས་པའོ། །ཆོ་ག་ནི་མི་བསྐྱོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་
ནས་ལས་སྟོར་ཀྱི་དུས་སུ། རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་སྤྲོ་མ་གྱི་དང་པན་ཚུན་འཁྱུད་དེ་ཕྱག་རྒྱའི་ཆོས་
འབྱུང་གི་དབྱས་སུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པའི་སྟེང་དུ། རང་གི་ཐུགས་ཀྱི་རྩོམ་པོ་འོད་ཟེར་
གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བཀྱག་ནས་བཞག་པའི་དོན་ཅེ་ཐུགས་ཀྱི་ཚུལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱའི་སེམས་ཀྱི་གནས་
སྟོང་གར། རང་གི་གསང་གནས་ཀྱི་ལི་རྒྱ་འོད་འཕྲོ་མང་པོ་འཁྲིགས་པའི་སྟེང་དོན་ཅེ་ཅེ་མོ་ལྷ་པ་ལ་
འོག་དོན་ཅེ་ཅེ་གཅིག་པའི་ནམ་པ་ཅན་དུ་བཅེངས་པ་སྟེ་བསྐྱོམས་པའི་དོན་ཅེ་ཕྱར་བྱས་ངེས་པར་
གདབ་ཅིང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་ཐུགས་སྟེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་བཟླ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
བྱས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་བྱི་མ་མེད་པའི་འོད་གསལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ཅེ་གསུམ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་
རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ལ་ཕྱར་བྱས་བཏབ་མ་ཐག་དུ་སྟེ་བཏབ་པ་ཅོམ་
གྱིས་དོན་ཅེ་ཆེ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱའི་སེམས་ལྡང་བ་སྟེ་ནལ་དུ་གནས་པ་ལས་འདས་ནས་བྲན་པ་ཉམས་

པར་འགྱུར་བའམ་ཡང་ན་འཆི་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
སྟོན་པ་བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གནས་ལ་ཕྱར་གདབ་གི་ཆོ་
ག་ལེགས་པར་ཤེས་པས་ཕྱར་གདབ་གི་ལས་གི་སྦྱོར་བ་ཡིས་ཕྱར་བྱས་བཏབ་པར་བྱས་ན་ནི་
ནམ་མཁའ་དབྱིངས་གི་མཐས་ལྡན་པའི་རྩི་རྩེ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་གཞིམ་དཀའ་བ་ལ་ཡང་ཕྱར་བྱས་
འདེབས་པར་གདོན་མི་ཟའོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྩི་རྩེ་ཕྱར་བྱས་ཕྱར་གདབ་གི་ལས་སྦྱོར་
སྟོན་པའི་རྩི་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

¹³¹
གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དབྱེས་ནས་ཆེད་བརྗོད་མཛད་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་སྐྱ་གསུམ་མཆོག་།སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་པན་མཛད་པ། །
མཉེས་ཤིང་རབ་ཏུ་དབྱེས་གྱུར་ནས། །གསུང་ནི་འདི་སྐད་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེ་མའོ་གསང་བའི་
གནས་གི་མཆོག་།ཞེ་མའོ་སྤྱིང་པོ་ཀུན་བསྐྱས་པ། །ཞེ་མའོ་ཆོས་གི་གནས་ཞི་བ། །ཞེ་མའོ་རྩི་
རྩེ་རྣམ་པར་འཛོམས། །ཕྱར་འདེབས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
གཤམ་ཆེན་ཏེ། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གི་རྩི་རྩེ་རྣམས། །ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་ཡང་དག་བཤད། །
འདི་ནི་ཐུགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་གི། །ཕྱར་གདབ་དེ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ནི་
མཆོག་སྦྱོན་པའི། །ཐུགས་གི་དེ་ཉིད་དོན་བསྐྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཅ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཆོགས་བཤད་པ་དེ་ནས་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་
ལ་གནས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པ་ལས་མཆོག་སངས་རྒྱས་ཏེ་རྩི་གས་རིམ་ལ་གནས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་
ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སེམས་ཅན་གི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པར་མཛད་ཅུས་པ་དག་གིས་ཅ་
རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ལས་ཆོགས་རྣམས་ཐོས་པས་དང་པོར་ཐུགས་མཉེས་ཤིང་། ཕྱིས་དེ་

ནམས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ནས་རབ་ཏུ་དགེས་ཤིང་མགུ་བར་གྱུར་ནས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་གསུང་
 བེ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ཡང་ཨེ་མའོ་ནི་དོ་མཆར་བའོ། །གང་ལ་དོ་མཆར་ན་སྟོད་
 མིན་ལ་གསང་བའི་མཆོག་སྤྲུགས་ལ་གཞོལ་བས་ངག་གི་བཞུགས་པས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་སྦྱབ་
 པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་དོ་མཆར་བའོ། །ཡང་ན་ཨེ་མའོ་ནི་དོ་མཆར་བའོ། །གང་ལ་ན་སྟོད་སོ་གྱུར་
 བསྐྱུས་པ་སྟེ་སྤེང་སྤྲུགས་ནམས་ཀྱིས་ཆས་གོས་སོགས་མི་འབྲ་བའི་བྱེད་པར་གྱིས་བཞུགས་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་རབ་འབྲམས་བསྦྱབ་པ་དེ་ལ་དོ་མཆར་བའོ། །ཡང་ཨེ་མའོ་ནི་
 དོ་མཆར་བའོ།

གང་ལ་ན། དེར་མ་ཟད་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཞི་བ་སྟེ་ནང་ལ་གཞོལ་བས་བསམ་གཏན་ཅམ་
 ཀྱིས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་བསྦྱབ་པ་དེ་ལ་དོ་མཆར་བའོ། །ཡང་ཨེ་མའོ་ནི་དོ་མཆར་
 བའོ། །གང་ལ་ན་དོ་རྗེ་ལྟར་གཞོམ་དཀའ་བའི་བསྦྱབ་བྱ་གདུག་པ་ཅན་དག་ནམས་པར་འཛོམས་
 བའི་དྲག་ལས་དང་སངས་རྒྱས་ཏེ་ལས་སྦྱོར་ལ་མཁས་པའི་བསྦྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱར་བྱས་
 འདེབས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ་བསྦྱབ་བྱ་ཐ་མལ་པ་ནམས་དང་གྲགས་
 ཆེན་ཏེ་སྤྲུགས་སྦྱོར་བཅུ་ལ་ཕྱར་བྱས་བཏབ་པ་དེ་ལ་དོ་མཆར་བའོ། །དེར་མ་ཟད་ཕྱག་རྒྱ་དང་
 སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོན་ནས་བསྦྱབ་བྱའི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་
 གནས་ལ་དོ་རྗེ་ཕྱར་བྱས་གདབ་པ་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་དོ་མཆར་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་
 དེམ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུགས་པ་ནམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྦྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱར་གདབ་ཀྱི་ལས་སྦྱོར་
 འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་དོ་རྗེ་འཆང་གི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་
 པ་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཆོག་འདོད་པའི་དོན་སྦྱིན་པ་སྟེ་སྟེར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལེན་འདིར་ཅ་རྒྱད་

ལས་བྱང་བའི་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིང་དང་། རོན་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་སྤེལ་བ་དང་བཞུས་
བའི་ཚུལ་རྣམས་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལོ།

¹³¹
གསུམ་པ་(ལེན་འཛིན་དོན་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་གསང་བ་
གསང་བ་འདུས་པ་ལས། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་ཆད་དུ་བྱང་བའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་འགྲུགས་པའི་
རྣམ་པར་འཕྲུལ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེན་སྟེ་ཡ་བཅུ་བཞི་པ་ལོ། །། ཞེས་གསུངས།

རོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་
བརྗེད་བྱར་སྟོན་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལས། ལྟེན་སྐྱེ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པར་གྱུར་
ཀྱང་སྐྱབ་པ་པོ་རང་དང་གཞན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆ་དུ་མ་ལ་དམིགས་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆར་
གཅོད་པ་དང་། འདོད་དོན་དངོས་བྱུང་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ན་ཆད་དུ་བྱང་བ་དང་།
དབྱངས་གསལ་ལས་བརྟུས་པའི་སྤྲུལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་འགྲུགས་པ་སྟེ་
བསྟུས་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ་རྒྱང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་ཀྱི་
གདངས་སུ་ཤར་བའི་དོ་རྩེ་བཞུས་པས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་བསྐྱབ་པ་ནི་བརྗེད་བྱ་དོན་ཀྱི་ལེན་
དང་། དེ་བརྗེད་བྱར་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་ལ་ཡང་ལེན་ཞེས་བྱའོ།

བཞི་པ་¹³¹(ལེན་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། ལེན་བཅུ་བཞི་པ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པ་ལོ། །འོ་
ན་ལེན་བཅུ་བཞི་པའི་གཞུང་གང་དང་གང་མཐའ་དྲུག་གང་དང་གང་གིས་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པ་ནས་དམ་ཆོག་ལ་སོགས་པ་ཡིས་དགྲུག་ཅེས་པའི་བར་སྐྱེ་རྩེ་བཞིན་

བས་བཤད། འགོག་པའི་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཀུན་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགྲུགས་ཞེས་
 པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། ཡང་ན་ཁོ་ཐོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཞེས་པ་ནས། སྤྲགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དོན་
 བསྐྱུས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པས་བཤད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པ་ནས། ལེན་
 ཉི་ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལེན་བཅུ་བཞི་པ་དེ་དགོངས་པ་འགྲེལ་
 པའི་སྒོ་མཐའ་དྲུག་གི་ནང་ནས་དགོངས་བཤད་དང་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པས་བཀྲལ་བས་ཐོན་པའི་ལས་
 ལ་སྤྲགས་ལ་གཞོལ་བས་སྤངས་སྤྲགས་བཅུ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་། ནང་ལ་
 གཞོལ་བས་འགྲུགས་པའི་ལས་ཆོགས་དྲུག་དང་། ལྷ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འགྲུགས་པའི་ལས་
 དང་། དྲག་པོའི་ལས་སྦྱར་དང་། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕུར་གདབ་རྣམས་འཆད་
 ཚུལ་ཆོགས་བཤད་དང་སྒོ་བ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉན་པ་པོའི་གང་ཟག་ལྷ་ལ་བཤད་པས་
 གང་ཟག་ལྷ་པོའི་རྒྱད་ལ་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་བ་སྦྱེས་པ་ནི་ལེན་བཅུ་བཞི་པ་མཐའ་
 དྲུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

༡༡། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲིན་མ་
རབ་རྒྱུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་འཆད་པ་ལས་
ལེའུ་བཙུ་ལ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ།།

༥ གཉིས་པ་དམ་ཆོག་གི་སྒྲིན་པོ་དོ་རྩེ་འབྲུང་བའི་ལེའུ་ས་བཤད་པའི་རྒྱལ་ལ། ལེའུ་ས་བྱེད་
མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་། ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། ལེའུ་འི་²⁹⁵མཆོན་དོན་བཤད་པ་དང་། ལེའུ་
དེ་²⁹⁶བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(ལེའུ་ས་བྱེད་མཆོམས་སྒྱུར་བ་)ནི། ལེའུ་བཙུ་བཞི་པར་སྒྲགས་དང་ནང་ལ་གཞོལ་བས་
ལས་སྒྱུབ་རྒྱལ་བསྟན་པའི་རྩེས་དེ་ནས། བཤད་ཟིན་དང་འཆད་འབྲུང་གི་དངོས་གྲུབ་ནམས་
འབྲུབ་པ་ལ་སྒྱེ་དོན་གི་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སྒྱུ་མ་དོན་དང་མཐར་ཐུག་གི་སྒྱུ་མ་ལྟ་
བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནམས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་ནས་བསྒྲོམ་པ་ལ་རག་ལས་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལེའུ་བཙུ་ལ་འདི་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ལེའུ་འི་གཞུང་བཤད་པ་)ལ། རྣལ་འབྱོར་གི་སྒྲིན་པ་དང་། དངོས་²²²གྲུབ་སྒྱུབ་པའི་
ལས་ཆོགས་དང་། ²³⁹རིགས་གི་དབྱེ་བས་ལྟ་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་དང་། ²⁴³སྒྲིན་ལ་ཡེ་ཤེས་དབབ་པའི་
ཆོ་ག་དང་། ²⁴⁸དངོས་གྲུབ་གི་ཆོ་གར་གཏོགས་པའི་ལས་ཆོགས་དང་། ²⁷²སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
བསྟན་པ་དང་བྱག་ལས།

དང་པོ་(རྣལ་འབྱོར་གི་སྒྲིན་པ་)ལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲིན་མེད་གི་སྒྲིན་པ་དང་། ²¹⁷རྩོགས་རིམ་
པའི་སྒྲིན་པས་མཆོག་སྒྱུབ་རྒྱལ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲིམ་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་)ལ། སྐྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་
འབྲུག་པ་དང་། མི་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་། རིགས་ལྔའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་
པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གསང་མཆོད་བྱ་བ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་སྒྲུང་གི་རིགས་ཀྱི་
སྒྲིམ་པ་དང་མི་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ལྷག་མ་བཤད་པ་དང་། རིགས་གཞན་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
པའི་སྒྲིམ་པ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་དང་། སྒྲུང་མཐའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་བྲད་པར་གྱི་ཆོག་པན་
ཡོན་དང་བཅས་པ་དུག་ལས།

དང་པོ་(སྐྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འབྲུག་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུན་ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དོ་རྩེ་འཛིན། །ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་མི་འགྱུར་ཆེ། །ཐམས་ཅད་
དབང་བསྐྱར་ཀུན་མཁུན་པས། །རྩེ་རྩེའི་གསུང་ནི་བཀའ་སྩལ་པ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བཀའ་སྩལ་པའི་ཞེས་དང་དོ། །གང་ན་འོག་ནས་འཆད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་དོ་རྩེ་ལྟར་
མི་མཐུན་སྟེགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་གསུང་ནི་དོ། །གང་གིས་ན་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་སྟེ་ཐམས་
ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མངའ་བ་དང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མི་འགྱུར་བ་དང་།
ལྟ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཡང་དབང་སྐྱར་བ་པོ་ཡིན་པ་དང་། ཀུན་མཁུན་ཏེ་རིགས་
ལྔ་པོ་ཀུན་གྱི་བྲད་བདག་དུ་གྱུར་པའི་བྲད་པར་དང་ཐུན་པའི་རྒྱལ་པོ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོས་
བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་(མི་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒྲིམ་པ་)ལ། རང་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མ་བསྐྱབ་པ་དང་།
གནས་སྐྱུངས་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་དང་། གྲིས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་དང་། དེའི་²¹⁴དབྱུས་
སུ་རང་དང་མཆོན་ཐུན་གྱི་ཕྱག་རྒྱས་འདོད་པའི་དོན་རྩོགས་པར་བྱ་བ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(རང་རིགས་ཀྱི་བྱ་གཞི་སྒྲིལ་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། སྒྲིལ་བའི་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ། །བྱ་མོ་ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་པ། །དབེན་པའི་གནས་
སུ་ཁྱད་པར་དུ། །སྒྲིལ་བ་པོས་ནི་རྟག་ཏུ་བསྒྲིལ། །ཅེས་གསུངས།

དེ་ནི། བསྒྲིལ་བར་བྱའོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་ན། མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་པོས།
གང་ན། སྒྲིལ་བའི་ཀྱི་རིགས་ངན་ཀྱི་བྱ་མོ་ན་ཆོད་ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་ལོན་པ། བདག་ཉིད་ཆེ་
སྟེ་དང་པ་དང་བཙུན་ལྟུང་དང་། རྒྱ་པ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་
ལྡན་པ་དེའོ། །གནས་གང་དུ་ན་སྒྲིལ་བའི་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་དང་དབེན་པའི་གནས་
སུའོ། །གང་དང་ལྡན་པར་ན་ལས་སྒྲིལ་མོང་བས་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྒྲིལ་བའི་དབང་ལེགས་
པར་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིལ་བ་ལ་གནས་པ། བསྒྲིལ་བ་དང་སྒྲིལ་བའི་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་ལྟུང་པོ་
དང་། སྒྲིལ་བའི་བཞི་ལྟུང་སྒྲིལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པར་བསྒྲིལ་བ་དང་ལྡན་པར། ལྟུང་རི་
ལྟུང་དུ་ན། རྟག་ཏུ་སྟེ་ལེགས་པར་བྲང་བར་བསྒྲིལ་བའི་བྱ་བསྒྲིལ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(གནས་སྒྲིལ་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། བཤང་གཅི་དམ་ཆོག་ལ་སོགས་པ། །དེ་རུ་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ནི། །དཀྱིལ་འཁོར་
གྲུ་བཞི་ལྟུང་པར་བྱ། །ཅེས་གསུངས།

དེ་ནི། དམ་ཆོག་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྲོ་བའི་བ་སེར་སྒྲིལ་བཤང་གཅི་ལོ་
ཞོ་མར་ཉེ་བ་བྲང་ལྟུང་དང་ལ་སོགས་པས་ཅན་སོགས་ནི་བཟང་གི་ལྟུང་བྱ་གས་པའི་གནས་དེ་
རུ་སྒྲིལ་བའི་དཀྱིལ་ཆོག་ནས་བཤང་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྲུ་བཞི་ལྟུང་པ་སྟོ་

བཞི་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐེག་དང་ཚུ་ཆོན་གྱིས་བྲི་བར་
བྱའོ།།

གསུམ་པ་(གྲིས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྩོམ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པ་ཡིས། ། ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་མི་བསྐྱོད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཐེག་
ཆོན་གྱིས་བྲིས་པའི་འོག་ཏུ་ཐུགས་རྩོམ་པའི་མི་བསྐྱོད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་དགྲིལ་
འཁོར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།།

བཞི་²¹²པ་(དེའི་དབུས་སུ་རང་དང་མཆན་ལྡན་གྱི་བྲག་རྒྱས་འདོད་པའི་དོན་རྫོགས་པར་བྱ་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག །རབ་ཏུ་བཟང་ལ་བཞིན་ཡང་མཛེས། །རྒྱན་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པ། །པང་པར་བཞག་ནས་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། ། ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། རང་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོའི་ང་རྒྱལ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་རྒྱང་མཐིལ་ནས་
སྤྱི་གཙུག་གི་བར་གྱི་བྱད་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་ཅིང་འབར་བ་དང་།
རབ་ཏུ་བཟང་བ་སྟེ་སྤྱིས་པ་གཞན་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་བཞིན་ཡང་མཛེས་པ་སྟེ་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་གཅིག་
ཏུ་སྤྱོགས་པས་ཉེ་བ། དགའ་བ་བསྐྱོད་པས་ན་རྒྱན་ཏེ་ལྡན་སྤྱིས་ཀྱི་དགའ་བ་བསྐྱོད་པའི་ཐབས་
འཁྲིག་ཐབས་རེ་བཞིའི་བྱད་པར་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་
ཤེས་པའི་ལས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་དེ་རང་གི་པང་པར་བཞག་ནས་དེ་དང་སྦྲེམས་པར་ཞུགས་པའི་ལྡན་
སྤྱིས་ཀྱི་བདེ་བས་སྦྲིང་ཉིད་ངེས་པའི་བདེ་སྦྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།།

212
གསུམ་པ་(རིགས་ལྡེ་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གསང་མཆོད་བྱ་བ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་
པ་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་ལྡེ་ཡི་འཁོར་ལོ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་སུ་རྣམ་པར་བསྐྱེད། །
སྤྲུགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་གསང་། །མཆོད་པའི་གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བསྐྱེད། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རིགས་ལྡེ་སྐྱབ་པ་པོས་སངས་རྒྱས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྡེ་གཞུགས་
སུ་རང་ཉིད་བསྐྱོད་དེ་འཁོར་ལོ་ཡིས་ཏེ་འཁོར་གྱི་ལྷ་སོ་གཅིག་གིས་བསྐྱོར་བའི་རིགས་ལྡེ་དཀྱིལ་
འཁོར་རྣམ་པར་བསྐྱེད་ཞིང་། སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབུས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ང་རྒྱལ་
ལ་གནས་པ་ཅན་གྱིས་གསང་བ་སྦྱོམས་འདུག་གི་མཆོད་པ་ཉམས་དགའ་བ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་
འབྱུང་བའི་གནས་དེ་བྱས་ལ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

བཞི་པ་(རྣམ་སྒྲུང་གི་རིགས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་མི་བསྐྱོད་པའི་ཆོ་ག་ལྷག་མ་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ནི་དོ་ཇེ་ཅན། །རྣམ་པར་སྤང་མཛད་སྐུ་ཆེན་པོ། །བསམ་གཏན་
སྤྲུགས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་འོད་འབར་འགྱུར། །དོ་ཇེ་སེམས་དཔའི་སྦྱར་བ་
ཡིས། །བཙོ་སྒྲག་མཁན་ནི་བདག་ཉིད་ཆེ། །བུ་མོ་ལྷན་མཐེང་ཁའི་མདོག་ །འབར་བ་དང་ནི་ཉག་
དུ་བསྐྱབ། །སྦྱར་བའི་ཆོ་ག་དེ་ཉིད་ནི། །བྱས་ནས་ལས་རྣམས་བརྩམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྣམ་སྒྲུང་གི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་ཉིད་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ནི་དོ་ཇེ་ཅན་ཏེ་རྣམ་
པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བསྐྱོད་ནས་སྤྲུགས་ཏེ་ལྷའི་
བསམ་གཏན་གྱིས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་རྣམས་སྦྱར་བ་ཡིས་ཏེ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་
རང་རང་གི་གནས་སུ་བསྐྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པས་བཙོ་སྒྲག་མཁན་གྱི་བུ་མོ་ནི་མདོག་

དགར་བ་བདག་ཉིད་ཆེ་སྟེ་དད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཉག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་སྟེ་སྒྲགས་དང་
རྒྱད་ལ་ལེགས་པར་བྱང་བར་བསྐྱབས་པ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོས་མེད་བསྐྱས་པའི་སྟོད་
བ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ནི་འོད་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་སངས་རྒྱུ་རྣམ་སྣང་
གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་ཅེ་སེམས་དཔའ་སྟེ་མི་བསྟོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བཤད་
མ་ཐག་པའི་སྟེ་ལ་ཅན་ཀྱི་བྱ་མོ་ཁ་དོག་ལྷན་ལ་མཐིང་གའི་མདོག་དང་འབྲ་བ་དག་ནི་ལེགས་པར་
བསྐྱབས་པ་དེ་དང་སྟོར་བའི་ཆོ་ག་སྟེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོས་མེད་བསྐྱས་པའི་སྟོད་པ་དེ་
ནི་མདོན་དུ་བྱས་ནས་ནི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཁྲད་པར་ཅན་རྣམས་བཙུག་པ་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

ལྷ་བ་(རིགས་གཞན་གསུམ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྟོད་པ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱད་ལས། འདི་ནི་སྒྲགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་བའོ། །དེ་ནི་
དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་། །དོན་ཅེ་སེམས་དཔའི་འོད་འབྲར་འགྱུར། །རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་དང་
མཆུངས། །འདོད་དང་ཐར་པ་རབ་སྐྱབ་པ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྒྲགས་རྣམས་ཉེ་རིན་འབྱུང་འོད་དཔག་མེད་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཐེང་རྒྱད་མཁན་དང་གར་མཁན་དང་བཟོ་བྱེད་མཁན་ཀྱི་བྱ་མོ་
ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་དེ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོས་མེད་བསྐྱས་པའི་སྟོད་པ་དེ་ཉིད་ནི་དམ་
ཆོག་གི་སྟེ་ལས་ཁྲད་པར་ཅན་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་གའི་སྟོན་དུ་སྟོད་པ་བྱ་བ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་ཤིན་
ཏུ་འདའ་དགའ་བའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་རིང་པོར་མི་
ཐོགས་པར་གནས་སྐབས་སུ་ནི་སོགས་ཀྱི་ལས་བསྐྱབ་པ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དོན་ཅེ་སེམས་
དཔའི་འོད་དེ་རིན་འབྱུང་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཀྱན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འོད་

དཔག་མེད་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བ་དང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་པ་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པ་
རབ་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱུ་དང་འབྲུ་ལྷོང་མཐར་ཐུག་དེ་གསུམ་གྱི་གོ་འཕང་
ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

²¹²བྱག་པ་(སྤང་མཐའི་རྣམ་འབྱོར་པའི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོ་ག་མན་ལོན་དང་བཅས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྩོམ་ཆོས་ནི་རྣམ་བསྐྱེམས་པས། །གར་མཁན་བྱ་མོ་རབ་མངོས་ཤིང་། །བཞིན་
བཟང་མིག་ནི་དུས་རིང་བ། །སྐྱབ་པ་པོས་ནི་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ། །དེ་ནི་རྩོམ་གྱི་བདག །ས་
བརྩུ་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་པོ་གསུང་གི་དམ་ཆོག་འདོན། །མངའ་བདག་དམ་པ་ཀུན་
གྱི་མཆོག །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྩོམ་ཆོས་འདྲ་དཔག་མེད་དུ་རྣམ་པར་བསྐྱེམས་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་གར་མཁན་གྱི་བྱ་མོ་
རབ་ཏུ་མངོས་ཤིང་མདོག་དམར་སྐྱ་བཞིན་བཟང་སྟེ་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་སྟོང་ཉེ་བ་མིག་གི་དུས་རིང་བ་
སྟེ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དེ་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་སྟེ་སྤྲུགས་དང་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པར་བྱང་བར་བསྐྱབས་
པ་དེ་དང་སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་སྟོད་པ་བྱས་པ་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱབ་པ་པོ་དེས་ནི་རྩོམ་ཆོས་འདྲ་
དཔག་མེད་གྱི་བདག་ཉིད་དེ་ངོ་ཐོ་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པའི་ས་བརྩུ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་།
རྒྱལ་པོ་གསུང་གི་དམ་ཆོག་སྟེ་དག་གི་དབང་ཐུག་འདོན་པ་དང་མངའ་བདག་སྟེ་དབང་ཐུག་དམ་
པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་པའི་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་²¹¹པ་(རྩོགས་རིམ་པའི་སྟོད་པས་མཆོག་སྐྱབ་ཚུལ་)ལ། བྱག་རྒྱ་རིགས་བཞི་གང་རུང་ལ་བཞེན་
ནས་རྩོམ་ཆོས་འཆང་བསྐྱབ་པའི་སྟོད་པ་བྱ་བ་དང་། སྟོད་པའི་མཐར་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་གཉིས་
མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་བཞེན་ནས་བྱུ་པའི་བྱང་འབྱུག་གི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། དངོས་

220

གྲུབ་དེ་འདོད་པས་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་ལ་བསྐྱབས་ན་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པར་བསྐྱན་པ་
དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(ཕྱག་རྒྱ་རིགས་བཞི་གང་རུང་ལ་བཞེན་ནས་དོ་རྩེ་འཆང་བསྐྱབ་པའི་སྤྱོད་པ་བྱ་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། བྲམ་ཟེ་རྒྱལ་རིགས་རྩེ་ལྷ་ཡི་རིགས། །དམངས་རིགས་ལས་བྱང་བྱ་མོ་ནི། །དོ་རྩེ་
ཆོས་བདག་བསྐྱབ་པར་བྱ། །འདི་ནི་གསང་བ་ཐོབ་བྱེད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཐོབ་པར་བྱེད་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱང་པོ། །གང་ན་གསང་བ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་
པོ་དེའོ། །གང་གིས་ན་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྩེ། ཆོས་རྩོགས་རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་སོ། །ཐབས་གང་གིས་ན་བྲམ་ཟེའི་རིགས་དང་། རྒྱལ་རིགས་
དང་རྩེ་ལྷ་ཡི་རིགས་དང་དམངས་རིགས་ལས་བྱང་བྱ་མོ་གང་ཡང་རུང་བ་ལེགས་པར་བསྐྱབས་
པ་ཞིག་དང་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་སྤྱོད་པའི་ཐབས་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(སྤྱོད་པའི་མཐར་མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་བ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱ་བ་)ལ། བྱེད་པའི་མངོན་པར་བྱང་
རྒྱལ་བ་བསྐྱན་པ་དང་། བྲམ་གྱི་མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་བ་བསྐྱན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(བྱེད་པའི་མངོན་པར་བྱང་རྒྱལ་བ་བསྐྱན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དོ་རྩེ་ཉི་མ་རྒྱལ་ནས་ནི། །སྐྱབ་པ་ཀུན་ཏུ་བཅམ་པར་བྱ། །སྐྱེ་རངས་འཆར་བའི་
དུས་སུ་ནི། །བསྐྱོམ་པའི་མཆོག་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ཏུ་ཉི་མའི་མཆོན་མ་བཟན་པོ་བྱང་བའི་སྐྱེ་ལུས་པ་དེས་དོ་རྩེ་ཉི་
མ་སྟེ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཉི་མ་རྒྱལ་ནས་ནི་སྟོད་ཀྱི་དུས་སུ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོས་སྐྱེ་མ་མཉེས་
པར་བྱས་ལ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་དུས་སུ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་བའི་བསྐྱབ་

བ་ཀྱན་ཏུ་བཅུ་པར་བྱ་སྟེ། བསྐྱེད་པའི་མཆོག་གིས་ཉེ་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་གདམས་
བ་ཐོག་བ་བསྐྱེད་པས་ཉེར་ཐོབ་དང་སྦྱང་བ་མཆོན་པའི་མཆོན་མའི་ཆ་འདས་པའི་ཐོ་རངས་སྐྱ་
རངས་འཆར་བའི་དུས་སུ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་
དེ་ནི་ཕྱི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་དུས་སུ་མཛོན་དུ་བྱས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པས་ན་ཕྱི་ཐོ་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་བཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ནང་གི་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རྟོ་རྩེ་ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་ནི། །སྐབ་བ་ཀྱན་ཏུ་བཅུ་པར་བྱ། །སྐྱ་རངས་འཆར་བའི་
དུས་སུ་ནི། །བསྐྱེད་པའི་མཆོག་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དེ་འབྲུག་པའི་རྟོན་སྐྱ་ལུས་བ་དེས་རྟོ་རྩེ་ཉི་མ་སྟེ་མཆོད་པའི་དུས་སུ་སྦྱང་བ་རྒྱབ་ནས་ནི་
འོད་གསལ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཉེར་ཐོབ་ཀྱན་ཏུ་བཅུ་པར་བྱ་ཞིང་སྐྱ་རངས་འཆར་བ་སྟེ་ཉེར་ཐོབ་འདས་
བ་ན་བསྐྱེད་པའི་མཆོག་གིས་ཉེ་སྟོང་བ་ཆོན་པའི་རྒྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
མཛོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་རྒྱང་སེམས་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
འབྲུག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ནི་ནང་གི་ཤེས་བ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་དུས་སུ་
མཛོན་དུ་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིན་པས་ན་ནང་གི་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་བརྟན་ནས་གྲུབ་པའི་ཟུང་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རྒྱན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །སྟོས་དང་མེ་ཏོག་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན། །
རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་མཆོག་བསྐྱེད་པས་ན། །གྲུབ་པ་སྦྱར་དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །འདི་ནི་སྐྱ་གསུམ་
མཆོག་སྦྱོན་པ། །སངས་རྒྱས་མཆོན་གྱིས་མཆོན་པར་གྱུར། །དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཡི་ཁྱོན་ཅམ་

བྱ། །དེ་ཡི་འོད་ཀྱང་སྤང་བར་བྱེད། །དབང་པོ་གཉིས་ནི་སྦྱར་བ་ཡིས། །སྦྱར་བ་ཐམས་ཅད་བརྩམ་
བར་བྱ། །འདི་ནི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམ་ཚིག་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནཱ་ནི། དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱེ་དེ་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེས། མཚན་
དཔེའི་རྒྱན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་སྦྱོབ་མི་སྦྱོབ་གཉིས་ཀའི་བྱང་འཇུག་གི་ཡོན་
ཏན་ཐུན་མོང་བ་དང་སྦྱོས་དང་མེ་ཏྱག་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་སྟེ་སྦྱོབས་བཅུ་དང་མི་འཛིགས་པ་
བཞི་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་མི་སྦྱོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་དང་། རྫོ་རྫོ་
སེམས་དབའ་སྟེ་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་མཚོག་སྟེ་སྦྱོབ་པའི་བྱང་འཇུག་བསྦྱོམ་ན།
གྲུབ་པ་མི་སྦྱོབ་པའི་བྱང་འཇུག་སྤྱར་དུ་འཕྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྦྱོབ་མི་སྦྱོབ་ཀྱི་བྱང་
འཇུག་ཐོབ་པ་འདི་ནི་སྐྱེ་གསུམ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྐྱབ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚོག་འདོད་
པའི་དོན་སྦྱིན་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་མཚན་དཔེའི་རྒྱན་ནི་མདོ་སྟེ་རྣམས་སུ་གྲགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེའི་རྒྱན་གྱིས་མཚན་པར་གྱུར་པའོ། །གཞན་ཡང་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཡི་ཁྱིན་
ཙམ་གྱིས་མཚན་པའི་སྦྱང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱེ་དེ་ལས་
བྱང་བའི་འོད་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱེད་དོ། །དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེའི་དབང་པོ་
གཉིས་ནི་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་བྱང་འཇུག་པ་ཡིས་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་སྦྱར་བ་ཐམས་ཅད་བརྩམ་པར་བྱ་ཞིང་བཤད་མ་ཐག་པའི་བྱང་འཇུག་འདི་
ནི་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་བདེ་ལྷག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་
ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཚིག་སྟེ་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་བའོ། །

བཞི་པ་²¹⁸ (དངོས་གྲུབ་དེ་འདོད་པས་སོར་སྤྱད་དང་བསམ་གཏན་ལ་བསྐྱབས་ན་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པར་
བསྐྱན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། རྩོམ་ཅན་གྱི་གྲུབ་འདོད་ན། །བཤང་གཅིའི་དམ་ཆོག་བཟའ་བར་བྱ། །འདི་ནི་
དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་བའོ། །བཤང་གཅིའི་དམ་ཆོག་ལ་
སོགས་པས། །དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་གནས་ཞི་བ། །དེ་ཉིད་
ལྷ་ན་མེད་པ་འགྲུབ། །བཙུག་པོ་ལ་འདོད་པ་དང་ཐར་པའི་དམ་ཆོག་རྩོམ་དེ་སྐད་ཅས་
བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བསྐྱེད་པའི་གྲིས་མི་བྱེད་པས་ན་རྩོམ་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པ་ཅན་
གྱི་སྦྱོར་བ་པོས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་བཤང་བ་ཡུལ་ལྟ་དང་། གཅི་བ་དབང་
པོ་ལྷའི་ཤེས་པ་རྣམས་དམ་ཆོག་སྟེ་མཉམ་པར་འདུས་ནས་དབང་པོས་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པའི་
ཆེ་བཟའ་བ་སྟེ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་མཉམ་བཞག་གི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་ཐོར་བལྟ་བ་དང་
དེ་ཉིད་ལྟ་སྦྱར་བལྟ་བའི་སོར་བསམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་ངོས་ཀྱི་ཡུལ་སྦྱང་ཀུན་ནང་
དུ་བདེ་ཆེན་འབར་བའི་གྲོགས་སུ་སོང་ནས་བདེ་ཆེན་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་འདི་ནི་མཆོག་གི་དངོས་
གྲུབ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་སྟེ་ཐབས་དེ་ལས་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་
བའོ། །བཤང་བ་ཡུལ་ལྟ་ལ་གཅི་བ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྟས་དམ་ཆོག་སྟེ་ལོངས་སྦྱོང་བ་སྟོམས་
པར་འབྱུག་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་ཐོར་བལྟ་བ་དང་དེ་ཉིད་ལྟའི་འཁོར་ལོར་བལྟ་བའི་
སོར་བསམ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་སྐད་དོད་དང་པོར་བྱས་པའི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
དང་དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱའི་དབང་པོ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་བྱང་འབྱུག་པ་ཡིས་སངས་རྒྱུ་
གྱི་བྱང་ཆུབ་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་ཞི་ཞིང་དག་པ་ལྷ་ན་མེད་པ་དེ་ཉིད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་
ངོ། །ཞེས་བཙུག་པོ་ལ་འདོད་པ་མངོན་མཐོ་དང་ཐར་པ་བྱང་འདས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་
སྟོང་པར་དམ་ཆོག་སྟེ་མཉམ་པར་རྟོགས་པའི་རྩོམ་ཅན་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་²¹¹(དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ལས་ཆོགས་)ལ། ཆོག་དངོས་དང་། དེ་ལ་²³⁸ཆེད་བརྗོད་མཛད་པ་
དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ཆོག་དངོས་)ལ། ཁྱོ་བོ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ལས་སྐྱབ་པ་དང་། རྩོགས་རིམ་པའི་སྒྲིབ་པ་
གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། རི་ལུང་²³⁴བསྐྱབ་པ་བཅུ་བསྟན་པ་དང་། རྩོགས་རིམ་པའི་ལས་ཆོགས་
བསྟན་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(ཁྱོ་བོ་བཞིའི་སྒོ་ནས་ལས་སྐྱབ་པ་)ལ། རྩི་ཕྱིའི་ལས་སྒྲུར་བསྟན་པ་དང་། བཟ་གི་ལས་
སྒྲུར་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(རྩི་ཕྱིའི་ལས་སྒྲུར་བསྟན་པ་)ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བྲགས་ནས་སྒྲགས་
གསུངས་པ་བྱ་མོང་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ལས་སྒྲུར་སོ་སོར་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བྲགས་ནས་སྒྲགས་གསུངས་པ་བྱ་མོང་དུ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙུག་པ་ལ་འདས་དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་དོ་རྩེ་ཁྱོ་བོ་ཞེས་བྲ་བའི་ཉིང་དེ་
འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བྲགས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཀུན་ཏུ་སྒྲགས་པར་
བྱེད་པའི་དོ་རྩེ་ཁྱོ་བོ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་བྲགས་དོ་རྩེ་ལས་ལྷུང་ངོ་། །ཨོྲཱི་ཨཱི་ཨུྱི་ཨི་
ཀྱི་ཏ་ཨླ་ན་ན། སཏྭ་ཤ་ཏུན་ཏྭ་ཤ་ཡ་ཧྲི་ཧྲི་ཡ་ཧྲི་ཧྲི་པཎ་པཎ་སྐྱུ། ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཞི། རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྒྲིབ་པ་བསྟན་པ་དེ་ནས་ལྷུང་ཞིང་གསུངས་སོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་
ན་བཙུག་པ་ལ་འདས་སྐྱ་དང་གསུང་དང་བྲགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་
ཞལ་ནས་གསུངས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་དོ་རྩེ་ཁྱོ་བོ་གཤེན་ཆེ་གཤེད་
ཀྱི་སྒྲགས་དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་བྲགས་ནས་

སོ། །གང་ན་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་དུ་གཤེགས་པའི་
 བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྗེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀུན་ཏུ་སྒྲག་པར་བྱེད་པའི་དོན་རྗེ་ཁོ་བོ་གཤེན་
 རྗེ་གཤེད་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་སྒྲགས་འདི་གསུངས་སོ། །རི་ལྟར་དུ་ན་གདངས་ཀྱི་ནམ་པར་
 གསུངས་སོ། །སྒྲགས་དེ་ལ་མིང་དོན་སྟེལ་བ་གསུམ་ལས། མིང་སྒྲུལ་གྱི་སྒྲགས་དང་། དོན་ནི།
 ཨོ་སྒྱུ་དོན་རྗེའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲགས་ཀྱི་སྒྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་དོན་ཡིན་ནོ། །རྫོང་བོད་
 བར་བྱེད་པའི་ཆོག་གོ། །ཕྱི་ནི་དེལ་རྒྱས་ན་མཆི་བ་གཅིགས་པ་ནམ་པར་འགྱུར་བས་གདུག་པ་
 ནམས་འདུལ་བར་བྱེད་པའོ། །མི་གི་ཏ་ལྟ་ན་ན་ཞལ་འདིགས་སུ་རུང་བའོ། །སཐ་ཤིང་ཕྱུན་ཕྱིར་ཕྱོལ་
 བ་ཐམས་ཅད་དོ། །རྒྱ་ཤིང་ལ་བརྒྱག་པར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །སྟོ་རྩ་ལ་རེངས་པར་གྱིས་ཤིག་པའོ། །རྩུ་
 རྩུ་དོན་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །པར་པར་གསོད་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ནོ། །སྤྲུ་ལྟ་ནམས་
 དབྱགས་དབྱུང་བའོ། །སྟེལ་བ་ནི། སྤྲུའི་སྟོན་དུ་མིང་སྟེལ་བའོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་ལས་སྦྱར་སོ་སོར་བསྟན་པ་)ལ། དབྱག་ཅིང་གཞོན་པའི་ལས་སྦྱར་དང་། ལས་
 དེའི་བྱས་པ་བསྟན་པ་དང་། ཞོར་འགྲུགས་པའི་དང་། ²²⁶བསད་པའི་ཆོག་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(དབྱག་ཅིང་གཞོན་པའི་ལས་སྦྱར་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དུག་ནི་ཁག་དང་ཀུན་ཏུ་སྒྱུར། །ལན་མུ་སྟེ་ཆེ་ཡུངས་མར་ཏེ། །ཁོ་ཞིང་ཆེར་མའི་
 མེ་ལ་བསྟེག། །བྱ་མའི་མིང་དང་ཆོག་ཏུ་བཅས། །ཉི་མ་གྲུང་ངམ་ནམ་བྱེད་ན། །འདི་ནི་ཡོང་ཡེ་རབ་
 ཏུ་ཤིས། །ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་བྱ་གསུམ་དུ། །སྟོང་ཅ་བརྒྱད་ནི་ཚུལ་བཞིན་བསྟེག། །བྱ་མོ་དག་གི་
 དོན་གྱི་ཕྱིར། །འདི་ནི་ཉི་མ་གསུམ་དུ་བྱ། །བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཡང་། །དེ་ཡིས་རྟག་ཏུ་
 གཞོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སྤྱིན་སྤྱིག་ཏུ་དབུལ་བར་བྱའོ། །གང་གིས་ན་ལས་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པའི་
ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་སྦྱབ་པ་པོས་སོ། །དུས་ནམ་གྱི་ཆེན་མར་ངོའི་བཅུ་བཞི་ལྔ་མར་ངོའི་ཆེས་
བརྒྱད་གྱི་ཉི་མའི་གྲང་ངམ་ནམ་མཁུན་དབུལ་བ་འདི་ནི་ཡོང་ཡེ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའོ། །རྣལ་འབྱོར་
གང་གིས་ན། ཁྱོ་བོ་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་རུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྤྱིན་ཏུ་བཏང་ནས་
ལས་སྦྱོར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པས་གནས་གང་དུ་ན་ཐབ་ཁུང་གྲུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་པོ་སོ་
འཆའ་ལ་སོགས་པའི་ཆེར་མ་ཅན་གྱི་མེ་སྤར་ལ། དེར་ཁྱོ་བོ་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་རུང་བསྐྱེད་པའི་
ཞལ་དུའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་ན། ལུ་མོའི་མིང་དང་སྤྲུགས་གྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་སྤེལ་ནས་དེ་
ཡང་ཨོྲེ་ཨྲེ་ཨྲེ་ཨྲེ་གྱི་ཏ་ཨྲ་ན་ན་ཀ་ཏུ་ཆེ་གོ་མོ་སྟོ་ཟླ་ཡ་རྩྱུ་རྩྱུ་པའ་པའ་སྤྲུ་ཞེས་སྟོང་ཅ་བརྒྱད་དུ་
བསྐྱེས་ནས་ནི་ཆོ་ག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པས་ཤིང་། བསྐྱེད་ཇུས་གང་གིས་སྦྱོར་བྱ་དང་ལོ་མ་ལ་
སོགས་པའི་དུག་དང་མར་དང་སྤྲང་ཅི་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་དུག་དང་། ཅི་རིགས་པར་རྟེན་པའི་
ཁྲག་དང་ལན་མུ་དང་སྒྲེ་ཆེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་སྦྱངས་པ་ཉིལ་མར་གྱིས་བསྐྱེས་པ་དེ་
སྤྱིག་ཅིང་སྤྱིན་སྤྱིག་བྱའོ། །

དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ན། ལུ་མོ་དག་ནི་འགྲུགས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུའོ། །ཡུན་རི་ཅམ་དུ་ན།
དེ་འབྲ་བའི་སྤྱིན་སྤྱིག་འདི་ནི་ཉི་མ་གསུམ་དུ་དབུལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་གང་འབྱུང་བ་ནི།
བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་དེ་གཞོན་ཏུ་དང་དར་བབ་དང་ཆན་པའི་གནས་སྐབས་
གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ཉག་ཏུ་སྟེ་བར་དུ་སྦྱེས་པ་གཞན་དང་སྦྱོར་བ་མེད་པར་སྦྱབ་པ་པོ་དེ་
ཡིས་གཞོན་པར་ཉེ་དབང་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་དབྱང་གཞོན་པ་སོགས་ལ་ཡང་གྱི་ཏུ་ཆེ་གོ་མོ་
སོགས་གྱི་སྤེལ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ལས་དེའི་རྒྱས་པ་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུ་ལས། སངས་རྒྱས་སམ་ནི་ཆོས་འཛིན་པའམ། །ཡང་ན་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའང་རུང་། །
གལ་ཏེ་ཚོངས་པས་འདས་ན་ནི། །དེ་ཡི་ཆེ་ནི་དེར་ཟད་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་ངམ་ཆོས་འཛིན་པ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པའམ་ཡང་ན་རྡོ་རྗེ་
སེམས་དཔའི་སྟེ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་དེས་མཆོན་ནས་རིན་འབྱུང་དང་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའམ་ཁྱོ་བོའི་
རྣམ་འབྱོར་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྐབ་པ་པོས་བཤད་མ་ཐག་པའི་དགུག་ཅིང་གཞོན་པའི་ལས་
སྦྱོར་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོ་ག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་ན། ལས་སྦྱོར་གྱི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཇི་སྐད་
བཤད་པ་བཞིན་དུ་དེས་བར་འགྲུབ་པ་ལ། གལ་ཏེ་ལས་སྦྱོར་གྱི་ཆོ་ག་ལ་ཚོངས་པ་སྟེ་འདུང་
བར་བྱས་ན་ནི་སྐབ་པ་པོ་དེའི་ཆེ་ནི་ལས་རྣམས་མ་གྲུབ་པའི་བར་དེར་ཟད་བར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་(ཞོར་འགྲུགས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུ་ལས། བཅུ་བཞིའམ་ཡང་ན་ཆོས་བརྒྱུད་ལ། །དུར་ཁྱོད་སོལ་བ་སྦངས་ནས་ནི། །ཆོ་ག་
བཞིན་དུ་སྐྱགས་བཏབ་ན། །དེ་ནི་རྟག་ཏུ་སྟེར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྒྱ་བ་མར་ངོའི་བཅུ་བཞིའམ་ཡང་ན་མར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་ཁྱོ་བོ་བཅུ་གཅིག་པོ་
གང་རུང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་སྟེས་པ་མཆོན་
གྱིས་བསད་པའི་རོ་དུར་ཁྱོད་དུ་བསྐྱེད་པའི་སོལ་བ་སྦངས་ནས་ནི་མིའི་ཐོད་པ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ནང་
དུ་བཞག་སྟེ། སྐྱགས་སྟོང་ཅ་བརྒྱུད་དུ་བསྒྲས་ནས་དེ་ནས་སོལ་བ་དེས་དུར་ཁྱོད་ཀྱི་རོ་རས་ལ་
ཁྱོ་བོ་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་གཟུགས་གྲིས་ལ་དེ་དམ་ཆེ་ག་པར་བསྐྱེད་པ་དང་ཡེ་
ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བཅིང་མཉེས་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་གདབ་
པའི་བར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་སྦྱ་དེའི་སྟེང་གར་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་པ་གཡོན་པས་བྲབ་ཅིང་ཆོ་ག་བཞིན་

དུ། བཅའ་ཆེ་གོ་མོ་མི་དྲི་བ་ཡ་མི་སྤྲུ་ཞེས་པའི་སྤྲུགས་ཉིན་གྲང་ངམ་ནམ་བྱེད་གང་རུང་ལ་སྟོང་
ཅ་བརྒྱད་དུ་བཏབ་ན་སྦྱབ་པ་པོ་དེ་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཏག་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་སྟེར་བར་འགྱུར་
ན།

བཞི་པ་²²³(བསད་པའི་ཆོག་)ནི།

ཆ་རྒྱད་ལས། སྤྲུགས་ཤེས་པ་ཡིས་གང་རུང་བའི། །དབྱ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་བྱས་ནས་སུ། །
བསམ་གཏན་དག་གིས་བྲིས་ན་ནི། །འཆི་བར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཟ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བསད་པའི་ལས་སྟོར་ཤེས་པའི་སྤྲུགས་པ་ཡིས་སྤར་བཞིན་བྱས་པའི་སོལ་བ་དེས་
དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རས་ལ་དབྱ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་གཟུགས་བརྟན་བྲིས་པ་ལ་ཆོག་བཞིན་དུ་བྱས་
ནས་སུ་མར་ངོའི་བཅུ་བཞི་ཆེས་བརྒྱད་གང་རུང་གི་ཉིན་གྲང་ངམ་ནམ་བྱེད་གང་རུང་ལ་རང་
གང་ལ་མོས་པའི་ཁྲོ་བོ་དེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྟོར་གྱི་དུས་སུ།
བཤད་མ་ཐག་པའི་སོལ་བ་དེ་མཆོན་ཆར་བསམས་ནས་བསྦྱབ་བྱ་གཉིས་སུ་བྱ་བའི་བསམ་
གཏན་དག་གིས་དེའི་སྦྱོ་བོ་ནས་བཅམས་ཏེ་དབུས་སུ་རི་མོ་བྲི་ཞིང་། ཨོྲེ་ཕྱི་ཕྱི་མི་གི་ཏ་ཨྲ་ན་ན་
ཆེ་གོ་མོའི་མི་ད་ཡ་སྤ་ཏ་ཡ་སྤ་དྲ་ཡ་སའམ་ཤ་ཁྱི་རྒྱ་ཤ་ཡ་སྟོ་རྒྱ་ཡ་ཁྱི་ཁྱི་པེ་པེ་སྤྲུ་ཞེས་བཞུས་
ན་ནི་དབྱ་པོ་དེ་སྟོང་གས་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཟའོ།

གཉིས་པ་²²²(པེ་གྱི་ལས་སྟོར་བསྟན་པ་)ལ། ཐོ་བ་དང་རྫོ་རྗེས་གསོད་པའི་ཆོག་དེ་རྣམས་ནང་
ལ་གཞོལ་བས་བྱེད་ཚུལ། སྟ་རེས་གསོད་པ། སྟ་ཆོགས་རྫོ་རྗེས་ཆར་བཅད་པ། ཏ་མགིན་གྱིས་
བགོགས་བསྒྲོག་པ། དེ་རྣམས་²³⁰གྱི་སྤྲུགས་བསྟན་པ་དང་བྱུག་ལས།

དང་པོ་(ཐོ་བ་དང་རྫོ་རྗེས་གསོད་པའི་ཆོག་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། ཐོ་བ་བསམ་གཏན་སྒྲིབ་བ་ཡིས། །ཕབ་ན་ངེས་པར་ལྷུང་བར་འགྱུར། །རྩྱ་ནི་རབ་
ཏུ་འབར་དང་བཅས། །དོ་རྩེ་འབར་བ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། གཤམ་ན་རྩེ་གཤམ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྒྲིབ་ཏུ་བཏང་ནས་ལས་སྒྲིབ་གྱི་ནལ་
འབྱོར་ལ་གནས་བ་ཡིས་ཚུ་རོགས་གྱི་ས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱུ་རྩེས་གྱི་ས་ལས་དགྲ་བོའི་གཟུགས་
བརྟན་བྱས་ལ། དེའི་རྣམ་ཤེས་བཀུག་ནས་དེ་ལ་བཅུག་ལ་དེ་དངོས་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བྱས་ཏེ་
རང་གི་ལག་ཏུ་ཐོ་བ་བཟུང་ནས་ཁྲིས་པས་པཌ་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་བསྐྱབ་བྱའི་གཟུགས་བརྟན་གྱི་
སྤྱི་བོར་ཐོ་བ་པལ་སྟེ་བསྐྱབ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱི་བོར་དངོས་སུ་ཐོ་བ་ངེས་པར་ལྷུང་ནས་འཆི་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་འབྲེལ་པའི་ལས་སྒྲིབ་འདི་ནི་ནང་ལ་གཞོལ་བས་བསམ་གཏན་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་
འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་གཞོད་མཛེས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྒྲིབ་ཏུ་བཏང་ནས་
ལས་སྒྲིབ་གྱི་དུས་སུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ས་གཉིས་ལས་དགྲ་བོའི་གཟུགས་བརྟན་ཆོ་ག་བཞིན་
དུ་བྱས་པ་ལ། རང་གི་བྲག་གཡས་གྱི་དང་པོར་རྩྱ་ནི་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འབར་བ་དང་བཅས་པ་ལས་
ལྷུང་བའི་དོ་རྩེ་མེ་འོད་རབ་ཏུ་འབར་བ་དེས་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱི་བོར་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བསྐྱོམས་ན་
དགྲ་བོ་དེའི་སྤྱི་བོར་དོ་རྩེ་དངོས་སུ་ལྷུང་ནས་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(དེ་རྣམས་ནང་ལ་གཞོལ་བས་བྱེད་ཚུལ་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། བྲག་ན་དོ་རྩེའི་རིགས་ཅན་ཏེ། །གདུག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས།

ནོན་ཅི། ལུག་ན་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་ཅན་གྱིས་གཞོན་མཛེས་བློ་བ་སྟེ་དེའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་ཆོ་ག་དེ་རྣམས་ནང་ལ་གཞོལ་
བས་བསམ་གཏན་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་འཛིག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་(སྟེ་རེས་གསོད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རྡོ་རྒྱུས་སོལ་བ་ལ་སོགས་པས། །སྦྱེས་པའམ་བྱད་མེད་གཟུགས་གྲིས་ལ། །ལག་
བར་སྟེ་རེ་བསམས་ནས་སུ། །མིད་པ་བཅད་པར་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །སངས་རྒྱས་སྐུ་གསུམ་རིན་
ཆེན་མཆོག་། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་འདོད་པ། །འདི་ཡིས་སྣང་པར་འགྱུར་བ་འམ། །ཤི་བར་
འགྱུར་བར་གདོན་མི་བ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། གཤམ་རྗེ་གཤེད་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་
དུས་སུ་རྡོ་རྒྱུས་སེམས་སོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོན་ཅི་གང་ཡང་རུང་བས་བསྐྱབ་བྱ་སྦྱེས་པའམ་
བྱད་མེད་གང་རུང་གི་གཟུགས་དུར་ཁྲོད་ཀྱི་རས་ལ་ཆོ་ག་བཞེན་དུ་གྲིས་ལ། །རང་གི་ལག་བར་སྟེ་
རིང་པོ་ལས་བྱུང་བའི་སྟེ་རེ་བཟུང་བར་བསམས་ནས་སུ་པཌ་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་བསྐྱབ་བྱའི་མཁུན་
པ་སྟེ་རེས་བཅད་པར་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་ན་སངས་རྒྱས་ལས་སྦྱོར་ལ་མཁས་པ་སྐུ་གསུམ་རིན་
ཆེན་མཆོག་སྟེ། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་སེམས་
ཅན་རབ་འབྱེད་ཐ་མ་གསུམ་ཀུན་ལ་པན་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་བག་མེད་པར་
གནས་པ་དེ་སྟེ་བྱུ་ཡང་ལས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འདི་ཡིས་ལུས་སྣང་པར་འགྱུར་བའམ་འཆི་བར་འགྱུར་
བར་གདོན་མི་བའོ།

བཞི་པ་(སྟེ་ཆོགས་རྡོ་རྗེས་ཆར་བཅད་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་རབ་འབར་བ། །མེ་སྟག་མང་པོ་འབྲིགས་པ་ཅན། །དབུས་སུ་དོ་རྩེ་
བསམས་ན་ནི། །ཅུ་རྣམས་མཉན་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བདུད་ཅི་འབྲིལ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་
སུ་ཆར་ཏུ་ཅང་ཆེས་པ་བཅད་པར་འདོད་པས་ནམ་མཁའི་གནས་སུ་ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་སྟེ་སྣ་ཆོགས་དོ་
རྩེ་སེར་པོ་རབ་དུ་འབར་བ་མེ་སྟག་མང་པོ་འབྲིགས་པ་ཅན་ཞིག་བསྐྱེམས་པའི་སྟེ་བའི་དབུས་སུ་
རྒྱུ་ལས་དོ་རྩེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཁ་གྲུས་པ་མེ་འོད་རབ་དུ་འཕྲོ་བ་གྱེན་དུ་གནས་པར་བསྐྱེམས་ནས་དེ་ལས་
འཕྲོས་པའི་མེ་འོད་ཀྱིས་ཆར་གྱི་རྒྱན་རྣམས་སྐྱེས་པར་བསམས་ན་ནི། ཅུ་ཆར་འོག་དུ་འབབ་པ་
རྣམས་མཉན་པ་སྟེ་བཅད་པའི་ཐབས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་(རྟ་མགིན་གྱིས་བགེགས་བརྒྱུག་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་དག་ནི་འབྲི་བ་ན། །རྒྱང་ལ་སོགས་པ་བྱུང་ན་ནི། །མཆེ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་
བཅེངས་ནས་སུ། །གདུག་པའི་དབྱ་ནི་བྲན་པར་བྱ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །
གང་ཞིག་སྦྱལ་པར་གྱུར་པ་ཡང་། །མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་འགག་འགྱུར་ཏེ། །གཞན་དུ་བྲས་ན་འཛིག་
པར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། །སྟེ་བོ་གདུག་པ་གཞན་དག་གྱུར། །
སྟགས་འདིས་སྦྱག་པར་བྲས་ན་ནི། །འཆི་བར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་བླ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དོ་རྩེ་དབྱངས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ནི་འབྲི་བ་ན་རྒྱང་འཕྲུབ་དང་ཅུ་ཆར་
དང་ཐོག་འབབས་པ་ལ་སོགས་པའི་བགེགས་ཀྱི་གཞོན་པ་བྱུང་ན་ནི་མཆེ་བ་ནོར་རྒྱས་ལ་སོགས་
པའི་སྦྱ་རྣམས་དང་གདུག་པ་བགེགས་རྣམས་ཏེ། དེའི་དབྱ་རྟ་མགིན་གྱི་སྦྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
བཅེངས་ནས་སུ་སྟེ་བྲན་པར་བྲས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་

གྱི་དུས་སུ། རང་རྟ་མགིན་གྱི་ང་རྒྱལ་གྱིས་བྱུག་མཚན་གྱི་མཚོན་ཆས་བསྒྲིགས་པར་བྱས་ན་
 སངས་རྒྱས་རང་སྡེ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་སྡེའི་སྲགས་པ་ཡིས་གང་ཞིག་སྤྱལ་པར་
 བྱུང་པའི་གཞོན་པ་ཡང་རྟ་མགིན་གྱི་སྤྱི་དེ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་འགག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལས་
 གཞན་དུ་བགོགས་སེལ་ཐབས་མ་བྱས་ན་བརྩམས་པའི་ལས་དེ་འཛིག་པ་སྟེ་འབྲུག་པར་མི་འགྱུར་
 རོ། །སངས་རྒྱས་རང་སྡེ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་སྡེའི་སྲགས་པ་དང་སྤྱི་པོ་གཏུག་པ་
 སྟེ་ཐ་མལ་བ་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་གཞོན་པ་དག་ཀྱང་རང་ཉིད་རྟ་མགིན་གྱི་སྲགས་ཀྱི་སྤྱིའི་ང་
 རྒྱལ་གྱིས་པཌ་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་བྱུག་མཚན་གྱི་སྒྲིགས་མཛུབ་གྱིས་སྤྲུག་པར་བྱས་ན་ནི་འཆི་
 བར་འགྱུར་བ་གཞོན་མི་ཟེེ།

²²⁶
 དུག་པ་(དེ་རྣམས་ཀྱི་སྲགས་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་སྲགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བའི་སྣང་པོའོ། །པཌ། ཞེས་གསུངས།

རྟ་མགིན། གོང་དུ་བཤད་པའི་དུག་པོའི་ལས་འདི་རྣམས་ལ་འོག་ནས་བཤད་པའི་པཌ་འདི་ནི་དེ་
 བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་དུག་པོའི་སྲགས་རྣམས་ཀྱི་སློག་གི་སྣང་པོའོ། །དེ་
 གང་ཞེ་ན་པཌ་ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་²²² (རྫོགས་རིམ་པའི་སྤྱོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་)ལ། སློས་མེད་འབྲིང་གི་སྤྱོད་པ་དང་།
 སློས་མེད་བསྐྱས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། ²³³ ཐུན་མོང་གི་ཁ་ཐས་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(སློས་མེད་འབྲིང་གི་སྤྱོད་པ་)ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། སུན་ཡོན་མཛུགས་སྤྱད་འགལ་སྤོང་
 དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི།

ཅུ་ཆུང་ལས། ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྒྲུང་བ་ཡིས། །དབུས་སུ་གཟུགས་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །
 སྒྲགས་ཤེས་བ་ཡིས་གནས་བཞི་རུ། །བྱད་མེད་ཏྲག་ཏུ་གཞག་པར་བྱ། །རྒྱན་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས། །མཚན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཚན་ཅིང་། །བསྐྱོར་བ་ཏུ་རྒྱས་བྱས་ནས། །
 སྒྲགས་འདི་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །རྩྱ། འོད་ཟེར་ལྷ་ནི་རབ་འབར་བའི། །རྩོམ་ཅན་གྱི་སྒྲུང་བ་
 བསྐྱོམ། །རང་ལུས་ངག་སེམས་རྩོམ་ཅིང་། །པལ་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། དེ་ཡང་སེམས་དཔའི་གྱི་སྒྲུང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྒྲུ་མ་སྒྲེ་མ་ལ་རིམ་གྱིས་སྒྲུང་བའི་
 རྒྱང་སེམས་ལས་བསྐྱབ་པའི་སེམས་དཔའ་སྒྲུ་ལུས་པ། སྒྲགས་ཏེ་ལྷ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་སྒྲོད་པའི་
 རྣམ་བཞག་ཤེས་བ་ཡིས་སྒྲ་ཆོགས་བསྐྱར་རས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་གདན་བཞིའི་དབུས་སུ་རང་
 ཉིད་རྩོམ་ཅིང་འཆང་གི་གཟུགས་ནི་བསྐྱོམ་པ་སྟེ། དེའི་ཆས་སུ་ཞུགས་པར་བྱས་ལ་བྱད་མེད་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མཚན་ཅིང་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་བྱད་མེད་ལྷ་རེག་བྱ་
 རྩོམ་ཅིང་སྒྲུན་མ་སོགས་སྒྲ་མོ་བཞིའི་རྣ་རྒྱན་དང་ཆས་གོས་དང་འབྲ་འབག་ལ་སོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ལ་དབུས་དང་རིམ་བ་དང་པོའི་གྲ་བཞིའི་གནས་བཞི་རུ་
 སྒྲོད་པའི་དུས་ཏྲག་ཏུ་བཞག་པར་བྱ་ལ་རང་དང་བྲག་རྒྱའི་རྒྱ་ཏིའི་མར་སྒྲ་གཉིས་སྒྲུད་ནས་སྒྲོམས་
 བར་འཇུག་པ་བྱས་པས་སྒྲིང་གའི་བསྐྱར་སྒྲེ་རྒྱ་ཏི་རྒྱས་པ་དེ་ཁ་བྱེ་བའི་ནང་དུ་རྒྱང་འདུས་པ་ལས་
 རྒྱང་བའི་རྩོམ་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་སྒྲི་བོ་ནས། ངག་གི་གནས་མགྱེན་པ་
 དང་། དེ་ནས་སེམས་ཀྱི་གནས་སྒྲིང་གར་པལ་པ་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྒྲིང་ཉིད་རྩོགས་པའི་
 བདེ་སྒྲིང་དབྱེར་མེད་མཉམ་བཞག་ཏུ་བསྐྱེདས་པ་ལས་ལངས་པའི་རྩོམ་ཐོབ་ཀྱི་དུས་སུ་འོད་
 ཟེར་ལྷ་ནི་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་རྣམས་རྩྱ་གི་གདངས་ཀྱིས་བྱིར་ལུལ་ལ་འཇུག་
 པའི་ཆོ་གར་སྒྲིང་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲིང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་ཐོར་བལྟ་བ་དང་དེ་ཉིད་རྩོམ་ཅིང་ཅན་གྱི་

སྐྱོར་བ་སྟེ་དོན་འཆང་གི་ངོ་ཐོར་ནམ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་ན་སྒྲ་ན་མེད་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(མན་ཡོན་མཐུག་སྤྱད་འགལ་སྡོང་དང་བཅས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་། །ནམ་པར་སྤང་མཛད་འོད་འབྱེད་ཞིང་། །དོན་མེད་སེམས་
དཔའ་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །སངས་རྒྱས་སྐྱ་གསུམ་དོན་མེད་འཛིན། །སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་སྦྱེད་པ་དོན་མེད་
ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། དེ་ལྟར་སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་ནམ་པར་འབྱོར་བ་དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་
ནམ་པར་སྤང་མཛད་དང་དོན་མེད་སེམས་དཔའ་སྟེ་མི་བསྦྱོད་པ་དང་རྒྱལ་པོ་ཆེ་སྟེ་རིན་འབྱུང་དང་
སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་དང་སྐྱ་གསུམ་གྱི་དོན་མེད་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པའི་དོན་ཡོད་
གྲུབ་པའི་འོད་དེ་གཟི་བུ་མེད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །སེམས་དཔའ་སྟེ་ནམ་པར་ལ་སོགས་པའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འབྱུང་བར་བསྦྱེད་པ་དེ་འབྱུང་བ། དོན་མེད་ལྟར་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་
གྱིས་མི་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །དེ་ཡང་། །ནམ་པར་སྤང་མཛད་འོད་
འབྱེད་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དོན་མེད་སེམས་དཔའི་སྐྱབ་ཐབས་དང་མདོ་བསྟེ་ལས།
བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དོན་མེད་འཆང་དཀར་པོར་བསྦྱེད་པ་ལ་སྐྱར་བ་དང་། །སྒྲོན་གསལ་གྱིས་དེ་
ལྟར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ། །སྐྱམ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དོན་མེད་ཆོག་རེ་རེ་ལ་ཡང་འཕགས་པ་
ཡབ་སྐུ་ལྟ་བུའི་ཆད་ལྡན་གྱིས་དོན་ཏུ་མ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(སྒྲོས་མེད་བསྐྱུས་པའི་སྦྱོད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། བཞིན་བཟང་པན་པར་འདོད་པ་ཡི། །བྱད་མེད་ཆེད་ན་ཆོག་བཞིན། །དབེན་པར་
མཆོད་པ་བཅུམ་པར་བྱ། །གསང་བ་སྦངས་ནས་བཟའ་བར་བྱ། །དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་། །འཇམ་
དཔལ་དང་ནི་གཟེ་བཟིན་མཉམ། །མི་སྤང་བདག་པོ་དཔལ་དང་ལྷན། །ཇི་སྤྱུ་གསེར་གྱི་མདངས་
འབར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དྲན་ནི། འོ་ན་དེ་འབྲ་བའི་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཆོད་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ལྷ་མ་ཆེད་ན་རི་ལྟར་བྱེད་
སྟམ་ན། སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྦྱུ་ལུས་པ་དེས་བཞིན་བཟང་བ་སྟེ་བཞིན་རབ་ཏུ་དང་བ་སྦྱབ་པ་པོ་རང་
ཉིད་ལ་པན་པར་འདོད་པ་ཡི་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་གང་ཡང་རྒྱུད་བའི་བྱད་མེད་ཆེད་པ་ན་
ལེགས་པར་བསྐྱབས་ཏེ་འདུས་པ་ནས་བཞུགས་པའི་ཆོག་བཞིན་དུ་སྦྱེ་བོའི་འདུ་འཛིན་དབེན་པའི་
སར། གསང་བ་སྦྱོམས་འབྲུག་གི་མཆོད་པ་བཅུམ་པར་བྱ་ཞིང་གསང་བ་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་
གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦངས་ནས་བཟའ་བ་སྟེ་འོད་གསལ་དུ་གཞུགས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྦྱོས་མེད་
བསྐྱུས་པའི་སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་སྦྱུ་ལུས་པ་དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ་རིང་པོར་མི་སོགས་པར་དཔལ་ཏེ་ལས་
ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྷན་པ་སྟེ་བཅས་པ་གཉིས་ཀ་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་མི་སྤང་བ་སྟེ་སྤངས་ནས་རིགས་འབྲ་
རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་བདག་པོ་རྒྱུད་འབྲུག་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྦྱར་བཞེངས་ཏེ་འཇམ་དཔལ་ཏེ་དོ་རྩེ་འཆང་
དང་གཟེ་བཟིན་མཉམ་པའི་མཐུ་དང་ལྷན་པ་དང་འཇམ་བུ་རྩུ་བོ་གསེར་གྱི་མདངས་ཏེ་རིན་ཆེན་ཏོག་
དང་འབྲ་བར་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་དོན་རྩོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཅ་ཆུད་ལས། བཤང་བའམ་ཡང་ན་བཟའ་བ་འམ། །ཤ་དག་ཀྱང་ནི་གཞུག་པར་བྱ། །ཆོ་ག་བཞིན་
དུ་བསྐྱུགས་ནས་ནི། །ཐོས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མི་མཐོང་། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྩོམ་ཆེ་འཆང་
ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏི། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། སྤྱོད་མེད་འབྲིང་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་དེས་སྤྱོད་པའི་དུས་སུ་བ་
སྐྱེད་གི་བཤང་བ་ལ་སོགས་པའམ་ཡང་ན་ནས་ཟན་དང་འབྲས་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་ཏེན་བ་
དང་མཐུན་པའི་བཟའ་བ་སྟེ། ཅི་རིགས་པར་རྟེན་པའི་ཤ་དག་ཀྱང་ནི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་བཞིན་
དུ་བསྐྱུགས་ནས་ནི་ཁར་གཞུག་པར་བྱས་ཏེ་ཐོས་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ་རིག་འཛིན་གྱི་དངོས་གྲུབ་
བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་མི་སྤང་བའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་རྩོམ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏི།

²²²
གསུམ་པ་(རི་ལུ་འཛིན་བསྐྱུས་པ་བཙུ་བསྐྱུས་པ་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། བཤང་བ་ཆོ་ག་བཞིན་སྐྱངས་ནས། །ཁམ་པོར་སྐྱར་མར་གཞུག་པར་བྱ། །བརྒྱ་ཅ་
བརྒྱད་དུ་བསྐྱུལ་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་ཉི་མས་མི་མཐོང་ངོ་། །སྤྱི་ཡི་ཤ་དང་རྟ་ཤ་དང་། །ཤ་ཆེན་དག་
ནི་ཆོ་ག་བཞིན། །སྐྱངས་ནས་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ནི། །ཐོས་ན་དེ་ཡིས་མི་མཐོང་ངོ་། །བཤང་དང་
ལྷན་ཅིག་སྐྱར་བ་ཡི། །རི་ལུ་ལྷགས་གསུམ་གྱིས་དགྲིས་པ། །དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་མི་མཐོང་ངོ་། །སྤྱི་ཡི་ཤ་དང་སྐྱར་བ་ཡི། །རི་ལུ་ལྷགས་གསུམ་
གྱིས་དགྲིས་པ། །དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་མི་མཐོང་ངོ་། །ཤ་
ཆེན་དང་ནི་སྐྱར་བ་ཡི། །རི་ལུ་ལྷགས་གསུམ་གྱིས་དགྲིས་པ། །དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་མི་མཐོང་ངོ་། །བ་ལང་ཤ་དང་སྐྱར་བ་ཡི། །རི་ལུ་ལྷགས་གསུམ་

གྲིས་དགྲིས་པ། །དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱལ་གྱི་གྲིས་མི་མཐོང་ངོ་། །བཤང་
བ་ལས་བྱང་སྒོག་ཆགས་ལས། །བརྟལ་ཞུགས་ཅན་གྲིས་རི་ལུ་བྱ། །དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་བ་
ཡིས། །སངས་རྒྱལ་གྱི་གྲིས་མི་མཐོང་ངོ་། །ག་བྱར་ཅན་དན་སྦྱར་བ་ཡི། །རི་ལུ་ལྷགས་གསུམ་
གྲིས་དགྲིས་པ། །དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱལ་གྱི་གྲིས་མི་མཐོང་ངོ་། །གི་ཉི་
ཨ་ཀ་བྱ་སྦྱར་བའི། །རི་ལུ་ལྷགས་གསུམ་གྲིས་དགྲིས་པ། །དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཡིས། །རྩོ་
རྩོ་སྦྱོར་པོ་ཆེར་འགྱུར་རོ། །ག་བྱར་བྱར་གྱུ་སྦྱར་བ་ཡི། །རི་ལུ་ལྷགས་གསུམ་གྲིས་དགྲིས་
པ། །དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱལ་གྱི་གྲིས་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། རྟེན་ནང་ལ་གཞིལ་བའི་རྣམ་འབྱེད་པས་རང་གི་ལྷ་འི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་
དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ། སྦྱོར་ནས་ཞག་གཅིག་མ་ལོན་པའི་བྱ་ཆུང་གི་བཤང་བ་ཆོ་ག་
བཞིན་དུ་སྟེ་ས་ལ་མ་རེག་པར་སྦྱངས་ནས་ཁམ་པོར་ཉེ་ཐོད་པ་ཁ་སྦྱར་བའི་ནང་དུ་བཞག་པར་བྱས་
ལ། གཏོར་མ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཡི་གེ་གསུམ་ཐུན་བཞིར་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱལ་བ་སྟེ་
བརྒྱས་ནས་ནི་རིལ་བུ་སྟན་མ་ཅོམ་བྱས་ཏེ་གསེར་དབུལ་ཟངས་གསུམ་གྱི་ལྗང་པས་རིམ་བཤང་བ་བཞིན་
དུ་དགྲིས་ཏེ་ཆོ་བ་གཟས་གཟུང་བའི་དུས་སུ་ཐུག་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་བཅུག་ལ་སྦྱོམས་པར་
འབྱུག་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞིང་ཆོ་བ་གཟལ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆོ་བཏོན་ནས་ཐོད་དུ་མེ་གསུམ་གྱི་
ཏྲགས་གང་བྱང་བྱང་བ་ན་རིལ་བུ་དེ་ཁར་བཅུག་ནས་ཐོས་ན་སངས་རྒྱལ་ཉི་མ་སྟེ་རིག་པ་འཛིན་པ་
རྣམས་གྲིས་ཀྱང་མི་མཐོང་བའི་མི་སྣང་བའི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་ཁྱིའི་ཤ་དང་ཏྲ་ཤ་དང་ཤ་ཆེན་དག་ནི་ཆོ་ག་བཞིན་སྟེ་ས་ལ་མ་རེག་པར་སྦྱངས་
ནས་ཐོད་པ་ཁ་སྦྱར་གྱི་ནང་དུ་བཞག་སྟེ་གཏོར་མ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཡི་གེ་གསུམ་ཐུན་བཞིར་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བརྒྱས་ནས་རི་ལུ་སྟན་མ་ཅོམ་བྱས་ཏེ་གསེར་དབུལ་ཟངས་གསུམ་གྱི་ལྗང་པས་

འཇིག་པ་བཞིན་དུ་དགྲིས་ཏེ་ཆེ་བ་གནས་ཟེན་པའི་དུས་སུ་བྱུག་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་
སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་སྦྱར་བའི་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱས་ལ་གནའ་ལས་གྲོལ་བའི་དུས་སུ་
བཏོན་ནས་ཁ་རུ་ཐོས་ན་རིག་འཛིན་གྱི་དངོས་བྱུབ་བརྟེན་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ། བཤང་དང་ལྷན་ཅིག་སྦྱར་བ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། སངས་
རྒྱུ་ཀྱན་གྱིས་མི་མཐོང་ངོ། །ཞེས་པའི་བར་ལ་བཤང་མ་ཐག་པའི་རིགས་པ་སྦྱར་རོ། །

བཞི་པ་²²² (རྫོགས་འཇིག་པའི་ལས་ཆོགས་བསྟན་བ་)ལ། རྫོགས་འཇིག་པའི་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་
དང་། དེའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་བ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(རྫོགས་འཇིག་པའི་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྫོ་རྫོ་འཛིན་པ་གང་ཡང་རུང་། །བྱུག་ཀྱི་ཆེན་པོར་བྱིན་བསྐྱབས་ནས། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། ཟུང་འབྱུག་རྫོ་རྫོ་འཛིན་པ་ལོངས་སྐྱབ་བ་དེས་རང་ཉིད་ཟུང་འབྱུག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབུས་སུ་ཞི་ཁོ་གང་ཡང་རུང་བའི་ལྷའི་སྐྱབ་བྱུག་ཀྱི་ཆེན་པོར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
པ་སྟེ་རགས་པའི་སྐྱལ་སྐྱབ་བཟུང་ནས་གཞན་དོན་དུ་ཅ་བའི་ཆུང་བཞི་ལ་རྫོར་བསྐྱས་བྱས་པས་ཞི་
སོགས་ཀྱི་ལས་རྣམས་གང་འདོད་པ་འབྱུང་པར་འབྱུང་རོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་ཕན་ཡོན་བསྟན་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནི་དེ་འབྲའི་དཔལ་ལྷན་པའི། །སྟོབས་ཆེན་པ་རོལ་གཞོན་པར་འབྱུང། །དཔག་
ཆད་བྱེ་བ་རྫོགས་པ་ཡི། །སྟོང་དུ་རྫོ་རྫོ་འཛོ་བར་འབྱུང། །སྟོང་གསུམ་བཞོད་པའི་དཔལ་ལྷན་
པ། །སངས་རྒྱུ་ལོད་དང་འབྲ་བར་འབྱུང། །འདོད་ཁམས་གནས་པའི་བྱ་མོ་དང་། །ལྷ་ཡི་ལོངས་
སྦྱོང་རིག་བརྟུལ་ཞུགས། །ཡང་ན་གཟུགས་ཁམས་གནས་པ་ལ། །སྟོབས་ཆེན་གྱིས་ནི་འདོད་པ་

སྤྱད། །བཙུ་ལུ་འདས་དམ་ཆོག་མི་སྤྱད་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཆེན་པོས་དེ་སྤྱད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་རྟོ། །ཞེས་
གསུངས།

ནོན་ཀྱི་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་བྱང་འཇུག་པ་དེ་ནི་དབང་སྤྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་པོ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
དཔལ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ། །དབང་སྤྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་ནི། སྤྱོད་བསྐྱུས་ཆག་འགྱུར་
ལས། གཞུགས་སྤྱོད་པ་དང་རེག་པ་ཡང་། །ཁྱབ་པ་ཡང་དག་ཐོབ་པ་ཉིད། །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་
བརྟན་པ། །དབང་སྤྱུག་ཉིད་དང་འདོད་དགའ་བསྐྱུར། །ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་ལ་གཞུགས་སྤྱོད་པ་ནི་
དག་པའི་བརྒྱུད་སྤྱོད་བསྐྱུ་བྱེད་པ་དང་། རེག་པ་ཡང་བ་ནི་སྤྱོད་སྤྱོད་བསྐྱུ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་
ཐོབ་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་སྤྱོད་བསྐྱུ་བྱེད་རྒྱས་པའོ། །ཁྱབ་པ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་གང་བསམས་པ་དེར་ལྷུས་
ཀྱིས་བྱིན་པར་རྒྱས་པའོ། །རབ་ཏུ་གསལ་བ་ནི་རང་གི་ལྷུས་ཀྱི་འོད་དང་གཟི་བརྟན་ཀྱིས་འབྱུང་
པོ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་ཀྱིས་གཞོན་ཅིང་དེ་དག་གིས་རང་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་པའོ། །བརྟན་པ་ནི་
གང་འདོད་པའི་དོན་བསམས་པ་ཙམ་ཀྱིས་ཐོབ་རྒྱས་པའོ། །དབང་སྤྱུག་ཉིད་ནི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་ཆར་གཙོད་དང་རྣམས་འཛིན་གྱི་དབང་ཡོད་པའོ། །འདོད་དགའ་བསྐྱུར་བ་ནི་འཛིག་
རྟོག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་འདོད་དགའ་ལྷན་པའོ། །

གཞན་ཡང་བྱང་འཇུག་པ་དེས་ས་རོལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་གཞོན་པ་སྟེ་འདུལ་
བར་འགྱུར་བ་དང་། དཔག་ཆད་བྱེ་བ་རྣམས་པའི་སའི་སྟེང་དེ་དང་ཆད་མཉམ་པའི་ས་འོག་ཏུ་
ཡང་གནས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་རྣམས་ཐོབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་
རྟོག་གི་ཁམས་སུ་སྤྱད་ཅིག་གིས་བསྟོད་པ་དང་། དུག་རྒྱུ་ཆོག་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་དཔལ་
དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྟོབས་བརྒྱུད་དང་མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འོད་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེ་དང་མཆོངས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འདོད་ཁམས་ན་གནས་

ཅིག་རོལ་བའི་ཆགས་པ་ལས་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་
 རྣམས་འགྲུབ་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ངོ་མཆར་རོ། །གཞན་ཡང་རིལ་བུའི་སྐྱབ་པ་
 བཅུས་གང་གི་ཕྱིར་དངོས་གྲུབ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྐྱབ་པ་དེ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་དང་། ཟུང་འཇུག་
 པས་ལྷ་ཞི་ཁྱོ་གང་རུང་གི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་ནས་ལས་རབ་འབྱམས་བསྐྱབས་ནས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ངོ་མཆར་བཤོ། །ཨེ་མའོ་ནི་ངོ་མཆར་རོ། །གང་ལ་ན་
 ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་སྟེ་བདེ་བས་
 རྟོགས་ནས་བསྐྱོམས་པས་ཤིན་ཏུ་ངི་མ་མེད་པའི་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཨེ་མའོ་ངོ་མཆར་རོ། །

²¹¹
 གསུམ་པ་(རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་)ལ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་
 ལ་འཇུག་པ་དང་། ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱད་ལས། དེ་ནས་སྟོན་པ་རྩེ་མཇུག་། སྤྱད་པ་བྱེད་པ་མི་འགྱུར་ཆེ། །སངས་རྒྱས་རྩེ་མཇུག་
 ཆོས་ཆེན་པོས། རྩེ་མཇུག་གསུང་དུ་བཀའ་སྩལ་བ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ལས་ཆོགས་བསྟན་པ་དེ་ནས་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་འདུལ་བར་
 མཇུག་པས་ན་སྟོན་པ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པས་ན་རྩེ་
 འཛིན་པ། ལྷའི་འཁོར་ལོ་འབྱེན་པར་བྱེད་པས་ན་བསྐྱེད་པ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་
 དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་མཇུག་པས་ན་བྱེད་པ་དུག་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་ན་མི་བསྐྱོད་ཆེ། སངས་
 རྒྱས་རྣམས་སྤང་། རྩེ་མཇུག་པ་བསྐྱོད་པ། ཆོས་ཆེན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རྩེ་མཇུག་ཀྱི་བདག་ཉིད།

རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་ཐོག་ནས་འཆང་པའི་དོན་སྟོན་པའི་རྡོ་རྗེའི་གསུང་འདི་སྐད་དུ་བཀའ་སྩལ་
པའོ།

གཉིས་པ་(ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ལ་
 དབང་བསྐྱར་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་
 བའི་ཚུལ་དང་། ²⁴³ དབང་བསྐྱར་བའི་པན་ཡོན་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་)ལ། མི་བསྐྱོད་པས་གང་ལ་རྒྱས་གདབ་
 པ་དང་། རིགས་བདག་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་། རིགས་ལྷག་མ་བཞིས་
 གང་ལ་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། རིགས་ལྷ་ལ་གང་གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་བསྟན་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(མི་བསྐྱོད་པས་གང་ལ་རྒྱས་གདབ་པ་)ནི།

ཆེ་ཆུང་ཡན། སེམས་དཔའ་དོ་རྗེའི་སྒྲུང་བ་ཡིས། །དོ་རྗེ་འཛིན་རྣམས་མཉེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་།
གཞུང་ན།

[illegible]

གཉིས་པ་(རིགས་བདག་གིས་དབང་བསྐྱར་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆེ་ལྷན་ལྷན། སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་དབ་དབྱེ་བ། །སངས་རྒྱལ་དོ་རྩེ་ཅན་མཉེས་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས།

དོན་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་རྣམ་སྤང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་སྟེ། རིགས་དང་ལྷན་པའི་སྣ་
རྣམས་ལ་རྣམ་སྤང་གིས་དབུ་བརྒྱན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་སྐྱོད་རྗེ་
སངས་རྒྱལ་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་ཅན་དུ་མཉམས་པ་སྟེ་གསལ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་བྱུང་རྟོ། །འདིས་རིགས་གཞན་བཞི་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་(རིགས་ལྷག་མ་བཞིས་གང་ལ་རྒྱལ་གདབ་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རྗེ་རྗེ་སྤྱན་གྱི་གཟུགས་ལ་སོགས། །གཙུག་ཏྱར་འཛིག་པར་བྱེད་པར་བཤད། །ཁོ་
བོའི་ནང་ན་དེ་མཆོག་སྟེ། །སངས་རྒྱལ་རྗེ་རབ་བསྐྱེད་པའོ། །རིག་པའི་རྒྱལ་མོ་ཆོས་མཆོག་
རྣམས། །དཀོན་མཆོག་དཔལ་ལྷོ་རྣམ་པར་བསྐྱེད། །རིག་པའི་རྒྱལ་མོ་སྦྱར་བ་ལ། །ཆེ་དཔག་མེད་
པ་རབ་ཏུ་བསྐྱེད། །ཐམས་ཅད་ལས་བྱེད་སྤྲུགས་རྣམས་ལ། །གདོན་མི་བཟའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད། །
ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་གཟུགས་ཏེ་སྐྱེ་དང་ལ་སོགས་པས་རིན་འབྱུང་སྤང་མཐའ་
དོན་གྲུབ་གྱི་གཟུགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་ཏྱར་ལ་འཛིག་པར་བྱེད་
པར་རྒྱུད་འདིར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་རྗེ་རྗེ་སྤྱན་མ་དང་། གཟུགས་རྗེ་ཅུ། བྱམས་པ། ས་སྟོང་།
ཁོ་བོའི་ནང་ནས་གཤེན་རྗེ་གཤེད། མི་གཡོ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱོད་རྗེ་སངས་རྒྱལ་རྣམ་སྤང་གིས་
དབུ་བརྒྱན་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེས་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིག་པའི་རྒྱལ་མོ་སྤྲུལ་མ་གྱི་
དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་ཆོས་མཆོག་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་འཛིན་པའི་སྤྲུལ་མ་གྱི་དང་སྐྱོད་རྗེ་ཅུ།
ཕྱག་རྟོན། ལམ་སྟོང་། གཞན་གྱིས་མི་ཐུབ་པ། འདོད་རྒྱལ་རྣམས་ལ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་ལྷོ་
རིན་འབྱུང་གིས་དབུ་བརྒྱན་པར་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། རིག་པའི་རྒྱལ་མོ་གོས་དཀར་མོ་
དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་འདོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཅན་གོས་དཀར་མོ་དང་། བྱེད་རྗེ་ཅུ། འཛིག་

རྟེན་དབང་སྤྱད་པ་ལ། རྟེན་མཁྱིལ། དབྱུག་སྟོན་ཅན་རྣམས་ལ་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱིས་དབྱ་
བརྒྱན་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། ལས་ཀྱི་རིགས་སུ་བྱེད་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་ལྷ་སྟོལ་མ། རོ་རོ་རྩེ་
མ། སྤྱིབ་སེལ། ཀྱུན་བཟང་། བགོགས་མཐར་བྱེད། སྟོབས་པོ་ཆེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ལ་གདོན་
མི་བ་བའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་དབྱ་བརྒྱན་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།

²⁴⁰
བཞི་པ་(རིགས་ལྷ་ལ་གང་གིས་རྒྱས་འདེབས་པ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། སྤྱགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཉིད་ལ་ནི། རོ་རྩེ་སེལས་དཔལ་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་
གསུངས་སོ།།

དོན་ནི། སྤྱགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྣམ་སྤྱང་སོགས་རིགས་ལྷ་པོ་ཉིད་ལ་ནི་
རོ་རྩེ་སེལས་དཔལ་སྟེ་མི་བསྐྱོད་པས་དབྱ་བརྒྱན་པར་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
སོ།།

གཉིས་པ་(འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། གཞོད་སྦྱོན་མོ་ཡི་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ། །གཤེན་རྩེ་གཤེད་ནི་བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས།

དོན་ནི། རང་གི་བསྐྱེད་སྤྱགས་ས་ཐོན་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱུད་དེ་བསྐྱེད་པའི་གཞོད་སྦྱོན་མོ་ལ་ནི་
གཤེན་རྩེ་གཤེད་ཀྱིས་དབྱ་བརྒྱན་པར་རབ་ཏུ་བརྟག་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(དེ་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་པའི་ཚུལ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། སྤྱགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཉིད་ལ་ནི། །སྦྱི་བོ་ནས་ནི་བསྐྱལ་བ་ཤེས། །བཙུམ་
ལྷན་འདས་དམ་ཆེག་ཆེན་པོས་དེ་སྐྱད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

མཆེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ཀྱན་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན་དབང་ཕྱུག
སྐྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་ལྟུང་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་ལྟར་ཆེན་ཆེན་
པོས་འདས་མ་ཡོངས་ཀྱི་དོན་ལུང་སྟོན་པའི་ཡེ་ཤེས་དབབ་པའི་ཆོ་ག་དོན་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་འདི་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ།།

གཉིས་པ་(སྟོན་པས་གསུངས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་གིས་དོན་བཤད་པ་དང་)ལ། སྟོན་དུ་བསྟེན་པའི་ཆོ་ག་
བྱ་ཚུལ། སྟོན་སྐྱོད་པའི་ཆོ་ག་སྟོན་ལ་²⁴⁵དབབ་པའི་ཆོ་ག་སྟོན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པ། ཆོ་ག་ལས་
འདས་པའི་ཉེས་དམིགས། ²⁴⁷འབེབས་པའི་སྤྲོད་པོ་བྱེད་ལས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་དང་དུག་ལས།

དང་པོ་(སྟོན་དུ་བསྟེན་པའི་ཆོ་ག་བྱ་ཚུལ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ཅེ་ཉམས་ནི་དགའ་བ་དང་། །ནགས་ཆལ་རབ་ཏུ་དབེན་པར་ནི། །བསམ་གཏན་
དོན་ལྟར་བྱ་བ། །བཟླས་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྦྱོར་བས་སོ། །དོན་མེས་དཔལ་ལ་སྦྱོགས་ཀྱི། །སྤྲུགས་
ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས། །གསུང་གི་ལས་ཀྱི་བཀའ་བཞེན་དུ། །ལས་རྣམས་སྤྲོ་ཆོགས་
བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། རབ་ཏུ་བྱའོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གནས་གང་དུ་ན་རིའི་ཅེ་མོ་དང་མཐོ་བར་འབྲ་བའི་ཁང་
བཅེགས་ཀྱི་སྟེང་ངམ་ནགས་ཆལ་ཉེ་སྦྱེད་མོས་ཆལ་ལ་སོགས་པ་སྦྱེ་བའི་འདུ་འཛིན་དབེན་པར་
ཡང་རབ་ཏུ་ཉམས་དགའ་བ་སྦྱེ་བའི་གནས་སུའོ། །རྣལ་འབྱོར་གང་གིས་ན་བསམ་གཏན་དོན་ལྟར་
སྤྲུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱིས་སོ། །གང་བྱ་ན་སྤྲུགས་དག་
གི་བཟླས་པ་དང་རྒྱུད་སྤྲུགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དོན་ལྟར་བཟླས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དེ་ཉམས་སུ་
བྲང་བར་བྱའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ན། རྣལ་འབྱོར་པ་རང་རང་གི་སྤྲུགས་ཀྱི་བཟླས་པ་དང་།

རང་རང་གི་ལྷ་ལོ་སྤྲུལ་གྱི་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་སུ་ཡིས་བསམ་གཏན་གྱི་དོན་མེས་སུ་དབང་མི་
བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་པས་གསུང་གི་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་
བའི་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་དུ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དོན་ལུང་སྟོན་པའི་ལས་རྣམས་ལ་སྤྲུ་
ཆོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དུའོ།།

གཉིས་པ་(སྟོད་རྒྱུད་བའི་ཆོག་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དོན་མེས་ཀྱི་གཟུགས་ཆེན་པོ། །བརྒྱ་རྒྱ་གའི་འོད་འབྲེལ་། །སྤྲུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
དོན་མེས་། །གནས་གསུམ་དུ་ནི་རིགས་བརྟག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། ཡེ་ཤེས་པ་དབབ་པར་བྱ་བའི་སྟོད་དེ་མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་དོན་མེས་འོད་དཔག་མེད་
ཀྱི་གཟུགས་ཆེན་པོ་བརྒྱ་རྒྱ་གའི་འོད་དང་འབྲེལ་བར་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུ་ཐོར་རྩེ་སྟོག་མར་ཞུམ་སྟོང་
གར་རྩེ་རྣམས་བཀོད་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྲུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་མེས་གསུམ་གྱི་ལྷ་
ཆོགས་སྤྲུལ་བྱངས་ལ། སྤྲུ་ཐོར་ལ་སོགས་པའི་གནས་གསུམ་གྱི་ཡེ་གོ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ནི་རིགས་
གསུམ་ཉག་ཏུ་སྟེ་རབ་ཏུ་ཐེམ་པར་བསམ་པར་བྱའོ།།

²⁴⁴
གསུམ་པ་(སྟོད་ལ་དབབ་པའི་ཆོག་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དབབ་པའི་ཆོག་ཐམས་ཅད་ནི། །བྱས་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྲུབ། །བསྐྱེད་དང་
འེངས་དང་ལྷ་ཆེན་པོ། །འཕགས་ལམ་བཞི་པོ་དག་ཀྱང་ནི། །དོན་མེས་བྱ་བ་དག་གིས་བྱ། །དེ་
ལྟར་བྱས་ན་ཉག་པར་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས།

དེ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོད་རྒྱུངས་པ་དེ་ལ་འོག་ནས་བཤད་པའི་དབབ་པའི་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཡེ་ཤེས་དབབ་པར་བྱས་ན་ནི་དབབ་པའི་ལས་བཞི་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལས་

བཞི་ནི། བསྐྱལ་བ་སྟེ་འཕར་བ་དང་། འདར་བ་དང་། འཁོར་བ་དང་། ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་དང་
བལ་ནས་དག་པའི་སྤང་ཞེན་ལ་ཤིང་རེངས་བ་ལྟར་མི་གཡོ་བར་གནས་བ་དང་། ལྷ་ཆེན་པོ་དོ་
རྩེ་སེམས་དཔའི་སྟོང་ལ་ཞུགས་པས་འཕགས་པའི་ལམ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དོན་མཁྱེན་ནས་ལུང་
སྟོན་པའི་དབབ་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ནི་དོ་རྩེ་གྲུབ་བ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་བ་དང་རང་གི་ལྷ་འི་
སྤྲལས་ལ་ཡི་གེ་བཞི་བཏགས་པ་འབྱུང་དུ་བསྐྱེད་ཤིང་དེའི་བཅུ་ཆའི་སྟོན་སྟེག་བྲས་བ་དང་། སྟོང་
བ་བྲས་བ་དག་གིས་དེ་ལྟར་བྲས་ན་སྟོང་ལ་ཡི་གེས་དབབ་བ་ཏྲག་པར་ཏེ་ཉི་བར་འབྱུང་པར་འབྱུང་
ངོ།

བཞི་པ་(སྟོང་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། བྱ་མོ་ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་མའམ། །ཁྱེུ་ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་པ། །མཚན་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པ། །བཟུང་ནས་དབབ་བ་རབ་ཏུ་བཏྲག། །ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་བྲས་
ནས་ནི། །ལས་རྣམས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྟོན་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བྱ་མོ་ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་མའམ། བྱད་མེད་དང་མ་
འབྲེལ་བའི་ཁྱེུ་ལོ་གངས་བཅུ་གཉིས་པ་མིག་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཆང་བ་པོ་མོའི་མཚན་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་བཟུང་ནས་སྟོང་སྟེང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་
བྲས་ནས་ནི། ཡི་གེས་དབབ་བ་རབ་ཏུ་བཏྲག་པར་ཏེ་བྲས་ནས་འདས་མ་འོངས་ལུང་སྟོན་པའི་
ལས་རྣམས་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ།

ལྷ་པ་(ཆོ་ག་ལས་འདས་པའི་ཉེས་དམིགས་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྣམ་པ་གཞན་དུ་བྲས་ན་ནི། །ལམས་གསུམ་སྟེ་བོས་དབྱ་བར་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས།

བ་ནི་སྤྱིང་གར་གནས་པའི་རྩྭ་ལ་ནི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་བདག་ཉིད་མི་བསྐྱོད་པ་བཞུགས་ལ། སྤྱི་
 བོར་གནས་པའི་རྩྭ་ལ་ནི་སྤྱི་ཡི་དོ་རྩེ་ཅན་རྣམས་སྤང་དང་། མགྱུན་པར་གནས་པའི་ལྷུང་ལ་ཆོས་ཀྱི་
 དེགས་འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་འོད་དཔག་མེད་བཞུགས་ཏེ་སྤྱོད་མིན་ལ་གསང་བའི་ཆོག་འདི་ནི་ཡེ་
 བེས་དབབ་པའི་སྤྱོད་ལ་བསྟན་པའོ། །རྩྭ་ཡི་བྱེད་ལས་ནི། བསྐྱུལ་བ་སྟེ་འཕར་བར་བྱེད་པ་དང་
 འགྲུལ་བ་སྟེ་འདར་བ་དང་། གཡོ་བ་སྟེ་བསྐྱོད་པ་རྣམས་ཡིན་པར་བཤད་ལ། སྤྱོད་མིན་ལ་
 གསང་བ་བསྐྱུལ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་འཕར་བ་དང་། འདར་བ་དང་། བསྐྱོད་པ་སོགས་འདི་ནི་རྩྭ་ཡི་
 བྱེད་ལས་སྤྱིང་བོར་གྱུར་པར་རྒྱུད་འདིར་རབ་ཏུ་བཤད་དོ། །སྤྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་དོ་རྩེ་སེམས་
 དཔའ་སྟེ་མི་བསྐྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པས་སྤྲགས་རབ་ཏུ་བསྐྱུལ་བ་སྟེ་བཟུངས་པས་
 དབབ་པའི་སྤྱོད་ལ་ཡེ་བེས་དབབ་པར་བྱས་ན། ལྷ་རྣམས་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟར་གྱིས་ལ་
 སྤྱབས་ཤིག་དང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་བཀའ་ལས་འདས་པའི་ཉེས་པས་འཛིགས་ཤིང་
 སྤྲག་ནས་ཡེ་བེས་བབས་ནས་འཕར་བར་འགྱུར་རོ། །རི་ཅམ་དུ་ན་ས་གཞི་ལས་ཁྱུ་གང་ཅམ་
 མམ་ཁྱུ་དོམ་ཁྱུ་བརྒྱད་ཅམ་མམ་ཁྱུ་ལྔ་ཅམ་དུ་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་འཕར་བར་འགྱུར་རོ། །སྤྱོད་
 མིན་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་འཕར་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་འདི་ནི་རྩྭ་ཡི་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་
 ལྔ་མ་རྩྭ་དང་རྩྭ་དང་ལྷུང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་ལས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

²¹¹
 ལྷ་པོ་(དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོག་གར་གཏོགས་པའི་ལས་ཆོགས་)ལ། དྲག་པོའི་ཆོག་དང་། ཞི་བའི་ཆོག་
 གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དྲག་པོའི་ཆོག་)ལ། མཆམས་སྤྱར་ཏེ་སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་
 པ། སྤྱབ་པ་པོ་དང་རྩྭ་ཡི་སྤྱི་རི་རྩྭ་བྱས་བྱ། ལས་སྤྱོད་དངོས་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(མཆོམས་སྤྱད་ཏེ་སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དོ་ཇེ་འཛིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་བདག །སྤྱོད་གསུམ་གནས་ནི་ཡོངས་དག་པས། །གསུང་ནི་འདི་སྐད་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས། སྤྱོད་ལ་ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་བསྟན་པ་དེ་ནས། ཅུད་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱལ་པོ་དོ་ཇེ་འཛིན་པ་ཡུལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་སོགས་ལྟ་མོ་ཀུན་གྱི་བདག་པོ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་དོ་ཇེ་གསུམ་གྱི་གནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་དག་པའི་བྱད་པར་དང་ལྟན་པའི་དོ་ཇེ་འཆང་ཆེན་པོས་འོག་ནས་འཆད་པའི་གསུང་ནི་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་(སྤྱོད་པ་པོ་དང་ལྟའི་སྤྱོད་པོ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། ཅེ་གཅིག་མ་གྱུར་པ་ཡིས་ཀྱང་། །བརྒྱལ་བྱགས་བརྟན་པས་འདི་དག་བྱ། །སྤྱོད་བ་གཞན་མིན་པས་བྱ་བ། །གདུག་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་གཞིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས། བརྒྱལ་བྱགས་བརྟན་པས་ཏེ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་ཅེ་གཅིག་མ་གྱུར་པ་སྟེ་བསྟན་བཀའ་སོགས་ཀྱིས་གཡོང་བའི་རྣམ་འབྱོར་པ་དེས་ཀྱང་སྤྱོད་བ་གཞན་རྣམ་སྤང་ནས་གཞོད་མཛེས་ཀྱི་བར་གྱིས་བྱ་བ་མིན་པར་མི་བསྐྱེད་པ་བྲག་པོའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གཞིག་པའི་ལས་སྤྱོད་འདི་དག་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(ལས་སྤྱོད་དངོས་)ལ། བསྐྱེད་རིམ་པས་བྱེད་པའི་བྱང་དོན་གྱི་བསད་ལས་དང་། རྫོགས་རིམ་པས་བྱེད་པའི་དེས་དོན་གྱི་བསད་ལས་དང་། སྟོན་པོ་དང་རིམས་ཀྱིས་འཛིན་དུ་

གཞུག་པ། ²⁵⁴ དྲག་ལས་དམིགས་བསལ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུག་མཚུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ།
 བསད་པའི་ལས་གཞན་བསྟན་པ། ²⁶¹ བློ་ཆོག་ཀྱི་ལས་སྦྱར་དང་དྲག་ལས།

དང་པོ་(བསྐྱེད་ཅིང་ལས་བྱེད་པའི་དང་དོན་གྱི་བསད་ལས་)ལ། ལིང་ག་དང་བཞུས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
 བསད་ལས་དང་། སྦྱོར་སྤྲུག་གི་བསད་ལས་བཞུས་པའི་བསད་ལས་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ལིང་ག་དང་བཞུས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བསད་ལས་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དུར་ཁོང་སོལ་དང་ཕུབ་སྤྲུག་ལས། །དག་ཡི་གཟུགས་བརྟན་བྱས་ནས་ནི། །སྤྱི་
 བཞིག་གཅེར་བྱར་བྱང་ནས་ནི། །ཁམས་གསུམ་དག་ཀྱང་འཛིག་པར་བྱེད། །དུར་ཁོང་རོ་
 བསྤྲུག་ཐལ་བ་ཡིས། །དག་ཡི་གཟུགས་བརྟན་བྱས་ནས་ནི། །སྤྱིར་ཆ་བརྒྱུ་དུ་བཞུས་པས་
 ཀྱང་། །འཆི་བར་འགྱུར་བ་གདོན་མི་བ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། མི་བསྐྱེད་པ་དྲག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་
 དུས་སུ་དུར་ཁོང་གྱི་སོལ་བ་དང་རྩ་ཕུབ་མའི་སོལ་བ་ལ་སོགས་པས་སྤྱོད་ཆོད་དང་། དྲག་དང་། རྩ་
 དུར་ག་དང་། ལན་ཚུ་དང་ཡུངས་མར་དང་། ཞག་དང་བཅས་པ་ལས་དག་པོའི་གཟུགས་བརྟན་
 བྱས་ནས་ནི་མཛོན་སྦྱོད་གྱི་རྩལ་གྱི་ཁུ་བས་དུར་ཁོང་གྱི་རས་ལ་དག་པོའི་མིང་སྤྲུག་དང་སྤྲུག་
 བ་བྲིས་པ་གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྦྱིང་གར་བཅུག་ནས་བསྐྱུབ་བྱ་དག་པོའི་རྣམ་ཤེས་བཀྲུག་ནས་དེ་
 ལ་བཅུག་སྦྱེ་དེ་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱས་ནས་རང་ཉིད་ཁ་སྤྱོད་སྤྲུག་སུ་བལྟས་ལ། སྤྱི་བཞིག་
 ཅིང་གཅེར་བྱར་བྱང་ནས་ནི་ཁོ་པོ་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་བསད་སྤྲུག་སྤྲུག་ཆོག་དང་
 བཅས་པ་སྦྱོར་བཞིར་བཞུས་ན་ས་འོག་ས་སྦྱང་ས་སྤྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྐྱུབ་བྱ་དག་ཀྱང་
 འཛིག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་དུར་ཁོང་དུ་རོ་བསྤྲུག་པའི་ཐལ་བ་

ཡུངས་མར་གྲིས་སྐྱུས་པ་མངོན་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་དང་བཅས་པ་ཡིས་བསྐྱབ་བྱ་དག་པོའི་གཟུགས་
བརྟན་ཆོག་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་ནི་ཁོ་པོ་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་རུང་གི་བསད་སྒྲགས་སྒྲེལ་ཆོག་དང་
བཅས་པ་ཐུན་བཞིན་སྟོང་ཙ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱུས་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་དག་པོ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་གདོན་
མི་བཟོ།

གཉིས་པ་(སྦྱོན་སྒྲེག་གི་བསད་ལས་བསྐྱུས་པའི་བསད་ལས་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དགྲིལ་འཁོར་གྱ་གསུམ་བྱས་པ་ལ། །བ་ལང་ཤ་འམ་རྟ་ཡི་ཤ། །ཁྲི་ཡི་ཤ་འམ་སྒྲ་
ཆོགས་གྲིས། །དོ་རྩེའང་གདོན་མི་བ་བར་འཛིག། །ཤ་ཆེན་གྲིས་ནི་ཐམས་ཅད་གྱི། །དོ་རྩེ་ལས་
བྱུང་འཛིག་པར་བཤད། །འདི་ནི་དག་རྣམས་ཐམས་ཅད་གྱི། །འཛིགས་པ་ཤིན་དུ་མི་བཟད་
ཡིན། །དག་ཡི་གཟུགས་བརྟན་བྱས་ནས་ནི། །བཤད་གཅི་དག་གི་ཆོས་མཆོག་ཅན། །ཆེར་མའི་
མེ་ལ་ཁྲོས་ནས་བསྒྲེག། །སངས་རྒྱས་དག་ཀྱང་ངེས་པར་འཛིག། །རྒྱ་བོའི་འགམ་གཉིས་ས་ཡིས་
ཀྱང་། །དག་ཡི་གཟུགས་བརྟན་བྱས་ནས་ནི། །ཉིལ་འབྲུ་ཙམ་གྲིས་ཡན་ལག་ཀྱན། །དུག་ལས་
བྱུང་བའི་ཆེར་མ་ཡིས། །བསྐྱུལ་བའི་ཆོག་དང་བཅས་པས་དགང་། །སངས་རྒྱས་དག་ཀྱང་ངེས་
པར་འཛིག། །སྒྲེ་ཆོ་ལན་ཚུ་འབྲུ་མར་དང་། །དུག་དང་ད་དུ་ར་དག་ནི། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
གསད་པ་ལ། །འདི་དག་མཆོག་དུ་གྱུར་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་རོ་བསྒྲེགས་པའི་ཐལ་བས་དུར་ཁོད་དུ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱ་
གསུམ་པ་བྱས་པ་ལ་དེར་ཤིང་ཆེར་མ་ཅན་གྲིས་མེ་སྐར་ལ་བ་སྒྲང་གི་ཤ་འམ་རྟའི་ཤ་དང་ཁྲིའི་
ཤ་འམ་ཤ་སྒྲ་ཆོགས་གྲིས་དག་པོའི་གཟུགས་བརྟན་ཆོག་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ། །ཁོ་པོ་གང་རུང་གི་
སྒྲགས་སྟོང་ཙ་བརྒྱད་དུ་བསྐྱུས་ཤིང་གཏུབ་ཅིང་གཏུབ་ཅིང་སྦྱོན་སྒྲེག་བྱས་ན་དོ་རྩེ་ལྟར་གཞིག་པར་

དགའ་བའི་དག་པོ་ཡང་གདོན་མི་བ་བར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཤ་ཆེན་གྱིས་སྤྲུལ་བཞིན་དུ་བྱས་
ནས་ནི་ཤེས་པ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་ལས་བྱུང་སྟེ་ཤ་ཆེན་གྱི་ལས་སྤྱོད་དེ་ནི་བསྐྱབ་
བྱ་དག་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཛིག་པ་མི་བཟད་པར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཤ་ཆེན་གྱི་ལས་སྤྱོད་འདི་
ནི་བསྐྱབ་བྱ་དག་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཛིག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ལས་སྤྱོད་
ཀྱི་དུས་སྟེང་མཆོག་ཅན་ཏེ་སྟེ་ཤ་ཆེན་གྱི་བཤད་གཅིད་དག་གིས་བསྐྱབ་པའི་མཛོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམས་
ལས་དག་པོའི་གཟུགས་བརྟན་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་ཁོ་བོ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྤྲུལ་སྟེལ་ཆོག་
དང་བཅས་པ་བསྐྱབ་ནས་ནི་ཐབ་ཁུང་གྱུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཆོར་མའི་མེ་ལ་སེམས་ཁོས་ནས་
གདུབས་ཤིང་སྤྱོད་སྟེལ་བྱས་ན། སངས་རྒྱས་ལས་སྤྱོད་ལ་མཁས་པ་དག་གྱུང་འཛིག་པར་འགྱུར་
རོ། །ཡང་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་སྟེང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོར་འབབས་པའི་ཆུ་བོའི་འགྲམ་གཉིས་ཀྱི་
ས་བསྐྱབ་པའི་མཛོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་གྱུང་དག་པོའི་གཟུགས་བརྟན་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་ནི་
དེའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་ནང་ཀྱུན། ཐོ་སོ་འཆའ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོར་མ་དང་བའི་རྩ་ལ་བསྐྱས་ན་
འོ་མ་དམར་པོར་འོང་བའི་དུག་དང་སྤལ་བ་དཀར་པོའི་དུག་དང་། སྤལ་རུས་པའི་མཆོ་བ་ཅན་གྱི་
དུག་གིས་རི་ལུ་ཏིལ་འབྲུ་ཅམ་གྱིས་གང་བར་བྱས་ནས་ཁོ་བོ་གང་རུང་གི་བསད་སྤྲུལ་སྟེལ་
ཆོག་དང་བཅས་པ་ཡིས་བསྐྱལ་བ་སྟེ་བྱན་བཞིར་བསྐྱས་ན་སངས་རྒྱས་ལས་སྤྱོད་ལ་མཁས་པ་
དག་གྱུང་ངེས་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱས་ཏེ་བསྐྱབ་བྱ་དག་པོ་ཐམས་ཅད་བསད་པ་
ལ་སྟེ་ཆོ་ལན་ཚུ་འབྲུ་མར་དུག་དང་རྟ་རྟ་དག་ལས་དག་པོའི་གཟུགས་བརྟན་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་
བྱས་པ་ཐབ་ཁུང་གྱུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ཆོར་མའི་མེ་ལ་སྤྱོད་སྟེལ་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་མཆོག་ཏུ་སྟེ་
གཙོ་བོར་གྱུར་པར་རྒྱུད་འདི་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་(རྫོགས་རིམ་པས་བྱེད་པའི་ངེས་དོན་གྱི་བསད་ལས་)ནི། ལུ་དགྲ་བར་ངེས་དོན་གྱི་
བསད་ལས་བཤད་ཟེན་པ་ལྟར་རོ།

གསུམ་པ་(སྤྱི་པོ་དང་རིམས་གིས་འཛིན་དུ་གཞུག་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། སོལ་ཁུས་གཤེར་བའི་གོས་དག་ནི། ཁྱོན་ཏེ་སེམས་ནི་ཁོས་ནས་སུ། ཀླང་པས་
ཡིད་མཉན་ན་ནི། སྤྱི་པོས་འབྲེར་བར་གདོན་མི་ཟ། རུས་བྱེ་ཐག་དང་དུག་ནམས་གིས། རྒྱུགས་
བརྟན་རབ་དུ་བྱས་ན་ནི། རྫོ་རྫོ་སེམས་དཔའ་དག་པོ་ཡང་། སྦྱར་བ་དག་དུ་འབྲེར་བར་
འགྱུར། སྒྲི་ཆེ་བཤད་གཅི་སྦྱར་བ་ཡིས། ཡིང་ག་ཡོངས་སུ་གང་བར་ནི། ལྷགས་ལ་ཀླང་པས་
རབ་མཉན་ན། ཆ་བ་ཆེན་པོས་བཏབ་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་སྦྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་དུར་ཁོད་གྱི་སོལ་ཁུས་གཤེར་བར་བྱས་པའི་
གོས་དག་ནི་ཁྱོན་ཏེ་མངོན་སྦྱོད་གྱི་རྣམས་ལས་དག་པོའི་གཞུགས་བརྟན་ཆེ་ག་བཞིན་དུ་བྱས་ཏེ་
སེམས་ནི་ཁོས་ནས་སུ་ཡིད་ཀླང་པས་མཉན་ནས། ཆེ་གོ་མོ་རྟུ་སྤྱི་གི་ལ་ཡ་སྤེལ་བའི་གཞོད་
མངོས་ཀྱི་སྦྱགས་ཐུན་བཞིར་བཞུས་ན་དག་པོ་དེ་སྤྱི་པོས་འབྲེར་བར་གདོན་མི་ཟའོ། ཡང་
ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་མིའི་རུས་བྱེ་དང་ཐག་དང་དུག་ནམས་གིས་དག་པོའི་གཞུགས་བརྟན་ཆེ་ག་
བཞིན་དུ་རབ་དུ་བྱས་ནས་ཡིད་ཀླང་པས་མཉན་ཏེ། ཆེ་གོ་མོ་རྟུ་སྤྱི་གི་ལ་ཡ་སྤེལ་བའི་གཞོད་
མངོས་ཀྱི་སྦྱགས་ཐུན་བཞིར་བཞུས་ན་ནི་རྫོ་རྫོ་སེམས་དཔའ་དག་པོ་ཡང་བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་དུ་
གྱུར་ན་སྦྱར་བ་དག་དུ་སྤྱི་པོས་འབྲེར་བར་འགྱུར་རོ། ཡང་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་སྒྲི་ཆེ་དང་
བཤད་གཅི་སོགས་མངོན་སྦྱོད་གྱི་རྣམས་དང་སྦྱར་བ་ཡིས་ཡིད་ཀླང་པས་སུ་གང་བར་ནི་ལྷགས་ལ་
སྒྲི་ཆེ་ག་བཞིན་དུ་གཞུགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ལ་མི་བསྦྱོད་པ་དག་པོའི་ང་རྒྱལ་གིས་

ཡེངས་པ་སྟེ་ཅེ་གཅིག་པའི་སེམས་ཀྱིས་བྱ་བ་འདི་ནི་བསྐྱབ་བྱ་དག་པོའི་ལུས་དང་ངག་སེམས་
འཛིག་པ་སྟེ་གསོད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་ནོ།

ལྷ་པ་(བསད་པའི་ལས་གཞན་བསྟན་པ་)ལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསད་ཆོག་དང་། རྩོགས་རིམ་²⁶⁰
པའི་བསད་ལས་ཀྱི་ཆོག་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསད་ཆོག་)ལ། ཁ་སྐྱོར་དབྱེ་བའི་སྟོན་འགྲོ་བུན་མོང་གི་ཆོག་དང་།
བསམ་གཏན་གྱིས་བསད་པའི་ཆོག་འདི་ལྷག་མས། སྐྱལ་དང་སྤྲིག་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་
པའི་བསད་ཆོག་དང་། དག་པོ་འབྱུང་པོ་ནག་པོར་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་ཆོག་དངོས་གཞི་དང་བཅས་པ།
ཁ་སྐྱོར་དབྱེ་བའི་ཆོག་དངོས་དང་ལྷ་ལས།

དང་པོ་(ཁ་སྐྱོར་དབྱེ་བའི་སྟོན་འགྲོ་བུན་མོང་གི་ཆོག་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྩོམ་སེམས་དབའ་ཁོ་བོ་ཆེ། །རྣམ་པར་བགྲང་བ་འཛིགས་འཛིགས་ལྟ། །སྟེ་རོ་
བ་བྱུག་ན་བསྐྱམས། །བསམས་ནས་བསམ་གཏན་རབ་ཏུ་བྱ། །དེ་ལ་འདི་ནི་དག་པོ་ཆེན་པོའི་ཁོ་
བོའི་དམ་ཆོག་གོ། །མཁའ་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །ཡོངས་སུ་གང་བར་རབ་ཏུ་
བསྐྱོམ། །གདུག་པ་དེ་ཡིས་བསད་པར་ནི། །བསམས་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཆི། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དབའ་ཡིས། །ཡོངས་སུ་གང་བར་བསྐྱོམས་ནས་ནི། །གདུག་པའི་སེམས་པས་བསད་ན་
ནི། །རྩོམ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱང་འཆི། །སངས་རྒྱས་གནོད་བྱེད་དག་རྣམས་ལ། །སྐྱག་ཅིང་འཛིགས་
པས་དགུགས་པར་ནི། །སྤྲགས་མཁན་གྱིས་ནི་མདུན་བསམས་ན། །འཆི་བར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་
བ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། ལས་སྐྱོར་གྱི་དུས་སུ་རང་མི་བསྐྱོད་པ་དག་པོར་གསལ་བའི་ཕྱག་གཡས་ཀྱི་དོ་ཇེ་
 ལས་འཁྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཞེ་སྤང་ཐམས་ཅད་
 འོད་ཟེར་ནག་པོའི་རྣམ་པར་དྲངས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་འབྱུང་བོ་ནག་པོའི་
 གཟུགས་སུ་བསམས་ནས་དེ་བསྐྱབ་བྱ་དག་པོའི་ལུས་ལ་བསྟེན་པས་དག་པོ་དེ་དོ་ཇེ་སེམས་
 དཔའ་ཁོ་བོ་ཆེ་སྟེ་དོ་ཇེ་གཞོན་སྟོན་སྟོན་པོའི་གཟུགས་ཅན་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་པ་རོལ་གཞོན་པ་ལ་ཁ་
 གདངས་ཤིང་མིག་རྣམ་པར་བསྐྱད་པ་འཛིགས་འཛིགས་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་འཆེ་བ་ལ་བཙོན་པ་ཕྱག་
 བསྟེན་དང་ཐོ་བ་བསྐྱམས་པར་བསམས་ནས་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་བསམ་གཏན་ཏེ་བསད་
 ལས་ཀྱི་སྐྱོར་བའི་ཆོ་ག་དངོས་གཞི་འདི་རབ་ཏུ་བྱའོ། །སྤར་བཤད་པའི་བསད་ལས་དེ་ལ་འོག་
 བས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཆེན་པོ་མི་བསྐྱོད་པ་དག་པོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བྱ་བ་ལས་མི་འདའ་
 བས་ན་དམ་ཆེག་གོ། དེ་ཡང་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་
 རང་གིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་རབ་ཏུ་བསྟོམས་ལ། དེ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་དག་པོ་གདུག་པ་དེ་
 ཡིས་བསད་པར་བསམས་ནས་ནི། དག་པོ་དེ་སྤྲིག་ཆེན་པོ་བསགས་པས་སེམས་འགྱོད་ནས་
 ལུས་འདར་བྱས་འདེབས་ཤིང་རིད་པར་གྱུར་ཅིང་སྐྱབས་མེད་པར་རང་གི་མདུན་ན་འདུག་པར་
 བསམས་ནས་བཤད་ཟིན་དང་འཆད་འགྱུར་གྱིས་བསད་ལས་རྣམས་བྱས་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དག་
 པོ་དེ་འཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཏེ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་
 ལྡན་གྱི་རབ་བྱུང་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱིས་པ་སྟོན་པ་དང་ལྡན་པ་
 ཡིས་ཡོངས་སུ་གང་བར་བསྟོམས་ནས་ནི་དེ་རྣམས་གདུག་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པའི་དག་པོ་དེ་
 བསད་པར་བསམས་ནས་ནི། སྤར་ལྟར་གྱུར་པའི་དག་པོ་དེ་ལ་བསད་ལས་བྱས་ན་དོ་ཇེ་འཛིན་
 པ་ཉིད་ཀྱང་འཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལས་ཀྱི་རུས་མཐུ་བསྟན་པའོ། །སངས་རྒྱས་དང་སེམས་

ཅན་རྣམས་ལ་གཞི་དཔེ་བྱེད་པའི་དགྲ་བོ་དེ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་བསམས་པས་རང་ཉིད་སེམས་སྒྲག་
ཅིང་འཛིགས་པས་དགྲ་གས་ལ་སྦྱབས་མེད་པར་ནི་སྤྲིན་མཁན་སྦྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་མདུན་
དུ་གནས་པར་བསམས་ནས་བསད་ལས་རྣམས་བྱས་ན་འཆི་བར་འགྱུར་བ་གཞོན་མི་ཟེེ།

གཉིས་པ་(བསམ་གཏན་གྱིས་བསད་པའི་ཆོ་གའི་སྤྲིན་མས་)ནི།

ཅུ་ལྟ་ལས། སྤོན་པོ་ཁྱོ་བོ་སྤྲོ་ཆོགས་པ། །གཏུམ་ཞིང་ཁྱོ་བོ་མི་བཟད་པས། །དེར་ནི་སྤྲིན་པར་
བྱས་བསམས་པ། །རྩོ་རྩོ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱང་འཆི། །ལྷག་པ་ཁྱ་དང་བྱ་ཆོད་དང་། །མཆུ་རིང་བ་དང་
ཕ་རྣམས་ཏེ། །དེ་ཡིས་ཐོས་པར་བསམས་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་དག་ཀྱང་ངེས་པར་འཛིག་ །ཅེས་
གསུངས།

ནོན་ནི། རང་མི་བསྐྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གཞི་དཔེ་བྱེད་པའི་ལ་བཀའ་བསྐྱོས་པས་
དེས་དགྲ་བོ་བཀའ་སྤྲོ་རང་གི་མདུན་དུ་འདུག་པ་ལ་དེ་ནས་འཁོར་གྱི་ཁྱོ་བོ་རྣམས་ལ། སྤྲོ་གསུང་
ཐུགས་སུ་སྦྱར་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་གསོན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀའ་
བསྐྱོས་པས་ཁྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཉེ་འཁོར་གྱི་དུར་ཁྱོད་དུ་ཁྱེར་ནས་དེར་འཁོར་འཛིག་
ཏེན་པ་སྤོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པ་ཁྱོ་བོ་འཆི་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཤི་
དང་ཁྱེད་དང་ཆེས་དང་རྒྱ་དང་ཞག་ཟ་བ་རྣམས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་གཏུམ་ཞིང་འཛིགས་སུ་བྱུང་བ་
ཁྱོ་བོ་མི་བཟད་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྤྲིན་པར་བྱས་ཏེ། ལྷག་གི་མཆོན་ཆ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་བཅད་ཅིང་
གཏུབས་ཏེ་བསད་ནས་ཤི་ལ་སོགས་པ་ཐོས་པར་བསམས་ན་ནི་རྩོ་རྩོ་འཛིན་པ་ཉིད་ཀྱང་བསྐྱལ་
བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ན་དེས་ནི་འཆི་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ལྷག་པ་དང་ཁྱ་ཏ་དང་བྱ་ཆོད་དང་མཆུ་
རིང་བ་སྤྲོ་བྱ་ཀང་ཀ་དང་ཕ་སྤྲོ་སྤྲོ་སྤྲིན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཡི་ཤི་ཐོས་པར་བསམས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་
ལས་སྦྱོར་ལ་མཁས་པ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་(སྐུལ་དང་སྤྲུལ་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པའི་བསད་ཆོག་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། སྐུལ་གནག་རབ་ཏུ་ཁོ་བ་ནི། །འཛིགས་པ་དག་ཀྱང་འཛིགས་པར་བྱེད། །དུག་གི་མཆོག་གི་དམ་ཆོག་ནི། །དཔལ་བར་བསམས་ན་ཁྱད་འཕགས་པའི། །སྐུལ་དེས་ཐོས་པར་བསམས་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་དག་ཀྱང་ངེས་པར་འཛིག། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། བླ་ལ་གཞིལ་བའི་བསྟེན་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་སྐུལ་མདོག་གནག་པ་རབ་ཏུ་ཁོས་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་འཛིགས་པའི་བགོགས་དག་ཀྱང་འཛིགས་པར་བྱེད་པའི་གདངས་ཀ་ལྟ་བུ་ཁ་ཅེ་ཅེ་ལའང་སྟེ་གཉིས་པ་མཆེ་བ་གཅིགས་པ་ཅན་ནི་ཆོན་ཅི་གང་ཡང་རུང་བས་བྲིས་པའི་དཔལ་བར་ཁྱོད་ཀོད་ནས། དེ་ནས་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩིལ་ས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྒྱ་བ་སེམས་ཅན་དང་མི་རྒྱ་བ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་པའི་དུག་གི་དམ་ཆོག་མཆོག་སྟེ་དུག་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་ནག་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྲངས་ནས་ནི་དཔལ་བར་ཁྱོད་ཀོད་ལྟན་པའི་སྐུལ་དེའི་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀའི་རྩིལ་ས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྒྱ་བ་རྒྱུད་པོ་གང་རུང་གི་རྣམ་ཤེས་བཀུག་ནས་སྐུལ་གྱི་གཟུགས་དེ་ལ་བསྟེན་པས་སྐུལ་དེ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ། འགྲུལ་བ་དང་འགྲོ་བར་འགྱུར་ལ་དེ་ནས་དེ་ལ་ཆེ་གོ་མོ་ཐོ་ཞིག་ཅེས་བསྐུལ་ཞིང་དེའི་ཆེ་བསྐུབ་བྱ་དེ་སྐུལ་དེས་ཐོས་པར་བསམས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ལས་ཆོགས་ལ་མཁས་པ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་འཛིག་པར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་(དག་པོ་འབྱུང་པོ་ནག་པོར་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེད་ཆོག་དངོས་གཞི་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། རྒྱགས་བཅུད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡམས་སམ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་རྣམས། །འཛིགས་པ་ངེས་པར་འབེབས་པའི་མཆོག་། །འདི་ནི་བསྐུལ་བའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བ་རབ་ཏུ་བླ་

པོ་ཡིས། །བརྟལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་སྤྲོད་ཁར་བརྟལ། །རྩོམ་འཛིན་པའི་བཀའ་བཞིན་དུ། །དག་པོའི་
སློབ་ཀྱི་མེད་པར་འགྱུར། །རྩོམ་སྟེ་ལ་སློབ་པ་པས། །གཤེག་ཅིང་གཏུབ་པར་བསམས་ན་ནི། །
སྐྱ་གསུམ་གྱི་ནི་མཆོག་སྤྱོད་པ། །རྩོམ་སྟེ་ལ་སློབ་པ་པས་དཔལ་བྱ་པོ་འདྲ་འཆོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཀྱི། ཡང་ལས་སྤྲོད་གྱི་དུས་སུ་རང་རྩོམ་སྟེ་ལ་སློབ་པ་པས་དཔལ་བྱ་པོ་འདྲ་འཆོ་
གྱི་རྩོམ་ལས་འཛིན་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྤྲོགས་བཅུའི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སྤྲོད་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡོད་པའི་ཡམས་སམ་གདུག་པ་ཅན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་
མི་སྤྲོད་པས་བསྐྱེད་པའི་ནད་ལ་སོགས་པ་དང་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ནམས་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་
ནག་པོའི་རྣམ་པར་བྲངས་ཏེ་གཅིག་དུ་བྲས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་འབྱུང་པོ་ནག་པོའི་གཟུགས་
སུ་བསམས་ནས་དེ་བསྐྱེད་བྱ་དག་པོ་ལ་དེས་པར་འབབས་པའི་མཆོག་སྟེ་གཞུག་པར་བྲས་པའི་
དག་པོ་དེ་རྩོམ་གཞོན་སྤྱོད་སྤྱོད་པོའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་བསྐྱེད་བྱ་དག་པོ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་
གསོད་པའི་ཐབས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།

ནང་ལ་གཞོལ་བའི་བརྟལ་ཞུགས་ཅན་གྱི་སྤྲོད་པ་པོས་རྩོམ་འཛིན་པའི་བཀའ་བཞིན་དུ་ཐོ་
བ་རབ་དུ་བྱ་པོ་ཡིས་བསྐྱེད་བྱའི་སྤྲོད་གར་བརྟལ་པར་བྲས་ན་བསྐྱེད་བྱ་དག་པོའི་སློབ་ཀྱི་
མེད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་སྟེ་ལ་སློབ་པ་པས་ཐག་མདུང་ལ་སོགས་
པས་བསྐྱེད་བྱ་གཤེག་ཅིང་གཏུབས་པར་བསམས་ན་ནི། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱ་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་ཅན་
རབ་འབྱེད་ཐ་མ་གསུམ་ལ་ནི་མཆོག་འདོད་པའི་དོན་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་དང་རྩོམ་སྟེ་ལ་སློབ་པ་པས་
བཙུན་འགྱུས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་ཡང་བྱ་པོ་སྟེ་སྤྲོད་པ་སོགས་གྱི་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
ན་འཆོ་བར་འགྱུར་རོ།

255

ལྷ་པ་(ཁ་སྐྱུར་དབྱེ་བའི་ཆ་ག་དངོས་)ནི།

ཆུ་རྒྱུད་ལས། བསྐྱེད་བའ་ལ་སྦྱོགས་སྒྲགས་ནམས་དང་། །ལྷ་ནམས་ཀྱང་ནི་ཕྱར་བྱས་གདབ། །འདི་
ནི་གསོད་པར་བྱེད་པར་མཆོག། དམ་ཆེག་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

[illegible]

255

255
གཉིས་པ་(རྫོགས་རིམ་པའི་བསད་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། རྡོ་རྗེའི་ཕུང་པོས་རི་ཙམ་དུ། །སེམས་ཙན་དགྲིལ་འཁོར་གནས་པ་ལ། །བསད་
བདག་ཉིད་གཏོགས་བསམས་ན་ནི། །མཉེས་པར་འགྱུར་ཏེ་གཞན་དུ་མིན། །སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
རྡོ་རྗེ་འཛིན། །རྡོ་རྗེ་ཆོས་དང་རྡོ་རྗེ་ཙན། །རྡོ་རྗེ་ཐུགས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་དུ། །བསམ་གཏན་སྦྱར་
བས་འཆི་བར་འགྱུར། །བཙམ་ལྷན་འདས་ཁྱོ་བོ་ཆེན་པོའི་དམ་ཆིག་ཁྱོ་བོས་དེ་སྐད་ཅས་བཀའ་
སྤྲུལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

རྟོན་ཅི། རྟོན་བྱུང་འཇུག་པས་རིགས་ལྔའི་ངོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔས་རྩི་ཅན་དུ་བྱུང་བའི་
 བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པ་ལ་བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བ་རྣམས་གསོད་
 བའི་བསམ་པས་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་བསང་ཅིང་གཞུག་པར་བྱས་
 ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུང་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གཏོགས་པར་བསམས་ན་ནི་བསྐྱབ་བྱ་
 དེ་མཉེས་པ་སྟེ་སྟོག་དང་བྲལ་ནས་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལས་གཞན་མཆོན་ཆ་
 སོགས་ཀྱིས་བསང་བས་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་བྱུང་འཇུག་དེ་ཐབས་གང་
 གིས་སྐྱབ་སྐྱམ་ན་རྟོན་སྐྱེ་ལུས་པས་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྐྱའི་སེམས་དབང་སྐྱམ་བཅེགས་རྩི་རྩི་འཛིན་
 བ་སྟེ་ཐུགས་ཀྱི་སེམས་དབང་སྐྱམ་བཅེགས་རྩི་རྩི་ཆོས་ཏེ་གསུང་གི་སེམས་དབང་སྐྱམ་བཅེགས།
 ཐུགས་རྩི་རྩི་སོགས་གསུམ་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་རྩི་རྩི་ཅན་སྟོན་པ་རྩི་རྩི་འཆང་ཆེན་པོས་བཀའ་
 སྐུལ་པ་བཞིན་དུ་རྩིས་གཞིག་དང་རིལ་འཛིན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྦྱོར་བས་གཞིའི་འཆི་རིམ་
 བཞིན་དུ་འོད་གསལ་དུ་གཞུག་པར་བྱས་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དེའི་རྒྱུང་སེམས་ལས་བྱུང་
 འཇུག་གི་སྐྱེ་འགྱུར་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོ་བོ་ཆེན་པོའི་དམ་ཆེག་རྩི་རྩི་འཆང་
 ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའི་ཁྱོ་བོ་ཞེ་སྤང་རྩི་རྩི་དེ་སྤྲད་ཅེས་བཀའ་སྐུལ་ཏོ། །

250

དུག་པ་(ཐོན་ཆེགས་ཀྱི་ལས་སྦྱོར་)ལ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆེག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ།
 རང་བཞིན་མེད་པའི་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པས་ཞི་སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་ངོ་མཆོར་བར་
 བསྟན་པ། ²⁶³ ལས་ཀྱི་མིང་སྐྱབ་ཚུལ་དང་བཅས་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆེག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འཇུག་པ་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དོ་རྩེ་འཛིན། །ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ཐུབ་ཆེན་པོ། །ཐམས་ཅད་
དབང་བསྐྱར་རྩོགས་སངས་རྒྱས། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ས་བཀའ་སྐུལ་བ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། རྩོགས་རིམ་པའི་བསད་ཆོག་བསྟན་པ་དེ་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པས་
ན་རྒྱལ་པོ། ཞེ་སྤང་དོ་རྩེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་སྟེ་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་ཐུགས་རྒྱད་ལ་མངའ་བ་དང་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ། དབང་བསྐྱར་པའི་
སྐད་དོད་ཨ་ཞི་ཤེ་ཀ་ཏ་ཟད་ཅིང་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་འབྲུག་པས་བྱི་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་འགྱུར་བ་
སྟེ་འཛིག་པ་དེ་ཤེས་པས་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་འདོད་དོན་སྟེར་བའི་ཡེ་ཤེས་
དོ་རྩེ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དོན་སྟོན་པའི་གསུང་ནི་བཀའ་སྐུལ་ཏོ།།

གཉིས་པ་(རང་བཞིན་མེད་པའི་དེ་ཉིད་བསྐྱེམས་པས་ཞེ་སོགས་གྱི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་ངོ་མཆར་བར་
བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། ཨེ་མའོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག། དོ་རྩེ་ཐེག་པ་སྦྲ་ན་མེད། །མ་སྐྱེས་པ་ཡི་ཆོས་རྣམས་
ལ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་བསྟན། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། ཨེ་མའོ་ནི་ངོ་མཆར་བའོ། །གང་ལ་ན་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་
ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་པའི་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་དེ། སྤང་བཤད་པའི་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་སྦྲ་ན་མེད་པའི་
ལམ་བསྐྱེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་རྣམ་པ་གཉིས་སྐྱེ་བར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་
དེ་ལ་ངོ་མཆར་རོ།།

261

གསུམ་པ་(ལས་ཀྱི་མིང་སྐྱབ་ཚུལ་)ལ། སྤྲིག་སྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་ལ་དུག་བཅུག་པའི་
བསད་ལས་དང་། དུག་གིས་ཟེན་པའི་གནས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་སྤྲོ་བའི་ལས་སྦྱར་དང་གཉིས་
ལས།

དང་པོ་(སྤྲིག་སྐྱལ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་ལ་དུག་བཅུག་པའི་བསད་ལས་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་ལས་ཐུན་ཆོག་གས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་གསང་བའོ། །སྐྱལ་ནི་མི་སྤྱུག་འཛིགས་
ཁྱེད་པ། །ནག་པོ་འབར་བ་འབྱུག་ཅིང་ཁོ། །ལྷེ་གཉིས་མཆེ་བའི་འཕྲེང་ཅན་ནི། །དོ་རྒྱུས་དག་གམ་
སོལ་བས་ཐི། །དེ་ལ་འདི་ནི་སྐྱུ་ཁྱོ་བོ་བསྐྱལ་བའི་སྤྲོང་པོའོ། །ཁྱི་མི་བཟད་པར་ནི་འགྱུར་བའི་
དུག་དོ་རྒྱུ་དེ་དབུས་ན་འདུག་པར་བསམས། །དུག་ནི་ཉ་ལ་ཉ་ལ་མཚུངས། །སྤྲིག་པའི་མེ་ཡི་ཁ་
དོག་བཞིན། །བསྐྱེམས་ན་འགྲུལ་བར་གདོན་མི་ཟ། །དེ་ལ་འདི་ནི་དུག་ཐམས་ཅད་འབྱེན་པའི་སྤྲོང་
པོའོ། །སྤྲི་ནས་བ་སྐྱུ་ཆོག་ལས་བྱུང་དུག་ཁམས་གསུམ་ན་ནི་གནས་བ་ཀྱན། །དེ་ཡིས་ཁྱེད་
བར་བསྐྱེམས་ནས་ནི། །འབབ་པར་གྱུར་པར་རྣམ་པར་བསམ། །དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་། །མི་
བཟད་དུག་གི་རྒྱ་མཆོར་འགྱུར། །རེག་མ་ཐག་ཏུ་སྤྲོ་བོ་ཀྱན། །འཛིག་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད། །
སྤྲིག་པ་དུས་སྐལ་ལ་སྤྲོགས་དང་། །སྐྱལ་རྣམས་སྐྱུ་ཆོག་པ་དག་ཀྱང་། །སྦྱོར་བ་འབྱུང་བའི་
མཆོན་ཉིད་ཀྱིས། །ཆོག་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྤྲོ་བ་འདྲ་བའི་ཆོས་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་འོག་ནས་འཆད་པ་འདི་
ནི་དོ་རྒྱུས་སོགས་རྣམས་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་ཐུན་ཆོག་གས་ཀྱི་ལས་སྦྱར་
དག་ལས་ཀྱིས་གཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ན་དོ་རྒྱུ་མིན་ལ་སྐྱུ་བར་བྱ་བས་ན་གསང་བའོ། །མི་
བསྐྱེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྦྱོར་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སྐལ་སྐྱལ་ནི་མི་སྤྱུག་པ་

འཛིགས་པར་བྱེད་པ་འོད་ནག་པོ་འབར་བ་འབྲུག་ཅིང་ཁོ་བ་གདེངས་ཀ་གཅིག་གམ་གསུམ་མམ་
ལ་པ་ཁ་རེ་རེ་ལའང་ལྷེ་གཉིས་པ་མཆེ་བའི་བྲང་བ་ཅན་ནི་རྫོ་རྒྱུ་དག་གམ་སོལ་བས་བྲིས་པའི་
རྒྱའི་གཟུགས་དེ་ལ། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཁོ་བོ་བསྐྱལ་བའི་སྤྲིང་པོ་ཁམ་ནག་པོ་འདི་ནི་རྫོ་རྫེ་སྟེ་
རྒྱལ་དེའི་མགོའི་དབྱུས་ཏེ་ཁའི་ནང་ན་འདུག་པར་བསམས་ལ་དེ་ནས་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྫིེལས་
འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མི་བཟད་པར་ནི་འགྱུར་བའི་དུག་ནི། ཏ་ལ་ཏ་ལའི་དུག་དང་མཚུངས་
པར་གནག་པ་སྟེག་པའི་མའི་ཁ་དོག་བཞིན་དུ་དམར་ནག་འབར་བའི་རྣམ་པར་བྲངས་ནས་ཁི་དེ་
ལ་བསྟེན་སྤྲང་ཡང་ཐུགས་ཀའི་རྫིེལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྒྱ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་གི་རྣམ་
ཤེས་བཀྲལ་ནས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་དེ་ལ་བཅུག་སྟེ་གཡོ་བར་བསྐྱོམས་ན་རྒྱལ་དེ་འགྲུལ་བར་
འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཟེའོ།

སྤར་བཤད་པའི་རྒྱལ་དེ་ལ་དུག་ཐམས་ཅད་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་སྤྲིང་པོ་རྫིེའི་ཡི་གེ་འདི་ནི་
རྒྱ་བ་དང་མི་རྒྱ་བའི་བཏུན་གཡོ་རྣམ་པ་སྤྲ་ཆོགས་པའི་དུག་དང་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་སྤྲའི་ཁམས་
གསུམ་ན་ནི་གནས་པའི་དུག་ཀུན་རྫིེའི་འོད་ཟེར་དེ་ཡིས་ཁྲིར་བ་སྟེ་བྲངས་པར་བསྐྱོམས་ནས་ནི་
རྒྱལ་དེ་ལ་འབབ་པར་འགྱུར་བར་རྣམ་པར་བསམས་ན་རྒྱལ་དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་
བཟད་པའི་དུག་གི་རྒྱ་མཆོར་འགྱུར་ལ་ཁི་རྫིེལ་ལུ་ཀ་རྩ་ཀྲ་བ་ཞེས་པས་བསྐྱལ་བས་དེས་སྤྱེ་བོ་
ཀུན་ལ་རེག་མ་ཐག་ཏུ་སྤྱེ་བོ་ཀུན་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་དོ། །རྒྱལ་དང་སྟེག་པ་
སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བྲི་བ་ལ་སོགས་པའི་བསད་ལས་ཀྱི་ཆོ་གའི་མཆན་ཉིད་ལ་མཁས་པ་ཡིས་
སྟེག་པ་དང་རུས་སྤལ་ལ་སོགས་པས་སྤལ་པ་དང་ལྷེ་སྤྲང་དང་ཁྲི་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ལའང་
བཏུན་ནས་དུག་གི་སྦྱོར་བ་འབྱུང་བ་རྣམས་སྤྲ་ཆོགས་པ་དག་ཀྱང་རྒྱལ་ལ་བཤད་པའི་ཆོ་ག་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་བྱེའོ།

གཉིས་པ་(དུག་གིས་ཟེན་པའི་གནས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་སློབ་པའི་ལས་སྦྱར་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་དུག་ཐམས་ཅད་འཕོ་བའི་སྟོང་པོའོ། །ཨོ། ལྟ་བུ་དེ་དེ་དུག་ལ་
སྦྱགས། །གཞན་ཡང་མི་བཟད་པ་ཡི་དུག་ཀྱང་མཁའ་དོ་རྩེའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ། །བསམས་ན་ཡེ་
ཤེས་དོ་རྩེས་འབྲེན། །བཙུག་ལྟར་འདས་དུག་གི་དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་དོ་རྩེས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། དུག་སྦྱོར་བ་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཡི་གེ་ཨོ་འདི་ནི་ལྟ་སྟེན་ལྟ་བུའི་ལུས་ལ་ཡོད་
པའི་དུག་ཐམས་ཅད་མཆོད་སྦྱོན་ལྟ་བུའི་ལུས་ལ་འཕོ་བ་སྟེ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་སྟོང་པོའོ། །རང་མི་
བསྦྱོད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྦྱོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་རྩེ་སྟེ་
མཐོང་བའི་དུག་དང་མཆེ་བས་བཟུང་བ་ཅེས་གྲིས་འཆེ་བའི་མཆེ་བའི་དུག་ལ་སོགས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་མི་བཟད་པ་ཡི་དུག་ལྟ་སྟེན་ལྟ་བུའི་ལུས་ལ་གནས་པ་དེ་ལྟ་སྟེན་གྱི་སྦྱོར་བར་བྱེད་
པའི་ཨོ་དཀར་པོ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བས་སྦྱོར་ནས་བདས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐེལ་ན་ཨོ་ནག་པོ་རྣམ་
པར་འཕྲོ་བའི་གཟུགས་སུ་གནས་པར་བསམས་ལ་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་སྦྱོར་བ་པོས་རང་གི་སྟོང་གའི་
སྟེ་འོད་ཟེར་གྱི་ལྟ་གས་ཀྱས་ཀྱང་མཐེལ་ནས་འབྲེན་པ་སྟེ་བྱངས་ནས་ནས་མཁའ་དོ་རྩེའི་
དགྲིལ་འཁོར་ཉེ་མཆོད་སྦྱོན་གྱི་སྟོང་གའི་ཁྱིལ་བཅུག་པར་བསམས་ན་ལྟ་སྟེན་ལྟ་བུའི་ལུས་ལ་
ཡོད་པར་བསམ་པའི་དུག་ཐམས་ཅད་མཆོད་སྦྱོན་ལྟ་བུའི་ལུས་ལ་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
བཙུག་ལྟར་འདས་དུག་ལ་བཏེན་ནས་ལས་སྦྱར་སྦྱོན་པའི་དམ་ཆོག་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་
ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་²⁴⁸(ཞི་བའི་ཚྭ་གཤམ།)ལ། བསྐྱེད་རིམ་བས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཚྭ་གཤམ། རྫོགས་རིམ་²⁷⁰
བས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཚྭ་གཤམ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(བསྐྱེད་རིམ་པས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་)ལ། རྟུག་གི་ནད་གསོ་བའི་ཆོ་ག་དང་། ཉེ་བའི་
 རྟུག་གསོ་བའི་ཞར་ལ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ནད་བསལ་བའི་ཆོ་ག་དང་། ²⁶⁸བྱིད་པར་རྟུ་ནད་གསོ་
 བའི་ཆོ་ག་མན་ཡོན་དང་བཅས་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(དུག་གི་ནད་གསོ་བའི་ཆོ་ག་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་དུག་གསེ་བའི་དམ་ཆིག་རྟོ་རྟེའི་སྤྱིང་པོའོ། །སྤྱི་རྟོ་རྟེ་ཆིག་པོའི་སྤྱིང་
པོ་འདི། །ཁ་དོག་དཀར་པོར་རྣམ་པར་བསམ། །འོད་ཀྱི་སྤྱིན་ནི་ཤིན་ཏུ་འབར། །ཆེ་བའི་འོད་ཟེར་
བཞིན་ཏུ་བསིལ། །གནས་བཞི་དག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིས། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བར་འབྱུར། །ལན་
གསུམ་ལེགས་པར་བསྐྱོམ་བ་ནི། །སྤྱུགས་པ་དག་ཏུ་རྣམ་བསམས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་
གང་བ་ཡང་། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་དུག་མེད་འབྱུར། །ཞེས་དེ་སྐད་བཀའ་སྤྱུང་ཏེ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཞི། དུག་ནད་གསོ་བ་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཡི་གེ་རྩི་འདི་ནི་དམ་ཆོག་དོ་རྩེ་འཆང་
 ཆེན་པོའི་སྣང་སོའམ་ས་སོན་ནོ། །ནང་ལ་གཞོམ་བས་རྣམ་སྤང་གི་ཉིང་དེ་འདྲིན་དང་སོ་གཉིས་
 སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་དུག་ནད་ཀྱིས་ཟེན་བའི་བསྐྱབ་བྱའི་རྒྱང་མཐིམ་དུ་རྩོ་རྩེ་
 འཆང་ཆེན་པོའི་སྣང་སོ་ཡི་གེ་རྩི་འདི་ཁ་དོག་དཀར་སོ་རྩེ་བའི་འོད་ཟེར་བཞིན་དུ་བསིལ་བའི་འོད་
 ཀྱི་སྒྲིན་ནི་ཁོན་དུ་འབར་ཞིང་འསྟོ་བ་རྣམ་པར་བསམས་ནས་རྒྱང་མཐིམ་གྱི་བྱ་ག་ནས་ཁྱགས་
 བས་ལུས་གྱི་ནང་ནས་ཤེན་དུ་སོང་བས་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་ཀྱི་དུག་ནད་རྣམས་ཤེན་དུ་བྱལ་བས་
 ལུས་ཀྱི་གསང་གནས་སྟེ་བ་སྣང་ཁ་མཁྱིན་པ་སྟེ་གནས་བཞི་དག་དུ་སྒྲིན་པར་བསྟོམས་ནས་ནི།

དེ་མ་ཐག་ཏུ་དུག་ཞི་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ་བ་ཡིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཁ་ནས་དུག་སྐྱགས་པ་དག་ཏུ་
ལན་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བསམས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་
ཁམས་ཀྱི་ནང་ཀྱན། དུག་གིས་གང་བ་ཡང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དུག་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་དོན་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གྱི།

གཉིས་པ་(ཉེ་བའི་དུག་གསོ་བའི་ཞར་ལ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ནད་བསལ་བའི་ཚོགས་ཀྱི།

ཅ་ཅུང་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་ཉེ་བའི་དུག་ཐམས་ཅད་བྲང་བའི་སྣང་བོའོ། །ཞུ་འབྲས་དང་སོལ་མིག་
འབྲུམ་བྱ་དང་། །གང་གཞན་ནང་དུ་བཤད་པ་རྣམས། །ཕྱག་ན་དོན་ཆེའི་བཀའ་བཞེན་དུ། །བསམས་
བ་ཅམ་གྱིས་མེད་པར་འགྱུར། །བསྐྱེད་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད། །ཁྲ་བ་བཞེན་དུ་བྲི་མ་མེད། །དེ་ཡི་
དབུས་ན་འདུག་བསམ་པ། །འོད་ཟེར་ལྷ་ནི་རྣམས་པ་འོ། །སྤྱད་པ་ན་ནི་དམ་ཆོག་གཞན། །བསྐྱལ་
བ་ན་ནི་དཀར་པོ་འདྲ། །བསམ་གཏན་གནས་ནི་གསང་བ་འདི། །ཡེ་ཤེས་བྲི་མེད་གསང་ཆེན་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཉེ་བའི་དུག་གསོ་བ་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཞུ་འདི་ནི་རྣ་དུ་ར་དང་ཤོག་ཤིང་སོགས་
དང་སྒྲིབ་བའི་ཉེ་བའི་དུག་ཐམས་ཅད་བྲངས་པས་ཉེ་གསོ་བར་བྱེད་བའི་སྣང་བོའོ། །འབྲས་ཀྱི་སྤང་
བ་དང་སོང་བྱའི་གདོང་བ་ལྟ་བུའི་འབྲས་དང་སོལ་མིག་སྟེ་འབྲུམ་ཐན་དང་འབྲུམ་བྱ་སྟེ་རི་
དུགས་ཀྱི་ཤང་རྗེས་ལྟ་བུའི་འབྲས་དང་དེ་ལས་གང་གཞན་རིམས་ལ་སོགས་པའི་ནད་དུ་བཤད་
པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཕྱག་ན་དོན་ཆེ་འཛིན་པ་དོན་ཆེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་བཀའ་བཞེན་དུ་འོག་
ནས་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་ལས་སྒྲིབ་འདི་བསམས་པ་ཅམ་གྱིས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
གང་ཞེ་ན་རང་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་སོ་གཉིས་སྒྲིབ་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྒྲིབ་ཀྱི་དུས་

སྟུ། རང་གི་ལག་པ་གཡོན་པའི་མཐེལ་དུ་བརྒྱ་དཀར་པོ་ཆེན་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་རྒྱ་བ་བཞིན་དུ་
 རྩི་མ་མེད་པ་གཅིག་བསམས་ནས་དེའི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་ལྷུང་དཀར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་ལ་
 རྩི་དཀར་པོ་འོད་ཟེར་ལྷ་ནི་རྫོགས་པ་འཕྲོ་བ་རེ་འདུག་པར་བསམ་སྟེ། ངག་ཏུ་རྩི་བརྩོད་ཅིང་ལག་
 པ་གཡོན་པས་བསྐྱབ་བྱ་ནད་པའི་ལུས་ལ་བྱབས་པས་རྩི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ནད་དང་
 འབྲས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱལ་བ་སྟེ་བྲངས་ནས་ནི་དབུས་ཀྱི་ལྷུང་ལ་བརྟུག་པས་དམ་ཆོག་སྟེ་ལྷུང་
 བྱ་པོར་སོང་བར་བསམས་ནས་དེ་ནས་ཁུ་ཚུར་སྐྱད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷུང་འདུག་ནམས་ས་འོག་
 ཏུ་སོང་བར་བསམ་སྟེ་ལྷུང་དཀར་པོར་སོང་བར་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་འབྲེལ་བའི་བསམ་གཏན་
 ཀྱི་གནས་ལྷུང་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པས་ན་ཡེ་ཤེས་རྩི་མ་མེད་པ་སྟོད་མེན་ལ་སྤྲ་
 བར་བྱ་བས་ན་གསང་བ་རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་གསང་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།།

266

གསུམ་པ་(ཁྱད་པར་དུ་ནད་གསོ་བའི་ཆོག་པན་ཡོན་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ནད་རྣམས་གསོ་བའི་རྩི་རྩི་སྤྲེལ་བའི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གའི་
 ཆོག་རྣམས་སོ། །རྩི་ན་རྩི་ཀ ལ་རོ་ལི་ཀ བཟླ་རྩི་ཀ ནད་ཀྱི་རྩི་རྩི་བསྐྱལ་བ་ཡིས། །ཡི་གའི་ཆོག་ནི་
 གང་འདོད་པ། །དད་པས་ཡོན་ཏན་ཐོབ་འགྱུར་བ། །དེ་འབྲེལ་གཟུགས་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ། །དམ་
 ཆོག་སྤྲེལ་དང་འབྲེལ་པའོ། །ཡང་ན་བྲི་ལས་བྱུང་བའང་རུང་། །རང་གི་ལུས་ངག་སེམས་གནས་
 ལས། །བྱུང་བ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་བསམ། །འཁོར་ལོ་འམ་ནི་རྩི་རྩི་འང་རུང་། །བསྟོམས་ན་རྩི་རྩི་གོ་
 འཕང་གནས། །ལུས་དང་ངག་སེམས་དམ་ཆོག་རྣམས། །དེས་ནི་ཕྱི་མར་བརྒྱག་པར་བསྟོམ། །དེ་
 བས་བརྒྱལ་ཏེ་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གྲགས་ཆེན་རྣམས། །བྲིན་རྒྱབས་གོ་
 འཕང་དམ་པ་དག །དབྱེས་པའི་སྤྲུག་གྱིས་རབ་ཏུ་སྟོལ། །འདི་རྒྱད་ཅེས་གྲང་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །རང་

ལུས་ངག་སེམས་རྩི་ཆེ་ལ། །སངས་རྒྱལ་སྤྱིན་དག་རྣམ་པར་བསམ། །རྩི་ཆེ་རྒྱལ་པོ་སྤྱིན་ཆེན་
པོ། །ནད་ལས་ཐར་བར་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཤི། རྣད་གསོ་བའི་ཆོག་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྤྲགས་འདི་ནི་མངོན་སྲོད་དང་མཆོན་ཆ་
སོགས་ཀྱི་སྒོ་བྱར་གྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱི་ནད་དང་རྒྱུང་མཁེས་བད་ཀན་འདུས་པའི་ནད་དང་།
རྒྱུང་མཁེས་བད་ཀན། རོ། ཁྲག་ཤ་ཆོལ། རུས་པ། ཀླང་། ལུ་བ། གཅིན། བཤང་བ། རུལ།
སྒྲིང་པོ། ལུ་མ་ཅན། སྤ་མོ་སྟེ་ལུས་བྱུངས་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ནད་དང་བྱི་མ་བསྐྱས་པ་
ལས་བྱུང་བའི་སྤྱན་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་ནད་རྣམས་གསོ་བའི་སྤྱིང་པོའི་སྤྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྩི་ཆེ་
ལྟར་མི་མཐུན་སྤྲུགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་ཆོག་རྣམས་སོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། རི་ན་རྩྱུ་ཀ ལྷ་རོ་ལི་ག
བཟླ་རྩྱུ་རྣམས་སོ། །རྩི་ཆེ་ལྟར་གསོ་དཀའ་བའི་ནད་རྣམས་བསྐྱུལ་བ་སྟེ་ཞི་བར་འདོད་པའི་
སྤྱབ་པ་པོ་ཡིས་རི་ན་རྩྱུ་ཀ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཆོག་གི་གང་དང་གང་འདོད་པ་དེ་
ལ་དད་པས་དེ་འབྲུ་བའི་རྩི་ཆེ་གསུམ་གང་རུང་གི་གཟུགས་ཏེ་སྤྱི་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་པོ་གཉིས་མངོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྤྱིར་གྱི་དུས་སུ་རང་གི་སྤྲགས་ཀའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
སེམས་དབའི་མཐའ་དང་བསྐྱབ་བྱའི་སྟེ་བར་སྤྲགས་གསུམ་གང་རུང་འོད་ཟེར་འབར་བ་དང་
བཅས་པ་བསམས་ལ། རྣད་པ་རང་གི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ལ་གནས་པ་དེ་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བའི་ནད་རྣམས་ཐམས་ཅད་སྤྱིང་གར་ཡི་གེ་ཀྱི་ནག་པོའི་རྣམ་པར་སྤྱད་པར་བསམས་ཏེ་དེ་
ནས་སྟེ་བའི་སྤྲགས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱེན་དུ་བདས་པས་སྤྲགས་སྤྱིང་གར་ཕྱིན་པ་ན་ཆོགས་
གཉིས་རྩྱུ་གས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མའི་རང་བཞིན་ཤིན་ཏུ་དཀར་བར་གྱུར་ཏེ། དེའི་ཆོ་སྤྲིག་པའི་རོ་
པོ་ཀྱི་དེ་སྤྱིང་སྤྱོད་ནས་དམ་ཆོག་སྤྱེུ་དང་ཡང་ན་ཁྱི་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་ཁྱི་དང་འབྲུ་བའམ་གནག་
ཅིང་མི་སྤྲུག་པའི་དེ་དག་གི་གཟུགས་གང་ཡང་རུང་བར་གྱུར་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་ཅིང་རིད་པའི་

ནམ་པར་བྱང་ནས་རང་གི་མདུན་ན་གནས་པ་དག་ཏུ་ནམ་པར་བསམ་མོ། །དེ་ནས་དོ་རྩེའི་གོ་
འཕང་སྟེ་རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་འཁོར་ལོའམ་ནི་དོ་རྩེ་གང་ཡང་རུང་བས་བསྐྱུན་པར་
བསྐྱོམས་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་ལ་དམ་ཆོག་སྟེ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ནམས་
ཕྱག་མཆན་དེས་ནི་བྱེ་མར་བརྒྱག་པར་བསྐྱོམ་ཞིང་དོ་རྩེ་གསུམ་གང་རུང་གི་སྐྱགས་ལ་སྒྲིག་པ་
ཐམས་ཅད་ཆོམ་ཞིག་རྩྱུ་ཞེས་བཏགས་ནས་བསྐྱབ་ན་བསྐྱབ་བྱ་དེས་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་
འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་འཛོལ་བ་ཡིན་ནོ།

ནད་ཞི་བའི་ཆོག་བྱེད་པ་དེ་ནས་བཅམས་ཏེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་ལུས་ལ་
གནས་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ནད་ཞི་བའི་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་གོ་འཕང་དམ་པ་དག་དགེས་
པའི་སྐྱུན་ཀྱིས་ཏེ་སྐྱུན་རབ་ཏུ་གདངས་ནས་རབ་ཏུ་སྦྱོལ་བ་སྟེ་སྟེར་བར་བྱེད་དོ། །སྟེར་ལུགས་
འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་དོ། །སངས་རྒྱུ་ནམ་སྐད་གི་སྤྱིན་ཀྱི་ཆོགས་དང་འོད་དཔག་
མེད་ཀྱི་ཆོགས་དང་དོ་རྩེ་རྒྱལ་པོ་མི་བསྐྱོད་པའི་སྤྱིན་ཏེ་ཆོགས་ཆེན་པོ་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
སྐྱུན་མ་གོས་དཀར་མོ་ལྷ་མ་གྱི་དང་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་
རྒྱན་ཀྱིས་ནད་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་ནམ་པར་བསམས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་རང་གི་ལུས་དང་དག་
དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ལ་དོ་རྩེ་གསུམ་ནམ་པར་བསྐྱོམས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ནད་ཐམས་ཅད་ལས་ནམ་
པར་ཐར་བར་འགྱུར་དོ།

གཉིས་²⁶⁶པ་(རྫོགས་རིམ་པས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོག་)ནི།

ཅུག་ལས། ཕྱོགས་བཅུ་ལྔ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་དང་། སློ་ལྷན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དག །
 དེ་ལ་ཁྱོས་པར་བསམས་ན་ནི། །འཆི་བར་བྱེད་པ་དམ་པ་ཡིན། །བསམ་གཏན་སྦྱར་བ་འདི་དག་
 གིས། །ལས་སྦྱེས་སུ་ཡང་གང་གྲགས་པ། །བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བརྒྱས་སྦྱར་བ་ཡིས། །ཉི་མ་བདུན་གྱིས་
 །འཛིག་པར་འགྱུར། །ཡང་ན་བདག་གི་སྤྲུགས་རྒྱལ་གྱིས། །རྡོ་རྗེའི་བསམ་གཏན་ཆོ་ག་བསམ། །འདི་
 བེ་ནད་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཉེན་བྱང་འཇུག་པས་ཕྱོགས་བཅུ་ལྔ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱས་བསྟན་པའི་བྱང་པོ་
 ལྷ་དང་སློ་ལྷན་མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷ་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མིག་སོགས་དབང་
 པོ་ལྷ་དང་ལྷན་པ་འདི་དག་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལ་ཁྱོས་པ་སྟེ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་གྱིས་བསྦྱོར་པའི་ཁམས་
 རྣམས་མི་མཉམ་པར་འབྱུགས་ནས་ན་བ་དེ་ལ་དེའི་ནད་ཞི་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་བསམ་
 གཏན་གཉིས་གང་རུང་གི་སྦྱར་བ་འདི་དག་གིས་གཞིའི་འཆི་བར་བྱེད་པའི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འོད་
 གསལ་དུ་གཞུག་པར་བྱས་ན་ནི་ཉི་མ་བདུན་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་སྦྲོན་གྱི་ལས་ལས་སྦྱེས་པའམ་སྟེ་ལས་
 ལས་བྱང་བར་གྲགས་པའི་ནད་རྣམས་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་
 བོ།

ཡང་བྱང་འཇུག་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ནད་ཞི་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ནི་བརྒྱ་
 དང་བཅས་པའི་བརྒྱད་བརྒྱ་སྟེ་སྟོག་འཛིན་གྱིས་གཙོ་བྱས་ནས་དགུ་བརྒྱ་པ་ཐག་གཅིག་ཐུན་བྱེད་
 རྒྱ་བའི་རྒྱང་ལ་རྒྱང་སྤྲུགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་བརྒྱས་པའི་སྦྱར་བ་ཡིས་བསྐྱབ་བྱའི་ནད་ཞི་བར་
 བྱེད་དོ། །ཡང་ན་བདག་ཉིད་སྤྲུགས་ཏེ་བདག་བྱིན་བརྒྱབས་སྦྱ་མའི་སྦྱའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་
 ནད་ཞི་བར་བྱ་བའི་བསམ་པས་བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེའི་བསམ་གཏན་གྱི་ཆོ་ག་སྟེ་སྦྱ་མའི་
 སྦྱར་བསམས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། །རྡོགས་རིམ་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ནད་

ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་གསུམ་པོ་འདི་ནི་ནད་ནམས་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནམས་ཀྱི་
ནད་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་སྟེ་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་བའོ།།

བྱུག་པ་²¹¹(སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན་པ་)ལ། མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་སྐྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་
པའི་གསུང་ལ་འབྲུག་པ། མི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་
དགོས་པ། ²⁷³སྐྱབ་པ་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་ལམ་གྱི་མཆོན་མ་མཐོང་ཚུལ། དེ་ཁོ་ན་²⁷⁹ཉིད་སྐྱབ་པ་ལ་མི་
ལམ་དཔེར་བཀོད་ནས་ཐེ་ཆོམ་གཙོད་པ། དེ་²⁹⁵སྐྱར་བཤད་པས་འཁོར་ནམས་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་ནས་
ཅང་མི་སྐྱ་བར་བཞུགས་པ་དང་ལྷ་ལས།

དང་པོ་(མཆོམས་སྐྱར་ཏེ་སྐྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་གསུང་ལ་འབྲུག་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དོ་རྩེ་འཛིན། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བའོད་པོ་ཆེ། །འདོད་དང་ཐར་པ་དོ་རྩེ་
ཆོས། །གསུང་ནི་འདི་སྐད་བཀའ་སྦྱལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོ་གར་གཏོགས་པའི་ལས་ཆོགས་བཤད་པའི་རྩེས་དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་བ་ནམ་སྐྱང་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་ནམས་ཀྱི་འོད་པོ་ཆེ་སྟེ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་
པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་རྒྱལ་པོ། དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དོ་རྩེ་
འཆང་ཆེན་པོས་འོག་ནས་འཆད་པའི་དོན་སྟོན་པའི་གསུང་ནི་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྦྱལ་ཏོ།།

གཉིས་པ་(མི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། ཆོས་ནམས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་ཤིང་། །རང་བཞིན་དག་
པ་དེ་ཉིད་ལ། །འབྲུལ་པའི་དོ་རྩེ་རབ་ཏུ་གསུང་། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། བྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
སྐྱེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་གྱི་རི་དང་ཁང་ཁྱིམ་ལྟ་བུའོ། །མི་ལམ་གྱི་དཔེས་
སྐྱིར་བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། བྱུང་པར་བྱ་དག་མ་དག་གི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་དང་
འོད་གསལ་ལ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གཏན་ལ་པལ་པ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་འབྱུང་བ་སྟེ་རྟག་ཆད་བྱ་
ལྟ་བུའི་སློ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདེན་འཛིན་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་རྟོ་རྟེ་པ་ལམ་
གྱིས་བྲག་རི་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

²⁷²
གསུམ་པ་(སྐྱབ་པ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་ལམ་གྱི་མཆོན་མ་མཐོང་ཚུལ་)ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་
པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

དང་བོ་(མདོར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅེ་རྒྱུད་ལས། བསམ་གཏན་བརྒྱས་པ་དོན་བཅོན་པའི། །སྐྱབ་པ་བོས་ནི་རྟག་ཏུ་མཐོང་། །སངས་
རྒྱུས་བྱང་རྒྱུ་མེས་སེམས་དཔལ་རྣམས། །དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། བྱང་རེས་ཀྱི་
བརྒྱས་པའི་དོན་ལ་བཅོན་པའི་སྐྱབ་པ་བོས་ནི་སྟོད་པའི་མཐར་དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པ་ཡིས་མི་
ལམ་གྱི་མཆོན་མའི་དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་རྟག་ཏུ་མཐོང་སྟེ། སངས་རྒྱུས་རྟོགས་རིམ་པས་མཆོག་
གི་དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་པའི་མཆོན་མ་དང་། བྱང་རྒྱུ་མེས་སེམས་དཔལ་བསྐྱེད་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱབ་པའི་མཆོན་མ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མཐོང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་(རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་)ལ། དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མི་ལམ་གྱི་མཆན་མ་མཐོང་
ཚུལ་དང་། ²⁷⁸དམ་ཆེག་ཉམས་པས་མི་ལམ་ངན་པ་མཐོང་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མི་ལམ་གྱི་མཆན་མ་མཐོང་ཚུལ་)ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ²⁷⁷བཤད་པའི་
དོན་བསྟུ་བ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མི་ལམ་དང་།
འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མི་ལམ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་
འགྲུབ་པའི་མཆན་མ་གཞན་བསྟུ་བ་དང་། ²⁷⁷འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མཆན་མ་
གཞན་བསྟུ་བ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མི་ལམ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་མི་ལམ་ཆེན་པོའི་དམ་ཆེག་གི་གནས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་མཆོག་
ཐོབ་པས། །སངས་རྒྱས་འོད་ནི་བཟང་པོར་མཐོང་། །སངས་རྒྱས་རྫོགས་འོངས་སྤྱོད་བ་ཡི། །སྐྱར་
ཡང་བདག་ཉིད་སྐྱར་དུ་མཐོང་། །སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་ཁམས་གསུམ་པས། །མཆོད་བ་བྱེད་པར་
དེས་མཐོང་ངོ་། །ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་འོད་འབྱེད་གཟུགས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཡིས། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་ལས་ཀྱིས། །རྟག་དུ་མཆོད་བ་བྱེད་པར་མཐོང་། །དོན་ཅེ་སེམས་
དཔའི་གཟུགས་ཆེན་དང་། །གྲགས་པ་ཆེན་པོ་དོན་ཅེ་ཆོས། །གསང་བ་དོན་ཅེ་གྲགས་པ་ཆེད། །མི་
ལམ་དག་ན་རང་གཟུགས་མཐོང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་ཅེ་ཅན། །སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཕྱག་
འཆའ་བའི། །མི་ལམ་འདི་འདྲ་མཐོང་གྱུར་བ། །སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེར། །ཞེས་
གསུངས།

ནོན་ཅི། རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་པ་དེ་ལ་འོག་ནས་བཤད་པའི་མི་ལམ་འདི་ནི་འབྲས་བུ་ཆེན་
པོ་འབྱུང་བའི་མཆོན་མ་ཡིན་པས་མི་ལམ་ཆེན་པོ་དང་། མི་འདའ་བས་ན་དཔེ་ཆོག་མི་སྐྱེ་བས་ན་
གནས་ཏེ་དེ་ཡང་ལམ་ཀྱི་དུས་གང་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་དུས་དེར་བྱང་ན་མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་
ཀྱི་དེའི་སྤྱོད་ལ་ཉུང་བ་ནི་མི་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ། །རྟེན་སེམས་དཔེན་པས་སྦྱོད་པའི་མཐར་མི་ལམ་
དུ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོད་ནི་བཟང་པོར་ཏེ་མཆོན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་
ཅུས་བརྒྱན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུར་མཐོང་བ་དང་། སྐྱེ་ལུས་པས་སྦྱོད་པའི་མཐར་མི་ལམ་དུ་མངོན་
པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ཐོབ་པ་སྟེ་མཐོང་བ་དང་།
སྦྱོབ་པའི་བྱང་འདུག་པས་མི་ལམ་དུ་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་ལོངས་
སྦྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ཐོབ་པར་མཐོང་ཞིང་མི་བ་ནི་སྐྱེ་ལུས་དང་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་མི་སྦྱོབ་པའི་
བྱང་འདུག་རྣམས་སྐྱུར་དུ་ཐོབ་དུ་ཉི་བའི་མཆོན་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། །

དོན་རྫོགས་རིམ་ལ་གནས་པ་ཅན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེན་པས་སྦྱོད་པའི་མཐར་ཁམས་
གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཆེན་པོ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱེན་ལ་སོགས་པས་རང་ཉིད་ལ་མཆོད་པ་
བྱེད་པར་མཐོང་བ་དང་། རང་ཉིད་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དོན་རྫོགས་འཆང་ཆེན་པོའི་འོད་འབྲ་
སྟེ་དེ་དང་མཆུངས་པའི་མཆོན་དཔེས་སྦྱས་པའི་གཞུགས་སུ་གྱུར་པ་ལ་འཁོར་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེན་ཡིས་རྟག་དུ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ལྟེ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བྱེད་པ་
མཐོང་བ་དང་། མི་ལམ་དག་ན་རང་གི་གཞུགས་དོན་རྫོགས་སེམས་དཔེན་འཇམ་མི་བསྦྱོད་པ་དང་
གཞུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་སྤང་དང་གྲགས་པ་ཆེན་པོ་ནི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་དོན་རྫོགས་འོད་
དཔག་མེད་དང་གསང་བ་དོན་རྫོགས་འོད་གྲུབ་པ་སྟེ། གྲགས་པ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐོབ་པར་
མཐོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་འཆའ་བའི་

མི་ལམ་བཟང་པོ་འདི་འདྲ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་སྟེ་འདྲིལ་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་སྟེར་བ་སྟེ་འཕྲོ་བར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(འདྲིལ་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མི་ལམ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྒྱན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པའི། །ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་ཡིད་འོང་དང་། །སྤྱི་
དང་བྱ་མོ་དག་མཐོང་ན། །དེ་ནི་དངོས་གྲུབ་འཕྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དྲན་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པས་སྐྱེད་པའི་མཐར་མི་ལམ་དུ་ན་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་རྣམས་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལྷ་ཡི་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཡིད་འོང་བ་དང་མིའི་སྤྱི་དང་བྱ་མོ་དག་མཐོང་ན་
སྐྱུ་བ་པོ་དེ་ནི་འདྲིལ་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་སྐྱུར་དུ་འཕྲོ་བར་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་(འདྲིལ་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་མཚན་མ་གཞན་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྫོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཞིང་ན་བཞུགས་པ་ངས་པར་མཐོང་། །
ཐུགས་ནི་དབྱེས་པར་གྱུར་ནས་ཀྱང་། །ཆོས་མཛོད་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྟོལ། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
སྐྱུར་པའི་ལུས། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱིས་ཡོངས་བསྐྱོར་བ། །བསམ་གཏན་རྟོ་རྟེ་ལ་གནས་པའི། །
དམ་ཆོག་སྦྱར་བས་མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དྲན་ནི། བསམ་གཏན་རྟོ་རྟེ་རྫོགས་རིམ་ལ་གནས་པའི་དམ་ཆོག་སྦྱར་བ་དང་ལྷན་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པས་སྐྱེད་པའི་མཐར་མི་ལམ་དུ་རྫོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ན་བཞུགས་པ་ངས་པར་མཐོང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ནི་དབྱེས་
པར་གྱུར་ནས་ཀྱང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཐབ་མོ་བཛོད་བྱར་རྒྱུད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་ཡིད་དུ་འོང་
པའི་སྐྱེལ་བམ་རང་ཉིད་ལ་སྟོལ་བ་དང་རང་གི་ལུས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱུར་པའི་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་

སྒྲ་སེང་གེས་བཏེགས་པའི་ཁྱིའི་སྤྲེང་དུ་བཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཀུན་གྱི་འཁོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བ་མིས་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ཏུ་ཉེ་
བའི་མཚན་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་²⁷⁴ (འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་མཚན་མ་གཞན་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། ཀུན་དགའ་ར་བ་སྐྱེད་མོས་ཆལ། །ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་སྟོགས་པས་བརྒྱན། །སངས་རྒྱས་
ཀུན་གྱིས་བྱིན་བརྒྱབས་པས། །བསམ་གཏན་དམ་ཆོག་ཅན་གྱིས་མཐོང་། །སངས་རྒྱས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །དེ་ནི་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་མཐོང་། །རིག་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་
ཡིས། །མཚན་པ་བྱས་པར་དེས་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བསམ་གཏན་དམ་ཆོག་ཅན་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་སྐྱེད་པའི་མཐར་མི་
ལམ་དུ་ཀུན་དགའ་ར་བ་སྐྱེད་ཀའ་ཐུབ་ཀྱི་གནས་དང་སྐྱེད་མོས་ཆལ་རྒྱལ་པོའི་ཅེད་མོ་བྱེད་པའི་
གནས་དེ་དག་ལྷ་དང་མིའི་བྱ་དང་བྱ་མོ་ལ་སྟོགས་པས་བརྒྱན་པ་སྟེ་གང་བ་མཐོང་བ་དང་སངས་
རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བ་མི་ལམ་དུ་མཐོང་བ་དང་རིག་པ་
འཛིན་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡིས་རང་ཉིད་ལ་མཚན་པ་བྱེད་པར་མཐོང་བ་དེས་སངས་རྒྱས་ཀུན་
གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྟེ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་གྲུབ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ངོ་།།

གཉིས་²⁷⁴ (བཞད་པའི་དོན་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། ཡང་གསུངས་པ། དེ་རྗེ་ལས་བྱང་སྟོབས་ཆོགས་པའི། །མི་ལམ་བྱི་མ་མེད་མཐོང་ན། །སྐྱེ་
གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དེ་རྗེ་ལས། །སྐྱེས་པ་སྐྱ་མེད་འབྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ཅི། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོན་པ་ལ་གནས་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་དེས་སྟོན་པའི་མཐར་དོ་རྗེ་འཆར་གིས་རྒྱད་འདིར་བསྟན་པ་དང་གཞན་དུ་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྣ་ཆོགས་པའི་མི་ལམ་དེ་མ་མེད་པ་བཟང་པོ་མཐོང་ཞིང་མིས་ན་སྐྱ་གསུང་བུགས་ཀྱི་སྟེ་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྣ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་འབྲུག་པར་འབྱུང་རོ།།

274
གཉིས་པ་(དམ་ཚིག་ཉམས་པས་མི་ལམ་ངན་པ་མཐོང་ཚུལ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། གདོལ་བ་བྲི་ཡི་སྤྱོད་ལ་སྦྱགས། །གལ་ཏེ་དོ་རྩེ་མོས་མཐོང་ན། །མོ་ལྷན་དོ་རྩེ་
སེམས་དབང་ཡི། །སེམས་ཀྱི་གནས་ནི་འགྲུབ་པར་འགྲུར། །ཞེས་གསུངས།

ནེ་ཞི། རྩོམ་ཏེ་རྩོམ་དཔོན་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཅ་ལྷུང་ལྷུང་པའི་དམ་ཆེག་ཉམས་
པས་མི་ལམ་དུ་གདོལ་བ་མོ་དང་། ཁྱི་མོ་དང་ལ་སོགས་པས་ཁྱོད་མ་དང་སྤྱེལ་མོ་དང་ཡི་དུགས་
མོ་དང་སྦྱར་བ་མཐོང་ཁིང་མིས་ན་བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་སྟོང་དང་ལྷན་ཁིང་རྩོམ་པའི་སྟེ་
བཙོན་འགྲུས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཕྱི་མར་སེམས་ཀྱི་གནས་ནི་སྟེ་ངན་འགྲོའི་ལུས་སུ་འགྲུབ་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟོན་གསལ་ལས་བཤད། སྟོམ་པའི་མེ་རྟོག་ལས། གལ་ཏེ་གདོལ་བ་
མོའམ་ཁྱི་མོའམ་ཁྱོད་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་བདག་ཉིད་སྦྱར་བར་རྩོམ་པའི་སྟེ་
ཏེ་བཙོན་པའི་སྟོས་མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་སྟོང་ལྷན་རྩོམ་པའི་སྟེ་མི་བསྦྱོར་པའི་སེམས་
ཀྱིས་གནས་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་མི་ལམ་གྱི་མཆན་མ་བཟང་པོར་
ཡང་བཤད་དོ།

བཞི་པ་²⁷² (དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལ་མི་ལམ་དཔེར་བཞོན་ནས་ཐེ་ཆོམ་གཙོད་པ་)ལ། མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སྤྱི་
 རོན་གྱི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན་པ་དང་། མི་ལམ་²⁸⁶གྱི་དཔེས་སྐྱུ་མོང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱུ་
 མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སྤྱི་རོན་གྱི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན་པ་)ལ། མི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བར་
 འཛིན་པའི་དོགས་པ་བསལ་བ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(མི་ལམ་གྱི་དཔེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་ཆུད་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་མི་ལམ་རྣམས་པར་དབྱེད་པའི་དམ་ཆོག་གི་སྤྱང་པོ་འོ། །རང་སེམས་
 རྣམས་ནི་དམིགས་པ་ལ། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་གནས། །ནམ་མཁའ་རྫོ་རྫོའི་གནས་
 སེམས་འདི། །ཆོས་མེད་ཆོས་ཉིད་མེད་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས།

དྲེན་ནི། སྐྱབ་པ་པོ་དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་དང་མི་ལམ་དཔེ་རོན་དུ་སྦྱར་བ་འདི་ནི་མི་ལམ་དཔེར་
 བྱས་ནས་སད་དུས་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་རྣམས་པར་དབྱེད་པས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོམ་གཙོད་པར་བྱེད་པས་ན་སྤྱང་
 པོ་འོ། །སད་དུས་གྱི་སྦྱོད་བཅུད་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་
 སྟོང་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གྱིས་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་རང་གི་སེམས་ལ་རི་ཁང་བྱིམ་ལ་སོགས་པ་སྦྱང་བ་ནི་རང་གི་སེམས་གྱིས་
 དམིགས་པ་སྟེ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་སྦྱོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སེམས་གྱིས་
 བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་ན་སེམས་དེ་གང་ལ་གནས་ཞེ་ན། སེམས་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། སེམས་གྱིས་

བཏགས་པ་ཙམ་ལས་ཐ་དད་དུ་གནས་པ་མེད་དེ། ཉམ་མཁའ་རྩོམ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་
གནས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་མེད་དེ། ཆོས་ཅན་བདེན་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་
བ་ཡོད་དེ། ཅ་ཤེ་ལས། མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྟོང་པ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་
དང་། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་མ་བྱས་ནི་རིམ་ལྔར་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདེན་གྲུབ་རྒྱུ་པ་ལ་བཞེན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་ཞེན་དང་བཞེན་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་ན་
ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་ལམ་དང་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བདེན་རྒྱུ་
ཀྱི་བྱད་པར་མེད་དེ། སྟོད་བསྐྱུས་ལས། སྤང་པོ་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་དབང་སོགས་ནམས། །
ཤེས་པ་གཉིས་པོ་དེ་འདྲིར་ལེགས་འདུས་ནས། །སྟོང་ཆེན་གྱུར་པས་གང་ཞིག་གཉིད་ལོག་
པ། །རྒྱུ་ལ་བཞེན་པས་ངེས་པར་མི་ལམ་མཐོང་། །མི་ལམ་འབྲས་བུ་འདོད་པས་ཀྱན་བཏགས་
པ། །གཉིད་ལོག་སད་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཆོས་ནམས་དེ་ཀྱན་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །བརྒྱན་དང་
བདེན་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་དོགས་པ་བསལ་བ་)ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཛིན་པ་འགལ་བར་ཁྲུས་པ་དང་། དེ་གཉིས་མི་འགལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྐྱན་པའི་ལན་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཛིན་པ་འགལ་བར་ཁྲུས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་རྩོམ་ཆར་དུ་གྱུར་
མེད་དུ་གྱུར་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོང་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་
གི་ཐེ་ཆོམ་གཙོད་པ་རྩོམ་སྟེ་སེམས་དབའ་ལ་ཁྲུས་པ། བཙུམ་ལྡན་འདས་འདྲི་ཅི་ཞིག་ལགས།

ཚེས་ནམས་དེ་བོ་མེད་པ་ལ། །ཚེས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཀྱུན་བཤད་པ། །ཨི་མའོ་དེ་མཚར་ལས་བྱུང་བ། །
ནམ་མཁའ་ལ་ནི་ནམ་མཁའ་བསྟོམ། །ཞེས་གསུངས།

[illegible]

གཉིས་པ་(དེ་གཉིས་མི་འགལ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ལན་)ལ། རྣམ་
མཁའི་དཔེས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྣང་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱབ་པར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་
དཔེས་ཏུ་མ་རོ་གཅིག་གི་དོན་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ནམ་མཁའ་དཔེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྤྲོད་ཉིད་ཆོས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱུང་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐྱད་
 ཅེས་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། རྣམ་མཁའ་ནི་ཆོས་
 གང་དང་ཡང་མི་ལྡན་ཏེ། མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁའ་དེ་ང་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་
 གཏོགས་ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་བལྟའོ་སྟམ་དུ་ཡང་མི་སེམས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། མི་ལམ་གྱི་དམ་ཆེག་ལས་བྱུང་
 བར་རྗེས་སུ་ཏྲོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་པ་དེ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་
 འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐྱད་ཅེས་གསུངས་སོ། །འཁོར་རྣམས་ལ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པོས་ནས་ནམ་མཁའ་ནི་བྱམ་སྟམ་ལ་
 སོགས་པའི་ཆོས་གང་དང་ཡང་མི་ལྡན་པ་སྟེ། གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྣམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བཀག་ཅམ་ལ་འཛོག་ལ་བྱམ་སྟམ་སོགས་ནི་ཐོགས་བཅས་
 ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་རྣམས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཅེས་པོས་ནས། མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ་མི་ལམ་དང་མི་ལམ་གྱི་དམ་ཆེག་གི་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་
 མི་ལམ་གྱིས་མཆོན་པའི་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་དང་འབྲ་བར་རྗེས་སུ་ཏྲོགས་
 པར་བྱ་བ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པས་སྤྲོད་པ་ཉིད་དང་གཅིག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་ལམ་དང་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པས་སྟོང་བ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་དེ་བྱམ་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱི་
 ཆོས་རྣམས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྟེ། རོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གོ་སར་ཐོགས་པའི་རེག་པ་གཞན་འབྱུང་བའི་གོ་
 བཀག་པ་མིན་པར་ཐལ། ཐོགས་པའི་རེག་པ་བཀག་པ་དེ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེ་
 དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་དང་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་
 དང་རོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་དང་རོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན་དེ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་
 གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་
 ནམ་མཁའ་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རོ་བོ་གཅིག་ལ། ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་དང་ནམ་
 མཁའ་གཟུགས་ཅན་ཀྱན་ལ་བྲབ་པ་ལྟར་དུ་མི་ལམ་དང་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དང་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་དང་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན་
 ཀྱན་ལ་བྲབ་པ་ཡིན་ནོ།

ནམ་མཁའ་དེས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དུ་གཏོགས་པ་སྟེ་དེ་ལ་བྲབ་ཀྱང་བྲབ་
 པ་དེ་གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་མི་མངོན་པ་དང་། དེ་ན་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་
 སྟེ་སོང་བའོ་སྤྲུལ་དུ་ཡང་མི་སེམས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་དེས་མི་ལམ་
 དང་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱན་ལ་བྲབ་པ་དང་། བྲབ་པ་དེ་གཟུགས་ཅན་ལྟར་མི་མངོན་པར་ཤེས་
 པར་བྱ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཏྲོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཏྲོག་པ་མེད་པ་དང་གཉིས་སྤང་
 ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(ནམ་མཁའ་དཔེས་དུ་མ་རོ་གཅིག་གི་དོན་བསྟན་པ་)ནི།

ཅུ་ལྷན་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་
མཁའ་བརྟག་ཏུ་མེད་ཅིང་བལྟར་མི་སྤང་བ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །བཙུག་ལྷན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་ལུས་དང་རྒྱུ་དང་སེམས་དང་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རྫོང་མེད་གནས་ཀྱི་དམ་ཆེག་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སོང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་
པའི་བྱེད་ཏེ་འདི་ལྷ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ལུས་དང་རྒྱུ་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་གང་ཡིན་
པ་དང་། ནམ་མཁའི་ཁམས་དེ་དག་གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ། །བཙུག་ལྷན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནམ་
མཁའི་ཁམས་ལ་གནས་ཏེ། ནམ་མཁའི་ཁམས་དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་གནས་པ་ཡང་མ་
ཡིན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་གནས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཆོས་གང་ཁམས་གསུམ་ན་མི་གནས་པ་དེ་ནི་སྟེ་བ་མེད་དོ། །གང་ལ་སྟེ་བ་མེད་པ་འདི་
ནི་ཆོས་གང་གིས་ཀྱང་བརྟག་པར་མི་བྱས་སོ། །དེ་བས་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། ལྷན་པས་འཁོར་རྣམས་ལ་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་
བོས་ནས། འདི་ལྷ་སྟེ་དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ཐོགས་པའི་རེག་པ་བཀག་ཅམ་དེ་ཚུར་མཐོང་གི་
དབང་ཤེས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བརྟག་ཏུ་སྟེ་བཞིན་ཏུ་མེད་ཅིང་བལྟར་མི་སྤང་བ་དང་ཅིག་པ་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་རྣམས་ལ་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་མི་ལམ་དང་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་བཞིན་
ཀྱིས་བྱུང་བས་སྟོང་པར་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཚུར་མཐོང་གི་

དབང་ལེས་ལ་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་བཟླ་ར་མི་སྤང་བ་དང་ཆོས་ཀྱན་ལ་བྱབ་པ་ཡིན་
 བོ། །ཡང་བཙུགས་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ་དབེར་ན།
 གནས་ཏེ་ཡུལ་ལ་དོ་རྩེ་ལྟར་ཐོགས་པ་མེད་པར་འབྱུག་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆེག་རྫོང་
 བྱེད་སྤྲིའི་བརྫོང་བྱར་གྱུར་པའི་ལུས་དང་རག་དང་སེམས་ཏེ་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་དེ་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྤྲོང་པའི་
 རྩེས་སུ་སོང་བ་སྟེ་དེས་བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་
 དང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལུས་དང་རག་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་
 གང་ཡིན་པའི་སྣོད་བཅུད་རྣམས་དང་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཏེ་གཉིས་པོ་དེ་དག་དོན་ཡིན་ལུགས་ལ་
 གཉིས་སུ་མེད་ཅིང་སྒྲོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་པའོ།།

ཡང་བཙུགས་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ་དབེར་
 བ། སྤྱད་པ་ལས། མཁའ་ལ་རྒྱང་བརྟེན་དེ་ལ་རྩེ་ཡི་ཕུང་པོ་བརྟེན། །དེ་ལ་ས་ཆེན་འདི་བརྟེན་དེ་
 ལ་འགོ་བ་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་ཁམས་ལ་གནས་པ་
 སྟེ་བརྟེན་པ་ཡིན་ན་ནམ་མཁའ་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ནམ་མཁའི་ཁམས་དེ་ཡང་འདོད་
 པའི་ཁམས་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་གནས་པ་མ་ཡིན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་
 གནས་པ་མ་ཡིན། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་དང་གནས་དང་གནས་པ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གང་
 ཁམས་གསུམ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་དོ། །ཆོས་གང་
 ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པ་འདི་ནི་ཆོས་དེ་ཆོད་མ་གང་གིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་བརྟག་པ་
 སྟེ་བཞག་པར་མི་རུས་སོ། །རྒྱ་མཆོན་དེ་བས་ན་འཁོར་རྣམས་ལ་བཙུགས་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་

གཤམ་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
པའི་གཞི་དང་རྩ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་²⁷⁹པ་(མི་ལམ་གྱི་དཔེས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིམ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟན་པ་)ལ། སྒྲིམ་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལྟར་བའི་གནས་བསྟན་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྟའི་སྒྲིམ་ཁྲུབ་པར་བསྟན་
པ་དང་། སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། དངོས་²⁹⁰གྲུབ་རྣམས་པ་གཉིས་བདེན་གཉིས་གང་དུ་
གནས་བསྟན་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(སྒྲིམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལྟར་བའི་གནས་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། ཀྱི་བཙུག་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་དོན་རྒྱུ་ལྟར་བྱེད་པ་སྟེ།
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཡང་ལུས་ལ་མི་གནས་ངག་ལ་མི་གནས་སེམས་ལ་མི་གནས་སོ། །ཆོས་
གང་ཁམས་གསུམ་ན་མི་གནས་པ་དེ་ལ་སྒྲིམ་བཅེད་དོ། །འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བ་དོན་རྒྱུ་ལྟར་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། སྟོན་པས་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཀྱི་བཙུག་ལྟར་འདས་དེ་
བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་འབྲ་
རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་དོན་རྒྱུ་ལྟར་བྱེད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་ལུས་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས། ངག་སྟེ་
གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས། སེམས་ཏེ་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལ་རང་

བཞིན་གྱིས་མི་གནས་སོ། །ཆོས་གང་ཁམས་གསུམ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་པ་དེ་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་འདི་དོན་དམ་པར་
མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རང་བཞིན་རིགས་འདྲ་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་རྩོམ་པ་སྐྱེ་འབྱུང་
བའི་གནས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་(ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུ་ལས། གྱི་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། མི་ལམ་དེ་ནི་བདག་གིས་
ཁམས་གསུམ་དུ་མི་ལམ་མཐོང་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །མི་ཡང་བདག་གིས་མི་ལམ་
མཐོང་དོ་སྟམ་དུ་མི་སེམས་སོ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་། མི་ལམ་ལྟ་བུ། མི་ལམ་
དང་འདྲ་བ། མི་ལམ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད། རྟོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་སྟེད་པ་
རྣམས་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། མི་ལམ་ལ་བདག་མེད་པའི་གནས་སྟུངས་
སྟུངས་གསུངས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནེ་ནི། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་གྱི་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་མི་ལམ་དེ་ནི་བདག་གིས་ཁམས་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཅན་རབ་
འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་ལམ་དང་འདི་འདྲ་བ་གཅིག་མཐོང་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་མི་སེམས་
སོ། །མི་སྟེ་མི་ལམ་མི་མཁན་ཡང་བདག་གིས་མི་ལམ་འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་གཅིག་མཐོང་བར་
བྱའོ་སྟམ་དུ་མི་ལམ་གང་མིས་ཐམས་ཅད་མི་བ་པོའི་འདུན་པའི་དབང་གིས་མི་བར་མི་སེམས་
སོ། །དེས་ན་མི་ལམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་དུ་གཏོང་བའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་

བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གསུམ་སྟེ་སད་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་
གསུམ་ཀྱི་དགེ་མི་དགའི་བྱ་བ་དེ་དག་ནམས་ཀྱང་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྟེན་བ་དང་མི་ལམ་དང་འབྲེལ་
བར་མི་བདེན་ཀྱང་རྒྱ་སྣ་ཆོག་མས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སྣ་ཆོག་མས་པ་འབྱུང་བ་དང་མི་ལམ་ལས་བྱུང་
བ་སྟེ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་རྟེན་བར་གནས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་ནམས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པོས་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སངས་
རྒྱས་དང་ས་རབ་དགའ་སོགས་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཇི་སྟེད་པ་ནམས་དང་
སྐྱེ་གནས་བཞིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རགས་པ་གནས་
སྐབས་པ་དང་སྤྱོད་པ་གཉུག་མའི་ལུས་གཉིས་ལས། སྤྱོད་པ་གཉུག་མའི་ལུས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་
རྒྱང་སེམས་ཅན་ཀྱི་ལུས་སུ་ཟད་དེ་དཔེར་ན། མི་ལམ་དུ་ཤར་བའི་གང་ཟག་ལ་ངར་འཛིན་པའི་
བདག་གི་གནས་སུ་མེད་པ་དང་འབྲེལ་བར་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །

གོང་དུ་མི་ལམ་དཔེར་བསྟན་པ་དང་འདིར་མི་ལམ་དཔེར་སྒྲུངས་པ་གཉིས་སྒྲོས་སོ་སྟུམ་ན་
དེའི་སྦྱོན་མེད་དེ། སྤྱོད་པ་ནི་མི་ལམ་དང་སད་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་རྟེན་མཆུངས་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། འདིར་ནི་དག་མ་དག་གི་གང་ཟག་ཏུ་ཐ་སྟོད་འདོགས་པའི་གཞི་ཐམས་ཅད་
མཐར་གཏུགས་ན་རྒྱང་སེམས་ཅན་ཀྱི་ལུས་སུ་ཟད་པ་སྟེ་མི་ལམ་དུ་ཤར་བའི་གང་ཟག་གི་ལུས་
དང་འབྲེལ་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(སྤྱོད་པའི་སྦྱོར་པོ་ཉིད་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཡིད་
བཞིན་ཀྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་

བ་སྟེ། རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ།
 སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་གསེར་རམ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་དངུལ་ཡང་རུང་སྟེ། གང་བསྐྱངས་པ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་འབྱོར་བར་བྱེད་དེ། རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་
 སེམས་ལ་ཡང་མི་གནས། ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་ལ་ཡང་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་བྱ་
 བཙུན་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྟོན་པས་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་བཙུན་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དེ་ལས་འབྲལ་གྱི་འདྲོད་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱངས་
 པ་ཙམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སྟེ་དེ་འབྲལ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོན་
 ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་སེམས་ཅན་གང་གིས་གསེར་རམ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་
 དངུལ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་སྟེ། བསྐྱངས་ན་གང་བསྐྱངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་མོད་ལ་འབྱོར་བར་བྱེད་དོ། །གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དེ་
 དག་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱུད་པའི་རིགས་པས་དཔྱུད་ན་གསོལ་བ་འདེབས་པ་བོའི་སེམས་ལ་
 ཡང་མི་གནས་ཤིང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་ལ་ཡང་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་བྱ་བཙུན་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ལས་ཀྱི་རྒྱ་རྩེ་འཆང་དང་འབྲས་བུའི་སངས་རྒྱས་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་དེ་
 གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འབྲས་
 བར་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །འབྲས་ཚུལ་ནི། རྒྱ་རྩེ་འཆང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་དང་འབྲས་

དངོས་གྲུབ་ནི་གསེར་དབྱུང་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲ། རྒྱ་དོ་རྩེ་འཆང་ལས་འཛིག་རྟེན་
ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་ལས་གསེར་ལ་སོགས་
པའི་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་བ་དང་འབྲ། རྒྱ་དོ་རྩེ་འཆང་ལས་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ལོར་མེད་པ་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་ལས་གསེར་ལ་
སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་བ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ལོར་མེད་པ་དང་
འབྲའོ།

བཞི་²⁸⁶པ་(དངོས་གྲུབ་རྣམས་པ་གཉིས་བདེན་གཉིས་གང་དུ་གནས་བསྟན་པ་)ལ། འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་
དང་། སྟོན་པས་དེའི་ལན་མཛད་པ་དང་། ²⁹⁴ཁྱད་པར་དུ་རྩེ་འཆང་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་ཞུས་ལན་
མཛད་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་དབྱེས་
པའི་སྒྲུབ་གདངས་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུབ་གསུང་དང་བྱུགས་རྩི་རྩེ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུམ་ལྟན་འདས་གང་ནས་མཁའ་ཁམས་ཀྱི་
རྩེས་སུ་འབྲང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་རྩེས་སུ་འབྲང་བ་དེ་དོ་མཆར་
རྟོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། བཙུམ་ལྟན་འདས་
བྱུག་ན་རྩི་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཞབས་གཉིས་ལ་བྱུག་འཆལ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། །གང་བཙུམ་ལྟན་འདས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩི་རྩེ་དངོས་གྲུབ་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་
གསུངས་པ། སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩི་རྩེ་མདོར་བསྐྱུས་པའི་དངོས་གྲུབ་དེ་དག་གང་ལ་གནས།
ཅེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་འི་ངོ་བོ་ཉིད་བསྟན་པ་དེ་ནས་འཁོར་གྱི་བཙུག་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་དགེས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་བའི་སྐྱུ་གདངས་པ་སྟེ་རྒྱས་པར་གྱུར་
 བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་འཆང་ལ་འདི་སྐྱད་ཅེས་
 གསལ་ཏོ། །སྟོན་པ་ལ་བཙུག་ལྡན་འདས་ཞེས་བོས་ནས་གང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ནམ་མཁའི་
 རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་སྟེ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་
 ཀྱི་འོད་གསལ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་སྟེ་
 མདོར་ན་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་ནམས་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་ངོ་མཚར་ཞིང་མདུ་ཏུ་གྱུར་
 ཏོ། །ངོ་མཚར་བ་དེ་ནས་འཁོར་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙུག་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐུག་ན་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོའི་
 ཞབས་གཉིས་ལ་བརྟུན་ཅིང་ཐུག་འཆལ་ནས་འདི་སྐྱད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །གང་བཙུག་ལྡན་འདས་
 བྱིད་ཀྱི་འཕྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་གསལ་གྱི་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དང་རྟོ་རྟེ་བསམ་གཏན་གྱི་ལྟའི་
 སྐྱུ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་
 ཐམས་ཅད་མདོར་བསྐྱེད་ནས་གསུངས་པ་སྟེ་མདོར་བསྐྱེད་ཏེ་བཤད་པའི་དངོས་གྲུབ་གཉིས་
 བོ་དེ་དག་འཕྲུང་སྐྱུ་གསལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་རྟོ་རྟེ་བསམ་གཏན་གྱི་ལྟའི་སྐྱུ་གཉིས་གང་
 ལ་གནས་པ་ལགས་ཞེས་ཞུས་སོ། །

གཉིས་པ་(སྟོན་པས་དེའི་ལན་མཛད་པ་)ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་
 གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་གི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་ལ་བརྟེན་
 བས་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་དང་དེའི་གཞི་ནམས་བདེན་པར་
 དམིགས་སུ་ཡོད་པར་དགག་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(ཚུལ་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ངོ་ཤེད་མེད་པས་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་ཆུང་ལས། དེ་ནས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །བཙུག་པ་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་གྱི་
དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ནི། སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ལ་མི་གནས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་
གསུངས།

དེ་ནི། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱེས་པ་དེ་ནས་ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེས་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱིན་ནས་འཁོར་
གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །བཙུག་པ་ལྟར་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་སྤྲུལ་པ་སྐྱབ་པ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ནི་སྐྱབ་པ་བོའི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་
མི་གནས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དངོས་གྲུབ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་སྐྱབ་པ་བོའི་ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གདོད་མ་ནས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅ་ཆུང་དུ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན་ཞེས་ངེ་བ་བཀོད་ནས། དངོས་གྲུབ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་སྐྱབ་པ་བོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
རྣམས་དོན་དམ་པར་ངོ་ཤེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲེལ་པས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱབ་བྱེད་མ་
བཀོད་པ་ནི་ལུགས་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱས་པས་མ་བསྟན་པའམ་སྤྲུལ་ནས་བསྟན་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་(ཀྱུན་རྒྱུ་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅུ་ལྷན་ལས། འོན་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲུགས་ཀྱི་དངོས་
གྲུབ་ཐམས་ཅད་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་གི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་རྫོང་
རྩེ་ལ་མི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་གྲུབ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་རྟེན་སྦྱབ་པ་པོ་རྣམས་གཏན་ནས་མེད་པར་
ཐལ། དངོས་གྲུབ་གཉིས་དང་དེ་སྦྱབ་པའི་སྦྱབ་པ་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེའི་
སྦྱོན་མེད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་དེ་གཉིས་པོ་དོན་
དམ་པར་མེད་ལ་འོན་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཅུ་སྤྲུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་སྟོབས་བཅུ་དང་མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྦྱབ་པ་པོ་བདག་
གི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་རྫོང་རྩེ་ལ་ནི་གནས་པ་སྟེ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་དང་དེའི་གཞི་རྣམས་བདེན་པར་དམིགས་སུ་ཡོད་པར་དགག་པ་)ནི།

ཅུ་ལྷན་ལས། ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་རྫོང་རྩེ་དེ་དག་ཀྱང་། འདོད་པའི་ཁམས་ན་མི་གནས་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་མི་གནས་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་མི་གནས། སེམས་ཀྱང་ལུས་ལ་མི་
གནས་ལུས་ཀྱང་སེམས་ལ་མི་གནས། ངག་ཀྱང་སེམས་ལ་མི་གནས་སེམས་ཀྱང་ངག་ལ་མི་
གནས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་ཐུག་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ནི་ནི། ཁོ་ན་རེ། འོན་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་བསྦྱབ་
པའི་སྦྱབ་པ་པོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་སྦྱོན་མེད་དེ། རྟེན་སྦྱབ་པ་པོའི་
ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་རྫོང་རྩེ་དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་རང་

བཞིན་གྱིས་མི་གནས། སེམས་ཀྱང་ལུས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས། ལུས་ཀྱང་སེམས་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས། ངག་ཀྱང་སེམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་སེམས་ཀྱང་ངག་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས། ངག་ཀྱང་ལུས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་གནས་ལུས་ཀྱང་ངག་ལ་རང་
བཞིན་གྱིས་མི་གནས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་
དོན་དམ་པར་ངོ་མོ་ཉིད་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་རོ།

²⁹⁰
གསུམ་པ་(ཁྱད་པར་དུ་རྩི་ཆེ་འཆང་གི་དངོས་གྲུབ་ལ་ཞུས་ལན་མཛད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྐྱུགས་རྩི་ཆེ་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུན་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་གང་ན་
གནས། གང་ནས་བྱུང་། དཔལ་རྩི་ཆེ་སེམས་དཔས་བཀའ་སྩལ་པ། རང་གི་ལུས་དང་ངག་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་ངོ་། །བཙུན་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསོལ་པ།
སེམས་གང་ན་གནས། བཀའ་སྩལ་པ། ནམ་མཁའ་ལ་གནས་སོ། །གསོལ་པ། ནམ་མཁའ་གང་
ན་གནས། བཀའ་སྩལ་པ། གང་ན་ཡང་མི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སྟོན་པས་འཁོར་རྣམས་ལ་ལན་མཛད་པ་དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྐྱུགས་རྩི་ཆེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུན་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་ཆོས་
དྲུག་པ་རྩི་ཆེ་འཆང་དེ་གང་ནས་བྱུང་ཞིང་གང་ན་གནས་ཞེས་ཞུས་སོ། །དཔལ་རྩི་ཆེ་སེམས་
དཔས་བཀའ་སྩལ་པ། དྲུག་པ་རྩི་ཆེ་འཆང་དེ་སྐྱུབ་པ་སོ་རང་གི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ལས་
བྱུང་ཞིང་འབྲས་བུའི་ས་ལ་གནས་སོ། །འཁོར་གྱི་བཙུན་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་

གྲིས་གསོལ་བ། དེ་ཡང་ལུས་ངག་གཉིས་སེམས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་ལྷགས་གྲིས་གོ་
 རུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་གང་ལ་གནས། སྟོན་པས་བཀའ་སྦྱུལ་བ། སེམས་དེ་ནམ་མཁའ་
 ཉེ་རང་བཞིན་གྲིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ལ་གནས་སོ། །འཁོར་ནམས་གྲིས་གསོལ་བ་ནམ་མཁའ་
 རང་བཞིན་གྲིས་སྟོང་པ་དེ་གང་ལ་གནས། སྟོན་པས་བཀའ་སྦྱུལ་བ། གང་ལ་ཡང་རང་བཞིན་
 གྲིས་གྲུབ་པར་མི་གནས་པའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་སོ། །

²⁷²
 ལྷ་པ་(དེ་ལྟར་བཤད་པས་འཁོར་ནམས་ཀྱི་ཐེ་ཆོས་ཆོད་ནས་ཅང་མི་སྦྱ་བར་བཞུགས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་དེ་དག་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་མད་དུ་
 གྱུར་ནས། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཤིང་ཅང་མི་སྦྱ་བར་འཁོད་པར་གྱུར་
 ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན་པ་དེ་ནས་འཁོར་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབང་དེ་དག་སྦྱ་དོན་གྱི་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན་པ་དེ་ལ་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར། ཐུན་
 མོང་མིན་པའི་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བསྟན་པ་ལ་མད་དུ་གྱུར་ནས་ཐེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོད་
 དེ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་གནས་ནས་སེམས་ཤིང་ཅང་མི་སྦྱ་བར་འཁོད་
 པར་གྱུར་ཏོ། །

²¹¹
 གསུམ་པ་(ལེའུའི་མཆན་དོན་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་
 གསང་བ་འདུས་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་སྟོང་པའི་དོན་ལྟར་བ་ཞེས་
 བྱ་བའི་ལུ་སྟེ་ཡབཙུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནས་
 ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུ་ལས་སྔོན་བཅུད་ཀྱི་སྔོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་
 བོ་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྔོན་པ་ཉིད་ཉོགས་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དམ་ཆོག་དོན་རྗེ་འཆང་
 ཆེན་པོའི་སྤྱིང་པོ་དངོས་གྲུབ་རྣམས་པ་གཉིས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་དོན་རྗེ་སྤྱི་རྒྱུ་མི་འཆང་པར་
 འབྱུང་བ་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་ལེའུ་དང་། དེ་བརྗོད་བྱར་སྔོན་པའི་གཞུང་གི་ཆོགས་ལ་ཡང་ལེའུ་
 ཞེས་བྱའོ།

བཞི་²¹¹ (ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། ལེའུ་བཙུ་ལ་པ་མཐའ་བྱུག་གིས་བཤད་པའོ། །འོ་
 བ་ལེའུ་བཙུ་ལ་པའི་གཞུང་གང་དང་གང་མཐའ་བྱུག་གང་དང་གང་གིས་བཤད་སྟུང་ན། དེ་ནས་
 རྒྱལ་པོ་དོན་རྗེ་འཇིན་ཞེས་པ་ནས། གསུང་ནི་འདི་སྐད་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །ཞེས་པའི་བར་དགོངས་
 པ་མིན་པས་བཤད། དོན་རྗེ་ཉི་མ་རྒྱབ་ནས་ནི་ཞེས་པ་ནས། འདོད་པ་དང་ཐར་པའི་དམ་ཆོག་དོ་
 རྗེས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ་ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དམ་ཆོག་སྤྱིང་པོའི་དོན་རྗེ་འབྱུང་བ་
 ཞེས་བྱ་བའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་རི་བཞིན་པས་བཤད་པའོ། །དེ་
 ལྟར་ན་ལེའུ་བཙུ་ལ་པ་དེ་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་བྱུག་གི་ནང་ནས་དགོངས་དགོངས་མིན་
 དང་སྐྱེ་རི་བཞིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲལ་བས་ཐོན་པའི་ལམ་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་།
 དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་ལས་ཆོགས། རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ། སྔོན་ལ་ཡེ་ཤེས་
 དབབ་པའི་ཆོག་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོ་གར་གཉོགས་པའི་ལས་ཆོགས་གཞན་བསྟན་པ། སྐྱེ་མ་ལྟ་
 བྱའི་ཉིང་རེ་འཇིན་བསྟན་པ་རྣམས་འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་དང་སྔོན་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྔོན་ནས་

ཉན་པ་པའི་གང་ཟག་ལྟ་ལ་བཤད་པས་གང་ཟག་ལྟའི་རྒྱད་ལ་འདྲ་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་
བ་ཆགས་པ་ནི་ལེའུ་བཙེ་ལྟ་པ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

༡༡། རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིན་མ་
རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་འཆད་པ་ལས་
ལེན་བཅུ་དྲུག་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ།།

༥ གསུམ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་རྩོམ་མཛོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ལེན་བཅུ་བཤད་ཚུལ་ལ། ལེན་སྒྲིན་
ཕྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ། ལེན་ཕྱིའི་གཞུང་བཤད་པ། ལེན་ཕྱིའི་མཆོན་དོན་བཤད་པ། ལེན་དེ་བཤད་
ཟེན་པར་བསྟན་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(ལེན་སྒྲིན་ཕྱིའི་མཆོམས་སྦྱར་བ་)ནི། སྒྲིན་བཤད་པའི་མཆོག་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་
ནམས་འགྲུབ་པ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ་ཉིད་ལ་རག་ལས་པ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
སྒྲིན་མ་སྒྲིན་དུ་རུང་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྦྱབ་པའི་ཐབས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་
ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལེན་བཅུ་དྲུག་པ་འདི་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ལེན་ཕྱིའི་གཞུང་བཤད་པ་)ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་དང་། དངོས་གྲུབ་གྱི་ཆོག་དང་།
སྒྲིན་པའི་ཆོག་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་)ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ཉན་པའི་བསམ་པས་གསོལ་བ་
གདབ་ཅིང་མཆོད་པ། གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཆོག་ཉན་པའི་བསམ་པས་གསོལ་བ་གདབ་ཅིང་མཆོད་པ་)ནི།

དང་པོ་(སྤྱི་དོན་)ནི། ལེའུ་བཙུ་བྱག་པ་འདིར་སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་སུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་།
 དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་བའི་རིམ་པ་དང་། རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཆོ་ག་ནམས་བསྟན་ལ།
 དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་ལ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། བཞི་བ་དང་ནི་
 བཙུ་བྱག་པ། །བརྒྱུད་དང་དེ་བཞིན་བཙུ་གཉིས་པ། །སློབ་དཔོན་སྤྱི་ཡི་ལས་དང་ནི། །དངོས་གྲུབ་
 བརྟུལ་ཞུགས་སྒོམ་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དོན་དེའི་འགྲེལ་བར། བདག་གི་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་
 ཉེ་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་གྱི་དོན་དུ་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱིས་ཉེ་སློབ་མ་གཞུག་པའི་ཆོ་གས་བཙུག་ལ་དབང་ནམ་པ་བཞི་སྐར་བར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱབ་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལེའུ་འདིར་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་གྱི་བར་གསུངས་པ་དེ་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་
 འབྲེལ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཆེ་སློབ་མ་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གཉིས་
 སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ལེའུ་འདིར་གསུངས་པའི་རི་ལུ་ཐོད་པ་ཁ་སྐྱོར་གྱི་ནང་དུ་བཞག་
 ནས་སྐྱབ་པ་དང་། ལེའུ་བཙུ་གཉིས་པར་བྱི་རོལ་གྱི་རྩིས་ལས་བྱས་པ་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་
 བྱག་མཆན་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་བཞག་ནས་སྐྱབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

རྒྱུད་འདིར་སྐྱ་མ་ལ་ལྟོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་
 པའི་འོག་ཏུ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཁམས། །ཡོངས་སུ་གང་བར་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །ཞེས་
 པའི་འགྲེལ་བར་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་ནམས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྟ་ཡེ་
 ཤེས་པ་ནམས་སྤྱན་བྲངས་ཏེ་ཞུགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་དོ་རྩེས་སངས་
 རྒྱས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་འོག་ཏུ་ལྟ་དོ་སྟོན་པ་སོགས་གོ་རིམ་འཁྲུགས་
 པ་མང་ངོ། །དེ་ལ་འཁྲུགས་པ་སྒྲེབ་པ་དང་དཀྱིལ་འཁོར་འབྲི་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་

ལ་བརྟེན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལུ་འདྲིར་བཤད་དགོས་ཏེ་ལུ་འདྲིའི་མཆམས་
 སྐྱོར་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པར་སྟོན་པར་གསུངས་པ་ནི་གང་ཞིག་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་གསུངས་པ་
 སོགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའང་མ་བཤད་ན། ལུ་བཅུ་བྱུག་པ་འདྲིར་སྟོབ་མ་གང་
 དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་སྟོན་པའི་གཞུང་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(ཡན་ལག་གི་དོན་)ལ། དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་ཆོ་ག་དང་། ³¹¹ཐུན་མོང་གི་ཆོ་ག་དང་
 གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་ཆོ་ག་)ལ། སྐྱ་དཀྱིལ་གྱི་ཆོ་ག་དང་། ³⁰⁶གསུང་དཀྱིལ་གྱི་ཆོ་ག་དང་།
³¹⁰ལྷ་ལྷག་མ་ནམས་གྱི་ཆོ་ག་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(སྐྱ་དཀྱིལ་གྱི་ཆོ་ག་)ལ། སྐྱ་བ་པོའི་ཆོག་གིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དཀྱིལ་
 འཁོར་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་ཆོ་གས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ། དེ་ལ་
 བརྟེན་པའི་ལྷ་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱིས་གིས་ཏེ་དགོད་པ། ³⁰⁵སྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་དོན་བསྐྱ་དང་བཅས་པ་
 བཞི་ལས།

དང་པོ་(སྐྱ་བ་པོའི་ཆོག་གིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱུག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ། དོ་རྩེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 དཀྱིལ་འཁོར་སེང་གའི་དམ་ཆོག་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས།
 དོ་རྩེའི་སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་འདི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་

ཕྱང་ངོ་། །དེ་ནས་སྐྱ་ཡི་དགྲིལ་འཁོར་མཆོག་། ཐུགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་རབ་འབྲ་བ། །དགྲིལ་
འཁོར་རྣམས་ནི་ཀུན་གྱི་མཆོག་། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེ་ནས་ཕྱང་ཞེས་པར་ངོ་། །གང་གིས་ན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་
ལུན་འདས་ཐུག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་
རྩེའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་རི་དྲགས་རྣམས་
འཛེམས་པར་མཛད་པས་ན་སེང་གའི་དམ་ཆོག་གི་རྒྱལ་པོ། སྐྱ་དོ་རྩེའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གཙོ་བོ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་
ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱ་དོ་རྩེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་
འདིའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོན་དུ་བཏང་བ་དེ་ནས་སྐྱ་ཡི་དོ་རྩེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་
ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་མཆོག་ ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱེད་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བདུད་བཞིས་གཡོ་བར་མི་
བྱས་པ་དེ་དང་རབ་ཏུ་འབྲ་བ་དང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མའི་དགྲིལ་འཁོར་རྣམས་ནི་ཀུན་ལས་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པ་སྟེ་ལེགས་པར་རབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་བསྐྱས་པའི་ཆོ་གས་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། ལུ་ཁི་བཅུ་དྲུག་ཆད་དུ་བྱ། །ལུ་བཞི་ལྷམ་པ་རབ་ཏུ་མཛེས། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་ཏེ། །སྐྱ་ཡི་དོ་རྩེ་རབ་ཏུ་གནས། །དེ་ཡི་ནང་དུ་འཁོར་ལོ་ནི། །དོ་རྩེའི་ཆོ་གས་གྱི་བར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། བྱི་བར་བྱའོ་ཞེས་བྲང་ངོ། །གང་བྱི་ན་སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱིས་བསྐྱགས་པའི་སྐྱུ་ཡི་དོ་
 རྩེ་རྣམ་སྤང་གཙོ་བོར་རབ་ཏུ་གནས་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའོ། །དེའི་བྱང་པར་ནི་ཅ་ཐེག་གི་
 རོས་རེ་རེ་ལ་ཁྱུ་བཞི་བཞི་སྟེ་མཐའ་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་བར་ཁྱུ་ནི་བཅུ་བྱུག་གི་ཆད་དུ་བྱའོ། །དབྱིབས་
 གྲུ་བཞི་བ་ལྷན་བ་སྟེ་རྒྱུ་པོ་མིན་བ་དང་དེས་མཆོན་པའི་སྐྱོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་བྱ་ཞིང་གྲུ་བཞི་སྐྱོ་
 བཞི་བ་དེའི་ནང་དུ་འཁོར་ལོའི་ཐེང་བས་བསྐྱོར་བའི་པོ་བྲང་ནང་མའི་འཁོར་ལོ་ནི་རྒྱུ་པོའོ། །
 དངོས་པོ་གང་གིས་ན་རབ་ཏུ་མཛེས་པའི་ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་པའི་ཐེག་ཆོན་གྱིས་སོ། །གང་ཟག་གང་
 གིས་ན། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ནས་བཤད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐེག་གདབ་པའི་ཆོ་ག་ངས་པ་དོ་རྩེ་
 ལྷར་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པོ་ཤེས་པའི་སྐྱུ་བ་པོས་སོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྣ་ལྔས་དང་ཡིད་གྱིས་བྲིས་ཏེ་དགོད་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། སྐྱགས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གསང་བ་མཆོག་། བྲུག་རྒྱ་དོ་རྩེའི་གནས་སུ་བྱ། །དབྱུས་
 སུ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གནས། །མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའང་བྲི། །སྐྱུ་དང་གསུང་སྐྱགས་དོ་རྩེ་
 མཆོག་། གྲུ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་དགོད་པར་བྱ། །སྟོབས་ཆེན་པ་རོལ་གཞོན་པ་ཡི། །ཁོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་
 སྐྱོར་བྲིའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། དེ་ལྷར་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་བྲིས་པ་དེ་ནས་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ལ་
 བརྟེན་པ་སྣ་རྣམས་དགོད་པར་བྱ་ཞིང་བྱི་བར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྐྱགས་གྱི་སྣ་རྣམས་ཀུན་གྱི་དབྱུས་
 སུ་སྟོད་མིན་ལ་གསང་བ་མཆོག་དོ་རྩེ་སྟེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་
 བས་ན་སྐྱན་མ་བྲུག་རྒྱར་ལྷན་པའི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གཙོ་བོར་གནས་པ་བྱི་བར་བྱའོ། །རྣམ་
 སྤང་གཙོ་བོར་སོང་བའི་ཆེ་མི་བསྐྱོད་པ་ནང་གི་ཤར་དང་ལ་སོགས་པས་རིན་འབྱུང་སྟོ་འོད་དཔག་

མེད་ཅུབ། རོན་ཐུབ་བྱང་དུ་བྱི་བར་བྱ་ཞིང། སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་མཆོག་སྟེ་སྐྱུན་མ་
དབུས་སུ་གཙོ་བོར་སོང་བའི་ཆེ་རེག་བྱ་དོ་རྩེ་མ་ནང་གི་ཤར་སྟོ་དང་ལྷ་མ་གྱི་སྟོ་ཅུབ། གོས་
དཀར་མོ་ཅུབ་བྱང་སྟོལ་མ་བྱང་ཤར་དུ་བྱི་བ་དང་། གཟུགས་དོ་རྩེ་མ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིའི་ཤར་སྟོ་
ལ་སོགས་པའི་གྲ་རྣམས་ཀུན་ཏུ་དགོད་པར་བྱ་ཞིང། གཤམ་རྩེ་གཤེད་ལ་སོགས་པའི་ཁྲོ་བོ་
བཞི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྟོ་བཞིར་བྱི་བ་དང་། བརྩམ་གྱི་སྟོ་བས་ཆེན་པོ་གཞོན་པའི་མི་གཡོ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ཁྲོ་བོ་ལྷག་མ་དང་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤར་སྟོ་ལ་སོགས་པའི་
རང་རང་གི་གནས་སུ་བྱི་བར་བྱའོ།།

བཞི་པ་³⁰² (སྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་རོན་བསྟུ་ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དོ་རྩེ་གསང་བ་རབ་བསྟོམས་པས། །མཆོད་པ་སྟགས་ཤེས་པ་ཡིས་བྱ། །འདི་
ནི་སྟགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམ་ཆོག་གིན་ཏུ་འདའ་དཀའ་བའོ། །བཤང་དང་གཅི་བ་ལ་
སྟོགས་པ། །བྲེ་བྲག་ཏུ་ནི་ངས་བར་དབུལ། །འདི་ནི་སྟགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྐྱ་ཡི་དོ་རྩེ་
ལས་དམ་ཆོག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སྟགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོ་ག་ཤེས་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་ཡིས་རང་གི་དོ་རྩེ་དང་
ཕྱག་རྒྱའི་གསང་བའི་བསྟོ་ཡང་དག་པར་འདུས་པར་བྱས་པའི་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱའི་
ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་དུ་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་དེ་རབ་ཏུ་བསྟོམ་པར་བྱ་ཞིང། མཆོད་
པའི་སྐབས་སུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་མཉེས་ཤིང་ཆོས་པར་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་གསང་བ་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོད་པ་བྱ་བ་འདི་ནི་སྐྱ་མེད་ཀྱི་སྟགས་པ་རྣམས་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་འདའ་བར་མི་བྱ་བས་ན་དམ་ཆོག་གིན་ཏུ་འདའ་དཀའ་བའོ། །བཤང་བ་དང་གཅི་བ་ལ་

སོགས་པའི་བདུད་ཅི་ལྟ་བུ་གཏུ་སྐྱེ་དགེལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་ལ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་ཞིང་། རང་ཉིད་
གྱིས་ཀྱང་བཟའ་བ་འདི་ནི་སྒྲ་མེད་གྱི་སྐྱེ་ཡི་དོ་རྩེ་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་གྱི་སྤྲུགས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་
གྱིས་འདའ་བར་མི་བྱ་བས་ན་དམ་ཆོག་གོ། །དེ་ལྟར་མཆོད་པ་གཉིས་གྱིས་གང་ལ་མཆོད་པའི་ཡུལ་
ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་དོ་རྩེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་དགེལ་འཁོར་རོ། །

གཉིས་པ་³⁰² (གསུང་དགེལ་གྱི་ཆ་ག་)ལ། སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་
དགེལ་འཁོར་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། ཉེན་གྱི་དགེལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བྲི་བ། དེར་
ལུས་དང་ཡིད་གྱིས་ལྷ་རྣམས་བྲིས་ཏེ་དགོད་པ། ³⁰⁸ སྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་དོན་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་བཞི་
ལས།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཆོག་གིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་དགེལ་འཁོར་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུང་དོ་རྩེ་
ཐམས་ཅད་གྱི་དམ་ཆོག་གི་སྤྲིན་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས།
གསུང་དོ་རྩེའི་དགེལ་འཁོར་འདི་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྤྱང་ངོ་། །དེ་ནས་
གསུང་གི་དགེལ་འཁོར་མཆོག་། ཐུགས་གྱི་དགེལ་འཁོར་རབ་འབྱུང་། །དགེལ་འཁོར་རྣམས་ནི་
ཀུན་གྱི་མཆོག་། ལེགས་པར་རབ་དུ་བཤད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས། སྐྱེ་དགེལ་འཁོར་བཤད་པ་དེ་ནས་སྤྱང་ངོ་ཞེས་བྱང་ངོ་། །གང་གིས་ན་བཅོམ་ལྷན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་
པའི་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་
ནས་ན་གསུང་དོ་རྩེའི་དམ་ཆོག་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དགེལ་འཁོར་པའི་ལྷ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་སྤྱིན་ཏེ་ཆོག་པ་རང་རང་གི་གནས་སུ་བཞོན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་བཤད་སྟུང་པའི་སྤྱགས་
 ཅེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་གསུང་དོན་རྒྱུ་ཡོད་
 དཔག་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འདིའོ། །ཚུལ་རིམ་ལྟར་དུ་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྤྱིན་དུ་བཏང་བ་དེ་ནས་
 གསུང་གི་དོན་རྒྱུ་ཡོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་སྤྱགས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་བདུད་བཞེས་གཡོ་བར་མི་རྒྱས་པ་དང་རབ་དུ་འབྲས་ཆུང་སྟེ་འོག་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་
 བེ་ཀྱན་ལས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལེགས་པར་རབ་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(རྟེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བྱི་བ་)ནི།

ཆ་ཆུང་ལས། ལྷ་མི་ཉི་ཤུའི་ཆད་དུ་བྱ། །བྱ་བཞི་ལྷན་པ་ཆོ་ག་བཞིན། །བྱ་བཞི་པ་ལ་སྟོ་བཞི་
 པར། །དོན་རྒྱུ་ཡོད་པས་ཐེག་གཏུག་པོ། །དེ་དབུས་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ནི། །ལྷན་པོར་ཀྱན་དུ་
 བྱི་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། གཏུག་ཅིང་བྱི་བར་བྱའོ་ཞེས་བྱང་ངོ་། །གང་བྱི་བར་བྱ་ཞེ་ན་གསུང་དོན་རྒྱུ་ཡོད་དཔག་
 མེད་ཀྱི་རྟེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །དངོས་པོ་གང་གིས་ན་དོན་རྒྱུ་ཡོད་ཅིགས་ལྷའི་མདོག་ཅན་ཅིགས་ལྷའི་
 རོ་བོར་བསྟོམས་པའི་ཐེག་ཆོན་གྱིས་སོ། །གང་ཐག་གང་གིས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བཞི་ལྷན་པ་ལ་
 སོགས་པར་བྱི་ཐེག་གཏུག་པོའི་ཆོ་ག་ཆུང་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་སྟུབ་པ་པོས་སོ། །ལྷང་
 པར་རིམ་ལྟར་དུ་དང་ལྷན་པར་བྱི་ན་ཆ་ཐེག་གི་ངོས་རེ་རེ་ལ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་སྟེ་མཐའ་ཀྱན་ནས་བསྟོར་བའི་ལྷ་
 བེ་ཉི་ཤུའི་ཆད་དུ་བྱས་པ་དབྱིབས་བྱ་བཞི་པ་སྟོ་བཞི་པར་ལྷན་པ་དེའི་དབུས་སུ་བསྐྱེད་སྟེང་བས་
 ཀྱན་ནས་བསྟོར་བའི་པོ་བྱང་ནང་མའི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ནི་ལྷན་པོར་བྱི་བར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(དེར་ལུས་དང་ཡིད་ཀྱིས་ལྷ་རྣམས་བྱིས་ཏེ་དམོན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། མདོ་རུ་བྱུག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ནི། །ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྲི་བར་བྱ། །ཆོ་དཔག་མེད་གི་
བྱུག་རྒྱ་ཆེ། །དེ་ཡི་དབུས་སུ་གཞག་པར་བྱ། །རྩོམ་གནས་མཆོག་དེ་ཉིད་དུ། །ཐམས་ཅད་ཡོངས་
སུ་དགོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་བྲིས་ནས་མདོ་སྟེ་རྟེན་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་རུ་
ལྟེ་སྟེ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་བྲི་བར་བྱའོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་སྟབ་
གི་ཆོ་ག་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་གསུང་རྩོམ་འཛིན་གསུང་གི་སྟབ་པ་པོས་སོ། །ཚུལ་
རིམ་ལྟར་དུ་ན་རྟེན་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་དབུས་སུ་གོས་དཀར་མོ་བྱུག་རྒྱར་ལྟན་པའི་ཆོ་དཔག་
མེད་གི་སྟེ་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཞག་པ་སྟེ་བྲི་བར་བྱ་ཞིང་སྟེ་དང་ཐུགས་རྩོམ་འཛིན་གསུང་མཆོག་སྟེ་
རྟེན་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བཀོད་པའི་ལྷ་གཞན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་བོར་
སོང་བའི་རྟེན་གི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་དགོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མི་
བསྐྱོད་པ་རུབ་དང་རེག་བྱ་རྩོམ་མ་རུབ་བྱང་གི་གནས་སུའོ། །དེ་ལྟར་ན་ལེན་འདིར་བྲི་བ་དང་
དགོད་པར་གསུངས་པ་ལས་ལུས་གིས་བྲི་བ་དང་ཡིད་གིས་བྲི་བ་གཉིས་སུ་བྲི་ནས་དང་པོ་ནི་
ལག་པས་བྱུག་རྒྱ་དགོད་པ་དང་གཉིས་པ་ནི་ལྷ་དམ་ཆོག་པ་རྣམས་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་
བཤད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་མ་བཤད་ན་ལེན་འདིའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་གི་སྟབ་པའི་
ཐབས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པར་
གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་³⁰⁶ (སྟབ་ཅིང་མཆོད་པ་དོན་བསྟུ་ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། ཡོངས་སུ་གསལ་བར་ཆོག་བཞིན། །དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་བྱས་ནས་ནི། །དེ་ནས་
གསང་བའི་མཆོད་པ་བྱ། །འོན་ཏང་རྩོམ་ཅན་དག་མཉེས། །བཤད་གཅི་ཁྱ་བའི་དམ་ཆོག་གིས། །
མཆོད་ན་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་
འདའ་དཀའ་བའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོག་རྒྱུད་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་གསུང་རྩོམ་ཅེས་
རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་པ་པོས་གསུང་རྩོམ་ཅེས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དམ་ཆོག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་རྩོགས་པར་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་ཡང་དག་པར་བྱས་ཤིང་བསྐྱབས་ནས་
ནི། སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་རང་གི་རྩོམ་དང་བྲག་རྒྱུ་གསང་གནས་ཀྱི་བསྐྱེད་འདུས་བྱས་ཤིང་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པ་ལས་བྲག་རྒྱུ་ཆོས་འབྱུང་ནང་དུ་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་པ་རྣམས་བསྐྱེད་
དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་། མཆོད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་
ཆེན་པོས་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་མཉེས་ཤིང་ཆོས་པར་བྱ་བའི་གསང་བ་སྟོམས་འཇུག་གི་
མཆོད་པ་བྱའོ། །དེ་ལྟར་གསང་བ་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོད་པ་འོན་ཏང་སྟེ་བྱས་ན་རྩོམ་ཅེས་ཏེ་
དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་དག་མཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྐྱ་མེད་ཀྱི་སྒྲགས་པ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཤད་གཅི་དང་ཁྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་དམ་ཆོག་སྟེ་བདུན་ཅི་ལྟས་དཀྱིལ་འཁོར་
པའི་ལྷ་རྣམས་མཆོད་ཅིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོས་ན་མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་
ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མཆོད་པ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྐྱ་མེད་པའི་སྒྲགས་པ་
རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདའ་བར་མི་བྱ་བས་ན་དམ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་འདའ་དཀའ་བའོ། །མཆོད་པ་
གཉིས་ཀྱིས་གང་ལ་མཆོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་རྩོམ་
ཅེས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རོ།

³⁰²
གསུམ་པ་(ལྷ་ལྷག་མ་ནམས་ཀྱི་ཚོག་པ་)ལ། སྤྱད་པ་པོའི་ཚོག་གིས་ཚོག་ལྷག་མ་གསུངས་པའི་
མཆམས་སྦྱར་བ། གཙོ་པོ་འཕོ་ཚུལ་དོན་བསྟུ་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(སྤྱད་པ་པོའི་ཚོག་གིས་ཚོག་ལྷག་མ་གསུངས་པའི་མཆམས་སྦྱར་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། ཀྱན་ནས་སྤྲིན་གྱི་
ཚོགས་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་ནས། རབ་ཏུ་གསང་བའི་དགྱིལ་
འཁོར་གསང་བ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྦྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྤྱང་ངོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། གསུང་གི་དགྱིལ་འཁོར་བཤད་པ་དེ་ནས་སྤྱང་ངོ་ཞེས་བྱང་ངོ། །གང་གིས་ན་བཅོམ་
ལྷན་འདས་སྦྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། སྒོ་ཀྱན་ནས་
གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་འབབས་པར་བྱེད་པས་ན་སྤྲིན་ཏེ་ལྷའི་ཚོགས་དོ་རྩེ་སྟེ་ལྷ་ལྷག་མ་སོ་
སོའི་དགྱིལ་འཁོར་དེ་བཤད་སྦྱོམ་ཏུ་ཐུགས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་
པར་ཞུགས་ནས་གསུངས་སོ། །གང་ན་སྦྱོང་མིན་ལ་རབ་ཏུ་གསང་བར་བྱ་བའི་རིན་འབྱུང་གི་
དགྱིལ་འཁོར་ནས་གཞོད་མཛེས་ཀྱི་བར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གསང་བ་ཆེན་པོ་འདིའོ། །

གཉིས་པ་(གཙོ་པོ་འཕོ་ཚུལ་དོན་བསྟུ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དོ་རྩེ་འཛིན་སོགས་གང་ཡིན་པའི། །གཞུགས་ནི་དབུས་སུ་ལེགས་བྲིས་པ། །དེ་
ཡི་དགྱིལ་འཁོར་གནས་སུ་འགྱུར། །སྦྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་ལས་བྱུང་། །འདི་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེའི་གནས་ཡེ་ཤེས་གསང་བ་ཡིན་ཏེ་
རབ་ཏུ་གསང་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། གཙོ་མོ་འཕོ་བའི་རིགས་པས་རྩོལ་འཛིན་རིན་འབྱུང་དང་སོགས་པས་དོན་གྲུབ་ནས་
གཞོད་མཛེས་ཀྱི་བར་གང་ཡིན་པའི་ལྷ་རང་རང་གི་གཟུགས་ནི་དབུས་སུ་ལེགས་པར་བྲིས་པའི་
ཉེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ལ་རིན་འབྱུང་ནས་གཞོད་མཛེས་ཀྱི་བར་ཀྱི་ལྷ་གང་གཙོ་མོར་སོང་བ་དེ་
ཡི་ཉེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་བསྐྱོད་པའི་
གཟུགས་ཉེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་དབུས་སུ་བྲིས་པའི་ཉེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དེ་ལ་མི་བསྐྱོད་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་པའི་གནས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་འདུས་པ་འདིར་རྒྱས་པར་
བྲེན་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་གཉིས་ཡོད་ལ་དེ་རྣམས་བསྐྱུ་ན་རིགས་ལྷ་དང་དེ་ཡང་རིགས་གསུམ་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་འབྱུང་གི་རིགས་རྣམས་སྐྱོར་རྩོལ་རྣམས་སྣང་དང་། དོན་གྲུབ་
ཀྱི་རིགས་རྣམས་གསུང་རྩོལ་འཛིན་དཔག་མེད་དང་། རྩོལ་འཁར་ཐུགས་རྩོལ་མི་བསྐྱོད་པའི་
གསང་བ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་དེའི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོར་རྩོལ་རྣམས་སྣང་དང་། གསུང་རྩོལ་འཛིན་དཔག་མེད་དང་། ཐུགས་རྩོལ་མི་བསྐྱོད་
པའི་གནས་ཏེ་ཉེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡི་ཤེས་ཏེ་ཐིག་ཚོན་གྱིས་བྲི་བ་ཤེས་ཤིང་གསང་བ་སྟེ་བཞེན་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱུ་བ་ནས་མཆོད་པར་བྱ་བ་འདི་ནི་སྟོད་མིན་ལ་རབ་ཏུ་གསང་བ་སྟེ་ཡང་དག་
པའི་མན་ངག་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་³⁰² (ཐུན་མོང་གི་ཚོ་ག་)ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཚོ་ག་དང་། སྟོབ་མ་གཞུག་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཚོ་ག་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་ཚོ་ག་)ལ། དཀྱིལ་འཁོར་བྲི་སྐྱུ་བ་ཀྱི་ཚོ་ག་དང་། བགོགས་བྱུང་ན་
བསྐྱོག་པའི་ཚོ་ག་དང་། བུམ་པའི་ཚོ་ག་དང་། སྐྱེན་སྟེག་གི་ཚོ་ག་དང་བཞེ་ལས།³²²

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་ཀྱི་ཚ་ག་)ལ། ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་སྤྱིར་
³¹⁹བསྟན་པ། ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་ཚ་གའི་དམིགས་བསལ་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ཕྱག་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་སྤྱིར་བསྟན་པ་)ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་དང་།
³¹⁶བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་)ལ། ཐེག་འདེབས་པ་དང་ཚོན་དགྲེ་བའི་སྤྲུགས་བསྟན་པ། དེའི་
 གྲོགས་ཕྱག་རྒྱ་འདུ་བ་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ཐེག་འདེབས་པ་དང་ཚོན་དགྲེ་བའི་སྤྲུགས་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
 འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་ནས། དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབ་
 དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེའི་གསང་བ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱབ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་ཕྱུང་
 རོ། །དེ་ལ་འདི་ནི་དོ་རྩེའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྱིང་པའི་ཐེག་གདབ་པའི་ཡི་གེའི་གནས་
 རྣམས་སོ། །ཨོྲཱཿཧྱཱཿ དེ་རྩེའི་ཐེག་ནི་གདབ་པ་དང་། །ཚོན་ཅི་དག་ནི་དགྲེ་བ་དག །ཅེས་གསུངས།

ནན་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོའི་ཚ་ག་བསྟན་པ་དེ་ནས་ཕྱུང་རོ་ཞེས་བྱང་རོ། །གང་གིས་ན་
 སྟོན་པ་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་སྐྱབ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་
 པའི་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་
 ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འབྱུང་བའི་ཐབས་དེ་བཤད་སྟམ་པའི་ཐུགས་ཅེ་གཅིག་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་ནས་སོ། །གང་ན་སྐྱབ་དོ་རྩེ་རྣམས་སྤང་། གསུང་དོ་
 རྩེ་འོད་དཔག་མེད། ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པའི་རྟེན་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་

སྒོད་མིན་ལ་སྤྱོད་བར་བྱ་བ་འདིའོ། །དེ་ཡང་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་དེ་ལ་འོག་ནས་འཆད་
 བའི་འབྲུག་སུམ་པོ་འདི་ནི་དོན་རྒྱུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ།
 ཡིད་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་ལས་སྤྱོད་ཅིང་སེམས་དགའ་བར་བྱེད་པས་ན་སྤྱུགས། ལྷར་གྱུར་པས་ན་
 སྤྱིང་པོའོ། །ཐིག་གདབ་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་རི་སྐད་བཤད་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ན་
 ཡི་གེ་སྤྱུགས་རྣམས་འབྱུང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་ན་གནས་སོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་ཨོྭ་ཨུྭ་ཨྱུ་
 གསུམ་ལོ། །དེ་ཡང་ཡི་གེ་གསུམ་བརྒྱ་ཞིང་དོན་རྒྱུ་དེ་རིགས་ལྡེ་མདོག་དུ་བཅོས་པའི་ཐིག་སྐད་སྤྱོད་
 ལྷ་བ་ལྷས་ཐིག་གདབ་པ་དང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཆོན་ཅི་སྤྱོད་ལྷ་དག་གིས་དབྱེ་བ་དག་དུ་
 བྱའོ།

གཉིས་པ་(དེའི་ཐོགས་ཐུག་ཆུ་འདུ་བ་བསྟན་པ་ལ་)བཞི། བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་
 ཆུད་ལ་བརྟེན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་དགག་པ། དེས་ན་ཐུག་ཆུ་མ་དང་བཅས་པར་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་བའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། ཐུག་ཆུའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ། དེ་
³¹⁶ལྷར་བྱས་པའི་པན་ཡོན།

དང་པོ་(བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི་ཆུད་ལ་བརྟེན་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་དགག་པ་)ནི།

ཆ་ཆུད་ལས། སྤྱུགས་ཀྱི་སེམས་དཔས་མི་བྱ་སྟེ། །བྱས་ན་བྱང་ཆུབ་རྟེན་པར་དགའ། །ཞེས་གསུངས།

རྟན་ཞི། འདིར་ཁ་ཅིག་གིས། གཞུང་འདིས་སྤྱོད་ལུས་པ་དང་བྱང་འཇུག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རང་
 ཉིད་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱུགས་ཡིན་པས་ཨོྭ་ཨུྭ་ཨྱུ་གསུམ་བརྟེན་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བར་མི་བྱ་བར་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། གཞུང་འདིས་དེ་ཉིད་བསྤྱོད་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་
 ལྷར་ཐུག་ཆུ་དང་བྱལ་བའི་ཆོ་གས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱོད་མི་བྱ་བར་བསྟན་པ་ནི་འོག་གི་དེ་བས་

དམ་ཆོག་ཚུལ་ཤེས་པས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་།
 ཕྱག་རྒྱ་མ་དང་བཅས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་བྱ་བར་གསལ་བར་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་དེ་
 ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཆོག་ལྟར་ཕྱག་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ཆོག་ས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 སྐྱབ་མི་བྱ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་དང་བསྐྱབ་པ་བྱས་ན་ཆོ་དེ་
 ལ་བྱང་ཚུབ་ཉིད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ལ་བྱང་ཚུབ་རིང་བ་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(དེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་མ་དང་བཅས་པར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་བས་དམ་ཆོག་ཚུལ་ཤེས་པས། །སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་པབ་ནས་སུ། །བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་ཀྱིས་གནས་བསྐྱོམས་ལ། །དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་བརྟག། །ཅེས་གསུངས།

དེ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ལ་བྱང་ཚུབ་རིང་བ་དེ་བས་ན་དམ་ཆོག་སྟེ་ཕྱག་རྒྱའི་
 རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་ཚུལ་ཏེ་འདུས་པ་ལས་གསུངས་པའི་རིག་མ་འདུ་བ་ཤེས་པའི་སྤྲུགས་
 པས་མཆོག་སྟེར་བར་བྱེད་པས་ན་ལྷ་སྟེ་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་མོ་རྣམས་པབ་ལ་མདུན་དུ་བཞག་ནས་སུ་
 བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་སྟེ་དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྔར་གཏོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་འགོད་པ་སོགས་ཀྱི་
 བསྐྱོམ་པ་སྟེ་བསྐྱེད་ནས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ནི་ཐེག་ཆོན་གྱིས་བྱི་བ་དང་
 བསྐྱབ་པ་དང་མཆོད་པའི་རིམ་གྱིས་རྣམ་པར་བརྟག་པ་དེ་བྱའོ།

གསུམ་པ་(ཕྱག་རྒྱའི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བྱེ་བའི་ཆོག་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དང་། །ཡང་ན་སྤྱན་ནི་དབབ་པར་བྱ། །སྤྱི་ཡི་
དཀྱིལ་འཁོར་གནས་ཡིད་འོང་། །དོན་རྒྱུ་ཡི་ཡོན་ཏན་འཛོལ། །དོན་རྒྱུ་ཆོས་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །རང་
གི་ཆོས་མོས་དབབ་པར་བྱ། །འདི་ནི་སྤྲལ་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གསང་བ་རབ་ཏུ་རྟག་པ་
ཡིན། །དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །སྤྱི་ཡི་ཡང་དབབ་པར་བྱ། །འདི་ནི་སྤྲལ་ས་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གསང་བ་མཛད་ཏུ་བྱུང་བ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དུག་རྒྱུ་མ་དང་བཅས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་ལས། ཡང་ན་དུག་
རྒྱུ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་བྱེ་བའི་ཆོ་གས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་བསྟན་ན། རང་ཉིད་རྒྱལ་
ཆེན་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་སྤྱབ་པ་པོས་རང་གི་དུག་རྒྱུ་མ་བཅོ་ལྷག་མཁན་ཀྱི་
བྱ་མོ་སྤྱན་མར་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་འབྲེལ་ཡི་ཤེས་པ་དབབ་པ་སྟེ་བཅུག་པར་བྱས་པ་དང་སྤྱན་
ཅིག་ཏུ་སྤྱི་ཡི་དོན་རྒྱུ་ཆོས་སྤང་གི་གནས་ཏེ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཞིང་བསྐྱབས་ཏེ་
མཆོད་པར་བྱས་ན་སྤྱི་དོན་ཡོན་ཏན་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པར་སྤྱོད་ཆོག་པའི་
གཟུགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་ཡིད་ཏུ་འོང་བའི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ངོ། །རང་ཉིད་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གསུང་དོན་རྒྱུ་ཆེད་དཔག་མཛད་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་སྤྱབ་པ་
པོས་རང་གི་དུག་རྒྱུ་གར་མཁན་ཀྱི་བྱ་མོ་ཆོས་མ་སྟེ་གོས་དཀར་མོར་བསྐྱེད་ནས་རང་འབྲེལ་
ཤེས་པ་དབབ་པ་སྟེ་བཅུག་པར་བྱས་པ་དང་སྤྱན་ཅིག་ཏུ་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཞིང་བསྐྱབས་
ནས་མཆོད་པ་འདི་ནི་འདུས་པའི་གསུང་དོན་རིགས་ཀྱི་སྤྲལ་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤྱོད་
མིན་ལ་རབ་ཏུ་གསང་བར་བྱ་བ་དང་རྟག་པ་སྟེ་ཐོག་མ་མཛད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནས་བརྒྱུད་
པའི་མན་ངག་ཡིན་ལོ། །རང་ཉིད་དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་པོ་ཆེ་སྟེ་མི་བསྐྱེད་པར་བསྐྱོམས་པའི་
སྤྱབ་པ་པོས་རང་གི་དུག་རྒྱུ་རིགས་ངན་ཀྱི་བྱ་མོ་སྤྱན་མ་སྟེ་བཅུག་ནས་རང་འབྲེལ་ཤེས་པ་

དབབ་པ་སྟེ་བཅུག་པར་བྱས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྤྲུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཁོང་བསྐྱབས་ནས་
མཆོད་པ་འདི་ནི་འདུས་པའི་རྩོམ་ཆེའི་རིགས་ཀྱི་སྤྲུགས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་མིན་ལ་
གསང་བ་དང་རང་གི་སྒྲ་མ་ནས་རྩོམ་ཆེའི་འཆང་གི་བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་བརྒྱུད་པ་ལས་བྱུང་བ་
མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཆེན་པོ་འོ།

བཞི་པ་³¹³ (དེ་ལྟར་བྱས་པའི་པན་ཡོན་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་བྱིན་རྒྱུ་ཅིང་། །ཡིད་ལ་དབང་བ་ཉིད་གཤེགས་ཏེ། །རབ་ཏུ་
དགྱེས་པར་གྱུར་ནས་ནི། །གསང་བ་དག་གིས་མཆོག་ཀྱང་སྟོལ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་བྲག་རྒྱ་མ་དང་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་ཤིང་བསྐྱབས་ཏེ་མཆོད་
པ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡིད་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་རབ་ཏུ་དགྱེས་པར་གྱུར་
ནས་ནི་སྐྱབ་པ་པོའི་གནས་དེ་ཉིད་ཏུ་གཤེགས་ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྱིན་ཀྱིས་རྒྱུ་ཅིང་
གསང་བ་མཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་རྫོགས་པ་དག་ཀྱང་སྟོལ་བར་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་³¹² (བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་)ལ། དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་ཡེ་ཤེས་
པ་སྐྱན་བྲངས་ཏེ་བསྐྱེམ་པ་དང་། བྱེ་རོལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་དང་། རང་ལུས་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱན་བྲངས་ཏེ་བསྐྱེམ་པ་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། འདི་སྐད་ཀྱང་གསུངས་སོ། །སྤྲུགས་ཀྱི་སེམས་པས་བྱ་བ་ནི། །རྩོམ་གསང་བ་མཛད་
པོ་ཆེ། །ཁོ་བོའི་རྒྱལ་པོས་བཀྲུག་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

ནི་ནི། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་འདི་སྐད་ཀྱང་གསུངས་སོ། །གང་ཞེ་ན། ལྷ་ར་བཤད་པ་ལྷ་ར་གྱི་
 བྱག་རྒྱ་མ་དང་བཅས་པའི་སྤྲུགས་གྱི་ལྷ་འུ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དང་ལྷན་པའི་སྤྱབ་པ་ལོས་
 དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་བྱིས་ཤིང་བསྐྱབས་ནས་མཆོད་པར་བྱ་བ་ནི་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་གྱི་གསང་བ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཆེན་པོ་འོ། །དེ་ཡང་དམ་ཆེག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་
 པར་བྱས་ནས་གཞོད་མཛེས་བཀྲུག་ནས་མདུན་དུ་བཀའ་འཛོད་པ་ལ་རྒྱལ་བ་རྣམས་སྟོབ་མ་ལ་
 དབང་བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་འབྱོན་པར་བསྐྱལ་ཅིག་ཅེས་བསྟོས་པས་ཁྱོ་བོའི་རྒྱལ་པོ་གཞོད་མཛེས་
 གྱིས་ཡེ་ཤེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ་ལྷ་སོ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བཀྲུག་ནས་རང་རང་སོ་སོའི་དམ་
 ཆེག་པ་ལ་བསྟེན་ནས་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མཆོད་པས་མཆོད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་(ཕྱི་རོལ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དོ་རྩེ་བའི་མཛད་གསུམ་དག་གི་། དམ་ཆེག་མཆོད་པ་དུས་གསུམ་པ། །དོ་རྩེ་གསུམ་
 གྱི་སྟོར་བས་བྱ། །སྤྲུགས་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

ནི་ནི། མཆོད་པར་བྱའོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་ལ་ན་བའི་མ་མཛད་པའི་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མཛད་པའི་
 ལྷ་སོ་གཉིས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་གི་ཡུལ་ལ་འོ། །དངོས་པོ་གང་གིས་ན་ཡུལ་ལྷ་དོ་རྩེ་མ་ལྷ་ར་
 དམ་ཆེག་སྟེ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱེད་པའི་མཆོད་རྫས་གྱིས་སོ། །དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་ན་དུས་ཆེགས་
 གསུམ་མམ་ཐུན་གསུམ་དུའོ། །ཚུལ་རི་ལྷ་ར་དུ་ན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལྷ་སོ་
 གཉིས་དང་དོ་རྩེ་ལྷ་ར་དབྱེར་མཛད་པར་སྟོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དུ་ན་སྤྲུགས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུའོ། །

གསུམ་པ་(ནང་ལུས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོད་པ་)ནི།

ཅེ་རྒྱུད་ལས། འདི་སྐད་ཀྱང་གསུངས་སོ། །སྤྲལས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཉིད་ལ་ཡང་། །མཐད་དུ་
བྱང་བའི་གཏོར་མ་དབུལ། །བཤང་གཅིག་དང་འབྲུ་མར་དང་། །སེམས་ལས་བྱང་བའི་ཅན་དན་
དང་། །ཁྱ་བ་དག་གིས་སྤྲལས་རྣམས་ཀྱན། །ཆེས་པར་འགྱུར་བར་ཀྱན་ཏུ་བཤད། །འདི་ནི་དམ་
ཆོག་མཆོག་ཡིན་ཏེ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་རྫོགས་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཞི། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་འདི་སྐད་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཆོགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འདུས་
བའི་གསང་བ་འདུས་པའི་སྤྲལས་པ་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཉིད་ལ་ཡང་མཐད་དུ་བྱང་བའི་
ནང་གི་གཏོར་མ་འདི་འབྲུལ་བར་བྱའོ། །ནང་གཏོར་དེ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་
འདས་ཀྱི་གཏོར་མ་མིན་གྱི་བཤང་བ་དང་གཅི་བ་དང་ཤ་དང་འབྲུ་མར་དང་སེམས་ལས་བྱང་
བའི་ཅན་གྱི་སྤྲལ་བཟུན་པའི་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་རིག་མ་ནི་ནང་གི་གཏོར་
མ་ཡིན་པས་དེ་དབུལ་བར་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་འབྲུ་བའི་རིག་མ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པ་མ་རྟེན་ན་ངེ་
ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། ཁྱ་བ་ནི་ཆང་སྟེ་ཆང་བདུད་ཅིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བདུང་བ་དག་གིས་
ཆོགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་སྤྲལས་པ་རྣམས་ཀྱན་ཆེས་པར་
འགྱུར་བར་རྒྱུད་འདིར་ཀྱན་ཏུ་བཤད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བདུང་བས་ཆེས་པར་བྱ་བ་འདི་ནི་ལྟའི་
རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདའ་བར་མི་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་
མཆོག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆང་བདུད་ཅིར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བདུང་བ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ལོངས་སྤྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོའི་
ལུས་ཀྱི་ཀྱན་ད་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྤར་
བའི་གདུམ་མོའི་མེས་བཞུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཆེ་

དེ་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་རྩོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་རྣམས་ལ་དགོངས་ནས།
ཞུ་དོ་རྩེ་ལས། དེ་ལ་ག་བྱར་རྒྱ་ཡི་ཕྱིར། །ལཱ་འཕྲུལ་བ་ཉིད་དུ་བྱ། །ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ཆང་ཉིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་³¹² (ཐུག་རྒྱ་དང་བལ་བའི་ཆོ་གའི་དམིགས་བསལ་བསྟན་པ་)ལ། སློབ་དཔོན་དང་སྐྱབ་པའི་
ཐོགས་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐེག་ཆོན་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་གདབ་ཅིང་དབྱེ་བ་དང་གཉིས་
ལས།

དང་པོ་(སློབ་དཔོན་དང་སྐྱབ་པའི་གྲགས་ལྟར་བསྐྱེད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། ཐེག་གཏེན་པ་ཡི་ཆོ་ག་འདི། །བདག་ཉིད་གང་ཆེ་སྟེང་བ་ན། །ནམ་པར་སྤང་
མཛད་བསྐྱེམས་ནས་སུ། །དེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །ཡང་ན་དེ་རྗེ་མི་འཆིང་གྲགས། །
སྟོབ་མ་དེ་རྗེ་འོད་པོ་ཆེ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་བསྟེན་པ་ཡི། །ལས་ཀྱི་གོ་འཕང་བསྐྱེམ་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཤེས་རབ་མ་མེད་པར་ཐབས་སྐྱེད་པས་སྒྲིག་གདབ་པར་བྱེད་པ་གང་གི་ཆེ་སྤྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་སྒྲིག་གདབ་པའི་ཆོ་ག་འདི་ལ་སྦྱོད་པ་ན་བདག་ཉིད་ནམ་པར་སྤང་མཛད་དུ་བསྐྱོམས་
ནས་སུ་སྦྱོབ་མ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྟེ་མི་བསྦྱོད་པར་རབ་དུ་བསྐྱོམ་པའམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱས་
ཀུན་གྱི་ལས་གྱི་གོ་འཕང་སྟེ་ལས་ཐམས་ཅད་དེས་པར་བསྟེན་པ་སྟེ་དེ་ལ་བསྐྱུགས་པའི་དོ་རྗེ་འོད་
པོ་ཆེ་སྟེ་དོ་རྗེ་མི་འཆི་བར་བྱགས་པའི་བདུད་ཅི་འབྲིལ་པར་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་
བཞིན་དུ་གསུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲིག་གདབ་པ་ན་རང་ཉིད་འོད་དཔག་མེད་དང་སྦྱོབ་མ་མི་
བསྦྱོད་པའམ་ཡང་ན་བདུད་ཅི་འབྲིལ་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱགས་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྒྲིག་གདབ་

པའི་ཆེ་རང་ཉིད་མི་བསྐྱོད་པ་དང་སྒོ་བ་མ་རྣམས་སྤང་ངམ་ཡང་ན་བདུད་ཅི་འབྲིལ་པར་བསྐྱོད་དེ་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ཐིག་ཚོན་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་གདབ་ཅིང་དགེ་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱས་རྒྱལ་ཆེན་ལྷ་རྣམས་ནི། །དོ་རྩེའི་ཐིག་སྐྱོད་དག་ལ་དགོད། །འདི་ནི་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གསང་བ་རབ་ཏུ་སྤྲོད་བྱུང་བའོ། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྟར་ནི། །ཆོན་ཅི་
དག་ཀྱང་རྣམ་པར་བསྐྱོམ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གསང་བ་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

དྲན་ནི། རྣམ་མཁར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་སྟ་གོན་གྱི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་
བཞེན་གཤེགས་པ་ལྷ་པོའི་ཐུགས་ཁ་ནས་རང་རང་གི་མདོག་ཅན་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཡི་གེ། རྩ་མི་སྤྱ་
ལྷ་རྩེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཟུགས་སུ་གནས་པ་རྣམས་བཏང་བ་ལག་པར་གནས་པའི་དོ་རྩེ་
རིགས་ལྷ་པོ་འོ་བོར་བསྐྱོམས་པའི་ཐིག་སྐྱོད་སྤྲ་ལྷ་སོ་སོ་དག་ལ་དགོད་པ་སྟེ་བསྐྱེམ་པར་བྱས་
པའི་ཐིག་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་གདབ་པར་བྱ་བ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་རབ་
ཏུ་སྤྲོད་བྱུང་བའོ། །ཆོན་ཅི་ལྷ་པོ་རེ་རེ་དག་ཀྱང་གཙོ་བོར་རང་གི་མདོག་དང་མཚུངས་པའི་
རིགས་ལྷ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང་པལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་གཞན་བཞེན་འོ་བོར་ནི་
རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་ལྟར་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པའི་རྒྱལ་ཆེན་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དགེ་བར་བྱ་བ་འདི་ནི་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གསང་བ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་
ནོ། །ཁ་ཅིག་གིས་གཞུང་འདིའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཆོན་ཅི་ལྷ་པོ་རེ་རེ་ལ་གཞན་བཞེན་བཞེན་བསྐྱེམ་ཏེ་

བྱིན་གྱིས་སྒྲོ་བ་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་རྒྱལ་ཚོན་པན་ཚུན་འབྲེས་ན་ཚོས་གྱི་རིགས་ཚུན་
འཆད་པར་གསང་བ་སྤྱི་ཚུད་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(བགེགས་བྱུང་ན་བསྒྲིག་པའི་ཚ་ག་)ནི།

ཆ་ཚུད་ལས། སྤྲུགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཉིད་ལ་ཡང་། །རྡོ་རྗེ་རྩྱུ་ནི་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །སྤྱོད་
གསུང་དང་དམ་ཚིག་མཚོག། །གནས་ལྷ་དག་ཏུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །དེ་ལྟར་ཏྲག་ཏུ་བྱས་ན་ནི། །རྡོ་
རྗེ་མི་བྱེད་གསུམ་ལས་སྤྱེས། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དབའ་ཚོ་ལྟན་པ། །འཛིགས་ཤིང་སྤྲུག་ནས་བྱིན་
སྒྲོ་བ་མཐོང་། །ཅེས་གསུངས།

དྲུག་ནི། རྡོ་རྗེ་སེམས་དབའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་དང་ལྟན་པའི་སྤྲུགས་པ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་གྱིས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་བ་དང་བསྐྱབ་པ་ཉིད་ལ་ཡང་གནས་ལྷ་དག་ཏུ་སྤྱོད་ཤིང་དང་
ཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སའི་གཞོན་པ་དང་ཚུ་རྡོ་བ་དང་ཚུ་ཆར་འབབ་པ་སོགས་
ལས་བྱུང་བའི་ཚུའི་གཞོན་པ་དང་། ཐོག་འབབ་པ་དང་མེ་ཐ་མལ་པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་མེའི་
གཞོན་པ་དང་། ཚུང་འཆུབ་འབྲིལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུང་གི་གཞོན་པ་དང་། ཚུར་
མཐོང་གི་དབང་ཤེས་གྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའི་གཞོན་པ་སྟེ། གཞོན་པ་དེ་
རྣམས་བྱུང་ན་རང་ཉིད་རྩྱུ་ལས་བྱུང་བའི་རྡོ་རྗེ་སྤྱོད་པའི་གཞོན་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་
ལ་སྤྱོད་པའི་ཚོ་འབྲུལ་གཡས་བརྒྱུད་གི་སྤྲུགས་ཀྱིས་བཞུགས་པ་དང་། གསུང་གི་ཚོ་འབྲུལ་ཞལ་
ནས་རྩྱུ་གྱི་སྤྱོད་པའི་ལྷ་སྤྲུགས་པ་དང་། དམ་ཚིག་མཚོག་སྟེ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚོ་འབྲུལ་བགེགས་
རྣམས་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཏྲག་ཏུ་བྱས་ན་ནི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་
པའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལས་སྤྱེས་པ་སྟེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲུག་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་རང་ཉིད་འཛིགས་

ཤིང་སྐྱག་ནས་བཞགས་བྱེད་པར་མི་བྱས་ཤིང་བསྐྱོག་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྐྱབ་རྫོགས་པར་བྱིན་
གྱིས་སྐྱབ་པར་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་(བྱམ་པའི་ཆོག་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རྟོ་རྟེ་བྱམ་པ་བཞག་པ་ནི། །སྤགས་རྒྱུད་བདག་པོས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །རྟོ་རྟེ་སེམས་
དཔའི་ཉིང་འཛིན་གནས། །བརྟན་པའི་སྐྱོས་ནི་བརྟག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྤགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་རྣམས་བརྟོན་བྱར་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད། དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པ་སོགས་
ལ་མཁས་པའི་བདག་པོ་རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་ཉིང་འཛིན་ལ་གནས་པ་བརྟན་པའི་སྐྱོ་དང་ལྷན་པའི་
སྐྱབ་པ་པོས་རྟོ་རྟེ་བྱམ་པ་སྟེ་ལས་བྱམ་དང་དེས་མཆོན་པའི་རྣམ་རྒྱལ་བྱམ་པ་དང་ལྷ་གཞན་དག་
གི་བྱམ་པ་རྣམས་བཞག་པ་སྟེ་གང་དུ་འགོད་པའི་གནས་དང་གདན་དང་བྱམ་པ་ལ་གྱི་བའམ་
གདགས་པར་བྱ་བའི་མཆོན་མ་རྣམས་དང་། ནང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱན་དང་བྱི་བཟང་དང་འབྲུ་དང་
རིན་པོ་ཆེ་དང་མགུལ་ཆིངས་དང་ཁ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོགས་པར་བྱས་པའི་བྱམ་པ་
ཆས་སུ་འཇུག་པ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་བྱམ་པའི་ཆོག་བརྟག་པར་བྱའོ།

བཞི་³¹¹པ་(སྐྱོན་སྟེག་གི་ཆོག་)ལ། གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཆོགས་ནང་དང་ཕྱིའི་
ཟས་ཀྱི་སྐྱོན་སྟེག་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བྱ་བ་དང་། སྐྱོམས་འཇུག་ལ་གནས་པས་ནང་དང་ཟས་ཀྱི་
སྐྱོན་སྟེག་གཉིས་སྟེལ་ཏེ་བྱ་བ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཆོགས་ནང་དང་ཕྱིའི་ཟས་ཀྱི་སྐྱོན་སྟེག་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བྱ་
བ་)ནི།

ཅུ་རྒྱུད་ལས། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲས་འདོད་པའི། །སྤྲུགས་ཤེས་པས་ནི་སྦྱོན་བསྐྱེད་བྱ། །
བཤའ་གཅི་འབྲུ་མར་ཤ་ལ་སྦྱོགས། །སྦྱོན་བསྐྱེད་ཏུ་ནི་དབྱལ་བར་བྱ། །རྟོ་རྟེ་མི་བྱེད་གསུམ་
དག་ལ། །རྟོ་རྟེ་གསང་བའི་སྦྱོན་བསྐྱེད་དབྱལ། །དབྱལ་སྤྱ་རང་གི་ལྷ་ཡི་གཟུགས། །བསམས་
ཏེ་ཞལ་དུ་དབབ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

ནོར་ལྷ། འཛིག་ཏེན་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲས་བྱ་འདོད་པའི་
སྦྱོན་སྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཤེས་པའི་སྦྱབ་པ་པོས་གཉིས་ཀའི་ཅུད་ལས་གསུངས་
པའི་ཆོ་གས་ནང་དང་བྱེད་སྦྱོན་སྐྱེད་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བྱ་དགོས་ཏེ། དངོས་གྲུབ་སྦྱབ་པ་ལ་ལྷས་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དགོས། དེ་ལ་ལྷ་དབང་དུ་འདུ་བ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྦྱོན་སྐྱེད་
གིས་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་སྦྱོན་སྐྱེད་བྱ་ན་རང་རྟོ་རྟེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་
པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དག་ལ་གནས་པའི་ཆོ་གས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བཤའ་བ་སྟེ་ཙམ་པ་དང་། གཅི་བ་སྟེ་ཆོད་མ་དང་འབྲུ་མར་ཏེ་ཆང་དང་། ཤ་ལ་
སོགས་པའི་བཟའ་བཏུང་རྣམས་ཆོ་གས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལོངས་སྟོན་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ནང་གི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གནས་པའི་ལྷ་ལ་སྦྱོན་སྐྱེད་ཏུ་ནི་འབྱལ་བར་བྱ་ཞིང་
ལོངས་སྟོན་པའི་བཟའ་བཏུང་ལྷག་མ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། རྟོ་རྟེ་སྟེ་དགའ་གཟར་དང་
ལྷགས་གཟར་གྱིས་རང་རང་གི་ལས་དང་མཐུན་པའི་ཐབ་ཁུང་གི་དབྱལ་སྤྱ་རང་གི་ལྷའི་གཟུགས་
བསྐྱེད་ནས་ཞལ་དུ་སྟེ་ཁའི་སྟོར་དབབ་པར་བསམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོན་སྐྱེད་དབྱལ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(སྟོམས་འདུག་ལ་གནས་པས་ནང་དང་ཟས་ཀྱི་སྦྱོན་སྐྱེད་གཉིས་སྐྱེལ་ཏེ་བྱ་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། འདི་སྐད་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དམ་ཆེག་གིས། །སྦྱོར་བསྐྱེད་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་བྲ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམ་ཆེག་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས།

དེ་ནི། སྦྱོར་མས་འཇུག་མེད་པའི་སྦྱོར་སྐྱེད་ཏུ་མ་ཟད་སྦྱོར་མས་འཇུག་དང་བཅས་པའི་སྦྱོར་སྐྱེད་
འདི་སྐད་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རང་དང་ཕྱག་རྒྱའི་པོ་མའི་དབང་པོ་གཉིས་དམ་ཆེག་སྟེ་
མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་བའི་ནང་གི་སྦྱོར་སྐྱེད་ལ་
གནས་པས་སྤར་བ་འདད་པ་ལྟར་ཀྱི་བཟའ་བརྟུང་ལ་ལོངས་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནང་གི་ལྟ་ལ་སྦྱོར་
སྐྱེད་ཏུ་དབྱལ་བར་བྲ། ཞིང་དེ་ལྟར་ལོངས་སྟོན་པའི་བཟའ་བརྟུང་ལྟག་མ་ནམས་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱེད་ཏེ། རང་རང་གི་ལས་དང་མཐུན་པའི་ཐབས་ཁྱད་གི་དབྱས་སུ་རང་གི་ལྟའི་གཟུགས་བསྐྱེད་
པའི་ཞལ་གདངས་པར་བསམས་པའི་ནང་དུ་སྦྱོར་སྐྱེད་གཉིས་སྐྱེལ་མར་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ལ་
སོགས་པ་བྲའོ། །ཕྱག་རྒྱ་དང་སྦྱོར་མས་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བའི་ནང་གི་སྦྱོར་སྐྱེད་འདི་
ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྦྱོབ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམ་ཆེག་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་བ་སྟེ་འདར་མི་རུང་
བ་གཞན་ལ་མ་གྲགས་པའི་སྦྱོར་སྐྱེད་བྱེད་ཚུལ་འདི་ཤེས་པར་བྲའོ། །

གཉིས་པ་³¹¹ (སྦྱོབ་མ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་)ལ། དབབ་པ་སྦྱོར་དུ་འགྲོ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་གཞུག་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་པའི་ཆོག་ལྟག་མ་བསྐྱར་པ་དང་། ³²⁷ ཞུགས་པ་ལ་དབང་
བསྐྱར་བ་དང་། ³³⁴ སྦྱོན་པའི་དམ་ཆེག་དཔོག་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(དབབ་པ་སྦྱོར་དུ་འགྲོ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པ་)ལ། ཡེ་ཤེས་དབབ་པའི་ཆོག་ཁྱད་
པར་བ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པའི་སྟོང་པོ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་འི་ཚོ་ག་ཁྱད་པར་བ་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། རྣམ་སྒྲུང་མཛད་ཀྱི་སྒྲུར་བ་ཡིས། །སློབ་མ་དོ་རྩེ་གསུམ་ལས་བྱུང་། །ལྷུ་ནི་ལུས་
དང་ངག་སེམས་ལ། །བསྐྱོམས་ནས་དོ་རྩེ་གསུང་བར་བྱ། །རྒྱལ་ཆེན་དོ་རྩེ་སེམས་དབའ་
དང་། །གྲགས་ཆེན་རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་དག། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཏུ། །བྲིན་གྱིས་
བསྐྱབས་ནི་རབ་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། ཡེ་ཤེས་དབབ་པ་ལུ་བཅུ་བཙོ་ལྷ་བ་ཅ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་བ་ལྟར་གྱི་ཆོ་གས་མ་
ཐེབས་ན་སློགས་ཆོག་བྱ་བ་ནི། །སློབ་མ་དོ་རྩེ་ཡི་གོ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པའི་མདོན་བྱང་ལྷ་ལས་
རྣམ་པར་སྒྲུང་མཛད་དེ་དོ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་དེ། །ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་སྒྲུར་བ་ཡིས་ཞེ་སྒྲུང་དོ་
རྩེར་བསྐྱེད་དེ། །ལྷུ་དམར་པོ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བས་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ཀྱི་གནས་ཏེ་ཡན་
ལག་གི་ནང་ཀུན་གང་བར་བསམས་ལ་དེའི་སྤྱི་པོར་ཨོ་ལས་རྣམ་སྒྲུང་ལ་སྤྱན་མས་འབྱུང་བ་
དང་། མགིན་པར་ལྷུ་ལས་འོད་དཔག་མེད་ལ་གོས་དཀར་མོས་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱིང་གར་རྩྱ་
ལས་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སྤྱ་མ་གྲིས་འབྱུང་བར་བསྐྱོམས་ནས་ལྷུ་འོད་ཟེར་གྱིས་དེ་གསུམ་
བསྐྱལ་བས་དོ་རྩེ་གསུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ལུས་
ཀྱི་ནང་ཀུན་གང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷུ་དམར་པོ་འོད་ཟེར་ཆར་
ལྟར་འབབ་པར་བསམ་ཞིང་ངག་ཏུ་བཟོ་ཨ་སྤེལ་ཡ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་ཞེས་བྲག་ཏུ་བཟོད་ཅིང་དབབ་
བར་བྱས་ན་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ལྷས་རྩེས་སུ་བབྱང་ཞིང་བྲིན་གྱིས་སྒྲོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་རི་
ལྟར་དུ་ན། རྒྱལ་ཆེན་ཏེ་གསུང་དོ་རྩེ་འོད་དཔག་མེད་དང་། དོ་རྩེ་སེམས་དབའ་སྟེ་ཐུགས་དོ་རྩེ་
མི་བསྐྱོད་པ་དང་། གྲགས་ཆེན་ཏེ་སྐྱ་དོ་རྩེ་རྣམ་སྒྲུང་དག་སློབ་མ་དེའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྟེ་ལུས་

ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་གནས་དག་ཏུ་དམ་ཆོག་སྟེ་མཉམ་པར་ཞུགས་ནས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ནི་
རབ་ཏུ་སྦྱོལ་བར་མཛད་དོ།

གཉིས་པ་(དགྲིལ་འཁོར་ཏུ་འཇུག་པའི་སྟོང་པོ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་དོ་རྩེའི་དམ་ཆོག་གོ། །ཡུལ་ཁྱིམ་གྱི་
ར་སྒྱི། འདི་ནི་དམ་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་དོ་རྩེའི་སྟོང་པོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ནང་ཏུ་འཇུག་པ་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཡི་གེ་འབྲུ་ལྔ་པོ་འདི་ནི་
སྟོབ་མ་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ནང་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་དོ་རྩེའི་ཆོག་གོ། །དེ་གང་ན་ཡུལ་ཁྱིམ་གྱི་
ར་སྒྱི། དེ་ཡང་ཡི་གེ་འབྲུ་ལྔ་པོ་འདི་ནི་དམ་ཆོག་དེ་བཞིན་གཤམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཏེ་རྣམ་
སྒྲུང་དང་རིན་འབྱུང་། ངག་སྟེ་འོད་དཔག་མེད་དང་དོན་གྲུབ། སེམས་ཏེ་དོ་རྩེ་མི་བསྟོན་པའི་སྟོང་
པོ་སྟེ་དེ་རྣམས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲགས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཁྱིམ་གྱི་ས་བོན། ཁྱི་དོན་
གྲུབ་ཀྱི་ས་བོན། བེ་རྣམ་སྒྲུང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ། ར་རིན་འབྱུང་གི་མིང་ཡིག་དང་པོ་དང་། སྒྱི་
མི་བསྟོན་པའི་ས་བོན་ནོ།

གཉིས་པ་(དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་ལྷག་མ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་དོ་རྩེ་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བའི་གསང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསང་བ་ལོ། །
སངས་རྒྱལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ལས། །ཡོངས་སུ་གང་བར་རབ་ཏུ་བསྐྱོམ། །དོ་རྩེའི་རིགས་
ནི་འཛིན་པ་ཡིས། །སེམས་སྟན་བྱི་ཡི་སྟོན་རྣམས་བསྐྱོམ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། དབང་བསྐྱར་བ་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་འདི་ནི་དོ་རྩེ་སྟོབ་
མ་ཆེན་པོ་ལ་གསང་བ་སྟེ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་གང་ཏུ་བསྐྱར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་སྟོན་

མིན་ལ་སྤྲོ་བར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གསང་བའོ། །དེ་ཡང་དོ་རྗེའི་རིགས་ནི་འཛིན་པའི་རྣམ་འབྱོར་
པའི་རང་གི་བྱུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་འོག་མིན་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ་རྒྱལ་བ་
ཡབ་ཡུམ་ཀུན་གྱིས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡོངས་སུ་གང་བ་སྤྱན་ཅངས་པར་རབ་ཏུ་
བསྐྱོམ་ཞིང་དེ་ལ་གཟུགས་དང་སིལ་སྤྱན་དང་བྱི་དང་དེས་མཆོན་ནས་རོ་དང་རེག་བྱའི་སྤྱིན་ཏེ་
ཆོག་གས་རྣམས་གྱིས་མཆོད་པར་བསྐྱོམས་ནས་རྩལ་ཆོན་གྱི་དམ་ཆོག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་
རྣམས་ལ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་གྱི་སྤྱོན་གསལ་དུ། བདག་
ཉིད་གྱིས་བྲིས་པའི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། རིམ་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་
བསྟེན་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།

³²⁴གསུམ་པ་(ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་)ལ། བུམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། གསང་བའི་དབང་
³³²བསྐྱར་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། བཞི་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་བཞི་
ལས།

དང་པོ་(བུམ་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་)ལ། དབང་ལྷ་སྤྱན་ཅངས་ཏེ་ཆུ་དབང་བསྐྱར་བ། སྤོབ་མ་ལ་
ལུས་དཀྱིལ་དགོད་པ་སྤྱོན་དུ་བྲས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བ། དབང་བསྐྱར་བ་སྤྱིན་
པ་དང་དབང་གི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཆོག་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱན་ཞིང་དམ་ཆོག་བསྐྱབ་
པ། ³³¹ལྷ་དང་སྤྲུགས་གྱི་རྗེས་གནང་སྤྱིན་པ་དང་ལྷ་ལས།

དང་པོ་(དབང་ལྷ་སྤྱན་ཅངས་ཏེ་ཆུ་དབང་བསྐྱར་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། འདི་སྐད་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དོ་རྗེ་སྤྱི་གསུམ་སྤྲུགས་གྱིས་ནི། །ཅུངས་ཀར་དག་
གིས་བརྟེན་པར་བྱ། །དེ་ལ་དེ་ཡི་ཆོན་ནི། །བདག་ཉིད་དབང་བསྐྱར་རབ་ཏུ་སྦྱུལ། །དོ་རྗེ་སེམས་

དཔའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས། །ཡང་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པར་བྱ། །བྱམ་པ་དམ་ཚིག་མཆོག་རྣམས་
གྱིས། །བརྩུང་བར་མཁས་པ་དག་གིས་བསྐྱེད། །ཞེས་གསུངས།

དྲེད་ཅི། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་འདི་སྐད་ཀྱང་གསུངས་སོ། །རང་ཉིད་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོ་
རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ལྷ་གཙོ་སོ་ཡབ་ཡུམ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་རྣམ་འབྱོར་ལ་
གནས་པའི་སྐྱབ་པ་སོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རང་ཡབ་ཡུམ་སྟོན་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཡུངས་ཀར་ཉི་ཤར་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་དག་གིས་དབང་ལྷ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་ཞིང་
སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱས་ནས་རྒྱུན་བྱངས་པ་དེའི་ཆོ་ན་ནི་སྟོབ་མ་དེ་ལ་དབང་ལྷ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་
དབང་བསྐྱར་བ་རབ་ཏུ་སྟོང་བར་མཛད་དོ། །ཡང་ན་རང་ཉིད་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་སྟེ་མི་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱལ་ལ་གནས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སངས་རྒྱས་
རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་དབང་གི་ལྷ་སོ་གཉིས་རྒྱུན་བྱངས་པར་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལྟར་
བསྐྱེད་ནས་བྱམ་པ་དེ་རྣམས་དམ་ཚིག་མཆོག་རྒྱུན་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྩུང་བར་
མཁས་པ་སྟེ་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་(སྟོབ་མ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་དགོད་པ་སྟོན་ཏུ་བྱས་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དོ་རྗེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་བསམ། །སྟོབ་མ་རྟག་ཏུ་སྟོ་བརྟན་ལ། །ལུས་དང་
དག་སེམས་དོ་རྗེ་ཅན། །ཐུགས་ཤེས་པས་ནི་དགོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དྲེད་ཅི། ལྷ་དང་ཐུགས་གང་ཏུ་འགོད་པའི་ལུས་ཀྱི་གནད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པས་སྟོབ་དཔོན་
ཀྱིས་ནི་སྟོབ་མ་རྟག་ཏུ་མ་ཡེངས་པའི་སྟོ་བརྟན་པ་དེ་དོ་རྗེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཏུ་བསམས་པའི་
ལུས་ཀྱི་གནས་སྤྱི་བོར་ཨོ་ལས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དང་། དག་གི་གནས་མགིན་པར་ལྷུང་ལས་

འོད་དཔག་མེད་དང་། སེམས་དོན་ཅན་ཏེ་སེམས་ཀྱི་གནས་སྡིང་གར་རྩྱ་ལས་མི་བསྐྱེད་པ་ནས་
ཀར་མཐེལ་གཉིས་སུ་རྩྱ་ལས་གཞོད་མཛེས་ཀྱི་བར་རྣམས་ནི་འགོད་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་(དབང་བསྐྱར་བ་སྦྱོར་བ་དང་དབང་གི་དོན་དུ་གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཆོ་ག་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་དབང་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་སློབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་
དེའི་ཆོག་ཏུ་སྦྲ་བར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དོན་གསང་བ་གསུམ་ལས་
བྱུང་། །ཁམས་གསུམ་དག་གིས་བྱུག་བྱས་པ། །དོན་དབང་བསྐྱར་ཆེན་པོ་སྦྱོན། །དེ་ལ་འདི་ནི་
སློབ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དོན་ཆེན་པོའི་གསོལ་བ་བྱ་བའི་ཆོ་ག་གསང་བའོ། །བྱང་ཆུབ་དོན་ཅེས་
སངས་རྒྱས་ལ། །མཆོད་ཆེན་དེ་ལྟར་བསྐྱེལ་བ་བཞིན། །བདག་ཀྱང་རབ་དུ་བསྐྱེལ་བའི་བྱིར། །ནམ་
མཁའི་དོན་དེར་བདག་སྦྱོལ། །དེ་ཆོ་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ། །རབ་དུ་དབྱེས་ནས་སྦྱོལ་བར་མཛད། །
ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སློབ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་ནས་ལུས་དཀྱིལ་བཀོད་པ་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོག་ས་
བཅད་འདི་ནི་དོན་སློབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱུགས་དཀྱིལ་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
ཐམས་ཅད་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་དོན་དེའི་ཆོག་ཏུ་སྦྲས་པའི་སློན་ནས་སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་
སྦྱོར་པར་བྱའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོར་སྲུང་དོན་དེ་གསང་བ་
གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་དེ་འཆང་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་དེའི་རིགས་ཅན་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་
ཁམས་གསུམ་དག་གིས་བྱུག་བྱས་པའི་འོས་སུ་སོང་བ་དོན་དེ་ལྟར་དོར་དུ་མི་རུང་བའི་དབང་བསྐྱར་
བ་ཆེན་པོ་འདི་ངས་ཁྱོད་ལ་སྦྱོར་གྱི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལ་ནན་ཏན་དུ་སྦྲུབས་པར་གྱིས་ཤིག་
པའོ། །དེ་ལྟར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་འདི་ནི་དོན་དེ་
སློབ་མ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབང་གི་དོན་དུ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་སྟོན་

མིན་ལ་གསང་བའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་དོ་རྩེ་སྟེ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་སངས་རྒྱལ་མི་
བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་སྟོབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་མཆོད་ཆེན་ཏེ་དབང་
བསྐྱར་བ་རི་ལྟར་བསྐྱལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོབ་བཞིན་པ་བདག་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་རབ་དུ་བསྐྱལ་
བའི་ཕྱིར་དུ་ནམ་མཁའི་དོ་རྩེ་སྟེ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེར་སྟེ་ད་ལྟ་ཉིད་
དུ་བདག་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོལ་ཅིག་པའོ། །དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེའི་ཆོ་དོ་རྩེ་སྟོབ་མ་
དེ་ལ་རྩེ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་རབ་དུ་དབྱེས་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོལ་བར་མཛད་དོ།

བཞི་པ་(དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱར་ཞིང་དམ་ཆོག་བསྐྱག་པ་)ནི།

ཆ་ཆུང་ལས། དོ་རྩེ་སྟོབ་མ་སྟོ་ལྟར་ལ། །སྒྲགས་གྱི་ཡི་གེའི་ཆོག་བྱིན་ལ། །དཀྱིལ་འཁོར་དག་ནི་
བསྐྱར་བར་བྱ། །ལྟ་ཡི་གཟུགས་གྱི་སྟུར་བ་ཡིས། །སྟོང་ཁར་བདག་པོ་གཞག་བར་བྱ། །སངས་
རྒྱལ་གྱུན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡི། །དམ་ཆོག་གསང་བ་བསྐྱག་བར་བྱ། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོག་ཆགས་
གསད་བར་བྱ། །རྩུན་གྱི་ཆོག་ཀྱང་སྦྲ་བར་བྱ། །མ་བྱིན་པར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་མོངས། །བྱང་མེད་
དག་ཀྱང་བསྟེན་བར་བྱ། །དོ་རྩེའི་ལམ་ནི་འདི་དག་གིས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བར་
བྱ། །འདི་སྐད་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམ་ཆོག་མཆོག་དུ་ཉག་པ་
འོ། །ཞེས་གསུངས།

དྲེན་ནི། དོ་རྩེ་སྟོབ་མ་སྟོ་སྟེ་ཤེས་རབ་དང་ལྟན་པ་དེ་ལ་དེ་ཉིད་བསྐྱུས་པར་སྒྲགས་སུ་ཡོད་པས་
ན་སྒྲགས་གྱི་ཡི་གེའི་ཆོག་ མོ་དོ་རྩེ་སེམས་དབའ་དེར་ཁྱོད་ཀྱིས། །མིག་འབྱེད་པ་ནི་བཙོན་པར་
མཛད། །ཅེས་སོགས་བརྗོད་ནས་མིག་དར་བྱེ་སྟེ་མེ་ཏོག་སྤང་བའི་དབང་བྱིན་ལ་བྱི་ནང་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་གཉིས་དག་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གྲུ་བྱང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བར་

བྱའོ། །ཕྱི་ནང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གང་ཞེ་ན། ཕྱི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་འདྲི་གཟུགས་སོ་གཉིས་
 ཚང་བར་དགོད་པ་རིལ་བ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་ཡིས་ཏེ་སྟོབ་མ་རྣམས་སྤང་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནང་ལུས་ལ་
 ལྷ་སོ་གཉིས་ཚང་བར་དགོད་པ་དེའི་ཆེན་སྒྲིང་གར་བདག་པོ་སྟེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་བཞག་
 པ་དེ་འགོད་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གྲིས་གསུངས་པ་འདི་འདྲའ་བར་མི་བྱ་བས་ན་དམ་
 ཆེག་སྟོད་མིན་ལ་སྤྲོ་བས་ན་གསང་བ་སྟོབ་མ་ལ་བསྐྱུག་པར་བྱ་བ་འདི། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོག་ཆགས་
 གསང་བར་བྱ། །ཞེས་སོགས་ལེན་ལྷ་པར་དགོངས་བཤད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་
 ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྟོག་སྟེ་རོ་རྒྱང་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱང་བསང་བ་སྟེ་
 བཅད་ནས་དབུ་མར་ཐེམ་པ་ལས་རྒྱང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་བྱད་མེད་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་
 པར་བྱ་བ་སྟེ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་བཞག་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་པ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སྟོབ་
 དུ་རྟེན་འབྱུང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་རྒྱན་པ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུར་རྟོགས་ནས་དོན་དེ་གཞན་ལ་
 སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཆེག་སྤྲོ་བར་བྱེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྤང་
 བྱའི་རྗེས་སུ་བྱས་ནས་དེ་རང་ལས་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གིས་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་ལམ་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རང་རྒྱད་ལ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་དོ་རྗེ་
 ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པའི་ལམ་འདི་དག་གིས་ནི་སེམས་ཅན་ཏེ་སྟོབ་མ་ཐམས་ཅད་
 དོན་དེ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་བསྐྱུལ་བར་བྱ་ཞིང་འདི་སྐད་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་
 པའི་དམ་ཆེག་བཞི་བོ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདྲའ་བར་མི་བྱ་བའི་དམ་ཆེག་མཆོག་
 དུ་རྟག་པ་སྟེ་དུས་སྟོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐ་མཐའ་མེད་པའི་བར་དུ་ཡོད་པས་འདྲའ་བར་མ་བྱེད་ཅིག་
 ཅེས་པའོ།

ཆ་རྒྱུད་ལས། སྤྲུག་གིས་བསྐྱེད་པ་སྤྲུག་པ་ཡིས། །དེ་ལ་སྤྲུག་གིས་སྤྲུག་པར་བྱ། །སྤྲུག་གི་རྒྱལ་པོའི་ཉིང་འཛིན་དང་། །ཞེས་གསུངས།

དྲན་ནི། དམ་ཆེག་དང་སྤོམ་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སྤོམ་མ་དེ་ལ་ཁྱོད་དངོས་བྱུང་གང་འདོད་ཅེས་བྲིས་ལ་སྤོམ་མ་དེས་སྤྲུག་གི་དངོས་བྱུང་གི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེག་སྤྲུག་པ་ཡིས། སྤོམ་དཔོན་གིས་ཆེག་དེ་ལས་དེའི་བསམ་པ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྤྲུག་གི་རྒྱལ་པོའི་ཉིང་འཛིན་ཉེ་ལྷའི་ནལ་འབྱོར་དང་སྤྲུག་གི་རྗེས་གནང་དག་གིས་དེ་ལ་སྤྲུག་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་³²⁷ (གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། གསང་བ་སྤྲུག་པ་བཅུ་པར་བྱ། །ཁུ་བའམ་ཡང་ན་བཤང་བའང་རུང་། །ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བསྤྲུག་ནས་ནི། །རྡོ་རྗེའི་སྤོམ་ནི་བཟའ་བར་བྱ། །འོན་ཏང་དངོས་བྱུང་ཆེད་མི་དགལ། །ཞེས་གསུངས།

དྲན་ནི། བུ་དབང་བྱེད་པའི་སྤོམ་མ་དེ་ལ་གསང་དབང་ཡང་སྤྲུག་པ་བཅུ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཁུ་བའམ་ཡང་ན་བཤང་བའང་རུང་བ་སྟེ་འམ་གྱི་སྤྲུག་བདུད་ཅི་ལྟ་ག་མ་གསུམ་བཟུང་བས་བདུད་ཅི་ལྟ་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་གིས་བསྤྲུག་ཤིང་བྱེད་གིས་བརྒྱབས་ནས་ནི་རྡོ་རྗེ་སྤོམ་དཔོན་གིས་སྤོམ་མའི་ཕྱེ་ཐོག་དུ་བཞག་པ་བཟའ་བ་སྟེ། བྱངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བས་སྟོང་པ་ངས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བ་ཡིས་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་སྤྲུག་པར་བྱའོ། །འོན་ཏང་སྟེ་དེ་ལྟར་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་བྱེད་ན་ནི་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་བྱུང་ནམས་ཆེད་པར་མི་དགལ་བ་སྟེ་འབྲུག་པར་འབྱུང་རོ།

གསུམ་པ་(ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྣམ་པ་འདི་བཞི་གསང་ཆེན་ཏེ། །དོན་ཅན་ནི་ཀུན་གྱི་གསང་། །སྤྲུགས་གྱི་འཁོར་
ལོ་བྱད་མེད་གཟུགས། །སེམས་ཅན་དོན་སྤྱོད་ཕྱིར་གནས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། གསང་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒྲོབ་མ་དེ་ལ་བསྐྱར་ཅན་ལ་སོགས་པའི་བྱད་མེད་རིགས་རྣམ་
པ་བཞི་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་རེ་གྲ་དོན་རྩལ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་མོ་གང་རུང་དུ་བསྐྱེད། དེའི་
ལུས་ལ་རིགས་ལྷ་བཀོད་མཁའ་གསང་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སོགས་བྱས་ཏེ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱད་སེམས་ནོར་བུའི་ཅེར་བབ་པ་མི་འཕོ་བར་བཟུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བས་
སྟོང་བ་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་སྟོར་བར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་འདི་ནི་གསང་དབང་
ལས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བའི་གསང་ཆེན་ཏེ་དོན་ཅན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་རྣལ་
འབྱོར་པ་ཀུན་གྱིས་སྟོད་མིན་ལ་གསང་བའོ། །དེ་སྟར་རྩལ་འཇུག་ལ་བདེ་སྟོང་སྟོར་བ་དང་གདུལ་
བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་བྱུང་ལ་སྟོན་པ་དོན་ཅེ་འཆང་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་ལ་
ཞུགས་པའི་སྤྲུགས་གྱི་ལྷ་འཁོར་ལོ་རྣམ་སྤངས་སོགས་བྱད་མེད་སྐྱེན་མ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་
སུ་མཛོན་པར་སྐྱེལ་ནས་དོན་ཅེ་འཆང་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་ལས་བྱུང་སྟེ་དེ་དག་དང་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ནས་
བདེ་ཆེན་འཇེན་པ་དང་བདེ་སྟོང་སྟོར་བའི་སྐྱེའི་བཀོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་(བཞི་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་)ནི། དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བ་ཅ་རྒྱུད་ལས་གསལ་བར་མ་
གསུངས་ཤིང་། དོན་ཅེ་ཕྱིར་བ་ལས། བཞི་པ་དོན་ནི་དམ་པ་འོ། །ཞེས་དང་། བཞི་པ་འབྲས་བུར་
ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་པའི་བྱུང་
འཇུག་དེ་དབང་བཞི་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་བསྒྲོམ་པ་
ཡིས། །འདི་ནི་མན་ངག་ལས་ནི་ཤེས། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་དབང་བཞི་པ་དེ་དབང་གསུམ་པ་དཔེར་བྱས་ནས་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་དང་། སམ་

སྤྱུ་ཁ་ལས། ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་མོས་ན། །ཆོག་གིས་རིན་ཆེན་དབང་བསྐྱར་བྱ། །ཞེས་དབང་བཞི་
བ་ཆོག་གིས་བསྐྱར་བར་གསུངས་པས་དབང་བཞི་བ་དེ་ལ་ཐོབ་བྱ་དོན་གྱི་དང་། སྟོད་རུང་གི་
དབང་བཞི་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དག་པའི་སྤྱུ་མའི་སྤྱུ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ངོ་བོ་
གཅིག་པའི་བྱང་འཇུག་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ནི། བྱམ་དབང་གསང་དབང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་
དབང་བསྐྱར་བ་གསུམ་ཐོབ་ནས་དབང་བཞི་པའི་དོན་དུ་མཐུལ་འབྱུལ་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་
པའི་སྟོབ་མ་ལ། དབང་གསུམ་པའི་སྐབས་གྱི་བདེ་བས་སྟོང་བ་ངེས་པ་དང་རང་སྣང་གསལ་བ་
ཡིད་ངོར་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་དཔེར་བྱས་ནས་བྱང་འཇུག་ལ་སྤྱུ་མའི་ཆོག་གིས་བརྟུག་པའི་
སྟོན་སྟོབ་མ་ལ་གོ་བ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ནི་སྟོད་རུང་གི་དབང་བཞི་བ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ།

བཞི་བ་³²⁴ (སྟོད་པའི་དམ་ཆོག་དཔོག་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་དོ་རྩེའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྲགས་གྱི་མཉེས་པར་བྱ་བ་
གསང་བའོ། །སྤང་པོའི་ཤ་དང་རྟའི་ཤ་ །ཤ་ཆེན་དག་ཀྱང་བཟའ་བྱ་ཞིང་། །སྤྲགས་རྣམས་ཀུན་ལ་
དབུལ་བར་བྱ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་མགོན་པོ་མཉེས། །ཉིན་རེ་དོ་རྩེ་སྟོབ་མ་ལ། །མཁས་པས་དགྲིལ་
འཁོར་བསྟན་པར་བྱ། །བཤང་གཅིག་ཡི་བྱ་བ་དང་། །དོ་རྩེ་གསང་བའི་ཆོག་དག་གིས། །སྤྲགས་
རྣམས་ཀུན་གྱི་ཡི་གེ་ཨོ། །བསྟོམས་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབར། །བཙེམ་ལྷན་འདས་སྤྲགས་གྱི་རིག་
པའི་སྟེས་བྱ་ཆེན་པོས་དེ་སྟངས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྤང་བཤང་པའི་དབང་བསྐྱར་ནས་དམ་ཆོག་སྟེན་པ་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་
སྤྲགས་དོ་རྩེ་སྤྲགས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་པའི་སྤྱུ་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་སྟོད་མིན་
ལ་གསང་བའོ། །དེ་ལ་སྤང་པོའི་ཤ་དང་རྟའི་ཤ་དང་ཤ་ཆེན་དག་དང་དེས་མཆོན་པའི་ཤ་གཞན་

གཉིས་ཏེ་ཤ་ལྷ་རང་གིས་བཟའ་བར་བྱ་ཞིང་སྤྲུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱན་ལ་སྤྱི་
 བར་གི་སྦྱོན་སྟེག་དང་གཏོར་མ་དབྱུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་མགོན་པོ་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་
 ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྦྱོལ་ཞིང་མཉེས་པར་འགྱུར་རོ། །དབང་
 བསྐྱར་བ་ཐོབ་པའི་སྦྱོབ་མ་ལ་སྦྱོད་པའི་དམ་ཆོག་དོན་རྗེ་སྦྱོབ་དཔོན་མཁས་པས་རབ་ཉིན་རེ་
 བཞིན་དང་། འབྲིང་ཆེ་བ། ཐ་མ་ལོ་རེ་བཞིན་དུ་ཆོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འདུས་པ་ལ་ཆོགས་
 ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྟན་པར་བྱ་ཞིང་དམ་ཆོག་ལུང་དཔོག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་བཟའ་
 བྱར་མ་གྲགས་པའི་བཤད་གཅིས་མཆོན་པའི་བདུན་ཅི་ལྷ་དང་བཟའ་བྱར་གྲགས་པའི་འབྲས་
 ཆན་ལ་སོགས་པ་བཟའ་བར་བྱ་བ་དང་ཆོག་གི་སྐད་དོད་པ་དྲི་གནས་ལ་ཡང་འཇུག་པས་རང་
 གི་གསང་གནས་ཀྱི་དོན་རྗེ་དང་ཕྱག་རྒྱའི་གསང་གནས་ཀྱི་བསྐྱར་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་དང་
 ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྤྱ་གར་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཆོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འདུས་པའི་རྣལ་
 འབྱོར་པ་པོ་མོ་རྣམས་ལ་མཆོད་པར་བྱ་ཞིང་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་དང་མ་གྲགས་པའི་བཟའ་
 བདུང་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པའི་ཆེ་རྒྱུ་གིས་ཁ་དོག་དེ་རུས་ཀྱི་སྦྱོན་རྣམས་སྦྱངས། ཞུམ་བདུན་ཅིར་
 རྟོགས་པར་བྱས། སྤྲུགས་རྣམས་ཀྱན་ཀྱི་ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་ཡི་གེ་ཨོྭ་གིས་མང་པོར་སྤྲར་ཞིང་
 སྟེལ་བར་བསྒྲམས་ན་ནི། དེ་མ་ཐག་དུ་སྟེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འབར་བ་སྟེ་འཕེལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤྲུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྦྱེས་བྱ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་
 ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །

གཉིས་པ་²⁹⁹ (དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོག་)ལ། དབང་བསྐྱར་ནས་དམ་ཆོག་བསྐྱངས་པས་དངོས་གྲུབ་
 གཉིས་ཀ་འགྱུབ་པར་བསྟན་པ་དང་། དངོས་གྲུབ་སྦྱུབ་པའི་ལས་ཆོགས་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་
 གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དབང་བསྐྱར་ནས་དམ་ཆེག་བསྐྱར་ས་པས་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་པར་བསྐྱར་བ་)ནི།

ཅ་ཆུད་ལས། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པ་དང་། །དམ་ཆེག་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པ་དང་། །སངས་
ཆུས་བྱང་ཆུབ་ཉིད་དག་ཀྱང་། །ནམ་ཏན་དུ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ། །མི་སྣང་སྟོབས་དང་བཙུན་འབྱུས་
དང་། །རྡོ་རྗེ་དགུག་པའི་མཆོག་དག་ཀྱང་། །རྡོ་རྗེ་སྐྱ་ཡི་བཀའ་བཞེན་དུ། །དཀྱིལ་འཁོར་དག་
གིས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། །ཅེས་གསུངས།

ནོན་ནི། ནད་ཞི་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་ཆུང་དུ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་དང་དམ་ཆེག་སྟེ་
འབྲིང་རི་ལུ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་བསྐྱབ་པ་དང་མཆོག་སངས་ཆུས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཉིད་དག་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་བ་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆེག་དང་
སྟོན་པ་ཆུལ་བཞེན་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། །ལམ་བསྟོན་པ་ལ་ནམ་ཏན་དུ་ནི་འབད་ཅིང་བཙུན་འབྱུས་
དང་ལྷན་པས་བསྐྱབ་པར་བྱས་ན་འབྱུང་པར་འབྱུང་གི་དེ་ལས་གཞན་དབང་བསྐྱར་བ་མ་ཐོབ་
པ་དང་དམ་ཆེག་དང་སྟོན་པའི་བསྐྱར་སྟོན་དང་བྲལ་བས་བསྐྱབས་ཀྱང་འབྱུང་པར་མི་འབྱུང་
རོ། །ཤོང་གི་དམ་ཆེག་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པ་དང་ཞེས་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་འཆད་ན་མི་སྣང་བའི་དངོས་
གྲུབ་དང་སྟོབས་ཉེ་རིག་འཛིན་གྱི་བདག་པོར་འབྱུང་བ་དང་། །བཙུན་འབྱུས་དེ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་
མཐུ་དང་ལྷན་པ་དང་། །རྡོ་རྗེ་འགྲུགས་པའི་མཆོག་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་
དངོས་གྲུབ་དག་ཀྱང་རྡོ་རྗེ་སྐྱ་སྟེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་པའི་བཀའ་བཞེན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་
དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ནས་དམ་ཆེག་དང་སྟོན་པ་ལ་གནས་ཤིང་ལམ་བསྟོན་པ་ལ་བཙུན་པ་དག་
གིས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་པར་འབྱུང་རོ། །

གཉིས་པ་(དངོས་སྐབ་སྐབ་པའི་ལས་ཆོགས་སོ་སོར་བཞད་པ་)ལ། ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷའི་རི་ལྷའི་
 སྐབ་པ། མངག་གཞུག་པ་སྐབ་པ། རྟོ་རྟོ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དབང་དུ་
 བྱ་བ། གདུལ་བྱ་མ་དད་པ་དད་པར་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ། རྣམ་སྒྲུབ་གི་སྒོ་ནས་བཀའ་སྒོམ་ཞི་བའི་
 སྦྱོར་བ། ལྷ་སོ་སོའི་³⁵⁰སྐབ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སྐབ་པ་དང་དྲུག་ལས།

དང་པོ་(ཤ་ལྷ་བདུད་ཅི་ལྷའི་རི་ལྷའི་སྐབ་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། བཞད་གཅི་དང་ནི་ཤ་ཆེན་རྣམས། །ཆ་ནི་མཉམ་པར་བྱས་ནས་སྤ། །ཁམ་པོར་
 སྦྱར་མར་བཞག་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་དང་ལྷན་ཅིག་འཁོད། །ཅེས་གསུངས།

དེ་ནི། རྒྱ་བ་མར་ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་དམ་བཅུ་བཞི་གང་རུང་ལ་བཞད་གཅིས་མཆོན་པའི་
 བདུད་ཅི་ལྷ་དང་ནི་ཤ་ཆེན་གྱིས་མཆོན་པའི་ཤ་ལྷ་རྣམས་ཆ་ནི་མཉམ་པར་བྱས་ནས་རི་ལྷ་སྤན་
 མ་ཅམ་བྱས་པ་གི་བ་མ་ལ་བསྐྱམས་ནས་ཁམ་པོར་ཏེ་ཐོད་པ་ཁ་སྦྱོར་གྱི་ནང་དུ་བཞག་ནས་ནི་
 རང་གི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གནས་པས་གཏོར་མ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་ཡི་གེ་གསུམ་
 ཐུན་བཞིར་བརྒྱས་པ་བྱས་ཏེ། རོད་དུ་མེ་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟགས་སྤྱུ་བྱང་བ་ན་ནང་རེ་བཞིན་
 རི་ལྷ་རེ་ཐོས་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ་བྱུང་པ་ཐོབ་པའི་རིག་འཛིན་བརྟེན་པ་ཀུན་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་དེ་
 དང་ཆོ་མཉམ་པར་འཁོད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(མངག་གཞུག་པ་སྐབ་པ་)ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མངག་གཞུག་པ་སྐབ་པ།
 འཛིག་རྟེན་པའི་མངག་གཞུག་པ་བསྐྱལ་བ། མངག་གཞུག་པ་སྐབ་པའི་གནས་དང་དུས།
³⁴²མངག་གཞུག་པ་སྐབ་པའི་པན་ཡོན། མངག་གཞུག་པ་བསྐྱལ་བའི་སྤྲིང་པོ། མངག་གཞུག་པ་
 སྐབ་པའི་རྒྱལ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུས་པ་དང་། ³⁴⁶མཐུག་བསྐྱུས་པ་དང་བདུན་ལས།

དང་པོ་(འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པ་)ལ། མངག་གཞུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཐུན་མོང་
དུ་བསྟན་པ་དང་། རིགས་སོ་སོར་དབྱེ་བའི་སྐྱབ་པ་བསྟན་པ་དང་། མངག་གཞུག་པ་བསྐྱལ་ཚུལ་
དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(མངག་གཞུག་པའི་སྐྱབ་པ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་འདི་ནི་གསང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མངག་
གཞུག་པ་རབ་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆོག་གི་མཆོག་གོ། རྗེ་ནི་འབར་བའི་འོད་བཟང་པོ། །ནམ་མཁའ་དོན་རྩེའི་
དབུས་སུ་བསམ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ནམ་མཁའི་ཁམས། །ཡོངས་སུ་གང་བར་རྣམ་པར་
བསྟོམ། །དེ་ཡི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གནས། །དེར་ནི་སྤྲུགས་ཀྱིས་དབབ་པར་བྱ། །དེ་ལ་འདི་ནི་སྐྱ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྲུགས་དོན་རྩེ་བྱེན་གྱིས་རྫོབ་པའི་སྤྲོང་པོའོ། །ཡུལ་ཁྱིམ་གྱི་ ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། འདི་སྐད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་མངག་གཞུག་པ་བསྐྱབས་ནས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་
དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་རྗེ་འདི་ནི་གསང་བ་གཞོན་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྟེན་གཙོ་བོ་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཁོ་བོ་གསུམ་མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཆོག་མཆོག་གོ། །དེ་ཡང་
དོན་གསུམ་གང་རུང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་ཡི་
གེ་རྗེ་ནི་དམར་པོ་འོད་ཟེར་བཟང་པོ་སྤྲ་ལྡ་འབར་བ་ཀུན་ནས་འཁྲིགས་པ་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་དོན་
རྩེའི་དབུས་སུ་བསམ་ཞིང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལྟ་སོ་གཉིས་ཡབ་
ཡུམ་ཞལ་སྦྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀུན་གྱིས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཡོངས་སུ་གང་བ་སྤྱོད་
བངས་པ་རྣམ་པར་བསྟོམས་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་བ་དེའི་སྐྱ་དོན་རྩེའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཡི་གེ་
ཡུལ་དང་། གསུང་དོན་རྩེའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཁྱིམ་དང་། ཐུགས་དོན་རྩེའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་རྗེ་ལ་

གནས་པ་སྟེ་ཞུགས་པར་བསམས་པའི་ལྷ་ཁྱིའི་རྒྱུ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་
 རྩི་དེར་ནི་དབབ་པར་བྱ་ཞིང་རྩི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་ཁྱིའི་རྒྱུ་གསུམ་དུ་གྱུར་པ་ལས་མངག་
 གཞུག་པ་བསྐྱེད་དེ། དེ་ལ་ཡི་གེ་ལྷ་འདི་ནི་སྐྱེ་དོན་རྩི་རྣམས་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷ་ཁྱི་པོ་
 གཤེན་རྩི་གཤེན་བྱིན་གྱིས་ཚོབ་པ་སྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིང་པོ་དང་ཁྱི་གསུང་དོན་རྩི་འོད་དཔག་
 མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷ་ཁྱི་པོ་རྩི་མགྱིན་བྱིན་གྱིས་ཚོབ་པ་སྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིང་པོ་
 དང་། རྩི་ནི་སྤྲུགས་དོན་རྩི་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷ་ཁྱི་པོ་གནོད་མཛེས་བྱིན་གྱིས་
 ཚོབ་པ་སྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིང་པོ་འོ།

གཉིས་པ་(རིགས་པོ་པོར་དབྱེ་བའི་སྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། བྱག་ན་དོན་རྩི་གཟུགས་ཆེན་དང་། །བྱག་ན་པརྩོད་ཆེན་དང་། །གཞན་གྱིས་
 མི་སྐྱབ་གཟུགས་ཆེན་དག །བསྐྱོམས་ནས་གསང་བའི་གནས་གཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། མི་བསྐྱེད་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་པོ་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་
 བྱག་ན་དོན་རྩི་མི་བསྐྱེད་པ་དང་མཚུངས་པའི་བྲག་པོའི་གཟུགས་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་གནོད་
 མཛེས་རང་གི་བཀའ་ཉན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་བྱག་ན་
 པརྩོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཁྱི་པོ་ཆེན་པོ་རྩི་མགྱིན་རང་གི་བཀའ་ཉན་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་།
 རྣམས་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་གཞན་གྱིས་མི་སྐྱབ་པ་སྟེ་རྣམས་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་ཁྱི་པོ་ཆེན་
 པོའི་གཟུགས་གཤེན་རྩི་གཤེན་བསྐྱོམས་ནས་གསང་བ་སྟེ་རང་གི་བཀའ་ཉན་པའི་གནས་སུ་
 བཞག་གོ།

གསུམ་པ་(མངག་གཞུག་པ་བསྐྱལ་ཚུལ་)ནི།

ཅེ་ཆུད་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་རྡོ་རྗེ་གསང་བའི་གནས་སོ། །ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དབྱུང་གནས་
 བར། །མི་བསྐྱོད་པ་ནི་རབ་ཏུ་བརྟག། ཆོ་དབག་མེད་པའི་འཁོར་ལོ་ཆེ། །རྡོ་རྗེ་སྤང་མཛད་དེ་བཞིན་
 ཏེ། །འོད་ཆེན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ཡིས། །ཐམས་ཅད་སྤྱང་པོས་བསྐྱེད་བར་བྱ། །དེ་ལ་འདི་ནི་རྡོ་
 རྗེའི་སྤྱང་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་བའོ། །ཡུལ་གྱི་ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཞི། སྐྱབ་པའི་མངག་གཞུག་པ་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་རིགས་
 གྱི་གསང་བ་ཁོ་བོ་གསུམ་རང་གི་བཀའ་ཉན་པའི་གནས་སུ་གཟུངས་པའི་ཐབས་སོ། །དེ་ཡང་
 མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་གྱི་རྣམ་འབྱོར་པས་རྡོ་རྗེ་ལ་གནས་པའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབྱུང་སུ་
 གནས་པར་ཉན་མོངས་པས་མི་གཡོ་བས་ན་མི་བསྐྱོད་པའམ་ཡང་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་བའི་སྐྱེལ་བ་
 ཡིན་པས་ན་མི་བསྐྱོད་པ་སྟེ་དེའི་རིགས་གྱི་ཁོ་བོ་གཞོད་མཛེས་ནི་རབ་ཏུ་བརྟག་པ་སྟེ་བསྐྱོད་
 བར་བྱ་བ་དང་། །འོད་དབག་མེད་གྱི་རིགས་གྱི་རྣམ་འབྱོར་པས་བསྐྱེད་པ་གནས་པའི་ཉི་མའི་
 དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབྱུང་སུ་གནས་པར་ཆོ་དབག་མེད་གྱི་རིགས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཆེ་སྟེ་འོད་ཟེར་
 ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཁོ་བོ་ཉ་མགུན་བསྐྱོད་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤང་གི་རིགས་གྱི་རྣམ་
 འབྱོར་པས་སྐྱབ་པ་ལ་གནས་པའི་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབྱུང་སུ་གནས་པར་སྐྱེ་རྡོ་རྗེ་རྣམ་
 བར་སྤང་མཛད་གྱི་རིགས་གྱི་འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཁོ་བོ་གཞོན་རྗེ་གཞོན་བསྐྱོད་པར་
 བྱ་ཞིང་། །རང་དང་མངག་གཞུག་པའི་ཁོ་བོ་རྣམས་གྱི་སྤྱང་གར་རྣམས་འགོད་ནས་རང་རྡོ་རྗེ་གསུམ་
 གྱི་ང་རྒྱལ་ལ་གནས་པ་ཡིས་སྤྱགས་ཀའི་རྣམས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཕྱགས་ཀྱས་མངག་
 གཞུག་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་གྱི་སྤྱང་གར་བཏབ་ནས་དེའི་སྤྱགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་བར་བསམ་ཞིང་ལྷ་
 ཁྱིའི་རྣམས་འཕྲོས་པའི་ཁོ་བོ་གསུམ་དངོས་ཀྱིས་ཀྱང་འགོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 ཆེན་པོ་མ་བཟོད་ནས་ཁོ་བོ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱང་པོ་སྟེ་སྤྱགས་རྒྱུད་བསྐྱེད་བར་མཛད་

དོ། །མངག་གཞུག་པ་བསྐྱལ་བ་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཀྱི་ཁོ་བོ་
གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་སྟེ་ཐུགས་རྒྱུད་སྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ཨོ་འདིའོ། །འགྱུར་རྟེང་
གི་རྒྱུད་ལས། ཨ་དང་འགེལ་བར་ལྷུ་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། ལྷུ་ཞེས་པ་དག་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་
མཆན་འགེལ་ལས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(འཛིག་རྟེན་པའི་མངག་གཞུག་པ་བསྐྱལ་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། མདུང་ཅེ་ཆེ་དང་དོ་རྩེ་ཆེ། །ལྷགས་ཀྱུ་སྒྲ་ཆོགས་མཆོག་ནམས་ཀྱིས། །དོ་རྩེ་ཆོ་
ག་བཞིན་བསྐྱལ་ན། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་རབ་ཏུ་འགྱུག། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་ཁོ་བོ་ནམས་ཀྱི་འཁོར་འཛིག་རྟེན་པའི་ལྷ་ཐུག་ན་མདུང་
ཅེ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་དང་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷགས་ཀྱུ་དང་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི།
མཆོན་ཆ་སྒྲ་ཆོགས་མཆོག་འཛིན་པ་དོ་རྩེ་ལྷར་མི་བྱེད་པའི་འཁོར་ནམས་ཆོ་ག་བཞིན་ཏུ་མངག་
གཞུག་པར་བསྐྱལ་ན་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོ་དེ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་སྟེ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་
ནམས་རབ་ཏུ་འགྱུག་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་(མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པའི་གནས་དང་ཏུས་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། འདི་སྐྱད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཉམས་དགའ་བ་ཡི་རི་དག་དང་། །ཚུ་གླིང་ནམ་
པ་སྒྲ་ཆོགས་སུ། །ཁྲ་བ་བྱེད་ནི་ཚུན་ཆད་ཀྱིས། །སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་གདོན་མི་ཟ། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་འདི་སྐྱད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །སྐྱབ་པ་པོ་རང་འདི་ཡིད་
ཉམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རིའི་ཅེ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་མཐའ་ཚུས་བསྐྱོར་བའི་གླིང་སྟེ་
སྐམ་ས་དང་ལྷ་ཁང་དང་སྐྱེད་མོས་ཆེན་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་པ་སྐྱེ་བའི་འདུ་འཛིས་

དབེན་པའི་གནས་སུ་མངག་གཞུག་པ་བསྐྱབས་ན་ཆེ་བ་བྱེད་ནི་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཏེ་
འདོད་པའི་མངག་གཞུག་པ་བྱུང་བ་ཐོབ་པར་གདོན་མི་བཟོ།

བཞི་³³⁷པ་(མངག་གཞུག་པ་སྐྱབ་པའི་མན་ཡོན་)ལ། རིག་འཛིན་གྱི་འཁོར་ཆད་མེད་པ་འགྲུབ་ཚུལ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཁྱིད་ནས་མཆོག་འགྲུབ་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(རིག་འཛིན་གྱི་འཁོར་ཆད་མེད་པ་འགྲུབ་ཚུལ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། རི་རབ་སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་གི་རྩལ་ཕན་རི་སྟེང་ཡོད་པ་ཡི། །དེ་ཡི་འཁོར་ཆོགས་ལྟན་
ཅིག་ཏུ། །འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་བྱང་ཚུབ་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས།

དེ་ནི། བྱང་ཚུབ་དོ་རྩེ་ཅན་མངག་གཞུག་པ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་དེའི་མངག་གཞུག་པ་
འགྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རི་རབ་སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་གི་རྩལ་ཕན་རི་སྟེང་ཡོད་པའི་བྱང་ས་དང་མཉམ་
པའི་འཁོར་གྱི་ཆོགས་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་(སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཁྱིད་ནས་མཆོག་འགྲུབ་ཚུལ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། བྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སངས་རྒྱས་ཞིང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར། །
ཟབ་མོའི་ཆོས་ཀྱང་ཐོས་འགྱུར་ཞིང་། །སངས་རྒྱས་ས་ཡང་འཐོབ་པར་འགྱུར། །བཙུག་ལྷན་
འདས་དམ་ཆོག་དོ་རྩེ་བཞད་པས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །ཅེས་གསུངས།

དེ་ནི། དེ་ལྟར་མངག་གཞུག་པ་འགྲུབ་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་དེ་མངག་གཞུག་པ་དེས་བྱོགས་བཅུའི་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཁྱིད་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུན་སྒྲར་འགོ་བར་འགྱུར་
ཞིང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤགས་ཆེ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཟབ་མོ་སྟོན་པའི་ཆོས་གསུངས་པ་ཐོས་པར་

འགྲུར་ཞིང་དེའི་དོན་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡང་འཛོལ་བར་འགྲུར་རོ་ཞེས་བཅོམ་
ལྟན་འདས་དམ་ཆོག་དོན་མཁན་པ་དོན་མཁན་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ།།

ལྷ་པ་(མངག་གཞུག་པ་བསྐྱལ་བའི་སྒྲིང་པོ་)ནི།

ཆ་རྒྱུན་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་མངག་གཞུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བའི་དོན་མཁན་པ་ལོ། །དོན་མཁན་
ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཤེས་ཆེ། །དེ་བཞིན་གསུང་གི་དོན་མཁན་པ་ལོ། །དོན་སྐྱེ་ཡི་དགོང་པ་ཆེས། །མངག་
གཞུག་པ་དག་ཉག་ཏུ་བསྐྱལ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། མངག་གཞུག་པ་བསྐྱལ་བ་དེ་ལ་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་པོ་འདི་ནི་གཞོད་སྒྲིན་ལ་སོགས་པའི་
འཛིག་ཉེན་པ་དང་གཤེན་མེད་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་མངག་གཞུག་པ་
ཐམས་ཅད་སྐྱལ་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲོད་མིན་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་དོན་མཁན་གསུངས་
པའི་གསང་བའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དོན་མཁན་
དཔལ་ལྷན་མི་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་རྒྱ་དང་དེ་བཞིན་ཏུ་གསུང་གི་དོན་མཁན་དཔལ་གཞི་མེད་འཛིན་
ཅིང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་ལྷ་དང་། སྐྱེ་ཡི་དོན་མཁན་སྐྱེད་པ་ལྷ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ས་
བོན་མི་རྣམས་ནི་ཡིན་ནོ། །ཡི་གེ་གསུམ་བཞུས་པས་འཛིག་ཉེན་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་
མངག་གཞུག་པ་དག་ཉག་ཏུ་སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་ནས་བཅུམས་ཏེ་དུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་བསྐྱལ་བར་བྱའོ།།

དུག་པ་(མངག་གཞུག་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་པ་)ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། མངག་གཞུག་
པས་ལས་སྐྱེ་བ་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དངོས་ཀྱི་དོན་)ནི།

ཅུ་ལྷན་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་དོ་རྩེ་ཡེ་ཤེས་འཁོར་ལོ་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་གནས་སོ། །དམ་
ཚིག་བསྐྱེལ་བ་དང་། དམ་ཚིག་གཏོང་བ་དང་། དམ་ཚིག་བོད་བ་དང་། དམ་ཚིག་བཅིང་བའོ། །ཞེས་
གསུངས།

དོན་ནི། མངག་གཞུག་པ་བསྐྱེལ་བ་དེ་ལ་འོག་ནས་བཤད་པའི་དམ་ཚིག་བཞི་པ་འདི་ནི་དོ་རྩེ་
ཡེ་ཤེས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྲེ་ཚོགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་སྤྲུགས་ཀྱིས་མངག་
གཞུག་པ་བསྐྱེལ་བར་བྱ་བའི་ཚིག་འདའ་བར་མི་བྱ་བས་ན་དམ་ཚིག་གི་གནས་སོ། །དེ་གང་ན་རང་
བྱས་ལྷན་དུ་བསྐྱེལ་བའི་དོན་དུ་ཡི་གེ་གསུམ་བཞུས་པས་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྤྲུགས་ཅུད་སྐྱེལ་བར་
བྱེད་པ་ནི་དམ་ཚིག་བསྐྱེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅུད་བྱི་མ་ལས། སྐྱ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ། །སད་
བར་བྱ་བ་བསྐྱེལ་བར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་གི་སྤྲུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་སྤྲུགས་
བཅུར་འཕྲོས་པས་མངག་གཞུག་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་སྤྱན་དངས་ཏེ་དམ་ཚིག་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་
དམ་ཚིག་གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྲུགས་བཅུའི་འདྲིལ་ཏེན་ཁམས་རྣམས་སུ། །འོད་ཟེར་
འབྱེད་པ་གཏོང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མངག་གཞུག་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང་སྤྲུགས་
སྤེལ་ནས་བོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོ་བའི་ལས་ལ་སྦྱར་བ་ནི་དམ་ཚིག་སྤྲེ་བོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
དོ་རྩེ་ཅན་ཀུན་སྤྱན་འདྲེན་པས། །དོ་རྩེ་ཅན་ཀུན་སྤྱན་དངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་
ཉིད་རིགས་གསུམ་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཅན་ལ་གནས་པའི་སྤྲུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་གྱི་མཚོན་ཆ་འཕྲོས་པས་
ཡེ་ཤེས་པའི་དོ་རྩེ་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤྲུགས་ཀར་བཏབ་ནས་དེ་དག་གི་སྤྲུགས་ཅུད་ཀྱི་བྱས་མཐུ་རྣམས་
འོད་ཟེར་གྱི་གོང་བྱ་གཅིག་ཏུ་དངས་ནས་མངག་གཞུག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀར་གཞུག་པ་དང་།
རང་གི་སྤྲུགས་ཀའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྲུགས་ཀྱས་མངག་གཞུག་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀར་བཏབ་སྟེ་
བཀའ་བསྐྱོ་བར་བསྐྱོམ་པ་ནི་དམ་ཚིག་པ་བཅིང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དོ་རྩེ་ཅན་གྱི་གནས་དེ་

ཡི། །འོད་ཟེར་གྱིས་ནི་དོ་རྩེ་ཀུན། །བསྐྱུས་ནས་གོང་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སུ། །བཅིངས་པ་བཅིང་བ་
ཡིན་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྒར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱུས་ན་ནས་སྒར་དང་དེའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་
པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ནང་ལ་གཞིལ་བས་གཤེན་རྩེ་གཤེད་མངག་གཞུག་པར་བསྐྱབས་ནས་དེས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཁྱིད་དེ་མཆོག་བསྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྱུར་ན། རྣམ་སྒྲུང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་དུས་སུ་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་
ནང་གི་མདུན་ཀྱི་ནས་མཁར་རྒྱ་བ་ལ་གནས་པའི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་སྒྲིམ་པར་
བོ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་གཅིག་བསམ། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྒྲུང་ལ་
སོགས་པའི་ལྟ་སོ་གཉིས་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྒྱུན་བྲངས་པའི་སྐུ་དོ་རྩེ་རིགས་
ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ལྷུང་དང་། གསུང་དོ་རྩེ་རིགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཁྱི་དང་། ཐུགས་དོ་རྩེ་རིགས་ཀྱི་ལྟ་
རྣམས་རྩི་ལ་ཞུགས་པར་བསམ་ཞིང་ལྷུང་ཁྱི་གསུམ་རྩི་ཡིག་ལ་བསྐྱེམ་པས་རྩི་ཡིག་དེ་ཡོངས་
སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷུང་དང་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་གཤེན་རྩེ་གཤེད་ཞལ་གསུམ་བྱག་བྱག་པར་
བསྐྱེད་པའི་གནས་གསུམ་དུ་ཨྱོ་ལྷུང་རྩྱུ་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་བཀོད། རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་ལས་འོད་
ཟེར་ཐུགས་རྩྱུ་ལྟ་བུ་སྔོགས་བཅུར་འཕྲོས་ཏེ་མངག་གཞུག་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་སྒྱུན་བྲངས་ཏེ་དམ་
ཆོག་པ་ལ་དགུག་གཞུག་བཅིང་མཉེས་པར་བྱས། སྒར་ཡང་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་གི་འོད་ཟེར་
ཐུགས་རྩྱུ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་བཏབ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཐུགས་
རྩྱུད་ཀྱི་རྩ་མཐུ་ཐམས་ཅད་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་པར་བྲངས་ནས་མངག་གཞུག་པའི་ཐུགས་ཀར་
གཞུག་ཅིང་དེ་ནས་རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་ཐུགས་རྩྱུ་ལྟ་བུ་འཕྲོས་ཏེ་མངག་གཞུག་པའི་
ཐུགས་ཀར་བཏབ་ནས་ངག་དུ། ཨྱོ་ལྷུང་རྩྱུ་ཡ་ལྷན་གྱི་ཏ་ལྷུང་ ཞེས་རྒྱོས་ཤིང་མངག་གཞུག་པར་

བསྐྱབས་ནས་འགྲུབ་པ་ན། ཨི་ལྷུང་ལྷོ་ཡ་ལྷན་གྱི་བྱ་རྒྱུ་ཤི་ཏ་ཏ་ཏི་ཞེས་བཟུངས་ན་མངག་གཞུག་
 བ་དེས་སྐྱབ་པ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཁྱིད་དེ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་བ་ཉམས་
 སུ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་མཆོད་ནས་མངག་གཞུག་
 བ་གཞན་གཉིས་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་མངག་གཞུག་པ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལའང་ཞེས་པར་བྱའོ།

³⁴³
 གཉིས་པ་(མངག་གཞུག་པས་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། མཁའ་དབྱིངས་རྒྱ་ཆེན་དག་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས། ཞོང་
 བུའི་ཚུལ་གྱིས་བྱེད་པ་ནི། རྩོམ་ཆེན་བྱུང་གཟུགས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་འགྲུབ་པའི་མངག་གཞུག་པ་དེས་ནས་མཁའ་དབྱིངས་རྒྱ་ཆེན་
 པོ་མཐའ་དག་པ་ནི་ཐོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་པ་ཡང་གོང་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རྩོ་
 རྩོམ་སྤྲོ་བའི་གཟུགས་ཅན་ཆེན་དུ་བྱུང་བར་སྐྱབ་པ་པོས་བསྐྱལ་ན་མངག་གཞུག་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་བྱེད་པར་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྱིད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་
 ཆར་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་རྣམས་བྱེད་པར་ལྷ་སྟོན་གྱི་ཅི་དགོས་སོ། །

³³⁷
 བདུན་པ་(མཇུག་བསྐྱབ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་གཅིག་པ་རྩོམ་སྤྲོ་བའི་དཔལ་
 ཆེན་པོས་དེ་སྤྲད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བྱ་གཅིག་པ་ལྟར་གང་ལ་མངའ་བའི་རྩོ་
 རྩོམ་སྤྲོ་བའི་ཆེན་པོས་དེ་སྤྲད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །

³³⁷
 གསུམ་པ་(རྩོམ་འཇུག་དཔལ་གྱི་སྟོན་རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དབང་དུ་བྱ་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱས་རྩོམ་སེམས་དབང་རུང་། །གལ་ཏེ་དབང་དུ་བྱ་འདོད་ན། །རྩོམ་སེམས་མཆོག་གསུམ་འཛིན་པ་ཆེ། །གསང་བ་ཆེན་པོ་འདི་བསམ་མོ། །རྩོམ་སེམས་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ། །ནམ་མཁའ་རྩོམ་སེམས་སུ་བསམ། །མདའ་ལྷེ་སྦྱར་བ་དག་གིས་ནི། །དབུ་རྒྱ་ཅེ་མོ་ཡང་དག་སྟོ། །གནས་ལྷ་དག་ཏུ་སྤྲུགས་ཤེས་པས། །རྩོམ་སེམས་རབ་ཏུ་དབབ། །སྤངས་ཤིང་བརྒྱལ་བར་བསྟོམ་པ་ནི། །བྲིས་པའི་སྟོན་ཀློག་ཆེན་གྱིས། །བསམ་གཏན་འདི་ནི་ཆེ་ཕྱིར་དུ། །གསང་བའི་བསྟོམ་བ་དག་གིས་བསྟོམ། །སྤྲུགས་ནམས་ཀྱིས་བྲིས་རབ་གསང་བ། །རྩོམ་སེམས་ཀྱི་སྟོན་ལས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། སངས་རྒྱས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་ཞིང་བསྟན་བཅོས་ལ་མཁས་པ་དང་རྩོམ་སེམས་དབང་སྟེ་བསོད་ནམས་ཆེ་ཞིང་སྟོན་སྟོན་བཏན་བ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་གལ་ཏེ་རང་གིས་དབང་དུ་བྱ་བར་འདོད་ན་རིགས་གསུམ་གྱི་མཆོག་སྟེ་རྩོམ་སེམས་གསུམ་རང་གི་ངོ་བོར་འཛིན་པའི་འཇམ་དཔལ་ཆེན་པོའི་སྟེ་སྟོན་མིན་ལ་གསང་བ་ཆེན་པོ། འོག་ནས་བཤད་པ་འདི་བསམ་ཞིང་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། གསང་བའི་བསྟོམ་བ་དག་གིས་ཏེ་ནང་ལ་གཞིལ་བ་བྲིས་པ་ལྟར་གཞིན་ཤིང་ཆེན་གྱི་འཇམ་དཔལ་ལ་སེམས་པའི་སྟོན་དང་ལྷན་པའི་སྤྲུགས་ཆེན་གྱིས་ཏེ་རུས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་གནས་ལྷ་དག་ཏུ་སྤྲུགས་ནམས་འགོད་བ་དང་གཏོང་བ་ཤེས་པའི་སྤྲུགས་པས་ནམ་མཁའ་རྩོམ་སེམས་པའི་དབུས་སུ་སྟེ་སྟོན་པའི་རང་ལས་རང་ཉིད་རྩོམ་སེམས་སྟོབས་པོ་ཆེ་སྟེ་མདོག་དམར་པོ་ཞལ་གཅིག་སྤྲུག་གཉིས་པ་ན་བཟའ་དང་རྒྱན་ཐམས་ཅད་དམར་པོ་སྤྲུག་གཡས་ཀྱི་སོར་མོ་ལྷེའི་ནང་ནས་རྩྱུང་བའི་མདའ་ལྷུངས་དམར་པོ་ཁ་མ་བྱེ་བའི་མདེུ་ཅན་ལྷ་འདྲེན་ཅིང་གཡོན་ན་མི་ལས་བྱུང་བའི་གཞུ་ཨོ་ལས་བྱུང་བའི་གཞུ་རྒྱུད་ཅན་བསྟོམས་པ། མདའ་ལྷ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་

གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་ལ་ཡོད་པའི་རྟེན་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། མྱོང་ས་པར་བྱེད་པ་
 དང་། ཀྱན་ཏུ་མྱོང་ས་པར་བྱེད་པ་དང་། བརྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་མེད་པར་བྱེད་པའི་
 མདའ་ལྷའི་ངོ་བོར་བསམ་པའི་རྩྱུ་ཨོ་སྤྱ་ལྷུང་ཏུ་ནམས་དབུ་བྱེད་ཀྱི་ཅེ་མོ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་མཆོག་
 ནམས་ཀྱི་སྟོང་ག་སྟེ་བོ་སྟེ་བ་གསང་བ་རྒྱུ་པའི་གནས་ལྷ་དག་ཏུ་དོ་རྩེ་ཁོ་བོ་སྟེ་སྟེ་ག་པའི་བསམ་
 པས་ཡང་དག་པར་སྟོ་ཞིང་རབ་ཏུ་དབབ་པར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དངངས་ཤིང་བརྒྱལ་བར་
 བསྐྱོམས་པའི་བསམ་གཏན་འདི་ནི་དུས་རྒྱ་བ་བྱེད་དུ་བསྐྱོམས་ན་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དབང་དུ་འགྱུར་
 བར་སྤྲུགས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀྱན་གྱིས་རབ་ཏུ་གསང་བ་དོ་རྩེ་དོན་གྱི་སྟོ་སྟེ་དོ་རྩེ་འཆང་
 ཆེན་པོ་ཡིས་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་(གདུལ་བྱ་མ་དད་པ་དད་པར་བྱེད་པའི་སྦྱར་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་དག་ནི། །ནམ་མཁའ་དོ་རྩེ་དེ་དབུས་བསམ་པ། །
 སྤྲུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་རྩྱུ་ལ་སྦྱོགས། །དོ་རྩེ་གསུམ་ལ་སྦྱོགས་པར་བསྐྱོམ། །ཨོ་ནི་མིག་གི་དབུས་
 བསམས་ནས། །འདི་དག་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བསྟན། །སྤྲུགས་ནམས་ཀྱན་གྱི་གཟུགས་དག་ནི། །སྦྱ་
 གསུམ་དོ་རྩེ་ཅན་དུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། རྟེན་ནང་ལ་གཞོལ་བས་རང་གི་ལྷའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་
 ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་རང་དང་བསྟན་པ་ལ་མ་དད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའི་དབུས་སུ་
 རྩྱུ་ལས་དོ་རྩེ་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་རྟེན་དང་
 བཅས་པ་དེ་དག་ནི་བསམ་པར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཞེ་སྟངས་། གཉི་ལྷག་འདོད་ཆགས། ང་རྒྱལ།
 དྲག་དོག་ལས་ཆེ་བ་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྩྱུ་དང་། ལ་སོགས་པས་ཨོ་

ལྷ་ལྷ་ཏུ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་བ་ལའོར་ལོ་བསྐྱེད་ཅིན་པོ་ཆེ་
རལ་གྱི་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་ཐུགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱེད་བ་དང་། གསུང་དོ་རྩེ་འོད་དཔག་
མེད་དང་། ལྷ་དོ་རྩེ་རྣམས་སྤང་གསུམ་དང་ལ་སོགས་པའི་རིན་འབྱུང་དང་དོན་གྲུབ་ཏུ་བསྐྱེད་དེ་
བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་མིག་གཉིས་ཀྱི་དབུས་སུ་ཨོ་ཡིག་དཀར་པོ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བར་
བསམས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་འདི་དག་གིས་མདུན་གྱི་རྣམ་མཁའི་དཀྱིལ་ལའོར་འདི་མཐོང་བར་ཤོག་
ཅིག་ཅེས་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དཀྱིལ་ལའོར་བསྐྱན་ན། དེས་ཏེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་
བཏེན་པ་ཐུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལའོར་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱུན་གྱི་གཟུགས་དག་ནི་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་དོ་རྩེ་
ཅན་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་རང་དང་བསྐྱན་པ་ལ་དད་པར་འགྱུར་རོ།

ལྷ་བ་(རྣམ་སྤང་གི་སྐྱོན་ས་བཀའ་སྐྱོམ་ཞི་བའི་སྦྱར་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། བཀའ་སྐྱོམ་ལ་སྦྱོགས་ཉོན་མོངས་ཆེས། །སྦྱར་བ་འདི་ནི་རྣམ་བསམས་ན། །དོ་
རྩེ་ཐུགས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་དུ། །སྐྱུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་འགྱུར། །རྣམ་པར་སྤང་མཛད་
གཟུགས་ཆེན་པོ། །བསམས་ན་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར། །འི་ནི་ཁ་ཡི་ནང་དུ་བསྐྱོམ། །ཨོ་
ནི་ལྷེ་ལ་འདུག་པར་བསམ། །བཟའ་བར་བྱ་བ་ཀྱུན་གྱི་གནས། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་བརྒྱན་པ་
སྟེ། །ཞི་བ་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་སེལ། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་ལས་བྱུང་བའོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་
ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུས་དེ་སྐྱད་ཅེས་བཀའ་སྐྱལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བཀའ་སྐྱོམ་དང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་སྐྱབ་པ་པོས་
འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྦྱར་བ་སྟེ་རྣམ་འབྱོར་འདི་ནི་རྣམ་པར་བསམས་ན་དོ་རྩེ་ཐུགས་ཏེ་དོ་རྩེ་
འཆང་གིས་གསུངས་པའི་བཀའ་བཞིན་དུ་བཀའ་སྐྱོམ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་

སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཆོས་དབྱེངས་ཡེ་ཞེས་གྱིང་བོ་དོ་
 རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་བ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་བྱང་བའི་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་གྱི་གཟུགས་ཆེན་
 བོར་བསམས་པའི་དབའ་བོ་གཅིག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱོམས་ནས་རང་གི་ཁའི་ནང་གི་རྒྱ་
 སྤྱག་ཏུ་ཡི་གེ་བའི་དཀར་པོ་ཆེ་བ་ཉ་གང་བ་ལྟ་བུ་མགོ་ཐུར་དུ་བལྟ་བ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་འཛུགས་
 གཅིག་བསྐྱོམ་ཞིང་། ཡི་གེ་ཨོ་ཞི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་ལྟེ་ལ་འདུག་པར་བསམས་ལ་
 བའི་ཡིག་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་ཨོ་ཡིག་གི་སྟེང་དུ་བབས་པ་ལྟེ་ཐོག་ཏུ་བྱང་བ་བྱུངས་པ་ལས་བཟའ་
 བར་བྱ་བ་འཕྲོད་པ་དང་མི་འཕྲོད་པ་ཀུན་གྱི་ནད་མེད་པའི་གནས་ཏེ་བདེ་བའི་གཞིར་གྱུར་བ་དང་
 ལང་ཆོ་དང་ནད་མེད་པ་དང་བདེ་བ་དམ་པོ་རབ་ཏུ་སྟོར་བས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བྱས་བརྒྱན་བ་སྟེ་
 ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བྱ་ལྟར་མཆོད་པར་བྱ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་དང་། དུག་དང་
 སྤྲར་དུག་དང་འབྱུང་བོ་སོགས་གྱི་ཉེ་བར་འཆེ་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་དོན་
 རྣམས་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བྱ་དོ་རྩེ་
 འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅས་བཀའ་སྤྱུལ་ཏོ།།

³³⁷
 དུག་བ་(ལྟ་སོ་སའི་སྤྱབ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སྤྱབ་བ་)ལ། དབའ་བོ་དོ་རྩེའི་སྐོ་ནས་ཞི་སོགས་
 གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་སྤྱབ་ཚུལ། སྤྱལ་བྱེད་མའི་སྐོ་ནས་ལས་སྤྱབ་ཚུལ། ³⁵⁴རྩྭ་ལའི་སྐོ་ནས་ཁོར་
 སྤྱབ་ཚུལ། གཞོད་སྤྱོད་མོ་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་སྤྱབ་བ། ³⁵⁸མཁའ་འགྲོ་མ་གཉིས་དང་སྟོམས་
 བར་ཞུགས་ནས་འབྲས་བུ་གཉིས་སྤྱབ་ཚུལ་དང་ལྷ་ལས།

དང་བོ་(དབའ་བོ་དོ་རྩེའི་སྐོ་ནས་ཞི་སོགས་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་སྤྱབ་ཚུལ་)ནི།

བའི་སངས་རྒྱལ་མི་བསྐྱོད་པ་སྟོང་དང་རེག་བྱ་དོན་རྩལ་སྟོང་ལུ་བཀོད་པའི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་པ་ཐམས་ཅད་འོད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པ་སྟེ་བསྐྱོར་བར་བསམས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་པོ་
གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱར་གྱི་དུས་སུ། ལྷ་མ་གྱི་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་བདེ་བས་སྟོང་པ་དེས་བའི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་བཅུམ་
པར་བྱའོ། །དཔའ་པོ་དོན་རྩལ་འབྱོར་གསུངས་པ་ལས་སྤྲུགས་སྟོང་བའི་དཔའ་པོ་བཞུགས་ཀྱི་
ཕྱང་བ་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ།

གཉིས་པ་(སྐལ་བྱེད་མའི་སྟོན་ལས་སྦྱབ་ཚུལ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ནས་དབྱངས་དོན་རྩལ་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། དོན་རྩལ་པོ་བསྐྱོར་པའི་ཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་དོན་
རྩལ་སྦྱང་དོ། །ཅི། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་ནི། རྣམ་མཁའ་དོན་རྩལ་སྤྲུགས་པས་མ། །
སངས་རྒྱལ་སྟོན་གྱི་ཆོག་ཡིས། དོན་རྩལ་གྱི་གྲགས་ཆེན་ནི། །ལུས་དང་དག་དང་སེམས་ལ་
དབབ། །སྐལ་བྱེད་དོན་རྩལ་བསྐྱོར་མོ། །རྒྱན་ནམས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པ། །ཁ་དོག་དཀར་
མོར་རབ་དུ་བསྐྱོམ། །དོན་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་པོ་ཆེ། །བསམས་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོག་དགོད་དོ། །དོ་
རྩལ་དམ་ཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། དཔའ་པོ་དོན་རྩལ་སྟོན་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ནས་
བྱུང་དོན་ཞེས་བྱང་དོ། །གང་གིས་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་དོན་རྩལ་
དབྱེར་མེད་པའི་དོན་རྩལ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། སྟོན་ཀྱི་ནས་སངས་
རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབྱངས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་པར་མཛད་པའི་དོན་རྩལ་བྱེད་མའི་སྟོན་ནས་

ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟུང་དུ་ཐུགས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
 བྱུགས་ནས་སོ། །གང་ན་དོ་རྩེ་ཆེན་པོ་ཅེ་ལྷ་པ་ལས་སྐྱལ་བྱེད་མ་བསྟོམས་པ་སྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
 བའི་ས་བོན་གྱི་ཆེག་ཚུ་འདིའོ། །དེ་ཡང་མི་བསྟོད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་དང་པོ་སྦྱར་བ་དང་དོ་
 རྩེ་སེམས་དབང་རྒྱལ་བོ་ཆེ་སྟེ་མི་བསྟོད་པ་ཡབ་ཡུམ་ཆོག་ཡིས་ཉེ་སྟོམས་པར་བྱུགས་པ་ལས་
 བྱུང་བའི་སངས་རྒྱལ་ལྷ་སོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱི་ཆོགས་ཡུམ་གྱི་བརྒྱར་བསྐྱེད་པ་བྱིར་སྦྱོར་བ་དང་
 ཚུར་འདུས། རང་གི་གནས་སུ་བཞག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་
 སྦྱར་གྱི་དུས་སུ་མི་བསྟོད་པའི་ཉེ་གདན་གྱི་དབུས་ཀྱི་རེག་བྱ་དོ་རྩེ་མ་ནམ་མཁའ་དོ་རྩེ་སྟོང་པར་
 བྱུངས་པའི་དབུས་སུ་བསམ་པ་སྟེ་སྟོང་པའི་རང་ལས་ཉེ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་དམ་པའི་སྟོང་དུ་ཚུ་
 དང་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་དང་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱུག་བསྐྱལ་སེལ་བར་
 བྱེད་པས་ན་གྲགས་ཆེན། བགོགས་གྱི་ལུས་དང་རག་དང་སེམས་ལ་དབབ་པ་སྟེ་ལུས་རག་ཡིད་
 གསུམ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱལ་བྱེད་དོ་རྩེ་མ་བསྟོམས་སོ། །དེ་ཡང་ན་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྐྱགས་གྱི་ལྷ་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་རིགས་དྲུག་གི་ཆེག་སྟེ་
 བྱུག་གཡས་དོ་རྩེ་འཁོར་ལོ་བརྒྱ། གཡོན་འིལ་བྱ་རིན་ཆེན་རལ་གྱི་དགོད་པ་སྟེ་འཛིན་པའི་ཁ་
 དོག་དཀར་མོར་རབ་དུ་བསྟོམས་པར་བྱ་ཞིང་བསམས་ལ། དེའི་སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
 གསུམ་དུ་དོ་རྩེ་གསུམ་སྟེ་ཨོྭ་ཨུྭ་ཨུྭ་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་བཀོད་པའི་བྱིན་བརྒྱབས་བྱས་ལ་རང་དོ་རྩེ་མི་
 བསྟོད་པའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱལ་བྱེད་མ་དང་དམ་ཆོག་སྟེ་སྟོམས་པར་བྱུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་
 བས་སྟོང་པ་རེས་པའི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ནས་ཞི་སོགས་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །སྐྱལ་
 བྱེད་མའི་སྐྱལ་ལས་ཡེ་ཤེས་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྦྱང་བ་འཕྲོ་བ་དང་ལྷན་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ཏོ། །

350

གསུམ་པ་(འཇྲ་ལའི་སྒོ་ནས་ནོར་སྐྱབ་ཚུལ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱུག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། བསམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དོ་རྩེ་ལོངས་སྟོང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 འཁོར་ལོའི་ཚུལ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་ཕྱང་ངོ་། །དྲི་སངས་རྒྱས་
 དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་དག །ནམ་མཁའའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུང་སྤྱ་བསམ། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་ཆོ་
 ག་ཡིས། །དོ་རྩེ་བསྟོམ་པས་དབབ་བར་བྱ། །འཇྲ་ལ་ནི་ནོར་སྐྱབ་པ། །གནོད་སྦྱིན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་
 བར་བྱ། །ཞི་བ་གནོད་སྦྱིན་གཟུགས་འཛིན་པ། །ཐོར་ཚུགས་དབྱ་རྒྱན་དོ་རྩེ་ཅན། །སངས་རྒྱས་
 ལྷ་ཡི་ཆོ་ག་ཡིས། །གནས་ལྷ་དག་ཏུ་བསྟོམ་པར་བྱ། །དོ་རྩེ་བདུད་ཅིའི་ཚུ་དེ་ཡིས། །བསམ་
 གཏན་གནས་ལ་འདུག་ལ་དབྱལ། །དོ་རྩེ་སེམས་དབའི་ཆོ་ག་ཡིས། །དབྱ་རྒྱན་དེ་ལ་ནམ་བར་
 བསམ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གནོད་སྦྱིན་དབང་། །གནོད་གནས་དབང་པོ་འོད་ཆེན་མཉེས། །དོ་རྩེ་
 དམ་ཆོག་གི་བྱུག་རྒྱ་རྩས་སྐྱབ་པའི་ཉོག་གི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྐྱལ་བྱེད་མའི་སྒོ་ནས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྩེས་དེ་ནས་ཕྱང་ངོ་། །གང་གིས་
 ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱུག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་
 དབྱེར་མེད་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན་དོ་རྩེ་སྐྱབ་པ་པོས་རིན་
 པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ལོངས་སྟོང་པར་སེམས་པའི་
 བསམ་པ་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་གནོད་གནས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་དེ་བཤད་སྟོམ་པའི་ཐུགས་
 ཅེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་འཁོར་ལོའི་ཚུལ་ཉེ་གནོད་གནས་ཀྱི་ས་བོན་རྩི་འདོམ། །

དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་དབྱིངས་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་པར་བསྐྱེམས་པའི་དབྱས་སུ་བསམ་པ་སྟེ་སྟོང་པའི་
ངང་ལས་སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་དམ་པ་དག་སྟེ་བད་ཆེའི་སྟངས་ཏུ་རྫོ་སེར་པོ་ཆོ་ག་ཡིས་ཏེ་རྫོ་
ཡིག་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་སྟེ་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲུ་
ལ་སོགས་པའི་འོར་ནམས་ཐམས་ཅད། འོད་ཀྱི་ནམ་པར་བསྐྱས་ཏེ་དོ་རྩེ་གཞོན་གནས་སྒྲོམ་པ་
པོས་རྫོ་ཡིག་ལ་དབབ་པ་སྟེ་བསྐྱེམ་པར་བྱས་པའི་རྩི་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་སྒྲི་རྫོ་ཕྱུ་ར་རྫོ་གྱིས་
མཆན་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རང་ཉིད་གཞོན་སྒྲིན་ཆེན་པོ་གཞོན་གནས་སེར་པོ་དོ་རྩེ་ཅན་ཏེ་
དོ་རྩེ་འཆང་གི་དབྱ་རྒྱན་ཅན་སེར་ནག་དཀར་པའི་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་གི་གཡས་སྒྲི་རྫོ་ཕྱུ་ར་
ལྷགས་ཀྱི་མདའ་འཛིན་པ། གཡོན་དང་པོས་རང་འབྲའི་ཡུམ་ལ་འཁྱུང་ཅིང་ལྷག་མ་གཉིས་ཀྱིས་
ཞགས་པ་བཟང་པོ་དང་བཅས་པའི་ནེུ་ལེ་དང་གཞུ་འཛིན་པ་ཞི་བའི་ཉམས་ཅན་རལ་པའི་ཐོར་
ཚུགས་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པ་གསུམ་པ་ཆེ་བ་གཞོན་སྒྲིན་མིུ་ཐུང་གི་གཟུགས་
འཛིན་ཅན་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞིང་ཆོ་ག་ཡིས་ཏེ་དེའི་སྒྲི་པོ་མཁྱིན་པ་སྟོང་ག་སྟེ་བ་གསང་གནས་ཏེ་
ལུས་ཀྱི་གནས་ལྟ་དག་ཏུ་ཨོྩ་ཨོྩ་སྐྱ་རྒྱ་ལས་སངས་རྒྱས་ནམ་ལྟང་། འོད་དཔག་མེད། མི་
བསྐྱོད་པ། རིན་འབྲུང་། རོན་བྱལ་ལྟ་ནམས་བསྐྱེམས་པ་སྟེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་རང་གི་
མདུན་དུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་དུ་རྩྭ་ལའི་སྐྱ་གཟུགས་ཡོད་ན་བཞག་སྟེ་ལྷ་རྒྱ་རྒྱས་
སྟོང་པར་སྐྱངས་པའི་སྟོང་པའི་ངང་ལས་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོན་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་བད་ཆེའི་
སྟངས་ཏུ། རྩི་སེར་པོ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་གསང་གནས་སུ་རྒྱ་ལས་དོན་བྱལ་
བསྐྱེད་པའི་བར་བདག་བསྐྱེད་བཞིན་དུ་བསྐྱེམས་ནས། དེ་ནས་རང་གི་ཕྱགས་ཀ་ནས་རྩྭ་ལ་
རང་འབྲ་བ་གཉིས་པ་ཐུང་སྟེ་མདུན་གྱི་རྩྭ་ལ་ལ་བསྐྱེམ་སྟེ་དབྱ་རྒྱན་གྱི་དོ་རྩེ་སེམས་དབའ་ཡབ་
ཡུམ་ཆོ་ག་ཡིས་ཏེ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་སྐྱོར་མཆོམས་ནས་བབས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

ཀྱི་ཚུ་རྒྱན་གྱིས་ཇ་སྤྲུལ་ལ་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བསམ་ཞིང་རང་གི་ལག་གི་རྩི་ལས་བྱུང་བའི་རྟེན་རྒྱུ་
 བདུད་ཅིའི་ཚུ་དེའི་བསམ་གཏན་གནས་ཏེ་མདུན་གྱི་རིན་པོ་ཆེའི་སྟོང་དུ་འདུག་པའི་ཇ་སྤྲུལ་ལའི་སྤྱི་
 བོར་དབབ་ཅིང་། ཨོ་ཇ་སྤྲུལ་རྩི་སྤྲུལ་ལེ་སྤྲུལ་ཞེས་ཚུ་སྤྲུལ་དབུལ་ཞིང་གསོལ་བ་གདབ་བོ། །དེ་
 ལྟར་བྱས་ན་གཞོད་སྤྱིན་གཞོད་གནས་དབང་པོ་འོད་ཆེན་ཏེ་མཉེས་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་
 གང་འདོད་པ་དེ་སྤྱིར་བར་བྱེད་དོ། །ཐ་མལ་གྱི་རྟོག་པས་མི་བྱེད་པའི་གཞོད་གནས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
 ཉེ་ནས་འབྱོར་དེ་ཉིད་འདའ་བར་མི་བྱ་བས་ན་དམ་ཆེག་རྣམས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟོག་གི་སྤྱི་མཐོ་
 ཞིང་དཔལ་ཏེ་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

བཞི་པ་(གཞོད་སྤྱིན་མོ་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་སྐྱབ་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་ན་རྟེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། རྟེན་རྒྱུ་འདོད་པ་ཉེ་བར་
 ལོངས་སྤྱོད་པའི་དཔལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། གཞོད་སྤྱིན་མའི་རྟེན་
 རྟེན་དམ་ཆེག་གི་ཆེག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟེན་ལས་བྱུང་ངོ་། །ཀློ། མཁའ་
 དབྱིངས་རྟེན་རྟེན་དབུས་གནས་པར། །གྲུ་བཞི་ལྷན་པ་རབ་ཏུ་བཟང་། །ཐམས་ཅད་རིན་ཆེན་བཞི་
 ལས་བྱས། །མེ་རྟོག་སྒྲོས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་འཁྲིགས། །གཞོད་སྤྱིན་མོ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ནམ་མཁའི་
 དབྱིངས་ནི་གང་བར་བསམ། །གཟུགས་ཀྱི་སྤྱིན་དག་རྣམས་བསམ་ལ། །རྟེན་གསུམ་ཀྱི་སྤྱོད་བས་
 དབབ། །གཟུགས་ནི་གཅིག་ཏུ་བསམ་པར་བྱ། །ལུས་གསུམ་རྟེན་རྟེན་བྱེད་ཕྱག་གིས། །དེ་ཡི་བསམ་
 གཏན་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །རྟེན་རྟེན་པའི་ཉིང་འཛིན་གནས། །དབུ་རྒྱན་ལ་ནི་ཁྲི་བོ་བསྒྲོམ། །སྤྱིང་
 ཁར་ལྷགས་ཀྱི་ཆེག་བསྒྲོམས་ལ། །རྟེན་རྟེན་སྤྱོད་བ་བཅུམ་པར་བྱ། །གཞོད་སྤྱིན་མོ་ཐམས་ཅད་དང་
 མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་སྒྲོམ་པའི་རྟེན་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། རྩ་ལཱ་ལོ་སྒོ་ནས་ཞོར་བསྐྱབ་ཚུལ་བཤད་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སྤང་རོ། །གང་གིས་ན།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཕྱག་ན་རྩོ་རྩོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོ་རྩོ་གསུམ་
 དབྱེར་མེད་པའི་རྩོ་རྩོ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན་རྩོ་རྩོ་གཞོད་སྐྱེན་མའི་
 གཟུགས་སྐྱུ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པའི་ཡུལ་ལྷ་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལས་སྤང་བའི་བདེ་སྤྱོད་
 སྤྱོད་པའི་དབལ་ཉེ་དེ་བཤད་སྐྱེན་དུ་ཐུགས་ཅེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྐྱེམས་
 བར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་གཞོད་སྐྱེན་མའི་དམ་ཆོག་སྟེ་སྐྱུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྩོ་རྩོ་ཆོག་
 ས་བོན་གྲོ་འདིའོ། །ཡ་གཞོད་སྐྱེན་གྱི་མིང་ཡིག་དང་པོ་ཡིན་ཡང་དེ་ནི་གཞོད་སྐྱེན་པོ་མོ་གཉིས་
 ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། གྲུ་ལ་ཨི་བཅུག་པས་གྲི་ནི་གཞོད་སྐྱེན་མའི་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་པས་
 དེ་ལ་ཐིག་ལེ་བྱིན་ནས་ས་བོན་དུ་བྱས་པའོ། །ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཉེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་སྤྱོད་པ་ཉིད་
 བསྐྱོམ་པའི་ངང་ལས་རྩོ་རྩོ་མའི་དབྱས་གནས་པར་ཉེ་དེའི་སྤྱོད་དུ་གྲོ་ལས་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་
 ལྷ་བཞི་ལས་བྱས་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་བྱ་བཞི་ལྷམ་པ་རབ་དུ་བཟང་པོ་གདན་དང་བཅས་པ་
 བསྐྱེད་པའི་གདན་དབྱས་མའི་སྤྱོད་དུ་ཕྱག་མཆན་ལས་བྱང་ཚུབ་པ་ཡན་ཆད་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བས་
 རང་ཉིད་རྩོ་རྩོ་འཇམ་དཔལ་དམར་པོ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པར་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྤྱོད་དུ་བཏང་ནས་ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐྱབས་སུ། རང་ཉིད་རྩོ་རྩོ་གསུམ་
 ཉེ་སེམས་དཔལ་སུམ་བཅེགས་ཅན་དུ་གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གཞོད་
 སྐྱེན་མོ་ནི་ཐམས་ཅད་གྱིས་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ནི་གང་བ་སྐྱེན་པར་པར་བསམ་ཞིང་དེ་
 དག་ལ་མེ་ཉོག་དང་སྤྱོས་ལ་སོགས་པ་བྱི་དང་བདུད་ཅི་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་མཆོད་པའི་ཆོགས་
 གྱིས་ཀུན་དུ་འབྲིགས་པས་ལེགས་པར་མཆོད་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱི་སྤྱོད་
 བས་གཞོད་སྐྱེན་མོ་ཐམས་ཅད་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་དབབ་པར་རྣམ་པར་བསམས་ལ།

གཞོན་སྤྱན་མོའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱན་ཏེ་ཆོགས་དག་མ་ལུས་པ་གཞོན་སྤྱན་མོའི་གཟུགས་ནི་
 གཅིག་ཏུ་བསམ་བར་བྱ་ཞིང་དེའི་ལུས་ཀྱི་གནས་གསུམ་དུ་རྫོ་རྗེའི་ཡི་གེ་གསུམ་བཀོད་པ་ལས་བྱེ་
 བྲག་གིས་ཏེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་འོད་ཟེར་གྱིས་རྫོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་སྤྱན་
 བྲངས་པ་གནས་གསུམ་དུ་བསྟེན་པའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་བརྒྱབས་བྱས་ཏེ། དེའི་སྤྱི་བོ་ལ་
 སོགས་པའི་གནས་ལྗང་བསམ་གཏན་ཏེ་ཨོ་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་ལྗང་ལས་རིགས་ལྗང་
 བསྟོམ་པར་བྱས་ནས་དབུ་རྒྱ་ལ་ནི་གཞོན་པའི་དོན་དུ་ཁྱོ་བོ་གཤེན་རྗེ་གཤེད་བསྟོམ་མོ། །སྤྱིང་
 གར་ལྗགས་ཀྱི་ཆོག་ཁྲི་བསྟོམས་ལ་རང་གི་རྫོ་རྗེ་དང་དེའི་གསང་གནས་ཀྱི་བརྒྱ་གཉིས་མཉམ་
 བར་སྐྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་སྐྱར་ཏེ་ཞི་སོགས་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་བཅུམ་པར་
 བྱའོ། །གཞོན་སྤྱན་མོ་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་ཏེ་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་སྐྱར་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྟོམས་པར་བྱས་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་དེ་ཉིད་མི་བྱེད་པས་ན་རྫོ་རྗེ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །

350

ལྗང་བ་(མཁའ་འགྲོ་མ་གཉིས་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་འབྲས་བུ་གཉིས་སྐྱབ་ཚུལ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱུག་ན་རྫོ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། རྫོ་རྗེའི་ལྗགས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྱུང་པ་རྫོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
 ཞུགས་ནས། དངོས་གྲུབ་སྤྱོད་མོ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྫོ་རྗེ་ལས་བྱུང་ངོ་། །སྐྱེ་
 དང་གསུང་ཐུགས་ཡང་དག་འགྲུབ། །སངས་རྒྱུས་གཟུགས་འཛིན་འོད་བཟང་པོ། །རྩ་ཆུ་བོའི་
 གཤེར་འོད་འབྱ། །དངོས་གྲུབ་སྤྱོད་མོ་དག་ལ་གནས། །མི་སྤང་ལ་སྟོགས་ཡང་དག་གྲུབ། །འཇམ་
 པའི་འོད་དང་འབྲ་བར་འགྱུར། །གཞོན་སྤྱན་རྒྱལ་པོ་གྲུབ་པ་ཆེ། །རིག་འཛིན་དག་གི་དབང་པོར་
 འགྱུར། །དེ་ལ་འདི་ནི་རྫོ་རྗེའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུགས་གསང་བའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་

སོ། །སྤྲུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་ཡི། །མངོས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི། །འཛིག་
 རྟེན་ཁམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ། །མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དགའ་བར་འགྱུར། །གཙུག་ཏྱར་ཐམས་ཅད་
 གྲུབ་པ་ནི། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་བདག་པོར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་བྱེད་པའི་མཆོག་།
 སངས་རྒྱས་དོན་རྒྱུ་ལོ་སྤྲོས་པའོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པར་བྱེད་པའི་དོན་མཁའ་ལྷན་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། གཞོད་སྤྱོད་མོ་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤྱད་ངོ། །གང་
 གིས་ན་བཙུག་ལྷན་འདས་ཕྱག་ན་དོན་རྒྱུ་ལོ་སྤྲོས་པའི་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་
 གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་དོན་རྒྱུ་ལོ་སྤྲོས་པའི་ཞེས་པའོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། དོན་རྒྱུ་ལོ་སྤྲོས་པའི་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྟེ་སྟེ་མོ་རྣམས་དང་རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་སྟེ་སྟེ་མས་
 པར་ཞུགས་པའི་ཚུལ་དེ་བཞུགས་སྤྱོད་ཅེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟེ་མས་
 པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་ན་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་གཉིས་ལ་
 བཞིན་ནས་སྤྲོས་སྟེ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་འདི་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་སྤྱིར་མཁའ་འགྲོ་མ་དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་
 གཉིས་ལས།

དང་པོ་(འཛིག་རྟེན་)ལ། སྤྲུགས་སྤྱོད་དང་ཞིང་སྤྱོད་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་
 བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཐིན་ཞིང་རྒྱུད་དབྱེར་མཁའ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་མ་བྱུང་བའི་པོ་ཉ་མོ་དང་ཕྱི་
 མ་ནི་རྒྱུད་དབྱེར་མཁའ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་དོན་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་ཐོབ་བར་
 ཀྱི་པོ་ཉ་མོ་རྣམས་ལ་འཛིག་ལ།

གཉིས་པ་(འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་)ནི། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་དོན་གྱི་འོད་
གསལ་ཐོབ་པའི་འཕགས་མ་གཅིག་ལ་འཛིག་ལ་དེ་ཡང་སྤྲུགས་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་
གཟུགས་སྣ་ཚོགས་ལེན་པས་ན་སྐྱེ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་། སྐྱ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོན་པར་
བྱེད་པས་ན་གསུང་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང་། རང་གི་ཡིད་ལ་རི་ལྷན་མངོན་པར་འདོད་པའི་
དོན་རྣམས་འཐོབ་པར་རྒྱས་པས་ཐུགས་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་སྟེ། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྩ་
འཕྲུལ་དང་ལྷན་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཏེ་དོ་རྟེན་མཁའ་འགྲོ་མའི་གཟུགས་འདྲ་བའི་གཟུགས་འཛིན་
པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་འོད་བཟང་པོ་འཛུམ་བུ་རྩ་བའི་གསེར་དང་བརྒྱ་རྩ་ག་དང་བེ་རྩ་དང་མར་
གད་ལ་སོགས་པའི་འོད་དང་འདྲ་བའི་མདོག་ཅན་དེ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་དེས་རི་ལུ་
ལ་སོགས་པ་བསྐྱབས་པའི་རྩས་བྱིན་པ་ལོངས་སྤྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུགས་ལ་གཞིལ་བའི་
རིག་པ་འཛིན་པའི་དབང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། དངོས་གྲུབ་སྤྱོད་མེད་གསེར་སྤྱང་བ་ལ་སོགས་
པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་དག་སྟེར་བ་ལ་གནས་པའོ། །གཞོད་སྐྱིན་རྒྱལ་མོ་ཞིང་སྐྱེས་ཀྱི་
མཁའ་འགྲོ་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱང་དབུ་མར་ཐེམ་པའི་དབང་གིས་སྤྱང་
སོགས་དང་སྟོང་བ་གསུམ་མི་སྤྱང་བ་སྟེ་སྤྱ་མ་བྱི་མ་ལ་ཐེམ་པ་ལས་སྤྱང་བའི་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་
འོད་གསལ་དུ་འཕྲུག་པ་དང་ལ་སོགས་པས་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་ཡང་དག་
པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། མན་ངག་བྱུང་པར་ཅན་སྟེར་བ་དང་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པ་སོགས་
བྱེད་དོ། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྩ་འཕྲུལ་མཚོག་དང་ལྷན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་དང་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ཆེ་འདི་ལ་མངའ་བདག་དོ་རྟེན་མཁའ་འགྲོ་མའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་
པོ། །མཁའ་འགྲོ་མ་གཉིས་བསྐྱབ་པ་དེ་ལ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་དོ་རྟེན་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མཁའ་

འགྲོ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉུག་མའི་གཟུགས་སྟོང་མིན་ལ་གསང་བའི་དངོས་གྲུབ་སྟེ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་ནམས་སོ།།

མཁའ་འགྲོ་མ་གཉིས་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་ནལ་འགྱུར་པས་གཙུག་ཏྱར་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་གྱུར་ལས་གསུངས་པའི་
གཙུག་ཏྱར་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་སྒྲེང་སྒྲགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མཁའ་འགྲོ་མ་གཉིས་ཐོབ་པ་སྟེ་སྒྲགས་
སྟེལ་ཆོག་དང་བཅས་པ་བསྐྱས་པས་འོད་ཟེར་ཤིན་ཏུ་འབར་བས་མཛེས་པའི་གཟུགས་ཁ་དོག་
དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྣ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱ་བ་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེ་མ་ཞིང་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དེ་མཐོང་བར་
འགྱུར་རོ། །སྒྲགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་སྒྲགས་སྦྱེས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་མ་ཐམས་ཅད་
གྲུབ་པ་ལ་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་བདག་པོ་དང་འབྲ་བར་འདོད་པའི་དོན་ནམས་སྦྱར་དུ་སོ་ཉ་
མོ་དེས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་བྱེད་པ་སྟེ་འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་མཆོག་ནམས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གཉིས་འབའ་
ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྟོ་རྟེ་རབ་བསྐྱེས་པ་སྟེ་སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་བྱང་འཇུག་ཀྱང་འཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟོ་རྟེ་
འཆང་ཆེན་པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

²⁹⁹གསུམ་པ་(སྟོད་པའི་ཆོག་)ལ། ³⁶⁶སྟོས་མེད་བསྐྱས་པའི་སྟོད་པ་བྱ་ཚུལ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད་
ཀྱི་སྟོད་པ་བྱ་ཚུལ་དང་། ³⁶⁸སྟོད་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ³⁶⁸སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོད་པའི་ཕུན་མོང་བའི་ཆོག་
དང་། ³⁶⁸སྟོད་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་པོས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་དང་། ³⁶⁸སྟོད་པའི་གཞུང་ཉེ་བར་
བསྐྱབ་པ་དང་དྲུག་ལས།

དང་པོ་(སྟོན་མེད་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་བྱ་ཚུལ་)ལ། མཆམས་སྦྱར་སྟོན་འགྲོས་སྟོན་པ་བྱེད་པའི་ཆ་
 ལུགས་བསྦྱར་དགོས་པར་བསྟན་པ། རིགས་གསུམ་སོ་སོར་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་བྱ་ཚུལ། ཁ་ཟས་³⁶⁴
 ལ་ལོངས་སྟོན་ཚུལ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ། དེས་དོན་གྱི་དམ་ཆོག་བཞི་ལ་གནས་པར་བྱ་བ།
³⁶⁵རང་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མ་མ་རྟེན་ན་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་ལྔ་ལས།

དང་པོ་(མཆམས་སྦྱར་སྟོན་འགྲོས་སྟོན་པ་བྱེད་པའི་ཆ་ལུགས་བསྦྱར་དགོས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 བདག་པོས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་བརྒྱལ་
 བྱུགས་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་སྟོན་པ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་ལས་ཕྱང་
 རོ། །སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟོ་རྟེ་རྣམས། །ལུས་དང་རག་སེམས་སྒྲིམ་པ་ནི། །རང་ཚུལ་ཉིད་ཀྱིས་
 དེ་བྱས་ཏེ། །དེ་ལྟར་དངོས་གྲུབ་འཛོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། གཞིན་སྦྱོར་མོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་པའི་ཐབས་བསྟན་ནས་ཐབས་དེས་ཕྱག་
 རྒྱ་མོ་རྟེན་ན། དེ་ནས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཕྱག་རྒྱ་མོ་དང་སྟོམས་པར་འབྲུག་པས་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་བྱེད་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཕྱག་ན་རྟོ་རྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱ་རྟོ་རྟེ་རྣམ་སྤང་
 གསུང་རྟོ་རྟེ་འོད་དཔག་མེད་ཐུགས་ཀྱི་རྟོ་རྟེ་མི་བསྦྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྟོན་པ་བྱེད་པའི་ཆོ།
 རང་དང་རིག་མ་ལྟའི་ཆས་སུ་འབྲུག་པའི་རིག་པ་བརྒྱལ་བྱུགས་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་སྟོན་པ་
 འདི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་གསུམ་དབྱེད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཕྱང་རོ། །དེ་གང་ན་
 རང་གི་ལུས་སྦྱ་རྟོ་རྟེ་དང་རག་གསུང་རྟོ་རྟེ་དང་སེམས་ཐུགས་ཀྱི་རྟོ་རྟེ་རྣམས་སུ་བསྒྲིམ་པའི་

ནལ་འབྱོར་པས་སྟོད་པའི་ཆེ་རང་དང་རིག་མ་གཉིས་ཀ་རང་གི་ཚུལ་ལས་གཟུགས་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་
རང་རང་གི་འབྲ་འབག་རྒྱ། ལྷག་མཆོན། ཉ་བཟའ། ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྟ་རང་རང་
གི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཆས་སུ་འབྱུག་པ་དེ་བྱས་ཏེ་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྟོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
དུ་ལོངས་སྟོད་ན་མངོན་པར་འདོད་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(རིགས་གསུམ་སོ་སོར་བྱེ་བའི་སྟོད་པ་བྱ་ཚུལ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་སྟོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རྟོ་རྟེན་རིག་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སོ། །ཐོར་
ཚུགས་དབུ་རྒྱ་ཅན་གྱི་གཟུགས། །ཆེན་པོ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་འབྲ། །སྤགས་ཀྱི་སྟོམ་པས་ཀྱུན་
ཏུ་བསྐྱམས། །ཆེ་ག་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་བྱ། །ལོ་གངས་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ནི། །རྒྱ་རྣམས་
ཀྱུན་གྱིས་རྣམ་པར་བསྐྱབས། །བཞིན་སྤྱག་མིག་གི་དཔྱུས་རིང་བ། །རྟེན་ནས་རིག་པའི་བརྒྱལ་
ཞུགས་སྟོད། །སྟོན་གྱི་གོ་འཕང་ལོངས་སྟོད་ཅིང་། །རྟོ་རྟེན་མཆོན་མས་བསྟོམ་པར་བྱ། །ལྷག་
རྒྱ་སྤགས་ཀྱི་ཆེ་ག་ཤེས། །སྤགས་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ལེགས་པར་བསྐྱབས། །དེ་བཞིན་ག་ཤེས་
པའི་བརྟན་མོར་བྱ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ལ་རབ་གནས། །བརྒྱལ་ཞུགས་ཆེན་པོ་དུས་བཞིར་
ནི། །གསང་བའི་མཆོད་པ་རབ་ཏུ་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སྟོད་པ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ལོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ནི་སྟོད་རྟོ་རྟེན་རྣམས་སྟོད་དང་གསུང་དོ་རྟོ་
འདོད་དཔག་མེད་དང་ཐུགས་ཀྱི་རྟོ་རྟེན་མི་བསྟོད་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་སྟོད་པའི་དུས་སུ་རང་དང་
རིག་མ་ལྟའི་ཆས་སུ་འབྱུག་པའི་རིག་པ་བརྒྱལ་ཞུགས་སོ། །དེ་ཡང་སྤགས་ཀྱི་སྟོམ་རྣམས་ཀྱི་
ནལ་འབྱོར་པས་སྟོམ་པ་སྟེ་ལྷག་རྒྱ་མ་དེས་ཀྱུན་ཏུ་བསྐྱམས་པ་དང་སྟོན་པའོ། །དེ་ཡང་། ལོ་
གངས་བཅུ་དྲུག་ལོན་པ་ནི། །རྒྱ་རྣམས་ཀྱུན་གྱིས་རྣམ་པར་བསྐྱབས། །བཞིན་སྤྱག་མིག་གི་

དཀྱུས་རིང་བ། །རྟེན་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་དེ། །སྤྱན་གྱི་གོ་འཕང་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་འབྲེལ་བའི་ཕྱག་མཆན་རྒྱན་ན་བཟའ་ཁ་དོག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱན་མ་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་ཆས་སུ་འཇུག་ཅིང་། །རང་ཉིད་རལ་བའི་ཐོར་ཚུགས་དང་དབྱ་རྒྱན་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཕྱག་མཆན་རྒྱན་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྲང་གི་
 གཟུགས་ཆེན་པོ་རི་འབྲེལ་བའི་ཆས་སུ་ཞུགས་ནས་རིག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་
 བྱའོ། །ཕྱགས་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱོད་པར་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྤྲུལ་མ་གྱི་འཛིན་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་
 སྤགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་གིས་བསྟན་པས་ཆོ་ག་ཤེས་པ་སྟེ་འགོ་སློབ་པས་གོ་བའི་ཤེས་རབ་
 དང་ལྷན་པ་སྤགས་ཀྱི་རྒྱད་དང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་སྤྱུ་རྩལ་རེ་བཞི་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
 སོགས་ལ་ལེགས་པར་བྱང་བར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་དང་རང་གཉིས་ཀ་མཆན་མས་ཏེ་མི་
 བསྐྱོད་པ་དང་སྤྲུལ་མ་གྱི་འཛིན་པའི་ཕྱག་སོགས་ཀྱི་ཆས་སུ་འཇུག་པ་བྱས་ཏེ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་
 འཇུག་པའི་རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །རང་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་
 དཔག་མེད་དུ་སྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་གི་བཅུན་མོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྟེ་གོས་དཀར་
 མེའི་ཆས་སུ་འཇུག་པ་བྱས་ཏེ་རབ་དུ་གནས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གཞན་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་
 སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོད་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཆེན་པོ་དེ་དུས་ཐོ་རངས་སྤྱོད་ཕྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་བཞིན་ནི་རབ་
 དུ་བྱའོ།

362

གསུམ་པ་(ཁ་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཚུལ་མན་ཡོན་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། སྤྱོད་བྱ་རྩ་བ་འབྲས་བྱ་ཡི། །བཟའ་དང་བཅའ་བ་སྤྱད་པར་བྱ། །འོན་ཏང་སྤྱར་དུ་
 སངས་རྒྱས་འགྱུར། །བདག་པོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཆོ་ཆེ། །ཆོ་བ་དྲུག་གིས་དེ་དག་ཀྱུན། །གདོན་མི་ཟ་
 བར་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སྤྱོད་བཅས་དང་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་ཟས་གོས་
སོགས་སྤྱོད་བདག་ལ་སྤྱོད་པའི་གཡེང་བ་སྤངས་ཏེ་སྤོང་བུ་ཙ་བ་འབྲས་བུ་ཡི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་
བ་སྤྱད་པར་བྱ་ཞིང་སྤྱོད་པ་ཟླ་བ་བྱུག་ཏུ་བྱས་ན་ཡོན་ཏང་སྟེ་སངས་རྒྱས་རིགས་ལྔ་པོ་ཀུན་གྱི་
བདག་པོ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་སྟེ་འབྲས་བུས་ཀྱི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ཡོན་ཏང་དེ་དག་ཀུན་སྤྱར་བུ་
གདོན་མི་ཟ་བར་འཛོལ་བར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་(ངེས་དོན་གྱི་དམ་ཆོག་བཞི་ལ་གནས་པར་བྱ་བ་)ནི།

ཙ་རྒྱུད་ལས། ཏྲག་ཏུ་གཞན་གྱི་ནོར་རྒྱ་ཞིང་། །གསང་བའང་མད་བུ་བྱུང་བ་དང་། །འདོད་ཆགས་
དོ་རྩེའི་གནས་སྤྱད་པ། །སྤྱོད་པ་འདིས་ནི་ཀུན་ཏུ་བསྐྱམས། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། རྫོགས་རིམ་པའི་ནལ་འབྱོར་པས་ཏྲག་ཏུ་གཞན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་
ཡོན་ཏང་གྱི་ནོར་ནམས་རྒྱ་བ་སྟེ་རང་རྒྱུད་ལ་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུང་སེམས་ལས་
སྤྱོ་མའི་སྤྱར་བཞེངས་ཏེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་བྱ་བཅུག་པའི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུང་སེམས་ལས་དག་
པའི་སྤྱོ་མའི་སྤྱར་བཞེངས་པའི་གསང་བའང་མད་བུ་བྱུང་བ་དང་དེ་འབྲས་བུའི་དག་པའི་སྤྱོ་ལུས་པས་
དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་པར་འཛོལ་པའི་འདོད་ཆགས་དོ་རྩེའི་གནས་སྤྱོད་པ་དང་ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདེན་སྟོང་རྒྱུན་པ་སྤྱོ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་རང་གིས་རྫོགས་ཤིང་གཞན་ལ་སྟོན་པའི་ཆོག་སྤྱོ་བའི་
སྤྱོད་པ་སྟེ་དམ་ཆོག་བཞི་པོ་འདིས་ནི་ཀུན་ཏུ་བསྐྱམས་པ་སྟེ་སྟོབ་པ་ལ་གནས་པར་བྱའོ།།

³⁶²
ལྔ་པ་(རང་རིགས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་མ་མ་རྟེན་ནི་ལྷར་བྱ་བ་)ནི།

ཙ་རྒྱུད་ལས། འདོད་ཆགས་དོ་རྩེ་ལྷགས་ཀྱུ་མོ། །ཡོན་ཏང་ལུག་རྒྱུད་སྤྱོ་མ་གྱི། །གསུང་གི་དོ་
རྩེ་ཐུགས་མཆོག་ལ། །འདི་ནི་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིགས། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། གསུང་དོ་རྩེ་འོད་དཔག་མེད་དང་སྐྱོད་རྩེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དང་སྤྱགས་མཆོག་
མི་བསྐྱོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མ་མ་རྟེན་ན་གང་ལ་འདོད་པ་སྤྱད་པས་
མཆོན་འཛིན་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་དང་དངོས་བྱུང་རྣམས་འགྲུགས་
པར་བྱེད་པས་ན་ལྷགས་རྒྱ་མོ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཉིད་སྐར་རགས་སུ་བྱས་པའི་སྤྲ་མ་གྱི་ཕྱག་རྒྱར་བྱེད་
པ་འདི་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིགས་པ་ཡིན་ལོ།།

གཉིས་པ་³⁶¹ (ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བྱ་ཚུལ་)ནི།

རྩ་རྒྱུད་ལས། བསམ་བློར་ཡིག་གསུམ་དོ་རྩེ་ཅན། །རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་སེམས་ཀྱིས་བསམ། །དེ་
ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀུན་མཁུན་པ། །མཉེས་པར་འགྱུར་བ་གདོན་མི་ཟ། །སྤྱབ་པ་པོ་ནི་སྟོ་བརྟན་
པས། །ནགས་ཆལ་དག་ཏུ་བསོད་སྟོམས་བསྐྱང་། །ཁ་ཟས་བཟང་པོ་བསྟར་བ་དག། །དེ་དག་
སྤྱག་ནས་སྟེར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། མི་ཡིག་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཀྱི་དོ་རྩེ་ཅན་བསམ་བློར་པ་སྐྱོད་རྩེ་རྣམ་
སྤང་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་རང་གི་སྤྱོད་ག་ནས་དོ་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་མ་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་སེམས་ཀྱིས་སྤང་ནས་དེ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་སྟོང་སྤྱོད་པ་དེ་
ལྟར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀུན་མཁུན་པ་མཉེས་པར་འགྱུར་བ་གདོན་མི་ཟའོ། །འོ་ན་དེའི་ཆེ་ཁ་
ཟས་གང་ལས་བསྐྱང་བ་ནི་སྤྱབ་པ་པོ་སྟོ་བརྟན་པ་སྟེ་བཙོན་འགྲུས་དང་ལྷན་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་
མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཆེ་ནགས་ཆལ་དག་ལ་གནས་པའི་སྤྲ་ལ་བསོད་སྟོམས་བསྐྱང་བ་དག་བྱས་ན་
སྤྲ་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་བསྟར་བ་སྟེ་སྤྱོད་པ་དག་སྤྱོད་དེ་དག་སྤྱག་ནས་སྟེར་བར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལ་
འོངས་སྤྱད་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(སྟོད་པའི་འབྲས་བུ)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། རྟོ་རྩེ་བདག་ཉིད་གསུམ་འདས་ནས། །རྟོ་རྩེའི་ཡི་གེ་འཛིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས།

དྲན་ནི། རྟོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་སྐྱུ་ལུས་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་སྟོད་པ་
ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་ཤིང་འཛིག་པར་འགྱུར་བའི་ཐ་མལ་པའི་ཕུང་པོ་རྟོད་
པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་དངོས་གནས་ལ་སྤེལ་བའི་མི་འགྱུར་བ་སྟེ་རིགས་འབྲས་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་
རྟོ་རྩེའི་སྐྱུ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར་རོ།

བཞི་པ་(སྟོན་མེད་ཀྱི་སྟོད་པའི་ཐུན་མོང་པའི་ཆོག)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། ལྷ་མོ་སྐྱ་མོ་གཞོད་སྦྱིན་མོ། །ལྷ་མ་ཡིན་ནམ་མི་མོའང་རུང་། །རྟོད་ནས་རིག་
པའི་བརྟུལ་ཁྲགས་བྱ། །རྟོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྟེན། །ཞེས་གསུངས།

དྲན་ནི། རྟོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་ལྷ་མོ་སྐྱ་མོ་གཞོད་སྦྱིན་མོ་ལྷ་མ་
ཡིན་ནམ་མི་མོའང་རུང་བ་རྟོད་ནས་ལོགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རིག་
པའི་བརྟུལ་ཁྲགས་ཀྱི་སྟོད་པ་སྟོད་པར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
རང་རྒྱུད་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ།

ལྷ་པ་(སྟོད་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་པོས་ལམ་བཟོད་ཚུལ)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། འདི་ནི་སྤྲགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དེ་ཉིད་གསང་བའི་ཚུལ་ཆེན་ཡིན། །རྟོ་རྩེ་
གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་རབ་འཕྱག་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སྒྲོས་མེད་དང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲོད་པ་འདི་ནི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲུགས་པ་ནམས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོད་མེན་ལ་ཤིན་ཏུ་གསང་བའི་དོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ་
 ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། བྱད་པར་དུ་རྫོགས་རིམ་ཀྱི་སྒྲོད་པ་སྒྲོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྫོ་རྫོ་
 སེམས་དབེན་ཀྱི་སྤྲང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཀྱི་སྤྲང་སེམས་ལས། མཆོན་དཔེས་སྤྲུམ་པའི་སྤྲུ་
 མའི་སྤྲུ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་རབ་ཏུ་འབྱུག་པར་བྱས་
 པའི་སྤྲང་སེམས་ལས་རིགས་འདྲ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།

³⁶¹
 དུག་པ་(སྒྲོད་པའི་གཞུང་ཉེ་བར་བསྐྱུ་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱད་ལས། བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་
 ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྫོ་རྫོས་དེ་སྤྲང་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིག་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་
 དམ་ཆོག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་རྫོ་རྫོ་འཆད་གིས་དེ་སྤྲང་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ།

²⁹⁹
 གསུམ་པ་(ལེའུའི་མཆོན་དོན་བཤད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་གསང་བ་
 གསང་བ་འདུས་པ་ལས། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོ་རྫོ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་ཡ་བཅུ་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲུ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་
 ཐམས་ཅད་བརྫོད་བྱར་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱད་ལས་གཙོ་བོ་འཕོ་བའི་དབང་གིས་
 དངོས་གྲུབ་ལྟ་སོ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་གཙོ་བོར་སོང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་

དོན་མཁུ་གི་རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་
གི་ལེན་དང་། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཆོག་ལ་ཡང་ལེན་ཞེས་བྱའོ།

བཞི་པ་²⁹⁹ (ལེན་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་)ནི། ལེན་བཅུ་དྲུག་པ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པའོ། །འོ་
ན་ལེན་བཅུ་དྲུག་པའི་གཞུང་གང་དང་གང་མཐའ་དྲུག་གང་དང་གང་གིས་བཤད་པ་ནི། དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་ནས། སྒྲགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་
པར་བྱེད་ཅེས་པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པས་བཤད། འདི་སྐད་ཀྱང་གསུངས་སོ་ཞེས་པ་ནས།
སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚུན་དང་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པས་བཤད། ལུ་བ་དག་གི་
སྒྲགས་རྣམས་ཀྱན་ཞེས་པ་ནས། བརྟན་པའི་སྒྲོམ་ནི་བརྟག་པར་བྱ་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་
པས་བཤད། དངོས་གྲུབ་ཀྱན་གྱི་འབྲས་འདོད་པས་ཞེས་པ་ནས། དམ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་
བའོ་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པས་བཤད། རྣམ་སྤང་མཛད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས་ཞེས་པ་
ནས། དམ་ཆོག་གསང་བ་བསྐྱག་པར་བྱ་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པས་བཤད། ཁྱིད་ཀྱིས་
སྒོག་ཆགས་གསང་བར་བྱ་ཞེས་པ་ནས། དོན་མཁུ་ལམ་ནི་འདི་དག་གིས་ཞེས་པའི་བར་དགོངས་
པས་བཤད། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བར་བྱ་ཞེས་པ་ནས། གདོན་མི་ཐ་བར་ཐོབ་པར་
འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པས་བཤད། ཏྲག་ཏུ་གཞན་གྱི་མོར་རྒྱ་ཁོང་ཞེས་པ་ནས། སྒྲོམ་
པ་འདིས་ནི་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱམས་ཞེས་པའི་བར་དགོངས་པས་བཤད། འདོད་ཆགས་དོན་མཁུ་གིས་
རྒྱ་མོ་ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་སྐྱག་ནས་སྟེར་བར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པས་བཤད།
དོན་མཁུ་བདག་ཅན་འདས་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱང་གཉིས་ནི་དགོངས་པས་བཤད། ལྷ་མོ་
སྐྱ་མོ་གཞོད་སྐྱེན་མོ་ཞེས་པ་ནས་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དོན་མཁུ་པར་བྱང་
ཆུབ་པ་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པས་བཤད་དོ།

དེས་ན་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེན་བཅུ་དྲུག་པ་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་སློ་མཐའ་དྲུག་
གི་ནང་ནས་སྤྱི་ཅི་བཞེན་པ་ཡིན་མེན་གཉིས་དང་དགོངས་པས་བཤད་པས་ཐོན་པའི་ལས་ལ་
དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་དང་། ལུས་དང་ཡིད་གྱིས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཞིང་སྤྲུབ་པ་དང་། སྣོད་ལ་ཡེ་
ཤེས་དབབ་པའི་སློགས་ཆོག་དང་། དབང་བཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱར་ཚུལ་དང་། ལྷ་སོ་གཉིས་གྱི་
གཙོ་བོ་འཕྲོ་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལས་ཆོགས་བསྐྱབ་ཚུལ། སློས་མེད་དང་ཤིན་ཏུ་སློས་
མེད་གྱི་སློད་པ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ནུས་འཆད་ཚུལ་ཆོགས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་
གཉིས་གྱི་སློ་ནས་ཉན་པ་པོའི་གང་ཟག་ལྷ་ལ་བཤད་པས་གང་ཟག་ལྷའི་རྒྱད་ལ་འོད་གསལ་དང་
ཟུང་འཇུག་གི་གོ་བ་སྤྲེས་པ་ནི་ལེན་བཅུ་དྲུག་པ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པའི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་ནོ། །

༡༡། རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསལ་བ་འདུས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱུ་ཀྱི་སྟོན་པ་
རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་འཆད་པ་ལས་
ཡེ་ཤུ་བུ་བདུན་པ་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་བཞུགས་སོ།

༥ བཞི་བ་དོ་རྩེ་བྱེད་བསྐྱབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་ཡེ་ཤུ་བུ་བདུན་པའི་ལུ་ལ། ཡེ་ཤུ་སྤྱི་མཆོས་ས་
སྤྱར་བ། ཡེ་ཤུའི་གཞུང་བཤད་པ། ཡེ་ཤུའི་མཆོད་དོན་བཤད་པ། ཡེ་ཤུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་
དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(ཡེ་ཤུ་སྤྱི་མཆོས་ས་སྤྱར་བ་)ནི། དེ་ལྟར་ཡེ་ཤུ་དང་པོ་ནས་བུ་བདུན་པའི་བར་གྱིས་
བསྟན་པའི་དབང་ཐོབ་ཅིང་། རིམ་བ་གཉིས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ཀྱང་དོ་རྩེ་འཆད་གི་བཅས་པ་ལས་
མི་འདའ་བའི་རང་རང་གི་དམ་ཆེག་དང་། རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགོག་པའི་སྤྲོས་པ་
ཉམས་སུ་མ་སྤངས་ན་འཛིག་ཉེན་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཐོབ་པར་
མི་འགྱུར་བས་དམ་ཆེག་དང་སྤྲོས་པ་ལ་གནས་དགོས་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤུ་བུ་བདུན་པ་འདི་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་(ཡེ་ཤུའི་གཞུང་བཤད་པ་)ལ། མཆོས་ས་སྤྱར་ནས་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པ།
བསྟོད་པ་ལ་སྟོན་པ་དགྲེས་ནས་གསུང་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ། གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་
བཤད་པ། འདུས་པའི་དོན་འཆད་པའི་རིམ་བ་འབྱུང་ཚུལ་མཐུག་སྤྱད་དང་བཅས་པ་བཞི་ལས།

དང་པོ་(མཆོས་ས་སྤྱར་ནས་བསྟོད་ཅིང་གསོལ་བ་བཏབ་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་འདུས་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ། མི་བསྐྱོད་དོན་ལེ་ཤེས་ཆེ། རྩོམ་དབྱིངས་ནི་མཁས་པ་ཆེ། རྩོམ་གསུམ་མཆོག་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ། གསང་བའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་དག་པ་ཆེ། རྩོམ་ཞི་བ་དགའ་བ་ཆེ། རང་བཞིན་འོད་གསལ་མཆོག་གི་མཆོག། སྟོན་པ་དོན་ལྡན་ཕྱག་འཆལ་ལོ། རིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ་རབ་ཏུ་ཟུང་། རྩོམ་ནམ་མཁའ་འཛིན་མ་མེད། རང་བཞིན་དག་པ་གོས་པ་མེད། རྩོམ་སྐུ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། རྩོམ་དཔག་མེད་རྒྱལ་པོ་ཆེ། མི་རྟོག་ནམ་མཁའ་དོན་ལེན། འདོད་ཆགས་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་བརྟེས། རྩོམ་གསུང་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། རོན་ཡོད་དོན་ལྡན་གསུང་སངས་རྒྱུ། བསམ་པ་ཐམས་ཅད་རྩོགས་མཛད་པ། དག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་། རྩོམ་སེམས་དཔའ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་བ་ཡི། བསྐྱོད་ཆོག་ཞི་བ་འདི་རྣམས་ཀྱིས། རྩོམ་འོངས་སྦྱོང་བསྦྱོང་ན་ནི། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུས་འབྲུག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། གསོལ་བ་བཏབ་པོ་ཞེས་བྲང་ངོ་། གང་གིས་ན་འཁོར་ཀྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་འདུས་པའི་རྒྱུ་བཤད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པར་མ་ཟད། སྤང་ཡང་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པར་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་སོ། གང་ལ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོན་ལེན་ཆེན་ཆོས་པོ་ལ་ལོ། རྩོམ་ཏུ་ན་རིགས་ལྷན་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞེས་བསྐྱོད་ནས། དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པའི་དོན་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། དེ་ཡང་རིགས་ལྷན་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཚུལ་ནི་ཉན་མོངས་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མི་གཡོ་བས་ན་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་རིགས་

ཡིན་པས་ན་དོན་དང་། ཐམས་ཅད་སྤང་བ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་
 ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུར་བ་དབྱིངས་གྱི་སྐད་དོད་རྒྱ་ཏུ་ལ་རྟ་རར་བྱས་པས་དོན་དེ་རིགས་
 ལྷ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 རྟོགས་པས་ན་མཁས་པ་ཆེ་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་གྱི་དོན་དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་
 བ་མཆོག་འབྲས་དུས་གྱི་དོན་དམ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྐྱེའི་དགྱིལ་འཁོར་ཕྱང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
 གསུམ་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཞེས་སྟོན་པ་དོན་དེ་འཆང་ལ་བསྟོད་དེ་
 བྱུག་འཆལ་ནས་གསང་བའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པའི་དོན་རྣམས་དབྱིངས་ཏེ་གསུང་དུ་གསོལ།
 ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པོ། །ཐམས་ཅད་སྤང་བ་འོད་གསལ་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པའི་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་
 ཡེ་ཤེས་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་རྣམ་པར་སྤང་བར་མཛད་པ་དག་པ་གཉིས་དང་ལྡན་
 བས་ན་དག་པ་ཆེ། དོན་དེ་རིགས་ལྷ་པོ་འི་མ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དག་པའི་དོ་བོར་གྱུར་པ་སྐྱིབ་པ་
 མཐའ་དག་ཞི་བ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་
 དགའ་བ་ཆེ། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཆོག་སྟོན་པ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་
 མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ཞེས་སྟོན་པ་དོན་དེ་འཆང་ལ་བསྟོད་
 ཅིང་བྱུག་འཆལ་ནས། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པའི་དོན་རྣམས་བཤད་དུ་གསོལ། རིན་པོ་ཆེའི་
 རིགས་ཅན་རྣམས་གྱི་བདག་པོར་གྱུར་པས་ན་རྒྱལ་པོ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 བས་ན་རབ་ཏུ་ཐབ་པ། འི་མ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དག་པས་དོན་དེ་རིགས་ལྷ་ནམ་མཁའ་སྟེ་རང་གི་
 བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་ཅིང་སྟོ་བྱུར་གྱི་འི་མས་གོས་པ་མེད་
 པ། སྐྱེའི་དབང་བྱུག་བརྟེན་པས་ན་དོན་དེ་སྐྱེ་སྟེ་དེ་འབྲེལ་བའི་རིན་འབྱུང་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་
 ཞེས་སྟོན་པ་དོན་དེ་འཆང་ལ་བསྟོད་ཅིང་བྱུག་འཆལ་ནས་སོ།།

གསུང་དོན་མེད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ནམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པས་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེ། སོར་
 ཉོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པས་ན་མི་ཉོག་པ་ནམ་མཁའ་འཇམ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་
 གསལ་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་མེད་རིགས་ལྟ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་འདོད་ཆགས་འཁོར་བ་ཟད་
 བའི་པ་རོལ་དུ་བྱེན་པ་བརྟེན་པ། གསུང་གི་དབང་ལྷན་བརྟེན་པས་ན་གསུང་གི་དོན་མེད་དཔག་
 མེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཆའ་ནས་སོ། །གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་དོན་ཡོད་
 བའི་འབྲས་བྱ་སྟོལ་བས་ན་དོན་ཡོད་དོན་མེད་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཅན་ནམས་ཀྱི་མདུན་དུ་བསྟར་ཞིང་
 མཆོད་པར་བྱེད་པས་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ལ། གདུལ་བྱ་སྐྱབ་པ་པོ་ནམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཞི་
 སོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སོགས་འདོད་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་
 རང་བཞིན་གྱིས་དག་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞེས་དོན་མེད་
 སེམས་དཔའ་དོན་མེད་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ཅིང་ཕྱག་འཆའ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པའི་དོན་
 ནམས་བཤད་དུ་གསོལ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་སོ། །དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱིས་
 དབྱངས་གཅིག་གིས་བསྐྱལ་བ་སྟེ་གསུངས་པའི་བསྟོད་པའི་ཆོག་སྐྱབ་པ་མཐའ་དག་ཞི་བ་འདི་
 ནམས་ཀྱིས་དོན་མེད་ཡོངས་སྟོད་དེ་དོན་མེད་འཆང་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་ན་ནི་བསྟོད་པ་པོ་དེ་ཡང་སངས་
 རྒྱུ་དོན་མེད་འཆང་དང་འབྲེལ་བར་ཀུན་གྱིས་བསྟོད་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་³⁷¹ (བསྟོད་པ་ལ་སྟོན་པ་དགྱེས་ནས་གསུང་བ་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་སྟོན་པ་དོན་མེད་འཛིན། །སངས་རྒྱུ་ཀུན་ལ་རྗེས་བཅེ་བ། །དོན་མེད་གསང་བ་
 གསུང་དག་པ། །དོན་མེད་གསུང་ནི་བཀའ་སྟུལ་ཏོ། །ཨེ་མའོ་སངས་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཆོས་ཀྱི་
 དབྱངས་ནི་ཡི་གེ་ཆེ། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཡོངས་སུ་དག། །ནམ་མཁའ་དབྱངས་བཞིན་དེ་མ་
 མེད། །ཅེས་གསུངས།

དང་པོ་(དམ་ཚིག་དང་སྒྲིམ་པ་རྣམས་བསྟན་པ་)ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དམ་ཚིག་དང་སྒྲིམ་པ་དང་།
 འཛིག་ཉེན་པ་གཞན་གྱི་དམ་ཚིག་དང་སྒྲིམ་པ་དང་། ³⁸⁰ རིམ་པ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་སོ་སོའི་དམ་
 ཚིག་དང་སྒྲིམ་པ་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དམ་ཚིག་དང་སྒྲིམ་པ་)ལ། རིགས་གསུམ་གྱི་བཟའ་བ་དང་བསྐྱང་བའི་
 དམ་ཚིག་བསྟན་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་དམ་ཚིག་བསྟན་ཚུལ་དང་། ³⁸⁶ ཉན་ཐོས་གྱི་དམ་
 ཚིག་བསྟན་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(རིགས་གསུམ་གྱི་བཟའ་བ་དང་བསྐྱང་བའི་དམ་ཚིག་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོས། སངས་
 རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱ་དོ་རྩེའི་དམ་ཚིག་འདི། ཉིད་གྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྐྱང་
 རོ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཡིས། །དམ་ཚིག་བཞི་ནི་བསྐྱང་བར་བྱ། །ཤ་ཆེན་ཏྲ་བཟའ་
 བར་བྱ། །འདི་ནི་དམ་ཚིག་མཚོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་བདག་པོས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་གསུང་དོ་རྩེའི་དམ་ཚིག་འདི། ཉིད་གྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྐྱང་རོ། །དམ་ཚིག་བཞི་པོ་བསྐྱང་བར་བྱ། །གསུང་གི་དོ་རྩེ་ཡི་གོ་ཆེས། །བཤང་
 གཅི་དག་ནི་ཏྲ་བཟའ་ །འདི་ནི་གསང་བ་མཛད་བྱང་བའོ། །དེ་ནས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོས། དོ་རྩེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་གྱི་དམ་ཚིག་འདི། ཉིད་གྱི་སྐྱ་དང་
 གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྐྱང་རོ། །དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་རྩ་འབྱུང་ཆེས། །དམ་ཚིག་བཞི་པོ་
 བསྐྱང་བར་བྱ། །ཁྲག་དང་ཁྲ་བ་སྐྱར་བ་དག །བརྟུལ་ཞུགས་བརྟན་པས་ཏྲ་བཟའ་ །སྐྱ་གསུང་
 ཐུགས་གྱི་དོ་རྩེ་ཡི། །དམ་ཚིག་འདི་ནི་མཛད་པོ་ཆེ། །སངས་རྒྱས་ཀྱང་གྱི་བརྟག་པ་འདི། །དོ་རྩེ་

འདིན་གྱིས་བསྐྱང་བར་བྱ། །གང་ཞིག་དམ་ཚིག་འདི་སྤང་བ། །རྡོ་རྗེ་སེམས་དབང་འོད་པ་ཆེ། །དེ་
ཡི་སྤྱོད་གསུང་བྱགས་རྟོགས་བཤོ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱུས་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི་ཞི་བཟོ་དཔལ་ལ་སྟོན་པ་དབྱེས་ནས་གསུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དེ་ནས་སྤྱང་ཞིང་
གསུངས་སོ། །གང་གིས་ན། སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཐུག་ན་རྟོ་
རྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །གང་ན་སྤྱི་
རྟོ་རྟེ་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤྱང་གི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དམ་
ཆོག་དང་སྟོམ་པ་འདི་གསུངས་སོ། །དེ་གང་ན་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་སྟེ་ཆོགས་
ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤྱང་གི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་པ་ཡིས་བསྤྱང་བའི་དམ་
ཆོག་སྟོག་གཙང་པ་སོགས་བཞི་ནི་བསྤྱང་བར་བྱ་ཞིང་། བཟའ་བའི་དམ་ཆོག་ཤ་ཆེན་དག་ནི་
རྟག་ཏུ་སྟེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བཟའ་བར་བྱ་བ་འདི་ནི་རྣམ་སྤྱང་གི་རིགས་ཅན་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འདའ་བར་མི་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱང་ངོ་ཞེས་ངང་ངོ་། །
དུས་ནས་ཀྱི་ཆོ་ན་སྤྱིའི་དམ་ཆོག་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས་སོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ན་སྤྱི་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཐུག་ན་རྟོ་རྟེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་བདག་པོ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོས་སོ། །

གང་གསུངས་ན་རྡོ་རྗེ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་ལྷ་ལ་འབྱོར་བ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་འདིའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་གསུང་གི་རྡོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་གྱི་
ཡི་གེ་ཆེ་ཉི་ལྷ་ལ་འབྱོར་བས་བསྐྱར་བའི་དམ་ཆོག་སྟོག་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་བསྐྱར་
བར་བྱ་ཞིང་། བཟའ་བའི་དམ་ཆོག་བཤའ་གཅིད་གཅི་རྟག་ཏུ་སྟེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བཟའ་བར་
བྱ་བ་འདི་ནི་གསུང་གི་རིགས་གྱི་དམ་ཆོག་གསང་བ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཆེན་པོའོ། །གསུང་གི་དམ་

ནོན་ཅི། རིགས་གསུམ་གྱི་བཟའ་བསྐྱུང་གི་དམ་ཚིག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤྱང་ངོ་། །གང་གིས་
ན་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བྱང་ཆུབ་ལ་མོས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དམ་ཚིག་འདིའོ། །དེ་གང་ཞེན་
རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་ལུས་ཀྱིས་
ཆོས་སྟོན་པ་ནི་དོ་རྩེ་ལྷོ་ལྷོ་ལུས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མེ་འབར་བ་དང་། སྐད་ནས་ཆུ་གང་མོ་འབབ་པ་
ལྟ་བུའི་རྩལ་སྤྲུལ་ལ་མ་བྱུང་སྟོན་པ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་དེས་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གང་
འདོད་པའི་དོན་དེ་གོ་བར་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞུང་པའི་ངང་ཆུལ་འདི་ནི།
རང་རྒྱལ་གྱི་དམ་ཚིག་མཆོག་ཏུ་བརྟག་པ་སྟེ་དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་མ་མེད་
པའི་དུས་ནས་ཡོད་པའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང་ལུས་འབྲེལ་བས་འདིར་
མ་བཤད་དོ།

³⁷⁶
གསུམ་པ་(ཉན་ཐོས་ཀྱི་དམ་ཚིག་བསྟན་ཆུལ་)ནི།

ཅུ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་དམ་ཚིག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྤྱང་ངོ་། །དགེ་བ་བཅུ་
ཡི་ལས་ཀྱི་ལམ། །བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པ་རྣམས། །དམན་པར་མོས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དམ་
ཚིག་འདི་ནི་མད་པོ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤྱང་ངོ་ཞེས་བྱང་ངོ་། །གང་
གིས་ན་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་

བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དྲེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་
ཆུབ་ལ་མོས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱིས་
ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དང་དེ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་བསྐྱབས་པ་སྟེ་སྦྱར་བར་བྱེད་པའི་དམ་
ཆོག་འདི་སྤྲད་ངོ་། །དེ་གང་ཞེ་ན་དགོ་བ་བཅུའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་དེས་མཆོན་ནས་ལྷག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་བཤད་མ་ཐག་པའི་གང་
ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་
སློབ་པར་བྱེད་པ་བྱང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་དམན་པ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་འདི་ནི་མདུན་བྱང་བ་ཆེན་པོ་འོ། །

གཉིས་པ་³⁷⁶ (འཛིག་རྟེན་པ་གཞན་ཀྱི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་)ལ། གཙོ་བོ་གསུམ་ཀྱི་དམ་ཆོག་འབྲུལ་
སློང་དང་བཅས་པ་དང་། རྩ་འབྲུལ་ཆུང་བ་ལྟའི་དམ་ཆོག་དང་། དམ་ཆོག་དེ་བརྒྱད་ལ་གསང་
འདུས་པས་ཀྱང་སྤྱད་པར་བྱ་བ་དང་། རོན་བསྐྱ་བ་ཁུངས་དང་བཅས་པ་བཞི་ལས།

དང་པོ་(གཙོ་བོ་གསུམ་ཀྱི་དམ་ཆོག་འབྲུལ་སློང་)ནི།

ཅ་རྒྱལ་ལས། དེ་ནས་ཕྱག་ན་དྲོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། ཆངས་པའི་
དམ་ཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དྲོ་རྩེ་ལས་སྤྲད་ངོ་། །གཉི་ཐུག་ལས་ཀྱི་ལམ་
གང་རྣམས། །བྱེད་པ་འཛིགས་ཤིང་མི་སྦྱག་པ། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སྟོན་པ་སྟེ། །སྦྱ་ཡི་དྲོ་རྩེ་
ཉིད་དུ་འགྱུར། །དེ་ནས་ཕྱག་ན་དྲོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། དག་པོའི་
དམ་ཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དྲོ་རྩེ་ལས་སྤྲད་ངོ་། །ཁམས་གསུམ་དག་ན་
གནས་པ་ཡི། །བྱད་མེད་དྲོ་རྩེ་ལས་བྱང་རྣམས། །སྦྱ་ཆོགས་དངོས་པོས་སྤྱད་པ་ནི། །དམ་ཆོག་

བ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་བཀུག་ནས་དེ་དག་དང་དགའ་ཞིང་མགྲ་བའི་ཐབས་སྣ་ཆོག་གས་ཀྱིས་དངོས་
 བོ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་ཉི་པར་སྤྱད་པ་འདི་ནི་དབང་ཕྱག་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་
 ཆོག་མཆོག་ཏུ་མཛད་དུ་བྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལོ། །དབང་ཕྱག་གི་དམ་ཆོག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤྱད་ངོ་། །
 གང་གིས་ན་སྤྱད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་བྱུང་འཇུག་ལ་
 མོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་འདི་ལོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་སྤྱད་གསུམ་སྟེ་ཕུས་ངག་
 ཡིད་གསུམ་ལ་གནས་པ་སྤྱེ་གནས་བཞི་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་རི་སྟེང་པ་དང་སྟོང་རྣམས་
 གྲང་སྟོང་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དོ་རྩེས་མཁའ་དབྱིངས་དོ་རྩེ་སྟོང་པར་དབྱེར་མེད་
 དུ་བྱས་པས་གསལ་བར་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱུང་འཇུག་ལ་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གོ། །

བྱུང་འཇུག་གི་དམ་ཆོག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤྱད་ངོ་། །གང་གིས་ན་བཙུག་ལྟར་འདས་སྤྱད་
 དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་དོ་རྩེ་གསུམ་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་འདི་སྤྱད་ངོ་། །དེ་གང་ཞེ་ན། དོ་རྩེ་གསུམ་ཀྱི་ནལ་
 འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དམ་ཆོག་རྣམས་ལོག་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 བཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཆངས་པ་ལ་སོགས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱེའི་
 དོ་རྩེ་རྣམས་སྤང་ཆངས་པ་དང་། གསུང་གི་དོ་རྩེ་འོད་དཔག་མེད་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་དང་། ཐུགས་
 ཀྱི་ཁྱལ་པོ་དོ་རྩེ་འཛིན་མི་བསྟོད་པ་དེ་ཉིད་བྱུང་འཇུག་རྩེ་འཇུག་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཛད་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(རྩེ་འཇུག་ཆུང་བ་ལྟེ་དམ་ཆོག་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་ཕྱག་ན་རྩོམ་པའི་བཞེད་གཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། གཞི་དུ་སྒྲིབ་
 མོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆེག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་ལས་སྤྱང་ངོ། །ཁྱལ་དང་
 ལ་ནི་ཟ་བ་དང་། །ཉག་ཏུ་གཞན་ཀྱི་བྱད་མེད་སྤྱོད། །དམ་ཆེག་དགའ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱིས། །རྩོམ་
 ཆེན་པོ་མཉེས་པར་བྱ། །དེ་ནས་ཕྱག་ན་རྩོམ་པའི་བཞེད་གཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས།
 ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆེག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་ལས་སྤྱང་
 ངོ། །འོ་མ་འཕྱང་བ་ཕྱ་མ་ཅན། །དེ་དག་འདོད་དང་བྱི་ལ་འབད། །དམ་ཆེག་འདིས་ནི་བསྐྱབ་པར་
 བྱ། །གཞན་དུ་ངེས་པར་ཉོན་མོངས་འགྱུར། །དེ་ནས་ཕྱག་ན་རྩོམ་པའི་བཞེད་གཞུགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི་བྱ་མེད་དམ་ཆེག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་
 ལས་སྤྱང་ངོ། །ཁྲི་ཁིང་ར་རྒྱལ་གསོད་པས་ནོན། །སྒྲོས་དང་མེ་ཉོག་སྤྱོད་ལ་དབྱེས། །རྩོམ་ས་
 འོག་དམ་ཆེག་སྟེ། །གདུལ་དགའ་རྩོམ་པའི་འཛིགས་བྱེད་པའོ། །དེ་ནས་ཕྱག་ན་རྩོམ་པའི་བཞེད་
 གཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། སྤྱི་མོ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་རྩོམ་ལས་སྤྱང་ངོ། །ཐོད་རུས་བདུག་པའི་འབྲུ་མར་དང་། །ཞག་གིས་རབ་ཏུ་དགའ་
 བར་འགྱུར། །འབྲུང་པོ་ཀུན་ཀྱི་དམ་ཆེག་སྟེ། །དག་བྱེད་འདི་ནི་དོན་ཆེན་བྱེད། །དེ་ནས་ཕྱག་ན་རྩོ་
 རྩོམ་པའི་བཞེད་གཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། །རྩོམ་མཁའ་འགྲོ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆེག་
 འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་ལས་སྤྱང་ངོ། །བཤང་གཅི་དང་ནི་ཁྱལ་དག་བཟུལ། །
 ཆང་ལ་སོགས་པའང་ཉག་ཏུ་བཏུང་། །རྩོམ་མཁའ་འགྲོའི་སྤྱོད་པ་ཡིས། །གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཀྱིས་གསལ་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། གཙོ་བོ་གསུམ་ཀྱི་དམ་ཆེག་འབྲུལ་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་བསྐྱབ་པ་དེ་ནས་སྤྱང་ངོ། །གང་
 གིས་ན་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་རྩོམ་པའི་བཞེད་གཞུགས་

བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་གཞོན་སྤྱན་མོ་ཐམས་ཅད་
 དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་དམ་ཆེག་འདིའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན། ཟག་དང་ཤ་ནི་རང་གིས་ཟ་ཞིང་རྟག་
 ཏུ་འཁྲིག་པའི་འདོད་པ་ལྟར་ལེན་པའི་བྱད་མེད་གཞོན་སྤྱན་མོ་དེ་རྣམས་ལ་སྤྱན་པར་བྱ་བའི་དམ་
 ཆེག་འདི་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་འཆང་པོ་སྟེ་གཞོན་སྤྱན་མོ་རྣམས་དག་འཁོར་མཉེས་པར་བྱའོ། །གཞོན་
 སྤྱན་མོའི་དམ་ཆེག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤང་ངོ་། །གང་གིས་ན། སྤྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་རྗེ་
 གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་རྗེ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྗེ་འཆང་
 ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་ནོར་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱའི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱ་
 མོ་རྣམས་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་དམ་ཆེག་འདིའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་དེ་དག་ནི་འོ་མ་འབྱུང་བ་
 དང་། ལྷ་གཉིས་དང་ལྷན་པས་གཞན་འབྱེད་པའི་བྱ་མའི་ཆེག་སྤྱོད་པ་ཅན་འཁྲིག་པའི་འདོད་པ་
 ལྟར་ལེན་པ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་ལ་འབད་པའི་དམ་ཆེག་འདིས་ནི་སྤྱའི་བྱ་མོ་རྣམས་དབང་དུ་
 བསྐྱུབ་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱས་ན་ངེས་པར་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་སྤྱའི་བྱ་མོ་རྣམས་དབང་
 དུ་མི་འགྱུར་རོ། །སྤྱའི་བྱ་མོ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆེག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤང་ངོ་། །གང་གིས་ན། སྤྱ་
 དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་རྗེ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན། ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི་བྱ་མོ་རྣམས་
 དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་དམ་ཆེག་འདིའོ། །

དེ་གང་ཞེ་ན་ཁོ་ཞིང་གཞན་གསོད་པས་འཆེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ང་རྒྱལ་གྱི་ཁྱར་གྱིས་ནོན་
 ཅིང་སྤྱོད་དང་མེ་ཉོག་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་སྤྱོད་ལ་དབྱེས་པ། གདུལ་དཀའ་བ་སྟེ་ཉམས་སུ་སྒྲང་
 དཀའ་བའི་ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི་བྱ་མོའི་དམ་ཆེག་སྟེ་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་རྗེ་རྗེ་ས་འོག་གི་རྒྱད་དང་
 རྗེ་རྗེ་འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱད་རྒྱས་པ་ལས་གསུངས་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི་བྱ་

མིའི་དམ་ཚིག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤང་ངོ་། །གང་གིས་ན་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་གསུམ་
 དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོན་འཆང་ཆེན་པོ་
 ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་སྤྱོད་མོ་རྣམས་དབང་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་དམ་ཚིག་འདིའོ། །དེ་
 གང་ཞེ་ན་ཐོད་རུས་ཀྱི་བྱེ་མ་དང་འབྲུ་མར་ཉེ་མིའི་རྐང་མར་དང་སྤང་པོ་ཆེ་དང་རྟའི་ཤ་བཙོས་པའི་
 ཞག་རང་གིས་ཟ་ཞིང་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་ལ་བྱིན་པས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་འབྱུང་བ་དང་ཤ་ཟ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་དམ་ཚིག་འདི་ནི་འབྱུང་པོ་ཀུན་ཀྱི་དམ་ཚིག་སྟེ། བགེགས་རྣམས་དག་པར་བྱེད་པ་
 དང་སྤྱོད་པ་པོས་བརྩམས་པའི་འདོད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བྱེད་པར་འབྱུང་ངོ་། །སྤྱོད་མོ་
 རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤང་ངོ་། །གང་གིས་ན་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་གསུམ་
 དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོན་འཆང་
 ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་དོན་མཁའ་འགོ་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེ་དབང་ཕྱག་གི་ཚུང་མ་
 དཀར་མོ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཡུ་མ་དབང་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱི་དམ་ཚིག་འདིའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་བཤའ་
 གཅི་དང་དེས་མཆོན་པའི་བདུད་ཅི་གཞན་གསུམ་དང་ཤ་ལྷ་དང་ནི་ཁྲག་དག་སྤྲགས་ཀྱིས་
 སྤངས་ནས་རང་གིས་ཟ་ཞིང་དེ་རྣམས་ལ་བྱིན་པ་དང་སྤྱོད་པའི་ཆང་དང་ལ་སོགས་པས་རྒྱན་
 ཆང་དང་འབྲུའི་ཆང་རྣམས་ཀྱང་རང་གིས་བདུང་ཞིང་དེ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་བྱིན་པ་དང་བསྤྱོད་
 བྱའི་སྤྱོད་པོ། མགྱིན་པ། སྤྱོད་ཁ། སྟེ་བ། གསང་གནས་ཉེ་གནས་ལྷ་ནས་ཁྲག་དངས་པའི་སྤྱོད་པ་
 ཡིས་བསད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་དོན་མཁའ་འགོ་མ་སྟེ་དཀར་མོ་རྣམས་དབང་དུ་བྱེད།

གསུམ་པ་(དམ་ཚིག་དེ་བརྒྱད་ལ་གསང་འདུས་པས་ཀྱང་སྤྱད་པར་བྱ་བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་བ། །ཁམས་གསུམ་དག་ན་རྣམ་པར་སྤྱོད། །སེམས་
 ཅན་ཀུན་ལ་པན་འདོད་པའི། །དམ་ཚིག་མ་ལུས་སྤྱད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི། ལྷོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་མར་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླའི་
ཁམས་གསུམ་དག་ན་རྒྱུ་ཆ་ལུགས་སྣ་ཆོགས་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་ཅིང་དེར་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་
ཆར་གཏོང་དང་པན་པར་འདོད་པའི་བསམས་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཆངས་པ་ལ་
སོགས་པའི་གཙོ་བོ་གསུམ་དང་རྩ་འབྲུལ་ཆུང་བ་ལྔ་སྟེ་འཛིག་རྟེན་པའི་དམ་ཆོག་བརྒྱད་པོ་མ་ལུས་
པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་འདུས་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྟོན་པར་བྱ་སྟེ། ཁ་ཅིག་གཞན་སྟོན་
ཅིང་ཁྱོལ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་རང་ཁྱོལ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ།

བཞི་པ་³⁸⁰ (དོན་བསྐྱུ་བ་ཁུངས་དང་བཅས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། ཁམས་གསུམ་པ་བཅས་ཅད་ཀྱི་དོ་མཆོད་དམ་ཆོག་གི་མཛུགས་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླའི་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་
ན་སྟོང་པའི་ཆངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དམ་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟེ་འཇུག་པར་བྱ་ཡི་ཆངས་པ་
ལ་སོགས་པའི་དམ་ཆོག་ལ་འདྲིར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བརྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་པའི་བྱ་བ་མཐའ་
སྟོ་བ་ཁ་ཅིག་རང་གི་བརྟན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཆངས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་ཆ་
ལུགས་མི་འདྲ་བ་ལ་གནས་པའི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱུང་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བ་
རོལ་སྟོ་བ་དེས་བྱའི་ཕྱིར། །འགའ་ཞིག་རྟག་བྱེད་རྣམ་གནས་པ། །དེ་འདྲིར་བརྟན་པར་མི་བྱ་སྟེ། །
རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱུང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་(རིམ་པ་གཉིས་ལ་གནས་པའི་པོ་པོའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་བརྟན་པ་)ལ། རྫོགས་རིམ་པས་
ལས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་འོད་གསལ་གྱིས་དག་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་

འཆད་པའི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་འཇུག་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
 ཉེ་སྤྱུ་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བྱང་འཇུག་གི་སྤྱུ་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤྱང་རོ། །གང་
 གིས་ན་སྤྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོ་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་སྤྱུ་གསུམ་སྤྱུ་བ་པ་པོ་བྱང་འཇུག་ལ་གནས་
 པས་བྱག་བྱ་བ་དང་མི་བྱ་བའི་དམ་ཆེག་འདི་སྤྱང་རོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་དམ་ཆེག་དོ་རྩེ་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་ལས་བྱང་བའི་བྱང་འཇུག་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་མདོར་ན་སྟེ་
 དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་དོ་རྩེ་འཆད་གི་སྤྱུ་གཅིག་ཏུ་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བསམ་
 གཏན་དོ་རྩེས་བསྐྱལ་བར་བྱ་བ་སྟེ་བསྐྱལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱུ་གཟུགས་སོགས་ལ་
 བྱག་འཆལ་བ་ནི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ། །

³⁸⁷
 གསུམ་པ་(བསྐྱེད་རིམ་པས་འདོད་ཡོན་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་དུས་སུ་ཡུལ་དབང་རྣམས་ཐབས་ཤེས་སུ་སྤྱད་
 པའི་སྟོན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོས། བསྟན་པ་
 དང་སྤྱུ་བ་པ་དང་། ཉེ་བར་སྤྱུ་བ་པ་དང་སྤྱུ་བ་པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་པ་འདི། ཉིད་གྱི་སྤྱུ་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྤྱང་རོ། །དོ་རྩེ་བཤང་གཅིས་ནས་མཁའི་དབྱིངས། །ཡོངས་སུ་གང་བར་རྣམ་
 པར་བསམ། །དུས་གསུམ་དོ་རྩེ་དག་ལ་དབུལ། །དམ་ཆེག་རབ་ཏུ་རྟག་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཤི། རིམ་གཉིས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་པས་བྱག་བྱ་བ་དང་མི་བྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤྱང་
 རོ། །གང་གིས་ན་སྤྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོ་ཉིད་གྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་བསྟན་པ་དང་བསྤྱུ་བ་པ་དང་ཉེ་

བར་བསྐྱབ་པ་དང་བསྐྱབ་པ་ཆེན་པོ་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པས་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་
སྐྱོད་པའི་དུས་སུ་ཡུལ་དབང་རྣམས་ཐབས་ཤེས་སུ་སྐྱད་པའི་སྒྲིམ་པ་འདིའོ། །དེ་གང་ཞེན་པ་ཤང་
བ་ཡུལ་ལྷ་རྩེ་རྩེ་མ་ལྷ་དང་གཅི་བ་དབང་པོ་ལྷ་སེམས་དབང་ལྷའི་ངོ་བོར་རྩེ་རྩེ་སྟེ་དབྱེར་མི་བྱེད་
པར་བྱས་ནས་དེ་དག་སྒྲིམས་པར་འབྱུག་པས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཡོངས་སུ་གང་བར་རྣམ་པར་
བསམས་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དུས་ཏེ་ཐུན་གསུམ་དུ་རང་ཉིད་བསྟེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིས་
བསྐྱུས་པའི་རྩེ་རྩེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབུལ་བར་བྱ་བ་འདི་ནི་རབ་དུ་བརྟག་པ་སྟེ་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་བར་བརྒྱད་པའི་དམ་ཆོག་འདའ་དགའ་བའོ། །

བཞི་པ་(རྫོགས་རིམ་པས་ཐ་མལ་པའི་ལུས་སྤངས་ནས་རྩེ་རྩེ་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་དམ་ཆོག་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བྱུག་ན་རྩེ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། རྩེ་རྩེ་མི་
སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་ངག་སྤང་དང་ཐུགས་རྩེ་རྩེ་ལས་སྤང་ངོ་། །དུས་
བཞིར་རི་ལྟར་མཆོག་བཞིན་དུ། རྩེ་རྩེ་མོ་ནི་ཉིན་རེ་སྐྱད། །ཡང་ན་རྩེ་རྩེ་ཡང་རྟག་དུ་དཔོག་། དམ་
ཆོག་རྩེ་རྩེ་རྫོགས་བྱེད་པའོ། །(ཞེས་གསུངས།)

ནོན་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པས་ཡུལ་དབང་རྣམས་ཐབས་ཤེས་སུ་སྐྱད་ཆུལ་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤང་
ངོ་། །གང་གིས་ན་སྐྱེད་ངག་སྤང་དང་ཐུགས་རྩེ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱུག་ན་རྩེ་རྩེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྩེ་རྩེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་རྩེ་རྩེ་ཐུན་མོང་
པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་མི་སྤང་བ་སྟེ་འོད་གསལ་དུ་བརྟག་པའི་འོད་གསལ་ཀྱི་རྒྱུར་སེམས་
ལས་རྩེ་རྩེ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་དམ་ཆོག་འདིའོ། །དེ་གང་ཞེན་པ་རྩེ་རྩེ་ཅན་གྱིས་ཏེ་སྐྱེ་
ལུས་པས་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་ཕུང་སོགས་རྣམས་ཐུན་བཞི་སྟེ་སྤང་བ་བཞིའི་རིམ་ཀྱི་

མཆོག་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་དང་དེ་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱར་ལྡང་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཉག་ཏུ་སྟེ་རྒྱན་
དུ་སྦྱད་པར་བྱས་པའི་མཐའི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་སྐྱར་ཡང་བྱང་འཇུག་གི་རྩས་ཀྱང་
ཉག་ཏུ་དཔྱོག་པ་སྟེ་སྒྲངས་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་ཆོག་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱེ་ཚོགས་པར་
བྱེད་པའོ།

ལྷ་པ་(ནང་ལ་གཞོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཆོག་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། རྣམ་མཁའི་
རིག་འཛིན་གྱི་དམ་ཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྤྱང་ངོ་། །སྐྱུ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ནི། །དབུ་རྒྱན་དག་ལ་བསམ་གཏན་བསམ། །དོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་དམ་ཆོག་སྟེ། །ཁྲིས་
པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བྱལ་བོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། རྩོགས་རིམ་པས་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་སྤངས་ནས་དོ་རྩེའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་
དེ་ནས་སྤྱང་ངོ་། །གང་གིས་ན་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་
རྣམ་མཁའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ནང་ལ་གཞོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་བརྟན་
པར་བྱེད་པའི་དམ་ཆོག་འདིའོ། །དེ་གང་ན་ནང་ལ་གཞོལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་དོ་རྩེ་སྟེ་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དབུ་རྒྱན་ཏེ་རང་གི་
སྤང་རྒྱས་དག་ན་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བདུན་ཅི་སྟེ་རྒྱང་བ་ནས་བརྒྱུད་དེ་སྟེ་ཐོག་ཏུ་བབ་པར་
བསམ་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་སྟེ་རང་གི་ལུས་དམ་ཆོག་སྟེ་རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་

འདུས་པའི་ནད་ཁྲིམ་ཤིང་འབྲུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཐུབ་ཅིང་ཁྲིམ་སྤྲོ་བ་དང་གཉེར་མ་མེད་
པ་དང་ཆེ་རིང་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

³⁸⁷
བྱུག་པ་(སྤྲུགས་ལ་གཞིལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་)ནི།

ཅུ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་བྱུག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། སྤྲུགས་
འཆང་ལས་དང་པོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆེག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་
བྱུང་ངོ་། །སྐྱེ་ཡི་དོ་རྩེ་ཁ་ཟས་ལ། །ཕྱི་རོལ་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དང་། །མདོ་གདོན་ཆོ་གའི་བྱ་བ་ལ། །
རྟག་པར་དོ་རྩེ་ཆོས་སུ་བྱ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ངོ་བོ་ཉིད་དག་པ་དོ་རྩེས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
རྟོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ནད་ལ་གཞིལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་དེ་ནས་བྱུང་ངོ་། །གང་
གིས་ན་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་བྱུག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་སྤྲུགས་འཆང་ལས་
དང་པོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་དམ་ཆེག་འདི་བྱུང་ངོ་། །དེ་གང་ན་ཁ་ཟས་ལ་
ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་སྐྱེ་ཡི་དོ་རྩེ་རྣམ་སྣང་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་བཟའ་བརྒྱང་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏེ་
གཞན་གཟུགས་སྐྱེ་བྱི་རོ་རེག་བྱ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་མི་བསྐྱེད་པར་
བསྐྱེད་པ་དང་མདོ་འདོན་པ་སྟེ་གསུང་རབ་ལྗོག་པ་དང་དབྱངས་ལེན་པ་དང་ལྷ་སྐྱན་འཕྲོན་པ་
དང་། གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་གའི་བྱ་བ་ལ་རང་ཉིད་རྟག་པར་དོ་རྩེ་ཆོས་འོད་
དཔག་མེད་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ངོ་བོ་ཉིད་དག་པ་དོ་རྩེས་དེ་སྐད་ཅེས་
བཀའ་སྩལ་རྟོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་སྟོན་བྱེད་གི་དགོས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཟིན་ལན་མཛད་པ་)ལ།
འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་འོད་གསལ་ལ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞུས་པ་དང་། དེའི་
ལན་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དང་། ལན་དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འཇམ་
དཔལ་ལ་སོགས་པས་བསལ་བ་དང་། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱུང་
ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་འོད་གསལ་ལ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞུས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རི་རབ་
ཀྱི་རྒྱལ་རབ་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། མཉམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཆལ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙམ་ལྡན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་འདི་ཅིའི་སྤྲད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས། ཅེས་གསུངས།

དེ་ནས། སྟོན་པ་འོད་གསལ་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ནས་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རི་རབ་ཀྱི་རྒྱལ་རབ་དུ་སྤྱོད་པ་དང་གངས་མཉམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་
འཆལ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་འདི་ཅིའི་སྤྲད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་པ་ལགས་ཞེས་ཞུས་སོ། །

གཉིས་པ་(དེའི་ལན་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་)ནི།

ཅེ་ཆུ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་འདི། སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་རྩོམ་
 བོ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཡི་གེའི་ཆིག་ལ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཡི་གེའི་ཆིག་བརྩོན་ནས། ཅང་
 མི་གསུང་བར་བཞུགས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་འདི་
 སེམས་པ་ནི་འདི་སྐྱ་དུ་གྱུར་རྟོ། །སྐྱ་ནི་མི་འགྱུར་མ་སྐྱེས་པ། །གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱང་མཆོན་མ་
 མེད། །ནམ་མཁའ་རྩོམ་རྩོམ་རྩོམ་ལས་བྱུང་། །ལོག་པར་བཟུང་བས་ཟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱས་པ་དེ་ནས་འཁོར་ཀྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁྱ་བ་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་
 འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་འདི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་རྩོམ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 དམིགས་སུ་མེད་པའི་མི་འགྱུར་བའི་གནས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
 ཅིང་ཅང་མི་གསུང་བ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའི་མི་འགྱུར་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་གདུལ་བྱ་ལ་
 བརྩོན་པ་སྟེ་བསྟན་པར་འདོད་ནས་ཅང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་སོ། །དེ་ནི་ཡི་གེ་དང་ཆིག་གི་
 སྐད་དོད་མི་འགྱུར་བ་དང་གནས་ལ་འདུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ནི།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་འདི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་ཅང་
 མི་གསུང་བ་ནི་འདི་སྐྱ་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ལ་བསྟན་པར་བཞེད་པ་འདི་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་འབྲ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་གང་ཞེ་ན་སྐྱ་ནི་རང་བཞིན་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བ་དང་།

གསུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། ཐུགས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་མཚན་མ་མེད་པའི་སྣང་
པ་ཉིད་དོ། །ལམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་དོན་རྩེ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་
རིགས་པས་དབྱད་པ་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་ཤིང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་
བར་ཟད་དོ། །སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དེ་ལས་ལྷན་སྐྱེ་རྒྱུ་ལྟར་འབྱུང་ཞེ་ན།
སྐྱོན་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་ལོག་པར་ཏེ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་དོན་རྩེ་
འཆང་དེས་རྟོན་དང་བརྟན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེ་ལ་པས་ན་ཟེན་པ་
སྟེ་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ།

གསུམ་པ་(ལན་དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པས་བསལ་བ་)ལ། ལོག་པར་གཟུང་
ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་དང་། འོད་བྱུང་གི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་བསྟན་པའི་
དགོས་པ་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(ལོག་པར་གཟུང་ཞེས་པའི་ཆོག་དོན་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་ལ་སྐྱེ་གསུང་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུམ་ལྟར་འདས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། གསུང་དོན་རྩེ་ཆོག་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཀྱན་འབྱུང་བར་མི་
བཏག་ཏུ་གསོལ། དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་འདི་ནི།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྩེ་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། སྐྱོད་པར་འགྱུར་བ་གཤེགས་
པ་དང་བྱོན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལན་གསུངས་པ་དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་
ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་གསུངས་པའི་ཆོག་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་མི་ཤེས་པ་གཉི་
ཐུག་གི་ཀླན་ཏུ་འབྱུང་བ་དེ་སྤངས་ནས་ལོག་པར་མི་བརྟག་པ་སྟེ་མི་གཟུང་དུ་གསོལ་ལོ། །དེ་ལ་
ལོག་པར་འཛིན་པ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ་དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་བདག་པོ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྡོ་རྗེའི་དབྱིངས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་གནས་
པའི་བྱང་འདས་གྱི་རང་བཞིན་སྦྱོད་པ་སྟེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་འབྲས་དུས་གྱི་འོད་གསལ་དུ་
གཤེགས་པ་དང་དེ་ལས་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱར་འབྱོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(འོད་བྱང་གི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེན། ཆངས་པ་ལ་སྦྱགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ།
མངོན་པར་ཤེས་པ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་མཆན་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
མ་ཤེས་ནས་འདི་སྟུང་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་སྟེ། ཅི་རྡོ་རྗེའི་བདག་ཉིད་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྡོ་རྗེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ནས། གསང་བའི་ཡེ་
གོ་རྣམས་འཆད་དམ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་ཡང་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། འོ་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་དེ་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པ་དང་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱར་བཞེངས་པ་དེ་
དགོས་པ་ཅིའི་སྐད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་ཅིན། དེ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྟེ་དགུའི་བདག་པོ་ཆངས་
པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སྟེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྷན་པ་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་

ཆེན་པོ་སྟེ་གཟུགས་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དབང་ཕྱུག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་། ཡེ་ཤེས་ཏེ་འཇིག་
ཏེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་ཀྱན་
རྩེ་བ་སྤྲོ་མའི་སྤྱོད་དང་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་ནས་འདི་སྟེ་རྣམ་
པར་རྟོག་སྟེ། ཅི་དོན་ལྟེ་བདག་ཉིད་དོན་ལྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་འདི་ཡིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་དོན་ལྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐར་ཐུག་པ་ཤེས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་མ་
གྱུར་པའི་གསང་བའི་ཡི་གེ་རྣམས་འཆད་དམ། འོན་ཏེ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་ནས་གསང་བའི་ཡི་གེ་
རྣམས་འཆད་སྟེ་སེམས་པ་ཡང་མཆིས་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་³⁹⁶པ་ (འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱུང་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པ་) ལ། དོན་དམ་
པར་ཐོབ་བྱ་སོགས་མ་གྲུབ་པས་བྱང་ཆུབ་རྟེན་དཀའ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་རྟེན་སྤྲོ་བར་
བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ (དོན་དམ་པར་ཐོབ་བྱ་སོགས་མ་གྲུབ་པས་བྱང་ཆུབ་རྟེན་དཀའ་བར་བསྟན་པ་) ཞེ།

ཅ་ཆུད་ལས། དེ་ནས་བཙུགས་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་འདི་སྤྱོད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱེད་རྣམས་ལྟ་ཅི་
སྟོས་ཏེ། དེང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་ལྟེ་གསང་
བ་མི་འགྱུར་བ་རྟེན་པའང་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མི་ཤེས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། སྤྱོད་པ་མེད་པའི་དོན་ལྟེ་མཐོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མི་འགྱུར་བ་ལས་བྱང་བའོ། །
ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། འོད་ཟུང་གི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དགོས་པ་བསྟན་པ་དེ་ནས་འཁོར་གྱི་བཅོམ་ལྷན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་འོད་
གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆུལ་གྱིས་མི་ཤེས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་
ཏེ་དེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྗེའི་གསང་བ་
མི་འགྱུར་བ་སྟོན་པའི་འདུས་པའི་རྒྱུད་དོན་རྗེ་འཆང་ལས་དངོས་སུ་ཉིད་པ་སྟེ་ཐོས་པ་འཇམ། སྐྱེད་དང་
གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་འོད་ཟུང་གི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆུལ་གྱིས་མི་
ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་
དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་རྟོག་པའི་གཟུང་བྱར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུང་སེམས་ཙམ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྐྱེ་འབྱུང་བའོ། །

གཉིས་པ་(ཐ་སྙད་དུ་ཉིད་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་)ལ།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེགས་ཀྱི་བྱ་སེམས་ཙན་ཆེན་པོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཙན་ངེ་སྟེད་
ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ལ་གནས་པ་སངས་རྒྱས་རྗེ་རྗེའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཀྱི་
མ་སེམས་ཙན་དེ་དག་ནི་སྐྱེ་གསུམ་རྗེ་རྗེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སྐྱེད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་རྗེའི་
ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ལ་དེགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བོས་ནས་སེམས་ཙན་ཆེན་པོ་སྟེ་
སྐྱེ་གནས་བཞིའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཙན་ངེ་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་

འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །རྟོག་པ་དོན་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ་དེའི་འཁོར་
པའི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་གནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དོན་རྟེན་འཆང་དེ་
དོན་དམ་པར་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་འཇུག་ཆོན་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་གདུལ་བྱ་ལ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་
སྒོད་བཅུད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གདུལ་བྱ་ལ་སྤྲོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

བཞི་པ་(སྒོ་བ་བཞིན་པའི་རྣམ་འབྱོར་པ་སངས་རྒྱས་སུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ལ་ཞུས་ལན་མཛད་པ་)ལ།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཙུག་ལྷན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུག་ན་དོན་རྟེན་ཆེན་པོ་ལ་བྱུག་འཆལ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
རྟོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་བྱུགས་དོན་རྟེན་
དངོས་བྱུབ་ཅི་ལྟར་ཡང་དག་པར་འཇུག་གང་ན་གནས། ཅེས་གསུངས།

དེ་ནས། འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དངོས་བྱུབ་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་
གང་དུ་ཐིམ་པའི་རྒྱ་ཞུས་པ་དང་། སྟོན་པས་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འོད་གསལ་དུ་
བཅུག་པ་རྒྱ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལ་སྤྲོ་བ་ཡང་ཞུས་ལན་མཛད་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དངོས་བྱུབ་གང་ལས་བྱུང་བ་དང་གང་དུ་ཐིམ་པའི་རྒྱ་
ཞུས་པ་)ཀྱི། སྟོན་པའི་གསུང་གིས་ལན་མཛད་པ་དེ་ནས་འཁོར་ཀྱི་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུག་ན་དོན་རྟེན་ཆེན་པོ་ལ་
བྱུག་འཆལ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་སྐྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩི་རྩི་དངོས་གྲུབ་ཅི་ལྟར་ཡང་དག་པར་འབྱུག་པ་སྟེ་གང་
ལས་འབྱུང་བ་དང་། གང་ན་གནས་པ་སྟེ་གང་དུ་ཐིམ་པའི་རྒྱ་གང་ལགས་ཞེས་ཞུས་སོ།།

གཉིས་པ་(སྟོན་པས་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་འོད་གསལ་དུ་བུག་པ་རྒྱ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྩི་རྩི་འཛིན་པས་གསུངས་པ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་དང་ཁམས་གསུམ་ཅི་སྟེད་པ་དག་རང་གི་སྐྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
རྩི་རྩི་ལ་གནས་སོ།། །ཞེས་གསུངས།

ནོར་མ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྩི་རྩི་འཛིན་པས་གསུངས་པ།
འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་བོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་དང་། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་ཅི་
སྟེད་པ་དག་སྐྱབ་པ་པོ་རང་གི་སྐྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་སྐྱད་ཅིག་སྟེ་
ཕྱི་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱུད་ནས་རྩི་རྩི་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་འོད་གསལ་ལས་འབྱུང་ཞིང་འོད་
གསལ་དེ་ཉིད་ལ་ཐིམ་སྟེ་གནས་སོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་སྐྱོད་ཡང་ཞུས་ལན་མཛད་པ་)ལ། དངོས་གྲུབ་དང་ཁམས་གསུམ་དག་གི་རྩ་བ་
གང་ཡིན་ཞུས་པ་དང་། དེའི་རྩ་བ་འོད་གསལ་དང་དེ་ལ་རྩ་བ་གཉིས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་
གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དངོས་གྲུབ་དང་ཁམས་གསུམ་དག་གི་རྩ་བ་གང་ཡིན་ཞུས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྐྱབས་རྩི་རྩེའི་དངོས་གྲུབ་དང་། ཁམས་
གསུམ་ཐམས་ཅད་གང་ན་གནས། །ཞེས་གསུངས།

རྟོག་ཞི། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་གྱིས་སྦྲར་གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་བྱུགས་རྫོ་རྩེའི་དངོས་གྲུབ་དང་ཁམས་
གསུམ་ཐམས་ཅད་གང་ན་གནས་པ་སྟེ་ཅ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་ཁྱུས་སོ།།

གཉིས་པ་(དེའི་རྩ་བ་འོད་གསལ་དང་དེ་ལ་རྩ་བ་གཉིས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅུ་ལྔ་ལ་མ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེའི་བདག་པོས་གསུངས་
པ། བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་དངོས་
སྤྱོད་དང་། ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསོལ་པ། ནམ་མཁའ་གང་ན་གནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བདག་པོས་གསུངས་པ། གང་ན་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

རྟོག་ཅི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེའི་བདག་པོས་གསུངས་
པ། བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་བྱུགས་ཀྱི་དངོས་
བྱུང་དང་། ཁམས་གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་གནས་སོ། །
འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསོལ་བ། ནམ་མཁའ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་
དེ་གང་ལ་གནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས་གསུངས་པ། གང་ན་ཡང་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་མིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་སྟོན་པ་དོན་མཛོན། །སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱིས་ཕྱག་བྱས་ནས། །དོན་གསུམ་
མཆོག་མཆོག་ཆེན་མཆོག་ །དོན་གསུམ་གྱི་དབང་ཕྱག་མཆོག་ །རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་སྟོན་པ་ཡི། །
དངོས་བྱུ་ཀུན་ནི་བཤད་པར་མཛད། །མཁའ་དབྱིངས་དོན་མཛོན་དབྱུས་གནས་པར། །སངས་རྒྱུ་
དགྱིལ་འཁོར་བསྟོན་པར་བྱ། །དོན་མཛོན་སྐྱེ་ནི་རབ་བསྟོན་པ་ནས། །སྐྱེ་བོར་དོན་མཛོན་ལ་བསྟོན། །
ཞལ་གསུམ་སྐྱེ་གསུམ་ལས་བྱུང་བ། །རྣམ་པར་འཕྲོ་བ་བསམ་པར་བྱ། །དོན་མཛོན་ལ་འཛོན་
བསམས་ན། །བྱང་ཆུབ་སྤྱད་དུ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར། །ཐམས་ཅད་རིགས་གྱི་བྱེ་བྱག་གིས། །གསང་
བ་འདི་ནི་རྣམ་པར་བསམ། །གཞན་དུ་རྣམ་པར་བསྟོན་པ་ནི། །དེ་དག་དངོས་བྱུ་མཆོག་མི་
འགྱུར། །བཅོམ་ལྷན་འདས་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་དོན་གསང་བས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས།

ནོན་ནི། མཆོན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟན་པ། དེ་ནས་བཤད་པར་
མཛད་དོ་ཞེས་བྱང་ཏོ། །གང་ན་འཛིག་ཉེན་དང་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་དངོས་བྱུ་ཀུན་སྐྱུ་
བྱེད་གྱི་ཐབས་རིག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ལྟའི་སྐྱེ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྟའི་
རྣམ་འབྱོར་དེ་བཤད་དོ། །གང་གིས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དོན་མཛོན་པ་ཆེན་པོས་སོ། །དེ་ཁྱད་
པར་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་ཞེ་ན། འཁོར་གྱི་སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱིས་ཕྱག་བྱས་པ་དང་དོན་གསུམ་ནི་
ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཆངས་པ། དབང་པོ། རྩལ་
འཇུག་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་དང་དེ་རྣམས་ལས་ཀྱང་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་
དང་། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གྱི་ལྟ་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱུར་པའི་མཆོག་
སྐྱེའི་སྐྱུལ་པ་དཔག་དུ་མེད་པ་གཅིག་ཆར་དུ་སྟོན་པའི་སྐྱེའི་དབང་ཕྱག་དང་། མཐའ་ཡས་པའི་
གདུལ་བྱ་ལ་རང་རང་གི་སྐད་ཀྱིས་གཅིག་ཆར་དུ་ཆོས་སྟོན་པའི་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་དང་།

རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དང་། སྤྲུགས་བསྐྱེད་
 པ་ཙམ་གྱིས་མཐའ་ལས་པའི་རྩ་འབྲུལ་སྟོན་པས་རྩ་འབྲུལ་གྱི་དབང་ཕྱག་དང་། ཡུལ་དུས་གནས་
 སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་པའི་ཀྱན་འགྲོའི་དབང་ཕྱག་དང་། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གང་འདོད་པའི་
 རོན་རྩྭ་གས་པར་བྱེད་པའི་གནས་དང་ཅི་འདོད་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དང་། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བརྟན་
 གཡོ་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་གཟུགས་སུ་བསྐྱེད་པས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དབང་ཕྱག་དང་། སྟོབས་བཅུ་
 ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་ཕྱག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །
 དབང་ཕྱག་བརྒྱད་ནི། དཔལ་མཆོག་ལས། སྐྱ་ཡི་དབང་ཕྱག་གསུང་གི་དབང་ཕྱག་དང་། །དེ་
 བཞིན་དུ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དང་། །རྩ་འབྲུལ་ཀྱན་འགྲོ་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དང་། །ཅི་
 འདོད་བསྐྱེད་དང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བརྟན་ནོ། །

བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷའི་རྣམ་འབྱོར་རིམ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་སུ་རྩྭ་གས་པའི་སངས་
 རྒྱས་དང་མ་རྩྭ་གས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏེ་ཆོགས་རྣམས་མཁའ་དབྱིངས་རྩོ་རྩེའི་
 དབྱུས་གནས་པར་ཏེ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པར་བསྐྱོམས་པར་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་
 བྱང་ཆུབ་པ་དང་། འོད་གསལ་གྱི་ངང་ལས་སྐྱ་རྩོ་རྩེའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ལྷ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་
 རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་ནས་ལྷ་བ་དེའི་སྤྱི་པོར་ཏེ་སྟོང་དུ་ཕྱག་མཆོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་རྩོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་བ་
 རབ་ཏུ་བསྐྱོམས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། སྐྱ་རྩྭ་གས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ཞལ་
 གསུམ་པ་སྐྱ་གསུང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྩོ་རྩེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་སྐྱ་ལས་བྱང་བའི་འོད་ཟེར་གྱི་
 ཆོགས་རྣམ་པར་འགྲོ་བར་བསམ་པར་བྱ་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྩོ་རྩེ་དང་འཁོར་ལོ་སོགས་ཕྱག་
 མཆོན་དུ་འཛིན་པའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱོམས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་སྤྲང་ལ་སོགས་
 པའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པའི་གསང་བ་སྟེ་

ཐེམ་པའི་སྟོང་པ་བཞི་པ་འོད་གསལ་གྱི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་མཉེས་པར་འགྱུར་
བར་བྱའོ། །གང་ཞིག་གང་གིས་འཛོལ་ན། བདེན་པ་གཉིས་ཟུང་དུ་འདུག་པ་འདི་དག་བསྒྲུབ་པ་
སྟེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡི་བྱང་ཆུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་ལ་སེམས་པས་ན་སེམས་དཔའ་བྲགས་ཆེན་
ཏེ་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་པའི་རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་གཟི་ཆེ་བ་སྟེ། བཙོན་འགྲུས་དང་ལྷན་པས་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་བཏེན་ནས་ཞག་བདུན་གྱིས་ཏེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་
པར་ནི་སྐྱ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དོ་རྗེ་འཆང་གི་དངོས་བྱུང་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་(ལས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་ལ་བསྟེན་པའི་སྟོང་པ་བཙན་ཡོན་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་བཙོན་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྗེ་བསྐྱས་པའི་གསང་
བ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྗེ་ལས་བྱུང་ངོ་། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆིག་
ནི། །བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དོན་བརྟགས་པ། །ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ཀུན་བསྒྲུབས་ན། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་
སངས་རྒྱས་འཛོལ། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྲག་རྒྱ་ལ་བསྟེན་པའི་སྟོང་པ་བསྟེན་པ་དེ་ནས་བྱུང་ངོ་། །གང་གིས་ན་སྐྱ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙོན་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱི་
ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྗེའི་དོ་བོར་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་ཡབ་ཡུམ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་ཐེག་ལེ་ཡུམ་གྱི་གསང་བའི་ཆོས་
འབྱུང་གི་ནང་དུ་གནས་པ་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་འདིའོ། །དེ་གང་ཞིན་སྐྱབ་
པ་པོ་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་དམ་ཆིག་སྟེ་མཉམ་པར་
རྗེས་སུ་འགོ་བའི་དོ་རྗེ་འཆང་གི་སྐྱ་བྲག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་དོན་རང་རྒྱུད་ལ་

རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། བདག་ཉིད་དོན་རྗེ་སེམས་དཔའ་ནི། །མདོན་སྤྲུལ་ཡིན་ན་གཞན་ཅི་ཆོལ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྫོགས་རིམ་པའི་སྤྲུལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲིས་བྱི་རོལ་གྱི་ལྷ་ལ་མཆོད་
པ་དང་བསྟོད་པ་ཅུ་ལ་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་ལག་པའི་བྲག་རྒྱ་མི་བཅིང་བའི་དམ་ཆོག་འདི་ནི་དུས་
གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་འདའ་བར་ཉམས་སྤྲོད་བཤོ།།

བཞི་པ་(བྲག་རྒྱ་མ་ལ་བསྟེན་པའི་སྤྲུལ་སྤྲུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གསུམ་བསྟན་པ་)ལ། རིག་མ་དང་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་བསྐྱེད་པའི་བདུད་ཅི་ཟོས་པའི་བཅུད་ལེན་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རྒྱས་
པར་བྱ་བ་དང་། གསུང་དོན་རྗེ་ལྷེས་ཅ་བསྐྱལ་ནས་བདེ་བ་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལས་སྤྱང་བའི་བདུད་ཅི་
ལྷེས་སྤྱང་བ་དང་། བསྐྱེད་ཅན་ལ་སོགས་པའི་བྲག་རྒྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དགའ་བར་བྱ་ཞིང་དེ་
རྣམས་ཀྱི་སྤྲུགས་སུན་མི་དབྱུང་བ་མཐུག་སྟུང་དང་བཅས་པ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་བསྐྱེད་པའི་བདུད་ཅི་ཟོས་པའི་བཅུད་ལེན་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་
རྒྱས་པར་བྱ་བ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་བྲག་ན་དོན་རྗེས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྤྲུ་
དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་དོན་རྗེ་ལས་སྤྱང་རོ། །བཤའ་གཅི་ཁྱབ་ཁྱེད་རྣམས་ནི། །སྤྱད་པ་དག་ཏུ་
ཡོང་མི་བྱ། །ཆོག་བཞིན་དུ་ཏྱག་ཏུ་བཟུལ། །གསང་འདི་དོན་རྗེ་གསུམ་བྱུང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས་ཀྱི། རྫོགས་རིམ་པའི་ལག་པས་བྲག་རྒྱ་མི་བཅིང་བའི་དམ་ཆོག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤྱང་
རོ། །གང་གིས་ན་སྤྲུ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་དོན་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་བྲག་ན་དོན་རྗེ་དོན་རྗེ་
འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་སངས་རྒྱས་སྤྲུ་དོན་རྗེའི་རིགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་
ཐམས་ཅད་བྲག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་འཐུག་པའི་དུས་སྤྱི་རང་གི་ལུས་ལས་བྱུང་བའི་བཤའ་གཅི་

ལ་སོགས་པའི་བདུད་ཅི་ལྟ་བུ་བའི་དམ་ཚིག་འདིའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་ནལ་འབྱོར་པས་ཕྱག་རྒྱ་
དང་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་ས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བཤའ་གཅི་དང་ཁུ་བ་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་
པ་ནམས་ལ་ནི་སྒྲིབ་པ་དང་ཐ་ཆད་པ་དག་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསམ་པར་མི་བྱ་ཞིང་རྟག་ཏུ་བཟའ་བར་བྱ་
བ་ཡིན་ཏེ། བདུད་ཅི་བཟའ་བའི་གསང་བ་འདི་ནི་སྒྲུབ་པ་པོ་རང་གི་ལུས་ཀྱི་སྒྲོབས་རྒྱས་ནས་དོ་
རྩེ་གསུམ་བྱུང་སྟེ་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་བདེ་བར་གནས་པར་འབྱུང་བ་དེ་བྱེད་པའི་བུད་ལེན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(གསུང་དོ་རྩེ་ལྟེ་ཅ་བསྐྱེད་ནས་བདེ་བ་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བདུད་ཅི་ལྟེ་སྒྲོབ་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་གསུང་དོ་རྩེ་དམ་ཚིག་འདི།
ཉིད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་བྱུང་ངོ། །ཁམས་གསུམ་དག་གི་ལམ་མཆོག་ན། །
བྱད་མེད་རི་སྟེང་ཡོད་པ་ནམས། །ཐམས་ཅད་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྒྲུབ། །གསུང་གི་དོ་རྩེ་མི་སྒྲིབ་
ངོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྒྲུའི་དམ་ཚིག་བསྐྱེད་པ་དེ་ནས་བྱུང་ངོ། །གང་གིས་ན་སྒྲུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་
གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་གསུང་
དོ་རྩེ་ལྟེ་ཅ་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཁུ་བ་སོགས་བཟའ་བའི་དམ་ཚིག་འདིའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་
ལམ་འདིའི་ནལ་འབྱོར་པས་ས་འོག་ས་སྟངས་སྒྲུའི་ཁམས་གསུམ་དག་གི་བྱད་མེད་རི་སྟེང་ཡོད་
པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་ཤེས་རབ་མཆོག་བཞིན་དུ་འཁྲིག་ཐབས་ཀྱིས་
མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དེའི་ལམ་མཆོག་སྟེ་ཟླ་གའི་ནང་གི་ཅ་གསུམ་དང་པོར་སོར་མོ་དང་།
དེ་ནས་རང་གི་གསུང་དོ་རྩེ་ལྟེ་ལྟར་མས་ཅ་གསུམ་ལས་བདུད་ཅི་འཛག་པ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་

བསྐྱོད་ནས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་ལ་མི་སྣ་དེ་འཕྲུལ་གྱིས་བྱང་ས་ནས་ལོངས་སྐྱོད་ཅིང་ཐུང་
བར་བཤོ། །ཡང་ན་གསུང་དོན་ལྟེ་ཕྱི་ཙམ་བསྐྱུལ་ནས་དེའི་ཁ་བུ་བའི་རྟགས་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་བསྐྱོད་
པར་བྱ། རྟགས་བྱུང་བ་ན་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་སྐྱོད་པར་བཤོ། །

གསུམ་པ་(བརྒྱ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དགའ་བར་བྱ་ཞིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་སུན་མི་
དབྱང་བ་མཇུག་སྟེ།)

ཆུ་ཆུང་ལ་སྒྲིལ་དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་རྩོམ་སྤྲོད་ཀྱི་དམ་ཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་
སྤྲོད་སྤྲོད་ལས་སྤྲོད་དོ། །རྩོམ་སྤྲོད་གསུང་ལ་གནས་པ། །དམ་ཆོག་རི་སྤྲོད་ཡོད་པ་ཀྱང་། །རྩོམ་
གསུང་ཀྱི་དམ་ཆོག་གིས། །མགུ་ཞིང་ཆོས་པ་དག་ཏུ་བྱ། །སྤྲོད་སྤྲོད་རྩོམ་སྤྲོད་དོ། །བཙུང་
ལྷན་འདས་དམ་ཆོག་ཆོས་པ་གསུང་ཀྱི་དམ་ཆོག་གིས་དེ་སྤྲོད་ཅེས་བཀའ་སྤྲོད་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

རྒྱ་རྒྱ་གསུང་གི་དམ་ཆོག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤང་ངོ་། །གང་གིས་ན་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་དོན་རྒྱ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡང་ཕྱག་ན་དོན་རྒྱུད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་བརྒྱ་ཅན་
 ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྟེ་སེམས་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་སུན་མི་དབྱུང་བའི་
 དམ་ཆོག་འདིའོ། །དེ་གང་ཞེ་ན་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྒྱ་གསུམ་ཀྱི་སྤྱི་རྣམ་འབྱོར་ལ་གནས་
 པའི་སྤྱོད་པ་སོས་དོན་རྒྱ་གསུམ་ཀྱི་སྟེ་རང་གི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་དམ་ཆོག་སྟེ་བྱ་བས་དམ་
 ཆོག་བརྒྱ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དེ་སྟེད་ཡོད་པ་ཀུན་ཀྱི་སེམས་མགུ་ཞིང་ཆོམ་པས་དགའ་
 བ་དག་ཏུ་བྱ་ཞིང་། དེའི་ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྒྱ་སྟེ་སེམས་ལ་སྟོན་ཆོག་གིས་མི་སྟོན་ཅིང་སུན་དབྱུང་
 བར་མི་བྱ་སྟེ་ཆོ་འདིར་མཆོག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཁྱེད་ལྟན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེའི་རྟོན་
 རང་གི་ཀུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཅ་བ་བརྒྱ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་

ལུས་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེའི་ལུས་ཀྱི་ཙུ་བ་ཡང་དེའི་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་
ནས། ཤེས་རབ་རང་བཞིན་བྱད་མེད་ལ། སྟོན་པར་བྱེད་པ་བཅུ་བཞི་པ། ཞེས་པའི་བཅས་པ་
ཡང་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་ཆོག་ཆེན་པོ་གསུམ་
ཀྱི་དམ་ཆོག་སྟོན་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གྱི།

⁴⁰⁶
ལྷ་པ་(སྟོན་པ་གསུམ་ལ་གནས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་ལྷ་ར་ཞེན་པ་བསལ་ཞིང་བདག་ཉིད་ལྷག་པའི་ལྷ་ར་བལྟ་བའི་
དམ་ཆོག་)ནི།

ཙུ་བ་ལས། དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བའི་དོ་རྩེ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་
ལས་ཕྱུང་ངོ། །མདོར་ན་ཕྱུང་པོ་ལྷ་ནམས་ནི། །སངས་རྒྱས་ལྷ་ར་ནི་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། །དོ་རྩེའི་
སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་དག་ཀྱང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དཀྱིལ་འཁོར་མཆོག་ །དེ་ནས་ཕྱག་ན་དོ་རྩེས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་འཁོར་ལོ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་ཕྱུང་ངོ། །ས་ནི་
སྐྱུན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །ཆུ་ཡི་ཁམས་ནི་ལྷ་མ་གྱི། །དཀར་དང་སྟོལ་མ་ཞེས་བྱ་བ། །མེ་དང་ཆུང་
དུ་རབ་ཏུ་བསྐྱབས། །མཁའ་དབྱིངས་དོ་རྩེ་དམ་ཆོག་ནི། །དོ་རྩེ་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན། །བཅོམ་
ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ཆེན་
པོས་དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གྱི། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཕྱག་རྒྱ་མ་ལ་བརྟེན་པའི་དམ་ཆོག་བསྟན་པ་དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་སྟོན་
མིན་ལ་གསང་བའི་དོ་རྩེ་སྟེ་རང་ཉིད་ལྷག་པའི་ལྷ་ར་བལྟ་བའི་དམ་ཆོག་འདི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་

བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མཆོད་པ་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཏུ་འགྱུག་ལ་དེ་ལྟར་མིན་པར་བྱེ་རོལ་
ཀྱི་ལྟ་ལ་མཆོད་བསྟོད་སོགས་བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་མི་འགྱུག་པའི་བྱིར། རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་
རང་གི་ཕུང་སོགས་ལྟར་བལྟས་ནས་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་མཆོད་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།

བཞི་³⁷⁵པ་(འཁོར་གྱི་ངེས་ལན་གྱིས་སྒྲ་མ་བསྟེན་བཀྱར་ཚུལ་བསྟན་པ་)ལ། འཁོར་རྣམས་ལ་ངེས་ལན་གྱི་
སྐབས་དབྱེ་བའི་བྱིར་སྟོན་པ་འོད་གསལ་ལ་བཞུགས་པ་དང་། དེའི་ཆེ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་ལན་
རིམ་ལྟར་དུ་མཛད་པ་དང་། དེས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་ནས་སྤྱགས་རངས་པ་
ཐོབ་པ་དང་། ངེས་⁴²⁵ལན་གྱི་དོན་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་བཞི་ལས།

དང་པོ་(འཁོར་རྣམས་ལ་ངེས་ལན་གྱི་སྐབས་དབྱེ་བའི་བྱིར་སྟོན་པ་འོད་གསལ་ལ་བཞུགས་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་
སྤྱགས་རྩོམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་གནས་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་གཟིགས་ནས་ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་
ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། ལྟའི་སྐྱེ་རིམ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་སྤྱད་པ་དམ་ཆེག་དང་བཅས་པ་བསྟན་པ་དེ་ནས། བཅོམ་
ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྱགས་རྩོམ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོས་རྣམ་སྤྱང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་དེས་
མཆོན་པས་གཤེགས་མ་དང་སེམས་དཔའ་དང་སེམས་མ་དང་ཁྲོ་བོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་རང་གི་
སྐྱེའི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་ཡན་ལག་རྣམས་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་དེ་ངོ་

ཐོ་དབྱེར་མེད་པར་གནས་པའི་སྤྱི་ཐོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཀླུ་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །སྟོམས་པར་ཞུགས་
ནས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་བཞོད་པ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ནས་རང་གི་སྤྱི་ཐོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཀླུ་གནས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་
ངོ་ཐོ་དབྱེར་མེད་ཏུ་གནས་པའི་སྤྱི་དཀྱིལ་འཁོར་པ་ཀླུ་གནས་ལ་གཞིགས་ནས་འཁོར་ཀླུ་གནས་ལ་ཞུ་
བའི་སྐབས་དབྱེ་བའི་དོན་དུ་འོད་གསལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་ཅང་མི་གསུང་
བར་གྱུར་ཏོ།

གཉིས་པ་(དེའི་ཆེ་འཁོར་ཀླུ་གནས་ཀྱིས་ཟིན་ལན་ཇི་ལྟར་དུ་མཛད་པ་)ལ། བྱམས་པས་འདུས་པའི་སྟོབ་
དཔོན་ལ་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེས་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀླུ་གནས་ལ་ཞུས་པ་དང་། བྱམས་པ་
ལ་དེའི་ལན་མཛད་པ་དང་། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷས་བྱང་སེམས་ཀླུ་གནས་ལ་སྟོབ་པའི་
བསྐྱུ་གསལ་པ་བསྐྱུ་བ་དང་། ⁴²³སྤྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་གང་ལ་གནས་པའི་ཟིན་ལན་དང་
བཞི་ལས།

དང་པོ་(བྱམས་པས་འདུས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེས་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀླུ་གནས་ལ་
ཞུས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཆལ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྫོང་ཇི་གསང་བ་གསང་བ་འདུས་

པར། མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་སློབ་དཔོན་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྗེ་ལྟར་བལྟ་བར་བཞི། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སློན་པ་འོད་གསལ་ལ་བཞུགས་པས་འཁོར་ཆམས་ཀྱིས་ཁྱེ་བའི་སྐབས་མེད་པ་དེ་
ནས། དེ་ཡང་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆམས་ཀྱིས་
འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་རྟོ། །བཙམ་
ལྟ་འདས་ཞེས་སོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྗེ་རྗེའི་
གསང་བ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སློན་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་
བའི་སློབ་དཔོན་ལ་བྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་དེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་རྗེ་ལྟར་བལྟ་བར་བཞི་ཞེས་ཁྱེས་སོ། །

གཉིས་པ་(བྱམས་པ་ལ་དེའི་ལན་མཛད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཆམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྗེ་རྗེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ནི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མཉམ་ཞིང་ཆམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་དོ། །དེགས་ཀྱི་བྱ་མདོར་བསྟན་
ན། ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྗེ་སྟེ་འཁོར་
ཅིང་འཆོ་ལ་སྐྱེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུས་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས། སློབ་དཔོན་དེ་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་པས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་ཡང་
འགྲོ་ཞིང་རག་རྗེ་རྗེའི་ཡི་གེ་ཡང་འདི་སྐད་དུ་འབྱིན་རྟོ། །བདག་ཅག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་པའོ། །བདག་ཅག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། བདག་ཅག་

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པའི་ཞེས་བྲ་བའི་བར་དུའོ། །འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རིགས་
ཀྱི་བྱ་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་ཕྱོགས་བཅུ་ན་རི་སྟེང་བཞུགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བཙུང་
ལྡན་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོག་ཆེ་ཆེ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ།
རི་སྟེང་པ་དེ་བས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་ཀྱི་བ་སྤྱིའི་བྱ་གཞིག་གི་བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་པོར་
གྱུར་པའོ། །སྟེ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་
པའི་བར་དུའོ། །དེ་ནས་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་པ་ཡིད་འཇིགས་ཤིང་སྐྱབས་ནས་ཅང་
མི་སྤྱོད་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ཅི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱམས་པ་སོགས་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བོས་
ནས་ངེད་འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་ཁྱེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་
འདུས་པའི་སློབ་དཔོན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྟོག་ཆེ་ཆེ་འཆང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བཟླ་བར་བྱའོ། །དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་རང་ལ་འདུས་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་དམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྟོག་
འཆང་དང་རྒྱ་འབྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་གཏོགས་སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཉམ་ཞིང་
སྤངས་རྟོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་མ་རྫོགས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་
བོས་ནས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་ན་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ན་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རི་སྟེང་ཆོས་སྐྱེས་འཁོར་ཅིང་ལོངས་སྐྱེས་འཆོ་ལ་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱོང་བ་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དུས་གསུམ་སྟེ་ཐུན་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས་རང་ལ་འདུས་པའི་ལམ་སྟོན་
པའི་སློབ་དཔོན་དང་སྤྱིར་ཡང་འདུས་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་མཆོད་པས་ཡང་དག་པར་མཆོད་ནས་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་

འགྲོ་ཞིང་ངག་རྩོམ་ཡི་གེ་སྟེ་ཆོག་ཀྱང་འདི་སྐད་འབྲིན་ནོ། །འདི་ནི་བདག་ཅག་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པའོ། །འདི་ནི་བདག་ཅག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་པའོ། །ཞེས་བྱ་
 བ་ནས། འདི་ནི་བདག་ཅག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོན་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་
 བསྟོན་པའོ། །གཞན་ཡང་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བོས་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་
 དོན་མི་གསལ་བ་སྦྱར་བསྟན་པ་དེ་དཔེར་ན་ཞེས་དོན་གསལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟོགས་བཅུ་ན་རི་སྟེད་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་པ་གསུང་དང་བྱུགས་རྩོམ་ལ་མཆོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
 རམས་ཀྱི་བྱུང་བོ་རི་སྟེད་པ་དེ་བས་ཀྱང་འདུས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་བ་སྦྱེའི་བྱ་གཅིག་མཆོད་པའི་
 བསོད་རམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ། །དེ་ཅིའི་བྱེར་ཞེ་ན། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོམ་
 འཆང་དང་འབྲུ་བའི་རྩོམ་དཔོན་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱང་བོ་སྟེ་དབྱིངས་སུ་
 བྱུར་བའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་སྦྱེ་བའི་གནས་སུ་བྱུར་བ་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་བར་དུའོ་ཞེས་ལན་མཛད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་བྱམས་པ་འདུས་པའི་སྟོབ་དཔོན་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོམ་འཆང་དང་འབྲུ་བར་ལྟ་དགོས་
 སམ་མི་དགོས་སྟུང་བའི་ཡིད་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཉེས་པས་ཡིད་འཛིགས་ཤིང་སྐྱབ་ནས་ཅང་མི་
 སྦྱ་བར་འཁོད་པར་གྱུར་ཏོ། །

གསུམ་པ་(འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྡན་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་སྦྱ་མའི་བསྐྱགས་པ་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུན་ལས། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགོན་
 མཆོག་དཔལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 གདོན་མི་ཐ་བར་གྲུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་པར་སྤང་མཛད་རྣམས། རྩོམ་འཛིན་

ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་དམ་ཆེག་ལ་དམིགས་པ་དོན་ཤེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་ཤེད་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཉོན་ཅིག་གང་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་
དུས་གསུམ་ཀྱི་དོན་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱང་། གསང་བ་འདུས་པའི་སྟོབ་དཔོན་
དང་མཛད་ན་མཆོད་བ་བྱེད་ཅིང་ཐུག་འཆའ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་བཙུག་
ལྡན་འདས་དོན་ཤེས་འཛིན་པ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བྱམས་པ་ལ་ལན་མཛད་པ་དེ་ནས་འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཀོན་མཆོག་དཔལ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གདོན་མི་བར་གྲུབ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་
རྣམས་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་དོན་ཤེས་ལྟུག་ལོངས་སྤྱོད་དེས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་དམ་
ཆེག་སྟེ་སྤྱལ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་པར་འབྱེན་པ་དང་ཚུར་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ན་འཛིན་པ་དང་། དེ་
འདྲ་བའི་བྱང་ལྟུག་ལོངས་སྤྱལ་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དམིགས་པ་དོན་ཤེས་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་
པ་ལ་དམིགས་པ་ཤེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་བྱམས་པ་ལས་གཞན་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དེ་དག་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཤེད་རྣམས་ཉོན་
ཅིག་གང་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྡན་འདས་དུས་གསུམ་ཀྱི་དོན་ཤེས་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བ་ནི་དོན་ཤེས་
འཛིན་པ་ཡིན་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལ་འདུས་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་དོན་ཤེས་སྟོབ་དཔོན་དེ་ལ་སྟོབ་
ལྡན་བུ་པ་ལས། དབང་བསྐྱར་མཆོག་ཐོབ་དོན་ཤེས། །སྟོབ་དཔོན་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །

ཕྱོགས་བཅུ་འཛིན་ཏེ་ཁམས་བཞུགས་པས། །དུས་གསུམ་དུ་ནི་མངོན་ཕྱག་འཆའ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུར་མ་ཟད། སྒྲིང་ཡང་འདུས་པ་སྟོན་པའི་སྟོབ་དཔོན་དང་མཆོད་པ་བྱེད་
ཅིང་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་ལ་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་སྟོན་པ་པོ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་བཙུན་ལྡན་འདས་དོན་ལྟེན་པ་ཆེ་གེ་མའི་དོད་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་
སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་བདག་པོའི་རྒྱུན་དམ་པ་ཡང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་⁴¹⁸པ་(སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་གང་ལ་གནས་པའི་བྲིས་ལན་)ལ། དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྩ་བ་གང་
ཡིན་ཞུས་པ་དང་། དེའི་རྩ་བ་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ལན་དང་། སྒྲ་མའི་དོན་ལྟེན་གསུམ་ཡང་དོ་
རྟེན་འཆང་ལ་གནས་པར་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་(དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྩ་བ་གང་ཡིན་ཞུས་པ་)ནི།

རྩ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུན་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཅི་ལ་གནས། ཅེས་གསུངས།

ནོན་ནི། སྒྲ་མའི་བསྟན་པ་བསྟན་པ་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུན་ལྡན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་ཅི་
ལ་གནས་པ་སྟེ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རྩ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་ཞུས་པའོ།

གཉིས་པ་(དེའི་རྩ་བ་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ལན་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། སྐྱ་གསུམ་གསང་བའི་སྐྱ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་ནི། རྡོ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་རྡོ་རྗེ་ལ་གནས་སོ། །ཞེས་
གསུངས།

ནོན་ཅི། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། སྐུ་གསུམ་གསང་
བའི་སྐུ་དང་གསུང་དང་བྱགས་གྱི་དངོས་བྱུང་ནི་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལྷས་དང་རག་དང་སེམས་
དོ་རྗེ་ལ་གནས་པ་སྟེ་དེའི་ཙ་བ་ཅན་ནོ།།

གསུམ་པ་(ཟླ་མའི་དོན་རྒྱ་གསུམ་ཡང་དོན་རྒྱ་འཁང་ལ་གནས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ། ལུས་དང་རག་དང་
སེམས་རྩི་རྩེ་གང་ལ་གནས། གང་ལ་ཡང་མི་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱིས་གསོལ་བ། རྡོ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ལུས་
དང་དག་དང་སེམས་རྡོ་རྗེ་གང་ལ་གནས་ཞེས་བྱས་པའོ། །གང་ལ་ཡང་མི་གནས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་
འཆང་ཉིད་ལ་གནས་སོ། །འདིར་རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་གནས་པ་ལ་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་ཞེས་བསྟན་
པ་ནི་འདིས་མཆོན་པའི་རྒྱད་དོན་རྣམས་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
དགོས་པ་དེ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་(དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་ནས་བྱུགས་རངས་པ་ཐོབ་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལ་སྒྲིག་དེ་ནས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དབང་དེ་དག་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར་མཇུག་དུ་གྱུར་ནས་ཅང་
མི་སྒྲིག་བར་འཁོད་དོ། ། ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། འཁོར་གྱིས་བྱིས་ལན་རྩེ་ལྟར་དུ་མཛད་པ་བསྟན་པའི་རྗེས་དེ་ནས་བྱམས་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་སྒྲ་མའི་བསྟགས་པ་བསྟན་པ་ལ་ངོ་མཆར་དུ་གྱུར། མད་དུ་གྱུར་
ནས་ཐེ་ཆོས་ཆོད་ནས་ཅང་མི་སྤྲོ་བར་འཁོད་པར་གྱུར་རྟོ།།

བཞི་⁴¹⁷ (བྱིས་ལན་གྱི་དོན་རྣམས་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་)ནི། དཔལ་སྤྱོད་འབྲུལ་བ་
པའི་རྒྱུད་ལས། སློབ་དཔོན་རྩེ་འབྲར་བཏུ་ཞེས། །སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དང་མཉམ། །དེ་ཉིད་ཉག་
དུ་རྩེ་རྩེ་འཆང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་ཉིག་། །དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ཆེ། །ཡིད་བཞིན་
ནོར་བུ་རིན་ཆེན་སྤྲིན། །སློབ་དཔོན་གྱི་ནི་ཡོན་ཏན་གཟུང་། །སྤྲོན་རྣམས་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ། །ཡོན་ཏན་གྱིས་ནི་དངོས་གྲུབ་ཅིང་། །སྤྲོན་རྣམས་གྱིས་ནི་དངོས་གྲུབ་ཉམས། །དེ་བྱིར་ཀྱན་
ནས་རབ་བསྐྱེམས་ཏེ། །བསམ་ཡས་འབྲས་བུ་སྤྲིན་བྱེད་པ། །སངས་རྒྱས་འབྲས་བུ་འདོད་པ་
ཡི། །སེམས་ཅན་དད་པས་དེ་མཆོད་ཅིག་། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ་
ཞེས་བྱ་བའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་ན་རྩེ་རྩེ་ལྷོ་རྒྱན་གྱི་རི་ལ་བཞུགས་
ནས་རྩེ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་སློབ་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀའ་ལྟུང་པ། །རྩེ་རྩེ་ཐེག་པ་མ་ལུས་པ་ལ་སློབ་
པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཉོན་ཅིག་ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྲོན་པ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ཏེ་མི་
མཐོང་ན་ཡང་རྩེ་རྩེ་སློབ་དཔོན་རྩེ་རྩེ་སྒྲ་མ་དེ་འདིར་སྤྲོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ནི་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ཉེ་
བར་བསྟེན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ།།

ལྷ་³⁷⁵པ་(བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་དབང་རྫོགས་པར་བསྐྱུར་བའི་རྩལ་)ལ། སྤྲོན་པ་
འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉན་པར་བསྐྱུལ་བ་དང་། འཁོར་

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཐལ་མོ་སྒྱར་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བཤད་དུ་གསོལ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཀྱི། དེ་ནས་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཐལ་མོ་སྒྱར་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །སྟོན་པ་ལ་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཞེས་བོས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བཤད་དུ་གསོལ། བདེ་བར་གཤེགས་
པ་ཞེས་བོས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་
སོ། །

གསུམ་པ་(གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐབ་པའི་ཕྱོན་
དུ་བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་བསམ་གཏན་
གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐབ་ཅིང་མཆོད་པ་དང་། སྟོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ལྷག་མའི་མཆོན་བྱེད་ནང་
དབང་བསྐྱར་བ་དང་། ⁴³⁰དབང་བསྐྱར་བའི་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་བཞི་ལས།

དང་པོ་(བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྐབ་པའི་ཕྱོན་དུ་བདག་བསྐྱེད་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་བསམ་པ། །གྲུ་བཞི་ལྷན་པ་རབ་ཏུ་མཛེས། །
སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱུར་བ་ཡིས། །བསམ་གཏན་རྫོ་རྫེ་རབ་བསྐྱལ་བ། །རྫོ་རྫེ་དཀྱིལ་
འཁོར་བསམ་གཏན་གྱིས། །འཁོར་ལོ་ཅན་ཀུན་བཞུགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཀྱི། རྣམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དབྱུས་སུ་བསམ་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་དང་རྫོ་རྫེའི་ས་བསྐྱེད་
པའི་སྟེང་དུ་སྒྲི་ཡིག་ལས་ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྲུ་བཞི་སྟོ་བཞི་ལྷན་པ་བསྐྱེད་པའི་དབྱུས་སུ་རང་ཉིད་

སྤྱལ་སྤྱོད་སེམས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་སོ་སོ་དང་། སྤྱི་ཡིག་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་དཀྱིལ་གྱི་
ཆ་སོ་སོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རབ་ཏུ་མཛེས་པའི་ལུས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱེད་
དེ་དེའི་དབུས་སུ་རང་ཉིད་སྤྱལ་སྤྱོད་སེམས་སུ་གནས་པའི་ལུས་ཀྱི་འབྲུང་བཞིའི་དཀྱིལ་འཁོར་
དང་། དེས་མཆོན་པའི་ཕྱང་སོ་དང་དབང་སོ་དང་ཡུལ་དང་ཡན་ལག་རྣམས་སངས་རྒྱས་ལྟ་སོ་
གཉིས་སུ་སྦྱར་བ་སྟེ་བསྟོམ་པའི་ལུས་དཀྱིལ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་འདུ་བྱས་པའི་རིག་མ་དང་སྟོམས་
བར་ཞུགས་པ་ལས་བསམ་གཏན་གྱིས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱེད་པས་གཙོ་སྟོབས་བྱས་པའི་ལྟ་
སོ་གཉིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྟོམ་བར་བྱ་ཞིང་། མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་
རྣམས་འགོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ཀུན་ཏེ་དོ་རྩེ་མི་བསྐྱེད་པ་ནས་གཞོད་མཛེས་ཀྱི་
བར་གྱི་ལྟ་རྣམས་རབ་ཏུ་བསྐྱལ་བར་བྱ་བ་སྟེ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ནས་ལྟ་སོ་གཉིས་ཕྱིར་སྟོས་མཛད་པ་
མཛད། གཅིག་ཏུ་འདུས་ཡེ་ཤེས་པ་དང་འབྲེས་ནས་ཚུར་བྱོན་ཏེ་མི་བསྐྱེད་པ་རང་ལ་བཅུག་པས་
རང་ཉིད་སྤྱལ་སྤྱོད་དོ་རྩེ་སེམས་དབང་སྟོན་སོ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ཞེ་སྤང་དོ་རྩེར་བསྐྱེད་པར་བྱ་
ཞིང་། ལྟ་གཞན་རྣམས་ཕྱིའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་རང་གི་གནས་སུ་བཞུགས་པ་སྟེ་བཀོད་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་བསྟོམ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ནས་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། མཆོད་པའི་ཆོ་ག་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །སྟོ་དང་ལྡན་པས་རྟག་ཏུ་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལེའུ་བཞི་བར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་ཕྱག་རྒྱའི་བསྐྱར་ལྟ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད་
པ་རྣམས་ཕྱིར་སྟོས་མཛད་པ་མཛད་སྤྱུང་བྱངས་ནས་མདུན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དམ་ཆོག་པ་སོ་

ལས་རྩོམ་ལས་ནས་ཕྱང་ལྷོ་ལྷོ་གི་སྒྲུང་གནས་པའི་སྒྲོབ་མའི་སྒྲིབ་ནས་དབབ་པ་སྒྲིབ་དབང་
བསྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

བཞི་⁴²⁷པ་(དབང་བསྐྱར་བའི་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་པན་འདོད་པའི། །བྱང་ཆུབ་འདི་ཡིས་འབབ་འགྱུར་ཞིང་། །
རྩོམ་ཆར་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་ཀྱན། །སྒྲིག་སྒྲུང་སྒྲུགས་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རང་དབང་གིས་མཆོན་པའི་དབང་བཞི་རྩོགས་པར་བསྐྱར་བ་འདི་ཡིས་གདུལ་བྱ་
སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་པན་པར་འདོད་པ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་གཞན་དོན་གསུགས་ཀྱི་སྒྲིག་
དབབ་པ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཞིང་རྩོམ་ཆར་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་སྒྲོབས་བུ་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་དང་
ལྷན་པའི་རང་གི་དོན་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་དེར་མ་ཟད་སྒྲིག་སྒྲུང་སྒྲུགས་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་
བྱང་འཇུག་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ།

བཞི་⁴²⁶པ་(དོན་བསྐྱར་བ་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་
ཞེས་བྱ་བ། བསམ་གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་སྤང་ལ་སོགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་སྤྱང་ལ་སོགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་སྒྲིབ་རྩོམ་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
སྒྲིབ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོབ་མའི་སྒྲིབ་ནས་དབབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ནང་དབང་གང་དུ་བསྐྱར་བའི་དགྲིལ་
འཁོར་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རོ།

དུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་དུ་གཤེགས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་གདུག་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྗེ་སྟེ་སྟོབས་
 སྦྱོར་བ་སྟེ་ཆར་གཅོད་པའི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དོན་རྗེའི་གསང་བ་སྟེ་
 རྒྱུད་པར་བྱེད་པའི་རྩྱ་རྩེ་ཁྱི་འདི་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་སྦྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤ་རུས་ལ་སོགས་པའི་
 ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཀྱི་དཔུས་སུ་སྟེ་སྟོང་བ་ཉིད་དུ་བསམས་པའི་སྟོང་
 པའི་རང་ལས་རྩྱ་རྩེ་ཁྱི་གི་ཡི་གེ་གསུམ་ཁ་དོག་ནག་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས་མདུང་ཅེ་
 གསུམ་བ་རྩྱ་རྩེ་ཁྱི་གིས་མཆོན་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་བ་ལས། རང་ཉིད་དོན་རྗེ་སེམས་དབའ་སྟོབས་
 ཆེ་ཞིང་པ་རོལ་གཞོན་པའི་དོན་རྗེ་ཁོ་བོར་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་གདུག་པའི་ཤ་ཁྲག་བ་བར་
 བཅོན་པའི་དག་པོ་མི་སྦྱག་ཅིང་ཁོས་པ། སྦྱ་མདོག་ལྷན་སྟོན་པའི་མདོག་འདྲ་བ་ལྷག་བཞི་བ་
 ཆོ་ག་ཡིས་ཏེ་ལྷག་གཡས་ཀྱི་དང་པོ་ན་མདུང་ཅེ་གསུམ་པ། གཉིས་པ་ན་དོན་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པ། གཡོན་
 ཀྱི་དང་པོ་ན་ཐོད་པ་ཁྲག་གིས་བཀང་བ། གཉིས་པ་ན་མཆོག་དག་གིས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་པའི་
 ལུར་བྱ་དོན་རྗེ་ཅེ་གཅིག་པ་བསྐྱམས་པར་བསྐྱོམས་ནས། དེ་ནས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན་ཀྱི་སྦྱབ་པ་
 པོས་རང་གི་ལྷེ་བསམ་གཏན་གྱིས་དོན་རྗེ་ཅེ་ལྷ་པར་བསྐྱེད་པ་ལ། ཡ་ར་ལ་ལྷ་རྩེའི་ཡི་གེ་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་ཁ་དོག་ནག་པོ། དམར་པོ། སེར་པོ། དཀར་པོ། སྟོན་པོ་རྣམས་བཞོད་པ་ལས་འོད་ཟེར་
 རྣམ་པ་ལྷ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བར་བསྐྱོམ་ཞིང་རང་གི་མདུན་དུ་རྩྱ་ལས་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་ཀྱི་
 རང་ཁྲག་གིས་གང་བའི་རྒྱལ་བ་ལྷ་བྱར་བསྐྱེད་ལ་དེའི་སྟོང་ག་ལ་སོགས་པའི་གནས་ལྷར་ལྷག་
 གི་མདུང་ཅེ་གསུམ་པ་དང་ལུར་བྱས་བསྐྱུན་པས་དེའི་བྱ་གར་ཡི་གེ་རྣམས་ལས་འསྐྱོས་པའི་
 འོད་ཟེར་བཅུག་ནས་ཐིན་བྱ་བརྒྱ་ལྷར་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་ཀྱི་ཁྲག་རྣམས་བྲངས་ཏེ་སྦྱགས་པ་དང་
 རུས་པ་ཅམ་ཞིག་སྦྱག་མ་ལུས་པར་བསམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིས་ཁྲག་བྲང་བ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་གདུག་པ་
 ཅན་རྣམས་བསད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

ཡང་རང་ཉིད་དོ་རྩེ་མཁའ་འགོ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱག་མཆོན་གྱི་མཆོན་
ཆས་བསྐྱབ་བྱ་མདུན་དུ་གནས་པར་བལྟས་ནས་དོ་རྩེའི་སྒྲོར་བ་གདབ་པ་སྟེ་དེའི་ལུས་དུམ་བྱར་
གཏུབས་པར་བསམ་པར་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་གྲང་བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་དུ་བྱུར་ན་
གཞིག་པར་རུས་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཐ་མལ་པ་རྣམས་གཞིག་པར་རུས་པ་ལྟ་སྟོས་
ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་ལས་སྒྲོར་གྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པའོ།

གཉིས་པ་⁴³¹(མཆོད་པའི་ཆོག་)ལ། རང་གི་སྒྲིན་སྟེག་གི་མཆོད་པ་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་
ལྡེ་ཐུན་མོང་གི་མཆོད་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་སྤས་བསྐྱབ་ཏེ་བསྐྱུང་བ་དང་གསོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
བྱད་པར་གྱི་མཆོད་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་ས་ལ་ལོངས་སྟོང་བ་
ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཆོད་པ། ⁴³⁶མཆོད་པ་རྣམས་སྐྱབ་པ་ལ་མཆོན་འཛིན་གྱི་དེ་མ་རྣམས་དག་པར་
བྱ་བའི་ཐབས་བསྟན་པ་དང་ལྟ་ལས།

དང་པོ་(རང་གི་སྒྲིན་སྟེག་གི་མཆོད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེས་དོ་རྩེའི་ཁ་ཟས་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་བྱ་བ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྐྱུང་ངོ་། །བཟའ་བཟའ་བརྟུང་བ་གང་ཅུང་ཟད། །བརྟུལ་ཞུགས་
ཅན་གྱིས་གང་བཟའ་བ། །བཤད་གཅིག་ཡི་སྒྲོར་བ་ཡིས། །ཆོག་བཞིན་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟག། ཅེས་
གསུངས།

དོན་ནི། གཤུག་པ་ཅན་རྣམས་ཆར་བཅད་པ་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྐྱུང་ངོ་། །གང་གིས་ན་ཡང་སྐྱེ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་
དོ་རྩེ་སྐྱབ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁ་ཟས་ལ་ལོངས་སྟོང་བའི་དུས་སུ་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་འདིའོ། །དེ་

གང་ན་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་པོས་འབྲས་ཆན་ལ་སོགས་པ་བཟའ་བའམ་འོ་མ་ལ་སོགས་
 པའི་བརྟུང་བ་གང་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཞིག་གང་བཟའ་བ་དང་འཕྲང་བའི་ཆེ་ནའང་བཤད་གཅིས་མཆོན་
 པའི་བདུད་ཅི་ལྟ་དང་ཤ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བས་འདུས་པ་ནས་བཤད་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྒྲེ་
 དང་སྒྲོག་མ་དང་སྒྲིང་ག་ནམས་སྦྲངས་ཏེ་རང་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་སྦྱིན་སྲེག་གི་ཚུལ་དུ་སྒྲེ་ཡོངས་
 སུ་བརྟག་པ་སྒྲེ་ཡོངས་སྦྱོད་པར་བྲས་ན་སྦྱིན་བདག་གིས་བྱིན་པའི་བཟའ་བརྟུང་ནམས་བྱ་ལོན་དུ་
 ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ན་བཞི་ལས། གང་ཞིག་ཅུང་ཟད་བཟའ་བརྟུང་ནམས། །བསྐྱོ་བ་བྲས་ནས་
 བཟའ་བར་བྱ། །འདི་ལྟར་སྦྱད་པའི་ནལ་འབྱོར་པ། །བྱ་ལོན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་(ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་ལྗེ་ཐུན་མོང་གི་མཆོད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུ་ལས། དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་རྟོ་རྩེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྐྱ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་རྟོ་རྩེ་མཆོད་པའི་མཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྩེ་ལས་སྦྱང་རོ། །
 མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་མཆོག་ལྟ་ཡི། །མཆོད་པས་དེ་དག་མཆོད་པར་བྱ། །འདི་ནི་རྟོ་རྩེ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི། །དམ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནན་ནི། ནང་གི་སྦྱིན་སྲེག་གི་མཆོད་པ་བཤད་པ་དེ་ནས་སྦྱང་རོ། །གང་གིས་ན་ཡང་སྐྱ་དང་
 གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་རྟོ་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྩེ་མཉམས་བྱེད་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
 ཡུལ་ལྗེ་ཐུན་མོང་གི་མཆོད་པའི་མཆོག་འདིའོ། །དེ་གང་ན་ལམ་འདིའི་སྐྱབ་པ་པོས་མཆོད་པའི་ཡོ་

བྱད་ཡུལ་ལྷའི་མཆོག་གི་མཆོད་པས་བདག་དང་གཞན་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་མཆོད་པར་བྱ་བ་
འདི་ནི་དོན་རྒྱུ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདའ་བར་མི་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་ཤིན་ཏུ་འདའ་དགའ་བའོ།

གསུམ་པ་(རིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་བ་དང་གསོ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་གྱི་མཆོད་པ་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་དོན་རྒྱུ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེད་པ་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་མཆོད་པ་གསང་བ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་པ་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་རྒྱུ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་འོ། ། དབང་
པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་ཡིས། །བདག་གི་ཁུ་བ་ལ་སྐྱོགས་པ། །ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ཀུན་མཆོད་ན། །
སངས་རྒྱུས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནས། ཡུལ་ལྷའི་ཐུན་མོང་གི་མཆོད་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ནས་བྱུང་ངོ། །གང་གིས་ན་སྐྱེད་པ་གསུང་
དང་ཐུགས་དོན་རྒྱུ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་པ་སྐྱོད་མིན་ལ་གསང་བ་འདིའོ། །དེ་གང་ན་སྐྱེད་པོ་
རང་དང་ལས་ཀྱི་རིག་མ་ལྟར་གསལ་བའི་པོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་སྐྱོར་བ་ཡིས་ཏེ་སྐྱོམས་པར་
ཞུགས་ནས་བདག་གི་ཁུ་བ་དང་རིག་མའི་རྟའི་དུལ་གཉིས་སྐྱེ་གནས་སུ་འབྲེས་པའི་དབྱས་སུ་བར་
དོ་ཤི་བའི་རྒྱུ་མཐས་ཞུགས་ཏེ་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྷ་རིམ་གྱིས་
རྒྱུགས་ནས་བྱི་རོལ་དུ་བཅས་ནས་བྱིས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱི་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་
རྒྱུད་གཞན་ལས་བཤད་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བ་དང་གསོ་བ་སོགས་ཀྱི་མཆོད་པས་ཀུན་དུ་
མཆོད་ན་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ངོ།

བཞི་པ་(མཐས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་ས་ལ་འོངས་སྐྱོད་པ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་མཆོད་པ་)ནི།

ཅུ་ལྷོ་ལས། དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པ། ལུས་དང་
ངག་དང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྤྱང་ངོ། །སེམས་
ཅན་ཁམས་རྣམས་མཐའ་ཡས་ཀྱི། །དམ་ཆོག་འཛིན་པའི་མ་རྣམས་ལ། །དམ་ཆོག་གསུམ་ཀྱི་
དོ་རྩེ་སྤྱད། །སྒྲིམ་པ་འདི་ནི་མད་པོ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས།

ནོར་ལ། དེགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ནས་སྤྱང་ངོ། །གང་གིས་ན་སྤྱོད་པ་གསུང་དང་
ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་འཆི་བ་འོད་
གསལ་ལས་སྤྱང་བ་དེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་དུ་གཤེགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་དུ་སྤྱོད་པ་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་
སྒྲིམ་པ་གསུམ་བྱར་སྤྱད་པའི་སྒྲིམ་པ་འདིའོ། །དེ་གང་ན་སྤྱོད་པ་གསུམ་བཞིས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་
ཅན་ཀྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོག་སྟེ་སྤྱོད་པ་འཛིན་གསུམ་
འཛིན་པར་བྱེད་པའི་མ་སྟེ་སྤྱོད་པའི་སྤྱང་གཞིར་གྱུར་པའི་ས་ཡིན་ལ། འདུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པས་རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་དོ་རྩེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་
ས་ལ་འོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་འདི་མད་དུ་སྤྱང་བ་ཆེན་པོའོ། །དེས་ན་
འདུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཅི་བྱེད་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་བྱེད་པའི་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་དགོས་པ་ནི་གཞུང་འདི་ཡི་དོན་ནོ། །

433

ལྷོ་པ་(མཆོད་པ་རྣམས་སྤྱབ་པ་ལ་མཆོན་འཛིན་ཀྱི་ཐེ་མ་རྣམས་དག་པར་བྱ་བའི་ཐབས་བསྐྱེད་པ་)ནི།

ཅུ་ལྷོ་ལས། དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེས་སྤྱབ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་དོ་རྩེ་འདི། ཉིད་
ཀྱི་སྤྱོད་པ་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྤྱང་ངོ། །ལུས་དང་ངག་སེམས་འོངས་སྤྱོད་ཀྱི། །

གསང་བ་གསུམ་གནས་དོ་རྩེ་སྤྲེལ། །བཟང་པོ་བདག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ། །འདི་ནི་ཡོང་ཡེ་
འཛིག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དམིགས་ནས་ས་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཚུལ་བསྟན་པ་དེ་ནས་བྱུང་ངོ་། །
གང་གིས་ན་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་
ནས་སོ། །གང་ན་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པའི་དུས་སུ་དོ་རྩེ་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱིས་ཟེན་
པར་བྱ་བའི་སྒྲིམ་པ་འདིའོ། །དེ་ཡང་ལུས་དང་ངག་དང་སེམས་ཀྱི་བྱ་བའི་མཆོད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་
ཀྱི་རྣམས་ཐམས་ཅད་གསང་བ་གསུམ་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དོ་རྩེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངང་
ལས་སྤྱོད་པ་དང་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་
བཟང་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་བདག་གིས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་
བས་འདིར་ནི་བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་པ་ལ་འབད་ཀྱང་ཡོང་ཡེ་འཛིག་པ་སྟེ་དེ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ངོ་།

⁴³¹
གསུམ་པ་(ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་)ནི།

རྩ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་སྤྲེལ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་སྒྲིམ་པ་
འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་བྱུང་ངོ་། །མཐོ་གང་ཅམ་གྱིས་དཔགས་པར་
ནི། །སྤྱི་བོར་དཀྱིལ་འཁོར་བརྟག་པར་བྱ། །ཨོ་ནི་དབུས་སུ་གནས་བསམས་ནས། །བདུན་ཅི་ལྔ་
པོ་དབབ་པར་བྱ། །དོ་རྩེ་སྤྱོད་པ་འདི་ཡིས་ནི། །སྤྱོད་ཅིག་དག་གིས་གཟི་ཅན་འགྱུར། །ལུས་དང་
ངག་སེམས་བདེར་གནས་པར། །འགྱུར་བར་འདི་ནི་དོགས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། མཆོད་པའི་ཆོ་ག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤྱང་ངོ་། །གང་གིས་ན་ཡང་སྐྱ་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་དོན་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོན་དོན་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་
 ན་དོན་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྷན་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་
 སྒྲོམ་པ་འདིའོ། །དེ་གང་ན་སྐྱ་པོའི་ཐད་ཀྱི་མཐོ་གང་ཅམ་གྱིས་དཔགས་པའི་ནམ་མཁར་ནི་ཐ་ཡིག་
 ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བརྟག་པ་སྟེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་ཞིང་
 ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་འོག་གི་དབུས་སུ་མི་ཡིག་འོད་ཟེར་ལྷ་འཕྲོ་བ་མགོ་ཐུར་དུ་བལྟ་བ་
 གནས་པར་བསམས་ནས། དེ་ལས་བདུན་ཅི་ལྷ་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་སྣ་ལྷའི་ནམ་པར་བྱང་ནས་སྐྱབ་
 པ་པོའི་སྐྱ་པོ་ནས་དབབ་པར་བྱས་ནས་ལུས་ཀྱི་ནང་ཐམས་ཅད་བར་མཆོམས་མེད་པར་གང་བར་
 བསམ་པའི་དོན་མི་བྱེད་པའི་སྦྱར་བ་འདི་ཡིས་ནི་རང་གི་ལུས་སྐྱད་ཅིག་དག་གིས་ཉེ་རིང་པོར་མི་
 ཐོགས་པར་གཟི་མདངས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་བདེ་བར་གནས་པར་
 འགྱུར་བ་འདི་ལ་ནི་དོགས་པ་མེད་དོ།

བཞི་པ་(རྫོགས་རིམ་པའི་ལུས་དག་གི་དམ་ཆོག་)ནི།

ཅ་ཅུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་དོན་སྤྱགས་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ ལུས་དང་དག་དང་
 སེམས་ཀྱི་གསང་བ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་ལས་སྤྱང་ངོ། །མཆོད་རྟེན་དག་
 གི་ལས་མི་བྱ། །སྤྱེགས་བམ་སྒྲོག་པའང་མི་བྱ་ཞིང་། །དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཀྱང་ཡོང་མི་བྱ། །དོན་དེ་
 གསུམ་མཆོག་ཕྱག་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། ལུས་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་དམ་ཆོག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤྱང་ངོ་། །གང་གིས་ན་ཡང་
 སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཕྱག་ན་དོན་དོན་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་

ན་སྒྲགས་གསང་བ་འདུས་པ་འཛིན་པའི་རྫོགས་རིམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོང་པའི་
 དུས་སྒྲུབ་ལུས་དང་དག་དང་སེམས་ཀྱི་གསང་བ་སྟེ་འཇུག་པ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདིའོ། །དེ་གང་
 ན་རྫོགས་རིམ་པའི་སྦྱོང་པ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ས་ལ་སོགས་པའི་འཛིན་པ་སོགས་
 ལས་མཆོད་ཉེན་དག་གི་ལས་དང་དེ་ལ་མཆོད་པ་ཅམ་ལ་ཞེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་རྒྱུང་དབྱ་
 མར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་བྱུང་བའི་མཆོད་ཉེན་དངོས་དང་མཐུན་
 བར་བཞེངས་པའི་མཆོད་ཡུལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲེགས་བམ་ཁྲོག་པ་སོགས་ལ་ཡང་
 ཞེན་པར་མི་བྱ་སྟེ་རང་ཉིད་རྒྱུང་སྒྲགས་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱར་བའི་དོ་རྩེ་བཟུངས་པ་ལྟན་གྲུབ་ཏུ་རང་
 གི་རང་གིས་འཇུག་པ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱལ་ཚོན་སོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྦྱབ་
 དང་དེ་ལ་ཞེན་པའི་སྟོན་ས་མཆོད་པ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མི་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་རྒྱུང་དབྱ་མར་ཐིམ་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཉེན་དང་བཞེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དངོས་སམ་རྗེས་མཐུན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོ་རྩེ་གསུམ་མཆོག་སྟེ་ཉན་རང་དག་
 བཅོམ་པ་དངོས་དང་དེ་དག་གི་སྐྱེ་གཟུགས་དང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་གཟུགས་ཅམ་ལ་ཞེན་པའི་
 ཕྱག་མི་བྱ་སྟེ་རང་ཉིད་རྒྱུང་དབྱ་མར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྒྱུང་སེམས་
 མཆོད་དཔེས་སྒྲས་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱེ་དངོས་སམ་རྗེས་མཐུན་པ་ཕྱག་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ།།

ལྷ་པ་(ལེའུ་བཅོ་ལྷ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ལས་བྱ་མའི་ལྷག་མ་བསྟན་པ་)ལ། དུག་བསལ་བ་ལ་སོགས་
 པའི་ཆོག་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྒྲགས་པས་གཞན་བསྐྱུང་བའི་ཆོག་བསྟན་པ་དང་གཉིས་ལས།

དང་པོ་(དུག་བསལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། དུག་
ཐམས་ཅད་འབྲེན་པའམ་གཞོན་པ་དང་འབྲེན་པའི་གསང་བ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་སྤང་ངོ་། །ཞོ། འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་འབྲེང་བ་ཅན། །འཁོར་ལོའི་དབུས་སུ་རྒྱུད་
པར་གཞག། འོད་ཟེར་སེར་པོ་འབྲིགས་པ་ནི། །སེར་པོ་ལྷ་བྱར་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །དོར་གསུམ་འོད་
ཟེར་དམ་ཚིག་གིས། །ས་པོན་གསང་གསུམ་ལས་བྱང་བའོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྩོགས་རིམ་པའི་ཕྱས་ངག་གི་དམ་ཚིག་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤང་ངོ་། །གང་གིས་ན་སྐྱེ་
དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་ཡང་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་བསྐྱབ་བྱའི་དུག་ཐམས་ཅད་
བྱེར་ལ་འབྲེན་པའམ་གཞོན་པ་སྟེ་རེངས་པར་བྱེད་པ་དང་འབྲེན་པ་སྟེ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་སྟོ་བར་
བྱེད་པའི་གསང་བ་འདི་ནང་ལ་གཞོལ་བས་རྣམ་སྤང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་
ནས་ལས་སྐྱེར་ཀྱི་དུས་སུ་ཨོ་ལས་བྱང་བའི་འཁོར་ལོ་དཀར་པོ་ཅིབས་བརྒྱད་པ་འོད་ཟེར་དཀར་
པོའི་བྲང་བ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ལྟེ་བའི་དབུས་སུ་ཨོ་ཡིག་དཀར་པོས་མཆོན་པར་བྱས་པའི་འཁོར་ལོའི་
དབུས་སུ། དུག་གིས་ཟེན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱུད་པར་བཞག་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཕྱས་ལ་དུག་གི་འོད་ཟེར་
སེར་པོ་འབྲིགས་པ་སྟེ་བྱབ་པ་རྣམས་ནི་སྟེང་གི་འཁོར་ལོ་དང་དེའི་ལྟེ་བའི་ཨོ་ཡིག་ལས་བྱང་བའི་
འོད་ཟེར་དཀར་པོའི་ཚིགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་སྐྱེ་པོ་ནས་ཞུགས་པས་ལུས་ཀྱི་དུག་ཐམས་ཅད་
བྱར་དུ་དེད་དེ་འོག་གི་འཁོར་ལོའི་ལྟེ་བའི་ཨོ་ཡིག་ལ་ཐིམ་པར་བསྐྱོམ་པའི་དུག་འབྲེན་པ་དང་།

ཡང་ལས་སྐྱེར་ཀྱི་དུས་སུ་དུག་གཞོན་པ་སྟེ་རེངས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཨོ་ཡིག་ལས་བྱང་བའི་
འཁོར་ལོ་དང་འོད་ཟེར་དང་ཨོ་ཡིག་རྣམས་སེར་པོ་ལྷ་བྱ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་བསྐྱོམ་ཚུལ་སྤར་
ལྟར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དུག་དེད་ནས་ས་འོག་ཏུ་སོང་བར་བསམ་པའོ། །དུག་གནས་གཞན་དུ་སྟོ་བ་

ལ་ནི་འཁོར་ལོ་དང་ཡི་གེ་དང་འོད་ཟེར་རྣམས་དུད་ཁར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་དུག་རྣམས་དེད་དེ་རྒྱང་
མཐེལ་ནས་བྱུང་དེ་འཁོར་ལོའི་ལྷོ་བའི་ཨོ་ཡིག་ལ་བསྟེན་པའི་བར་སྤར་ལྟར་བྱས་ནས་རང་གི་སྟོང་
གའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ལྷ་བྱིན་ལྷ་བྱའི་ལུས་ལས་དུག་རྣམས་བྲངས་ནས་ཏེ་མཆོད་སྦྱོན་ལྷ་བྱའི་ལུས་ལ་
སྟོ་བར་བྱེད་པའོ། །ས་བོན་ཨོ་ཡིག་ལས་བྱུང་བའི་དོ་རྩེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱབ་
བྱའི་དུག་བསལ་བའི་དམ་ཆོག་སྟེ་ལས་སྦྱར་འདི་ནི་གསང་བ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་དོ་རྩེ་འཆང་
ཆེན་པོས་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བའོ།

གཉིས་པ་(དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྤྲུགས་པས་གཞན་བསྐྱར་བའི་ཆོག་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་བྲག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། ལུས་
དང་རག་དང་སེམས་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོའི་སྤྲུགས་དོ་རྩེ་དང་ལྷན་པ་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྦྱུ་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ལས་བྱུང་ངོ། །ཨོ་ཏུ་ལུ་ཏུ་ལུ། ཉིའུ་ཉིའུ། བརྒྱ་བརྒྱ། ཏ་ན་ཏ་ན། ད་ཏ་ད་ཏ།
ཨ་མི་ཏེ་ཏྱི་པལ། གོ་ག་ལ་སྦྱགས་འཁོར་ལོ་ནི། །ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་ལ་གནས་པར། །དྲི་ནི་དབུས་སུ་
བཞག་ནས་སུ། །མིང་ནི་དབུས་སུ་བྱི་བར་བྱ། །སྤྲུགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས། །བརྒྱན་ཏེ་
ཏག་ཏུ་གཞག་པར་བྱ། །འདི་ནི་སྤྲུགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གསང་བ་གསུམ་གྱི་གནས་
བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དྲི་ནི། དུག་བསལ་བའི་ཆོག་བསྟན་པ་དེ་ནས་བྱུང་ངོ། །གང་གིས་ན་སྦྱུ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་དོ་རྩེ་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་ཡང་བྲག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་སོ། །གང་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ལུས་དང་རག་དང་སེམས་
བསྐྱར་བའི་བྱིར་དུ་གདགས་པའི་འཁོར་ལོའི་སྤྲུགས་དོ་རྩེ་སྟེ་སྟོང་པོ་དང་ལྷན་པ་འདིའོ། །དེ་གང་ན་

ཨོ་ཏུ་ཕུ་ཏུ་ཕུ་ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ནམ་སྤང་ངམ་བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ་གང་རུང་གི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་པོ་གཉིས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་ལས་སྦྱོར་གྱི་དུས་སུ་གོ་ག་དང་ལ་སོགས་པས་དར་དང་
ཤོག་བྱ་སེར་པོ་ལ་ལས་ཀྱི་དོ་རྩེ་སྟེ་སྒྲ་ཆོགས་དོ་རྩེ་བྲིས་པའི་སྟེ་བར་གནས་པའི་འཁོར་ལོ་ནི་ཅིབས་
བརྒྱད་པ་བྲིས་པའི་དབུས་སུ་ཉི་ནི་བཞག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་བྱ་གསུམ་པ་མགོ་པོ་ཆེ་བ་ཆེ་བྱེད་ཐེག་ལེ་རྒྱ་
ད་དང་བཅས་པ་བྲིས་ནས་ཉི་དེའི་མགོ་པོའི་དབུས་སུ་ཨོ་རྩི་ན་ཆེ་གོ་མའི་རྟ་ཀྱ་རུ་རྩི་ཀ་ཅེས་པ་
བསྐྱབ་བྱའི་མིང་དང་སྟེ་ལ་བ་བྲི་བར་བྱ་ཞིང་། འཁོར་ལོའི་ཅིབས་དང་པོ་ལ་ཨོ་དང་། གཉིས་པ་ལ་
ཏུ་ཕུ་ཏུ་ཕུ། གསུམ་པ་ལ་ཉིའུ་ཉིའུ། བཞི་པ་ལ་བརྒྱ་བརྒྱ། ལྷ་པ་ལ་ཏ་ན་ཏ་ན། དུག་པ་ལ་ད་ཏ་ད་
ཏ། བདུན་པ་ལ་ཨ་མི་ཉ། བརྒྱད་པ་ལ་རྩྱ་པལ། ཅེས་པའི་སྟགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས་
བརྒྱན་ཏེ་ཏྲག་ཏུ་བྲིས་ནས་བཞག་པར་བྱས་ལ་དེ་ནས་རང་རྣམ་སྤང་དུ་གསལ་བའི་སྟོང་གར་རྣམ་
སྤང་གི་སྟེང་འཁོར་ལོ་བསྐྱེད། ཅིབས་ལ་བྲིས་པའི་སྟགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་རེ་རེའང་བདུད་ཅི་
འབྲིལ་པར་བསྐྱེད། དབུས་ཀྱི་ཉི་ཡིག་རྣམ་སྤང་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྟགས་ཀར་ཆེ་གང་ན་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་
མིང་ཡིག་དང་པོ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་དོ་རྩེའི་ལུས་དང་ལྷན་པར་བསྐྱེད་དེའི་ལུས་ལ་ཉི་ལས་བྱུང་བའི་
དོ་རྩེའི་གོ་བསྟོན་པར་བསམ་ཞིང་དེ་རྣམས་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་དབང་བསྐྱར་བྱས་གང་པ་མཆོད་
བསྟོད་བྱས་ཏེ། ཟ་མ་ཉིག་གི་སྟོད་དུ་བཅུག་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་པན་པའི་ཕྱིར་དུ་འདོགས་པ་འདི་ནི་
འདུས་པའི་སྟགས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གསང་བ་གསུམ་སྟེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་བསྐྱང་བའི་འཁོར་ལོའི་གནད་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའོ།

⁴³¹
དུག་པ་(ལས་ཀྱི་མཐར་དོ་རྩེ་ཨུ་ན་བསྐྱབ་པའི་ཆོག་བསྟན་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་བྱག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། དོ་
རྩེ་ཨུ་ནའི་དམ་ཆོག་འདི། ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་དང་གསུང་དང་སྟགས་དོ་རྩེ་ལས་བྱུང་ངོ། །ལམ་ཀྱི་བཞི་

ནས་མེད་ན་རང་ཉིད་ཞེ་སྒྲུང་རྫོ་རྩེ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཁྱོ་བོ་བརྩའི་བསྐྱར་བའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོམས་
ནས་རྫོ་རྩེ་ཨུ་ན་མིག་སྒྲུབ་གྱི་དྲུག་པ་ཐོད་པའི་གཤམ་ལ་ཆགས་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཟ་མ་ཉོག་གི་
ནང་དུ་དབབ་པ་སྟེ་ཐུང་བར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ལ་སྒྲགས་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་བཏབ་ནས་མིག་ལ་བསྐྱུས་ན་
རབ་མི་སྤང་བ་དང་འཕྲིང་ས་འོག་གི་གཏེར་མཐོང་བ་དང་ཐ་མ་བལྟས་པས་གང་མཐོང་བའི་འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་རང་གི་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་དངོས་གྲུབ་ནམ་པ་གསུམ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
བཙུམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་རྩ་བཟང་པོས་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་(རྒྱད་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་)ལ། རྒྱད་འདི་ལ་དད་ཅིང་བསྒོམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་གནད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱད་ཉིན་ཏུ་ཆེད་དཀའ་
བར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱད་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདིར་མཆོག་འབྲུག་པར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱད་
ཉིན་ཏུ་ཐབ་པར་བསྟན་པ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(རྒྱད་པའི་ལ་དད་ཅིང་བསྐྱེམ་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་གནད་རྟོགས་
དགོས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་ཆུང་ལས། དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། བྱལ་ན་རྡོ་རྗེ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་
གསང་བའི་ཡི་གེ་དྲུ་དང་ལྡན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་དེ་དག་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བའི་དམ་ཆོག་གི་སྤྱོད་བའི་རྡོ་རྗེ་འདི་ལ་དད་ཅིང་སྒྲོམ་བར་
འགྱུར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་བྱལ་ན་རྡོ་རྗེ་སྤྱོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་
དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གསང་

བའི་ཡི་གེ་གསུམ་དང་ལྷན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་
བའི་དོན་མེད་ཀྱི་ཡིན་པ་དེ་ལ་དད་ཅིང་སྒྲོམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱིས་གསོལ་བ། གསུམ་པོ་གང་ཞིག་ལགས། དོན་མེད་འཛིན་པས་བཀའ་སྩལ་བ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་མེད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་དོན་མེད་དང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱུགས་དོན་མེད་ཉེ་དེ་གསུམ་མོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱུག་ན་དོན་མེད་ལ་བྱུག་འཆལ་ནས་ཅང་མི་གསུང་
བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ལས་ཀྱི་མཐར་དོན་མེད་ཨུ་མེད་སྐྱབ་པ་བསྟན་པ་དེ་ནས་འཁོར་གྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བྱུག་ན་དོན་མེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་གསང་བའི་ཡི་གེ་དུ་ཉོགས་པ་
དང་ལྷན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་གསང་བའི་དམ་ཆོག་ཐོས་ནས་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་འདི་ལ་དད་ཅིང་དེའི་ལམ་བསྒྲོམ་པར་
འགྱུར་ཞེས་ཞུས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་བྱུག་ན་དོན་མེད་འཁོར་གྱི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དེ་དག་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཞེས་ཐོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གསང་
བའི་ཡི་གེ་གསུམ་ཉོགས་པ་དང་ལྷན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོལ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སྤྱོད་པའི་དོན་མེད་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་གང་
ཡིན་པ་དེ་ལ་དད་ཅིང་དེའི་ལམ་བསྒྲོམ་པར་འགྱུར་རོ། །

འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསོལ་བ། གསང་བའི་ཡི་གེ་གསུམ་པོ་
གང་ཞིག་ལགས་ཞེས་ཞུས་མོ། །དོན་འཛིན་པས་བཀའ་སྩལ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་སྐྱོད་ཅེ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་དོན་ཅེ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་དོན་ལྟེ་དེ་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ནི་ནམ་
པ་གསུམ། །གསང་བ་ཞེས་ནི་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟར་འདུ་རྒྱུ་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་
པ་ཡིན་ལ་དེས་མཆོན་ནས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ། །ཆོགས་པ་འདུས་པ་ཡིན་པར་
བཤད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་དོན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་ཡང་གསང་བ་འདུས་པའི་མཆོན་དོན་ཚུལ་བཞིས་བཤད་པའི་དོན་ཤེས་ན། འདུས་པའི་
རྒྱུད་ལ་དད་ཅིང་དེའི་ལམ་བསྐྱོམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །དེ་ནས་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་ན་དོན་ལ་ཕྱག་འཆལ་ནས་ཐེ་ཆོམ་
ཆོད་ནས་ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ། །

⁴⁴⁴
གཉིས་པ་(རྒྱུད་ཤིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་བར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཕྱག་ན་དོན་ཅེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབང་དེ་དག་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། སྟོན་བྱང་བ་ན་བཟོད་ཀྱིས་མི་ལང་བའི་ཡང་བཟོད་
ཀྱིས་མི་ལང་བའི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྒྱལ་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱལ་པ་ཡང་འདས་
ནས། གང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་འདས་པ་ནས། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་འོད་སྤང་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་
བར་གྱིས་ཀྱང་མ་གསུངས་མོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གསང་བ་ཆེན་པོའི་གནས་

ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དེ། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྐལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། རྒྱུད་འདི་ལ་དད་ཅིང་དེའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་གནད་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྟོན་པ་བྲག་ན་དོ་རྩེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། སྟོན་བྱུང་བ་ན་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ཡང་བའི་ཡང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ཡང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་རྒྱལ་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་གངས་མཉམ་པའི་བསྐལ་བ་ཡང་འདས་ནས་གང་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ཀྱིས་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་འདི་གསུངས་ཤིང་། མར་མེ་མཛད་འདས་ནས་སྤུབ་པ་ཆེན་པོ་འོད་སྤང་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་བར་གྱི་མཆོག་གི་སྤྱལ་བའི་སྐྱ་གང་གིས་ཀྱང་གནས་འཕགས་ཡུལ་དུ། དུས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་དུས་སུ་འཁོར་མི་རིགས་བཞིའི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་ཕྱིན་བྲག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཐེག་པ་གསུངས་ཀྱི། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་མ་གསུངས་སོ།།

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་གསང་བ་ཆེན་པོའི་གནས་ཀྱི་དོན་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་བཤད་པ་དེ། དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཉན་བསམ་སྐྱོམ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་པའི་སྐལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱོད་པ་ལ་མི་མོས་ཤིང་ཕྱིན་བྲག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་བསྐྱོད་པའི་ཐེག་པ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་

མར་མེ་མཛད་ཐུངས་ལས་འདས་ནས་སྐབ་པ་ཆེན་པོ་འོད་སྤང་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
 རྒྱས་པའི་ཡུན་ཆད་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་གངས་མེད་གཅིག་དང་བསྐྱལ་ཆེན་དགུ་བཅུ་ཙུ་གཅིག་གོ། འོ་
 བ་མཆོན་བརྗོད་ལས། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་
 གསུང་འགྲུར་ལ། །དེ་ལྟར་བྱང་བའི་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །ཡང་ཡང་གསུངས་པ་གང་ཡིན་
 དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་སྟོན་མེད་དེ། ཡུལ་དང་དུས་གཞན་དུ་སྐལ་བ་དང་
 ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་ལམ་ཟབ་མོ་རྣམས་
 བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་དོ་རྗེ་ཐེག་པ་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ལ་འོན་ཀྱང་།
 ཆེ་དང་། ལྟ་བ་དང་། སེམས་ཅན་དང་། དུས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་སྟེགས་མ་ལྟ་བུ་བདོ་བའི་དུས་
 འདིར་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་སྟོན་པ་ཤུ་སྐབ་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་འདི་
 གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(རྒྱུད་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདིར་མཆོག་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཙུ་རྒྱུད་ལས། འོན་ཀྱང་བཙུམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་བ་
 འདུས་པ་འདི་ལ། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་རྫོགས་པར་བྱེད་
 དོ། ། གསྐྱའི་ལྷུང་གི་བྱེ་མ་དུ་མ་སྟེད་ཀྱི་བསྐྱལ་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་འབད་
 ཅིང་བཙུམ་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ། གསང་བ་འདུས་པ་ལ་མཛོན་པར་དགའ་བའི་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་
 གངས་སུ་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཅི། རྒྱུ་ཉིད་དགའ་བ་འོན་ཀྱང་ཆུ་པོ་ཆེན་པོ་གང་གྲུའི་ལྷང་གི་བྲེ་མ་སྟེ་ཆུ་རྩལ་གྱི་གངས་
 ཏུ་མ་སྟེད་གྱི་བསྐྱལ་བར་མཆན་ཉིད་གྱི་ཐེག་པ་རྒྱུ་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་བསམ་འབད་ཅིང་། སྦྱོར་བས་བཅའ་ཀྱང་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱང་
 ཆུབ་དེ་གསང་བ་འདུས་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་
 གང་ཟག་གིས་སྟོགས་ཏུས་གྱི་ཆེ་གཅིག་པོ་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སངས་
 རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགོ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
 ཉེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གསང་བ་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ནས་བཅུམས་ཉེ་སྟོབ་པའི་བྱང་
 འཇུག་གི་བར་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོད་པའི་མཐའི་འོད་གསལ་འདི་ལས་སྐྱད་ཅིག་སྟེ་སེ་གོལ་གཏོག་པ་
 ཅམ་དང་ཐང་ཅིག་སྟེ་ཉུངས་ཀར་བསྐྱོར་བ་ཅམ་དང་ཡུད་ཅམ་གྱིས་ཉེ་དབྱགས་འབྱུང་རྒྱབ་ཅམ་
 དང་། མིག་འཇུམ་པའི་ཡུན་ཅམ་གྱིས་ཐུགས་ལྡན་སྦྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་མཁུན་པའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་དང་
 ལམ་གྱི་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུའི་རྒྱན་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འོངས་སྦྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུར་ཏུས་མཉམ་ཏུ་
 བཞེངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་⁴⁴⁴ (རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པར་བསྟན་པ་)ལ། རྗེས་འཇུག་གི་གང་ཟག་བཞིས་རྒྱུད་མ་ལུས་པ་ཉན་
 ཡང་དོན་མ་རྟོགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་བྱང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བཤུམས་པ་
 དང་། རྗེས་འཇུག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྣམས་དབྱགས་འབྱེན་པ་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐུ་ངན་བསལ་བའི་ངེས་ལན་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
 ཟག་གིས་དེ་དག་གི་རབ་རིབ་བསལ་བས་དེ་དག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་དང་
 གསུམ་ལས།

དང་པོ་(རྗེས་འཇུག་གི་གང་ཟག་བཞིས་རྒྱུད་མ་ལུས་པ་ཉན་ཡང་དོན་མ་རྟོགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྡོན་བྱང་
ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བཤུམས་པ་)ནི།

ཅུ་ལྟ་ལས། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་གསུང་རྗེ་རྗེའི་ཡི་གེའི་ཆོག་འདི་ཐོས་
ནས་རབ་ཏུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། གསང་བ་འདུས་པ་འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་རྣམས་མཐོང་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཆེ་འདི་
ཉིད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཉིད་འཐོབ་པ་ཐོས་ཤིང་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་མ་ལུས་པར་ཐོས་ཀྱང་མཐའ་བྲུག་གི་ཆོག་
གི་དབྱེ་བས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲིངས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་ཙན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཉན་
པ་པོ་རྣམས་སེམས་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་རངས་པ་མ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་དེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་
ནས་སྡོན་བྱང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་གསུང་རྗེ་རྗེའི་ཡི་གེ་གསང་བ་འདུས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་འདི་ཐོས་ནས་རབ་ཏུ་བྱས་སོ། །

གཉིས་པ་(རྗེས་འཇུག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྣམས་དབུགས་འབྱེན་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱང་ན་བསལ་བའི་ཁྲིས་ལན་)ནི།

ཅུ་ལྟ་ལས། དེ་ནས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་
རྣམས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁྱེད་རྣམས་མ་དུ་ཞིག་སྤྱག་
བསྐྱེད་གསུམ་ལ་མ་སྒྲོམས་ཤིག དེ་ནས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུམ་ལྟ་བུ་འདས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད། རི་ལྟར་མི་དུ་བར་བཞུ། རི་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་མི་བསྒྲོམ་པར་བཞུ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
གསང་བའི་ཡི་གེའི་མིང་ཙན་ཐོས་པའི་སྐལ་བ་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཅིག་ཡི་གེ་ནི་སྤྱོད་མོང་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་རྣམས་
ཀྱིས་རི་ལྟར་མི་ཤེས་པ་དང་མ་ཐོས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་གསང་བའི་ཡི་གེ་འདི་དག་མ་ཐོས་
ཤིང་མངོན་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གསང་བའི་ཡི་གེ་རྣམས་པར་དག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྗེས་འཇུག་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྣམས་དབུགས་འབྱེན་པ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་དེ་ནས་སྤྱོད་བྱང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དེ་རྣམས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྒྲུལ་རྟོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེད་རྣམས་མ་དུ་ཤིག་
སྤྱག་བསྐུལ་གསུམ་ལ་མ་བསྐྱོམ་ཞིག་ཅེས་དབུགས་དབྱུང་བར་མཛད་དོ། །དེ་ནས་རྗེས་འཇུག་
ལ་གང་ཟག་དམན་པ་བཞིས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་སྤྱག་བསྐུལ་བའི་རྒྱ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
སྤྱོད་བྱང་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་
རྒྱད་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ལྟར་བཅོས་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོས་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་རི་ལྟར་དུ་མི་དུ་བར་བཞི། རི་ལྟར་སྤྱག་བསྐུལ་གསུམ་མི་བསྐྱོམ་
པར་བཞི། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་བཅོས་ལྡན་གསང་བའི་ཡི་གེ་འདུས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་རྒྱད་ལ་
མ་སྐྱེས་པར་མ་ཟད་འདུས་པའི་མིང་ཆོག་གི་དོན་ཅམ་ཡང་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལེགས་པར་རྟོགས་
པའི་སྐལ་བ་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་ཁྲུས་སོ། །

གསང་བའི་ཡི་གེ་ལ་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པ་ནི་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ནི་གསང་བ་གསུམ་
སྟེ་ཡི་གེའི་དོན་དང་། ཨོ་ཨུཾ་ཧྱཱི་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་ནི་གསང་བ་གསུམ་སྟེ་སྤྱིའི་དོན་དང་། རྒྱང་ལྡང་
འཇུག་གནས་གསུམ་ཀྱི་དོན་རྗེའི་བཟླས་པ་ནི་གསང་བ་གསུམ་སྟེ་སྤྱང་བ་སེམས་ཀྱི་སྤྱས་པ་དང་།

ཤེས་རབ་དང་ཐབས་དང་ཉེར་ཐོབ་གསུམ་ནི་གསང་བ་གསུམ་སྟེ་མཐར་ཐུག་པའོ། །དེ་ཡང་ཕྱི་
མ་གཉིས་ནི་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེད་ནམས་འདུས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཐོས་བསམ་གྱིས་མ་རྟོགས་སོ་ཞེས་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཅིག དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་འདུས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་གེའི་དོན་ཐོས་བསམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པ་ནི་བྱེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་དང་དེ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་བ་སྟེ་རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ནམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་དུ་འདུས་
པའི་རྒྱུད་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མི་ཤེས་པ་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་དོན་མ་རྟོགས་པ་དེ་
བཞིན་དུ། དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་སོས་ནས་དོན་དམ་པར་གཟུང་བྱར་མེད་པས་གསང་བའི་ཡི་གེ་འདུས་
པའི་རྒྱུད་དོན་འདི་དག་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་དོན་དམ་པར་འཛིན་པ་སོ་མེད་པས་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་མ་རྒྱས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡི་
གེའི་ཆོག་དོན་ནམས་རང་བཞིན་གྱིས་ནམ་པར་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་(རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་དེ་དག་གི་རབ་རིབ་བསལ་བས་དེ་དག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཅང་མི་སྤྲོ་བར་གནས་པར་གྱུར་
ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྗེས་འཇུག་ལ་གང་ཟག་དམན་པ་བཞིས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་བརྟེན་ནས་
འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་འབྱུང་བ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་

ནས་སྒྲིག་བྱུང་ལ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་དེ་དག་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་ནས་ཅང་མི་སྒྲི་བར་གནས་པར་
བྱུང་ཏོ། །འདིས་རྗེས་འབྲུག་ལ་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ཡིན་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་
བརྟེན་ནས་འདུས་པའི་རྒྱུ་གྱི་དོན་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལེགས་པར་རྟོགས་པ་འབྱུང་བ་དེ་བསྟན་
པ་ཡིན་ནོ།

བརྒྱུད་པ་³⁷⁵ (ཐོས་བསམ་གྱིས་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲངས་པའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་)ལ། ཐོབ་བྱའི་
འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ། དེ་ལ་ལྷ་མོ་བཞིའི་སྒྲུས་བཞེངས་པར་
བསྐྱེད་པ། འོད་⁴⁵⁹གསལ་ལས་བཞེངས་ནས་རིགས་བཞིའི་ངོ་བོས་སྒྲུན་སོགས་བཞི་དང་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པ། དེའི་འོག་དུ་རྩོམ་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གང་བར་བསྟན་པ།
སྟོན་པ་⁴⁶¹ཡེ་ཤེས་གྱི་བྲག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་ཚུལ་དང་ལྷ་ལས།

དང་པོ་(ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གཙོ་བོ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་མཛད་པའི་ལྷ་ག་ལ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། རྒྱུ་གྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དེ་ནས་རྒྱུ་གྱི་སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོ་རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོ་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་རིམ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་
ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
གྱི་རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་དམིགས་པས་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པས་ན་
བཙུན་མོ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གནས་

དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོད་པ་སྐྱོད་དང་སྐྱོད་པ་སྐྱོད་ཀྱི་དམ་ཆོག་དོན་ཅེས་བུ་ཅན་
མོས། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོན་ཅེས་འཛིན་ཆེན་པོ་ལ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བའི་དགའ་བ་འདིས་བསྟོད་དོ། །ཁྱོད་ནི་དོན་ཅེས་
འདོད་པ་དམ་ཆོག་མཆོག་གི་པན་དོན་ཆེ། །ཡང་དག་ཏུ་གསུངས་སྐྱོད་ཀྱི་གཞུང་མཆོག་མཉམ་
པ་ཉིད་གཟིགས་པ། །མགོན་པོ་གཤེགས་ཏེ་དེ་རིང་བདག་ནི་གསོན་པར་མཆིས་བཞེད་ན། །ཡོན་ཏན་
རིན་ཆེན་མང་པོའི་གཏེར་གྱུར་བདག་ལ་དབྱེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཀྱི། སྟོན་པ་འོད་གསལ་ལ་བཞུགས་པ་དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྐྱོད་པ་སྐྱོད་དང་སྐྱོད་པ་སྐྱོད་ཀྱི་བདེ་ཆེན་གྱིས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་མཆོག་སྐྱོན་མས་
སྐྱོད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོན་ཅེས་འཛིན་པ་
ཆེན་པོ་དང་སྟོན་པ་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྐྱོད་པའི་དགའ་བ་འདོད་
པས་བྱུག་ལྷན་དང་། ཀ་མོ་དང་ས་རིངས་དང་། ས་འཛིན་པ་ལ་སོགས་ཀྱིས་འཇམ་ཞིང་སྟོན་
པའི་སྐྱོད་སྐྱོད་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འོད་གསལ་ལས་བཞེད་པར་བསྐྱེད་པ་
ནི། རང་བཞིན་རྣམས་དག་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས། ཁམས་གསུམ་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་མངའ་བཞུགས་པས་ན་གནས་ཀྱི་དབང་སྐྱོད་ཀྱི་ཞེས་མཐུན་ན་གནས་
པ་བཞིན་དུ་བཞུགས་ནས། རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སྐྱོད་ཀྱི་དབང་
སྐྱོད་བཞུགས་པས་ན་དོན་ཅེས་སྐྱོད་དང་སྟོན་པ་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བ་ཡིད་དུ་
འོང་བ་དོན་ལྷན་ཅིག་སྐྱོད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འདོད་པས་སྐྱོན་མ་བདག་ལ་བསྐྱེད་དུ་སྟོན་སྟོན་
པར་འཇུག་པས་རོལ་དུ་གསོལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་ཏེ་བདག་པོར་གྱུར་པ་གཤེགས་
ཏེ་དེ་རིང་སྐྱོན་མ་བདག་ནི་འོད་གསལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་ཅེས་སེམས་དཔའི་ཆེ་དང་ལང་ཆོས་

གསོན་པར་མཆིས་པར་བཞེད་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ལས་བྱུང་ཞིང་འོད་
 གསལ་མཐར་ཐུག་པའི་དོ་ཐོར་གྱུར་པས་ན་སེམས་ཅན་ཡབ་ཆེན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 འཕུལ་ཕུགས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ན་གཉིས་མཆོག་སྐྱེན་མ་བདག་ལ་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པས་དགེས་ཤིང་རོལ་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་བསྐྱལ་ལོ། །སྐྱེན་མས་འོད་གསལ་
 ལས་བཞེངས་པར་བསྐྱལ་བ་དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེད་ངང་
 གསུང་དང་ཐུགས་སྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་བཙུན་མོའི་མཆོག་སྐྱ་མ་གྱིས་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙུན་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་
 ཆེན་པོ་ལ། རྡོ་རྗེ་དང་བརྒྱ་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་པའི་དགའ་བ་སྟན་ཅིག་སྐྱེས་
 པའི་དགའ་བའི་མཆོད་པའི་མཆོག་བཙོན་བྱར་སྟོན་པའི་ཡི་གེའི་ཆོག་སྐྱ་སྐྱའི་དབྱངས་འདིས་
 ཡང་དག་པར་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པར་བསྐྱལ་བ་ནི། རིགས་
 འབྲས་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་སྐྱ་བརྟེས་པས་ན་རྡོ་རྗེའི་སྐྱ་ཁྱེད་ཅེས་རང་གི་མདུན་དུ་གནས་པ་བཞིན་
 དུ་བྱས་ནས། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་པའི་བཀའ་འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱོར་བར་མཛད་པ།
 སངས་རྒྱུས་སྤངས་པོ་ལྷའི་དོན་ཤིན་ཏུ་སྤྲོ་བའི་རྒྱུང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་དག་པའི་སྐྱ་མའི་སྐྱ་དང་
 བྱང་ཆུབ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དོན་དམ་པ་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པའི་བྱང་འཇུག་སེམས་
 ཅན་ཀུན་ལ་པན་པར་འདོད་པའི་དགོངས་པས་རྗེས་སུ་སྟོན་པར་མཛད་པ། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་
 བདག་པོ་གྱུར་པས་ན་མགོན་པོ་གལ་ཏེ་དེ་རིང་སྐྱ་མ་གྱི་བདག་གསོན་པར་མཆིས་པར་བཞེད་
 ན་འདོད་ཆགས་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་དམ་ཆོག་སྟེ་ཐབས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་འདོད་ཆགས་
 སྦྱོང་བར་མཛད་པས་སྐྱ་མ་གྱི་བདག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་དགེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ།
 ཞེས་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པར་བསྐྱལ་ལོ།

སྐྱ་མ་གྱིས་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པར་བསྐྱལ་བ་དེ་ནས་འཛིག་ཏེན་གྱི་དབང་ལྷག་འོད་
 དཔག་མེད་གྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བས་མཉེས་པར་བྱེད་པ། སྐྱ་
 གྱི་སྐྱ་དོད་འཛེན་པ་ལ་འཇུག་པས་འོད་དཔག་མེད་གསུང་འཛེན་པར་བྱེད་པའི་གོས་དཀར་མོས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོ་དོན་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ལ་འདོད་
 པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་ལ་དམ་ཆོག་སྟེ་མཉམ་པར་སྦྱར་བས་ཉེ་བར་ལོངས་སྦྱོང་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་
 སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་འཇམ་ཁིང་སྟན་པའི་སྐྱ་སྐྱའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཡང་དག་
 པར་བསྟོད་པ་སྟོན་ཏེ་འགྲོ་བས་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པར་བསྐྱལ་བ་ནི། སྟོན་པ་ལ་ཁྱོད་ནི་
 ཞེས་རང་གི་མདུན་ན་འདུག་པ་བཞིན་ཏེ་བྱས་ནས། དག་གི་དབང་ལྷག་བཞེས་པས་ན་དོན་འཛི་
 གསུང་གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཐུགས་སྐྱེ་པར་ཁིང་འབྲལ་ཏེ་བདེ་བ་ལ་འགོད་པའི་ཐུགས་བཅེ་
 བ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཆད་མེད་པ་བཞི་ཡིས་འཛིག་ཏེན་དག་གི་ཞི་སོགས་གྱི་དགོས་པའི་དོན་
 རྣམས་སྐྱབ་པ་ལ་ཏྲག་ཏུ་བཅོམ་པར་མཛད་པ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མགོན་པོ་སྟེ་བདག་པོ། གལ་ཏེ་དེ་
 རིང་གོས་དཀར་མོ་བདག་ནི་གསོན་པར་མཆིས་པར་བཞེད་ན་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་བདེ་བ་བསྐྱེད་
 པའི་སྦྱོང་པ་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་བཟང་ཁིང་དགོ་བ་ཐོབ་པར་མཛད་པས་ན་
 ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གོས་དཀར་མོ་བདག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པས་དགྲེས་པར་མཛད་ཏེ་གསོལ།
 ཞེས་བསྐྱལ་ལོ།

གོས་དཀར་མོས་སྟོན་པ་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པར་བསྐྱལ་བ་དེ་ནས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དམ་ཆོག་གི་དོན་འཛིན་ཡོད་ཐུབ་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་ཆེན་གྱིས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་བུམ་མོའི་མཆོག་སྦྱོལ་མས་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོ་དོན་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ལ། དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་
 ཀྱི་དགའ་བ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་འཇམ་ཞིང་སྟོན་པའི་སྣ་སྤྱའི་དབྱངས་འདིས་བསྟོད་པ་སྟོན་དུ་
 འགྲོ་བས་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པར་བསྐྱལ་བ་ནི། སྟོན་པ་ལ་ཁྱོད་ནི་ཞེས་རང་གི་མདུན་ན་
 གནས་པ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས་ཡབ་ཡུམ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་
 ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱང་བར་བྱེད་པས་ན་དོ་རྩེ་འདོད་པ། ལས་
 ཀྱི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པས་ན་དམ་ཚིག་མཆོག་གཏུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 འདོད་ཆགས་ལས་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་འོད་གསལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་རབ་དུ་སྦྱོལ་བར་
 བྱེད་པས་ན་པན་དོན་ཆེ། སྤྱའི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་དུ་གྱུར་པས་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གདུང་མཆོག་ཡང་ན་བྱ་བྱལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ་གཏུལ་བྱའི་
 འདོད་དོན་རྫོགས་པར་མཇུག་པས་ན་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གདུང་མཆོག་
 རང་གཞན་ལ་ཆགས་སྤང་གི་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཡང་།

གཏུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་རིང་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
 གཟིགས་པ། འགྲོ་བ་ཀྱན་ཀྱི་མགོན་ཉི་བདག་པོར་གྱུར་པ་གལ་ཉི་དེ་རིང་སྦྱོལ་མ་བདག་ནི་སྤང་
 བ་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཐབས་འོད་གསལ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའི་ཆོ་དང་
 ལང་ཆོ་སྟེ་འཆི་མེད་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱིས་གསོན་པར་མཆིས་པར་བཞེད་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི་
 ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་རྩི་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་རིན་པོ་ཆེ་མང་པོ་འབྱུང་བའི་གཏོར་དུ་གྱུར་པའི་སྦྱོལ་མ་བདག་ལ་དབྱེས་པར་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པས་རོལ་བར་མཇུག་དུ་གསོལ། ཞེས་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པར་བསྐྱལ་ལོ། །དེ་
 ལྟར་ལྷ་མོ་བཞིའི་སྤྱོད་སྟོན་པ་འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་པར་བསྐྱལ་བ་འདིས་ནི་འབྲས་བུའི་

སྟོན་པ་ནི་བ་སྟོན་གཅིག་ལ་མི་བཞུགས་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དང་རྗེས་འཇུག་
ལ་བརྒྱ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཀྱི་རིག་མ་བཞི་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲུག་རྒྱ་ལ་བཞེན་ནས་སྟོང་པ་
བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་དོ་རྗེ་སེམས་དཔའི་ཆེ་བསྐྱབ་པ་དེ་སྟོན་ནོ།།

གསུམ་པ་ (འོད་གསལ་ལས་བཞེངས་ནས་རིགས་བཞིའི་འོ་ཕོས་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་སྟོམས་པར་ཁྱགས་
བ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་བཙམ་ལྟན་འདས་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདོད་ཆགས་ཐམས་
ཅད་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དོ་རྗེའི་དབལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྦྱེམས་པར་བྱགས་ནས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཅུན་མོ་དེ་དག་ལ་དམ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོས་འདོད་པ་སྤྱོད་
ཅིང་ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ། ། ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཆོད་མེད་པ་བཞིའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྣ་མོ་བཞིས་འཕྲོ་བའི་དོན་དང་འདོད་ཡོན་
ལ་རོལ་བའི་ཕྱིར་བསྐྱལ་བ་དང་། སྟོན་པ་རང་གི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལས་གྱི་ཕྱགས་གྱིས་འོད་གསལ་
ལས་གཞན་སྤང་ཅམ་དུ་བཞེངས་ནས་རྗེས་འཇུག་གསལ་ལས་འདིའི་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་གྱིས་ལས་
གྱི་རིག་མ། རྟོ་རྗེ་མཁའ་འཕྲོའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར། འབྱུང་བ་དང་། འོ་བྱེད་པ་དང་།
སོ་འདེབས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བསྐྱོད་པ་དང་། སིད་གྱི་སྐྱ་སྐྱོགས་པ་དང་། སེན་མོ་འདེབས་
པ་དང་། སྐྱེས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། སྤང་ནས་འདུག་པ་སྟེ་བརྒྱད་པོ་དེ་དེ་ལའང་རྣམ་ཏྲིག་གི་
དབྱེ་བས་བརྒྱད་བརྒྱད་དུ་བྱེ་བའི་སྐྱ་ཅལ་དུག་ཅུ་དེ་བཞི་ལ་མཁས་ཤིང་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པ་
དེ་རིག་བྱ་རྟོ་རྗེ་མ་ལྟ་བུའི་སྣ་མོ་བཞི་གང་ཡང་རུང་བར་བསྐྱེད་དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྔ་བཞེད། དེ་
དང་རང་གི་མཁའ་གསང་གི་སྟོན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་ཕྱག་སྐྱེའི་རྩ་གའི་ནང་གི་རོ་རྒྱང་དབུ་མའི་ཅ་

སྤྱབས་གསུམ་དང་པོར་སོར་མོས་བསྐྱོད་ཅིང་ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་བར་བྱས་ནས། བཤད་རྒྱུ་
 རྫོ་རྗེ་ཐེང་བ་ལས། དཔའ་པོ་རྣལ་འབྱོར་མ་སྦྱོར་བ། །གང་ཆེ་གསང་བའི་ཆ་གཉིས་ནི། །ཡང་
 དག་སྦྱོར་བས་རིག་གྱུར་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གསང་གནས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་མར་སྤྲ་གཉིས་
 སྤྱད་ནས་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་ལུས་ཀྱི་ཆ་སྦྱོང་སྤྲལ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པའི་སྤྲ་
 ལི་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་ཀླ་ལི་བྱང་སེམས་དམར་པོ་རྣམས་ཞུ་བ་རིམ་གྱིས་གསང་གནས་ཀྱི་
 ཅེར་པ་བ་ནས་འཕོ་མེད་དུ་བབྱང་བའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་སྦྱོང་བ་དེས་པའི་བདེ་སྦྱོང་དབྱེར་མེད་དུ་
 སྦྱར་བ་དང་བདེ་བས་དཀྱིལ་འཁོར་པའི་སྤྲ་རྣམས་མཆོད་བ་དང་། ཐེག་ལེ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་སྤྱང་
 བ་ལས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྤྲ་རྣམས་སྤྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་བྱང་བ་བསྟན་
 པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོན་བྱུང་ལ་སྦྱོན་པ་རིགས་བཞིའི་ངོ་བོས་སྤྱན་སོགས་སྤྲ་མོ་བཞི་དང་སྦྱོམས་པར་
 ཞུགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

དེ་ཡང་སྦྱོན་པ་བྲལ་ན་རྫོ་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྫོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་རིགས་བཞིའི་ངོ་བོར་
 གྱུར་པ་དེས་འདོད་ཡོན་ལྷ་སྤྱི་དང་བྱང་པར་དུ་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལྷ་ཐམས་ཅད་ལ་དེའི་རང་
 བཞིན་ཤེས་པའི་སྦྱོ་ནས་ཉེ་བར་ཁོངས་སྦྱོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྫོ་རྗེ་བདེ་སྦྱོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དཔལ་
 དེ་གཤུལ་བྱ་ལ་བཤད་སྟུང་དུ་སྤྲལ་ཆེ་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱོམས་པར་
 ཞུགས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་མཉིས་བྱེད་ཀྱི་བཅུན་མའི་མཆོག་
 སྤྱན་མ། སྤྲ་མ་གྱི། གོས་དཀར་མོ། སྦྱོལ་མ་སྟེ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལ་དམ་ཆེག་གི་འཁོར་ལོ་སྟེ་
 རིགས་བཞིའི་ངོ་བོས་སྦྱོམས་པར་འཇུག་པས་འདོད་པ་སྦྱོད་ཅིང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བརྟེན་ནས་ཅང་
 མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ།།

བཞི་པ་(དེའི་ཐོག་ཏུ་རྫོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གང་བར་བསྟན་པ་)ནི།

ཕྱུག་ལས། དེ་ནས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི། སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩི་རྩེའི་དམ་ཆོག་གི་ཁུ་བས་ཡོངས་སུ་གང་སྟེ། ལུས་པ་རྩི་རྩེ་
ཅུས་གང་པ་ལྟར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

རྟོན་ནི། ལྷོན་པ་སྤྱོད་སོགས་ཡུམ་བཞི་དང་སྟོམས་པར་ཁྱགས་པ་དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ནམ་
མཁའའི་དབྱིངས་ཀྱི་གཏོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་
རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་རྡོ་རྗེ་རྣམ་སྤྱང་དང་གསུང་རྡོ་རྗེ་འོད་དཔག་མེད་དང་ཐུགས་རྡོ་
རྗེ་མི་བསྐྱོད་པའི་དམ་ཆེག་གི་འཁོར་ལོ་སྟེ་ཆོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གང་བ་སྟེ་དཔེར་ན་དགོས་
འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་བུམ་པ་བཟང་པོ་རྡོ་རྗེ་སྟར་མི་བྱེད་པའི་ཚུས་གང་བ་སྟར་བར་
མཆོམས་མེད་པར་གཏམས་ཏེ་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ།།

453
ལྷ་བ་(སྟོན་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་ཚུལ་)ལ། སྟོམས་པར་
ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་དེ་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་
བཟང་པོའི་མིང་ཅན་དུ་གྱུར་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོར་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་བ་
འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་གཟེགས་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་འཁོར་རྣམས་ངོ་མཆར་ནས་ཞུས་བ་དང་། འདོད་
464
ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཉིད་ཡིན་པས་ངོ་མཆར་རྒྱ་མེད་པར་བསྟན་བ་དང་བཞི་ལས།

དང་པོ་(སྟོན་པ་པར་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བས་དེ་རྣམས་
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མིང་ཅན་དུ་སྒྱུར་བ་)ནི།

ཆུ་ཁྲུང་ལྟ་བུ་དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་ནམ་མཁའ་འདི་དབྱེར་སྤྲོད་ཀྱི་ལཱ་ལ་ཕེམས་ཅན་སྐུ་གསུམ་གྱི་དམ་ཆེ་ག་
ལས། ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་དེ་ནས་རྡོ་རྗེའི་དཔལ་གྱིས་རེག་ནས། ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་

གཤམ་གསལ་པ་དབྱ་བཙམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཅན་ཏུ་
གྱུར་རྟོ། །དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས། དེ་
བཞིན་གཤམ་གསལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྡོ་རྗེས་དབང་བསྐྱར་བར་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་
གསུངས།

དོན་ནི། རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའ་ཁབ་ས་ཐམས་ཅད་གང་བར་བསྟན་པ་དེ་ནས་རྡོ་རྗེ་ནམ་
མཁའ་དབྱིངས་ཏེ་ཁབ་ས་གསུམ་པོ་འདི་ན་གང་སྐྱུ་གསུམ་གྱི་དམ་ཚིག་ལས་ཡང་དག་པར་
བྱུང་བ་སྟེ་ཕྱས་ངག་ཡིད་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནམས་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་
ཆེན་པོས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྡོ་རྗེའི་དབལ་ཏེ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་རེག་ནས་དབང་བསྐྱུར་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དབང་བསྐྱུར་བ་
དེ་ནས་བརྩམས་ཏེ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྡོ་རྗེ་གསུམ་གྱི་སྟེ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་སྟོབས་བརྩུ་
དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་དུ་གྱུར་ནས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་
པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་དུ་གྱུར་ཏོ། །འདིས་ནི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པས་འཁོར་བ་སྤངས་པར་
སྟོན་པ་མིན་གྱི་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་གིས་འཁོར་བ་སྤངས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་(སེམས་ཅན་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོར་མཉམ་བཞིན་ཏུ་བསྟན་པ་འཁོར་ནམས་གྱིས་གཟིགས་ཚུལ་)ཏེ།

ཆུ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟག་ན་རྩོམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་
 བཅས་ཅད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །བཙུང་ལྟ་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅས་ཅད་
 ཚོས་བཅས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་མཐོང་ངམ། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅས་ཅད་ཀྱིས།

ཕྱག་ན་དོ་མེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་གྱོ། །བཙུང་ཕྱན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་མེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱད་པ་མཐོང་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མཐོང་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉམ་ཏུ་བཟང་པོའི་མིང་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསྐྱར་བ་དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་པ་ཕྱག་ན་དོ་མེས་འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་གྱོ། །འཁོར་རྣམས་ལ་བཙུང་ཕྱན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་ནས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་རོ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དེ་མཐོང་ངམ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཕྱག་ན་དོ་མེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་གྱོ། །སྟོན་པ་ལ་བཙུང་ཕྱན་འདས་ཞེས་བོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་མེ་འཆང་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་མཆོད་པས་མཐར་ཐུག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་དེ་མཐོང་ལགས་སོ། །སྟོན་པ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཞེས་བོས་ནས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དེ་མཐོང་ལགས་སོ། །ཞེས་ཞུས་སོ། །

གསུམ་པ་(དེ་ལ་འཁོར་རྣམས་ངོ་མཆར་ནས་ཞུས་པ་)ནི།

ཅ་ཅུག་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཅུན་མོའི་རྣམས་ལས་མངོན་པར་བྱུང་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕྱག་ན་དོ་མེ་ཆེན་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་ཏོ། །གང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཆེག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མེས་སུ་རྟོགས་པ་དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ངོ་མཆར་རྟོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་ངོ་མཆར་རྟོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ཅི། སེམས་ཅན་ཀྱང་ཏུ་བཟང་པོར་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་འཁོར་ནམས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དེ་ནས་འཁོར་ཀྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཅུན་མོའི་རྣམས་ལོད་གསལ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལས་གཞན་སྤང་ཅམ་ཏུ་མངོན་པར་བྱུང་བ་སྟེ་བཞེངས་ནས་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱག་ན་དོ་མེ་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་ཏོ། །གང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཆེག་གིས་བསྟན་པའི་འདོད་ཆགས་ལམ་བྱེད་ཀྱི་སྟོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་མེས་སུ་རྟོགས་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ངོ་མཆར་རྟོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་དེ་ནི་ངོ་མཆར་རྟོ། །ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཞུས་སོ། །

⁴⁶¹བཞི་པ་(འདོད་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཉིད་ཡིན་པས་ངོ་མཆར་རྒྱ་མེད་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཅ་ཅུག་ལས། དེ་ནས་ཕྱག་ན་དོ་མེ་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཅིག་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ནམ་མཁའི་དོ་མེའི་དམ་ཆེག་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་ཆོར་པའི་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་

འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་མ་ཡིན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་མ་ཡིན་ནམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་མ་ཡིན།
ཁམས་མ་ཡིན་སྐྱེ་མཆེད་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་འདོད་ཆགས་མ་ཡིན་ཞེ་སྤང་མ་ཡིན་གཏི་
ཐུག་མ་ཡིན། ཆོས་མ་ཡིན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནི་ནི། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་མཆར་ནས་ཞུས་པ་དེ་ནས། སྟོན་པ་ཕྱག་ན་རྩོ་རྩོ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས་འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
གསུངས་སོ། །འཁོར་རྣམས་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བོས་
ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ངོ་མཆར་ཞེས་དེ་སྐད་མ་ཟེར་ཅིག་
དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་པ་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ནམ་མཁའ་རྩོ་རྩོ་འདི་དམ་ཆོག་སྟེ་རྩོ་རྩོ་འཆང་ཆེན་པོས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོང་པར་མཆུངས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེར་གྲུབ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་སོགས་གང་རུང་དུ་
རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པ་ལ་དེར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན། ནམ་པར་ཤེས་པའི་
སྤང་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་མ་ཡིན། སྐྱེ་མཆེད་བའུ་གཉིས་
མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་འདིར་འདོད་ཆགས་མ་ཡིན། ཞེ་སྤང་མ་ཡིན། གཏི་ཐུག་མ་ཡིན། ཆོས་
དག་བར་མ་ཡིན། ཆོས་མ་ཡིན་པ་མི་དག་བར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ནས་འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཉིད་

ན་གནས་པའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བ་ལ་
མོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འདུས་པའི་རྒྱད་འདི་དང་དེའི་
བརྗོད་བྱའི་དོན་ལམ་རིམ་བཤུགས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(ཐེ་བཟ་ཏུ་དོ་རྩེ་ཆོས་ལ་གཏད་དེ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་)ནི།

ཅུ་ལྷན་པ་དེ་ནས་ཕྱག་ནོར་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས། རྗེ་ཆོས་
ལ་བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
འདི་ཟུངས་ཤིག་ཁྱོད་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ནོར་རྗེ་ཞེས་
དབང་བསྐྱར་རོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྗེ་ཆོས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་
དུ་བསྐྱེད། །ཞེས་གསོལ་ནས་ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། འདུས་པ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ནམས་ལ་སྤྱིར་གཏང་བ་དེ་ནས་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོས་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆོས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱག་ན་དོ་
རྗེ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་
པ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསང་བ་འདུས་པའི་ཚུལ་འདི་ད་ལྟ་ངས་ཁྱོད་
ལ་བཤད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་ཡིད་ལ་ཞོག་ལ་བྱང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱང་ནམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དབང་ཕྱག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་
མངའ་བདག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་རོ། །འདིར་དོ་རྗེ་ཆོས་ཞེས་པ་འདི། སྐལ་ལྷན་གྲགས་པ་དང་། འཁྱི་
པས་ཀྱང་ཕྱག་ན་དོ་རྗེར་བཤད་དོ། །རྒྱ་གར་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་འཛིག་ཏེན་དབང་ཕྱག་ཏུ་

བཞེད་པའི་ལུགས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རང་གི་ལུགས་ནི་སྤྲོ་མ་ལྟར་རོ། །དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དོན་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པའི་བྱུང་ན་དོན་རྒྱུ་དེ་བཞིན་དུ་
བགྱེད་ཞེས་གསོལ་ནས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ། །

466

གསུམ་པ་(དེ་ནས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ལ་སྤྲོ་མ་ལྟར་ཏེ་བཞེད་པ་)ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་
རང་གི་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་སྤྱུགས་ཞུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱོད་དོན་
ནས་པར་སྤྱང་མཛད། ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་དོན་རྒྱུ་ལ་གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་
ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསུང་དོན་རྒྱུ་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དག་དོན་རྒྱུ་ལ་གནས་ཤིང་།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཅང་མི་གསུང་བར་
གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་ན་དོན་རྒྱུ་ཁམས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་དོན་
ལ་གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱུགས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་
ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ། །(ཞེས་གསུངས།)

དོན་ནི། རྒྱུད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གཏང་པ་དེ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་འདུས་པ་ཉན་པའི་འཁོར་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནམས་ཇི་ལྟར་གྱུར་ནས་ཅི་ཞིག་མཛད་ཅེ་ན། འདུས་པ་ཉན་པའི་འཁོར་དོན་
འཆང་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱུལ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་གཤེགས་པ་མ་དང་སེམས་དཔའ་དང་
སེམས་མ་དང་ཁྲོ་བོ་དང་ཁྲོ་མོ་ཐམས་ཅད་དོན་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་དོན་རྒྱུ་འཆང་ཆེན་པོའི་ཡི་གེ་
གསུམ་ལ་སྤྱོད་སྤྱུགས་གསུང་སྤྱུགས་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ལ་རང་རང་གི་རིགས་ཅན་ཀྱི་སྤྱོད་དོན་ནས་སྤྱང་

གསུང་དོན་ལོད་དཔག་མེད་ཐུགས་དོན་མི་བསྐྱོད་པར་ཞུགས་ནས་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལུས་ཏེན་ཏེ་རྒྱ་དང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་སྐྱོད་དོན་མི་བསྐྱོད་པར་སྒྲུབ་མཛད་བཞེན་པ་སྟེ་འབྲས་བུར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དོན་ལྟར་དབྱེར་
མི་བྱེད་པ་ལ་གནས་ཤིང་སྤངས་ཏོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྐྱོད་དང་། སྤངས་ཏོགས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཡང་དེར་སྒྲུབ་པར་མཉམ་པའི་སྐྱོམ་ལྟ་བུའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཅང་
མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་ཁམས་གསུམ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་
པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དག་ཏེན་དེ་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་དོན་ལོད་དཔག་
མེད་བཞེན་པ་འབྲས་བུར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དོན་ལྟར་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ལ་གནས་ཤིང་སྤངས་ཏོགས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་དང་མ་རྫོགས་པའི་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཡང་དེར་སྒྲུབ་པར་མཉམ་པའི་སྐྱོམ་ལྟ་བུའི་དོན་
དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་ཁམས་གསུམ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སེམས་ཏེན་དེ་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐུག་ན་དོན་ལོད་པ་ཐུགས་དོན་མི་བསྐྱོད་པ་
བཞེན་པ་འབྲས་བུར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དོན་ལྟར་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་ལ་གནས་ཤིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་དང་སྤངས་ཏོགས་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་མཉམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པའི་ཟུང་
འཇུག་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཅང་མི་གསུང་བར་གྱུར་ཏོ། །

466

བཞི་པ་(རྒྱུ་གཏད་པའི་འོག་ཏུ་འཁོར་ནམས་དོན་ཤིག་སྤྲུལ་པར་བསྟན་པ་)ནི། འདིར་སྒྲ་བའི་
ཞབས་ཀྱིས་དོན་སྒྲོབ་མས་དོན་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་བྲིས་ལན་མང་དུ་ལྟོས་ནི། དོན་སྒྲོབ་མས་གསལ་
པ། དོན་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཀའ་བྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་སྒྲོན་སྤྲུལ་དོན་ལ་
སྒྲོངས་པ་དང་བྲལ་ཞིང་ཅ་རྒྱུད་མཐའ་དྲུག་གིས་འཆད་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྲུགས་པའི་སྤྲུགས་པ་
ནམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་རིམ་རྟེན་ཀྱང་བྱང་འཇུག་གི་གནད་རྟོགས་པར་མི་རྟེན་པར་བསྟན་པ་དང་།
བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་གིས་མངོན་སྲུང་
གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དང་། བསྐྱེད་གཞི་ཕྱང་པོ་རྟེན་པའི་ཁྲོད་ན་གནས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྲུལ་བའི་རྒྱང་
སེམས་ཅམ་ལས་སྤྱབ་པ་དང་། སྤྱི་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་ཅམ་ལ་
བརྟེན་ནས་དོན་མི་རྟེན་པ་དང་། མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་མན་ངག་དང་བྲལ་བའི་རྟོག་གི་བ་
ནམས་ཀྱིས་ངེ་ཅམ་དབྱེད་ཀྱང་དེའི་དོན་མི་རྟེན་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་
བཞིས་བཞུགས་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་ནས་ལེགས་པར་འཆད་པའི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་
ནས་ཤེས་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཁྱད་པར་བདུན་ལྟན་གྱི་བྱང་འཇུག་དེ་རྒྱུད་ཀྱི་བརྟེན་པའི་དོན་གྱི་
གཙོ་བོ་ཡིན་ན། དེ་འདྲ་བའི་བྱང་འཇུག་དེ་སྟོན་པ་དང་སྤྱད་པ་པོ་མི་བཞུགས་པའི་འོག་ཏུ་སྤྲུ་
ཡིས་སྟོན་ཞིང་གང་གི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཞུས་སོ།།

དོན་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ཟབ་མོའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཁྱད་པར་བདུན་ལྟན་གྱི་
བྱང་འཇུག་དེ་མགོན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ་ཀྱིས་སྟོན་པར་ཕྱང་བསྟན་ཚུལ། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་
ལས། རྟོག་གི་ནམས་ཀྱིས་ཡུལ་མིན་པ། །སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ནི། །བྱི་མའི་དུས་སུ་གྱུར་པ་
ན། །མགོན་པོ་སྤྲུ་ཞིག་འཛིན་འགྱུར་གསུངས། །བདེ་གཤེགས་ཐུང་ན་འདས་པའི་འོག་ །དུས་དག་
འདས་ནས་འབྱུང་བ་ནི། །གང་ཞིག་བསྟན་པ་འཛིན་འགྱུར་ཏེ། །སྒྲོ་གོས་ཆེན་པོ་ཁྲོད་ཤེས་

བྱོམ། །ལྷོ་ཕྱོགས་སྒྲི་དེ་ཡུལ་དུ་ནི། །དགེ་སློང་དཔལ་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ། །དེ་མིང་སྤྲུ་ཞེས་འབོད་པ་
སྟེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཛིག་པ། །ང་ཡིས་བསྟན་པ་འཛིག་ཏེན་འདིར། །སྤྲུ་མེད་ཐེག་
ཆེན་རབ་བཤད་ནས། །རབ་རྒྱ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོ་འོ། །ཞེས་
གསུངས་ལ། མགོན་པོ་སྤྲུ་ཞིག་འཛིན་འགྱུར་གསུངས་ཞེས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་མཐར་
ཐུག་པ་དང་ཟུང་འཇུག་ལ་དགོངས་ནས་བྲིས་པ་ཡིན་ཞིང་། །སྤྲུ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། །
ཞེས་པ་ཡང་མདོ་སྟེ་དང་རྒྱུད་སྟེ་དེས་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པས།
སྟོན་པ་དང་སྤྲུད་པ་པོ་མི་བཞུགས་ན་ཡང་མགོན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་བུན་ལྷན་ཀྱི་ཟུང་
འཇུག་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་མགོན་པོ་འདི་ཟབ་མཐོ་དོན་སྟོན་པར་ལུང་བསྟན་པར་མ་ཟད་
དབང་ཐུག་བརྒྱུད་ལྷན་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྟེན་ནས་རིམ་ལྔ་དང་མདོར་བྱས་མདོ་བསྟེ་ལ་སོགས་པ་
མིའི་འཛིག་ཏེན་དུ་གདུལ་བྱ་ལ་བསྟན་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་གཤེགས་པར་མཛད་དོ། །

དེས་ན་པ་ཡིས་བསགས་པའི་གཏེར་ལ་བྱ་བརྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་མོངས་སྟོད་པ་དང་འབྲུ་བར་
མགོན་པོ་སྤྲུ་སྤྲུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་དོན་གསལ་བར་བསྟན་པ་རྣམས་སྤྲུ་བ་གྲགས་པ་ནས་སྟོབ་དཔོན་
རྣམས་རིམ་ཀྱིས་གཅིག་ནས་གཅིག་རྒྱུད་དེ་རང་རང་གི་སྤྲུ་མའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པས་
གདུལ་བྱ་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གོ་བས་རིམ་ཀྱིས་རྒྱུད་ལ་སྤྲུས་པའི་སྟོན་ནས་འཕོ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ཉེ་བར་སྤྲུད་པ་ནི།

ཆ་རྒྱུད་ལས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་སོ་ཞེས་པ་ནས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ་ཞེས་པའི་བར་
གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་³⁷¹(ལེའུའི་མཚན་དོན་བཤད་པ་)ནི།

ཅ་རྒྱུད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་
གསང་བ་འདུས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཆེག་དང་སྒྲིམ་པ་དོ་རྗེའི་
བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱི་རྒྱལ་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་སྟེ་ཡ་བཅུ་བདུན་པའོ།། །། ཞེས་གསུངས།

ནོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བའི་གནད་
ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་སྤང་
ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྔ་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཟའ་བ་དང་བསྐྱུང་བ་དང་བརྟེན་པའི་དམ་ཆེག་དང་།
རིགས་ལྔ་དང་འབྲེལ་བའི་རང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འགོག་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་། དེ་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པའི་རྒྱལ་སོ་དོ་རྗེ་འཆང་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ལེའུ་དང་། དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་གཞུང་
གི་ཆོགས་ལ་ཡང་ལེའུ་ཞེས་བྱའོ།།

བཞི་པ་³⁷¹(ལེའུ་དེ་བཤད་ཟེན་སར་བསྟན་པ་)ནི། ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ་མཐའ་བྲུག་གིས་བཤད་པའོ། །འོ་
ན་ལེའུ་བཅུ་བདུན་པའི་གཞུང་གང་དང་གང་མཐའ་བྲུག་གང་དང་གང་གིས་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་པ་ནས། དོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་བྲུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་
པའི་བར་དགོངས་མིན་གྱིས་བཤད། སངས་རྒྱས་ཀྱང་གྱིས་བསྐྱེལ་བ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་འདྲ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རི་བཞིན་པས་བཤད། དེ་ནས་སྟོན་པ་དོ་རྗེ་འཛིན་
ཞེས་པ་ནས། ཉམ་མཁའི་དབྱིངས་བཞིན་རི་མ་མེད། །ཅེས་པའི་བར་དགོངས་མིན་གྱིས་བཤད།

ནམ་པར་རོལ་བ་དང་པོའི་མགོན་པོ་དེ་ལ་འདུད། །ཆད་མེད་སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་ཉེར་ཞུགས་
 པའི། །སྙིང་རྩེ་མཆོག་གི་ཆོ་བ་གསར་པའི་རིས། །མ་འདྲིས་པར་ཡང་ཀུན་གྱི་མཛའ་བཤེས་སུ། །
 འཆར་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བཀོད་པ་དེ་ལ་འདུད། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་མཁུན་བཅེ་མཐའ་དག་
 ལ། །ལོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་འབྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བའི། །དཔལ་མགོན་སྐུ་སྐུ་བ་ཞབས་དང་ཆོ་གསལ་
 སོགས། །འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ལ་དང་བས་འདུད། །སྙིགས་སྦྱོང་གེན་དུ་འཕྱར་བའི་དུག་
 ཅན་མཆོ། །སྐུ་བའི་ཡིད་དམ་བཟན་པོ་སྡོན་སྒྲངས་ལྟར། །དུས་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱལ་
 བ་བཞིན། །གསལ་མཛད་བཅོང་ཁ་བ་ལ་གུས་ཕྱག་འཆལ། །དོན་དམ་མངོན་གྱུར་ཤེས་རབ་ཆེན་
 པོའི་མཆོན། །བདུད་སྡེའི་གཡུལ་ངོ་འཛོམས་ལ་ཆེས་རྣོ་བས། །མི་འདྲིགས་སེང་གེ་འབྱིང་བའི་
 བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན། །ཡབ་སྲས་བརྒྱུད་པར་བཅས་ལ་དང་བས་འདུད། །དག་དབང་དོ་རྩེ་སྐུ་ཡི་
 དབང་སྐྱབས་མར། །དགྲེས་དགྲར་འབྲིལ་བའི་དཔལ་མཆོག་དང་པོའི་མགོན། །གསུམ་ལྡན་དོ་རྩེ་
 སློབ་དཔོན་གཞུགས་ཤར་བ། །བྱང་ཆུབ་དེ་སྤིང་སྤྱིང་གའི་བརྣོར་རོལ། །བདུད་ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་དག་
 ལས་རིང་བཀལ་བའི། །རྒྱལ་ར་ནར་སྟན་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པོའི་སྤྱ། །སེམས་ཅན་མོས་པའི་ཁམས་
 དང་རབ་མཉམ་པ། །སྤྱིད་པ་རྩེ་སྤྱིད་མ་བསྐྱལ་བར་ཡང་གསལ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བས་ལེགས་
 བཤད་གངས་ཀྱི་མཐའ། །འདི་ཞེས་མིང་དུ་གདགས་པའི་སྐུ་བས་བྲལ་བ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་ཡང་ཅེ་
 རབ་དང་ཕུལ། །དཔལ་ལྡན་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་རྒྱལ་མཆོག །མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིའི་དོན་
 ཟབ་སྤྱིང་པོའི་བཅུད། །སྐུ་སྐུ་བ་ཞབས་དང་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བ་ཡིས། །ལེགས་པར་སྤྱང་བའི་བདུད་
 ཅི་སྟན་གྱི་བཅུད། །འཛམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་རིན་གྱིས་ས་སྤྱིང་བྲལ། །དེ་ལྟར་ལེགས་པར་བཤད་
 པའི་རིན་ཆེན་སྤྱེས། །དལ་བ་མེད་པར་འགྲོ་མང་ལག་མཐེལ་དུ། །སྟེར་བྱེད་པར་གྱི་འཕྱལ་འཁོར་
 འདི་ལྟ་བུ། །བསྐྱེད་སོགས་དུས་གསུམ་བསགས་པའི་དགེ་བའི་མཐུས། །བཟ་ཤིས་གསེར་གྱི་

འོད་དུ་ཆེར་འབར་བའི། །དགའ་ལྷན་མདོ་སྤགས་རིང་ལུགས་ཡིད་བཞིན་དབང་། །མི་མཐུན་རྩལ་
 གྱིས་ནམ་ཡང་མི་གོས་པར། །མཐའ་དབུས་ཀུན་ཏུ་ཉི་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཅིག །གསང་བ་ཀུན་
 འཛིན་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་གྲ་སོགས། །ཐུབ་བསྟན་ཚུལ་ལ་ཞུགས་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས། །མདོ་
 སྤགས་བཤད་སྒྲུབ་ཆ་ནས་ཆར་རྒྱས་ཏེ། །རང་གཞན་སྤྲོད་ཅིང་གྲོལ་བའི་མཐུ་ལྷན་ཤོག །མཐའ་
 བུལ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ལུས་ཅན་རྣམས། །སྲིད་པའི་བྱུག་རྩ་ཆེ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། །དུས་
 ཀུན་བདེ་སྦྱིད་དཔལ་ལ་རོལ་བཞིན་དུ། །བྱང་ཆུབ་དམ་པའི་ས་ལ་སྦྱར་རིག་ཤོག །རྣམ་དཀར་
 དམ་པའི་ལས་འདིར་འབྲེལ་ཐོགས་ཀུན། །སྤྲིག་སྦྱིབ་ཉེས་པའི་ཆཤས་ཡོངས་དག་ནས། །བདེ་
 ཆེན་གསང་བ་དམ་པའི་སྦྱར་ལམ་གྱིས། །ཆེ་འདིར་དབང་བྱུག་བརྒྱུད་ལྷན་དཔལ་ཐོབ་ཤོག །

ཅེས་བ་འདི་ནི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པའི་རྟེན་དཔལ་ལྷན་སྦྱང་རྒྱུད་པའི་འཛིན་ཆོས་
 ལུ་མཛད་བ་འདི་བཞིན་ཆོས་སྤྲོད་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་ཆེད་པར་དུ་བསྐྱུན་དགོས་ཞེས་རྒྱུད་བ་ཆ་མ་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་
 དང་། ཆ་མ་དབུ་མཛད་ཆོས་རྒྱ་མཚོ། སྤགས་རམས་བ་ཆོ་བཟང་ཆོས་གྲགས་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱུལ་མ་བྱུང་བ་བཞིན་ཆ་
 རྒྱུན་རྣམས་གཞུང་ནས་བསྐྱབས་ཏེ་ཡིག་བཞོས་དབུ་མཛད་ཨེ་ཇམ་ལྷ། སྟེ་མོ་དར་རྒྱས་ཆེ་རིང་སོགས་མི་བྱངས་ཉི་ཤུ་
 སྟོར་དང་། འོ་དམ་ཅེ་བྱང་རབ་འབྲམས་བ་ཆོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་དང་། སྤགས་རམས་བ་ཆོ་བཟང་ཡོན་ཏན། ཞུས་དག་
 བ་རྒྱུད་པའི་དགོ་བཤེས་བསམ་གཏན་སོགས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱབས་པའི་པར་བྱང་དུ་ཤུ་གཉི་དགོ་སྟོར་རིག་བ་འཛིན་
 བ་ཆོ་བཟང་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་གྲུ་འཛིན་གཉིས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་བ་ནི་དགོ་སྟོར་སྐལ་བཟང་
 ཡོན་ཏན་གྱིས་བཀྲིས་པའོ། །

པར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་འབབ་
 ལྷང་། །ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་
 བདུད་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མ་སྒྲོང་
 ཐུག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་
 འབྱོར་ཤོག། །ཅས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྐྱབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུམས་པའི་སྒྲོ་མའི་སྤྲིག་སྒྲོད་མེ་བཟང་བས་གངས་
 ལྷོངས་ཆོས་ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་སྐབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཅས་དུ་
 ཉམ་ཉེས་པར་བྱས། །ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྩལ་ཐན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གཞོན་འཆེ་བྱ་བྱའི་སྒྲོར་བ་ནི་
 ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱུད་ཆོགས་མཚོ་ལྟར་བརྒྱལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་།
 བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སྤར་ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྷོངས་འདིར་
 ཡང་སྐབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྤང་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་
 བའི་ལམ་སྒྲོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་མེད་ཀྱི་རིང་ལུགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕུལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་
 ཆེད་དུ་དམིགས། །ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤར་
 ཆོག་པའི་དགེ་བསྐྱེད་སྒྲོན་ཆོག་ཏུ། །ཤུག་ཀྱི་དགེ་སྐྱོང་ཆོས་སྤྲུལ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤར་བཤོ། །

༥ ཡུལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་བྲེ་བྲག་གསང་ཆེན་དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུད་གྲ་ཆང་འདིའི་མདོ་
 ལུགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་མི་ཉམས་གཅིས་འཛིན་སྤྲད། གྲ་ཆང་ནས་ཡུལ་བའི་གསུང་རབ་
 མང་དུ་བར་སྐྱུན་གྱི་ལས་ལ་གཞོལ་སྐབས་མ་ཕྱི་ཁུངས་བཅུན་ནམས་ལ་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་
 བྱས་ཐོག་ཞུ་དག་ནན་ཏན་བཤིས་ཏེ། དཔེ་གཞུགས་དང་དཔེ་གཞུགས་ཅི་རིགས་སུ་བར་སྐྱུན་རྒྱ་

ཆེར་བགྲིས་པའི་དགོ་ཅས། འགྲོ་བའི་སྤྱུག་ཀྱན་ཉི་བར་ཞི་བའི་སྤྲན་མཆོག་གཅིག་ཕྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་རྒྱས་ཡུན་གནས་ཐོག་སྤྲིད་པའི་མིག་གཅིག་ཡགོང་ས་ཡསྟུབས་མགོན་
 ཡར་ལྷན་དབང་སྐྱེས་སྤང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོས་དབྱུས་རིས་མེད་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་
 སྐྱེ་ཆེ་ཞབས་པད་བརྟན་ཅིང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་གཙོས་པས་མཛད་འཕྲིན་ཉི་ཟེར་ས་སྟེང་
 ཡོངས་ལ་བྱུང་བ། བར་འདེབས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་གཞོལ་བའི་སྤྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ། འདིར་རྒྱ་ཆེར་པར་དུ་བཏབ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཆོག་འབྱུང་རེ་
 རེས་ཀྱང་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བ། མདོར་ན་རྒྱལ་བསྟན་དར་ཞིང་འགྲོ་ཀྱན་བདེ་བའི་རྒྱར་རྒྱར་
 ཅིག་ཅིས་དཔལ་ལྷན་སྤྲད་རྒྱུད་པའི་མཁན་ལྷ་འདུས་མང་ནས་སྒོན་པའི་མཆོམས་སྦྱོར་བཅས་དགོ་
 ལེགས་འཕེལ། ། །

